FENIMORE COOPER

CUTEZĂTORII

ULTIMUL MOHICAN

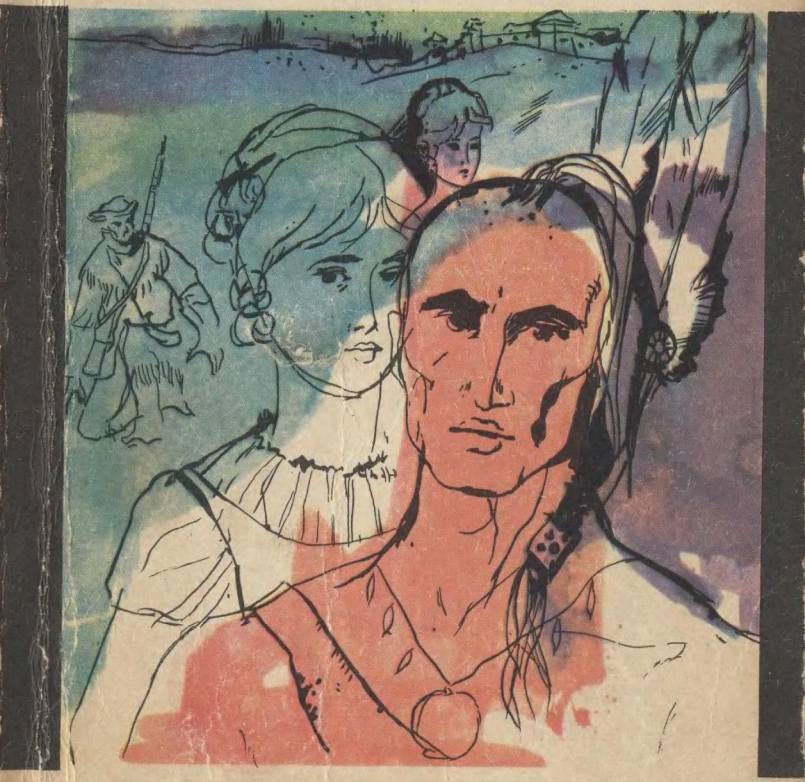

EDITURA TINERETULUI

EDITORI

FENIMORE COOPER

ULTIMUL MOHICAN

Ediția a II-a

În romînește de
MIHNEA GHEORGHIU

EDITURA
TINERETULUI

Ilustrații și copertă de N. SĂFTOIU

THE LAST OF THE MOHICANS
BY
J. F. COOPER
TAUCHNITZ EDITION

CUVÎNTUL TRADUCĂTORULUI

La 4 iulie 1776 Congresul american a proclamat neatîrnarea coloniilor engleze de peste Atlantic, prin cunoscuta *Declarație de Independență*, redactată de Jefferson, Payne și alți patrioți democrați. Anglia n-a recunoscut însă independența Statelor Unite ale Americii decît după un război lung și greu, de mai bine de șase ani, răstimp în care poziția forțelor sociale angrenate în luptă s-a clarificat îndeajuns ca să se vadă că roadele libertății, cucerite prin sacrificiile americanilor dornici de o viață mai bună, aveau să fie redistribuite, într-o competeție inechitabilă și de lungă durată, cu noua clasă a burgheziei americane sclavagiste, aliată în secret cu bancherii și fabricanții englezi. Constituția americană adoptată în anul 1787 a consfințit totuși o victorie istorică.

Cu cîteva decenii mai înainte, America de Nord fusese teatrul de operații al războaielor coloniale dintre Anglia și Franța, cele două puteri europene disputîndu-și dreptul de stăpînire a bogatelor pămînturi de pe noul continent. La aceste campanii sîngeroase luau parte și băștinașii indieni, amăgiți de promisiunile colonialiștilor sau sfîșiați de micile rivalități dintre căpeteniile de trib, așa încît cele mai grele pierderi le-au suferit tot ei pînă la urmă, indiferent împotriva căruia din beligeranți „dezgropaseră securea de război". Luptele fratricide dintre triburi au fost de mare folos șefilor de stat-major, care „se băteau pînă la ultimul indian", într-un război lung și intermitent, prelungit cîteodată înadins spre a favoriza exterminarea posesorilor legitimi ai bogățiilor disputate. Tragedia poporului indian a continuat și s-a agravat după întemeierea și consolidarea Statelor Unite ale Americii. Supraviețuitorii

au fost alungați cu forța spre ținuturile aride dinspre sud-vest, închiși în țarcuri, ca fiarele sălbatice, și nimiciți treptat, prin măsuri administrative insuportabile, sau direct, prin acele „expediții punitive" ale trupelor federale, care au înscris în istoria S.U.A. pagini cutremurătoare.

James Cooper [1] s-a născut în anul 1789, la Burlington, în statul New Jersey, puțin după terminarea războiului de independență al țării sale, cetățean al primei republici burgheze din istoria omenirii. Părintele său trăise viața aprigă a coloniștilor de la „frontieră", adică a pionierilor care, trecînd hotarele civilizației, și-au făcut drum și cămin în sălbăticia ținuturilor neumblate, în prerii sau păduri virgine, luptînd cu toporul și cu pușca pentru fiecare stînjen de pămînt preschimbat în ogor. Încăpățînat și dibaci în afaceri, bătrînul Cooper a achiziționat în timpul războiului de independență un mare domeniu, pe țărmul lacului Otsego, în centrul statului New York, pe care l-a defrișat și parcelat, întemeind orășelul Cooperstown, unde s-a și mutat cu numeroasa-i familie, un an după nașterea lui James. În acest mediu ciudat, amestec de bunăstare burgheză și primitivitate, la marginea codrilor milenari, printre coloniști și piei-roșii, ascultînd legendele americane despre civilizația străveche și războaiele marelui popor subjugat, tînărul James și-a petrecut cei mai frumoși ani visînd să egaleze în bravură pe eroii acelor minunate povești, întîmplate aievea în peisajul jocurilor copilăriei sale. A primit o educație conservatoare și puritană, crescut de tatăl său în credința „federaliștilor", apărători ai constituției din 1787. Dar dacă de unele păreri politice retrograde nu s-a mai putut dezbăra toată viața, viitorul scriitor, îndrăgostit de libertate, a renunțat repede la privilegiile avuției, hotărîndu-se la 16 ani să părăsească școala și casa, angajîndu-se în marina comercială, apoi în marina de război. Vreme de cinci ani a călătorit pe toate mările. După moartea tatălui său — împușcat la o întrunire publică — s-a căsătorit și s-a stabilit la țară, într-un sat de pe moșia soției. Nu vădea pe-atunci nici un fel de înclinații literare. A devenit scriitor printr-o întîmplare amuzantă. Citea soției, într-o seară de iarnă, unul din acele romane englezești la modă, cu teme din „viața sferelor înalte", care încă epatau marea burghezie americană. Plictisit la culme, și-a întrerupt furios lectura, făgăduind să scrie el însuși, oricînd, ceva mai bun. Astfel, în 1820, publică romanul său de debut, destul de slab, sub un pseudonim care să-l recomande totuși ca „made in England" — precauție inu-

[1] Scriitorul și-a adăugat abia mai tîrziu, în 1826, la numele de familie, numele mamei sale, născută Fenimore, semnîndu-și de acum înainte întreaga operă James Fenimore Cooper.

tilă, pentru că nu se prea deosebea în fond de literatura incriminată a britanicilor. Contemporanii salută totuşi zgomotos, în el, „apariţia unui mare scriitor american".

Conştient deodată de marea forţă a cuvîntului scris, James Cooper şi-a dat seama că de fapt nu se dovedise cîtuşi de puţin „scriitor american" şi cu atît mai puţin „mare" ; de asemenea, nu făcuse decît să imite stilul desuet al străinilor, fără să se gîndească la adevărul permanent că ceea ce cinsteşte opera şi personalitatea oricărui scriitor autentic e legătura lui directă cu poporul, cu oamenii, pămîntul şi istoria ţării lui. După un an de muncă asiduă dă la tipar *Spionul*, primul roman american şi adevărata sa carte de debut, care-i aduce fulgerător gloria, în cele două continente. De-aici înainte, organizîndu-şi viaţa publică şi particulară în aşa fel, încît să-şi dedice literaturii cea mai mare parte a timpului, James Fenimore Cooper reuşeşte acest adevărat „tur de forţă", de a pune în practică formula de mulţi invidiată : „anul şi romanul !", publicînd pînă la sfîrşitul vieţii un număr considerabil de cărţi, mai ales romane de aventuri.

În anul 1823, în literatura mondială apare un nou erou memorabil, Natty Bumppo, principalul personaj al romanului *Pionierii*, prin care Cooper îşi începea ciclul celor cinci cărţi, reunite mai tîrziu sub titlul *Aventurile lui Ochi-de-Şoim*. Înainte de a întreprinde urmarea acestui pasionant deschizător de serie, autorul mai scrie două romane, dintre care trebuie menţionat *Pilotul*, roman de aventuri pe mare, care avea să exercite, ca tot restul operei lui Cooper, o puternică înrîurire asupra unor scriitori ca Jules Verne, Mayne Read, A. Conan Doyle, Karl May şi alţii. Revenind la ciclul lui Natty Bumppo, romancierul publică în 1826 *Ultimul mohican*, şi în anul următor — *Preria*, terminată în Europa, unde Cooper fusese numit într-un post diplomatic. Apoi ciclul e lăsat în părăsire vreme de aproape cincisprezece ani, în care timp, paralel cu o vie activitate publicistică pentru apărarea ideilor umanitare şi democratice înscrise pe steagul revoluţiei americane şi ale revoluţiilor europene din al treilea deceniu al secolului al XIX-lea, James Fenimore Cooper scrie cîteva romane istorice pline de interes şi cu vădite aluzii la actualitatea epocii sale. Romanul alegorico-publicistic *Monikins* (nume inventat de Cooper, spre a denumi nişte creaturi inferioare, conduse în viaţă numai de pofta de bani [1]) este o satiră politică ascuţită şi spirituală, pe linia tradiţiei iluminismului, amintind în multe privinţe de Swift cu *Călătoriile lui Gulliver*. Romancierul critică unele forme de constituţionalism en-

[1] Combinaţie intraductibilă din trei cuvinte : olandezul *manekin* (om), englezul *monkey* (maimuţă), englezescul *money* (bani).

glez şi domnia dolarului în America, arătîndu-se profund îngrijorat de ravagiile pe care morala banului le face în rîndurile concetăţenilor săi. Continuînd seria acestor polemici, în tratatul *Democratul american* şi-n alte două romane cu caracter publicistic, Cooper reuşeşte să-şi facă un număr atît de însemnat de inamici în propria-i ţară, încît, în culmea gloriei literare, părintele romanului american ajunge să fie expulzat pînă şi din biblioteca oraşului Cooperstown. Îndurerat şi dezamăgit, se refugiază din nou în trecut, încheind în numai doi ani ciclul *Aventurilor lui Ochi-de-Şoim* cu romanele *Căutătorul de urme* (1840) şi *Vînătorul de cerbi* (1841). În ultima parte a vieţii şi activităţii lui literare, Cooper cade sub influenţa cercurilor conservatoare, care se opuneau revendicărilor micilor fermieri săraciţi de latifundiari. Declinul marelui romancier realist şi romantic inaugurează a doua perioadă a romantismului american, epocă mai superficială şi pesimistă, din care literatura S.U.A. nu-şi va mai reveni decît spre sfîrşitul veacului al XIX-lea, prin Walt Whittman şi Mark Twain.

James Fenimore Cooper a rămas în literatura universală mai ales ca autor al ciclului de romane din care face parte şi cel de faţă, *Ultimul mohican*. Autorul a declarat de altminteri că această serie, ce constituie ansamblul perfect închegat al unei povestiri sau „ceva în genul unei drame în cinci acte", este opera lui cea mai de nădejde, căreia îi prevesteşte, dacă nu gloria, măcar o viaţă foarte lungă. Privită în perspectiva secolului ce s-a scurs de la dispariţia lui (pentru că James Fenimore Cooper a murit în 1851), seria *Aventurilor lui Ochi-de-Şoim* îşi păstrează într-adevăr culorile proaspete şi atrăgătoare şi întreaga valoare morală şi educativă cu care şi-a cîştigat cei dintîi lauri odinioară.

Ca şi ciclul „cronicilor" lui Shakespeare, scrise într-o ordine ce întrerupe cronologia subiectului, succesiunea întîmplărilor din acest ciclu epic nu corespunde datelor apariţiei.

O ediţie destinată să înlesnească cititorului tînăr urmărirea neîntreruptă a peripeţiilor lui Natty Bumppo (el apare, în cursul acţiunii, sub diferite nume: Ochi-de-Şoim, Carabină-Lungă, Ciorap-de-Piele, Căutătorul-de-urme) ar trebui să înceapă cu *Vînătorul de cerbi* — a cărui acţiune se petrece în jurul anului 1740 — să continue cu *Ultimul mohican* — ce povesteşte întîmplări din 1757 — apoi cu *Căutătorul de urme* — în 1759 — *Pionierii* — 1793 — şi *Preria* — finalul ciclului, întristător, care-şi aduce eroii pînă în primii ani ai veacului trecut.

Firul de continuitate al celor cinci romane se împletește din două principale permanențe: tema comună și eroul principal. Tema este istoria pionieratului american vreme de un secol, cuprinzînd războaiele coloniale anglo-franceze, apoi războiul de independență, acțiunea concentrîndu-se asupra soartei indienilor, deposedați de pămînturi și exterminați o dată cu avansarea „civilizației" spre „vestul sălbatic". Eroul, Natty Bumppo, e prezentat la început (în *Vînătorul de cerbi*) ca un tînăr alb, despărțit încă din fragedă copilărie de lumea „civilizată" și crescut printre curajoșii și nobilii indieni delawari, care trăiește ca om liber în pădurea virgină și pășește acum pe „prima potecă a războiului". În romanele următoare este un bărbat matur, reputat pentru bravura și dibăcia lui de războinic, iar în ultimele două „acte" ale ciclului său, Cooper ni-l înfățișează nins de vîrstă, ca un patriarh al pionierilor, un filozof al naturii, ce nu-și mai află locul în mijlocul unei lumi pervertite de pofta aurului. Figura lui personifică, în literatura americană, visul gînditorilor și scriitorilor epocii iluminismului și romantismului despre eliberarea omului din lanțurile convențiilor sociale, despre omul „în stare naturală", bun și fericit, necorupt de civilizație. Față de utopismul acestui ideal uman, Cooper are avantajul de a crea un caracter cu numeroase trăsături valabile, datorită felului în care el deplînge cu mîndrie și demnitate racilele lumii morale pe care eroul său o refuză. Acestea sînt bigotismul, intoleranța și obscurantismul puritan al „civilizatorilor" albi, precum și cupiditatea, necinstea, lașitatea și neomenia ce stau la rădăcina moralei burgheze a colonialiștilor. Dar ceea ce James Fenimore Cooper demască și combate cu înflăcărare în ciclul *Aventurilor lui Ochi-de-Șoim* este rasismul, disprețul față de neamul brav al băștinașilor piei-roșii, ideea stupidă și inumană a superiorității unei rase față de alta. Susținînd egalitatea naturală a tuturor oamenilor, dreptul lor egal la fericire, libertate și bunăstare, autorul se situează pe poziția gînditorilor progresiști care au conceput și proclamat principiile *Declarației de Independență* și ale *Declarației Drepturilor Omului*.

De bună seamă că înzestrîndu-și eroul cu o etică puțin neverosimilă (în care îmbină morala creștin-primitivă cu precepte din credințele străvechi indiene și observații religioase extrase din cărțile deiștilor francezi), Cooper a creat o nouă și originală legendă a „bunului sălbatic", nu prea deosebită totuși de aceea a romantismului european. Sînt și alte personaje, a căror apariție nițel artificială și locvace, în spiritul epocii, nu ne atrage la fel astăzi: ingenua frumoasă și dezarmată, ofițerul

fără frică şi prihană etc. Dar cititorul zilelor noastre nu se opreşte la aceste limite, inerente începuturilor oricărei literaturi. Natty e o figură legendară, dar în aceeaşi măsură veridică. El se deosebeşte de eroii romantismului dulceag prin calităţile lui omeneşti reale : e un om al faptei, curajos şi întreprinzător, nu cunoaşte „tristeţea şi plictisul" celorlalţi, e încrezător în izbînda oamenilor de acţiune, cinstit şi generos. Nu este un meditativ lipsit de voinţă ; viaţa lui e plină de peripeţii şi primejdii, pe care le înfruntă şi le învinge prin însuşirile lui fizice şi morale de erou autentic, vrednic de admiraţie. Gorki a scris despre el : „Sub ochii cititorului trăieşte şi acţionează un om bizar — necărturar, pe jumătate sălbatic, însă dăruit cu cele mai mari virtuţi ale omului cu adevărat civilizat : o cinste fără pată în relaţiile cu oamenii, o dragoste neşovăielnică faţă de ei, un om gata oricînd să sară inimos în ajutorul aproapelui, ca să-i uşureze soarta". De aceea, Ochi-de-Şoim a fost şi rămîne unul dintre eroii favoriţi ai tineretului.

Eroul lui Fenimore Cooper are multe trăsături comune cu Robinson ; dar Natty se deosebeşte fundamental de înaintaşul său singuratic prin aceea că, pe insula-i pustie, eroul lui Defoe întemeiază o societate capitalistă („sălbaticul" Vineri e un fel de valet), în vreme ce viteazul american fuge de această societate, iar „sălbaticul" Chingachgook îi este prieten şi frate.

Intenţia autorului, de a-l ţine cu totul izolat de lume pe acest om excepţional, nu putea fi realizată pînă la capăt, fără a-i primejdui veridicitatea. Deşi ura civilizaţia cuceritorilor, Ochi-de-Şoim a slujit-o cu credinţă, cu sau fără voie, fiindcă contactul cu oricare dintre oamenii timpului său, albi sau pieiroşii, mai ales într-o vreme de sîngeroase rivalităţi politice, îl angrena în relaţii sociale în fond neconforme cu punctul său de vedere. În cartea de faţă, Ochi-de-Şoim îi ajută pe colonialiştii englezi împotriva francezilor şi aliaţilor lor indieni, convins că-şi face datoria de patriot şi om de onoare. Pionier îndrăzneţ, el sprijină avansarea „civilizaţiei" spre vestul îndepărtat şi asistă la agonia poporului indian, fără să-i înţeleagă tragedia. Natty nu este deci un „singuratic conştient", aşa cum l-a dorit Cooper. Caracterul său complex ni-l apropie, viu şi durabil, iar destinul mizer ce-i încununează sfîrşitul (atît lui Natty, cît şi prietenului său mohican) ia proporţiile unui simbol impresionant : „lumea nouă" respinge nobilele însuşiri ale eroilor de odinioară. America pionierilor, a oamenilor mîndri şi liberi, ieşiţi din popor, e aruncată în lanţurile legilor capitalismului,

iar virtuțile ei se molipsesc de viciile moralei cuceritorilor și se sting sugrumate.

Ciclul de cinci volume *Aventurile lui Ochi-de-Șoim* e o operă romantică, cu puternice elemente realiste, vădind legături profunde cu veacul iluminismului. Aerul sentimental și tendința moralizatoare, precum și iluziile teoretice manifestate de autor sînt explicabile. Ceea ce ridică valoarea artistică și reprezentativă a acestei opere e fresca veridică a colonizării continentului american în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, zugrăvită de un maestru al construirii intrigii și desfășurării dramatice a acțiunii. Cooper a fost un creator al romanului istoric de aventuri și unul dintre principalii peisagiști epici din literatura universală. Ciclul său este un exemplu de povestire palpitantă în cadrul unei splendide naturi.

Numeroase mărturii confirmă prețuirea înaltă de care s-a bucurat scriitorul american pe continent. Goethe a citit la optzeci de ani *Ultimul mohican* cu interesul și plăcerea vîrstei tinereții, iar Lermontov, comparîndu-l pe Cooper cu Walter Scott, maestrul romanului englez de evocare istorică, a spus că în romanele americane este „neasemuit mai multă poezie, profunzime și valori literare". Balzac, care a folosit deseori în opera lui inovațiile aduse tehnicii romanului de James Fenimore Cooper, a adăugat însă elogiilor sale cordiale această rezervă: „Dacă Cooper s-ar fi realizat tot atît de deplin în zugrăvirea caracterelor, cum s-a realizat în tablourile de natură, s-ar fi spus ultimul cuvînt al artei noastre".

Autorul *Ultimului mohican* e un clasic care și-a dobîndit o uriașă popularitate în rîndurile cititorilor din întreaga lume, iar influența lui asupra romanului de aventuri este considerabilă și binefăcătoare prin latura originală și educativă a scrisului său. I s-au reproșat deseori unele defecte de stil, afirmîndu-se că limba lui nu-i suficient de clară și ordonată. Mark Twain a scris chiar o recenzie malițioasă, intitulată *Contravențiile literare ale lui Cooper*. Dar în ciuda tuturor imperfecțiunilor de formă, generații întregi au fost și încă vor mai fi încîntate de lectura plăcută și folositoare a operei marelui romancier, și pe bună dreptate.

MIHNEA GHEORGHIU

CAPITOLUL I

Te-ascult şi inima mi-e pregătită ;
Alt rău decît lumesc nu-mi poţi aduce ;
Ia spune, mi-am pierdut regatul ?
Grijă-i
Purtam ; atuncea m-ai scăpat de-o grijă.

SHAKESPEARE
(Richard al II-lea)

O trăsătură specifică a bătăliilor care s-au dat odinioară în coloniile Americii de Nord era aceea că, mai înainte de a apuca să se încaiere, adversarii trebuiau să se lupte întîi cu ostenelile şi primejdiile marilor pustietăţi. Un brîu lat de păduri ce păreau de nepătruns despărţea posesiunile provinciilor duşmane ale Franţei şi Angliei. Îndrăzneţul colonist şi europeanul încercat — care luptau cot la cot — pierdeau de multe ori luni de zile ca să ţină piept puhoaielor ori să-şi croiască drum prin cheile munţilor, pînă să aibă prilejul de a-şi dovedi vitejia în adevăratele bătălii. Luîndu-se la întrecere cu războinicii băştinaşi în privinţa puterii de a rezista la privaţiuni, se arătau hotărîţi să răzbească cu orice preţ, şi pe bună dreptate se putea crede că, peste puţină vreme, n-avea să mai rămînă nici în inima codrilor vreun cotlon mai ferit sau vreo tainică poieniţă care să poată sluji de refugiu dinaintea năvalei acelora care acuma îşi vărsau sîngele, fie din răzbunare, fie pentru politica rigidă şi egoistă a îndepărtaţilor monarhi ai Europei.

Poate nici o regiune dintre aceste întinse frontiere n-a oferit un tablou mai autentic al înverşunării şi cruzimii sălbaticelor războaie din acea vreme ca teritoriul cuprins între izvoarele fluviului Hudson şi lacurile din vecinătate.

Înlesnirile pe care natura le dăruise aici marşului combatanţilor erau prea vădite, ca să nu fie luate în seamă de amîndouă taberele. Pînza prelungă a lacului Champlain se întindea de la frontierele Canadei, pătrunzînd adînc

în hotarele provinciei vecine a New Yorkului şi formînd o trecătoare naturală, pînă la mijlocul distanţei pe care francezii trebuiau s-o aibă în stăpînire, pentru a-şi putea lovi mai bine inamicul. Lacul Champlain se termina în partea de sud primind tributul unui alt lac, a cărui apă era atît de limpede, încît misionarii iezuiţi o rezervaseră exclusiv pentru botezuri, şi din această pricină i se spunea „Lacul Sfintei Cuminecături". Englezii — mai puţin credincioşi — au socotit că fac destulă onoare acestei ape neîntinate dîndu-i numele monarhului care domnea atunci la ei, al doilea prinţ din casa de Hanovra. Cele două naţiuni căzuseră astfel de acord să răpească stăpînitorilor sălbatici ai pădurilor de pe aceste ţărmuri dreptul de a-i perpetua numele străvechi: Lacul Horican [1].

Înconjurat de munţi şi scăldînd cu apele lui o puzderie de insule, Lacul Sfînt se întindea şi către sud, pe o lungime de douăspreze leghe. De pe podişul ce ţinea piept apelor începea un *portage* [2] de aproape douăsprezece mile, care ducea pînă pe malurile Hudsonului, la un loc unde — în afară de obişnuitele cataracte — rîul devenea navigabil pînă la estuar.

În timp ce, cu spiritul lor neobosit şi cutezător, francezii nu pregetau să-şi taie drum şi prin trecătorile îndepărtate şi aproape de netrecut ale munţilor Allegani — ca să-şi pună în aplicare planurile lor de agresiune şi invazie — firește, ei nu uitau de fel avantajele naturale pe care le oferea ţinutul mai sus descris, devenit apoi arena însîngerată a celor mai multe bătălii din războaiele pentru stăpînirea coloniilor americane. În diferite puncte care dominau locurile pe unde trecerea era mai uşoară, s-au construit forturi, ce au fost cucerite şi recucerite, distruse şi reconstruite, după capriciile victoriei. Agricultorul se ferea de aceste meleaguri primejdioase, retrăgîndu-se în vatra aşezărilor mai vechi şi adăpostite. Şi oştiri mai numeroase decît acelea care în patria britanică hotărîseră de multe ori soarta coroanei se înfundau

[1] Triburile indiene îşi au fiecare graiul sau dialectul său şi dau de obicei nume diferite aceluiaşi loc geografic, deşi aproape toţi termenii lor au un caracter descriptiv. Bunăoară, traducerea literală a numelui acestei frumoase întinderi de apă — adoptată de tribul ce locuieşte pe ţărmurile ei — este „Coada lacului". Şi într-adevăr „lacul George", cum se numeşte acum în mod legal, formează, cînd îl priveşti pe hartă, un fel de coadă a lacului Champlain. (n.a.)

[2] Rută terestră, între două ape navigabile. (n.t.)

în aceşti codri, de unde soldaţii — cînd se mai întorceau — ieşeau atît de istoviţi şi descurajaţi de înfrîngeri, încît semănau cu nişte stafii sculate din morminte.

Deşi îndeletnicirile paşnice erau necunoscute în această regiune nenorocită, pădurile erau însufleţite de prezenţa omului. Văile şi poienele răsunau de sunetele semeţe ale unei muzici războinice, şi ecourile munţilor repetau strigătele de bucurie ale unui tineret viteaz şi nesăbuit, mîndru de forţa şi voioşia lui, care mărşăluia falnic, pentru a pogorî, prea curînd, în lunga noapte a uitării.

Pe acest teatru de sîngeroase lupte s-au petrecut întîmplările ce vom încerca să le povestim. Era în cel de-al treilea an al ultimului război dintre Franţa şi Marea Britanie, război dus pentru stăpînirea unor pămînturi sortite să nu aparţină nici uneia dintre ele.

Incapacitatea conducătorilor militari şi o nenorocită lipsă de energie a miniştrilor au făcut ca Marea Britanie să decadă din situaţia strălucită la care ajunsese datorită spiritului întreprinzător şi talentului vechilor ei oşteni şi oameni de stat. Nemaifiind temută de duşmani, cei care o slujeau pierdeau repede acea încredere izbăvitoare din care se adapă demnitatea. Fără a fi contribuit la pricinuirea stării acesteia de lucruri, coloniştii îi suportau consecinţele, răbdînd umilinţe după umilinţe. De curînd văzuseră sosind o armată de elită — din ţara pe care o venerau ca pe patria-mamă şi o socoteau invincibilă — o armată condusă de un comandant care, pentru rarele-i însuşiri, fusese ales dintr-o mulţime de militari experimentaţi ; o văzuseră apoi pusă pe fugă, în mod ruşinos, de o mînă de francezi şi indieni, şi scăpînd de la o distrugere totală numai datorită calmului şi curajului unui tînăr locuitor din Virginia [1], a cărui faimă, datorită fericitei în-

[1] Acest tînăr locuitor din Virginia era chiar Washington, pe atunci colonel al unui regiment de trupe provinciale. Generalul de care se pomeneşte aici este nefericitul Braddock, care a fost omorît după ce şi-a pierdut — din pricina îngîmfării lui — jumătate din armată. Renumele militar al lui Washington datează din acea epocă ; el a condus cu pricepere retragerea şi a salvat restul trupelor. Acest eveniment s-a petrecut în 1755. Washington s-a născut în 1732 ; deci el n-avea pe atunci decît 23 de ani. Potrivit unei tradiţii populare, o căpetenie indiană prezisese că tînărul virginian nu va fi niciodată ucis în luptă ; deşi indienii erau vestiţi pentru îndemînarea lor, au tras zadarnic asupra lui, de mai multe ori ; Washington a fost singurul ofiţer călare care nu a fost rănit sau ucis în acea luptă. Degeaba Washington a atras atenţia generalului european asupra situaţiei periculoase în care se vîrîse inutil. El a scăpat restul armatei engleze în acea împrejurare numai prin hotărîrea şi curajul

rîuri ce-o exercită virtutea, avea să crească după cîțiva ani, ajungînd pînă în țările cele mai îndepărtate ale creștinătății.

Acest dezastru neașteptat lăsase descoperită o vastă regiune de la frontieră, și frica de felurite primejdii închipuite devenise mai mare decît efectul nenorocirilor reale. Coloniștilor îngroziți li se părea mereu că aud urletele sălbaticilor la fiecare suflare a vîntului care răzbătea șuierînd din imensele păduri ale Vestului. Firea înspăimîntătoare a acestor dușmani nemiloși dădea proporții nebănuite grozăviilor războiului. În amintirea lor erau încă vii nenumărate masacre comise de curînd, și oamenii ascultau cu îngrijorare amănuntele înfiorătoare ale poveștilor despre niște înfricoșătoare omoruri, făptuite în puterea nopții de locuitorii acestor codri nepătrunși.

În timp ce călătorii entuziaști erau dispuși să ridice-n slăvi foloasele, de altfel pline de riscuri, ale ținutului acestuia sălbatic, teama cuprinsese chiar și marile orașe, unde mulți tremurau de spaimă, iar mamele îngrijorate își strîngeau la piept pruncii adormiți. Într-un cuvînt, spaima care denaturează totul pornise să se întindă vertiginos, în pofida rațiunii și curajului. Pînă și cei mai îndrăzneți începuseră să creadă că rezultatul luptei este nesigur și, pe zi ce trecea, sporea numărul acelor ticăloși care socoteau că toate posesiunile din America ale coroanei engleze vor fi cucerite de inamicii ei creștini sau vor fi pustiite de aliații sălbatici ai acestor inamici.

Cînd se află deci, la fortul care apăra capul *portage*-ului situat între Hudson și lacuri, că generalul francez Montcalm a fost văzut suind de-a lungul lacului Champlain cu o armată cît-i frunza și iarba, nimeni nu mai puse la îndoială aceste afirmații ; ele au început să fie ascultate mai mult cu frica josnică a lașului, decît cu bucuria calmă pe care o încearcă luptătorul, auzind că dușmanul se află în bătaia puștii lui.

Această veste fusese adusă, spre sfîrșitul unei zile de vară, de un curier indian, cu un mesaj din partea lui Munro,

---

lui. Faima dobîndită de Washington în această bătălie a fost principalul motiv al alegerii sale, mai tîrziu, la comanda armatelor americane. O împrejurare demnă de semnalat este faptul că, pe cînd în America faima sa se răspîndise pretutindeni, numele lui nu a fost pomenit în nici unul din ziarele europene care au relatat această bătălie. Patria-mamă, consecventă sistemului de opresiune, tăinuia astfel chiar gloria coloniștilor ei americani. (n.a.)

comandantul fortului de pe malul Lacului Sfînt, care cerea să i se trimită urgent întăriri. Depărtarea dintre cele două forturi era — după cum s-a spus — mai mică de cinci leghe. Drumul, sau mai bine zis poteca dintre ele, fusese lărgit, ca să poată trece carele, astfel că distanţa, pe care acest fiu al pădurii o parcursese în două ore, putea să fie străbătută cu uşurinţă de un detaşament de soldaţi — cu muniţii şi bagaje — de la răsăritul pînă la asfinţitul soarelui, într-o singură zi.

Credincioşii slujitori ai coroanei engleze denumiseră unul din aceste forturi din pădure William-Henry, iar pe celălalt — Edward, după numele celor doi prinţi ai familiei domnitoare. Bătrînul ostaş scoţian, de care am pomenit [1], avea misiunea apărării primului fort, cu un regiment de trupe regulate şi cîţiva provinciali, mult prea puţin pentru a face faţă formidabilei armate pe care Montcalm o conducea spre fortificaţiile sale ; însă cel de-al doilea fort era comandat de generalul Webb — care avea în subordine armatele regelui din provinciile Nordului — cu o garnizoană de peste cinci mii de oameni. Reunind diferitele detaşamente aflate la dispoziţia lui, acest ofiţer putea concentra o forţă cam de două ori mai mare de ostaşi încercaţi, pe care trebuia să-i opună neînfricatului francez ce se aventurase destul de departe de grosul armatei, cu o forţă foarte puţin superioară numericeşte.

Totuşi, stăpîniţi de sentimentul slăbiciunii lor, ofiţerii şi soldaţii păreau mai bucuroşi să aştepte la adăpostul meterezelor sosirea inamicului, decît să-i iasă înainte şi să-ncerce a-i stăvili înaintarea, urmînd exemplul dat chiar de francezi, la fortul Duquesne — cînd loviseră cu succes avangărzile engleze în plină înaintare.

După ce şi-au revenit puţin din zăpăceala pricinuită de această veste, în tranşeele ce se întindeau de-a lungul malurilor Hudsonului şi care formau un lanţ de apărare exterioară a fortului se răspîndi zvonul că un detaşament alcătuit din o mie cinci sute de soldaţi trebuie să pornească în marş, la revărsatul zorilor, spre William-Henry — fort situat în extremitatea nordică a *portage*-ului. Zvonul deveni curînd certitudine cînd de la cartierul general sosi un ordin prin care se punea în vedere companiilor respective să se pregătească imediat de plecare.

[1] Munro. (n.t.)

Nu mai rămase nici un fel de îndoială asupra intenţiilor lui Webb, şi timp de o oră sau două nu se văzură decît chipuri îngrijorate şi soldaţi alergînd grăbiţi în toate părţile. Recruţii se foiau dintr-un loc într-altul şi întîrziau pregătirile de plecare printr-un exces de zel în care se amesteca ardoarea unora şi nemulţumirea altora. Cătanele mai vechi se pregăteau de drum cu un calm care dispreţuia orice semn de pripeală ; deşi înfăţişarea lor era senină, privirile uneori neliniştite dovedeau că nu erau prea încîntaţi de acest înfricoşător război al pădurilor, cu care nu se deprinseseră încă de ajuns.

Treptat, soarele asfinţi printre valurile iluminate ale munţilor dinspre apusul îndepărtat şi, cînd întunericul acoperi cu vălul său această aşezare retrasă, zgomotul pregătirilor de plecare se potoli încetul cu încetul. În sfîrşit, se stinse şi ultima lumină în cabana de bîrne a unui ofiţer ; arborii aruncară umbre mai dese peste fortificaţii şi peste fluviu, iar deasupra bivuacului se aşternu o linişte la fel de profundă ca şi aceea ce domnea în imensa pădure ce-i împresura.

Dis-de-dimineaţă, cînd verdele întunecat şi conturul neregulat al cîtorva pini din apropiere începu să se reliefeze pe azurul atît de pur al orizontului, potrivit ordinelor primite în seara trecută, ostaşii fură treziţi de răpăitul darabanelor, al căror ecou — în aerul jilav al dimineţii — răsuna pînă departe în pădure. Într-o clipă, întreaga tabără începu să freamăte. Fiecare soldat ieşea degrabă din bîrlogu-i, să asiste la plecarea camarazilor săi sau la întîmplările care s-ar mai fi putut produce acuma, în ultimul ceas.

Curînd, detaşamentul se alinie în coloană de marş. Soldaţii în termen şi cei în solda coroanei îşi luară locul, ţanţoşi, în flancul drept, iar coloniştii, mai umili, se aşezară în stînga, cu docilitatea unei îndelungate obişnuinţe. Mai întîi porniră cercetaşii ; îi urmă o gardă puternică şi apoi căruţele cu bagajele. Şi, mai înainte ca lumina cenuşie a dimineţii să se risipească în razele soarelui, coloana principală a luptătorilor părăsi tabăra cu o alură cît mai războinică, spre a potoli neliniştea recruţilor, care aveau să primească botezul focului.

Pînă cînd camarazii lor îi mai putură zări, ostaşii detaşamentului mărşăluiră în ordine şi-şi păstrară alura. În sfîrşit, sunetul surlelor din fanfară se îndepărtă de tot, şi

pădurea păru că înghite masa de oameni ce pătrunsese în taina ei.

Adierile vîntului nu mai aduceau soldaților rămași în tabără zgomotul coloanei, și ultimele rînduri dispăruseră de mult, cînd se observă că se fac iarăși pregătiri, pentru o altă plecare, dinaintea unei cabane de bîrne, de o mărime puțin obișnuită, la intrarea căreia străjuiau santinele din garda personală a generalului englez. În acest loc așteptau, gata înșăuați, vreo șase cai, din care doi urmau probabil să fie încălecați de femei de un rang deosebit — lucru nu prea des întîlnit pe meleagurile acestea sălbatice. Un al treilea cal purta harnașamentul și armele unui ofițer de stat-major. Frîul și șeile simple ale celorlalți și bagajele cu care erau încărcați arătau că sînt destinați pentru servitori și ordonanțe. Ceva mai departe de acest spectacol neobișnuit se formaseră cîteva grupuri de curioși și gură-cască, unii admirînd armăsarul pursînge al ofițerului, alții privind prosteşte la toate aceste pregătiri. Printre aceşti curioși era și unul care, prin atitudinea lui, contrasta vădit cu ceilalți spectatori, neavînd nimic dintr-un pierde-vară. Înfățișarea îi era destul de ciudată, mai mult neplăcută, deși nu părea slut de fel. În picioare, statura-i depășea pe a celorlalți; așezat, nu părea mai mare decît alții. Aceeași disproporție marca întreaga lui făptură. Avea un cap mare, umeri înguști, brațe lungi, mîini mici, chiar delicate, pulpe și picioare firave, însă de-o lungime neobișnuită, iar genunchii păreau mai diformi decît tot corpul acestei stranii făpturi.

Îmbrăcămintea bălțată a acestui individ îi evidenția și mai mult cusururile. Purta o haină sinilie cu pulpane largi, dar scurte, cu guler jos, din care ieșea un gît lung și subțire. Avea pantaloni de saftian galben, strînși pe pulpe, înnodați deasupra genunchilor cu o fundă pleoștită. Niște ciorapi vărgați, de bumbac, și o pereche de pantofi, din care numai unul avea pinten, îi completau costumul în partea inferioară a corpului. Nici unul din defecte nu era ascuns, ba, dimpotrivă, posesorul — ori din nerozie, ori din vanitate — părea că-și dă osteneala să-și arate toate frumusețile. Din buzunarul enorm al unei veste de mătase lăbărțate și răpciugoase, împodobită cu un galon de argint, uzat, se vedea un instrument care — dată fiind atitudinea atît de războinică a personajului — ar fi lăsat să se creadă că este cine știe ce armă periculoasă și necunoscută. Deși minuscul, acest instrument atîtase curiozitatea multor euro-

peni ce se aflau în tabără, cu toate că numeroşi coloniştî îl mînuiau nu numai fără teamă, ci chiar dovedind o îndelungă obişnuinţă. O pălărie uriaşă, de forma celor purtate de preoţi cu vreo treizeci de ani în urmă, dădea oarecare demnitate unui chip ce părea mai curînd bine dispus decît inteligent şi care, fireşte, avea nevoie de acest ajutor nefiresc pentru a da impresia că individul deţine o înaltă funcţie.

În timp ce grupurile de soldaţi se ţineau la o oarecare distanţă de locul unde se făceau noile pregătiri de călătorie, manifestîndu-şi astfel respectul faţă de reşedinţa impenetrabilă a cartierului general al lui Webb, personajul pe care l-am descris mai sus păşi în mijlocul servitorilor de la cai, exprimîndu-şi foarte degajat unele aprecieri critice cu privire la nobilele animale.

— Mi se pare, prietene — vorbi dînsul cu o voce neobişnuit de blîndă, care constrasta izbitor cu ciudăţenia înfăţişării sale diforme — că acest cal nu-i născut pe meleagurile noastre şi că e dintr-un ţinut străin, poate din insuliţa ceea de peste ocean. Nu mă laud, dar am văzut multe la viaţa mea : am văzut cele două porturi, acela de la gura Tamisei, care este capitala bătrînei Englitere, şi pe cel ce se numeşte Newhaven ; acolo am văzut căpitani de corăbii mari şi mici, încărcînd în vasele lor o mulţime de patrupede — ca în Arca lui Noe — ca să le vîndă în Jamaica ; însă niciînd n-am văzut un animal ca ăsta, atît de asemănător cu calul de război zugrăvit în scripturi : „Bate pămîntul şi se bucură de puterea lui cînd iese să-i înfrunte pe războinici. Nechează la sunetul trîmbiţelor şi adulmecă din depărtare bătălia, răcnetele căpitanilor şi strigătul de izbîndă". Ai zice că rasa cailor din Israel s-a perpetuat pînă-n zilele noastre. Nu-i aşa, prietene ?

Neprimind nici un răspuns la acest discurs neobişnuit, care — fiind rostit cu o voce atît de blajină, deşi răsunătoare — ar fi meritat pe bună dreptate oarecare atenţie, cel ce folosise limbajul sfintelor scripturi se uită la bărbatul tăcut căruia i se adresase întîmplător şi găsi un nou prilej să-şi manifeste admiraţia. Îşi aţinti privirile asupra staturii drepte şi ţepene a curierului indian care, seara trecută, adusese în tabără veşti atît de neplăcute. Deşi înfăţişarea acestuia era foarte calmă, părînd că priveşte cu totală indiferenţă scena zgomotoasă ce se desfăşura în preajma lui, se putea observa — sub această linişte aparentă — un aer de

amară mîndrie şi tristeţe, care ar fi atras atenţia oricui l-ar fi privit altfel decît cu vădita uimire a omului nostru. Locuitorul pădurii purta la brîu tomahawkul[1] şi pumnalul specific tribului său, cu toate că nu arăta să fie un războinic. Dimpotrivă, din întreaga lui făptură se desprindea o nelămurită sfîrşeală, o adîncă istovire, din care părea că nu-şi mai poate reveni. Culorile pe care sălbaticii le folosesc pentru tatuaj, cînd se gătesc de luptă, se amestecaseră şi dădeau trăsăturilor lui un aer de neglijenţă dispreţuitoare, care îl făcea şi mai respingător ; doar ochii îi străluceau, ca nişte stele sclipind înfocate şi sălbatice în mijlocul unor nori negri de furtună. Privirea-i pătrunzătoare — însă precaută — întîlni, o singură clipă, pe aceea a europeanului, însă îşi schimbă îndată direcţia, fie din şiretenie, fie din dispreţ, şi rămase pierdută în depărtare.

E cu neputinţă de bănuit ce gînduri anume ar fi sugerat lunganului de european acest scurt şi tăcut schimb de priviri între două fiinţe atît de ciudate, fireşte dacă atenţia acestuia n-ar fi fost atrasă imediat de altceva.

Servitorii se mişcară mai repede şi îndată răsună clinchetul unor voci plăcute, ceea ce însemna că doamnele pentru care se pregătiseră caii urmau să pornească neîntîrziat la drum. Admiratorul nobilului armăsar se dădu cîţiva paşi înapoi, îndreptîndu-se spre o iapă slăbănoagă, care păştea nişte resturi de iarbă ofilită. Sprijinit de ea, cu cotul rezemat de pătura ce-i ţinea loc de şa, el continuă să fie spectatorul cavalcadei, în timp ce mînzul iepei îşi termina liniştit dejunul de dimineaţă sub burta maică-si, indiferent la cele ce aveau loc de cealaltă parte.

Un tînăr în uniforma trupelor regale conduse la cai două doamne, care — judecînd după costume — se pregăteau să înfrunte oboseala unei lungi călătorii prin pădure. Cea care părea mai tînără — deşi amîndouă erau încă în prima tinereţe — lăsă să i se zărească, sub adierea dimineţii care îi săltă voalul prins de pălăria de castor, obrazul frumos, părul bălai şi ochii de un albastru închis. Minunatele culori ale orizontului, ce creşteau spre răsărit, pe deasupra

[1] Un tomahawk este o mică secure. Înainte de sosirea coloniştilor europeni, tomahawkurile erau făcute din piatră ; astăzi, albii le fabrică ei înşişi din fier şi le vînd sălbaticilor. Sînt două feluri de tomahawkuri : cu lulea şi fără. Primul nu poate fi azvîrlit, capătul securii formînd corpul pipei, iar mînerul — ţeava ; cel de-al doilea este folosit şi aruncat de sălbatici cu mare îndemînare, ca dgeridul maur. (n.a.)

pinilor, nu erau nici mai strălucitoare şi nici mai delicate decît bujorii obrajilor ei, şi nici chiar frumoasa zi ce începea la ceasul acela nu putea fi mai fermecătoare decît surîsul cald ce-l acordă tînărului ofiţer, cînd acesta o ajută să urce în şa. Cealaltă, ce părea să se bucure de aceeaşi atenţie din partea cavalerului lor, îşi ferea chipul frumos de privirile soldaţilor cu o grijă care dovedea că era cu cel puţin patru sau cinci ani mai în vîrstă. Totuşi se putea observa că, deşi costumul de călătorie îi sublinia graţia desăvîrşită, era mai împlinită la trup decît însoţitoarea ei.

Îndată ce urcară în şa, tînărul ofiţer se săltă cu uşurinţă pe mîndrul său buiestraş şi toţi trei îl salutară pe Webb care — din politeţe — rămase în uşa cabanei sale pînă cînd se depărtară. Întorcîndu-şi caii, o porniră în trap domol, urmaţi de servitori, şi se îndreptară spre poarta dinspre miazănoapte a taberei.

Cît timp parcurseră această scurtă distanţă nu schimbară nici un cuvînt, doar cea mai tînără dintre doamne scoase o uşoară exclamaţie atunci cînd curierul indian trecu pe neaşteptate pe lîngă ei, pentru a-şi lua locul în fruntea cavalcadei, pe poteca lărgită. Această mişcare neprevăzută a indianului nu smulse nici un strigăt de spaimă de pe buzele celeilalte, însă, surprinsă, lăsă vălul să-i alunece, ceea ce făcu să i se vadă faţa care exprima, în acelaşi timp, milă, admiraţie şi groază, cît timp ochii săi negri urmăriră mişcările sălbaticului. Părul acestei doamne era negru şi strălucitor ca pana corbului. Faţa nu-i era oacheşă, ci mai curînd îmbujorată de un sînge prea fierbinte. Acest chip, cu trăsături desăvîrşite şi pline de demnitate, n-avea nimic vulgar sau lipsit de armonie. Ea surîse, cerînd parcă îngăduinţă pentru clipa de slăbiciune prin care trecuse, şi zîmbi arătîndu-şi dinţii de o albeaţă strălucitoare. Îşi puse din nou voalul pe care i-l luase vîntul, îşi înclină graţios capul şi continuă drumul tăcută, ca şi cum s-ar fi gîndit la cu totul altceva decît la cele ce se petreceau în jurul ei.

CAPITOLUL II

„Sola, sola. Wo ha, sola !"
SHAKESPEARE

În timp ce una din distinsele doamne, al căror portret l-am schiţat, rămase pe gînduri, cealaltă îşi reveni pe dată din teama pricinuită de apariţia indianului şi, rîzînd de propria-i slăbiciune, se adresă pe un ton glumeţ tînărului ofiţer ce se afla lîngă dînsa :

— Heyward, în păduri se văd adeseori apărînd asemenea năluci ? Sau ai vrut să ne faci o surpriză amuzantă ? Dacă-i aşa, îţi mulţumim nespus ; dar dacă nu, Cora şi cu mine vom avea nevoie de tot curajul cu care ne lăudam, chiar înainte de a da ochii cu înfricoşătorul de Montcalm.

— Acest indian e un curier al armatei noastre şi poate fi socotit ca un erou al acestor meleaguri — răspunse tînărul ofiţer. El s-a oferit să ne conducă la lacuri pe o potecă mai puţin cunoscută, mai scurtă decît drumul pe care am fi fost obligaţi să-l luăm, urmînd marşul domol al detaşamentului. De altminteri, aşa va fi şi mult mai agreabil.

— Nu-mi prea place omul ăsta — răspunse tînăra doamnă, încercînd să-şi ascundă teama. Desigur, dumneata îl cunoşti bine, altfel n-ai avea atîta încredere în el ! ?

— Vrei să spui poate, Alice, că altfel nu v-aş fi încredinţat lui ? se însufleţi Heyward. Da, îl cunosc ; altfel nu i-aş fi acordat deplină încredere, mai ales în aceste momente. Se zice că ar fi canadian, totuşi a trăit printre prietenii noştri mohawki, care, după cum ştii, formează una din cele

„șase națiuni“ [1]. A ajuns printre noi, după cîte am auzit, în urma unei întîmplări ciudate, în care a fost amestecat și tatăl dumitale, care se pare că s-a purtat cam aspru cu el în acea împrejurare. Dar am uitat povestea asta veche ; important este că acum ne este prieten.

— Dacă a fost dușmanul tatălui meu, îmi place și mai puțin ! strigă Alice, înspăimîntată de-a binelea. Vrei să-i adresezi cîteva vorbe, maior Heyward, ca să-i pot auzi glasul ? Probabil că-i o prostie, dar eu de multe ori îi cunosc pe oameni după glasul lor.

— Ne pierdem vremea — replică tînărul maior. Nu va răspunde probabil decît prin vreo exclamație. Deși e posibil să înțeleagă, se preface că nu înțelege engleza, cum fac cei mai mulți sălbatici, și ar vorbi cu atît mai puțin acum, cînd războiul cere să fie cît mai demn. Dar iată că s-a oprit ; poteca noastră trebuie să fie prin apropiere.

Maiorul Heyward nu se înșelase. Cînd ajunseră la locul unde se oprise indianul, acesta le arătă cu mîna o potecă ce se pierdea în pădurea deasă, atît de strîmtă, încît nu puteau trece decît unul cîte unul.

— Iată poteca noastră — zise maiorul, coborînd glasul. Nu vă arătați în vreun fel neîncrederea, căci ați putea să pricinuiți tocmai pericolul de care vă temeți.

— Ce crezi, Cora ? întrebă Alice neliniștită. Dacă am urma detașamentul, n-am fi mai în siguranță, deși prezența lor ne-ar fi poate cam neplăcută ?

— Nu cunoașteți obiceiurile sălbaticilor și cred că vă înșelați asupra locului unde poate fi adevărata primejdie — spuse Heyward. Dacă dușmanii au ajuns pe *portage*, ceea ce nu-i cu putință, pentru că noi am trimis cercetași înainte, îi vom găsi probabil atacînd detașamentul, și multe capete vor fi scalpate, fiindcă traseul eșalonului este cu-

[1] A existat mult timp o confederație a triburilor ce locuiau în partea de nord-est a coloniei New York, cunoscută mai întîi sub denumirea de „Confederația celor cinci națiuni“. Mai tîrziu, fiind admis și un alt trib, căpătă titlul „Confederația celor șase națiuni“. În prima sa formă era alcătuită din mohawki, oneizi, seneci, cayugi și onondagi. Al șaselea trib erau tuscarorii. Resturi din aceste popoare mai există în teritoriile ce le-au fost repartizate de guvern, însă dispar pe zi ce trece, fie că mor, fie că pleacă spre meleaguri cu obiceiuri mai apropiate de-ale lor. În curînd nu va mai rămîne decît numele acestor popoare, cu totul deosebite, în regiunile unde străbunii lor au trăit timp de secole. Statul New York are districte care poartă numele lor, cu excepția acelora ale mohawkilor și tuscarorilor ; totuși, unul din rîurile principale ale acestui stat se numește Mohawk. (n.a.)

noscut. Al nostru însă nu poate fi cunoscut, pentru că noi înşine l-am stabilit abia de-o oră.

— De ce să te temi de acest om numai pentru că n-are obiceiurile noastre şi pielea nu-i este albă? întrebă Cora cu răceală.

Alice nu mai şovăi şi, dînd narrangasetului[1] său o lovitură cu cravaşa, pătrunse pe poteca strîmtă şi întunecată, unde la fiecare pas tufişurile împiedicau mersul.

Tînărul o privi cu o admiraţie vădită şi, lăsînd-o pe cea mai tînără, dar nu mai frumoasă dintre însoţitoarele sale, să i-o ia înainte, începu să depărteze el însuşi ramurile arborilor, pentru ca sora Alicei să poată trece mai uşor. Cît despre servitori, se părea că primiseră instrucţiuni speciale, deoarece, în loc să intre în pădure, o luaseră pe drumul detaşamentului. Această măsură — spuse Heyward — fusese sugerată de călăuza lor, pentru a nu lăsa prea multe urme, în cazul că din întîmplare cîţiva sălbatici canadieni ar fi pătruns atît de departe înaintea armatei.

Cărarea era plină de mărăcinişuri şi de aceea, pe o apreciabilă distanţă, călătorii nu mai putură vorbi. După ce traversară însă liziera pădurii, se aflară sub o boltă de copaci înalţi, prin a căror coroană nu pătrundeau razele soarelui. Aici drumul era mai bun. Îndată ce ghidul observă aceasta, grăbi pasul şi dădu trap, spre a zori şi caii ce-l urmau.

Tînărul ofiţer tocmai întorcea capul ca să-i spună ceva Corei, însoţitoarea sa cu ochii negri, cînd auzi de departe un tropot surd. Îndată trase de dîrlogi şi îşi opri armăsarul, iar cele două însoţitoare îl imitară, făcînd un scurt popas, pentru a afla explicaţia acestei neaşteptate întîmplări.

După cîteva minute văzură un mînz alergînd ca un cerb peste trunchiurile pinilor, şi după el zăriră apărînd pe individul a cărui înfăţişare ciudată am descris-o în capitolul precedent. Înainta cu toată viteza pe care putea s-o aibă mîrţoaga lui, fără s-o snopească în bătaie. Pe scurta dis-

[1] În statul Rhode-Island se află un golfuleţ ce se cheamă Narrangaset, după numele unui puternic trib ce locuia odinioară pe acele meleaguri. În acest ţinut erau numeroşi cai, vestiţi în toată America. Erau mici şi de o culoare denumită în America, de obicei, sorrel (roib). Se deosebeau prin trapul lor frumos. Caii din această rasă erau, şi mai sînt şi acum, căutaţi pentru călărie, fiind rezistenţi şi cu un mers uşor. De aceea, narrangaseţii erau aleşi spre a fi călăriţi de femeile care erau obligate să călătorească pe şleaurile pline de rădăcini şi hîrtoape ale noilor ţinuturi. (n.a.)

tanţă ce o străbătuseră de la cartierul general al lui Webb pînă la ieşirea din tabără, călătorii noştri n-avuseseră prilejul să observe straniul personaj care se apropia de ei în acest moment. Dacă cineva s-ar fi uitat mai cu atenţie la el, atunci cînd mergea pe jos, şi ar fi observat avantajele remarcabile ale staturii sale uriaşe, ar fi putut băga de seamă şi acum, cînd era călare, că avea o oarecare ţinută.

Deşi dădea neîncetat pinteni bietei lui iepe costelive, tot ce obţinea de la ea era din cînd în cînd un galop pe picioarele din urmă, cele din faţă neizbutind să părăsească trapul, dînd astfel şi un rău exemplu picioarelor din urmă care, firește, nu întîrziau să le imite. Schimbarea aceasta rapidă provoca o asemenea iluzie optică, încît maiorul, deşi un perfect cunoscător în materie de cai, nu putu să-şi dea seama ce fel de mers are acest animal, pe care acuma călăreţul îl grăbea cu atîta hărnicie, ca să-i ajungă pe ei din urmă.

Mişcările îndemînaticului călăreţ nu erau mai puţin ciudate decît ale mîrţoagei lui. La fiecare schimbare de poziţie a acesteia, stăpînul ei îşi ridica, apoi îşi ghemuia brusc înalta-i statură, în scări, producînd astfel prin lungirea şi scurtarea ciolănoaselor sale picioare o asemenea mărire şi micşorare a taliei, încît era imposibil să bănuieşti cum arăta într-adevăr. Dacă adăugaţi că, din cauza nenumăratelor lovituri de pinten, primite mereu în acelaşi loc, partea din urmă a iepei părea că aleargă mai iute decît cea din faţă, dînd mereu din coadă spre flancul lovit, aveţi imaginea completă a calului şi călăreţului nostru.

În primul moment, chipul bărbătesc şi deschis al lui Heyward se întunecă, dar se destinse încetul cu încetul cînd văzu această figură originală, aşa că atunci cînd străinul ajunse la cîţiva paşi de el, surîdea de-a binelea. Alice reuşi cu greutate să se ţină ca să nu izbucnească într-un hohot de rîs, şi ochii negri şi gînditori ai Corei străluciră de o veselie pe care mai curînd obişnuinţa, decît firea ei, contribui s-o tempereze.

— Căutaţi pe cineva pe-aici ? i se adresă Heyward, cînd necunoscutul, încetinindu-şi mersul, ajunse aproape de ei. Nădăjduiesc că nu ne aduceţi ştiri proaste.

— Bineînţeles ! zise străinul, făcîndu-şi vînt cu pălăria sa triunghiulară de castor, gest cam deplasat în aerul tare al pădurii, fără a-şi lămuri auditorii la care din întrebările puse se referea răspunsul său. După ce se mai răcori, îşi re-

căpătă răsuflarea şi urmă : Am aflat că dumneavoastră vă duceţi la fortul William-Henry şi, cum avem acelaşi drum, am socotit că dacă vom fi mai mulţi va fi cu atît mai plăcut pentru ambele părţi.

— Socoteala voturilor nu prea s-a făcut drept ; noi sîntem trei, iar dumneata nu te-ai consultat decît cu dumneata.

— Firește, primul lucru e să-ţi cunoşti părerea (şi unde sînt femei, nu este uşor) ; apoi trebuie să iei o decizie. Eu le-am făcut pe amîndouă, şi iată-mă-s !

— Dacă vrei să mergi către lac, ai greşit drumul — spuse Heyward cu răceală. E cealaltă potecă, cu cel puţin o jumătate de milă în urma dumitale.

— Ştiu — ripostă necunoscutul, fără a se lăsa intimidat de această primire rece. Am petrecut o săptămînă la fortul Edward şi ar fi trebuit să fiu mut ca să nu întreb de drumul pe care trebuie să-l urmez. Şi dacă aş fi mut, s-ar duce meseria mea. După o strîmbătură, care exprima o modestă satisfacţie pentru această afirmaţie cu totul de neînţeles pentru interlocutorii săi, adăugă grav : Nu e potrivit pentru un om de profesia mea să fie prea familiar cu cei pe care este însărcinat să-i instruiască ; iată pentru ce n-am vrut să mă iau după detaşament. De altfel, m-am gîndit că o persoană de rangul dumneavoastră trebuie să ştie mai bine ca oricine care este calea cea mai bună şi m-am hotărît să vă însoţesc, pentru a vă face drumul mai plăcut, discutînd prieteneşte...

— E o hotărîre cam arbitrară şi luată puţin cam în pripă ! exclamă maiorul, neştiind dacă trebuie să fie mîniat sau să izbucnească în rîs. Dar aţi pomenit de instrucţie, de profesie. Faceţi cumva parte din corpul provincial, ca instructor în nobila ştiinţă a războiului, sau sînteţi unul din cei ce trag linii şi unghiuri, spre a explica misterele matematicilor ?

Străinul privi un moment, foarte mirat, spre cel ce-l interoga astfel, apoi expresia de încîntare de sine i se schimbă într-o umilinţă gravă şi răspunse :

— Sper că n-am jignit pe nimeni şi n-am de ce să cer să fiu iertat, deoarece n-am mai comis nici un păcat capital de cînd l-am rugat ultima dată pe Dumnezeu să-mi ierte greşelile. N-am înţeles ce vreţi să spuneţi despre linii şi unghiuri ; cît despre explicarea misterelor, o las pe seama ofiţerilor ce au asemenea vocaţie. N-am alt merit decît

cîteva cunoştinţe în arta măreaţă de a oferi cerului umile rugăciuni şi mulţumiri arzătoare cu ajutorul psalmilor.

— Acest om este desigur un discipol al lui Apolo ! exclamă Alice care, revenindu-şi din încurcătură, se amuza de această întîlnire. Îl iau sub protecţia mea. Nu te încrunta, Heyward, şi, ca să-mi satisfaci dorinţa de a-l asculta, dă-i voie să călătorească cu noi ! De altfel — adăugă ea, coborînd vocea şi uitîndu-se la Cora care mergea agale pe urmele posomorîtului şi tăcutului lor ghid — va fi un prieten în plus la caz de nevoie.

— Crezi, Alice, că aş putea conduce tot ce am mai scump pe un drum pe care aş bănui măcar că există cel mai mic pericol ?

— Nu mă gîndesc acum la asta, Heyward, însă acest străin mă amuză şi, pentru că e un iubitor al muzicii, să nu fim atît de răi, încît să-i refuzăm tovărăşia !

Ea se uită galeş şi întinse cravaşa. Privirile li se întîlniră un moment, şi tînărul ofiţer îşi întîrzie plecarea, pentru a prelungi această clipă. Alice plecă ochii. Ofiţerul cedă fermecătoarei vrăji, dădu pinteni calului şi îndată fu lîngă Cora.

— Prietene, îmi pare bine că te-am întîlnit ! se adresă Alice străinului, făcîndu-i semn s-o urmeze şi strunindu-şi calul în buestru. Părinţii, poate prea îngăduitori, m-au convins că aş avea oarecare aptitudini ca să pot susţine un duet, aşa că putem să ne mai veselim pe drum, cîntînd. Cum sînt totuşi cam nepricepută, aş fi încîntată să primesc sfaturile unui maestru atît de experimentat !

— Este nespus de înviorător, atît pentru spirit, cît şi pentru trup, să cînţi psalmi la timpul potrivit, căci nimic nu te uşurează mai mult ca o asemenea îndeletnicire ! replică maestrul de cînt, gata s-o acompanieze fără să se lase rugat. Dar trebuie patru persoane pentru a putea organiza un cor bun. Sînt convins că aveţi o voce melodioasă şi, cu ajutorul cerului, eu pot ţine partea tenorului, pînă la nota cea mai ridicată. Ne lipseşte un alto şi un bas. Judecînd după inflexiunile glasului său, acest ofiţer al regelui, care şovăia să mă primească în tovărăşia sa, pare să fie un bas.

— Fii atent să nu judeci cam îndrăzneţ şi cam pripit ; aparenţele sînt adesea înşelătoare — zise Alice, zîmbind. Deşi maiorul Heyward poate produce uneori sunete asemănătoare basului, cum aţi auzit prea bine adineauri, vă asigur că glasul său obişnuit este mult mai aproape de tenor.

— Se pricepe la cîntarea psalmilor ? întrebă călătorul cu naivitate.

Alice era gata-gata să izbucnească în rîs, însă reuşi să se stăpînească.

— Mă tem că-i plac mai mult cîntecele de lume — răspunse ea. Viaţa unui soldat nu se prea potriveşte cu evlavia pentru cele sfinte.

— Vocea, ca şi celelalte talente, este dată omului pentru a uza, nu pentru a abuza de ea ! replică grav străinul. Nimeni nu poate să mă acuze că nu m-am îngrijit vreodată de darurile date de Dumnezeu. Tinereţea mea, ca a regelui David, am consacrat-o muzicii. Mulţumesc însă cerului că niciodată un cîntec profan n-a murdărit buzele mele.

— Aţi studiat deci doar muzica religioasă ?

— Bineînţeles ! După cum psalmii lui David oferă frumuseţi pe care nu le găseşti în nici o limbă, tot aşa muzica lor este superioară oricărei armonii profane. Sînt fericit să pot afirma că glasul meu n-a exprimat decît dorinţele şi gîndurile regelui din Israel, căci, deşi timpul şi împrejurările au putut cere oarecare neînsemnate modificări, tălmăcirea lor, pe care o folosim în coloniile Noii Anglii, este superioară tuturor cuvintelor celorlalte, prin bogăţia, exactitatea şi simplitatea ei spirituală, redînd cu multă fidelitate originalul acestui scriitor inspirat. Niciodată nu pornesc la drum, niciodată nu poposesc şi nu mă culc fără a avea la mine un exemplar din această carte sfîntă. Iată-l. Este a douăzeci şi şasea ediţie publicată la Boston, anno Domini 1744, intitulată : „Psalmi, imnuri şi cîntări spirituale din Vechiul şi Noul Testament, tălmăcite aidoma în stihuri engleze, pentru folosinţa, înălţarea sufletească şi consolarea credincioşilor, atît în timpul slujbelor cît şi în particular, îndeosebi pentru cei din Noua Anglie".

În timp ce făcea elogiul acestei opere a poeţilor din ţara sa, psalmistul trase dintr-un buzunar lucrarea despre care vorbea şi, fixîndu-şi pe nas o pereche de ochelari cu ramă de fier, deschise volumul cu o adevărată veneraţie. Apoi, fără alte perifraze şi apologii, rostind doar un scurt „Ascultaţi !", duse la gură instrumentul despre care am pomenit, scoase un sunet foarte ascuţit, pe care vocea sa îl repetă cu o octavă mai jos şi cîntă următorul psalm, cu un ton blînd, sonor şi armonios, care sfida muzica, poezia şi chiar bălăbăneala mîrţoagei sale :

„O ! Cît e de bine, cît e de înălţător ca fraţii să locuiască totdeauna în pace şi bună învoire ! Acesta a fost bal-

samul de preţ care se răspîndea asupra bărbii lui Aaron şi-i pogora pînă la cutele veşmîntului [1]..."

Cîntecul solemn era însoţit de un gest cum nu se poate mai potrivit şi care n-ar putea fi imitat decît după o lungă ucenicie. De fiecare dată cînd o notă era mai ridicată, îşi înălţa mîna dreaptă, iar cînd tonul era jos, şi-o cobora, urmînd cadenţa şi atingînd un moment foile cărţii sfinte. Acest acompaniament manual devenise probabil necesar după o îndelungată obişnuinţă, căci îl respecta cu stricteţe pînă la sfîrşitul strofei, accentuînd în mod deosebit cele două silabe ale ultimului verset.

O asemenea tulburare a liniştii pădurii nu putea să nu atragă atenţia celorlalţi călători, care mergeau puţin mai înainte. Indianul spuse cîteva cuvinte, într-o engleză stricată, lui Heyward, iar acesta, întorcîndu-se în şa, se adresă străinului, întrerupîndu-i cîntecul :

— Deşi nu ne pîndeşte momentan nici un pericol, e totuşi prudent să călătorim prin pădure făcînd cît mai puţin zgomot ! Iartă-mă deci, Alice, dacă vă tulbur distracţia, rugînd pe însoţitorul nostru să cînte cu altă ocazie.

— Fireşte că mă tulburi — îi răspunse Alice, cu un ton niţel iritat — căci de cînd sînt n-am mai auzit o asemenea discordanţă între muzică şi text, şi tocmai acum, cînd făceam consideraţii ştiinţifice asupra cauzelor ce pot face ca un text prost să fie executat perfect, ai venit cu vocea dumitale de bas să întrerupi farmecul meditaţiilor mele !

— Nu ştiu ce înţelegi prin „vocea mea de bas" — răspunse Heyward, vădit jignit de această observaţie — însă ştiu că siguranţa dumitale, Alice, şi a Corei mă interesează acum infinit mai mult decît toată muzica lui Haendel la un loc.

Deodată, maiorul tăcu, întoarse repede capul spre un tufiş din preajma potecii şi privi bănuitor la călăuza indiană, care continua să meargă cu o gravitate imperturbabilă. I se păruse că vede strălucind printre frunze ochii negri ai unui sălbatic, însă, nezărind nimic şi neauzind nici un zgomot, socoti că s-a înşelat şi, surîzînd de greşeala sa, reluă conversaţia pe care acest incident o curmase.

[1] Un asemenea cîntăreţ de psalmi este un tip specific Statelor Unite. Fenimore Cooper îşi aminteşte undeva, el însuşi, o vreme cînd cîntarea psalmilor era un divertisment favorit al societăţii americane şi nu pretinde decît de a fi zugrăvit un asemenea personaj, numai puţin caricaturizat faţă de modelul din realitate. (n.t.)

Heyward nu se înşelase totuşi. Greşise însă lăsînd să-i aţipească măcar pentru un moment vigilenţa, de obicei atît de trează. Căci de-abia trecuseră călăreţii, cînd printre ramurile tufişului se ivi capul unui bărbat atît de hidos, pe cît îl poate face arta de a se vopsi a unui sălbatic şi toată ura care îl poate însufleţi. El urmări cu privirea pe călătorii ce se depărtau, şi o mulţumire fioroasă i se zugrăvi pe chip cînd văzu direcţia ce o luau aceia pe care-i socotea de pe acum victimele sale. Siluetele graţioase ale celor două doamne, pe care maiorul le urma pas cu pas, se mai zăriră cîteva clipe printre arbori. În sfîrşit, maestrul de muzică, ce forma ariergarda micului convoi, se pierdu şi el în desimea pădurii.

Pe cînd aceste şesuri zăceau înţelenite,
Băteau, învolburate, imense fluvii-n maluri,
Foşneau prelung spre ape pădurile-nfrunzite,
Se revărsau torente cu spumele pe valuri
Şi susurau izvoare prin luncile tihnite.

BRYANT

Lăsîndu-l pe prea încrezătorul Heyward şi pe însoţitorii săi să se afunde tot mai mult în inima unei păduri ce ascundea locuitori atît de perfizi, vom profita de privilegiul acordat autorilor şi vom plasa acum locul scenei la cîteva mile mai la vest de locul unde s-a petrecut pînă acum acţiunea.

În aceeaşi zi, doi bărbaţi se opriseră pe malul unui rîu mic, dar foarte repede, cale de vreun ceas de tabăra lui Webb. Păreau că aşteaptă sosirea unui al treilea sau un eveniment neprevăzut. Bolta imensă a pădurii se întindea pînă deasupra rîului, întunecîndu-i apele. Razele soarelui începuseră să-şi piardă puterea şi, curînd, dogoarea zilei scăzu. Aburii ce se înălţau din izvoare, lacuri şi rîuri formau în văzduh o adevărată perdea. În acest loc retras — ca pretutindeni pe întinsele singurătăţi ale Americii — sub arşiţa lui iulie, domnea o tăcere adîncă, întreruptă doar de şoaptele persoanelor de care am pomenit, de zgomotul ce-l făcea ciocănitoarea, pigulind în scoarţa arborilor, de strigătul strident al gaiţei şi de vuietul înăbuşit al unei cascade îndepărtate.

Aceste sunete slabe erau prea familiare celor din pădure, pentru a-i distrage de la discuţia care-i interesa. Unul avea pielea roşie şi veşmintele ciudate ale băştinaşilor pădurii ; celălalt, deşi ars de soare şi îmbrăcat grosolan, aproape ca sălbaticii, arăta a fi de origine europeană.

Primul se aşezase pe o buturugă putredă, acoperită de muşchi, astfel încît putea vorbi însoţindu-şi cuvintele cu gesturi domoale, cum fac de obicei indienii cînd discută.

Corpul său aproape gol era tatuat cu un cap de mort, zugrăvit în alb şi negru. Era ras în cap, în afară de şuviţa [1] care, potrivit spiritului războinic al indienilor, este păstrată pe vîrful capului, ca pentru a face în ciudă duşmanului ce ar fi vrut să-l scalpeze. Ca podoabă nu purta decît o pană de vultur, înfiptă în şuviţa ce-i atîrna pe umărul stîng ; la brîu avea un tomahawk şi un cuţit de scalpat, de fabricaţie engleză, iar pe genunchi ţinea o puşcă scurtă, de tipul celor cu care politica albilor înarmează pe sălbaticii lor aliaţi. După pieptul lat, mîinile şi picioarele musculoase şi expresia gravă a chipului recunoşteai îndată un războinic matur ; nici un semn de bătrîneţe nu părea să-i umbrească încă vigoarea.

Trupul albului — judecînd după pielea neacoperită de veşminte — dovedea că din cea mai fragedă tinereţe dusese o viaţă aspră şi grea. Era mai curînd slab decît gras ; însă toţi muşchii păreau căliţi de oboseală, de arşiţă, de vînturi şi zăpezi. Purta o „cămaşă de vînătoare" verde, tivită cu galben [2], şi o bonetă uzată, de piele. Şi el purta la brîu un cuţit trecut printr-o centură asemănătoare aceleia care strîngea veşmintele sărăcăcioase ale indianului, dar nu avea tomahawk. Mocasinii [3] săi erau împodobiţi la fel ca ai localnicilor, iar pulpele-i erau strînse cu un fel de jambiere de piele, legate în părţi şi prinse deasupra genunchiului cu o vînă de cerb. O tolbă şi un corn îi completau echipamentul ; în apropiere, pe un trunchi de arbore, era sprijinită puşca lui, cu ţeava lungă [4] — armă pe care viclenii europeni i-au învăţat pe sălbatici s-o socotească drept cea mai ucigătoare. Ochii vînătorului erau mici, energici, focoşi, privind pretutindeni în timp ce vorbea, ca şi cum ar fi pîndit un vînat sau s-ar fi temut de apropierea vreunui duşman. Cu toată această atitudine de ne-

[1] Războinicii din America de Nord îşi rădeau părul de pe ţeastă păstrînd doar o şuviţă pe vîrful capului, pentru ca duşmanii să le poată smulge scalpul atunci cînd cădeau în luptă. Scalpul era singurul trofeu admis al victoriei ; de altfel, mai important era de a obţine scalpul unui luptător decît a-l omorî. Unele triburi acordau o mare importanţă onorei de a lovi pe cei omorîţi. Aceste datini au dispărut aproape complet la indienii statelor de pe ţărmul Atlanticului. (n.a.)

[2] Hunting-shirt — un fel de bluză de vînătoare. Era o haină pitorească — scurtă şi împodobită cu ciucuri şi noduri. Culoarea vrea să imite nuanţele frunzişului, ca să ascundă pe vînător de ochii prăzii. Mai multe corpuri de miliţie americană au fost îmbrăcate astfel, şi această uniformă a fost una din cele mai originale din acele timpuri. Bluza de vînătoare este adeseori albă. (n.a.)

[3] Un fel de încălţăminte indiană. (n.r.)

[4] Puşca militară este totdeauna scurtă ; aceasta era de vînătoare. (n.r.)

încredere, nu părea un om prefăcut; dimpotrivă, în acea clipă chipul său trăda o fire fără ascunzişuri.

— Chiar tradiţiile tale sînt de partea mea, Chingachgook — zise el, folosind limba neamurilor ce locuiau altădată între Hudson şi Potomac şi pe care vom încerca s-o traducem, pentru cititorii noştri, mai liber, căutînd totuşi să-i păstrăm specificul. Părinţii voştri au venit dinspre asfinţit, au străbătut fluviul cel mare [1], i-au bătut pe băştinaşi şi le-au luat pămînturile; ai mei au venit dinspre cerul roşu al dimineţii; după ce au trecut marele lac cu apă sărată, au început să lucreze, urmînd îndeaproape pilda alor voştri. Dumnezeu să ne fie judecător şi, ca prieteni ce sîntem, să nu ne certăm din această pricină.

— Părinţii mei au luptat cinstit împotriva omului roşu! răspunse mîndru indianul, în aceeaşi limbă. Ochi-de-Şoim, oare nu-i deosebire între săgeata cu vîrf de piatră a războinicilor noştri şi glonţul de plumb cu care ucideţi voi?

— Un indian poate să aibă dreptate, deşi natura i-a dăruit o piele roşie — zise albul plecînd capul, fiindcă simţea adevărul acestei observaţii. Părea convins că nu apără o cauză dreaptă, dar, după o clipă de gîndire, răspunse la obiecţia interlocutorului, în măsura în care-i permiteau cunoştinţele sale limitate: Nu sînt un om învăţat — adăugă el — şi nu mi-e ruşine s-o mărturisesc; însă, judecînd după cum i-am văzut pe compatrioţii voştri vînînd cerbul şi veveriţa, îmi vine să cred că puşca a fost mai puţin periculoasă în mîinile străbunilor, decît o săgeată cu un vîrf de piatră bine ascuţit, ţîşnită din arcul unui indian.

— Povesteşti aşa cum ai învăţat de la părinţi! replică Chingachgook, făcînd un gest dispreţuitor cu mîna. Dar ce spun bătrînii voştri? Le istorisesc tinerilor lor războinici că atunci cînd Feţele-Palide au luptat împotriva oamenilor roşii, aceştia aveau corpul tatuat pentru război şi că erau înarmaţi cu securi de piatră şi puşti de lemn?

— N-am prejudecăţi şi nu mă laud cu ce m-a dăruit natura, deşi nici cel mai mare duşman al meu, care este un irochez, n-ar îndrăzni să nege că sînt cu adevărat alb — răspunse vînătorul, privindu-şi cu o satisfacţie ascunsă mîinile

[1] Fluviul Mississippi. Cercetaşul face aluzie la o tradiţie care este foarte populară în statele atlantice. Din această împrejurare se poate deduce o nouă dovadă despre originea lor asiatică, deşi istoria indienilor este foarte nesigură. (n.a.)

slabe şi palide. Admit că cei ce au culoarea pielii mele au unele obiceiuri pe care, ca om cinstit, n-aş putea să le aprob. Bunăoară, au năravul să scrie în cărţi ceea ce au făcut şi au văzut, în loc să le povestească în satele lor, pentru ca minciuna lăudărosului celui laş să poată fi dezminţită, iar vorbele curajosului, confirmate de tovarăşii săi... Datorită acestui prost obicei, un bărbat vrednic, care nu-şi pierde timpul în mijlocul femeilor, ca să înveţe să descifreze semnele negre puse pe hîrtia albă, nu mai apucă s-audă vreodată slăvindu-se faptele îndrăzneţe ale părinţilor săi şi nu se mai mîndreşte să-i imite şi să-i întrecă în vrednicie. Cît despre mine, sînt convins că toţi bumppii erau buni trăgători, căci au pentru puşcă o îndemînare înnăscută şi asta mi-a fost transmisă, firește, şi mie, din tată-n fiu, căci sfintele porunci ne învaţă că moştenim toate însuşirile strămoşilor, fie ele bune sau rele, deşi în privinţa aceasta nu bag mîna-n foc pentru nimeni. Dar orice poveste are două feţe : aşa că te întreb, Chingachgook, ce s-a întîmplat, după spusa oamenilor roşii, cînd părinţii noştri s-au întîlnit pentru prima dată ?

O tăcere urmă după această întrebare, apoi indianul, căutînd să fie cît mai demn, îşi începu scurta-i povestire, cu un ton solemn, menit să întărească adevărul spuselor sale :

— Ascultă-mă, Ochi-de-Şoim — zise el — şi urechile tale nu vor sorbi minciuni. Îţi voi spune ce mi-au istorisit părinţii mei şi ce-au făcut mohicanii. Şovăi o clipă, apoi, privind pe tovarăşul său cu luare-aminte, continuă cu glasul uneori întrebător, alteori afirmativ : Nu-i aşa că apa fluviului ce curge la picioarele noastre este uneori vara mai sărată, şi curentul urcă atunci spre izvorul său ?

— Nu se poate nega că tradiţiile voastre au dreptate în această privinţă, căci am văzut cu propriii mei ochi ceea ce-mi povesteşti şi mi-este greu să explic de ce apa, care la umbră este mai întîi aşa de dulce, devine atît de amară la soare.

— Şi curentul ? întrebă indianul, aşteptînd răspunsul, cu tot interesul aceluia ce doreşte confirmarea unei minuni pe care este forţat s-o creadă, deşi n-o înţelege. Strămoşii lui Chingachgook n-au minţit.

— Nici Sfînta Scriptură nu-i mai adevărată decît spusa lor — răspunse vînătorul — şi nimic nu-i mai adevărat pe lume, dar aici e vorba de ceea ce albii numesc flux şi reflux, un lucru destul de clar şi uşor de explicat. Apa mării pătrunde

timp de şase ore în fluviu, iar şase ore se retrage, şi iată pentru ce : cînd apa mării este la un nivel mai înalt decît fluviul, curge în el pînă cînd, la rîndul ei, apa fluviului, ridicîndu-se, trece înapoi în mare.

— Apele rîurilor care izvorăsc din pădurile noastre şi care se îndreaptă spre Lacul cel Mare merg totdeauna de la deal la vale, pînă cînd ajung ca mîna mea, şi atunci nu mai merg — reluă indianul, întinzînd braţul orizontal.

— Nici un om cinstit nu poate nega asta — zise cercetaşul puţin intrigat de lipsa de încredere cu care i se păruse că-i e primită explicarea misterului mareelor. Admit că ce spui este adevărat cînd e vorba de o suprafaţă redusă şi avînd acelaşi nivel. Însă totul depinde de modul cum socoteşti lucrurile : pe o întindere mică, pămîntul are acelaşi nivel, dar considerat în întregime este rotund. În acest fel, apa poate să fie stătătoare în lacurile cu apă dulce, după cum ştim amîndoi, pentru că am văzut ; însă cînd apa se întinde pe un spaţiu vast ca marea, pămîntul fiind rotund, cum putem crede că mai e firesc să fie liniştită ? E ca şi cum ţi-ai închipui că rîul stă liniştit dincolo de stîncile acelea negre, ce sînt cale de o milă mai sus de noi, deşi propriile noastre urechi ne conving acum că formează acolo o cascadă.

Cu toate că raţionamentele filozofice ale tovarăşului său nu păreau să-l mulţumească pe indian, acesta era prea mîndru ca să-şi trădeze neîncrederea ; lăsă, dimpotrivă, impresia că-l ascultă cu deplină convingere şi îşi reluă povestirea pe acelaşi ton solemn.

— Noi am pogorît de pe meleagurile unde soarele se ascunde în timpul nopţii, străbătînd vastele cîmpii care hrănesc bivolii, pînă am ajuns pe malurile fluviului celui mare ; acolo am luptat împotriva alligewilor şi am înroşit pămîntul cu sîngele lor. De pe malurile marelui fluviu pînă la nemărginitul lac cu apă sărată n-am mai întîlnit pe nimeni. La o mică depărtare ne urmau cei din tribul Maqua. Am spus că ţinutul va fi al nostru, de la locul unde apa nu mai urcă în acest fluviu pînă la un alt rîu, cale de douăzeci de zile, spre părţile unde domneşte vara. Am păstrat, ca oameni paşnici, regiunea pe care o cucerisem ca războinici. I-am împins pe cei din tribul Maqua în fundul pădurilor, ca să trăiască la un loc cu urşii ; ei n-au mai gustat sarea decît cu vîrful buzelor, ei n-au mai pescuit în Lacul cel Mare cu apă sărată, şi noi le aruncam oasele peştilor.

— Am auzit despre toate acestea şi cred că-i adevărat — zise vînătorul, văzînd că indianul tace — dar s-au întîmplat cu mult înainte ca englezii să fi sosit în acest ţinut.

— Un pin creştea pe atunci acolo unde vezi acest castan. Primele Feţe-Palide ce au venit printre noi nu vorbeau englezeşte ; ei au ajuns aici într-o luntre mare, pe vremea cînd părinţii mei şi vecinii lor piei-roşii înmormîntaseră tomahawkul. Atunci, Ochi-de-Şoim — şi vocea indianului nu trăda via emoţie ce o încerca, decît printr-un ton şoptit şi gutural, care făcea aproape armonioasă limba acestui popor — atunci, Ochi-de-Şoim, nu alcătuiam decît un popor şi eram fericiţi. Lacul sărat ne dădea peşte, pădurile cerbi, văzduhul păsări ; ne însuram şi făceam copii, ne închinam Marelui Spirit, iar pe cei din tribul Maqua îi ţineam departe de noi, că nici nu puteau să ne audă cîntecele de izbîndă.

— Şi ştii ceva despre familia ta, de atunci ? întrebă albul. Eşti un om drept, un adevărat indian, şi bănuiesc că ai moştenit însuşirile părinţilor tăi, fireşte, războinici viteji, bărbaţi înţelepţi, care aveau loc de cinste în jurul focului marelui sfat.

— Tribul meu era părintele naţiunilor acestora, însă în vinele mele curge un sînge neamestecat, sîngele căpeteniilor de altădată. Olandezii au debarcat şi au dat poporului meu apa de foc [1]. Au băut din ea, pînă cînd cerul li s-a părut că este aidoma cu pămîntul şi au crezut prosteşte că l-au găsit pe Marele Spirit. Pe urmă şi-au pierdut pămînturile. Pas cu pas au fost respinşi departe de malul rîului şi eu, care sînt căpetenie şi sagamor, n-am mai apucat să văd niciodată strălucind soarele decît printre ramurile arborilor şi nicicînd n-am îngenuncheat la mormintele părinţilor mei !

— Mormintele inspiră gînduri înalte — zise albul, mişcat de înfăţişarea de calmă suferinţă a tovarăşului său — şi ajută adesea pe om în bunele lui intenţii. Cît despre mine, mă aştept să-mi putrezească ciolanele fără mormînt, aici, în pădure, dacă nu cumva voi sluji de hrană lupilor. Şi unde se află tribul tău, care a pornit cu multe veri în urmă, să-şi întîlnească rudele în Delawar ?

— Unde sînt florile tuturor verilor care s-au scurs de atunci ? S-au ofilit, s-au aşternut unele peste altele. La fel

[1] Rachiul. (n.t.)

şi cu familia şi tribul meu : toţi au plecat pe rînd către ţărmul spiritelor. Mă aflu în piscul muntelui, trebuie să cobor şi eu la vale, iar cînd Uncas mă va urma, nu va mai exista pe lume nici o picătură din sîngele sagamorilor, căci fiul meu este ultimul mohican.

— Uncas este aici ! Cine pomeneşte de Uncas ? vorbi din apropiere un glas, avînd acelaşi timbru blînd şi gutural.

Vînătorul îşi trase cuţitul din teaca de piele şi făcu o mişcare involuntară cu mîna cealaltă, s-apuce puşca ; însă indianul nu păru de loc surprins de această întrerupere neaşteptată, şi nici măcar nu întoarse capul să vadă cine vorbeşte.

În clipa următoare, un tînăr războinic trecu printre ei, păşind fără zgomot, şi se aşeză pe malul apei. Tatăl nu-şi exprimă în nici un fel mirarea şi toţi tăcură cîteva minute, fiecare parcă aşteptînd momentul cînd ar fi putut să vorbească fără să pară curios ca o femeie sau nerăbdător ca un copil. Bărbatul alb, se vedea prea bine, voia să respecte obiceiurile lor şi, punîndu-şi cuţitul în teacă, tăcu şi el.

În sfîrşit, Chingachgook, ridicînd încet privirile spre feciorul său, îl întrebă :

— Ei bine, îndrăznesc maquaşii să-şi lase urmele mocasinilor în aceste păduri ?

— Am fost pe urmele lor — răspunse tînărul indian — şi ştiu că sînt atîţi cît degetele celor două mîini ale mele ; dar stau ascunşi ca nişte laşi.

— Ticăloşii, umblă să scalpeze şi să jefuiască ! zise omul alb, căruia îi vom lăsa denumirea de Ochi-de-Şoim, pe care i-au dat-o tovarăşii săi. Zelosul francez Montcalm îşi va trimite iscoadele pînă în tabăra noastră şi nu se va lăsa pînă nu va afla drumul pe care vom trece.

— Ajunge ! zise tatăl, privind soarele care asfinţea. Îi vom scoate din ascunzători ca pe nişte cerbi hăituiţi. Ochi-de-Şoim, haide să mîncăm, şi o să dovedim mîine maquaşilor că sîntem cu adevărat bărbaţi.

— Sînt gata, şi pentru una, şi pentru alta — răspunse vînătorul — dar ca să-i atacăm pe aceşti laşi irochezi trebuie mai întîi să-i găsim, şi ca să mîncăm, ne trebuie vînat. Ah, vorbeşti de drac şi dracul la uşă ! Colo, între tufe, la poalele muntelui, văd mişcînd cele mai frumoase perechi de coarne pe care le-am zărit în anotimpul ăsta. Acum, Uncas — adăugă el coborînd vocea, ca unul ce învăţase să fie prevăzător — pariez pe trei încărcături de praf de puşcă contra unei mă-

suri de wampum[1] că voi lovi animalul între ochi, şi mai aproape de cel drept decît de cel stîng.

— Imposibil — strigă tînărul indian, cu toată însufleţirea tinereţii sale, ridicîndu-se în picioare — nu se zăreşte decît vîrful coarnelor !

— E un flăcăiandru ! zise albul, dînd din cap şi adresîndu-se tatălui. Crede că un vînător, atunci cînd vede numai o parte a trupului unui cerb, nu ştie precis unde-i restul !

El luă puşca, o propti în umăr şi tocmai se pregătea să dea o probă de dibăcia cu care se lăudase, cînd războinicul îi îndepărtă arma cu mîna, zicînd :

— Ochi-de-Şoim, doreşti să te lupţi cu maquaşii ?

— Da, da ! Aceşti indieni au un adevărat instinct al pădurii ! zise cercetaşul, sprijinind de pămînt patul puştii, convins de greşeala sa. Apoi adăugă : Uncas, mă văd silit să las acest cerb în seama săgeţii tale. Altfel, l-am putea vîna pentru aceşti pungaşi de irochezi.

Tatăl făcu un gest de aprobare şi Uncas — văzînd consimţămîntul — se aruncă la pămînt şi înaintă spre animal, tîrîndu-se cu multă băgare de seamă.

Cînd ajunse la distanţă potrivită de tufiş, îşi puse o săgeată în arc cu cea mai mare grijă, în timp ce coarnele rămuroase ale cerbului se mişcau, ca şi cum ar fi simţit apropierea duşmanului. Apoi îndată se auzi zbîrnîitul coardei întinse : o linie albă brăzdă aerul şi pătrunse în mărăciniş, de unde cerbul rănit ţîşni imediat spre duşmanul său. Uncas se feri cu dibăcie de coarnele animalului furios şi, în clipa cînd trecu, îi înfipse cuţitul în gît. Cerbul făcu un salt şi căzu în rîu, a cărui apă se coloră de sînge.

— Iată ce înseamnă dibăcia unui indian, şi e o treabă demnă să fie văzută ! zise vînătorul, rîzînd satisfăcut. Se pare totuşi că o săgeată are nevoie şi de un cuţit, pentru ca lucrul să fie dus la bun sfîrşit.

— Sst ! şopti Chingachgook, întorcîndu-se spre el cu vioiciunea unui cîine de vînătoare ce a adulmecat vînatul.

— Ce, e o turmă întreagă ? strigă vînătorul, ai cărui ochi începură să strălucească de patima meseriei. Dacă vin în bătaia puştii, trebuie să dobor unul, chiar de-ar fi ca de-

[1] Wampumul era moneda băştinaşilor din America Septentrională. Ei alcătuiau wampumul din scoici de un anumit soi, pe care le legau în formă de mătănii, brîie etc. Această monedă se măsura în loc să se numere. Înainte de încheierea tratatelor de pace şi prietenie se făceau daruri alcătuite din wampumi. (n.t.)

tunătura să trezească toate cele şase naţiuni ! Auzi ceva, Chingachgook ? Că, pentru urechile mele, pădurea e mută !

— A fost un singur cerb şi acela e mort — răspunse indianul punînd urechea la pămînt. Aud zgomot de paşi !

— Poate lupii au alungat cerbul prin pădure şi acum îl urmăresc în mărăcinişuri.

— Nu, nu ! răspunse indianul, ridicîndu-se deodată demn şi rezemîndu-se de buturugă, cu liniştea sa obişnuită. Aud caii unor oameni albi. Sînt fraţi de-ai tăi, Ochi-de-Şoim ; tu să le vorbeşti !

— Firește că am să le vorbesc, într-o engleză de care nu i-ar fi ruşine nici regelui. Însă nu văd pe nimeni apropiindu-se şi n-aud nici un zgomot, nici de oameni, nici de cai — răspunse vînătorul, în limba care se făcea că o ştie atît de bine. Mi se pare ciudat că un indian recunoaşte apropierea unui alb mai lesne decît unul ca mine, despre care chiar duşmanii recunosc că sînt alb curat, deşi am trăit destul de mult timp cu pieile-roşii pentru a putea fi bănuit că nu sînt pursînge ! Ah ! Am auzit trosnind o creangă uscată. Acum aud foşnind tufele. Da, da, am confundat acest zgomot cu acela al cascadei ; dar iată-i că vin ! Dumnezeu să-i păzească pe irochezi !

CAPITOLUL IV

Du-te, urmează-ţi drumul! Înainte
De a fi ieşit din această pădure,
Îţi voi plăti ocara ce mi-aduci.

SHAKESPEARE
(Visul unei nopţi de vară)

Abia rostise cercetaşul aceste cuvinte, că şeful acelora a căror apropiere o simţise urechea exersată şi atentă a indianului se arătă în apropiere. Una din potecile bătătorite de cerbi traversa o mică vale şi ajungea la rîu, chiar la locul unde poposise omul alb şi cei doi însoţitori ai săi cu pielea roşie. Pe această potecă înaintau acum agale călătorii care tulburaseră străfundul pădurii şi veneau de-a dreptul spre vînătorul ce se pregătea să-i întîmpine vorbindu-le englezeşte.

— Cine-i? strigă acesta, aruncînd puşca cu nepăsare pe braţul stîng şi trecînd arătătorul peste trăgaci, astfel încît să nu lase impresia că-i ameninţă. Cine sînt cei ce au înfruntat primejdiile pădurii şi alę fiarelor, ca să pătrundă aici?

— Creştini — răspunse cel care mergea în fruntea călătorilor — prieteni ai legii şi ai regelui, nişte oameni ce au străbătut această pădure, de la răsăritul soarelui, fără a mînca nimic şi care sînt groaznic de istoviţi din cauza drumului.

— V-aţi rătăcit deci — îi întrerupse vînătorul — şi vă daţi seama în ce încurcătură vă aflaţi, pentru că nu mai ştiţi încotro s-o luaţi?

— Ai dreptate: întocmai cum un pui nu ştie nimic, aflîndu-se sub aripa mamei, tot astfel noi, deşi arătăm ca nişte oameni în toată firea, nu ştim mai multe decît un pui rătăcit. Nu ştii la ce depărtare sîntem de un fort englez numit William-Henry?

— Ce ? ! strigă cercetaşul izbucnind în rîs, dar se stăpîni îndată, de teamă să nu fie auzit de vreun duşman care ar sta pe undeva la pîndă. Aţi pierdut urma vînatului ca un cîine care ar avea între el şi un cerb lacul Horican ! Fortul William-Henry, omule ? Dacă eşti prieten al regelui şi ai legătură cu armata, ai face mai bine să te iei după cursul acestui rîu, pînă la fortul Edward ; acolo-l veţi găsi pe generalul Webb, care-şi pierde vremea în loc să înainteze spre trecători, să-l respingă pe francezul ăla obraznic, dincolo de lacul Champlain, în bîrlogul lui.

Înainte ca vînătorul să fi putut primi răspunsul, un alt călăreţ ieşi din tufe şi înaintă spre el.

— La ce depărtare ne aflăm deci de fortul Edward ? întrebă noul venit. Am plecat azi-dimineaţă de la locul unde ne sfătuiţi să ne ducem şi noi dorim să mergem tocmai la celălalt fort, ce se află la capătul lacului.

— Atunci se vede treaba că v-aţi pierdut vederea mai înainte de a pierde calea ! Căci drumul care străbate *portage*-ul e lat cît două uliţe, ba chiar cam ca şoseaua Londrei şi ca strada din jurul palatului regal.

— Noi nu contestăm faptul că acel drum n-ar fi cel bun ! replică Heyward zîmbind, fiindcă, aşa cum cititorul a-nţeles mai dinainte, dînsul era. E destul să vă spunem însă că am avut încredere într-o călăuză indiană, care ne-a făgăduit să ne conducă pe o cale mai scurtă, deşi nu prea umblată, şi că am avut o prea bună părere de cunoştinţele lui. Într-un cuvînt, nu ştim unde sîntem.

— Un indian să se rătăcească în pădure ! dădu neîncrezător din cap vînătorul. Cîtă vreme razele soarelui dogoresc pe vîrfurile arborilor şi rîurile au cascade, cînd fiecare colţişor de muşchi pe care îl zăreşte îi spune unde va străluci la noapte steaua polară, asta mi se pare greu de admis. Pădurea-i plină de potecile pe care cerbii coboară pe malul rîurilor, de toţi cunoscute, iar cîrdurile de gîşte sălbatice nu şi-au luat încă zborul spre Canada ! Mi se pare foarte ciudat ca un indian să se rătăcească între Horican şi cotul rîului. E un mohawk ?

— Prin naştere nu e, însă a fost adoptat de acest trib. Cred că-i născut ceva mai la nord, din seminţia celor numiţi huroni.

— Uh ! Uh ! strigară cei doi indieni, care, în timpul discuţiilor, stătuseră aşezaţi şi nemişcaţi, în aparenţă nepăsă-

tori la ceea ce se petrecea. Ei săriră în picioare deodată, ceea ce dovedea că uimirea îi scosese din rezerva lor obişnuită.

— Un huron — repetă vînătorul, continuînd să dea din cap cu o vădită neîncredere — e o seminţie de tîlhari, oricine i-ar fi adoptat! Pentru că v-aţi dat pe mîinile unuia din acest trib, mă miră chiar că n-aţi întîlnit şi alţii. Din fericire, deocamdată nu este nici un pericol, deoarece fortul William-Henry este încă departe.

— Uitaţi că v-am spus că ghidul nostru a devenit un mohawk, unul din aliaţii armatei noastre.

— Şi eu vă repet că acel ce este născut mingo, va muri mingo. Un mohawk! Cînd e vorba de cinste, pomeneşte-mi de un delawar sau de un mohican. Iar dacă e pe luptă, deşi aceştia nu-s arţăgoşi din fire, pentru care motive ticăloşii de maqua, mişeii lor duşmani, au spus că-s muieri, apoi nu-i războinic mai bun decît un delawar sau un mohican.

— Destul, destul! zise Heyward cu oarecare nerăbdare. Nu vă cer un certificat de bună purtare pentru un om pe care îl cunosc şi care pentru voi este un străin. Nu mi-aţi răspuns la întrebare. La ce depărtare ne aflăm de grosul armatei de la fortul Edward?

— Se pare că aceasta depinde mai ales de cel care vă serveşte de călăuză. Un cal ca al dumitale ar putea bate un drum lung de la răsăritul la asfinţitul soarelui!

— Nu vreau să pălăvrăgim, prietene — zise Heyward, încercînd să-şi potolească nemulţumirea şi vorbind mai blînd. Dacă vreţi să ne spuneţi la ce depărtare se află fortul Edward şi să ne conduceţi acolo, n-o să vă plîngeţi de felul cum veţi fi răsplătiţi.

— Dacă o fac, cine mă asigură că nu servesc de călăuză unui duşman sau că nu conduc un spion al lui Montcalm în apropierea armatei noastre? Nu toţi cei ce vorbesc englezeşte sînt slujitori credincioşi ai regatului.

— Dacă serveşti în trupele noastre, după cum bănuiesc, ca cercetaş, trebuie că ai auzit de cel de-al şaizecilea regiment al regelui.

— Al şaizecilea! Deşi port uniforma de vînător în loc de cea stacojie, cunosc multe despre regimentul Royal Americans.

— Atunci, firește, ai cunoştinţă de numele maiorului acestui regiment!

— Al maiorului ? strigă vînătorul, luîndu-şi o înfăţişare mîndră. Dacă în acest ţinut e cineva care-l cunoaşte pe maiorul Effingham, apoi acela vă stă dinainte.

— Sînt mai mulţi maiori în acest regiment. Acesta de care-mi vorbeşti e cel mai vechi în grad ; eu m-am referit la cel ce a obţinut acest grad mai recent şi comandă trupele ce se află în garnizoană, la fortul William-Henry.

— Da, da, am auzit despre un tînăr foarte bogat, venit de prin provinciile de la miazăzi şi care a obţinut de curînd acest post. E mult prea tînăr pentru a ocupa o asemenea funcţie, datorită căreia dă porunci unor ostaşi cărunţi. Se zice totuşi că e un bun militar şi un om de onoare !

— Oricine ar fi şi oricare ar fi drepturile datorate gradului său, el îţi vorbeşte acum şi deci nu poţi să vezi în el un duşman.

Vînătorul îl măsură surprins pe Heyward, îşi scoase boneta şi îi vorbi pe un ton mai puţin degajat ca înainte, deşi se vedea că mai are oarecare îndoieli.

— Mi s-a comunicat că un grup de persoane trebuia să plece din tabără azi-dimineaţă către malul lacului.

— E adevărat, însă am preferat să iau un drum mai scurt, avînd deplină încredere în cunoştinţele indianului de care ţi-am vorbit.

— Care v-a înşelat şi apoi v-a părăsit.

— Nu ! De părăsit nu m-a părăsit, căci se află puţin în urma mea.

— Voi fi încîntat să-l cunosc. Dacă e un irochez, am să vă spun îndată, după mutra lui de tîlhar şi după felul tatuajului.

La aceste cuvinte, vînătorul trecu repede pe lîngă iapa predicatorului — în timp ce mînzul ei, profitînd de acest răgaz, începuse să sugă — apoi o luă de-a lungul cărării şi întîlni la cîţiva paşi pe cele două doamne, care aşteptau neliniştite rezultatul acestei discuţii. Ceva mai departe dădu peste călăuza indiană. Se rezemase de un arbore şi înfrunta cu cel mai desăvîrşit calm privirile scrutătoare ale vînătorului, însă cu o înfăţişare atît de întunecată şi sălbatică, încît te treceau fiorii.

După ce-l cercetă atent, vînătorul se înapoie la locul lui. Trecînd din nou pe lîngă doamne, se opri o clipă, admirîndu-le frumuseţea, şi răspunse cu o satisfacţie vădită la înclinarea din cap a Alicei, pe care aceasta o însoţi cu un surîs

amabil. Cînd ajunse lîngă iapa care-şi alăpta mînzul, făcu de asemenea un scurt popas, ca să ghicească cine ar putea fi proprietarul mîrţoagei. În sfîrşit se reîntoarse lîngă Heyward.

— Un mingo rămîne tot un mingo ! începu el cu glas scăzut, dînd din cap. Şi dacă Dumnezeu l-a croit aşa, nu-l pot schimba nici mohawkii, nici vreun alt trib. Dacă am fi singuri, adică dacă mi-aţi îngădui să-l las pe acest nobil alergător pradă lupilor, aş putea să vă conduc eu însumi într-o oră la fortul Edward, căci nu facem mai mult de o oră pînă acolo : doar că, însoţit de doamnele pe care le-am văzut, acest lucru nu este posibil.

— De ce ? Fireşte, sînt obosite, dar mai pot merge cîteva mile.

— Nu-i posibil ! repetă vînătorul hotărît. N-aş vrea să fac nici o milă pe întuneric, însoţit de acest curier indian, chiar dacă mi s-ar da cea mai bună puşcă din colonii. În pădure sînt ascunşi irochezi, iar mişelul vostru de mohawk ştie prea bine unde să-i afle, ca un bun însoţitor ce este.

— Aşa credeţi ? spuse Heyward, aplecîndu-se pe şa şi vorbind în şoaptă. Mărturisesc că eu însumi am avut oarecare bănuieli, deşi am căutat să mi le ascund, prefăcîndu-mă că am încredere în el, numai pentru a nu-mi înspăimînta însoţitoarele. Tocmai pentru că îl suspectez, am refuzat să-l mai urmez şi am hotărît să merg eu înainte.

— Mi-a fost de ajuns numai să-l privesc ca să-mi dau seama că-i un bandit — zise cercetaşul, apăsînd cu degetul pe buze, în semn de prudenţă. Ticălosul stă acum rezemat de copacul acela stufos ; piciorul lui e drept în faţa trunchiului şi, de unde mă aflu, pot — adăugă el, bătînd uşor pe patul puştii — să-i trimit un glonţ între gleznă şi genunchi, care o să-l lecuiască o lună întreagă de pofta de a mai da tîrcoale prin pădure. Dacă mă întorc la el, vicleanul ăsta ar putea să bănuiască ceva şi ar dispărea printre arbori, ca un cerb speriat.

— Nu pot să admit asta ! Poate-i nevinovat. Deşi acum sînt convins de trădarea lui !...

— Niciodată nu rişti să te înşeli dacă-l socoteşti pe un irochez trădător — spuse vînătorul, ridicînd brusc puşca.

— Stai ! strigă Heyward. Trebuie să mai avem răbdare. Şi totuşi am toate motivele să cred că ticălosul m-a înşelat...

Vînătorul, care, ascultînd de maior, renunţase la planul de a-l mai schilodi pe curier, se gîndi puţin, făcu un semn şi

cei doi indieni, însoţitorii săi, veniră îndată lîngă el. Le spuse ceva cu însufleţire, în limba lor delawară, şi deşi vorbea în şoaptă, după gesturile sale se vedea prea bine că le descria situaţia duşmanului lor ascuns. Curînd ei înţeleseră exact despre ce era vorba şi, lăsîndu-şi puştile, se îndepărtară făcînd un lung ocol şi intrară în desişul pădurii, fiecare pe altă parte, cu atîta băgare de seamă, încît era imposibil să le auzi zgomotul paşilor.

— Acum, domnule maior, duceţi-vă la el — spuse vînătorul — şi ţineţi-l pe acest bandit de vorbă. Cei doi mohicani ai mei or să-l înhaţe, fără să-i strice nici măcar zugrăveala de pe trup.

— O să-l înhaţ eu însumi ! spuse Heyward cu semeţie.

— Dumneavoastră ? ! Ce puteţi face călare împotriva unui indian care se ascunde în tufe ?

— Am să descalec.

— Credeţi că atunci cînd o să vă vadă că aţi scos un singur picior din scară va mai aştepta să-l scoateţi şi pe celălalt ? Cine are de-a face cu indieni în pădure trebuie să procedeze ca ei, dacă vrea s-o scoată la capăt. Haide, duceţi-vă la ticălosul ăsta şi făceţi-l să creadă că-l socotiţi cel mai credincios prieten pe care-l aveţi pe pămînt.

Heyward se pregătea să urmeze acest sfat, deşi rolul pe care trebuia să-l joace nu se potrivea firii sale mîndre. Totuşi, fiecare moment care trecea îl convingea din ce în ce mai mult că încrederea nesăbuită ce o avusese în indian îl pusese într-o situaţie foarte critică. Soarele asfinţise şi pădurea se cufunda repede într-un întuneric adînc [1], ce-i amintea că era ora aleasă de obicei de sălbatici pentru a-şi executa planurile lor şirete, de nemiloasă răzbunare.

Foarte îngrijorat, îl părăsi pe vînător, iar acesta începu să vorbească tare cu străinul care, în cursul dimineţii, se alăturase atît de puţin protocolar grupului condus de maior. Trecînd pe lîngă doamne, le spuse cîteva cuvinte de încurajare şi constată cu plăcere că erau convinse că încurcătura în care se aflau nu se putea datora decît unei întîmplări. Lăsîndu-le să creadă că se sfătuiesc asupra drumului ce urmează să-l apuce, maiorul mai înaintă puţin şi îşi struni calul lîngă arborele de care se rezemase, posomorît, curierul.

[1] Această scenă se petrece la 42° latitudine, unde asfinţitul nu durează niciodată mult timp. (n.a.)

— Uite, Magua — îi spuse el, căutînd să ia un ton încrezător şi sincer — vine noaptea şi totuşi sîntem la aceeaşi distanţă de fortul William-Henry ca şi azi-dimineaţă, cînd am plecat din tabăra lui Webb. Mă tem că te-ai înşelat în privinţa drumului, şi eu de asemenea. Din fericire am întîlnit însă un vînător, acela pe care îl auzi acum vorbind cu maestrul nostru de muzică ; el cunoaşte toate potecile şi ascunzişurile pădurii şi mi-a făgăduit să mă conducă într-un loc unde vom putea să ne adăpostim pînă în zori.

— E singur ? întrebă indianul într-o engleză stricată, fixîndu-l pe maior cu ochii scînteind.

— Singur ? repetă şovăitor Heyward, căci era prea novice în arta de a minţi, pentru a o folosi fără ezitare. Nu, Magua, nu este singur, de vreme ce sîntem împreună.

— Atunci, Vulpea-Şireată [1] va pleca — zise călăuza, apucînd foarte liniştit o mică traistă pe care o avea lîngă el. Aşa, Feţele-Palide nu vor mai avea de văzut pe lîngă ei decît oameni de aceeaşi culoare cu dînşii.

— Cine să plece ? Cine se cheamă Vulpea-Şireată ?

— Este numele pe care părinţii săi canadieni l-au dat lui Magua — răspunse indianul, mîndru că avea o poreclă, deşi nu ştia, probabil, că cel care i-o dăduse nu-i asigura de fel reputaţia de om cumsecade. Pentru Vulpea-Şireată, noaptea este totuna cu ziua, atunci cînd Munro o aşteaptă.

— Cum va da socoteală Vulpea-Şireată tatălui celor două fete, comandantul fortului William-Henry ? Va îndrăzni să-i spună scoţianului celui aprig că le-a lăsat fără călăuză, după ce i-a făgăduit să le călăuzească ?

— Cu toate că el, capul încărunţit, are glasul puternic şi braţ lung, pe Vulpea-Şireată, cît va fi în pădure, nu-l va ajunge nici glasul şi nici braţul lui.

— Dar mohawkii ce vor zice ? Îl vor îmbrăca în fuste şi-l vor sili să rămînă în wigwam [2] cu muierile, căci nu li se va părea demn să-l ţină printre ei, în rîndul războinicilor.

— Vulpea-Şireată ştie urma drumului către marile lacuri şi e în stare să regăsească oasele părinţilor săi — răspunse neînduplecat curierul.

— Haide, Magua, haide, sîntem doar prieteni ! De ce să ne certăm ? Munro ţi-a promis o răsplată bună pentru serviciile tale. Îţi făgăduiesc şi eu una. Odihneşte-te, deschide-ţi

[1] În franceză, în text : Le Renard-Subtil. (n.t.)

[2] Wigwamul este cortul familiei ori tabăra, sau satul tribului. (n.t.)

traista, mănîncă ceva. N-avem timp de pierdut. Înainte ca doamnele vor mai prinde puține puteri, vom pleca.

— Fețele-Palide sînt cîinii femeilor lor — murmură indianul în limba lui. Și cînd ele au chef să mănînce, războinicii trebuie să părăsească tomahawkul, ca să le hrănească lenea.

— Ce spui, Vulpe ?

— Vulpea a zis : așa-i bine !

Indianul ridică ochii asupra lui Heyward, cu o atenție vădită, însă, întîlnindu-i privirile, întoarse capul, se așeză calm pe pămînt, deschise traista, scoase cîteva rămășițe de provizii și începu să le mănînce, după ce privi în jur, precaut.

— Bine ! zise maiorul. Vulpea va avea putere și ochi destul de buni ca să găsească drumul mîine dimineață. Tăcu puțin, auzind în depărtare un zgomot ușor de frunze mișcate ; simțind însă că trebuie să distragă atenția indianului, adăugă îndată : Trebuie să pornim înainte de răsăritul soarelui, altfel Montcalm ar putea să ne iasă în cale și să ne taie drumul spre fort.

Mîna lui Magua alunecă de la gură de-a lungul coapsei și, rămînînd cu ochii în pămînt, își întoarse capul într-o parte, își umflă nările și ciuli urechile. Stătea complet nemișcat, parcă la pîndă.

Heyward, care-l urmărea cu cea mai mare băgare de seamă, își liberă încet piciorul drept din scară și duse mîna spre pielea de urs care acoperea pistoalele sale de la oblînc, cu intenția de a lua unul, însă acest plan fu iute dejucat de atenția indianului, ai cărui ochi păreau că văd totul în același timp, deși nu mișcau și nu se uitau nicăieri. În vreme ce maiorul șovăi încă asupra hotărîrii ce trebuia să ia, Vulpea-Șireată se ridică în picioare cu atîta băgare de seamă, încît mișcîndu-se nu provocă nici cel mai mic zgomot. Heyward simți atunci că trebuia să se decidă pe loc și — trecînd un picior deasupra șeii — coborî de pe cal, hotărît să rețină cu forța pe perfidul său însoțitor. Totuși, pentru a nu-i da de bănuit, căută să pară calm și prietenos.

— Vulpea-Șireată nu mănîncă ? zise el, dîndu-i porecla care părea că-l măgulește cel mai mult. Pîinea nu-i bine coaptă ? Pare uscată. Îmi dai voie să văd ? Poate găsesc ceva din mîncarea mea, să-ți placă.

Magua îl lăsă să întindă mîna spre traistă și îi îngădui chiar să i-o atingă, fără să se arate de loc neliniștit, dar fără

să schimbe nimic din atitudinea sa concentrată. Însă, cînd simţi degetele maiorului urcînd încet de-a lungul braţului său gol, îl lovi peste mînă şi, scoţînd un strigăt pătrunzător, dintr-o singură săritură dispăru în desiş. Imediat, Chingachgook sosi ca o năluca şi alergă pe urmele fugarului ; un strigăt al lui Uncas păru să-l anunţe că l-a zărit ; un fulger neaşteptat lumină un moment pădurea, şi detunătura care urmă dovedi că vînătorul trăsese un glonţ de puşcă.

CAPITOLUL V

...Într-o noapte ca aceasta, Thisbe, călcînd sfios pe iarba-n rouă, văzu — ea, nevăzută — umbra leului...

SHAKESPEARE
(Negustătorul din Veneția)

Fuga neașteptată a călăuzei și strigătele celor care-l urmăreau făcură ca maiorul Heyward să fie atît de uluit, încît rămase cîteva momente neștiind ce să facă. Aducîndu-și aminte cît de important este să pună mîna pe fugar, se repezi în desiș pe urmele lui. Îndată, după mai puțin de o sută de iarzi, se întîlni cu cei trei camarazi ai săi, care renunțaseră la o urmărire zadarnică.

— De ce v-ați descurajat atît de iute? strigă el. Ticălosul trebuie să fie ascuns pe aici, pe undeva, în dosul vreunui arbore, și putem încă să-l prindem. Atîta vreme cît e liber, nu sîntem în siguranță.

— Vreți să asmuțiți un nor să prindă vîntul — mormăi nemulțumit vînătorul. L-am auzit pe bandit alunecînd prin frunziș ca un șarpe negru și, zărindu-l o clipă doar, în apropierea pinului de aici, am tras la întîmplare, dar nu l-am nimerit. Dacă altul decît mine ar fi tras în cîinele ăsta, aș fi zis că nu-i un pușcaș dibaci; nimeni însă nu poate să nege că am experiență în această privință și că e firesc să mă pricep. Priviți acest sumac, are cîteva frunze roșii, deși nu sîntem încă în anotimpul cînd trebuie să aibă această culoare.

— E sînge! E al Vulpii! E rănit! Poate că va cădea.

— Nu, nu, să nu credeți asta! N-am izbutit decît să-i ating puțin pielea, și fiara a întins-o și mai repede. Cînd un glonț nu face decît o zgîrietură, produce același efect ca o lovitură de pinten dată în coasta calului, adică îi iuțește

pasul. Cînd însă pătrunde în carne, vînatul, după o săritură sau două, de obicei cade, fie că e cerb sau indian.

— De ce să nu-l mai urmărim ? Sîntem doar patru contra unui rănit !

— Vi s-a urît cu viaţa ? Dracul ăsta roşu o să vă atragă, urmărindu-l, pînă sub tomahawkurile însoţitorilor săi. Ca unul care adeseori a auzit strigătul lor de război, am fost nesăbuit trăgînd un glonţ de puşcă, al cărui zgomot a ajuns desigur pînă la cei ce ne pîndesc. Dar era o ispită firească ! Haide, prieteni, n-are rost să mai rămînem pe aceste meleaguri ; mai bine o pornim, ca să ne piardă urma acest mingo viclean, sau scalpurile noastre se vor usca mîine pe vremea asta dinaintea taberei lui Montcalm !

Sfatul ăsta cumplit, pe care vînătorul îl dădu cu competenţa celui ce înţelegea cu tot curajul greutatea pericolului, îi aduse aminte cu durere lui Heyward de cele două frumoase doamne, pe care primise sarcină să le ocrotească. Uitîndu-se în jurul său şi făcînd zadarnice eforturi de a străbate cu privirea prin întunericul ce pe sub bolta pomilor devenea tot mai adînc, simţea tot mai limpede că cele două tinere, departe de orice ajutor, erau acum la cheremul sălbaticilor, care — ca nişte animale de pradă — aşteptau noaptea pentru a da victimelor lovituri mai sigure şi mai periculoase. Amăgită de vaga lumină din preajmă, imaginaţia sa exaltată schimba în forme umane orice tufă bătută de vînt sau vreun trunchi de arbore răsturnat de uragane. De douăzeci de ori i se păru că vede groaznice chipuri de sălbatici arătîndu-se printre ramurile copacilor şi pîndind mişcările micii lor trupe. Ridicînd ochii spre cer, văzu cîţiva norişori vineţi, tiviţi de ultimele raze ale asfinţitului ; nici fluviul care curgea la poalele dealului nu se mai deosebea decît după pădurile dese ce-i urmăreau firul apei de-a lungul malurilor.

— Ce-i de făcut ? întrebă cu glas tare, simţindu-se neputincios în faţa primejdiei imediate ce-l ameninţa. Nu mă părăsiţi ! În numele cerului ! Ocrotiţi-i pe cei pe care îi însoţesc, şi-mi puteţi cere pentru acest serviciu orice răsplată veţi voi !

Cei trei, care acum se sfătuiau între ei în limba indienilor, nu dădură atenţie acestei atît de stăruitoare şi neaşteptate rugăminţi. Deşi vorbeau în şoaptă, Heyward, apropiindu-se, distinse vocea mai agitată a tînărului războinic de celelalte, mai calme, ale vîrstnicilor. Firește, discutau un plan care privea siguranţa drumului călătorilor. Neputîndu-se îm-

păca cu ideea aşteptării, fiindcă închipuirea sa frămîntată socotea că fiecare minut putea da naştere la noi pericole, înaintă spre grupul lor, cu gîndul de a preciza oferta recompensei generoase pe care le-o propusese. Tocmai atunci vînătorul, făcînd un gest cu mîna — ca şi cum ar fi anunţat că cedează — rosti în engleză, parcă vorbind cu sine însuşi :

— Uncas are dreptate. N-am fi bărbaţi dacă am lăsa în voia soartei două sărmane femei fără apărare. Chiar dacă pentru asta vom fi nevoiţi să dăm în vileag, deci să pierdem pentru totdeauna, ascunzătoarea noastră obişnuită. Domnilor, dacă vreţi să apăraţi aceşti plăpînzi muguri de furia celor mai răi şerpi, n-avem nici un moment de pierdut şi trebuie să luăm o hotărîre !

— Nu puteţi pune la îndoială sentimentele mele, şi v-am oferit...

— Oferiţi rugăciunile dumneavoastră celui de sus, căci numai el vă poate da destulă iscusinţă ca să înşelaţi viclenia duşmanilor ce se ascund în această pădure, însă scutiţi-ne de aceste oferte bănesti, pe care nu ştiu dacă veţi trăi dumneavoastră să le înfăptuiţi, iar noi ca să beneficiem de ele. Aceşti mohicani şi cu mine vom face tot ce este omeneşte posibil pentru a scăpa cele două plăpînde flori, care, oricît de frumoase ar fi, nu sînt făcute pentru viaţa sălbatică. Da, le vom apăra fără a aştepta altă recompensă decît aceea pe care Dumnezeu o acordă celor ce fac o faptă bună. Însă mai înainte trebuie să ne promiteţi două lucruri, atît spre folosul dumneavoastră, cît şi al prietenilor dumneavoastră ; altfel, în loc să vă fim de folos, v-am putea dăuna.

— Spune-le !

— În primul rînd, să fiţi mut ca aceste păduri, orice s-ar întîmpla. În al doilea rînd, să nu dezvăluiţi nimănui, oricine ar fi, ascunzătoarea unde o să vă conducem.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă ca să îndeplinesc întocmai cele două condiţii.

— Atunci urmaţi-mă, căci pierdem un timp care e la fel de preţios ca sîngele pe care îl pierde un cerb rănit !

Cu tot întunericul din ce în ce mai adînc al nopţii, Heyward observă gestul de nerăbdare pe care îl făcu vînătorul, cînd porni repede spre ceilalţi însoţitori ai săi. Ajungînd la locul unde le lăsase pe cele două doamne — care aşteptau cu o nerăbdare plină de neliniste — maiorul le aduse la cunoştinţă, pe scurt, condiţiile impuse de noua lor călăuză şi le atrase atenţia asupra necesităţii de a păstra

tăcerea şi de a avea destulă stăpînire asupra lor însele, pentru a-şi înfrînge orice exclamaţie de spaimă, orice s-ar întîmpla.

Aceste sfaturi erau destul de alarmante, aşa că ele le ascultară cu o vădită teamă.

Totuşi, siguranţa şi dîrzenia maiorului, precum poate şi natura pericolului, le dădu curaj, pregătindu-le să suporte orice eventuale încercări.

Imediat, fără a răspunde un cuvînt, descălecară de pe cai, cu ajutorul maiorului, coborînd spre malurile rîului, unde cercetaşul îi adunase pe ceilalţi, mai mult prin gesturi expresive decît prin cuvinte.

— Şi ce facem cu dobitoacele acestea ? zise vînătorul, care părea că îşi asumase conducerea grupului. Să le facem de petrecanie şi să le aruncăm în rîu, ar însemna să pierdem prea mult timp ; iar dacă le lăsăm aici, am da de veste mingaşilor că stăpînii lor nu sînt prea departe !

— Să le aruncăm frîul de gît şi să le izgonim în pădure ! sugeră Heyward.

— Nu ! Mai bine să-i facem pe bandiţi să creadă că trebuie să fie la fel de iuţi ca aceşti cai, dacă vor să pună mîna pe călăreţi. O să-i tragem pe sfoară. Sst ! Chingach... Ce se aude acolo, în mărăciniş ?

— E mînzul !

— Pe mînz va trebui însă să-l omorîm ! spuse vînătorul, apucînd coama animalului, care îi scăpă. Hei, Uncas — adăugă el — o săgeată !

— Staţi ! strigă în gura mare proprietarul animalului condamnat, fără să ţină seama că însoţitorii săi vorbeau în şoaptă. Cruţaţi-l pe copilul lui Miriam ; e cel mai frumos vlăstar al unei mame credincioase ; nu e în stare să facă nici un rău nimănui.

— Cînd oamenii luptă ca să-şi păstreze viaţa pe care le-a dat-o Dumnezeu, nici zilele semenilor lor nu sînt mai preţioase : ce să mai vorbim de viaţa animalelor pădurii ! spuse cercetaşul. Dacă mai spuneţi un singur cuvînt, vă las la bunul plac al maquaşilor. O săgeată, Uncas, şi trage cu sete ! N-avem timp pentru a doua lovitură.

Nici nu terminase cuvintele şi mînzul rănit se înălţă pe picioarele dinapoi, pentru a recădea îndată pe genunchii dinainte. Tocmai se străduia să se ridice, cînd Chingachgook, repede ca gîndul, îi înfipse cuţitul în gît şi-l zvîrli în rîu,

pe al cărui curent fu purtat la vale, gîfîind, cu ultimele puteri ale vieţii ce se scurgeau din el.

Această faptă în aparenţă crudă, însă absolut necesară, îi făcu pe călătorii noştri să înţeleagă mai bine ca niciodată în ce primejdie se află ; iar dîrzenia calmă a acelora care erau principalii actori ai acestei scene îi înspăimîntă şi mai mult. Cele două surori se strînseră tremurînd una lîngă cealaltă, şi Heyward — punînd involuntar mîna pe unul din pistoalele ce şi le pusese la centură, cînd coborîse de pe cal — se aşeză între ele şi umbrele compacte care păreau că aruncă un văl de nepătruns pînă în străfundul pădurii.

Totuşi, cei doi indieni nu pierdură nici un moment şi, luînd caii de frîu, îi obligară să intre în albia rîului.

La o mică depărtare de ţărm făcură un ocol şi curînd putură să înainteze ascunşi de înălţimea malului — de-a lungul căruia apucară într-o direcţie opusă cursului apei.

În acest timp, vînătorul trase o luntre din coajă de copac, ascunsă sub un tufăriş ale cărui ramuri lungi formau un fel de boltă deasupra apei, apoi făcu semn celor două surori să urce. Ele se supuseră fără ezitare, aruncînd priviri pline de teamă în urma lor, spre pădurea care părea o barieră neagră, întinsă de-a lungul malurilor fluviului.

Îndată ce Cora şi Alice se aşezară, vînătorul spuse maiorului să intre după el în rîu şi fiecare să susţină din cîte o parte barca fragilă, împingînd-o împotriva curentului, în faţa privirilor uluite ale proprietarului mînzului ucis. Aşa înaintară cîtva timp, într-o tăcere întreruptă doar de murmurul apei şi zgomotul surd ce-l făcea luntrea. Maiorul nu acţiona decît după semnele făcute de călăuza sa, care ba se apropia de ţărm, ba se depărta, după cum voia să evite locurile unde apa era fie prea mică pentru ca luntrea să poată trece, fie prea adîncă, şi ar fi fost primejdie să fie luaţi de curent. Uneori se oprea, şi în mijlocul liniştii profunde — pe care apropierea cascadei o făcea mai solemnă — asculta cu atenţie dacă nu răzbătea vreun zgomot din pădurile adormite. Cînd se asigura că pretutindeni domneşte tăcerea şi că auzul fin nu-i semnala nici un indiciu de apropierea vreunui duşman, o pornea din nou încet, înaintînd cu cea mai mare prudenţă.

În sfîrşit ajunseră la un loc unde privirile mereu la pîndă ale maiorului descoperiră, la o mică depărtare, un grup de umbre negre pe o înălţime ce domina rîul, învăluindu-l într-un întuneric adînc. Neştiind dacă trebuie să mai înainteze, el arătă, cu degetul, tovarăşului său stîncile care îl nelinişteau.

— Da, da — spuse vînătorul calm — indienii, cu instinctul lor de prevedere, au ascuns aici caii. Apa nu lasă nici o urmă de trecere, şi bezna unei asemenea gropi ar orbi şi o bufniţă.

Curînd ajunseră la acel loc şi grupul se reuni, vînătorul sfătuindu-se iarăşi cu cei doi mohicani. În acest timp, acei a căror soartă era legată de buna-credinţă şi inteligenţa acestor locuitori ai pădurii avură răgazul să cerceteze în amănunt situaţia în care se aflau.

Rîul era gîtuit aici între stînci prăpăstioase, vîrful uneia înaintînd deasupra apei pînă aproape de locul unde se oprise luntrea. Toate aceste stînci erau împădurite cu arbori mari, de parcă fluviul curgea sub o boltă sau într-un ponor strîmt şi adînc. Întregul spaţiu dintre aceste stînci acoperite de copaci, al căror vîrf de-abia se contura pe azurul bolţii cereşti, era învăluit în beznă ; în urma lor nu se putea vedea nimic, din pricină că rîul făcea o cotitură, nezărindu-se decît linia neagră a apei. Însă în faţă, la o mică depărtare, părea că apa cădea din cer în fundul unor peşteri adînci, cu un zgomot care se auzea pînă departe în pădure. Era un loc parcă anume făcut pentru contemplare şi tihnă, iar cele două surori, admirînd frumuseţea acestui peisaj — plăcut şi romantic în acelaşi timp — respirară uşurate. Un freamăt ce se produse în mijlocul călăuzelor le făcu să se trezească din contemplarea farmecului sălbatic cu care noaptea izbutise să învăluiască locurile acelea primejdioase.

Caii fuseseră legaţi de tulpina unor tufişuri ce crescuseră din crăpăturile stîncilor şi urmau să stea toată noaptea acolo, cu picioarele în apă. Vînătorul îi urcă pe Heyward, pe cele două însoţitoare ale sale şi pe profesorul de muzică la un capăt al luntrei, iar el se duse la celălalt, la fel de dîrz ca şi cum ar fi fost la postul de comandă al unui vas de linie. Cei doi indieni se întoarseră cu băgare de seamă la locul părăsit, şi vînătorul propti o prăjină lungă într-un vîrf de stîncă pentru a împinge barca pînă în mijlocul rîului. Timp de cîteva minute, lupta între curentul năvalnic şi fragila luntre, care căuta să înainteze, păru să aibă şanse îndoielnice. Călătorii primiseră ordinul să nu-şi schimbe locul şi să nu facă nici o mişcare, şi de-abia îndrăzneau să respire, de teamă să nu răstoarne barca, privind în acelaşi timp cu spaimă şuvoiul ameninţător. De douăzeci de ori crezură că o să fie înghiţiţi de ape, însă dibăcia experimentatului cîrmaci, printr-un ultim şi desperat efort, triumfă. Cînd Alice îşi acoperi

ochii înspăimîntată, convinsă că or să fie zvîrliţi în torentul ce spumega la poalele cascadei, barca se opri în apropierea unei platforme de stîncă, ce se ridica numai foarte puţin deasupra apei.

— Unde sîntem şi ce ne mai rămîne de făcut? întrebă Heyward, văzînd că eforturile vînătorului încetează.

— Sînteţi la poalele Glennului — îi răspunse vînătorul vorbind tare, fără teamă că vocea sa s-ar putea distinge în vacarmul stîrnit de cascadă. Iar acum rămîne să debarcăm cu băgare de seamă, ca să nu răsturnăm luntrea, pentru că vom coborî pe acelaşi drum, mai repede decît am urcat. E greu de urcat rîul cînd apele au crescut, mai ales că cinci persoane e o povară mult prea grea pentru o barcă uşoară, făcută doar din scoarţă de copac. Haide, porniţi-o-n sus pe stîncă, iar eu mă voi duce să-i aduc pe mohicani şi nişte carne de cerb, căci mai bine îţi laşi scalpul pradă cuţitului mingaşilor, decît să posteşti în mijlocul belşugului.

Pasagerii săi nu întîrziară să-i execute instrucţiunile. Nici nu terminaseră bine de debarcat, că lotca se depărtă cu iuţeala unei săgeţi. Doar o clipă mai zăriră statura înaltă a vînătorului — care părea că lunecă pe valuri — apoi dispăru în beznă.

După plecarea călăuzei lor, călătorii nu ştiau ce trebuie să facă, nici măcar n-aveau curajul să înainteze pe stîncă în întunericul ce-i înconjura, de teamă să nu calce greşit şi să se prăbuşească în vreunul din adîncile hăuri ce se aflau în jurul lor, în fundul cărora se auzea apa clocotind. Nu aşteptară însă prea mult, fiindcă, ajutat de cei doi mohicani, vînătorul şi barca apărură curînd şi se apropiară de platformă, într-un timp mult mai scurt decît calculase maiorul că-i trebuie cercetaşului să-şi ajungă din urmă tovarăşii.

— Iată-ne acum la adăpost, cu o garnizoană-n regulă şi bine aprovizionaţi! exclamă cu bucurie Heyward. De-aici putem să desfidem pe Montcalm şi pe toţi aliaţii lui. Spune-mi, curajosul meu străjer, vezi cumva pe ţărm pe vreunul din acei pe care îi numeşti irochezi?

— Îi numesc irochezi pentru că eu consider duşman pe orice băştinaş ce vorbeşte o limbă străină, deşi pretinde că serveşte pe rege. Dacă Webb vrea să găsească indieni cinstiţi şi de bună-credinţă, să aducă triburile delawarilor, iar pe lacomii săi mohawki, pe perfizii săi oneizi şi pe toate cele şase populaţii de ticăloşi să-i alunge la francezi, unde le stă mai bine acestor tîlhari.

— Asta ar însemna să înlocuim pe aceşti aliaţi războinici cu nişte prieteni nefolositori, căci am auzit că delawarii au îngropat tomahawkul şi au consimţit să poarte numele de muieri.

— Da, spre ruşinea veşnică a olandezilor şi a irochezilor, care s-au folosit de unealta diavolului pentru a-i hotărî să încheie un asemenea tratat. Însă eu îi cunosc de douăzeci de ani şi îl voi numi mincinos pe oricine va afirma că sîngele care curge în vinele unui delawar este al unui laş. Aţi alungat triburile lor de pe malul mării şi mai vreţi să credeţi şi ce spun duşmanii lor, ca să vă amăgiţi conştiinţa şi să dormiţi liniştiţi. Nu, nu ! Orice indian care vorbeşte o limbă străină este pentru mine un irochez, fie că tribul lui îşi are castelele [1] în York sau în Canada.

Maiorul, observînd că ataşamentul de nezdruncinat al vînătorului pentru cauza prietenilor săi delawari sau mohicani — căci erau două ramuri ale aceluiaşi trib — părea să prelungească o discuţie inutilă, schimbă subiectul conversaţiei.

— Cu sau fără tratatul acela — spuse el — sînt convins că cei doi tovarăşi ai dumitale sînt luptători pe cît de curajoşi, pe atît de prevăzători. Au văzut sau au auzit pe vreunul din duşmanii noştri ?

— Indianul este un om care se face mai întîi simţit şi apoi văzut — răspunse vînătorul, urcîndu-se pe stîncă şi aruncînd nepăsător la pămînt cerbul pe care-l cărase pe umeri. Cînd mă găsesc în apropierea mingaşilor am încredere în orice alte semne decît în văz.

— Ţi-a spus auzul că au descoperit retragerea noastră ?

— Nu mi-ar face plăcere să fi aflat, deşi sîntem într-un loc unde ne-am putea apăra straşnic. N-aş putea însă să afirm că n-am văzut adineauri caii noştri tremurînd, ca şi cînd ar fi simţit lupul, iar lupul este un animal care adulmecă urmele indienilor, în speranţa că s-ar putea înfrupta din resturile vreunui cerb ucis de sălbatici.

— Îl uiţi pe cel ce se află la picioarele noastre şi al cărui miros putea de asemenea să atragă lupii ? Să ne gîndim şi la mînzul omorît. Dar ce zgomot se aude ?

— Sărmană Miriam ! exclamă îndurerat maestrul de cînt. Mînzul tău a fost hărăzit să fie pradă fiarelor sălbatice ! Apoi, acoperind cu vocea sa tumultul apei, intonă urmă-

[1] Principalele sate ale indienilor sînt încă denumite castele (castles) de albii din statul New York. Oneida-Castle nu este decît un cătun pe jumătate ruinat ; totuşi şi-a mai păstrat numele. (n.a.)

toarele verseturi : „El lovi pe primii născuţi din Eghipet, pe primii născuţi ai omului şi ai animalelor. O, Eghipet, ce minuni au strălucit în mijlocul tău, asupra faraonului şi slujitorilor săi !"

— Moartea mînzului îi frînge inima — zise vînătorul — dar e un semn bun cînd vezi un bărbat că-i atît de legat de animalele sale. Dar, pentru că e fatalist, o să-şi spună că ce s-a întîmplat a fost scris să se-ntîmple şi-o să se consoleze, recunoscînd că e drept să ucizi un animal cu patru picioare, pentru a salva viaţa unor fiinţe omeneşti. Unde mai pui că ceea ce spuneaţi adineauri de lupi se poate adeveri, un motiv în plus ca să tăiem cerbul ăsta şi să aruncăm resturile în rîu ; altminteri ne pomenim aici cu o haită-ntreagă de lupi, pe stînci, urlînd ca şi cum ne-ar face vinovaţi pentru fiecare îmbucătură pe care o s-o mîncăm. De altfel, deşi limba delawarilor este ca o carte de nedescifrat pentru irochezi, ticăloşii aceia vicleni au destul instinct ca să priceapă de ce urlă un lup în puterea nopţii.

În timp ce făcea aceste observaţii, vînătorul adunase cele cîteva scule de care avea nevoie şi, terminînd ce avea de spus, îi părăsi pe călători, însoţit de cei doi mohicani, care păreau că-i înţeleg toate gîndurile fără să fie nevoie să le dea explicaţii. Tustrei dispărură pe rînd, parcă înghiţiţi de stînca neagră ce se înălţa la cîţiva stînjeni de la marginea apei.

CAPITOLUL VI

Din cîntecele care odinioară
Erau atît de dragi Sionului,
Pe cele mai frumoase le cîntară,
Ca să le-nchine Domnului.

BURNS

Heyward şi cele două femei notară această dispariţie misterioasă cu o vădită îngrijorare, căci, deşi atitudinea albului nu le dăduse pînă acum nici un prilej de bănuială, îmbrăcămintea lui grosolană, tonul său dîrz şi îndrăzneţ, înverşunarea cu care putea să-şi urască vrăjmaşii, faptul că nu cunoşteau firea celor doi indieni atît de tăcuţi erau destule motive pentru a isca neîncrederea în sufletele-n care trădarea călăuzei indiene stîrnise nu de mult atîta nelinişte.

Singur maestrul de muzică părea nepăsător la tot ce se întîmpla. Se aşezase pe vîrful unei stînci şi părea cufundat în gînduri nu prea plăcute, judecînd după suspinele pe care le scotea la fiecare minut. Curînd se auzi un zgomot surd — ca şi cum cineva ar fi vorbit în fundul pămîntului — şi imediat o lumină izbi ochii călătorilor, dezvăluindu-le taincle acestei ascunzători.

La capătul unei peşteri săpate adînc în stîncă — a cărei lungime părea mult mai mare în perspectivă şi din pricina luminii care strălucea — stătea vînătorul, ţinînd în mînă o torţă dintr-o ramură groasă de pin. Razele vii, căzînd în plin pe chipul său bronzat şi veşmintele-i neobişnuite, îi dădeau o înfăţişare de romantism sălbatic, prin costumul său ciudat, prin musculatura-i care părea de fier şi amestecul bizar de perspicacitate, de vigilenţă şi simplitate, pe care trăsăturile feţei îl exprimau de la prima vedere.

La cîţiva paşi înaintea lui se afla Uncas, care putea de asemenea fi văzut foarte bine. Călătorii priviră cu îngrijorare

statura dreaptă și suplă a tînărului mohican, ale cărui atitudini și mișcări aveau o grație naturală. Purta un costum verde de vînătoare, la fel cu acel al omului alb, însă ceea ce atrăgea atenția erau ochii negri strălucitori, mîndri și dîrji, teribili și calmi totodată. Chipul, cu trăsături regulate, avea culoarea caracteristică rasei sale, în toată puritatea ei ; avea o frunte înaltă, frumos boltită, și un cap trufaș pe care n-avea decît un smoc de păr.

Pentru prima dată Duncan Heyward și însoțitoarele sale aveau răgazul să contemple trăsăturile regulate ale unuia din cei doi indieni pe care îi întîlniseră într-o împrejurare atît de deosebită ; ei se simțiră mult mai liniștiți văzînd expresia mîndră și hotărîtă — deși sălbatică — a chipului tînărului mohican. Se convinseră astfel că aveau în fața ochilor un om foarte simplu, dar în nici un caz un mișel dispus să-i trădeze. Naiva Alice îl privea cu aceeași admirație pe care ar fi acordat-o unei statui grecești, peste care o minune ar fi suflat duhul vieții ; cît despre Heyward, deși obișnuit să vadă adesea corpurile perfecte ale indienilor, își exprimă deschis admirația față de un specimen atît de perfect proporționat.

— Cred — îi șopti Alice — că am să dorm liniștită sub paza unui străjer atît de voinic și de curajos. Firește, Duncan, scenele îngrozitoare de tortură, despre care am auzit atît vorbindu-se și am citit în cărți, nu se pot petrece în prezența unor asemenea ființe.

— Acestea sînt calități naturale ce se pot întîlni într-adevăr la acest popor straniu — răspunse maiorul — și sînt de acord cu dumneata, Alice ; o frunte și niște ochi ca aceștia sînt mai curînd făcuți să intimideze decît să înșele. Totuși, să nu ne amăgim pe noi înșine, pretinzînd de la acest popor alte virtuți decît acelea ce sînt proprii sălbaticilor. Exemple strălucite de calități neobișnuite sînt destul de rare la creștini, și cu atît mai mult la indieni. Să sperăm totuși, pentru onoarea naturii umane, că asemenea însușiri se pot găsi și printre indieni și că acest tînăr mohican nu ne va înșela așteptările, fiind pentru noi ceea ce ne arată toată înfățișarea lui : un prieten curajos și credincios.

— Ați vorbit cum trebuie, maior Heyward ! zise Cora. Privindu-l pe acest copil al naturii, cine s-ar putea gîndi la culoarea pielii sale ?

O tăcere de cîteva momente — în care el păru oarecum încurcat — urmă acestei observaţii. O întrerupse vocea vînătorului, care strigă călătorilor să intre în peşteră.

— Focul începe să lumineze prea tare şi ar putea să-i aducă pe mingaşi pe urmele noastre — le spuse după ce intrară. Uncas, întinde pătura la intrare, să nu vadă ticăloşii lumina ! N-o să avem o cină aşa cum s-ar cuveni unui maior din regimentul Royal Americans, însă am văzut detaşamente din acest corp, care erau foarte mulţumite să mănînce vînat crud, chiar şi fără condimente[1]. Chipurile aici avem sare din belşug, după cum vedeţi, şi iată şi focul datorită căruia o să facem o friptură straşnică. Uite şi nişte ramuri de saxafrax pe care doamnele se pot aşeza. Nu sînt chiar atît de confortabile ca fotoliile lor de acaju, nu-s împodobite cu perne de puf, dar au în schimb un miros mai plăcut[2]. Haide, prietene, nu te mai gîndi la bietul mînz ! Era o fiinţă nevinovată, care încă nu suferise. Moartea l-a scutit de povara şeii şi de oboseala picioarelor.

Uncas făcu ceea ce i se ordonase, şi cînd Ochi-de-Şoim tăcu, nu se mai auzi decît zgomotul cascadei, ca un tunet îndepărtat.

— Sîntem în siguranţă în această peşteră ? întrebă Heyward. Nu-i pericol să fim surprinşi ? Am fi la cheremul unui singur om înarmat, care s-ar posta la intrare !

O apariţie spectrală înaintă prin spatele vînătorului şi, luînd din vatră o torţă aprinsă, o ridică în aer, pentru a lumina fundul acestui bîrlog. Alice scoase un strigăt înăbuşit de spaimă, şi chiar Cora se ridică grăbită. Însă Heyward le linişti, spunîndu-le că acel pe care-l vedeau era prietenul lor Chingachgook, indianul, care, ridicînd o altă pătură, le arătă că peştera avea o a doua ieşire, apoi, plecînd cu

---

[1] În text : relish. În vorbirea obişnuită, condimentul unei mîncări se numeşte la americani relish şi se pare că ei acordă mai multă importanţă condimentului decît mîncării. Aceşti termeni provinciali sînt puşi adesea în gura actorilor, potrivit condiţiei lor sociale. Cei mai mulţi din aceşti termeni au o întrebuinţare locală şi alţii sînt cu totul specifici categorici de oameni căreia îi aparţine personajul principal. În cazul de faţă, vînătorul se serveşte de acest cuvînt făcînd aluzie la sare cu care, din fericire, erau aprovizionaţi. (n.a.)

[2] Un joc de cuvinte, care e foarte dificil de tradus. Acaju se zice în engleză mahagony. Ochi-de-Şoim îl pronunţă : myhog-Guineea, ceea ce înseamnă : porcul meu de Guineea, şi el adaugă că saxafraxul are un miros cu mult mai plăcut şi decît cel al porcului de Guineea şi al tuturor porcilor din lume. (n.t.)

torţa, străbătu ceea ce s-ar putea numi o fisură largă în stîncă — în unghi drept cu grota în care se aflau — însă sub cerul liber, şi ajunse la o altă peşteră, aproape la fel cu prima.

— Nu prind ei vulpi bătrîne ca Chingachgook şi ca mine într-o vizuină cu o singură intrare ! glăsui vînătorul, rîzînd. Puteţi să vedeţi acum dacă locul este bun. Roca e calcaroasă şi toată lumea ştie că nu-i dură şi zgrunţuroasă, aşa că la nevoie nu-i o pernă prea rea, cînd tufele şi lemnul de brad sînt rare. Altădată, cascada cădea la cîţiva paşi de locul unde ne aflăm şi forma o pînză de apă la fel de frumoasă şi regulată ca şi Hudsonul. Însă timpul este un mare distrugător al lucrurilor măreţe ! Aceste tinere doamne n-au avut încă prilejul să observe asta : aspectul locului s-a deteriorat. Stîncile sînt pline de crăpături şi piatra este pe alocuri mai poroasă, astfel că apa a pătruns prin ele, a format găuri, s-a retras, şi-a croit un nou drum la sute de picioare, formînd pînă la urmă cascade care nu mai au nici o formă.

— Şi în ce parte a stîncilor ne aflăm ? întrebă maiorul.

— Ne aflăm aproape de locul unde Providenţa a făcut apelor întîiul lor făgaş, însă unde, după cît se pare, au fost prea rebele ca să mai rămînă. Cînd au găsit o rocă mai puţin tare de o parte şi de alta, au străpuns-o săpînd aceste două peşteri în care ne-am ascuns.

— Sîntem deci pe o insulă ?

— Da, cu o cascadă de fiecare parte, cu rîul şi în faţă şi în spate. La lumina zilei o să vă conduc pe vîrful stîncii, ca să vedeţi meandrele apei, care curge după toane. Ba sare, ba se prăvale, ba se strecoară, ba se avîntă ; într-un loc este albă ca zăpada, în altul verde ca iarba ; într-o parte formează torenţi năvalnici de parc-ar vrea să crape pămîntul, în alta murmură ca un pîrîiaş şi are chef să formeze vîrtejuri, săpînd în rocă, aşa, ca-ntr-o argilă. Tot cursul rîului pare zăpăcit. Întîi curge liniştit, ca şi cum ar vrea să respecte vechea matcă ; însă de aici apele se despart şi curenţi puternici se formează de-a lungul malurilor ; apele par că o iau înapoi, ca şi cum le-ar părea rău că părăsesc sălbăticia pădurii, pentru a se amesteca cu apa sărată. Da, doamnă, acest voal la fel de fin ca o pînză de păianjen, pe care îl purtaţi în jurul gîtului, nu este decît o grosolană plasă de prins peşte, pe lîngă desenele delicate pe care rîul le-a sculptat în unele locuri pe nisip, ca şi cum, scăpînd de robie, a vrut să încerce tot felul de meşteşuguri. Şi totuşi, la ce a ajuns ? După ce şi-a făcut toanele ca

un copil încăpăţînat, mîna care l-a croit îl forţează să se reunească, şi rîul, întregit, porneşte liniştit şi se pierde în mare, unde i-a fost sortit să se verse de la începutul veacurilor.

Călătorii ascultaseră cu plăcere descrierea Glennului[1] făcută cu atîta claritate de vînător — în primul rînd fiindcă îi convinsese că acolo se aflau în deplină siguranţă — dar nu puteau să preţuiască aceste frumuseţi sălbatice la fel cu Ochi-de-Şoim. De altfel, situaţia lor nu le permitea să contemple frumuseţile acelui loc ; şi cum, vînătorul, în timp ce le vorbea, nu-şi întrerupsese îndeletnicirile de bucătar decît pentru a le indica cu o furculiţă ştirbă direcţia unor meandre ale fluviului, atenţia le era atrasă de perspectiva mai directă — deşi mai vulgară — a fripturii.

Cina completată cu cîteva delicatese luate de Heyward din desagii purtaţi de cai, atunci cînd îi părăsiseră, fu deosebit de apreciată de trupa obosită. Uncas luă asupră-şi să se îngrijească de tot ce aveau nevoie doamnele, făcîndu-le mici servicii, cu un amestec de graţie şi demnitate, lucru care-l amuză nespus pe Heyward, cu atît mai mult cu cît el ştia că aceasta constituie o abatere de la tradiţiile indienilor, care nu permiteau războinicilor să se umilească făcînd vreo treabă casnică, mai ales pentru femeile lor. Totuşi, deoarece pentru ei îndatoririle ospitalităţii erau socotite sacre, această violare a obiceiurilor naţionale şi ignorarea demnităţii masculine nu stîrniră nici un comentariu.

Dacă însă în tovărăşia lor s-ar fi găsit cineva mai puţin ocupat — rezervîndu-şi rolul de observator — ar fi remarcat că tînărul nu era complet imparţial în serviciile ce le făcea celor două surori. E drept că el oferea Alicei cu politeţea cuvenită vasul plin cu apă limpede şi talerul de lemn, frumos cioplit, cu o bucată de vînat fript ; însă cînd făcea acelaşi lucru pentru sora ei, ochii-i negri se aţinteau asupra

[1] Cascadele Glennului sînt spre Hudson, la aproximativ 40 sau 50 de mile deasupra liniei mareelor, adică din locul unde rîul devine navigabil. Descrierea cataractei făcută de cercetaşul nostru este pitorească şi destul de corectă, deşi folosirea apei pentru uzul vieţii moderne a schimbat de atunci frumuseţea acestor aşezări. Insula stîncoasă şi cele două peşteri sînt binecunoscute călătorilor ; acum, prima susţine pilonul unui pod care a fost construit peste rîu, chiar deasupra cascadei. Pentru a explica preferinţa lui Ochi-de-Şoim trebuie să ne amintim că oamenii îndrăgesc lucrurile de care se bucură cel mai puţin. Astfel, într-o ţară nouă, pădurile şi celelalte frumuseţi naturale — care în lumea veche erau păstrate ca ochii din cap — acum sînt pur şi simplu distruse, pentru a fi „ameliorate", după cum se obişnuieşte a se spune. (n.a.)

chipului Corei cu o expresie de blîndeţe ce n-avea nimic din stăpînirea de sine cu care străluceau de obicei. O dată sau de două ori, fiind obligat să le vorbească spre a le atrage atenţia în timp ce le servea, el se exprimă într-o engleză niţel stîlcită, dar destul de inteligibilă, cu un accent indian pe care vocea sa guturală şi caldă îl făcu atît de plăcut [1], încît cele două surori îl priveau cu mirare şi admiraţie. Cu prilejul celor cîteva cuvinte schimbate între ei se stabiliră, după toate aparenţele, relaţii destul de prieteneşti.

Totuşi, chipul lui Chingachgook rămase grav şi netulburat. Se aşezase în locul cel mai luminat de văpăile focului, aşa că oaspeţii — care-l priveau adeseori cu nelinişte — puteau să-i distingă bine trăsăturile vii ale feţei, sub podoaba zugrăvelii lui războinice. Ei găseau că asemănarea tatălui cu fiul este izbitoare, firește ţinînd seama de diferenţa de vîrstă şi de urmele ce le lăsase pe înfăţişarea fiecăruia oboseala şi munca. Cruzimii obişnuite a expresiei îi făcuse loc acea liniște nepăsătoare care pune stăpînire pe un războinic indian, cînd n-are prilejul să-şi arate virtuţile. Totuşi era uşor de observat — după înfăţişarea ce o lua uneori chipul său — că nu trebuie să fie întărîtat prea mult, pentru ca tatuajele viu colorate de pe obraji — făcute pentru a-şi intimida vrăjmaşii — să-şi afle justificarea.

În partea cealaltă a focului, privirile vînătorului erau mereu la pîndă ; el mînca şi bea cu o poftă netulburată de teama primejdiei, însă vigilenţa sa era trează. De douăzeci de ori vasul sau halca de vînat rămaseră suspendate aproape de buze, în timp ce-şi înclina capul pentru a asculta dacă nu se amestecă vreun sunet suspect în zgomotul asurzitor al cascadei, ceea ce, de altminteri, călătorilor noştri le reamintea mereu în ce situaţie periculoasă se află, făcîndu-i să uite ciudăţenia insulei unde trebuiseră să caute adăpost. Însă cum aceste dese pauze nu erau urmate de nici o observaţie, neliniştea pe care le-o cauza se risipea repede.

— Haide, prietene, gustă berea mea din pin de Canada ! zise vînătorul către sfîrşitul mesei, scoţînd dintr-un frunziş un mic butoiaş şi întinzîndu-l cîntăreţului care, aşezat lîngă el, se înfrupta din plin din friptură. O să te facă să uiţi pe nenorocitul acela de mînz şi o să vezi viaţa mai în roz. Beau pentru prietenia noastră şi nădăjduiesc că o stîrpitură de cai n-o să semene discordia între noi. Cum te numeşti ?

[1] Sensul cuvintelor indiene se determină, mai ales, după tonul pronunţării lor. (n.a.)

— Gamut, David Gamut — răspunse maestrul de cînt, după ce-şi şterse gura cu dosul palmei, pregătindu-se să-şi înece necazurile în băutura aromată ce i se oferea.

— Frumos nume, moştenit desigur de la nişte părinţi cinstiţi ! replică vînătorul. Îmi place, deşi numele albilor, în această privinţă, sînt departe de a preţui cît ale sălbaticilor. Cel mai mare laş pe care l-am cunoscut se numea Lyon, iar soţia sa, Patience [1], avea o fire atît de cicălitoare, că v-ar fi făcut s-o luaţi la sănătoasa, mai avan ca un cerb fugărit de o haită de cîini. La indieni, dimpotrivă, un nume este o problemă de conştiinţă şi arată cum e cel care-l poartă. Bunăoară, Chingachgook înseamnă „Şarpele-cel-Mare", nu pentru că ar fi în realitate un şarpe mare sau mic, însă i s-a dat acest nume deoarece cunoaşte toate ascunzişurile inimii omeneşti şi ştie, cu prudenţă, să tacă, lovindu-şi vrăjmaşii cînd se aşteaptă ei mai puţin. Şi care este meseria dumitale ?

— Umil maestru în arta psalmodiei.

— Poftim ?

— Îi învăţ să cînte pe tinerii recruţi din Connecticut !

— Ai putea să ai altă meserie. Căţelandrii aceia urlă cam prea mult prin pădure, tocmai unde ar trebui să-şi ţină răsuflarea, ca vulpea-n vizuină. Ştii să tragi cu puşca ?

— Mulţumesc cerului, n-am avut niciodată prilejul să utilizez instrumente ucigătoare !

— Poate ştii să mînuieşti compasul, să trasezi pe hîrtie cursul apelor şi linia munţilor neumblaţi, pentru ca cei ce vă urmează să-i poată recunoaşte, privindu-le planul ?

— Nu mă ocup cu asemenea lucruri !

— Păi, cu asemenea picioare, chiar un drum lung ar trebui să ţi se pară scurt ! Bănuiesc că uneori eşti însărcinat să duci ordinele urgente ale generalului.

— Nu ! Nu-mi urmez decît înalta mea vocaţie, dînd lecţii de muzică sacră !

— Ciudată vocaţie ! spuse Ochi-de-Şoim, stăpînindu-şi rîsul. Să-ţi petreci viaţa ca papagalul, imitînd toate tonurile înalte sau joase, care pot să iasă din gîtlejul omului ! Bine, prietene, îmi închipui c-ai fost hărăzit cu talentul ăsta. Regret doar că n-ai unul mai util : de pildă, să fii bun ochitor ! Dar, haide, arată-ne ce ştii să faci în meseria dumitale ! Va fi un mod prietenesc de a ne spune noapte bună. Mai ales că e timpul ca aceste doamne să recapete forţe pentru călătoria

[1] Respectiv : Leul şi Îngăduinţa. (n.a.)

de mîine, căci va trebui să plecăm în zorii zilei, mai înainte ca maguaşii să înceapă să se agite.

— Primesc cu mare plăcere — zise David, aşezîndu-şi pe nas nişte ochelari cu ramă de fier şi scoţînd din buzunar micul şi nepreţuitul său volum, pe care i-l întinse Alicei. Ce poate fi mai potrivit şi mai mîngîietor decît să mulţumim astă-seară cerului, după o zi în care ne-au pîndit atîtea pericole ? Nu mă acompaniaţi ?

Alice surîse afirmativ, însă privindu-l pe Heyward roşi şi şovăi.

— De ce nu ? şopti maiorul. Fireşte, ceea ce vă propune acela ce poartă numele regelui-profet merită toată atenţia într-un asemenea moment !

Încurajată de aceste cuvinte, Alice se hotărî să facă ce-i cerea David şi ceea ce în acelaşi timp o îndemna pietatea, dragostea ei pentru muzică şi propria-i înclinaţie. Deschiseră cartea la un imn care era destul de potrivit cu situaţia în care se găseau călătorii. Poetul traducător, mărginindu-se să imite pe monarhul inspirat al lui Israel, redase cu fidelitate poezia strălucită a regescului psalmist. Cora afirmă că va cînta cu sora ei, aşa că începură psalmul după ce David, potrivit obiceiului său, dădu tonul cu diapazonul.

Melodia era gravă şi solemnă. Cînd se înălţa pînă la registrul vocilor armonioase ale celor două surori, cînd cobora atît de jos, încît zgomotul cascadei părea un acompaniament firesc. David se vădi un dirijor priceput, conducînd potrivit locului unde se cînta ; şi niciodată sunete mai pure n-au răsunat în văgăunile acestei peşteri. Indienii stăteau nemişcaţi, cu privirile aţintite în gol, şi ascultau cu o atenţie care parcă-i transformase în statui de piatră. Vînătorul, care la început îşi rezemase bărbia în mînă cu un aer total nepăsător, începu să asculte cu luare-aminte. Pe măsură ce strofele se succedau, chipul i se însenină. Gîndul îl purta către vremea copilăriei, cînd mai auzise asemenea psalmi în bisericile din colonii, cîntate însă de voci mai puţin suave. Înainte de sfîrşitul psalmului, ochii i se umeziră şi, dintr-un izvor care părea secat de mult timp, lacrimi mari prinseră să i se prelingă pe obrajii deprinşi doar cu ploile furtunilor.

Cîntăreţii tocmai intonau o melodie gravă, foarte tristă, pe care urechea o asculta cu atîta plăcere, cînd deodată un strigăt ce n-avea nimic omenesc, nici pămîntesc, străpunse văzduhul şi pătrunse nu numai în peşteră, ci şi în străfundul inimii celor prezenţi. Urmă o tăcere adîncă, de

parcă acest zgomot înfiorător şi extraordinar ar fi suspendat căderea apelor.

— Ce-i asta? murmură Alice, după cîteva clipe de cumplită neliniște.

— Ce-i asta? repetă Heyward, cu voce tare.

Nici vînătorul şi nici indienii nu-i răspunseră. Ei ascultau ca şi cum s-ar fi aşteptat să-l audă repetîndu-se; chipurile lor exprimau mirarea de care erau cuprinşi. În sfîrşit, vorbiră ceva în limba delawară, şi Uncas ieşi cu precauţie din peşteră, prin intrarea opusă aceleia prin care călătorii intraseră. După plecarea lui, vînătorul răspunse în engleză la întrebarea ce i se pusese.

— Ce-o fi sau ce n-o fi — zise — nimeni n-ar putea să ştie, deşi Chingachgook şi cu mine străbatem pădurile astea de mai bine de treizeci de ani. Credeam că nu există ţipăt de indian sau de animal sălbatic, pe care urechile mele să nu-l fi auzit. Acum văd cît am fost de încrezut şi de neştiutor.

— Nu-i oare strigătul de război al sălbaticilor, cînd vor să-şi înspăimînte duşmanii? întrebă Cora, aranjîndu-şi voalul, cu o linişte pe care sora sa nu o împărtăşea.

— Nu, nu! răspunse vînătorul. Era un ţipăt înfiorător, care aproape că avea ceva supranatural. Dacă auzi măcar o dată un strigăt de război, nu te poţi înşela niciodată. Ei bine?! zise, văzînd că intră tînărul şef indian, şi căruia i se adresă în limba sa de baştină. Ce-ai văzut? Se vede lumina prin pături?

Răspunsul a fost scurt — în aceeaşi limbă — şi păru categoric.

— Nu se vede nimic de afară — zise Ochi-de-Şoim, dînd nemulţumit din cap. Lumina de aici nu poate să se vadă de afară. Dumneavoastră, care aveţi nevoie de somn, treceţi în cealaltă peşteră şi încercaţi să dormiţi, căci trebuie să ne sculăm înainte de răsăritul soarelui, ca să încercăm să ajungem la fortul Edward în timp ce mingaşii încă mai dorm.

Cora dădu exemplu surorii sale, cu o siguranţă care a făcu pe timida Alice s-o urmeze. Totuşi, înainte de a pleca, îl rugă în şoaptă pe maior să le urmeze. Uncas ridică pătura, pentru a le face loc să treacă, şi cum surorile se întoarseră spre a-i mulţumi, ele văzură pe vînător înaintea focului care se stingea, cu fruntea sprijinită în mîini, ceea ce dovedea că era frămîntat de proveniența zgomotului

aceluia inexplicabil care le întrerupsese atît de neașteptat rugăciunea de seară.

Heyward luă o creangă de brad aprinsă și trecu în cealaltă peșteră, unde așeză mica torță astfel ca să mai poată lumina. Pentru prima dată de cînd părăsiseră întăriturile fortului Edward, el se afla singur cu cele două însoțitoare.

— Nu ne părăsi, Duncan! îl rugă Alice pe maior. Este imposibil să ne mai gîndim să dormim într-un loc ca acesta, cînd strigătul acela îngrozitor ne mai răsună în urechi.

— Să cercetăm mai întîi — răspunse Heyward — dacă sînteți în siguranță în această fortăreață, și apoi să vorbim de celelalte.

El înaintă pînă în fundul peșterii și găsi acolo o ieșire asemănătoare celei dintîi, de asemenea ascunsă cu pături, pe care le ridică și respiră aerul curat și proaspăt dinspre rîu. Un braț al apei curgea năvalnic chiar la picioarele lui, într-o matcă adîncă și strîmtă, săpată în stîncă; apa parcă se întorcea înapoi, se frămînta, clocotea, spumega și se zvîrlea apoi în prăpastia unei cascade. Acest zăgaz natural îi păru o barieră care avea să-i pună la adăpost de orice teamă.

— Natura a durat în această parte o stavilă de netrecut — zise, arătîndu-le această prăpastie întunecată, înainte de a coborî pătura. Și cum la cealaltă intrare știți că sînteți păzite de santinele curajoase și credincioase, nu văd de ce nu ați urma sfatul bunei noastre gazde. Sînt sigur că și Cora e de părerea mea, și somnul vă este necesar la amîndouă.

— Cora poate să recunoască înțelepciunea acestui sfat, fără să fie însă în stare să-l pună în practică — spuse sora mai mare, așezîndu-se lîngă Alice, pe o grămadă de ramuri și frunze de saxafrax. Chiar dacă n-am fi auzit acest strigăt înfricoșător, sînt destule motive pentru care nu putem dormi. Întreabă-te și dumneata, Heyward, cum am putea să uităm cît de neliniștit e tatăl nostru cînd se gîndește că fiicele lui, pe care le așteaptă de aseară, își petrec noaptea într-o pădure sălbatică, pîndite de atîtea primejdii?

— Tatăl vostru este ostaș, Cora. El știe ce înseamnă pădurea.

— Dar e tată, Duncan, și natura nu-și uită drepturile.

— Cîtă blîndă îngăduință a arătat totdeauna față de dorințele, de capriciile mele! exclamă Alice, ștergîndu-și

ochii. Am fost nechibzuite şi egoiste, surioară, cînd am pornit să-i facem această vizită. Nu trebuia să-i smulg consimţămîntul pentru această călătorie pripită, dar am vrut să-i arăt că, oricît l-ar neglija ceilalţi, în aceste momente de grea încercare cel puţin copiii lui îi sînt devotaţi.

— Cînd a aflat că aţi sosit la fortul Edward — zise maiorul — a căzut pradă unei cumplite lupte între teamă şi iubirea de tată ; dar faptul că nu v-aţi văzut vreme atît de îndelungată a făcut ca să învingă curînd dragostea paternă. „Curajul nobilei mele Cora o să vă conducă, a spus el, şi nu vreau să-i dezamăgesc speranţele. Fie ca măcar o parte din dîrzenia ei să însufleţească pe acela ce are sarcina să apere onoarea suveranului nostru !"

— De mine n-a zis nimic, Heyward ? întrebă Alice, cu un fel de gelozie plină de afecţiune. Este imposibil s-o fi uitat pe „mica lui Elsie" !

— Fireşte că da ! replică îndată tînărul ofiţer. A vorbit de dumneata în termenii cei mai afectuoşi şi a spus o mulţime de lucruri pe care nu mă încumet să le repet, dar pe care le simt cît sînt de adevărate ! O dată chiar a spus...

Duncan se opri, căci în timp ce privea stăruitor pe Alice — care se uita la el cu o afecţiune tandră, de teamă să nu piardă nici un cuvînt — acelaşi strigăt înfiorător se auzi a doua oară şi-i făcu să amuţească. Urmară cîteva minute de linişte mormîntală şi toţi trei se priviră aşteptînd cu neliniştе repetarea ţipătului. În sfîrşit, pătura care ascundea prima intrare se ridică încet şi apăru vînătorul, pe al cărui chip începea să se citească neliniştea în faţa unui mister care părea să-i ameninţe cu un pericol necunoscut, împotriva căruia chiar priceperea, curajul şi experienţa sa păreau să fie neputincioase.

...Ei nu dorm ; îi văd aşezaţi pe stînca aceea înaltă, un pîlc înfricoşător...

GRAY

— A mai rămîne astfel, cînd asemenea zgomote se aud în pădure — zise Ochi-de-Şoim — ar însemna să nu ne pese de un avertisment dat spre binele nostru. Aceste tinere doamne mai pot încă sta aici, însă mohicanii şi cu mine ne ducem să străjuim pe stîncă, şi cred că un anume maior din al şaizecilea regiment va binevoi să ne însoţească.

— Ne pîndeşte deci un pericol imediat ? întrebă Cora.

— Acel ce strigă aşa de ciudat, spre a ne fi de folos, ştie ce pericol ne paşte. Cît despre mine, cred că m-aş împotrivi voinţei cerului dac-aş sta înmormîntat în peşteră, după ce mi se dau asemenea semnale. Pînă şi acel biet suflet ce-şi petrece viaţa cîntînd a fost zguduit de groaznicul urlet şi, precum spune, „e gata de bătălie". Şi dac-ar fi vorba de-o bătălie, treacă-meargă, ne mai pricepem noi şi am scoate-o la capăt, însă, pe cît ştiu, atunci cînd strigăte de-astea străbat văzduhul, ele prevestesc un altfel de război.

— Dacă temerile noastre, dragă prietene, se leagă de primejdiile vreunei calamităţi supranaturale — zise Cora dîrză — nu-i un motiv prea serios să ne alarmăm. Sînteţi sigur că vrăjmaşii noştri n-au scornit vreun nou mijloc de a ne înspăimînta, pentru ca victoria lor să fie mai uşoară ?

— Doamnă — răspunse grav cercetaşul — am ascultat timp de treizeci de ani toate zgomotele ce se pot auzi în pădure ; le-am ascultat cu toată luarea-aminte a celui a cărui viaţă depinde prea adesea de ascuţimea auzului. Nici

răcnetul panterei, nici glasul papagalului, nici orice diavolească născocire a mingaşilor n-ar putea să mă păcălească. Am auzit pădurile gemînd ca nişte oameni mîhniţi, am auzit tunetul bubuind în văzduh, am auzit freamătul vîntului printre ramurile poleite şi trăsnetul spintecînd cerul şi scuipînd văpăi, şi niciodată nu m-am gîndit să aud altceva decît ceea ce-i dat de cel ce ţine în mîna lui tot ce există. Însă nici mohicanii, nici eu, care sînt un alb „pursînge", nu ne putem dumeri de strigătul pe care l-am auzit. Socotim, aşadar, că e un semnal dat spre binele nostru.

— Extraordinar ! exclamă Heyward, luîndu-şi pistoalele pe care le pusese într-un colţ al peşterii, cînd intrase. Fie că-i semn de pace sau de război, trebuie să-i acordăm toată atenţia. Arată-mi drumul, prietene ! Te urmez !

Cînd ieşiră din peşteră către locul de trecere ce separa cele două grote, aerul împrospătat de apele tumultuoase ale rîului le dădu noi puteri. Vîntul sufla la suprafaţa apei, părînd c-o face să se zvîrle mai cu putere în prăpastia în care se prăvălea cu un bubuit de tunet. Doar zgomotul acesta şi vuietul tulburau liniştea şi tăcerea nopţii. Luna se înălţase pe cer şi razele ei se oglindeau în apele rîului, luminînd vîrfurile pinilor, dar stînca pe care erau căţăraţi rămăsese în umbră. În zadar fiecare din ei — profitînd de această slabă lumină — privea cu luare-aminte la cele două maluri, pentru a descoperi vreun semn de viaţă ce le-ar fi putut explica urletele îngrozitoare pe care le auziseră ; în lumina slabă şi înşelătoare nu vedeau decît arbori şi stînci.

— Pretutindeni nu domneşte decît liniştea şi tăcerea unei nopţi încîntătoare ! şopti maiorul. Cora, cît de minunată ne-ar părea în alte împrejurări o asemenea privelişte ! Dac-am fi în siguranţă, ceea ce-ţi provoacă poate acum teamă ar constitui o desfătare.

— Ascultă ! îl întrerupse Alice.

Acest sfat era inutil. Acelaşi strigăt ţîşni pentru a treia oară. Părea că izbucneşte din străfundul apelor, din mijlocul fluviului şi se răspîndeşte de acolo în pădurea din împrejurimi, repetat de toate ecourile stîncilor.

— Dacă ştie careva ce creatură poate să urle aşa — zise Ochi-de-Şoim — îl rog să-mi spună, căci eu socotesc că nu-i de pe acest pămînt !

— Iată, eu am să te dezamăgesc ! zise Duncan. Recunosc perfect acest urlet, fiindcă nu o dată l-am auzit pe

cîmpul de bătaie, în împrejurări ce se ivesc adesea în viaţa unui soldat. E strigătul înfricoşat al unui cal în agonie, provocat fie de suferinţă, fie de vreo spaimă înfiorătoare. Sau calul meu este acum sfîşiat de vreo fiară sălbatică, sau se află într-o primejdie din care ştie că nu poate să mai scape. Nu mi-am dat seama cînd eram în peşteră, dar acum, aici, în aer liber, sînt sigur că nu mă înşel.

Cercetaşul şi cei doi tovarăşi ai săi ascultară această simplă explicaţie cu vădita uşurare a unor inşi care, aflînd lucruri noi, simt în acelaşi timp că gîndurile negre le sînt în sfîrşit alungate. Cei doi îşi manifestară uimirea şi bucuria exclamînd: „Uhh!", iar Ochi-de-Şoim — după ce chibzui niţel — răspunse maiorului:

— Nu pot să neg ceea ce spuneţi, căci nu mă prea pricep la cai, deşi nu duceam lipsă de ei în ţinutul unde m-am născut. Poate că vreo haită de lupi s-a căţărat pe stîncă şi caii cer ajutor omului, în felul lor. Uncas, sări în luntre şi du-te de aruncă o torţă aprinsă în mijlocul haitei; altminteri, lupii vor sfîşia animalele, şi tocmai mîine, cînd va trebui să călătorim cît mai repede, n-o să avem cai.

Tînărul şef indian se dusese pe malul apei şi tocmai se pregătea să coboare în luntre spre a executa ordinul, cînd un hăulit care dură cîteva minute, pînă se pierdu în fundul pădurii, vesti că lupii abandonaseră prada, cuprinşi de o spaimă subită. Uncas se reîntoarse îndată să se sfătuiască pe şoptite cu tatăl său şi cu vînătorul.

— Am fost în seara asta — vorbi Ochi-de-Şoim — iarăşi ca vînătorii care n-au mai cunoscut semnele cerului, iar soarele i-a ocolit zile în şir! Abia acum începem să vedem semnele după care trebuie să ne orientăm, iar poteca noastră e plină de spini. Aşezaţi-vă în umbra stîncii, e mai deasă decît a pinilor, şi să ne lăsăm în grija Domnului. Nu vorbiţi decît în şoaptă şi ar fi poate mai bine ca fiecare să stea de vorbă doar cu gîndurile lui.

Vorbirea şi purtarea cercetaşului le produse o vie impresie, deşi nu se arăta prea înfricoşat. Era clar că slăbiciunea trecătoare, căreia îi fusese pradă, dispăruse datorită explicaţiei unui mister pe care experienţa lui se dovedise neputincioasă să-l dezlege, şi deşi se mai aflau într-o situaţie grea, era iarăşi înarmat cu obişnuita lui energie. Mohicanii păreau că împărtăşesc aceeaşi stare de spirit şi se aşezară

la o oarecare distanţă unul de altul, ca să poată supraveghea din umbră cele două maluri ale rîului.

În asemenea împrejurări, firește, călătorii noştri îşi imitară călăuzele. Heyward se duse în peşteră şi luă cîteva grămezi de saxafrax, pe care le aşternu în locul strîmt care despărţea cele două încăperi, şi invită pe cele două surori să şadă aici, la adăpost de gloanţele sau săgeţile ce-ar fi putut fi trase de pe malurile rîului. După ce le linişti, asigurîndu-le că nu le poate ameninţa nici o primejdie, se aşeză în imediata lor apropiere, spre a le putea vorbi foarte încet. David, după exemplul oamenilor pădurii, îşi strecură picioarele lui mari într-o crăpătură a stîncii, ca să nu fie rănit.

Trecu astfel o bună bucată de vreme fără să se întîmple nimic deosebit. Luna ajunsese la zenit, şi blînda ei lumină cădea aproape perpendicular pe cele două surori, adormite una în braţele celeilalte. Heyward le înveli cu şalul cel mare al Corei — lipsindu-se astfel de o privelişte care-l încînta — şi căută la rîndu-i să-şi înjghebeze un culcuş pe stîncă. David începuse să tragă nişte sforăituri de care urechea sa delicată s-ar fi simţit jignită, dac-ar fi putut să le audă. Într-un cuvînt, afară de Ochi-de-Şoim şi mohicani, toţi ceilalţi se lăsară pradă somnului.

Însă ocrotitorii lor neobosiţi nu slăbiră o clipă paza. Nemişcaţi, ca stînca din care păreau că fac parte, doar privirile li se roteau neîncetat de-a lungul liniei întunecate, formată de arborii de la liziera pădurii ce mărginea cele două maluri ale rîului. Nu făceau nici un zgomot şi, oricît de atent te-ai fi uitat la ei, nu le-ai fi simţit nici măcar răsuflarea. Desigur, această prudenţă, excesivă în aparenţă, era determinată de o experienţă pe care n-ar fi putut-o înşela vrăjmaşii lor, oricît de dibaci ar fi fost ; dar, cu toată straja lor, nu descoperiseră nici un pericol. În sfîrşit, luna coborî spre orizont şi o lumină pală vesti revărsatul zorilor, pe sub vîrful arborilor de la cotitura pe care o făcea rîul în apropiere.

Atunci, Ochi-de-Şoim se însufleţi ; vînătorul se ridică, alunecă tîrîndu-se de-a lungul stîncii şi-l trezi pe maior.

— E timpul să plecăm — îi şopti. Treziţi pe doamne şi fiţi gata să urcaţi în luntre îndată ce dau semnalul !

— Ai petrecut o noapte liniştită ? îl întrebă Heyward. Cît despre mine, cred că somnul mi-a biruit dorinţa de a sta de veghe.

— Totul e la fel de liniştit ca la miezul nopţii — răspunse Ochi-de-Şoim. Tăcere, dar să fim gata de orice!

Cît ai clipi, maiorul se ridică şi trase şalul ce acoperea pe cele două surori. La această mişcare, Cora se trezi şi întinse mîna, ca şi cum ar fi vrut să-l îndepărteze, în timp ce Alice murmura cu o voce caldă: „Nu, tată, nu am fost părăsite! Duncan era cu noi".

— Da, fermecătoare şi nevinovată făptură — şopti tînărul — Duncan este cu voi, şi atît timp cît va fi în viaţă, atît timp cît vreo primejdie o să vă ameninţe, n-o să vă părăsească niciodată! Alice, Cora, treziţi-vă! A sosit momentul să plecăm.

Un strigăt de spaimă al celei mai tinere dintre surori şi chipul încremenit de groază al celeilalte, care se ridicase în picioare, a fost singurul răspuns ce-l primi, căci abia terminase de vorbit, cînd strigăte şi urlete înfiorătoare răsunară de pretutindeni, făcînd să le îngheţe sîngele în vine. Parcă toţi dracii iadului se răspîndiseră în văzduh şi-şi manifestau furia barbară prin răcnetele cele mai sălbatice. Nici nu puteai deosebi dincotro veneau; umpleau pădurea, rîul, stîncile şi răzbăteau pînă în fundul peşterilor şi în văzduh. David se sculă cît era de lung şi, astupîndu-şi urechile cu amîndouă mîinile, strigă:

— Ce larmă! Ce urlete! Parcă iadul şi-a deschis porţile!

O duzină de fulgere străluciră în acelaşi timp pe malul opus; tot atîtea detunături urmară imediat, şi sărmanul cîntăreţ se prăbuşi în nesimţire, în acelaşi loc unde adineauri dormise adînc. Cei doi mohicani răspunseră curajos, cu strigăte de război, la noile ţipete de victorie pe care le scoseseră duşmanii lor, văzîndu-l doborît pe David. Urmă un schimb de împuşcături, însufleţit şi repede; însă luptătorii — şi de o parte şi de alta — erau prea dibaci şi prevăzători pentru a se expune gloanţelor.

Maiorul — crezînd că fuga este singura lor salvare — aştepta cu nerăbdare să audă zgomot de lopeţi. Rîul curgea la fel de repede, dar pe apă nu se vedea nici o barcă. În mintea lui se înfiripă bănuiala că vînătorul îi părăsise fără milă. Tocmai atunci o dîră de lumină ţîşni de după o stîncă din spatele lui, şi urletul de agonie ce-i urmă îi dădu de veste că glonţul ucigaş fusese tras de puşca cea lungă a lui Ochi-de-Şoim şi că-şi atinsese ţinta. După acest prim eşec, asediatorii se retraseră îndată şi pretutindeni domni iarăşi tăcerea dinainte de izbucnirea tumultului.

Maiorul profită de primul moment favorabil, pentru a-l transporta pe sărmanul David în grota strîmtă, unde se adăpostiseră cele două surori. Într-un minut, toată mica trupă se reuni aici.

— Bietul om a scăpat nescalpat — zise calm vînătorul, trecînd mîna prin părul lui David — dar a dovedit cu prisosință ce-nseamnă să ai limba prea lungă și mintea prea scurtă! Nu-i de-a dreptul nebunie să-ți arăți unor sălbatici înfuriați cogeamite trup pe vîrful unei stînci? Mă întreb dacă a scăpat cu viață!

— N-a murit? întrebă calmă Cora, căutînd să-și ascundă tulburarea. Putem face ceva ca să ușurăm suferințele acestui nenorocit?

— Nu vă temeți, trăiește! Are să mai zacă nițeluș și are să se trezească ceva mai înțelept. Asta pînă cînd îi va suna de-a binelea ceasul — spuse Ochi-de-Șoim, privind pieziș la David, în timp ce-și încărca pușca cu un sînge rece de admirat. Apoi se adresă lui Uncas: Du-l în peșteră, Uncas, și întinde-l pe saxafrax. Cu cît o să zacă mai mult acolo, cu atît o să fie mai bine, căci mă îndoiesc să-și poată găsi aici, pe stînci, vreun locșor unde să-și adăpostească cotonoagele astea lungi; iar cu cîntările lui nu le va putea ține piept irochezilor.

— Crezi c-au să atace din nou? întrebă Heyward.

— N-aș putea să cred că un lup înfometat s-ar mulțumi să înfulece doar o îmbucătură. Așa obișnuiesc ei să se retragă, cînd nu reușesc să surprindă vrăjmașii. S-au oprit pentru că au pierdut un om, însă vor reveni cu noi șiretlicuri, ca să ne împresoare și să-și facă trofee din scalpurile noastre. Marea noastră speranță este să putem rezista pînă cînd Munro ne va trimite ajutor. Să dea Dumnezeu să ne trimită întăriri cît mai curînd, sub comanda unuia care să cunoască bine obiceiurile indienilor.

În timp ce vorbea astfel, peste chipul său trecuse o umbră de adîncă neliniște, ce se risipise însă îndată.

— Ai auzit, Cora, ce soartă ne așteaptă — zise Duncan — dar știi că tatăl tău e neliniștit de absența voastră și că va reuși să ne salveze. Haide, deci, cu Alice în peșteră, unde cel puțin veți fi la adăpost de gloanțele fioroșilor noștri dușmani, dacă ne mai atacă, și veți putea da nenorocitului nostru tovarăș îngrijirile necesare, după îndemnul inimii voastre bune.

Surorile îl urmară în a doua peșteră, unde David părea că începe să-și vină în fire. După ce-l lăsă pe cîntăreț în seama lor, maiorul se pregăti să plece.

— Duncan !... îl chemă tremurînd Cora, cînd era gata să iasă din grotă.

El se opri şi întoarse capul. Chipul Corei era de o paloare cadaverică, buzele-i tremurau şi îl privea atît de ciudat, încît alergă îndată la ea.

— Aminteşte-ţi, Duncan, cît de preţioasă e pentru noi viaţa dumitale ; nu uita că un tată ţi-a încredinţat ce are mai scump pe lume. Gîndeşte-te că totul depinde de prudenţa dumitale şi, mai ales, nu uita — adăugă ea, îmbujorîndu-se — cît de drag eşti celor ce poartă numele de Munro.

— Dacă în adevăr ceva poate să mă facă să ţin mai mult la viaţă este tocmai o asigurare atît de mîngîietoare ! răspunse maiorul, întorcînd fără să vrea ochii spre Alice, care-l privea-n tăcere. Gazda noastră vă poate însă confirma că, în calitate de maior al celui de-al şaizecilea regiment, sînt chemat să particip direct la apărarea acestui loc. Sarcina noastră este totuşi uşoară ; e vorba doar să ţinem la respect, timp de cîteva ceasuri, o haită de cîini sîngeroşi.

Fără să mai aştepte răspunsul, se smulse farmecului ce-l reţinea lîngă cele două surori şi se duse la vînător şi tovarăşii lui, pe care îi găsi în strîmtul pasaj ce unea cele două peşteri. Cercetaşul tocmai îl dăscălea pe tînărul mohican.

— Ascultă, Uncas — zicea vînătorul — prea îţi risipeşti praful de puşcă ! Pui o încărcătură prea mare şi smucitura puştii te face să greşeşti ţinta. Puţin praf de puşcă, puţin plumb şi o ţeavă lungă, iată ce trebuie ca să smulgi unui mingo urletul de moarte. Cel puţin asta m-a învăţat experienţa ! Haide, haide, fiecare la postul său, căci nu se ştie niciodată cînd şi unde un maqua [1] îşi va ataca duşmanul.

Cei doi indieni se îndreptară liniştiţi spre postul lor de veghe, acolo unde petrecuseră toată noaptea, şi se aşezară la oarecare depărtare unul de altul, în crăpăturile stîncilor care dominau cascada. Vînătorul şi Heyward se postară lîngă o tufă de pini piperniciţi, care prinseseră rădăcini în mijlocul micii insule. Ei se ascunseră cît putură mai bine, printre mărăcini şi pietre. În spatele lor se înălţa o stîncă golaşă, izbită de apa fluviului, care se despărţea aici în două braţe ce se zvîrleau în prăpastia de care am pomenit. Cum zorii zilei lu-

[1] Ochi-de-Şoim dă diferite nume vrăjmaşilor săi. Mingo şi maqua sînt termeni de dispreţ, iar irochez este denumirea franceză. Indienii utilizează foarte rar acelaşi nume cînd cei aparţinînd diferitelor triburi vorbesc unii de alţii. (n.a.)

minau tot mai limpede, începură să se zărească cele două maluri, putîndu-se vedea şi în pădure, pînă la oarecare depărtare.

Rămaseră mult timp aşa, la postul lor, fără ca nimic să trădeze intenţia duşmanilor de a-i ataca din nou. Maiorul începu chiar să spere că sălbaticii — descurajaţi de eşecul primului lor atac — se lăsaseră păgubaşi. Cînd îndrăzni să împărtăşească tovarăşului său acest gînd încurajator, Ochi-de-Şoim răspunse dînd neîncrezător din cap :

— Nu cunoaşteţi firea unui maqua, dacă socotiţi că au să se retragă aşa uşor, fără să aibă măcar scalpul unuia dintre noi. Azi-dimineaţă urlau vreo patruzeci, şi ei ştiu prea bine cîţi sîntem aici, ca să renunţe aşa curînd la pradă. Sst ! Ia priviţi colo sus, în josul rîului, aproape de prima cascadă ! Să fiu al dracului dacă ticăloşii n-au cutezat să treacă înot ; şi, spre nenorocirea noastră, au avut destul noroc ca să se menţină la suprafaţă şi să ajungă la capul insulei. Tăcere, nu vă mişcaţi, altminteri, cu o învîrtitură de cuţit, au să vă smulgă părul de pe coroană.

Heyward înălţă capul cu luare-aminte şi văzu ceea ce pe bună dreptate i se păru o minune de dibăcie şi curaj. Cu timpul, apa rosese stînca, făcînd cascada mai puţin abruptă şi mai puţin perpendiculară decît sînt de obicei alte cataracte. Cîţiva dintre înverşunaţii lor inamici cutezaseră să se arunce în voia curentului, nădăjduind desigur că vor izbuti să ajungă la capul insulei, ca să-şi surprindă victimile.

Tocmai cînd vînătorul tăcu, patru dintre ei îşi şi arătară capul deasupra cîtorva trunchiuri de arbori duşi de apă, ce se proptiseră într-un mal al insulei şi care dăduseră, poate, şi sălbaticilor ideea de a întreprinde acţiunea lor plină de primejdii.

Un al cincilea apăru ceva mai departe. Încercînd să reziste curentului, acesta făcea eforturi zadarnice să ajungă la insulă ; tocmai ridicase un braţ, să se agaţe de însoţitorii săi, cînd vîrtejul apei îl învinse şi se prăbuşi în hău. Un urlet de desperare se auzi din fundul prăpastiei, şi apa îl înghiţi. Apoi urmă o tăcere de mormînt.

Dintr-un impuls de generozitate, Duncan făcu un gest ca pentru a încerca să-l ajute pe cel ce pierea, dar se simţi oprit de mîna de fier a cercetaşului.

— Ce vrei să faci — îl întrebă în şoaptă, dar hotărît, Ochi-de-Şoim — vrei să ne duci la moarte sigură, atrăgînd atenţia mingaşilor unde ne aflăm ? Aşa am economisit o încărcătură de praf de puşcă şi muniţiile ne sînt la fel de preţi-

oase ca răsuflarea pentru cerbul urmărit. Încarcă-ți din nou pistoalele, căci umezeala aerului, pricinuită de cascadă, s-a transmis poate prafului de pușcă și, îndată după ce trag, pregătește-te de o luptă corp la corp !

După acest avertisment duse un deget la gură și scoase un șuierat prelung, la care i se răspunse din partea cealaltă a stîncii, unde se aflau cei doi mohicani. Fluieratul făcu să apară la suprafața apei capetele înotătorilor, dar dispărură imediat. Îndată după aceea, auzind un zgomot ușor, maiorul întoarse capul și-l zări pe Uncas, care, cățărîndu-se, ajunsese lîngă ei. Ochi-de-Șoim îi spuse cîteva cuvinte în limba delawară și tînărul se așeză, cu o admirabilă prudență și cu un calm desăvîrșit, acolo unde i se arătă. Heyward ardea de nerăbdare, însă vînătorul, chiar în acest moment critic, socoti necesar să dea tinerilor săi însoțitori o lecție de trageri.

— Dintre toate armele — zise el — o pușcă cu țeava lungă, bine călită, este cea mai periculoasă cînd se află în mîini bune, deși cere un braț zdravăn, un ochi bun și o încărcătură potrivită ca să dea tot ce poate da. Armurierii nu se gîndesc destul la meseria lor cînd fac puști de vînătoare, și mai ales jucărioarele astea care se numesc pistoale, fiindcă...

Fu întrerupt de Uncas, care exclamă :

— Uhh, uhh !...

— Îi văd, băiete, îi văd bine ! zise Ochi-de-Șoim. Se pregătesc să se cațăre pe insulă, altfel nu și-ar scoate piepturile roșii afară din apă. Ei bine ! Să vină ! adăugă, cercetînd din nou încărcătura și cremenea puștii. Primul care înaintează merge la moarte sigură, fie el chiar Montcalm în persoană !

În clipa aceea, noi urlete izbucniră în pădure și, la acest semnal, cei patru sălbatici, ieșind din adăposturi, năvăliră spre cei asediați. Heyward se pregătea să sară în întîmpinarea lor, însă calmul de nezdruncinat al însoțitorilor săi îi domoli nerăbdarea. Cînd sălbaticii prinseră să treacă stîncile pe care izbutiseră să ajungă și începură să înainteze scoțînd urlete înfiorătoare, pușca vînătorului se ridică încet din mijlocul pinilor. Răsună o detunătură, și indianul care era în frunte — răsucindu-se-n aer ca un cerb rănit — căzu din înaltul stîncii.

— Acum, Uncas — zise vînătorul, cu ochi scînteietori, trăgînd din teacă cuțitul cel mare — atacă pe ticălosul care se află cel mai departe, și noi vom avea grijă de ceilalți doi !

Uncas se grăbi să asculte. Heyward dădu vînătorului unul din pistoalele sale și traseră amîndoi cînd socotiră momentul potrivit, însă amîndoi fără succes.

— Ştiam şi ţi-am spus-o ! bombăni cercetaşul, aruncînd cu dispreţ peste stînci obiectul pentru care n-avea nici o stimă. Haide, daţi năvală, cîini ai iadului ! Veniţi ! N-o să aveţi de-a face cu o stîrpitură !

De-abia pronunţase aceste cuvinte, că îi ieşi în faţă un sălbatic cu o statură uriaşă şi cu un chip fioros. Pe Duncan îl atacă imediat un altul, şi o luptă corp la corp începu. Ochi-de-Şoim şi adversarul său se apucară unul pe altul de braţul înarmat cu cuţitul. Cîteva momente se măsurară cu privirea, fiecare străduindu-se din răsputeri să-şi elibereze braţul fără a da drumul adversarului. În cele din urmă, muşchii viguroşi şi căliţi ai albului izbîndiră asupra puterii neiscusite a duşmanului. Braţul acestuia cedă strînsorii aprige a cercetaşului care, liberîndu-şi brusc mîna dreaptă, înfipse cuţitul de oţel în inima vrăjmaşului său.

În acest timp, Heyward ducea o luptă mult mai periculoasă. De la primul atac, sabia i se frînsese de cuţitul adversarului ; acuma nu-i mai rămăsese decît nădejdea în forţa şi dîrzenia pe care ţi-o dă desperarea. Se lupta însă cu un duşman tot atît de dîrz. Din fericire, maiorul reuşi să-l dezarmeze, şi cuţitul sălbaticului se rostogoli pe stîncă-n jos. Acum rămînea să se vadă care dintre ei va izbuti să-l arunce pe celălalt în prăpastie. În focul trîntei se apropiau din ce în ce mai mult de marginea prăpastiei, şi Duncan îşi dădu seama că trebuie să apeleze la ultimele-i puteri, pentru a ieşi victorios. Luptînd pe viaţă şi pe moarte, ajunseră pe buza prăpastiei. Heyward simţea cum degetele sălbaticului i se împletesc tot mai strîns în jurul gîtului şi vedea foarte aproape obrazul cu un surîs hidos al acestuia, care părea să-i spună că preferă să piară cu el odată, dacă nu izbuteşte să-l ucidă. Puterile îl părăseau încetul cu încetul şi îl cuprinse spaima. În clipa în care îşi dădu seama că e pierdut, între el şi sălbatic se ivi un braţ cu pielea roşie, strîngînd lama strălucitoare a unui cuţit ; apoi indianul slăbi deodată strînsoarea. Valuri de sînge îi ţîşniră din mîinile care-l sugrumau şi, în timp ce braţul salvator al lui Uncas îl trăgea pe Heyward înapoi, adversarul său, cu chipul descompus de furia înfrîngerii, se prăvăli în prăpastie.

— Să ne adăpostim imediat ! strigă vînătorul, care tocmai atunci îşi răpusese duşmanul. Să ne adăpostim ! Ne e viaţa în joc ! Nu trebuie să credem că povestea s-a terminat !

Tînărul mohican scoase un strigăt de triumf, potrivit obiceiului tribului său, şi cei trei învingători coborîră de pe vîrful stîncii, la posturile lor de dinainte de luptă.

CAPITOLUL VIII

Răzbunătorii patriei tot mai aşteaptă.

GRAY

Avertismentul vînătorului era întemeiat. În timpul luptei pe care am descris-o, nici un strigăt nu însoţise vuietul cascadei ; s-ar fi zis că rezultatul bătăliei îi redusese la tăcere pe sălbaticii adunaţi pe malul opus, fiind obligaţi de mişcările iuţi intervenite în poziţia combatanţilor să nu deschidă focul, ceea ce ar fi putut fi la fel de fatal şi unui prieten, şi unui duşman. Cînd însă sorţii victoriei se vădiră, urlete de mînie şi de răzbunare izbucniră dinspre liziera pădurii, umplînd văzduhul. Sălbaticii deschiseră un foc repede, ca şi cum ar fi vrut să se răzbune pe stînci şi arbori pentru moartea alor lor.

Chingachgook rămăsese la postul său în tot timpul luptei, cu o dîrzenie de nezdruncinat, şi, fiind adăpostit, trăgea pe îndelete în sălbatici, cauzîndu-le mult rău. Cînd auzi strigătul de triumf al lui Uncas, tatăl îşi exprimă bucuria făcînd la fel. Apoi nu-şi mai semnală prezenţa la postul său decît prin loviturile de puşcă pe care continuă să le tragă. Aşa se scurseră cu iuţeala gîndului cîteva minute, în cursul cărora asediatorii trăgeau fie salve, fie lovituri răzleţe în jurul asediaţilor. Stîncile, arborii, tufele purtau urmele gloanţelor. Cu toate acestea, fiind bine adăpostiţi în locul ales, David rămase singurul rănit dintre ei.

— Lasă-i să-şi irosească praful de puşcă ! zise vînătorul, cu sînge rece, pe cînd gloanţele şuierau pe lîngă ei. Cînd or să termine, vom avea de unde culege plumb, şi cred că banditii or să se lase păgubaşi înainte ca aceste bătrîne stînci să

fie fărîmate. Uncas, îți repet, pui o încărcătură prea mare de praf de pușcă ; niciodată o pușcă cu recul prea puternic nu nimerește-n țintă. Ți-am spus să ochești pe acest necredincios sub dîra albă a frunții ; glonțul tău a trecut două degete deasupra. Mingașii sînt pe ducă, și umanitatea ne ordonă să zdrobim șarpele cît mai repede posibil.

Vorbise în engleză, și un zîmbet abia schițat al tînărului mohican dovedi că înțelegea această limbă și că pricepuse ce-i spusese Ochi-de-Șoim. Totuși nu răspunse și nu încercă să caute o justificare.

— Nu-ți dau voie să-l acuzi pe Uncas că n-ar avea chibzuință sau dibăcie ! zise maiorul. Adineauri mi-a scăpat viața cu atîta sînge rece și curaj, încît și-a făcut din mine un prieten, care n-o să uite niciodată ce-i datorează.

Uncas se ridică puțin, pentru a întinde mîna lui Heyward. În timpul acestei mărturii de prietenie, ochii tînărului sălbatic străluceau de o inteligență atît de vie, încît Duncan uită cine și cum era sălbaticul său tovarăș de luptă.

Ochi-de-Șoim privea cu o aparentă nepăsare manifestarea de afecțiune dintre cei doi tineri, apoi rosti calm :

— Prietenii își datoresc adeseori viața unul altuia, prin pustietăți. Îndrăznesc să spun că eu însumi am făcut oarecare servicii de acest fel lui Uncas, și-mi amintesc foarte bine că m-a scăpat de cinci ori de la moarte : de trei ori luptînd cu mingașii, o dată pe cînd străbăteam Horicanul și ultima oară cînd...

— Iată o lovitură ceva mai bine ochită decît altele ! exclamă maiorul, făcînd o mișcare involuntară, în timp ce un glonț ricoșă într-o stîncă din imediata lui apropiere.

Vînătorul culese bucata informă de metal și, cercetînd-o cu grijă, zise dînd din cap :

— Ciudat ! Plumbii nu se turtesc în cădere ! Te pomenești că trag în noi din nori.

Uncas ridică îndată pușca spre cer și Ochi-de-Șoim, urmărindu-i direcția, găsi imediat explicația acestui mister. Un stejar mare se înălța pe malul drept al fluviului, chiar în fața poziției lor. Un sălbatic se urcase în copac și de acolo domina și acest adăpost, unde credeau că nu-i pot ajunge gloanțele. Noul dușman era numai pe jumătate ascuns în ramurile copacului, de parcă s-ar fi descoperit înadins să urmărească efectul tragerii lui mișelești.

— Diavolii ăştia or să se caţăre şi-n cer, ca să ne sară în cap ! zise vînătorul. Nu trage încă, Uncas, aşteaptă să fiu gata şi eu, să deschidem focul din două părţi !

Uncas se supuse. Ochi-de-Şoim îi făcu apoi semn, şi gloanţele lor porniră deodată. Frunze şi bucăţi din scoarţa copacului se răspîndiră în vînt, însă indianul — pitit după trunchi — nu fu lovit, ba chiar, arătîndu-şi chipul cu un zîmbet fioros, mai trase o dată. Glonţul străpunse boneta vînătorului. Din pădure izbucniră din nou urlete sălbatice şi o grindină de plumbi începu să şuiere pe deasupra capetelor asediaţilor, ca şi cum duşmanii lor voiau să-i împiedice să părăsească locul unde nădăjduiau că vor fi ucişi de gloanţele curajosului războinic din vîrful stejarului.

— Trebuie să punem ordine în treaba asta ! spuse vînătorul, uitîndu-se neliniştit în jurul său. Uncas, cheamă-l pe tatăl tău ! Avem nevoie de toate armele noastre, ca să-i venim de hac omidei din copacul acela.

Uncas dădu îndată strigăt şi, înainte ca Ochi-de-Şoim să-şi fi încărcat din nou puşca, Chingachgook se şi afla lîngă ei. Cînd fiul său îi relată situaţia în care se aflau din cauza periculosului duşman, tatăl scoase un „uhh !" de mirare, apoi nu mai arătă nici un semn de surpriză sau teamă. Vînătorul şi cei doi mohicani vorbiră puţin în limba delawară, apoi se despărţiră pentru a executa de îndată planul ce-l stabiliseră.

De cînd fusese descoperit, luptătorul căţărat în stejar continuase să tragă neîncetat, deşi fără reuşită. Vigilenţa duşmanilor săi îl împiedica să ochească bine, căci, îndată ce-şi descoperea o parte din corp, devenea ţinta gloanţelor mohicanilor şi ale vînătorului. Totuşi, loviturile lui se apropiau tot mai mult de ţintă ; Heyward — care era mai vizibil din cauza uniformei — avea hainele ciuruite de gloanţe ; ultimul îl şi atinsese la un braţ, şi acum sîngera.

Încurajat de acest succes, sălbaticul făcu o mişcare ca să ochească mai bine pe maior, gest care îi scoase la iveală picioarele. Ochii vigilenţi ai celor doi mohicani îl surprinseră la timp, şi împuşcăturile lor porniră în aceeaşi secundă, reunite într-o singură detunătură. De data aceasta, una din cele două lovituri, sau poate amîndouă, îşi atinse ţinta. Sălbaticul voi să-şi retragă coapsa rănită, dar efortul pe care trebui să-l facă îi descoperi cealaltă parte a corpului. Iute ca fulgerul trase şi vînătorul, şi în aceeaşi clipă puşca îi scăpă huronului din mîini, iar omul căzu, nemaiputîndu-se

sprijini. În cădere se agăţă însă cu mîinile de o creangă care se îndoi mult sub greutatea lui, dar nu se rupse, aşa că indianul rămase suspendat între cer şi prăpastia pe marginea căreia crescuse stejarul.

— Fie-ţi milă, mai trimite-i o-ncărcătură ! exclamă Heyward, întorcînd capul de la acest spectacol înfiorător.

— Nici un grăunte ! răspunse Ochi-de-Şoim. Moare sigur ! N-aveam praf de puşcă de irosit ! Luptele cu indienii pot dura uneori zile întregi. Sînt în joc scalpurile noastre sau ale lor, şi Dumnezeu, care ne-a făcut, ne-a-nvăţat să ţinem la viaţă.

Unui raţionament atît de judicios nu i se putea răspunde nimic. Urletele sălbaticilor încetaseră ; nu mai trăgeau şi toţi îşi aţintiseră privirile asupra nenorocitului aflat într-o situaţie atît de desperată. Trupul i se bălăbănea din cauza vîntului şi, deşi nici nu se văicărea, nici nu gemea, chipul său trăda groaza şi desperarea, de cîte ori se-ntorcea cu ură spre duşmanii săi.

De trei ori, învins de milă, Ochi-de-Şoim ridică puşca, hotărît să-i scurteze agonia ; de trei ori, din prudenţă, puse patul puştii în pămînt. După cîtva timp, o mînă a huronului, istovit, se desprinse de creangă, şi eforturile lui zadarnice pentru a se agăţa din nou măreau grozăvia spectacolului. Vînătorul nu mai putu rezista. Trase. Capul sălbaticului se aplecă pe piept, membrele zvîcniră, cealaltă mînă încetă să mai strîngă ramura de care se ţinea şi, căzînd în prăpastia căscată sub picioarele lui, nefericitul sălbatic dispăru pentru totdeauna.

Mohicanii nu scoaseră nici un strigăt de triumf : se priviră însă, ca şi cum i-ar fi cuprins groaza. Un singur urlet se auzi din pădure, apoi o linişte adîncă. Ochi-de-Şoim părea preocupat numai de ceea ce făcuse, ba chiar îşi reproşă cu voce tare slăbiciunea de care dăduse dovadă.

— Parcă-s copil ! zise el. Era ultima mea încărcătură de pulbere şi ultimul glonţ. Mort sau viu, tot cădea pînă la urmă ! Uncas, aleargă la barcă şi adu-mi repede cornul cu praf de puşcă ; e cel din urmă şi, pe cît îi cunosc eu pe mingaşi, vom avea nevoie pînă la ultimul firicel.

Tînărul mohican plecă îndată, iar cercetaşul porni să-şi scotocească buzunarele şi să-şi scuture, nemulţumit, cornul gol. Acest examen — cu rezultate nu prea satisfăcătoare — nu dură prea mult, căci un strigăt ascuţit al lui Uncas îi atrase atenţia. Deşi urechea lui Duncan nu era prea experi-

mentată, el înțelese că o altă nenorocire îi pîndește. Neliniștit de soarta celor două surori lăsate în peșteră — se ridică imediat în picioare, fără să se mai gîndească la primejdia la care se expunea. Cei doi însoțitori — de asemenea uimiți și îngrijorați — îl imitară, și tustrei dădură atît de repede buzna spre pasajul ce separa cele două peșteri, încît gloanțele dușmanilor nu-și atinseră ținta. Strigătul lui Uncas le făcuse să iasă din grotă și pe cele două surori și chiar pe David, așa rănit cum era. Mica trupă se reuni în același loc și fu de ajuns să arunce o privire spre rîu, ca să-și dea seama de catastrofă.

La o mică depărtare de stîncă se vedea lotca plutind, împinsă de un indian care se ascundea în fundul ei. Îndată ce vînătorul îl zări, își propti pușca în umăr și, involuntar, apăsă pe trăgaci, însă cremenea scăpără doar o inutilă scînteie.

— E prea tîrziu ! exclamă cu ciudă și desperare. E prea tîrziu ! Pe ticălos îl duce curentul și chiar dacă am avea praf de pușcă, cu greu am putea să-l doborîm, pentru că plutește repede.

Tocmai cînd tăcu, huronul înălță capul de sub lotcă și, văzînd că nu mai era în bătaia puștii, ridică mîinile în sus, către tovarășii săi, și scoase un strigăt de triumf. Îndată i se răspunse cu urlete de bucurie, de parcă un întreg sobor de draci se veseleau de prăbușirea unui suflet de creștin.

— Aveți dreptate să vă bucurați, feciori ai iadului ! zise Ochi-de-Șoim, așezîndu-se pe un vîrf de stîncă și împingînd cu piciorul arma-i nefolositoare. Puștile noastre, cele mai bune din cîte se află prin pădurile astea, nu mai prețuiesc acum nici măcar cît o creangă mîncată de carii sau niște coarne de cerb, lepădate anul trecut.

— Și ce-o să ne facem ? Ce-are să fie acum ? întrebă Heyward, fără să-și piardă curajul, dar dorind să cunoască ce le mai rămînea de făcut.

Vînătorul nu-i răspunse decît arătîndu-și cu mîna părul capului, într-un fel atît de expresiv, încît nu mai era nevoie de cuvinte.

— N-am ajuns încă în situația asta — replică maiorul. Putem să ne apărăm în peșteră, să nu-i lăsăm să debarce.

— Cu ce ? întrebă calm Ochi-de-Șoim. Cu săgețile lui Uncas ? Cu lacrimile femeilor ? Nu, nu, sînteți tînăr, sînteți bogat, aveți prieteni ; așa, știu că-i greu gîndul morții. Însă — adăugă, privind spre cei doi mohicani — să ne amintim

de sîngele nostru curat şi să dovedim acestor locuitori ai pădurii că albul poate să sufere şi să moară cu aceeaşi dîrzenie ca omul roşu, cînd i-a sosit ceasul.

Heyward — aruncînd o privire fugară în direcţia indicată de gestul vînătorului — văzu din atitudinea celor doi indieni că temerile lui se confirmă. Chingachgook, care se aşezase mîndru pe altă stîncă, îşi trăsese cuţitul şi tomahawkul de la brîu, îşi dăduse jos penajul de vultur şi îşi trecea mîna prin smocul de păr, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru operaţia la care se putea aştepta oricînd. Chipul său era calm, deşi gînditor, şi ochii-i negri şi strălucitori îşi pierduseră însufleţirea din timpul luptei, avînd acum o expresie mai potrivită împrejurărilor.

— Situaţia noastră nu este încă desperată — zise maiorul. În orice moment ne pot sosi ajutoare. Cît despre duşmani, nu-i mai văd în împrejurimi ; s-au retras, au renunţat probabil la o luptă în care au recunoscut că au mult mai mult de pierdut decît de cîştigat.

— Poate să treacă un minut sau o oră — răspunse Ochi-de-Şoim — pînă ce şerpii aştia blestemaţi ne vor ataca din nou, dar sînt pe aici, prin preajma noastră ! Oricum, tot vor veni, şi atunci va fi fără scăpare. Frate Chingachgook — adăugă el, servindu-se de limba delawarilor — am luptat acum împreună pentru ultima oară şi maquaşii vor scoate strigătul de izbîndă, ucigînd pe înţeleptul mohican şi pe Faţa-Palidă care văd tot atît de bine noaptea ca şi ziua.

— Fie ca femeile mingaşilor să le plîngă moartea ! zise Chingachgook cu aerul său demn, obişnuit, şi cu o dîrzenie de neclintit. Şarpele-cel-Mare al mohicanilor a pătruns în wigwamurile lor şi le-a otrăvit izbînda prin strigătele copiilor ai căror părinţi nu se vor mai întoarce niciodată ! De cînd s-au topit zăpezile, unsprezece războinici au fost doborîţi, departe de mormintele părinţilor lor, şi nimeni nu ştie unde să-i găsească, atîta timp cît limba lui Chingachgook va rămîne mută. Lasă-i să tragă din teacă cel mai ascuţit cuţit, să învîrtească tomahawkul cel mai iute, căci cel mai primejdios duşman ce-l au se află în mîinile lor. Uncas, fiul meu, ultimul vlăstar al unei rase nobile, cheamă-i pe laşi, spune-le să se grăbească, pînă nu-şi pierd curajul şi se vor transforma în femei !

— Îşi caută morţii printre peşti — răspunse vocea blîndă şi gravă a tînărului şef indian. Huronii plutesc pe

rîu împreună cu ţiparii lunecoşi şi cad din stejari ca poamele coapte, gata de mîncare, iar delawarii rîd !

— Da, da — încuviinţă cercetaşul, care ascultase ciudatele cuvinte ale celor doi indieni. Sîngele lor indian se înfierbîntă şi vor să-i aţîţe pe maquaşi, ca să-i ucidă mai repede. Cît despre mine, care am sînge de alb, voi şti să mor cum se cuvine să moară un alb : fără cuvinte insultătoare şi fără păreri de rău.

— De ce să mori ? îi zise înaintînd spre el Cora, care pînă atunci, de spaimă, rămăsese rezemată de o stîncă. Drumul e acum liber ; puteţi trece rîul înot. Fugiţi în pădure, cu ajutorul lui Dumnezeu ! Haide, plecaţi, oameni curajoşi ! Aţi înfruntat prea multe primejdii pentru noi ! Nu vă mai legaţi viaţa de soarta noastră nenorocită ! V-aţi făcut datoria cu prisosinţă !

— Nu-i cunoaşteţi pe irochezi, dacă socotiţi că au lăsat drumul liber spre pădure ! răspunse Ochi-de-Şoim şi adăugă simplu : E adevărat că dacă ne-am lăsa duşi de curent, am ieşi repede din bătaia puştilor lor, şi nici glasul nu li l-am mai auzi.

— Atunci, de ce mai pierdeţi vremea ?! exclamă Cora. Săriţi imediat în rîu ! De ce să măriţi numărul victimelor unui duşman ce nu cunoaşte mila ?

— De ce ? spuse vînătorul, privind mîndru în jurul său. E mai bine să mori împăcat cu tine însuţi, decît să trăieşti cu conştiinţa întinată. Ce i-am putea răspunde lui Munro, dacă ne-ar întreba unde i-am lăsat copiii şi de ce i-am părăsit ?

— Du-te şi spune-i că te-am însărcinat să-l rogi să ne trimită ajutoare urgente — zise cu însufleţire Cora. Spune-i că huronii ne-au tîrît în pustietăţile dinspre nord, dar că poate să ne scape, dacă e prevăzător şi acţionează repede. Iar dacă ajutorul va sosi prea tîrziu — adăugă emoţionată Cora, cu vocea stinsă — transmite-i ultimele noastre gînduri, asigură-l de dragostea şi de binecuvîntarea celor două fete ale lui, spune-i să nu le plîngă sfîrşitul prea timpuriu şi să aştepte cu o smerită încredere ceasul cînd cerul îi va îngădui să le întîlnească.

La aceste cuvinte, chipul vînătorului trădă o neliniştе adîncă. O ascultase cu cea mai mare atenţie, şi cînd Cora termină de vorbit, îşi sprijini bărbia în mînă şi tăcu un răstimp, ca şi cum s-ar fi gîndit la propunerea ce i se făcuse.

— Aveţi oarecare dreptate — spuse el în sfîrşit — şi nu

se poate afirma că această propunere nu e făcută în spirit creştinesc ; însă ceea ce poate fi bun pentru un indian, poate fi rău pentru un alb, pentru care numai corceala ar constitui o scuză. Chingachgook, Uncas, aţi auzit ce-a spus femeia albă cu ochii negri ?

Rosti apoi cîteva cuvinte în delawară, şi vorbele sale, deşi pronunţate calm, aveau un ton hotărît. Chingachgook îl ascultă cu obişnuita-i gravitate şi păru că înţelege importanţa celor ce i se spuseseră şi că se gîndeşte adînc. După ce şovăi un moment, înclină capul şi dădu aprobativ din mînă, spunînd în engleză : „Bine", cu patosul obişnuit tribului său. Îşi puse din nou la brîu tomahawkul şi cuţitul, se îndreptă tăcut spre marginea stîncii, dinaintea malului unde se aflau duşmanii, se opri un moment, arătă pădurile care erau dincolo şi spuse cîteva cuvinte în limba sa, indicînd drumul ce avea să-l urmeze. Apoi se aruncă în fluviu şi peste puţin timp dispăru din ochii privitorilor.

Vînătorul îşi amînă puţin plecarea. Se adresă generoasei Cora, care respira mai uşurată văzînd succesul intervenţiei sale :

— Uneori tinerii sînt la fel de înţelepţi ca şi cei bătrîni. Ceea ce aţi spus e foarte înţelept, ca să nu zic mai mult. Dacă sînteţi atraşi în pădure, adică acei dintre dumneavoastră care o să fie deocamdată cruţaţi, frîngeţi cît mai multe ramuri în cale şi călcaţi apăsat, ca să rămînă urme adînci de paşi. Dacă cineva le poate observa, fiţi sigur că acela va fi un prieten care nu vă va părăsi pînă la capătul lumii. Zicînd acestea, cercetaşul luă mîna Corei, o strînse emoţionat, îşi ridică puşca pe care o privi puţin melancolic şi, după ce o ascunse cu grijă într-un mărăciniş, se avîntă spre malul apei, pe unde dispăruse Chingachgook. Stătu o clipă agăţat de stînci, ca şi cum ar fi şovăit, şi uitîndu-se în jurul său cu ciudă, exclamă : Dacă aş mai fi avut un corn de praf de puşcă, niciodată n-aş fi păţit o asemenea ruşine.

La aceste cuvinte sări în rîu şi dispăru repede, la fel ca mohicanul.

Toate privirile se aţintiră atunci spre Uncas, care rămăsese sprijinit de o stîncă, păstrîndu-şi un calm desăvîrşit. După o scurtă linişte, Cora îi arătă rîul şi-i spuse :

— Prietenii tăi n-au fost observaţi ! Probabil acum sînt în siguranţă. De ce întîrzii să-i urmezi ?

— Uncas vrea să rămînă — răspunse foarte liniştit tînărul indian, în limba engleză.

— Pentru ca să măreşti pericolul captivităţii noastre şi să micşorezi şansele eliberării ? exclamă Cora, plecîndu-şi ochii sub privirile arzătoare ale tînărului indian. Pleacă, tînăr generos ! continuă ea, dîndu-şi seama de influenţa ce o avea asupra indianului. Pleacă şi fii mesagerul nostru cel mai de încredere. Du-te şi caută-l pe tatăl meu şi spune-i că îi cerem să-şi pună la dispoziţie mijloacele de a ne salva. Pleacă imediat, te rog, te conjur !

Chipul calm al lui Uncas se înnoră de tristeţe, însă nu mai şovăi. Din trei sărituri ajunse pe marginea stîncii, se aruncă în rîu şi nu-l mai văzură. Peste puţin îi zăriră capul apărînd în mijlocul şuvoiului, pentru ca să dispară îndată în depărtare.

Toate acestea se petrecură în numai cîteva clipe, devenite atît de preţioase. Imediat ce Uncas nu se mai zări, Cora se întoarse spre maior şi îi spuse aproape tremurînd :

— Am auzit că eşti un înotător iscusit, Duncan ! Te rog, nu mai pierde timpul şi urmează bunul exemplu ce l-au dat aceste fiinţe generoase şi credincioase.

— Asta aşteaptă Cora Munro de la acel care s-a obligat să le apere ? întrebă Duncan, surîzînd cu amărăciune.

— Nu-i momentul să despicăm firu-n patru şi să recurgem la sofisme ! exclamă Cora cu vehemenţă. Nu trebuie acum decît să chibzuim cît mai repede care-i datoria noastră. Nu poţi să ne faci nici un serviciu în situaţia în care ne găsim, şi e necesar să-ncerci să salvezi o viaţă atît de preţioasă prietenilor dumitale.

Duncan nu răspunse nimic ; aruncă însă o privire îndurerată spre Alice, care se agăţase de braţul lui ca un copil speriat.

— Gîndeşte-te ! continuă Cora, după o scurtă pauză, în care păru că luptă să înlăture temerile pe care voia să le ascundă. Moartea este ceea ce ni se poate întîmpla mai rău, şi este un tribut pe care orice făptură trebuie să-l plătească lui Dumnezeu, atunci cînd i-o cere.

Heyward răspunse mîhnit şi nemulţumit :

— Cora, sînt multe lucruri mai rele decît moartea, de care poate să vă scutească prezenţa unui om gata la orice sacrificiu !

Cora nu răspunse nimic şi, acoperindu-şi faţa cu şalul, o luă de braţ pe Alice, care era aproape pierită de spaimă, şi intră cu ea în cea de-a doua peşteră.

CAPITOLUL IX

Bucură-te în liniște: surîzi și alungă, iubito, gîndurile negre care-ți apasă fruntea neprihănită

(Moartea Agrippinei)

Liniștea subită și aproape magică ce a urmat zgomotelor luptei, tulburată numai de vuietul cascadei, îl făcuse pe Heyward să-și închipuie că se trezea dintr-un vis; și cu toate că tot ce văzuse și făcuse, toate evenimentele la care participase erau adînc săpate în mintea lui, îi era greu să se convingă că aceasta era realitatea. Neștiind încă nimic despre soarta acelora care încercaseră să-și salveze viața în valurile repezi, ascultă mai întîi cu atenție dacă nu se aude vreun semnal, vreun strigăt de bucurie sau de durere, care să anunțe reușita sau sfîrșitul dezastruos al primejdioasei lor acțiuni. Dar în zadar; o dată cu Uncas dispăruse orice urmă a celor întîmplate și orice veste despre soarta lor.

Chinuit de îndoială, Duncan uită de precauțiile ce-i fuseseră atît de des recomandate în timpul luptei și nu șovăi să înainteze pe buza prăpastiei; dar nu putu distinge vreun semn dacă prietenii săi sînt în siguranță ori dacă inamicii se apropie sau sînt ascunși prin apropiere. Pădurea care mărginea rîul părea lipsită iarăși de orice suflare a vieții. În locul urletelor de mai înainte se auzea acum doar vuietul căderii de apă. O pasăre de pradă, cocoțată pe ramurile uscate ale unui pin putrezit, situat la oarecare distanță, care părea că fusese spectatorul imobil al luptei, își luă zborul în acea clipă și descrise în aer cercuri mari, după vreo pradă nevăzută. În același timp o gaiță, al cărei țipăt strident fusese acoperit de strigătele sălbaticilor, spintecă iarăși liniștea, fericită că a fost lăsată în posesia domeniilor ei pustii. Aceste diferite

semne ale singurătăţii făcură să pătrundă în inima lui Heyward o rază de îmbărbătare şi maiorul se simţi gata să întreprindă ceva, încrezător în sorţii izbînzii.

— Huronii nu se văd — spuse el apropiindu-se de David, care şedea pe un bolovan, cu spatele sprijinit de peretele de stîncă, încă năucit de lovitura pe care o primise. Să ne retragem în peşteră şi să lăsăm restul în grija Providenţei.

— Îmi aduc aminte doar că, împreună cu două doamne, am înălţat slavă lui Dumnezeu — zise maestrul de psalmodie — dar de atunci judecata cerului m-a pedepsit pentru păcatele mele, fiindcă pare-mi-se că m-a cuprins un somn care nu era somn, şi urechile mi-au fost sfîşiate de sunete discordante, de parcă natura şi-ar fi uitat armonia, iar timpul lumii acesteia şi-ar fi vestit sfîrşitul.

— Sărmane ! spuse Heyward. N-a lipsit mult ca sfîrşitul vremii dumitale pămînteşti să fi sunat într-adevăr. Hai, vino după mine ! Te voi conduce într-un loc ferit, unde vei fi cruţat de orice alte sunete decît ale psalmodiei dumitale.

— Căderea aceasta de ape este ca o melodie — spuse David, apăsîndu-şi mîna pe frunte. Sunetele cascadei sînt dulci urechilor mele ! Dar nu ştiu dacă nu mai plutesc încă în aer strigătele acelea confuze şi îngrozitoare, ca şi cum spiritele tuturor procleţilor...

— Nu, acum nu — îl întrerupse Heyward, nerăbdător — urletele acelor demoni au încetat şi sper că s-au retras. Acum este linişte deplină, nu se-aude decît apa fluviului. Intră deci în peşteră, unde vei putea cînta după pofta inimii !

David surîse melancolic, dar o sclipire de satisfacţie îi străluci în ochi cînd auzi această aluzie la scumpa lui vocaţie. Nu şovăi de loc să se lase condus într-un loc care să-i permită să-şi cînte psalmii şi, sprijinit de braţul maiorului, pătrunse în peşteră.

Prima grijă a lui Heyward — imediat după intrarea lor — a fost să mascheze deschizătura cu un maldăr de saxafrax ; înapoia acestui slab meterez întinse păturile indienilor, ca s-o astupe şi mai bine. Acum, numai o slabă rază de lumină străbătea în grotă, prin cea de a doua ieşire, care era foarte strîmtă şi care — cum am spus-o — dădea pe un braţ al rîului, ce se întîlnea cu celălalt puţin mai jos.

— Nu-mi place — spuse el, terminînd de baricadat intrarea — acest principiu al indienilor de a înceta lupta în cazurile ce li se par desperate. Principiul nostru spune ca speranţa să nu piară cît mai e viaţa ; asta e în orice caz o

maximă care se potriveşte mai bine cu firea soldatului. Cît despre dumneata, Cora, nu e nevoie să-ţi adresez cuvinte de încurajare ; dîrzenia şi judecata dumitale ştiu ce are de făcut o fată în aceste împrejurări. Dar n-am putea face cumva să uscăm lacrimile dumnişoarei care-ţi plînge la piept ?

— Sînt mai liniştită, Duncan — spuse Alice, desprinzîndu-se din braţele surorii sale şi încercînd să pară liniştită, cu toate că obrajii îi erau scăldaţi în lacrimi. Acum sînt mult mai liniştită. În acest loc singuratic nu avem desigur a ne teme de nimic ; cine ne-ar putea descoperi ? Să ne punem nădejdea în aceşti oameni inimoşi, care s-au expus la atîtea primejdii ca să ne poată ajuta !

— Scumpa noastră Alice vorbeşte acum ca o adevărată fiică a lui Munro ! spuse Heyward, înaintînd şi strîngîndu-i mîna. Cu asemenea exemple de curaj, orice bărbat ar roşi dacă nu s-ar purta ca un erou ! Le conduse apoi în fundul peşterii şi strînse cu putere în mînă pistolul, în timp ce încruntarea sprîncenelor arăta că era hotărît la orice. Dacă năvălesc huronii, nu vor pătrunde aici chiar aşa uşor cum cred ei — murmură el. Şi, sprijinindu-se de stîncă, aşteptă desfăşurarea evenimentelor, cu ochii mereu aţintiţi asupra singurei ieşiri a adăpostului lor.

O linişte îndelungată urmă ultimelor cuvinte ale maiorului. Aerul proaspăt al dimineţii pătrunsese în grotă, şi influenţa lui binefăcătoare produsese un fericit efect asupra sufletului celor asediaţi.

Fiecare clipă care se scurgea, fără a aduce cu ea semnele unor noi primejdii, le aprindea în inimă pîlpîirea de speranţă care licărea în fiecare, cu toate că nici unul dintre ei nu îndrăznea să împărtăşească celorlalţi o nădejde pe care clipa următoare ar fi putut-o spulbera.

Numai David părea străin de aceste emoţii. O rază de lumină, pornită din strîmta ieşire a peşterii, îl arăta foarte ocupat cu răsfoirea cărţuliei lui, ca şi cum ar fi căutat un psalm mai potrivit cu situaţia de acum. Probabil că se hotărîse să ia de bune cele spuse de maior, cînd îl adusese în peşteră. În sfîrşit, strădania lui îşi obţinu recompensa. Fără apologie, fără explicaţie, exclamă deodată cu glas tare :

— „Insula Wight [1] — suflă în ciudatul lui diapazon, îşi încercă glasul prin cîteva sunete surde, pentru a-şi găsi tonul

[1] Este o caracteristică a psalmodiei americane ca ariile să se deosebească unele de altele prin nume de oraşe sau provincii, cele mai apreciate fiind : Danemark, Loraine şi Insula Wight. (n.t.)

just, şi vocea-i armonioasă purcese apoi întru cîntarea pe care o anunţase.

— Nu-i primejdios ? întrebă Cora, întorcîndu-şi brusc ochii negri către maior.

— Bietul om ! spuse Heyward. Vocea îi e prea slabă ca să poată străbate zgomotul cascadei. Să-l lăsăm deci să se consoleze în felul lui, dat fiind că nu e nici un risc.

— „Insula Wight" ! repetă David, privind în jurul lui demn şi mîndru, de parcă s-ar fi aflat printre şcolarii lui. Este o arie frumoasă şi are cuvintele foarte solemne. Să o intonăm deci cu tot respectul cuvenit !

După ce-şi îngădui un moment de tăcere, desigur în scopul de a atrage şi mai mult atenţia auditorilor săi, cîntăreţul începu să cînte, mai întîi cu glas scăzut, apoi din ce în ce mai ridicat, încît peştera se umplu de sunete armonioase. Melodia, pe care slăbiciunea vocii o făcea parcă mai mişcătoare, îi cuceri încetul cu încetul pe cei ce o ascultau, făcîndu-i să treacă cu vederea proasta traducere a textului pe care Gamut îl alesese cu atîta grijă. Alice îşi şterse lacrimile fără să-şi dea seama şi-şi opri ochii înduioşaţi asupra palidului cîntăreţ, cu o încîntare sinceră pe care nu căuta s-o ascundă. Cora surîse aprobator la eforturile pioase ale aceluia care purta numele poetului iudeu, în vreme ce Heyward, părăsindu-şi o clipă veghea, admira deopotrivă entuziasmul scînteietor din privirile cîntăreţului şi strălucirea atît de dulce din ochii încă umezi ai tinerei Alice.

Muzicantul îşi dădu seama de interesul pe care-l trezea. Amorul lui propriu, satisfăcut, îi dădu noi puteri, şi vocea lui îşi recîştigă volumul şi bogăţia, fără a pierde nimic din dulceaţă. Bolţile peşterii răsunau de aceste sunete melodioase, cînd un strigăt îngrozitor îl făcu să amuţească, de parcă cineva i-ar fi pus deodată un căluş.

— Sîntem pierduţi ! strigă Alice, aruncîndu-se în braţele Corei.

— Încă nu, încă nu ! spuse Heyward tulburat. Strigătul sălbaticilor vine din centrul insulei ; a fost probabil pricinuit de vederea tovarăşilor lor morţi. Noi nu sîntem descoperiţi şi putem încă spera.

Oricît de slabă ar fi fost speranţa dată de Duncan, ea fu binevenită, fiindcă vorbele lui le făcură pe cele două surori să-şi dea seama că pot să aştepte desfăşurarea evenimentelor în linişte. Alte strigăte urmară, şi în curînd se auziră glasurile sălbaticilor care acum ajunseseră pe stînca de deasupra

celor două peşteri. Văzduhul continua să răsune de urlete, pe care numai omul le poate produce şi numai cînd este în cea mai completă stare de barbarie.

În curînd aceste zgomote înfricoşătoare se porniră din toate părţile ; unii îşi chemau tovarăşii de pe marginea apei, alţii le răspundeau de sus, de pe stîncă. Cîteva strigăte răsunară în vecinătatea crăpăturii ce despărţea cele două peşteri. Ele se amestecau cu altele pornite dinspre rîpa în care acum coborîseră cîţiva huroni. Într-un cuvînt, aceste urlete înfricoşătoare se înmulţeau şi se apropiau din ce în ce, astfel încît cele patru persoane refugiate în grotă simţiră mai mult ca niciodată că trebuie să păstreze cea mai mare linişte.

În mijlocul acestui tumult se auzi un strigăt de triumf, la o mică distanţă de intrarea mascată cu ramuri de saxafrax. Atunci Heyward, convins că se descoperise această ieşire, îşi pierdu orice speranţă. Dar se linişti auzindu-i pe sălbatici alergînd spre locul unde vînătorul îşi ascunsese puşca, ce, din întîmplare, fusese găsită. Acum chiar putea distinge cîte ceva din ceea ce-şi spuneau huronii, fiindcă sălbaticii rosteau şi cuvinte împrumutate din limba vorbită în Canada. Mai multe glasuri strigară în acelaşi timp : „La Longue-Carabine !“ şi ecourile repetară acest nume dat unui celebru vînător, care servea îndeobşte ca cercetaş în tabăra engleză. Astfel Heyward află abia acum cine-i fusese călăuza.

Cuvintele : „La Longue-Carabine ! Carabină-Lungă !“ treceau din gură în gură, şi toată haita năvălitorilor părea că se adunase în jurul unui trofeu care indica moartea stăpînului acelei faimoase flinte. După o consfătuire zgomotoasă, întreruptă adesea de izbucniri de o bucurie sălbatică, huronii se despărţiră şi alergară în toate părţile, făcînd să răsune văzduhul de numele acelui inamic despre care Heyward înţelese, după unele crîmpeie de cuvinte, că sperau să-i găsească şi leşul în vreo crăpătură de stîncă.

— Acum e momentul cel mai grav ! şopti el încet de tot celor două surori care tremurau. Dacă această grotă scapă cercetărilor lor, sîntem salvaţi. În orice caz, după cele ce spuneau, sîntem siguri că prietenii noştri nu le-au căzut în gheare şi putem spera că în două ore Webb ne va trimite ajutor.

Cîteva minute se scurseră într-o tăcere plină de nesiguranţă şi totul anunţa că sălbaticii îşi continuau cercetările cu sporită atenţie. De mai multe ori îi auziră trecînd prin defileul strîmt care despărţea cele două peşteri ; aceasta se

putea recunoaşte după foşnetul frunzelor care se rupeau sub picioarele lor. În sfîrşit, grămada adunată de Heyward fu împinsă la o parte şi o rază de lumină pătrunse, dintr-acolo, în grotă. Cora strînse pe Alice la piept, cuprinsă de groază, şi Duncan se ridică cu iuţeala fulgerului. Strigăte puternice izbucniră şi din peştera vecină. Huronii o descoperiseră în sfîrşit şi intraseră şi acolo, iar după numărul glasurilor ce se auzeau, părea că toată trupa se strînsese aici sau se îngrămădise la intrare.

Cele două peşteri erau la distanţă atît de mică una de alta, încît maiorului i se păru imposibil să nu li se descopere ascunzătoarea. Mînat de acest gînd cumplit, se repezi spre bariera fragilă, care nu-l despărţea decît cu cîţiva paşi de inamicii săi înverşunaţi ; se apropie chiar de mica deschizătură pe care o făcuse întîmplarea şi-şi lipi de ea ochiul, ca să observe mişcările sălbaticilor.

Chiar lîngă braţul său se afla un indian de o statură colosală ; părea că vocea lui da ordinele pe care ceilalţi le executau. Puţin mai departe văzu prima peşteră plină de huroni. Năvălitorii scotoceau prin toate cotloanele, cu cea mai scrupuloasă luare-aminte. Sîngele care cursese din rana lui David înroşise grămada de frunze de saxafrax pe care fusese culcat. Descoperind-o, indienii scoaseră strigăte de bucurie, asemănătoare urletelor unei haite de cîini care regăseşte pista pierdută. Imediat începură să dea la o parte ramurile, ca să vadă dacă nu ascundeau pe duşmanul atît de urît şi temut de ei. Fără să ştie, ei le aruncau în intervalul care despărţea cele două peşteri. Un războinic cu un chip înspăimîntător se apropie de şef, ţinînd în mînă un braţ din aceste ramuri, şi îi arătă cu un aer de triumf urmele de sînge de care erau acoperite, pronunţînd cu vioiciune cîteva fraze. Heyward le ghici înţelesul, auzind repetîndu-se de mai multe ori cuvintele „La Longue-Carabine". Indianul azvîrli ramurile pe care le ţinea în mînă, tot peste grămada aşezată de maior în faţa intrării celei de a doua peşteri şi astupă lumina ce pătrundea prin deschizătură. Tovarăşii săi, imitîndu-l, aruncară tot acolo ramurile pe care le luau din prima peşteră şi întăriră astfel fără voie siguranţa acelora care se refugiaseră în cea de a doua, căci nimeni nu se mai putea gîndi să dea la o parte un morman de mărăcini, despre care fiecare huron credea că sînt aruncate de ceilalţi în timpul cercetărilor.

Pe măsură ce păturile întinse acolo erau împinse de ramurile îngrădite într-o masă compactă, Duncan respira mai

uşurat. În vîrful picioarelor se îndreptă spre locul din centrul peşterii, de unde putea să vadă ieşirea către rîu. Indienii păreau că renunţaseră să mai caute ; se auzea cum ieşeau din peşteră spre locul unde acostaseră ; urletele lor desperate arătau că se adunaseră iar în jurul cadavrelor camarazilor ucişi.

Abia atunci maiorul se întoarse spre cele două femei ; cît durase acest scurt răstimp de pericol iminent se temuse ca neliniştea zugrăvită pe chipul său să nu alarmeze şi mai mult pe cele două tinere, care erau şi aşa destul de îngrozite.

— Au plecat, Cora — şopti el. Alice, au fugit pe drumul pe care au venit. Sîntem salvaţi ! Să mulţumim cerului, căci numai el ne-a putut scăpa de aceşti duşmani nemiloşi.

— Rog pe bunul Dumnezeu să primească fierbinţile mele mulţumiri ! spuse Alice, smulgîndu-se din braţele surorii sale şi aruncîndu-se în genunchi, pe stîncă. Pe bunul Dumnezeu, care a cruţat lacrimile unui tată încărunţit şi a salvat viaţa acelora pe care-i iubesc atît !

Heyward şi Cora — mai stăpînă pe sine decît sora ei — priviră cu înduioşare această manifestare emoţionantă şi maiorul se gîndi că niciodată evlavia nu s-a arătat sub o formă mai seducătoare decît în rugăciunile Alicei. Ochii îi străluceau de focul recunoştinţei, obrajii săi redobîndiseră toată prospeţimea, şi pe chipul ei se putea citi cît era de mişcată. Dar cînd începu ruga, cuvintele parcă-i îngheţaseră ; o paloare de moarte îi acoperi chipul, iar privirea-i deveni fixă şi plină de spaimă ; mîinile încleştate, pe care le ridicase spre cer, arătară către ieşirea ce da spre rîu şi tot corpul începu să-i tremure. Ochii lui Heyward urmăriră imediat direcţia mîinilor Alicei şi pe pragul intrării peşterii zări un om cu chipul sălbatic şi feroce. În acea clipă recunoscu pe mişelul lor însoţitor ; era Vulpea-Şireată.

În acest moment de surpriză şi groază, maiorul nu-şi pierdu cumpătul. După înfăţişarea indianului îşi dădu seama că ochii lui, obişnuiţi cu lumina zilei, nu străbătuseră încă întunericul care domnea în peşteră. Crezu chiar că, retrăgîndu-se cu cele două femei într-un colţ mai întunecos decît acela unde se afla David, ar putea scăpa privirilor trădătorului. Dar o expresie de crudă satisfacţie se zugrăvi deodată pe chipul sălbaticului. Era prea tîrziu ; fuseseră descoperiţi.

Maiorul nu putu suporta expresia brutală şi triumfătoare care dovedea că totul era pierdut ; neascultînd decît de ura sa şi gîndindu-se numai cum să ucidă pe acest perfid duşman,

îşi descărcă pistolul în direcţia mişelului. Împuşcătura răsună ca o erupţie de vulcan, şi cînd curentul din peşteră risipi fumul, în locul unde zărise pe indian Heyward nu mai văzu pe nimeni. Alergă la deschizătură şi-l văzu pe trădător strecurîndu-se îndărătul unei stînci care-l făcu nevăzut.

O linişte adîncă urmă detunăturii, ce li se păru indienilor că iese din măruntaiele pămîntului. Dar după ce Vulpea scoase un chiot lung de bucurie, un urlet general îi răspunse : toţi tovarăşii săi se adunară iar, se înapoiară în defileul care despărţea peşterile şi, înainte ca Heyward să aibă timp să-şi revină din consternare, bariera slabă de saxafrax fu dată peste cap, sălbaticii se repeziră în grotă şi, apucînd pe cei patru călători ce se aflau acolo, îi tîrîră afară, în mijlocul huronilor triumfători.

CAPITOLUL X

Mi-e teamă ca mîine dimineaţă să nu dormim la fel de mult, pe cît am vegheat noaptea trecută.

SHAKESPEARE
(Visul unei nopţi de vară)

De îndată ce Duncan îşi reveni din şocul provocat de această neaşteptată nenorocire, începu să observe chipurile şi modul de comportare al celor ce-i capturaseră. Indienii, contrar obiceiului lor de a-şi sărbători nebuneşte triumful, respectau nu numai pe cele două surori înmărmurite de spaimă, ci chiar pe dînsul. Deşi costumul său militar şi mai ales epoleţii atrăseseră atenţia cîtorva indivizi care întinseseră de mai multe ori mîna, cu ochii sclipind de dorinţa de a-şi însuşi aceste podoabe, un ordin al şefului, rostit pe un ton autoritar, îi oprise, şi Heyward se convinse că aveau un motiv special de a-i cruţa, cel puţin deocamdată.

În vreme ce doar cîţiva dintre cei mai tineri dădeau asemenea semne de deşartă slăbiciune, războinicii mai experimentaţi continuau să exploreze cu luare-aminte cele două peşteri, scotocind prin toate crăpăturile stîncilor, iar înfăţişarea lor arăta că roadele victoriei obţinute nu-i mulţumiseră. Fiindcă nu putuseră totuşi descoperi victimele pe care doreau să se răzbune, sălbaticii se apropiară de cei doi bărbaţi şi îi întrebară răstit, într-o franceză stîlcită, unde era cel numit Carabină-Lungă. Duncan se prefăcu a nu înţelege întrebările lor repetate, iar David, care nu ştia boabă franţuzeşte, nici nu mai trebui să se prefacă. În sfîrşit, obosit de insistenţele lor şi temîndu-se să nu-i scoată din sărite prin tăcerea lui încăpăţînată, căută din ochi pe Magua, care ar fi putut servi ca interpret, hotărîndu-se să răspundă acestui interogatoriu

care devenea din clipă în clipă tot mai insistent şi mai ameninţător.

Purtarea acestui sălbatic se deosebea izbitor de aceea a tovarăşilor lui. Nu luase parte în nici un fel la noile cercetări făcute după capturarea celor patru prizonieri şi — în timp ce cîţiva huroni, pe care setea de jaf îi făcuse să scotocească prin raniţa cercetaşului, îşi împărţeau acum cele cîteva boarfe sărăcăcioase — aşezat la o oarecare distanţă îndărătul celorlalţi, Vulpea-Şireată părea atît de liniştit, atît de satisfăcut, încît era evident că cel puţin în ceea ce-l privea obţinuse prin trădarea lui tot ce dorise să cîştige. Cînd ochii maiorului întîlniră privirile tăioase, deşi calme, ale călăuzei sale, le evită cu scîrbă ; simţind însă nevoia să-şi ascundă dispreţul într-un astfel de moment, făcu un efort şi-i adresă cuvîntul :

— Vulpea-Şireată este un războinic prea viteaz — îi spuse dînsul, stăpînindu-se — ca să refuze să explice unui om neînarmat ce vor de la el aceia al căror prizonier este.

— Vor să ştie unde este vînătorul care cunoaşte toate cărările pădurilor — răspunse Magua într-o engleză stricată, rînjind şi apăsîndu-şi mîna pe frunzele de saxafrax cu care-şi bandajase rana proaspătă de la umăr. Carabină-Lungă ! adăugă el. Puşca lui e bună, ochiul nu i se închide niciodată, dar, ca şi puşca cea mică a şefului alb, nu are nici o putere asupra Vulpei-Şirete.

— Le Renard este prea viteaz — spuse Heyward — ca să se gîndească la loviturile primite în război sau la mîna care i le-a dat.

— Eram oare în război — replică Magua — cînd indianul ostenit se odihnea pe trunchiul unui stejar, ca să-şi guste turta ? Cine a umplut tufişurile cu duşmani la pîndă ? Cine a tras cuţitul ? Cine avea pacea în vorbă şi sîngele în suflet ? Spus-a oare Magua că securea războiului este dezgropată ? Şi el a dezgropat-o ?

Heyward nu îndrăzni să-şi contrazică acuzatorul, reamintindu-i de trădare, dar nu voi nici să-şi înfrîneze dispreţul, cerîndu-i scuze. De aceea tăcu. Pe de altă parte, Magua păru că nu vrea să continue discuţia. Se aşeză din nou pe stînca de pe care se ridicase adineauri. Dar strigătul : „La Longue-Carabine !" izbucni de îndată ce sălbaticii, neliniştiţi, îşi dădură seama că această scurtă convorbire s-a terminat.

— Îi auzi ? rosti Magua nepăsător. Huronii roşii cer viaţa lui Carabină-Lungă sau, de nu, vor vărsa sîngele acelora care-l ascund !

— A scăpat, a fugit departe — răspunse maiorul.

Magua surîse dispreţuitor.

— Cînd omul alb moare — spuse el — se crede scăpat, dar pieile-roşii ştiu cum să chinuiască şi sufletul vrăjmaşului lor. Unde-i este hoitul ? Arată-le huronilor scalpul lui.

— N-a murit, a fugit.

— Este el pasăre, să-şi poată lua zborul cînd vrea ? întrebă indianul, scuturînd capul neîncrezător. E peşte, să poată înota pe sub apă ? Şeful alb citeşte în cărţile lui şi crede că huronii n-au judecată.

— Fără să fie peşte, Carabină-Lungă poate înota cum zici. După ce şi-a terminat praful de puşcă, s-a aruncat în curentul apei, care l-a dus departe, în timp ce ochii huronilor erau acoperiţi de un nor.

— Şi pentru ce şeful alb n-a făcut ca el ? De ce a rămas ? El e o piatră care merge la fundul apei, sau părul îi arde capul ? Vrea să fie scalpat ?

— Dacă tovarăşul tău, care şi-a pierdut viaţa în prăpastie, ar putea să-ţi răspundă, ţi-ar spune că nu sînt o piatră — răspunse maiorul, crezînd că trebuie să facă uz de acest stil ostentativ, care stîrneşte totdeauna admiraţia sălbaticilor. Oamenii albi socotesc însă că numai laşii îşi părăsesc femeile.

Magua murmură printre dinţi cîteva cuvinte de neînţeles şi apoi spuse :

— Şi delawarii ştiu să înoate tot aşa bine cum ştiu să se strecoare printre buruieni ? Unde este Şarpele-cel-Mare ?

Huronul rostise numele în canadiană : Le Gros-Serpent. Heyward îşi dădu seama că inamicii săi cunoşteau chiar mai bine decît el pe cei doi sălbatici care îi fuseseră tovarăşi de primejdie.

— A plecat tot pe apă-n jos — răspunse el în silă.

— Dar Le Cerf-Agile nu e aici ?

— Nu ştiu cine-i Cerbul-cel-Sprinten — replică maiorul, căutînd să cîştige timp.

— Uncas — spuse Magua, pronunţînd acest nume delawar chiar cu mai mare greutate decît cuvintele engleze. „Bounding Elk" este numele cu care omul alb îl cheamă pe tînărul mohican.

— Nu ne putem înțelege ! răspunse Heyward, dorind să prelungească discuția. Cuvîntul elk înseamnă elan ; acela de deer căprioară ; cerb se spune stag.

— Da, da — murmură indianul, vorbind singur în limba sa. Fețele-Palide sînt niște femei limbute ; au mai multe cuvinte pentru același lucru, în timp ce o piele-roșie vorbește o dată și bine. Adresîndu-se atunci maiorului în engleza sa stricată, îi justifică numele pe care canadienii îl dăduseră tînărului mohican : Căprioara e sprintenă, dar slabă — spuse el. Elanul și cerbul sînt sprinteni, dar și puternici. Fiul Șarpelui-cel-Mare se cheamă de aceea „Le Cerf-Agile". A sărit peste rîu, în pădure ?

— Dacă vorbești de tînărul delawar — răspunse Heyward — află că și el a plecat pe firul apei.

Cum pentru un indian nu era nimic neverosimil în acest fel de a fugi, Magua se arătă mai încrezător. El admise chiar că cele auzite sînt adevărate, cu o grabă care era o nouă dovadă a puținei importanțe pe care el personal o arăta capturii acestor indivizi. Dar tovarășii săi nu erau de aceeași părere.

Huronii așteptară rezultatul acestei scurte convorbiri în cea mai mare liniște, cu răbdarea care caracterizează pe sălbatici. Cînd Heyward tăcu, toți ochii se îndreptară spre Magua, cerîndu-i în acest mod expresiv rezultatul celor discutate. Indianul întinse brațul spre rîu și cîteva cuvinte adăugate acestui gest au fost de ajuns pentru a-i face să înțeleagă ce se întîmplase cu aceia pe care voiau să se răzbune.

Vestea se răspîndi printre ei imediat, și huronii scoaseră urlete înfricoșătoare, care arătau cît de furioși erau că victimele le scăpaseră. Unii alergau ca niște nebuni, dînd din mîini ; alții scuipau în rîu, ca pentru a-l pedepsi că a favorizat evadarea fugarilor, lipsindu-i pe învingători de drepturile lor legitime ; ceilalți, și nu erau din cei mai puțin de temut, aruncau priviri nemiloase spre captivii aflați în puterea lor, părînd că-i oprește de la o răzbunare crudă numai obișnuința lor de a-și stăpîni pornirile. Erau și unii care însoțeau acest limbaj mut cu gesturi amenințătoare, neînduplecați nici de făpturile firave, nici de frumusețea celor două fete. Unul dintre ei merse chiar pînă acolo, încît apucă cu o mînă părul lung și frumos de pe umerii Alicei, în timp ce altul, rotind un cuțit deasupra capului, părea că arată în ce chip îngrozitor ar putea-o lipsi de această minunată podoabă.

Tînărul maior nu putu suporta acest gest înfricoşător şi, cu un efort pe cît de desperat, pe atît de inutil, încercă să sară în ajutorul Alicei ; dar mîinile îi erau legate la spate şi la prima mişcare simţi mîna grea a şefului indian strîngîndu-i umărul ca o menghine. Convins că o rezistenţă inutilă n-ar putea decît să-i întărîte şi mai mult pe huroni, se supuse soartei şi căută să dea puţin curaj bietelor fete, explicîndu-le că sălbaticii obişnuiau să-i înfricoşeze pe cei pe care n-aveau intenţia să-i execute.

Încercînd să consoleze şi să liniştească pe cele două surori, Heyward nu era însă atît de naiv să se amăgească singur. El ştia că autoritatea unui şef indian se sprijinea pe temelii foarte puţin solide, fiind datorată mai mult unei superiorităţi fizice decît unei raţiuni morale. Primejdia trebuia deci cîntărită în proporţie cu numărul sălbaticilor care-i înconjurau. Ordinul cel mai categoric al celui ce părea şeful lor putea fi călcat în fiecare clipă, de primul indian care, în furia lui răzbunătoare, ar fi vrut să-i aducă jertfă spiritului unui prieten sau părinte. Cu tot calmul aparent şi cu tot curajul lui, inima îi era strînsă de deznădejde şi de teama morţii ori de cîte ori vedea pe cîte unul apropiindu-se de cele două nefericite surori sau aţintind priviri întunecate asupra unor fiinţe care nu erau cîtuşi de puţin în stare să se apere.

Temerile sale se mai potoliră totuşi cînd îl văzu pe şef chemîndu-şi în jurul lui războinicii, la un fel de consiliu de război. Consfătuirea nu dură prea mult, iar hotărîrea luată păru unanimă. Gesturile celor care vorbeau erau îndreptate înspre tabăra lui Webb şi păreau a arăta că se tem de un atac dinspre partea aceea. Probabil că acesta fusese motivul grabei lor atît de agitate.

În timpul scurtelor dezbateri, Heyward avu răgazul să admire prudenţa cu care huronii îşi efectuaseră debarcarea după încetarea ostilităţilor.

S-a spus mai înainte că jumătate din acea mică insulă era o stîncă, la poalele căreia se aflau cîteva trunchiuri de copaci împinşi de ape. Ei au ales acest punct pentru coborîre, probabil după ce duseseră barca prin pădure, ocolind cataracta ; au pus în ea armele şi muniţiile şi, în timp ce doi sălbatici mai cu experienţă aveau misiunea să o conducă împreună cu şeful, ceilalţi i-au urmat înot. Debarcară deci chiar în locul unde fusese răpus unul dintre primii sosiţi, dar acum aveau avantajul că erau în număr mult mai mare şi

aveau arme de foc. Era neîndoios că aceasta fusese ordinea stabilită pentru sosire, pentru că era respectată şi la plecare. Transportară barca pe uscat, de la o extremitate la alta a insulei, şi o lansară în apă aproape de platforma unde vînătorul îşi călăuzise tovarăşii.

Cum orice proteştări erau inutile şi rezistenţa imposibilă, Heyward se supuse şi intră în barcă de îndată ce primi ordin, urmat de cele două surori şi de David, care nu se trezise din uimire. Apoi se instală cîrmaciul, şi barca porni, urmată înot de ceilalţi sălbatici. Huronii nu cunoşteau nici întortocherile, nici stîncile ascunse sub apa acestui rîu, dar erau destul de pricepuţi în acest fel de navigaţie, ca să nu comită vreo greşeală şi să observe obstacolele primejdioase. Fragila luntre înaintă uşor de-a lungul curentului iute, şi în cîteva minute prizonierii coborîră pe ţărmul de miazăzi al fluviului, aproape în faţa locului unde se îmbarcaseră în seara precedentă.

Indienii se sfătuiră iarăşi, la fel de repede ca mai înainte, în timp ce cîţiva plecară să caute caii, ale căror nechezaturi înspăimîntate contribuiseră probabil la descoperirea stăpînilor lor. Atunci trupa se împărţi : şeful încălecă pe calul maiorului şi, urmat de cea mai mare parte a oamenilor săi, trecu rîul şi dispăru în pădure, lăsînd prizonierii sub paza a şase sălbatici, în fruntea cărora se afla Vulpea-Şireată. Această situaţie neaşteptată îl nelinişti din nou pe Heyward.

Atitudinea stăpînită, destul de neobişnuită la aceşti sălbatici, îl făcuse să creadă că sînt ţinuţi prizonieri, spre a fi predaţi lui Montcalm. Cum închipuirea celor aflaţi în primejdie este mereu trează atunci cînd este înviorată de vreo speranţă, oricît de slabă sau îndepărtată, Duncan se gîndise chiar că generalul francez ar fi putut miza pe dragostea de părinte a lui Munro, socotind că ar fi mai tare decît aceea faţă de ţară. Căci deşi Montcalm era considerat ca un ostaş întreprinzător şi plin de curaj, era cunoscut şi ca foarte iscusit în acele şiretlicuri politice, care nu respectă totdeauna regulile moralei şi care dezonorau în acea epocă întreaga diplomaţie europeană.

Toate aceste ingenioase presupuneri erau răsturnate acum de purtarea huronilor. Era evident că şeful şi aceia care-l urmaseră se îndreptau către extremitatea Horicanului şi că nu se mai puteau aşteptau la altceva decît să rămînă captivi în mîinile sălbaticilor. Dorind să iasă cu orice preţ din această crudă nesiguranţă, se gîndi să încerce puterea ba-

nului. Îşi stăvili repulsia şi, întorcîndu-se către Magua, care luase aerul şi glasul unui om ce trebuia acum să poruncească celorlalţi, îi spuse pe un ton amical, prin care ar fi vrut să-şi arate încrederea :

— Aş voi să adresez cîteva cuvinte lui Magua, dar nu se cuvine să fie auzite decît de un şef mare ca el.

Indianul se întoarse, îl privi cu dispreţ şi îi răspunse :

— Vorbeşte, copacii n-au urechi !

— Dar huronii nu sînt surzi, şi cuvintele care trec prin urechile marilor oameni ai unei naţiuni ar putea zăpăci pe tinerii războinici. Dacă Magua nu vrea să asculte, ofiţerul regelui va şti să păstreze tăcerea.

Sălbaticul dădu cu nepăsare cîteva ordine tovarăşilor săi, care strîngeau cu stîngăcie şeile cailor celor două surori, şi, despărţindu-se cîţiva paşi de ei, făcu un gest precaut prin care indica lui Heyward să-l urmeze.

— Acum vorbeşte — spuse el — dacă sînt cuvinte pe care Vulpea-Şireată le poate auzi !

— Le Renard-Subtil a dovedit că este vrednic de numele pe care i l-au dat părinţii săi canadieni — rosti maiorul. Recunosc acum că a procedat înţelepţeşte : văd tot ce a făcut ca să ne slujească şi nu-l voi uita cînd va sosi ora răsplătirii. Da, Vulpea-Şireată a dovedit că este nu numai un mare luptător, un mare şef în consiliu, dar ştie şi cum să-şi păcălească duşmanii.

— Dar ce-a făcut Vulpea-Şireată ? întrebă indianul cu răceală.

— Ce-a făcut ? răspunse Heyward. A văzut că pădurile sînt pline de trupe inamice, prin care nu putea să treacă nici şarpele fără să cadă în vreo capcană, şi s-a prefăcut că a greşit drumul, ca să-i ocolească pe huroni ; apoi a lăsat să se creadă că se întoarce la ai săi, la cei care l-au gonit ca pe un cîine din wigwamurile lor, pentru a le recîştiga încrederea ; şi atunci cînd ne-am dat în sfîrşit seama de planul lui, nu l-am ajutat oare cum trebuie şi ne-am purtat în aşa fel, încît să-i facem pe huroni să creadă că omul alb a crezut că prietenul său, Vulpea, este duşmanul lui ? Nu sînt acestea adevărate ? Şi cînd Vulpea, prin prudenţa lui, a închis ochii şi a astupat urechile huronilor, nu i-a făcut el să uite că a fost silit de ei să se refugieze la tribul Mohawk ? Cine i-a sfătuit să plece în goană în părţile de miazănoapte şi să lase Vulpea cu prizonierii pe ţărmul de miazăzi al fluviului ? Şi acum se va întoarce şi va conduce

pe cele două fiice la tatăl lor, bogatul scoţian cu părul cărunt. Da, da, Magua, am văzut toate astea şi m-am şi gîndit la felul cum trebuie răsplătită prudenţa şi cinstea ta. Mai întîi, comandantul fortului William-Henry va fi generos cum trebuie să fie un şef atît de mare pentru un asemenea serviciu. Medalia[1] pe care o poartă Magua va fi de aur, nu de cositor; cornul lui va fi totdeauna plin de praf de puşcă; dolarii care-i vor suna în buzunare vor fi la fel de mulţi cîte pietricele sînt pe malurile Horicanului; şi cerbii vor veni să-i lingă mîna, căci îşi vor da seama că nu vor putea scăpa de puşca cea lungă ce i se va da. Cît despre mine, nu ştiu cum să întrec dărnicia scoţianului, dar şi eu... da... eu voi...

— Ce va da şeful cel tînăr care a venit dinspre soarerăsare? întrebă indianul, văzînd pe Heyward şovăind în alegerea ultimelor promisiuni din cele ce aprind în chip cît mai viu dorinţele unui indian.

— Va face să curgă în faţa wigwamului lui Magua un rîu de apă de foc[2], adusă din insulele de peste marele lac sărat, astfel că inima marelui şef va fi mai uşoară ca penele păsării-muscă şi suflarea lui mai dulce ca mireasma florilor.

Magua ascultase cu adîncă tăcere discursul insinuant şi abil al lui Duncan, care dăduse aceste explicaţii pe îndelete, ca să producă mai multă impresie. Cînd maiorul vorbise de presupusa stratagemă pe care a folosit-o indianul ca să-şi înşele propria naţie, acesta a luat un aer de gravitate prudentă. Cînd a făcut aluzie la injuriile pe care le bănuia că au silit pe huron să se îndepărteze de-ai lui, văzu strălucind în ochii lui Magua o sclipire de o atît de nestăvilită ferocitate, încît crezu că a atins coarda sensibilă; şi cînd ajunse la partea din discursul său prin care căuta să-i aţîţe lăcomia, după cum voise să-i zgîndăre dorul de răzbunare, obţinu o deosebită atenţie de la ascultătorul lui. Întrebarea pe care i-o pusese Vulpea îi fusese adresată cu tot calmul şi întreaga demnitate a unui indian; dar era uşor de văzut, după expresia şireată a trăsăturilor sale, că el se gîndea mai mult la răspunsul pe care trebuia să-l dea.

[1] Odinioară, unii albi, care voiau să fie în termeni buni cu căpeteniile indienilor, obişnuiau să le dea medalii pe care să le poarte în locul podoabelor lor grosolane. Cele date de englezi aveau efigia regelui, iar cele date de americani, efigia preşedintelui. (n.a.)

[2] Băutură alcoolică. (n.t.)

După cîteva momente de cugetare, huronul duse o mînă la frunzele care-i serveau de bandaj şi întrebă iarăşi, cu o urmă de enervare :

— Prietenii fac astfel de semne ?

— Crezi că La Longue-Carabine ar fi lăsat în trupul unui duşman un semn atît de uşor ?

— Dar delawarii se strecoară ca şerpii printre mărăcini, ca să-i învenineze tocmai pe cei pe care-i iubesc ?

— Crezi că Şarpele-cel-Mare s-ar fi lăsat auzit de urechi pe care el ar fi avut de gînd să le asurzească ?

— Şeful alb îşi aprinde iarba de puşcă în obrazul acelora pe care-i socoate fraţi ?

— Îşi greşeşte el vreodată ţinta cînd vrea să ucidă cu adevărat ? replică Duncan, zîmbind cu sinceritate bine jucată.

Aceste întrebări şi răspunsuri s-au succedat repede şi fără urmate de cîteva momente de tăcere. Duncan crezu că indianul ezită şi, ca să-şi asigure izbînda, reîncepu enumerarea tuturor recompenselor care i-ar fi acordate, dar acesta îl întrerupse printr-un gest expresiv.

— Ajunge ! spuse el. Vulpea-Şireată este un şef înţelept şi vei vedea ce va face. Pleacă şi taci din gură. Cînd Magua va vorbi, va veni timpul să i se răspundă.

Observînd că ochii indianului erau fixaţi cu un fel de neliniştе asupra tovarăşilor săi, Duncan se retrase imediat, ca să nu aibă aerul că a avut vreo înţelegere suspectă cu şeful lor. Magua se apropie de cai şi se prefăcu că este mulţumit de modul cum camarazii săi îi echipaseră. Apoi făcu semn maiorului să le ajute pe cele două surori să încalece, el servindu-se de limba engleză numai în ocazii importante şi indispensabile.

Nemaigăsind nici un pretext plauzibil de întîrziere, Duncan, deşi împotriva dorinţei sale, ajută pe cele două fete deznădăjduite să urce pe cai şi încercă să aline temerile spunîndu-le încet şi în puţine cuvinte ce noi speranţe dobîndise. Surorile tremurau de spaimă şi aveau desigur mare nevoie de această încurajare, căci abia mai îndrăzneau să ridice ochii, de teamă să nu întîlnească privirile fioroase ale acelora care deveniseră stăpînii destinului lor. Iapa lui David fusese luată de prima trupă, astfel că maestrul de canto şi Duncan fură siliţi să meargă pe jos. Situaţia aceasta nu-i păru totuşi de loc supărătoare lui David, care se gîndi că ar putea profita făcîndu-i pe sălbatici să meargă mai încet. El întorcea mereu capul înspre fortul Edward, în speranţa zadarnică de a auzi în pădure

vreun zgomot care să arate sosirea ajutorului de care aveau atît de urgentă nevoie.

Cînd totul fu pregătit, Magua dădu semnalul de plecare şi trecu în fruntea micului convoi. David mergea după el ; rana îl durea mai puţin şi părea că acuma-şi dă perfect seama de neplăcuta situaţie în care se află. Urmau cele două surori, avînd alături pe maior. Indienii închideau convoiul fără a-i slăbi din ochi, clipă de clipă, pe cei patru preţioşi captivi.

Merseră astfel cîtva timp într-o adîncă linişte, întreruptă doar de cele cîteva cuvinte de mîngîiere pe care maiorul le adresa cînd şi cînd celor două femei şi de desele exclamaţii pioase, prin care David îşi manifesta amărăciunea gîndurilor cu o smerită resemnare. Înaintau spre sud, într-o direcţie aproape opusă drumului care ducea la fortul William-Henry. Acest fapt dădea de bănuit că Magua nu schimbase nimic din primele lui planuri, dar Heyward credea că cedase totuşi ofertelor lui ispititoare, ştiut fiind că drumul cel mai ocolit duce totdeauna la ţelul său pe un indian, cînd trebuie să recurgă la viclenie.

Făcură astfel multe mile prin păduri fără sfîrşit şi nimic nu da a înţelege că s-ar apropia capătul călătoriei. Maiorul cerceta adesea poziţia soarelui, ale cărui raze aureau ramurile copacilor, şi aştepta nerăbdător momentul cînd viclenia lui Magua i-ar permite să ia un drum mai potrivit cu speranţele lor. Uneori îşi închipuia că şiretul sălbatic, desperat că nu întîlneşte armata lui Montcalm, se îndrepta spre un loc cunoscut de el, situat pe graniţă, unde îşi instalase tabăra un distins ofiţer, care se bucura de favoarea celor şase naţiuni. Să fie încredinţat lui sir William Johnson i se părea o soluţie mult preferabilă aceleia de a fi împins pînă în deşertul Canadei ; dar, înainte de a ajunge acolo, rămîneau încă de făcut multe leghe prin pădure, şi fiecare pas îl depărta mai mult de teatrul de operaţiuni, unde îl chemau onoarea şi datoria lui de soldat.

Numai Cora îşi aminti instrucţiunile pe care i le dăduse vînătorul la plecare şi de fiecare dată cînd se ivea ocazia întindea mîna să apuce o ramură, ca s-o frîngă. Dar diligenţa neobosită a indienilor făcea execuţia acestui plan tot atît de grea, pe cît de primejdioasă, şi întîlnind privirile sălbatice ale paznicilor se grăbi a le risipi bănuielile, renunţînd definitiv la planul ei. Totuşi o dată, o singură dată, reuşi să rupă o ramură de sumac şi un gînd fulgerător o făcu să lase să-i cadă o mănuşă, pentru a marca în mod vizibil trecerea lor. Această viclenie nu scăpă neobservată de huronul din imediata

ei apropiere ; el ridică mănuşa, i-o înapoie, rupse şi strivi ramura de sumac astfel încît să facă să se creadă că prin tufişul acela trecuse vreun animal sălbatic, şi duse mîna la tomahawk cu un gest atît de expresiv, încît Cora pierdu orice dorinţă de a lăsa după ea cel mai mic semn care să arate ce drum au urmat.

În realitate, caii puteau să lase pe pămînt urmele copitelor ; dar fiecare grup de huroni avusese grijă să-şi oprească cîte doi cai, probabil tot în scopul de a induce în eroare pe cei care ar fi venit să le dea ajutor prizonierilor.

De douăzeci de ori simţise Heyward nevoia să strige pe căpetenia convoiului, dar chipul întunecat şi rezervat al sălbaticului îl descurajase. Tot timpul marşului, Magua nu s-a întors decît de două sau trei ori, ca să arunce o privire de şef asupra micului convoi, fără a rosti vreun cuvînt. Orientîndu-se numai după soare sau consultînd poate acele semne cunoscute numai de agerimea indienilor, mergea cu pas sigur, aproape în linie dreaptă, în această pădure imensă, străbătută de mici văi, de înălţimi muntoase, de rîuleţe şi rîuri, şi chiar dacă potèca era bătută sau albia bănuită, ori o pierdeau cu totul, el nu încetinea iuţeala mersului şi pasul neobosit îi era la fel de sigur. De cîte ori ridicau ochii, călătorii îl zăreau printre trunchiurile de pini, mergînd tot timpul cu pas egal şi cu fruntea sus. Pana cu care-şi împodobise capul îi flutura în vînt.

Acest marş rapid avea totuşi un ţel. După ce trecură printr-o vale în care şerpuia un rîuşor, începură să urce un deal atît de rîpos, încît cele două surori fură nevoite să descalece de pe cai. Cînd ajunseră pe culme, se aflau pe un podiş pustiu, presărat cu cîţiva copaci. La umbra unuia dintre ei, Magua se întinse ca să-şi caute odihna de care întreaga trupă avea cea mai mare nevoie.

CAPITOLUL XI

De-l iert, să-mi fie semința blestemată!

SHYLOCK
(Negustătorul din Veneția)

Indianul alesese pentru haltă unul din dealurile abrupte, de formă piramidală, ca niște înălțimi artificiale, atît de numeroase în Statele Unite. Acesta era destul de înalt, avea creștetul teșit și coborîșul iute, dar una din părți se deosebea printr-o neregularitate puțin obișnuită. Avantajele pe care le prezenta această înălțime ca loc de odihnă păreau a fi numai forma și povîrnișul ei, care făceau ca locul să fie greu de luat prin surprindere, iar apărarea lui mai ușoară. Dar cum Heyward, dat fiind timpul îndelungat ce trecuse de la cele întîmplate și distanța parcursă de atunci, nu mai spera ajutor, privea situația fără nici un interes și nu-l preocupa decît grija față de nefericitele femei. Indienii scoseseră frîul de pe cei doi cai și-i lăsaseră să pască puțina iarbă care creștea pe platou, apoi întinseseră dinaintea celor patru prizonieri, așezați la umbra unui mesteacăn ale cărui ramuri se ridicau ca un acoperămînt deasupra capetelor lor, niște rămășițe din hrana luată din peșteră.

Cu toată iuțeala marșului, unul din indieni găsise prilejul să vîneze cu arcul un căprior. Pînă în momentul cînd s-au oprit, purtase animalul pe umeri. Acum tovarășii săi, alegîndu-și bucățile care li se păreau mai gustoase, începură să mănînce carnea crudă, în disprețul total al artei culinare. Magua era singurul care nu participa la acest ospăț neobișnuit; el ședea deoparte și părea cufundat în gînduri.

Această cumpătare, atît de rară la un indian care are ce mînca, atrase atenția maiorului. Tînărul crezu că huronul

chibzuia asupra mijloacelor pe care le-ar putea întrebuința ca să înșele vigilența camarazilor săi și să intre în posesia recompenselor promise. Dorind să-l ajute cu sfaturile sale în plăsmuirea planurilor ce-și clădea și să-l ispitească și mai tare, se ridică, făcu ca din întîmplare cîțiva pași și ajunse lîngă huron, fără să aibă aerul că premeditase această mișcare.

— N-a mers Magua destul în fața soarelui, ca să nu mai aibă a se teme de vreo primejdie dinspre canadieni ? îl întrebă el, ca și cum nu ar mai fi avut nici o îndoială de buna înțelegere care exista între ei. Nu este mai bine ca șeful fortului William-Henry să-și revadă fiicele mai înainte ca o altă noapte să-i împietrească inima de durerea că le-a pierdut și să-l facă poate mai puțin darnic ?

— Oare Fețele-Palide își iubesc mai puțin copiii ziua ca noaptea ? întrebă pe un ton rece indianul.

— Cîtuși de puțin ! răspunse Heyward, grăbindu-se să repare greșeala pe care se temea că a făcut-o. Omul alb poate uita și adeseori uită și pe aceia cărora le-a făgăduit iubirea eternă, dar iubirea unui părinte pentru copilul său nu moare decît o dată cu el.

— E atît de duioasă inima bătrînului șef alb — întrebă Magua — încît să ducă într-atîta dorul copiilor pe care-i are cu femeile lui ? Știu că-i din cale afară de aspru cu războinicii săi și are ochi de piatră.

— Este sever cu cei leneși și răi — spuse maiorul — dar este drept și omenos față de cei care se poartă bine. Am cunoscut mulți părinți buni, dar nu am văzut niciodată — la nici un tată — o dragoste atît de puternică pentru copiii săi. I-ai văzut capul cărunt, Magua, sus, în fruntea soldaților lui, dar eu i-am văzut ochii scăldați în lacrimi atunci cînd îmi vorbea de cele două fiice ale lui, care sînt acum în puterea ta !

Heyward tăcu deodată, neștiind cum să interpreteze expresia pe care o căpătă brusc chipul indianului, care-l asculta cu o atenție deosebită. Mai întîi crezu că bucuria evidentă pe care o arăta huronul, auzind vorbindu-se astfel despre dragostea lui Munro pentru fiicele lui, se datorase recompensei făgăduite, dar pe măsură ce vorbea vedea că această bucurie îi schimonosește chipul atît de groaznic, încît bănui îngrozit că e la mijloc o pornire mai pătimașă și mai rău prevestitoare decît pofta de aur.

— Treci la locul tău ! îi spuse indianul, închizîndu-se apoi deodată într-o nepăsare de mormînt. Întoarce-te la locul

tău şi spune-i fetei cu ochii negri că Magua vrea să-i vorbească. Tatăl său va ţine seama de făgăduiala fiicei.

Duncan crezu că aceste vorbe erau inspirate din dorinţa de a obţine de la Cora fie o recompensă mai mare, fie o nouă asigurare că promisiunile făcute vor fi executate întocmai. Se întoarse deci la mesteacănul sub care se odihneau cele două fete şi le spuse că Magua dorea să vorbească cu cea mai mare.

— Ştii ce-şi doreşte mai mult decît orice un indian — îi spuse el, conducînd-o spre locul unde o aştepta sălbaticul. Fii darnică cu praful de puşcă, cu păturile, mai ales cu rachiul, cel mai preţios lucru în ochii celor de teapa lui, şi ai face bine să-l asiguri că-i vei da şi dumneata cîteva daruri, promiţîndu-i-le cu graţia care-ţi este atît de naturală. Gîndeşte-te bine, Cora, că viaţa dumitale şi a Alicei pot depinde de abilitatea şi prezenţa de spirit de care vei da dovadă în această întrevedere.

— Şi viaţa dumitale, Heyward ?

— A mea are prea puţină însemnătate ; eu mi-am şi dat-o regelui şi va fi preţul izbînzii primului duşman care va avea puterea să mi-o ia. Eu nu am tată să mă aştepte. Puţini sînt şi prietenii ce mă vor plînge, dacă voi avea soarta care aşteaptă pe cei porniţi pe drumul gloriei. Dar, sst ! ne apropiem de indian ! Magua, iată pe tînăra doamnă cu care doreşti să vorbeşti.

Huronul se ridică încet şi rămase aproape un minut tăcut şi nemişcat. Făcu atunci lui Heyward un semn din mînă să se retragă.

— Cînd huronul vorbeşte unor femei — spuse el — urechile tribului său se astupă.

Deoarece Duncan păru că şovăie dacă trebuie sau nu să se supună, Cora se întoarse spre dînsul, surîzînd calm :

— Ai auzit, Heyward, şi cei puţin delicateţea ar trebui să te facă să te retragi. Du-te lîngă Alice şi convinge-o că totul se va sfîrşi cu bine.

Aşteptă să plece şi, adresîndu-se lui Magua cu glasul ei ferm, îl întrebă demn :

— Ce vrea să spună Vulpea fiicei lui Munro ?

— Ascultă ! începu huronul, punîndu-i mîna pe braţ, ca pentru a-i atrage mai mult atenţia. Cora se stăpîni şi-şi retrase braţul calmă şi dîrză, pregătindu-se să asculte. Magua era şef şi războinic de seamă printre huronii lacurilor ; văzuse de douăzeci de ori soarele de vară topind în rîuri zăpezile a douăzeci de ierni şi încă nu întîlnise o Faţă-Palidă ; şi era

fericit. Atunci, părinţii lui canadieni au venit în păduri, l-au învăţat să bea apă de foc şi şi-a băut minţile. Huronii l-au izgonit departe de mormintele strămoşilor săi, cum ar fi gonit un bizon. A fugit pe marginile lacurilor şi a ajuns în „oraşul tunului". Acolo a trăit din vînat şi pescuit. Dar l-au gonit iarăşi în păduri, în braţele duşmanilor lui. Şeful, care era născut huron, a ajuns astfel războinic la mohawki !

— Am auzit şi eu ceva din povestea asta — spuse Cora, văzînd că se întrerupe ca să-şi stăpînească zbuciumul simţămintelor ce-l frămîntau la amintirea nedreptăţilor pe care şi le închipuia că au fost comise împotriva lui.

— E vinovat Le Renard — continuă el — dacă nu i-a fost dat să-i fie capul mai tare ca stînca ? Cine i-a dat să bea apă de foc ? Cine l-a înrăit ? Feţele-Palide, oamenii de culoarea ta !

— Sînt eu răspunzătoare dacă există oameni nesăbuiţi şi nesocotiţi printre cei de-o culoare cu mine ? răspunse liniştit Cora.

— Nu ! Magua este un om, nu un nebun. El ştie că femei ca dumneata nu-şi deschid niciodată buzele ca să bea apă de foc. Spiritul cel Mare ţi-a dat înţelepciune.

— Ce pot să spun sau să fac eu faţă de nenorocirile dumitale, ca să nu spun greşelile dumitale ?

— Ascultă ! repetă indianul, reluîndu-şi chipul grav de mai înainte. Cînd părinţii dumitale, englezi şi francezi, au dezgropat securea războiului, Vulpea şi-a ridicat tomahawkul o dată cu tribul mohawk şi a mers împotriva propriul său popor. Apoi Feţele-Palide au fugărit pieile-roşii în adîncul pădurilor şi în lupta aceea ne conducea un alb. Bătrînul şef al Horicanului, tatăl dumitale, era marele conducător al naţiunii noastre. El poruncea tribului Mohawk să facă una sau alta, şi era ascultat. A făcut o lege care spunea că dacă un indian bea apă de foc şi vine apoi în wigwamurile de pînză [1] ale războinicilor lui va fi pedepsit. Magua, ca un nesăbuit, a băut, şi licoarea înfocată l-a mînat în coliba lui Munro. Ce-a făcut atunci omul cu părul cărunt ? Să spună fiica lui !

— El nu şi-a călcat porunca pe care o dăduse şi l-a pedepsit pe vinovat, făcînd dreptate.

— Dreptate ! repetă indianul, aruncînd asupra chipului liniştit al fetei o privire piezişă, plină de cruzime. Dreptate-i asta, să faci rău şi să pedepseşti pe ceilalţi ? Magua nu era vinovat, apa de foc vorbea şi lucra în el, dar Munro n-a vrut să-l creadă. Şeful huron a fost prins, legat de un stîlp

[1] Corturile militare. (n.t.)

şi bătut cu vergile, ca un cîine, dinaintea tuturor războinicilor cu faţă palidă.

Cora tăcu, neştiind cum să justifice în ochii unui indian acest act de severitate — poate imprudent — al tatălui ei.

— Uite — continuă Magua, dezgolindu-şi pieptul pictat de sub pînza subţire a calicoului — iată urme lăsate de gloanţe şi cuţite ! Un războinic şi le poate arăta cu cinste înaintea întregii lui naţiuni ; dar omul cu părul cărunt a brăzdat spatele şefului huron cu semne pe care trebuie să le ascundă, ca o squaw [1], sub cîrpa asta vopsită de oamenii albi.

— Credeam că un războinic indian ştie să fie răbdător, că sufletul său nu simte, nu cunoaşte chinurile care-i fac trupul să sufere.

— Cînd chippewaşii au legat pe Magua de stîlp şi i-au făcut această rană — răspunse huronul cu un gest de mînie, trecîndu-şi degetele pe o cicatrice lungă care-i străbătea tot pieptul — huronul le-a rîs în obraz şi le-a spus că numai femeile dau lovituri aşa de puţin dureroase. Atunci sufletul îi plutea deasupra norilor. Dar cînd a simţit pe trup vergile umilitoare ale lui Munro, sufletul îi era în fundul pămîntului. Sufletul unui huron nu se îmbată şi nu uită niciodată.

— Dar poate fi alinat. Dacă tatăl meu a comis o nedreptate faţă de dumneata, dovedeşte-i, dîndu-i înapoi fiicele, că un huron poate uita o insultă. Ştii ce ţi-a făgăduit maiorul Heyward !

Magua scutură din cap, oprind-o să repete nişte promisiuni pe care le disprețuia.

— Atunci ce vrei ? întrebă Cora, dîndu-şi seama cu durere că sinceritatea generosului Duncan se lăsase înşelată de viclenia duşmănoasă a sălbaticului.

— Ceea ce vrea un huron este să răsplătească binele prin bine şi răul cu rău.

— Deci vrei să te răzbuni de insulta pe care ţi-a adus-o Munro, asupra celor două fiice ale lui, fără apărare ? Îmi închipuiam că un om ca dumneata socoteşte că este mai demn să caute să-l întîlnească faţă în faţă şi să-i ceară socoteală ca un războinic.

— Feţele-Palide au braţe lungi şi cuţite bine ascuţite — răspunse indianul, zîmbind răutăcios. De ce să se ducă Vulpea-Şireată în mijlocul puştilor războinicilor albi, cînd ţine în mîini însuşi sufletul inamicului ?

[1] Nume dat de indieni femeilor lor. (n.t.)

— Atunci spune-mi ce intenţii ai, Magua ! zise Cora, luptîndu-se cu sine ca să vorbească liniştit. Vrei să ne ţii prizoniere în păduri sau pui la cale ceva şi mai rău ? Există recompense sau mijloace de a îndrepta ofensa ce ţi s-a adus, care să-ţi poată îmblînzi inima ? Cel puţin dă libertate tinerei mele surori şi lasă să cadă asupra mea toată mînia ta. Redă-o tatălui ei, şi răzbunarea dumitale să se mulţumească cu o singură victimă. Pierderea celor două fiice ar putea duce pe bătrîn în mormînt şi ce satisfacţie ar avea Le Renard ?

— Ascultă mai departe ! reluă indianul. Fata cu ochi albaştri se va putea înapoia la Horican să spună bătrînului şef tot ce s-a întîmplat, dacă fata cu ochii negri vrea să-mi jure, pe Spiritul cel Mare al părinţilor ei, că nu mă va minţi.

— Şi ce vrei să-ţi promit ? întrebă Cora care, prin sîngele ei rece şi aerul său demn, exercita o tainică putere asupra furiei abia stăvilite a sălbaticului.

— Cînd Magua a părăsit pe ai săi, femeia lui a fost dată unui alt şef. Acum a făcut pace cu huronii şi se va întoarce lîngă mormintele părinţilor săi, pe malurile Marelui Lac. Fiica şefului englez să se învoiască a-l urma şi să locuiască de-a pururi în wigwamul lui.

Oricît de revoltătoare îi apăru Corei o asemenea propunere, îşi păstră totuşi destulă stăpînire de sine şi-i răspunse fără să arate nici cea mai mică spaimă :

— Ce mulţumire ar putea afla Magua împărţindu-şi wigwamul cu o femeie care nu-l iubeşte, cu o femeie de altă naţie şi culoare decît a sa ? Nu-i mai bine să primească aurul lui Munro şi să cumpere cu el mîna şi inima unei tinere hurone ?

Glasul indianului amuţi aproape un minut, dar privirile lui crude se fixară asupra ei cu o astfel de expresie, încît ea coborî ochii, temîndu-se să nu-i facă o şi mai îngrozitoare propunere. În sfîrşit, Magua reluă cuvîntul şi îi spuse cu răutate :

— Cînd plouau loviturile de nuiele pe spinarea şefului huron, el ştia deja cum va pune mîna pe femeia care are să îndure adevărata suferinţă. Ce plăcere va fi pentru Magua să vadă în fiecare zi pe fata lui Munro aducîndu-i vînatul ! Corpul omului cu părul cărunt se va putea odihni în mijlocul tunurilor sale, dar inima lui, ha ! ha ! .Vulpea-Şireată o va ţine sub cuţit.

— Bestie ! strigă Cora, indignată la culme. Într-adevăr că meriţi numele ce ţi s-a dat ! Numai un demon putea să născocească o răzbunare atît de cumplită ! Dar prea mult te încrezi

în puterea ta ! Vei vedea că ai într-adevăr inima lui Munro în mînă, dar ea îşi bate joc de cruzimea ta.

La această ieşire de revoltă, huronul răspunse printr-un surîs sinistru care dovedea că hotărîrea sa rămîne neclintită, şi-i făcu semn să se retragă, ca şi cum i-ar fi spus că audienţa luase sfîrşit.

Cora, regretînd că şi-a ieşit din fire, fu nevoită să se supună, căci Magua se şi înapoiase la camarazii săi, care tocmai terminau prînzul dezgustător. Heyward alergă în întîmpinarea ei şi o întrebă de rezultatul acestei convorbiri, în tot timpul căreia nu-i slăbise din ochi. Dar erau la doi paşi de Alice, şi Cora, temîndu-se să n-o înspăimînte şi mai mult, evită să răspundă direct acestei întrebări şi nu divulgă insuccesul decît prin expresia nefirească de palidă şi răvăşită a chipului ei şi prin privirile furişe, pline de nelinişte, pe care le aruncă înspre paznicii lor.

Sora ei o întrebă dacă ştia cel puţin ce aveau de gînd să facă cu ei, dar ea nu-i răspunse decît ridicînd braţul spre grupul sălbaticilor, apoi strigă cu o tulburare ce n-o mai putea stăpîni, în timp ce strîngea pe Alice la piept :

— Uite ! Uite ! Citiţi pe chipurile lor soarta ce ne-aşteaptă ! Acum vă daţi seama ?

Gestul acesta şi glasul ei întretăiat de suspine impresionară pe cei ce-o ascultau mai mult decît orice cuvinte, şi ochii tuturora se îndreptară spre ţinta privirilor ei înfricoşate.

Îndată ce Magua ajunse aproape de sălbaticii care stăteau întinşi pe jos nepăsători, porni să le vorbească cu tonul plin de demnitate al unui adevărat şef indian. De la primele-i cuvinte, ceilalţi se ridicară, într-o atitudine atentă şi respectuoasă. Cum vorbea în limba lui, prizonierii, chiar dacă n-ar fi fost ţinuţi la distanţă de tomahawkurile indienilor, nu puteau decît cel mult să bănuiască ce le spunea, după intonaţiile glasului şi gesturile expresive, întrebuinţate totdeauna de un sălbatic atunci cînd vorbeşte.

La început, glasul şi gesturile lui păreau potolite. Cînd trezi îndeajuns atenţia tovarăşilor săi, Magua arăta atît de des cu mîna în direcţia marilor lacuri, încît Duncan trase concluzia că le vorbea de ţara părinţilor lor şi de seminţia lor îndepărtată. Cei ce-l ascultau lăsau să le scape din cînd în cînd un uff ! de admiraţie la adresa oratorului.

Le Renard era prea şiret ca să nu profite de acest avantaj. Le descrise drumul lung şi greu pe care-l străbătuseră după ce şi-au părăsit pădurile natale şi wigwamurile, ca să meargă

să lupte împotriva dușmanilor părinților lor din Canada. Aminti de războinicii nației lor, le lăudă isprăvile, rănile, scalpurile dobîndite și nu uită, bineînțeles, să facă elogiul celor ce-l ascultau. De fiecare dată cînd Vulpea-Șireată vorbea în mod special de cîte unul, se vedea pe chipul acestuia strălucind mîndria și fiecare confirma, prin gesturi vii, că laudele ce i se aduceau erau întemeiate.

Apoi, părăsind accentul înflăcărat și plin de trufie, de care se folosise ca să enumere luptele și izbînzile lor din trecut, coborî tonul ca să descrie mai simplu cataracta Glenn, poziția inaccesibilă a micii insule, stîncile ei, peșterile și cascada dublă. Pomeni de Carabină-Lungă și se întrerupse, pînă cînd se potoli ultimul ecou al urletelor furioase ce-i răspunseră. Arătă cu degetul pe tînărul războinic englez luat prizonier și le reaminti moartea viteazului huron, care fusese aruncat într-o prăpastie, în lupta cu el. Zugrăvi apoi moartea aceluia care, suspendat între cer și pămînt, fusese pentru toți o priveliște atît de cumplită timp de cîteva clipe. Făcu de asemenea panegiricul tuturor acelora care pieriseră în atacul insulei, stăruind îndelung asupra curajului și virtuților lor.

Cînd sfîrși de istorisit ultimele evenimente petrecute, vocea lui căpătă un ton gutural, dulceag și tînguitor, evocînd durerea femeilor și copiilor acelora care-și pierduseră viața, părăsirea în care se vor afla, mizeria ce-o vor suferi, mîhnirea ce-i va cuprinde, și le vorbi de răzbunarea la care au dreptul. Ajuns aici, dădu din nou glasului său tăria de la început, strigînd :

— Oare huronii sînt cîini rîioși, ca să rabde toate acestea ? Cine va avea inima să-i spună femeii lui Menowgua că peștii îi sfîșie trupul și nația lui nu l-a răzbunat încă ? Cine va îndrăzni să se arate înaintea mamei lui Wassawattimie, femeia aceea atît de mîndră, fără să aibă mîinile scăldate-n sîngele vrăjmașilor ? Ce vom răspunde bătrînilor cînd ne vor întreba cîte scalpuri am adus, iar noi nu le vom putea arăta nici măcar un fir de păr ? Toate femeile ne vor arăta cu degetul. O pată neagră întunecă numele de huron și trebuie spălată în sînge.

Glasul i se pierdu în mijlocul strigătelor de mînie, de parcă pe creștetul muntelui, în locul celor cîțiva indieni, ar fi năvălit tot tribul.

În timp ce Magua își ținea astfel cuvîntarea, nefericiții prizonieri, care-l urmăreau cu înfrigurare, citeau limpede pe chipul celor care-l ascultau că Vulpea obținuse ce voia. Istori-

sirii lui triste, indienii îi răspunseră prin strigăte pline de mîhnire, apoi tabloului izbînzilor lor, prin strigăte voioase, laudelor, prin gesturi aprobatoare. Cînd le vorbea de bravură, privirile lor scînteiau, cînd le-a amintit de rănile primite în luptă, ochii li s-au umplut de ură, iar cînd a făcut aluzie la dispreţul cu care îi vor copleşi femeile naţiei lor, au lăsat capul în piept ; dar de îndată ce-a rostit cuvîntul „răzbunare" şi i-a făcut să simtă că cinstea tribului depindea acum de ei, ridicîndu-se imediat, toată hoarda a început să strige cu mînie şi cei mai furioşi au dat năvală spre prizonieri, cu cuţitul într-o mînă şi tomahawkul în alta.

Văzîndu-i venind, Heyward se repezi între năvălitori şi cele două surori şi — deşi neînarmat — atacînd pe primul cu forţa desperării, reuşi să-i oprească o clipă, mai ales că sălbaticii nu se aşteptau la rezistenţă. Această împrejurare dădu timp lui Magua să intervină şi, prin strigătele ascuţite şi gesturi, reuşi să le spună ceva care le atrase luarea-aminte. Cuvintele pe care le rostea acum n-aveau alt scop decît să-i convingă să nu-şi ucidă imediat victimele, ci să le prelungească agonia. Propunerea fu primită prin zgomotoase aclamaţii de o bucurie feroce şi indienii se pregătiră să o pună cît mai degrabă în practică.

Doi războinici voinici se repeziră deodată asupra lui Heyward, iar altul sări la psalmist, care părea un adversar mai puţin de temut. Dar nici unul din cei doi captivi nu cedă fără a opune o rezistenţă viguroasă, din păcate zadarnică. David însuşi îl trînti la pămînt pe sălbaticul care sărise asupra lui, iar pe maior nu reuşiră să-l imobilizeze decît toţi ceilalţi laolaltă. Îl legară apoi cu nuieluşe lungi şi flexibile de trunchiul unui brad, ale cărui crengi serviseră lui Magua în timpul cuvîntării lui, cînd mimase căderea huronului împuşcat.

Cînd Duncan îşi reveni, îşi dădu seama cu durere că soarta lui avea să fie împărtăşită de toţi prietenii săi. La dreapta lui o văzu pe Cora, legată şi ea de un copac, palidă şi agitată, dar cu o hotărîre nestrămutată în ochii ei ageri, cu care urmărea toate mişcările duşmanilor. În schimb, pe Alice, numai legăturile care o înlănţuiau de un alt brad, la stînga, o făceau să stea pe picioare, căci părea mai mult moartă decît vie ; capul îi căzuse pe piept şi tremura toată, pierită de groază. Mîinile îi erau împreunate ca pentru rugăciune ; dar în loc să-şi ridice ochii spre cer, către singura fiinţă de la care mai putea aştepta ajutor, îl fixa pe Duncan, cu un fel de încredere copilărească. Pe David, deşi luase parte la scurta

luptă, această situaţie, cu totul nouă pentru el, părea să-l mire nespus.

Indienii erau ocupaţi cu pregătirile. Setea de răzbunare a huronilor luase o nouă direcţie, către rafinamentele unei cruzimi perfecţionate de o experienţă multiseculară. Unii tăiau ramuri, ca să înjghebeze ruguri mari împrejurul victimelor, alţii ciopleau ţăruşi de lemn, pe care să-i înfigă în carnea prizonierilor. Doi dintre ei se căzneau să îndoaie la pămînt doi brazi tineri, apropiindu-le vîrfurile, de care aveau să-l lege pe Heyward de braţe şi apoi să-l tragă în sus, despicîndu-l. Dar toate aceste chinuri păreau să nu fi fost de ajuns ca să potolească setea de răzbunare a lui Magua.

În timp ce monştrii mai puţin inventivi din care se compunea banda pregăteau sub ochii nefericiţilor prizonieri mijloacele obişnuite şi cunoscute pentru tortura care li se pregătea, el se apropie de Cora şi o invită cu un surîs diabolic să ia aminte la pregătirile care se făceau pentru uciderea lor.

— Ei — rînji el — ce spune fiica lui Munro ? Capul îi este prea trufaş ca să i se poată odihni pe aşternutul unui wigwam de indian. Se va simţi mai bine poate cînd se va rostogoli ca o piatră rotundă la poalele dealului, ca să servească de jucărie lupilor ? Sînul ei nu vrea să hrănească copiii unui huron. Ei bine, îi va vedea pe huroni spurcîndu-i sînul cu scuipatul lor !

— Ce vrea să spună această bestie ? strigă Heyward.

— Nimic — răspunse ferm Cora — e un sălbatic, un sălbatic neştiutor şi barbar, care nu-şi dă seama de cele ce spune şi de ceea ce face. Să folosim ultimele noastre clipe ca să rugăm cerul să pogoare asupră-i căinţă şi iertare.

— Iertare ! repetă furios indianul care, înţelegînd greşit, credea că i se cere să-i ierte. Ţinerea de minte a unui huron este mai lungă decît mîna Feţelor-Palide, şi îndurarea lui, mai scurtă decît dreptatea lor. Vorbeşte : să trimit tatălui tău capul cu păr blond şi pe ale celorlalţi doi ? Consimţi să-l urmezi pe Magua pe malul Marelui Lac, ca să-i aduci apă şi să-i pregăteşti hrană ?

— Lasă-mă ! îi strigă-n obraz Cora, cu un adînc dispreţ şi cu un glas atît de grav, încît o clipă îl ţintui-n loc pe barbar. Pîngăreşti cu gînduri necurate ultimele rugăciuni şi mă împiedici să mă-ndrept spre cer !

Impresia pe care o produsese asupra lui Magua fu de scurtă durată.

— Uite — continuă el, arătînd-o pe Alice cu o bucurie sălbatică — uite-o cum plînge ! E prea tînără ca să moară. Aş putea s-o trimit lui Munro, ca să aibă cine să-i pieptene părul cărunt şi să-i mai ţină bătrîna inimă în viaţă.

Cora nu putu rezista ispitei de a privi într-acolo şi citi în ochii surioarei ei groaza, deznădejdea şi dragostea de viaţă, atît de firească fiecărei fiinţe.

— Ce spune, scumpa mea Cora ? strigă cu glas tremurător Alice. Zice că vrea să mă trimită la tata ?

Cora rămase cîteva clipe cu ochii aţintiţi la ea, pradă unei sfîşietoare emoţii. În sfîrşit reuşi să vorbească, şi glasul ei, pierzîndu-şi stăpînirea obişnuită, căpătă tonul unei gingăşii aproape materne.

— Alice — îi spuse ea — huronul ne oferă amîndurora viaţa, ba chiar mai mult, promite că vă va reda, ţie şi lui Duncan, nepreţuitului nostru Duncan, libertatea şi veţi fi predaţi prietenilor noştri şi tatii, nefericitului nostru tată, dacă eu mi-aş putea călca pe inima asta îndărătnică, pe orgoliul şi mîndria mea şi aş consimţi...

Nu mai putu urma ; vocea i se stinse. Împreună mîinile şi ridică ochii spre cer, ca pentru a implora înţelepciunea infinită ca s-o îndrumeze ce trebuie să facă.

— Să consimţi la ce ? strigă Alice. Continuă, draga mea Cora ! Ce vrea de la noi ? Oh ! De ce nu mi s-a adresat mie ! Cu cîtă bucurie aş muri ca să te salvez pe tine şi pe Duncan, să pot aduce o cît de mică mîngîiere sărmanului nostru tată !

— Să mori ! repetă Cora pe un ton mai calm şi mai hotărît. Moartea n-ar fi nimic, dar alternativa este groaznică ! Vrea — continuă ea lăsînd capul în jos, de ruşine că este obligată să divulge propunerile înjositoare ce i se făcuseră — vrea să-l urmez în sălbăticie, să merg cu el la huroni, să rămîn cu el ; într-un cuvînt, să-i devin femeie ! Spune acum, Alice, iubita mea soră, şi dumneata, maior Heyward, ajutaţi slaba mea minte cu poveţele voastre. Trebuie să-mi răscumpăr viaţa printr-un astfel de sacrificiu ? Tu, Alice, şi dumneata, Duncan, aţi consimţi să o primiţi din mîinile mele cu acest preţ ? Vorbiţi ! Spuneţi-mi amîndoi ce trebuie să fac ! Sînt gata să fac ceea ce hotărîţi !

— Dac-aş vrea să trăiesc cu acest preţ ? strigă maiorul indignat. Cora, Cora, nu-ţi bate joc de durerea noastră ! Nici nu mai pomeni de această dezgustătoare alternativă ! Singur gîndul acesta mi se pare de o mie de ori mai îngrozitor ca moartea !

— Știam că acesta îți va fi răspunsul ! spuse Cora și chipul ei se însufleți la aceste cuvinte, iar o clipă privirile i se umplură de strălucire. Dar ce spune scumpa mea Alice ? Sînt gata să fac orice pentru ea și nu va auzi din parte-mi nici un murmur.

Heyward și Cora ascultară tăcuți și cu cea mai mare atenție, dar din partea Alicei nu se auzi nici un răspuns. Brațele îi căzuseră de-a lungul trupului și degetele-i erau agitate de ușoare convulsiuni. Capul îi era plecat pe piept, picioarele i se muiaseră și nu mai era susținută decît de curmeiul care o lega strîns de copac. Totuși, după cîteva clipe, culorile i se iviră iarăși în obraji și capul se mișcă, dar ca să exprime printr-un gest expresiv cît era de departe de a dori ca sora ei să facă sacrificiul de care vorbise.

— Nu ! Nu, nu ! Mai bine să murim ! Să murim așa cum am trăit — abia putu să șoptească.

— Ei bine, mori atunci ! strigă Magua, scrîșnind din dinți, mînios că tînăra fată, pe care o crezuse slabă și lipsită de energie, arăta deodată atîta hotărîre. Azvîrli asupra ei, din toate puterile, securea, și arma ucigașă, despicînd aerul, reteză, sub ochii îngroziți ai lui Heyward, o șuviță din părul Alicei și se înfipse adînc în copac, la un deget deasupra capului ei.

Această priveliște scoase pe Heyward din sărite ; desperarea îi dădu forțe noi și, cu o sforțare puternică, rupse legăturile cu care era înlănțuit și se repezi asupra unui sălbatic care, scoțînd un urlet înfricoșător, tocmai ridicase tomahawkul să dea o lovitură mai sigură victimei sale. Cei doi luptară o clipă și se prăbușiră încleștați la pămînt, dar trupul aproape gol al huronului se lăsa greu apucat de maior ; adversarul îi scăpă și, sprijinindu-și genunchiul în pieptul lui, ridică cuțitul. Duncan văzu sclipirea lamei gata să-l atingă, cînd un glonț îi trecu șuierînd pe la ureche și, în același timp, auzi pocnetul unei împușcături. Heyward își simți pieptul ușurat de greutatea ce-l apăsa și pe chipul sălbaticului împietri o expresie de nedumerire, apoi, după ce huronul se clătină șovăind, căzu neînsuflețit pe frunzele uscate de lîngă el.

CAPITOLUL XII

Plec, domnule, şi într-o clipă voi fi înapoi la dumneavoastră.

CLOVNUL
(Noaptea regilor)

Sălbaticii rămaseră buimăciţi văzînd cum moartea a lovit fără veste pe unul dintre ei. Dezmeticindu-se, căutară să vadă cine era puşcaşul atît de îndrăzneţ şi atît de sigur de lovitura lui, ca să tragă asupra inamicului fără teama de a-l răni pe acela pe care voia să-l salveze. Numele lui Carabină-Lungă fu rostit aproape în acelaşi timp de toate gurile, însoţit de un urlet de furie şi jale. Din tufişul unde huronii îşi lăsaseră armele de foc le răspunseră alte strigăte puternice, şi ucigaşii scoaseră noi răcnete de mînie cînd îi văzură pe duşmanii lor tăindu-le calea spre arme.

Ochi-de-Şoim, prea nerăbdător să-şi mai încarce carabina pe care şi-o regăsise în tufiş, se repezi asupră-le, apucînd puşca de ţeavă şi despicînd aerul. Dar cu toate că fugea foarte repede, i-o luă înainte un tînăr sălbatic care, în mînă cu un cuţit şi învîrtind în cealaltă cumplitul tomahawk, aruncîndu-se în mijlocul huronilor, se aşeză ca o pavăză în faţa Corei. Un al treilea inamic, pe al cărui corp pe jumătate gol erau zugrăvite semnele înfricoşătoare ale morţii, se repezi ca fulgerul, cu o înfăţişare tot atît de ameninţătoare. Strigătele de mînie ale huronilor fură urmate de exclamaţii repetate de surpriză, cînd recunoscură pe inamicii care se repeziseră asupra lor : „Cerbul-cel-Sprinten !", „Şarpele-cel-Mare !", „Le Cerf-Agile !", „Le Gros-Serpent !".

Primul care-şi reveni din buimăceală fu Magua. Dîndu-şi imediat seama că nu are decît trei adversari, îşi încurajă prin strigăte însoţitorii şi, dîndu-le el însuşi pilda, se repezi

chiuind, cu cuțitul în mînă, asupra lui Chingachgook. Acesta fu semnalul unei încăierări generale. Nici una din cele două tabere n-aveau arme de foc, așa că doar lupta ucigătoare, corp la corp, cu arme de atac, fără arme de apărare, avea să decidă de partea cui va fi victoria.

Uncas atacă cel dintîi pe un huron, căruia-i zdrobi capul cu o formidabilă lovitură de tomahawk. Această primă izbîndă reduse la egalitate numărul combatanților, revenindu-i fiecăruia cîte un singur inamic. Heyward smulse seourea lui Magua din copacul de care era legată Alice și se avîntă în luptă.

Loviturile urmau una după alta cu iuțeala fulgerului, ca grindina într-o furtună. Puterea lui Ochi-de-Șoim întrecu pe cea a adversarului său, care fu întins la pămînt cu o lovitură năprasnică cu patul puștii. Era al doilea.

În acest timp, Heyward, mînat de o furie nestăvilită, își aruncase securea împotriva huronului care-l amenința, în loc să aștepte ca să fie mai aproape de el și apoi să-l lovească. Sălbaticul, atins în frunte, păru că șovăie și se opri o clipă din fugă. Impetuosul maior, înflăcărat de această aparență de succes, se repezi asupra lui cu mîinile goale și recunoscu imediat că a comis o imprudență. Avu nevoie de o deosebită iscusință și de toate puterile ca să se apere de loviturile deznădăjduite pe care i le dădea inamicul lui cu cuțitul. Neputîndu-l ataca la rîndul lui, reuși pînă la urmă să-l prindă în brațe și încercă să-i imobilizeze mîinile. Dar această sforțare îi slei repede puterile. În clipa cînd simți că forțele-l părăsesc, auzi în apropiere un glas care striga :

— Moarte și nimicire, nici o milă pentru blestemații de mingo !

În aceeași clipă, patul puștii lui Ochi-de-Șoim izbi în plin țeasta huronului, și Duncan simți cum îi alunecă din brațe, moale și inert, trupul vrăjmașului său.

După ce tînărul mohican își răpusese primul adversar și-și aruncă ochii în jur ca un leu mîniat, căutînd un altul, îl zări pe cel de-al cincilea huron, care, găsindu-se fără adversar în această luptă pe viață și pe moarte și mînat de un spirit de răzbunare diavolesc, scosese un răcnet mînios și alerga spre Cora, aruncînd în ea de departe securea, ca pentru a o anunța ce soartă o așteaptă. Arma bine ascuțită atinse numai copacul, însă tăie legăturile care o înlănțuiau pe fată. Ea se smulse din strînsoare și fugi la Alice, o cuprinse

în braţe şi încercă cu mîinile tremurînde să-i dezlege ramurile care încă o ţineau prizonieră. Acest gest de afecţiune mişcătoare ar fi înduioşat pe oricine, dar sîngerosul huron nu se înduplecă ; o apucă pe Cora de părul frumos care-i unduia desfăcut pe gît şi pe umeri, o trînti în genunchi şi făcu să scînteieze în faţa ochilor ei un cuţit, pe care-l învîrti în jurul capului ei, pentru a o face să vadă în ce chip cumplit o va lipsi de această podoabă. Dar plăti scump clipa asta de feroce contemplaţie. Uncas tocmai observase scena fioroasă şi nici trăsnetul n-ar fi lovit mai cu iuţeală. Din trei salturi, tînărul mohican tăbărî asupra duşmanului şi ciocnirea fu atît de violentă, încît îl zvîrli la cîţiva stînjeni. Se ridicară în acelaşi timp şi se repeziră unul la altul cu o furie egală, cu sîngele curgîndu-le şiroaie, dar lupta se sfîrşi curînd, căci în chiar clipa cînd cuţitul lui Uncas străpungea inima huronului, tomahawkul lui Heyward şi patul puştii vînătorului îi zdrobeau craniul.

Lupta se sfîrşise, cu excepţia trîntei crîncene dintre Şarpele-cel-Mare şi Vulpea-Şireată, a cărei soartă nu era încă hotărîtă. Aceşti războinici barbari dovedeau că merită poreclele ce le fuseseră date în trecutele bătălii. După ce un timp s-au izbit cu o ură turbată şi s-au apărat de lovituri mortale, se încleştaseră corp la corp şi căzuseră amîndoi, continuîndu-şi lupta pe pămînt, încolăciţi ca nişte şerpi.

Pe cînd lupta celorlalţi se terminase aşa cum ştim, locul unde continua trînta aceasta nu se mai putea deosebi decît printr-un nor de praf şi de frunze uscate, care se înălţau ca stîrnite de un vîrtej. Mînaţi de motive deosebite : de iubire filială, de prietenie şi recunoştinţă, Uncas, vînătorul şi maiorul alergară în grabă să dea ajutor camaradului lor. Dar în zadar cuţitul lui Uncas căuta un loc să străpungă inima inamicului ; în van Ochi-de-Şoim ridica patul puştii ca să-l lovească în cap ; zadarnic Heyward pîndea momentul, ca să poată apuca un braţ sau un picior al huronului ; mişcările scurte şi iuţi ale celor doi luptători acoperiţi de sînge şi praf erau atît de rapide, încît trupurile lor păreau că formează unul singur şi nimeni nu cuteza să lovească, de teamă să nu se înşele asupra victimei şi să omoare tocmai pe acela căruia ţineau să-i scape viaţa.

Erau scurte momentele cînd se vedeau strălucind ochii feroci ai huronului, ca aceia ai dragonului cu privirea uci-

gătoare, din poveste. Prin norii de praf care-l înconjurau, trădătorul putea citi în privirile celor din jur că nu avea să se aştepte nici la îndurare, nici la milă ; dar înainte de a primi lovitura ce i se sortise, în locul lui apărea chipul înfierbîntat al mohicanului. Pe nesimţite, teatrul luptei se schimbase, deplasîndu-se aproape de marginea podişului de pe creştetul micului munte. În sfîrşit, Chingachgook prinse momentul să aplice inamicului său o lovitură sigură de cuţit şi în aceeaşi clipă Magua îi dădu drumul, scoase un horcăit şi rămase întins cu faţa-n jos, fără să mai dea vreun semn de viaţă. Mohicanul se ridică imediat şi strigătul său de triumf făcu să răsune pădurea.

— Victorie delawarilor ! Victorie mohicanilor ! strigă Ochi-de-Şoim. Dar — adăugă el imediat — o lovitură bună cu patul puştii, lovitura de graţie, aplicată de un om cu sîngele neamestecat, nu va lipsi pe prietenul nostru nici de onoarea victoriei, nici de dreptul ce-l are la scalpul celui învins.

Ridică puşca în aer pentru lovitura menită tigvei huronului doborît, dar în aceeaşi clipă Vulpea-Şireată făcu o mişcare neaşteptată şi, rostogolindu-se de pe marginea podişului, de-a lungul povîrnişului, dispăru în mai puţin de un minut în mijlocul tufişurilor dese. Cei doi mohicani, care-şi crezuseră inamicul răpus, rămaseră o clipă ca împietriţi şi porniră să-l urmărească pe coastă-n vale, cu graba a doi ogari care adulmecă urma vînatului. Dar un strigăt ascuţit al cercetaşului le schimbă planul, rechemîndu-i sus pe platou.

— Lăsaţi-l să se ducă ! îi sfătui el dintr-un ciudat spirit de dreptate. Unde vreţi să-l mai găsiţi ? S-a şi tupilat în vreo vizuină. A dovedit astfel că nu degeaba a fost poreclit Vulpe, înşelător şi laş ce e ! Un delawar cinstit, văzîndu-se învins, ar fi aşteptat să-şi primească lovitura-n cap, fără să se opună, dar banditii ăştia de maqua ţin la viaţă, ca pisicile sălbatice. Trebuie să-i ucizi de două ori, ca să fii sigur că sînt morţi o dată. Lăsaţi-l să se ducă ! E singur, n-are nici puşcă, nici arc ; e rănit şi are cale lungă de bătut ca să ajungă la francezi sau la ai lui. E ca un şarpe căruia i s-au smuls colţii veninoşi ; nu ne mai poate face rău, cel puţin pînă ce mocasinii noştri ne vor purta către locuri mai sigure. Dar uite, Uncas — adăugă el în delawară — tatăl tău a şi început să recolteze scalpurile. Cred c-ar fi bine să te asiguri că toţi vagabonzii ăştia sînt morţi de-a binelea ;

să nu ne trezim că le vine pofta să se scoale ca celălalt şi să fugă prin pădure, ţipînd ca o gaiţă cu aripile tăiate.

Zicînd acestea, cinstitul dar neînduplecatul vînător se duse să examineze pe fiecare din cele cinci cadavre întinse la mică distanţă unul de altul, înţepîndu-le cu vîrful cuţitului, ca să se asigure că nu mai există în ele nici o scînteie de viaţă, cu atîta indiferenţă, de parc-ar fi avut de-a face cu nişte hoituri de fiare. Totuşi, Chingachgook i-o luase înainte, fiindcă ridicase imediat după luptă trofeele victoriei : scalpurile învinşilor.

Dimpotrivă, Uncas, renunţînd la vechile obiceiuri fioroase şi lăsîndu-se mînat de firea sa mai blîndă, îl urmă pe Heyward, care alergase de îndată spre cele două femei. Cînd desfăcură legăturile care o înlănţuiau încă pe Alice şi pe care Cora singură nu putuse să le rupă, cele două surori se aruncară una în braţele celeilalte.

Nu vom încerca să zugrăvim recunoştinţa de care au fost cuprinse faţă de bunul Dumnezeu, văzîndu-se redate vieţii şi tatălui lor, în chip atît de neaşteptat. Ruga le-a fost adîncă şi tăcută. Alice nu s-a ridicat din genunchi decît ca să se arunce din nou în braţele surorii sale, copleşind-o de multe şi fierbinţi îmbrăţişări, ce-i fură înapoiate cu prisosinţă. Rosti suspinînd numele tatălui lor şi, printre lacrimi, ochii ei blînzi ca ai unei porumbiţe se însufleţiră de focul nou al speranţei.

— Sîntem salvate ! strigă ea. Sîntem salvate ! Scumpul nostru părinte ne va mai putea îmbrăţişa, inima lui nu va fi sfîşiată de durerea morţii noastre. Şi tu, Cora, iubita mea soră şi mamă, eşti din nou cu mine ! Şi dumneata, Duncan — adăugă ea, privindu-l cu un surîs de o îngerească nevinovăţie — dragul şi viteazul nostru Duncan, ai scăpat teafăr din această primejdie grozavă !

La aceste cuvinte spuse cu o căldură pornită din suflet, Cora nu răspunse decît strîngîndu-şi sora la piept cu şi mai multă dragoste ; nici chiar Heyward nu se ruşină de lacrimile ce-i sclipeau în gene, şi Uncas, înroşit de sîngele duşmanilor şi de al său, în aparenţă spectator nepăsător al acestei scene înduioşătoare, dovedea prin expresia privirilor lui că depăşeşte poate cu cîteva secole pe sălbaticii lui compatrioţi.

În timpul acestor peripeţii emoţionante, Ochi-de-Şoim, după ce s-a asigurat că nici unul dintre inamicii întinşi la pămînt nu mai are putinţa să le facă vreun rău, se apropie

de David şi-i desfăcu legăturile pe care continua să le suporte cu o resemnare exemplară.

— Gata ! zise vînătorul, aruncînd la o parte ultima ramură pe care o tăiase. Iată-te din nou cu toate mădularele slobode, deşi nu te slujeşti de ele cu mai multă judecată decît cea de care a dat dovadă natura atunci cînd le-a zămislit. Dacă nu iei în nume de rău părerea unui om care nu-i mai în vîrstă decît dumneata, dar care poate spune că, petrecîndu-şi cea mai mare parte din viaţă în pustiuri, a dobîndit mai multă experienţă decît îl arată anii, am să-ţi spun ceea ce gîndesc : ar fi mai înţelept din partea dumitale dacă ai vinde primului nebun ce-ţi iese în cale instrumentul ăsta din buzunar şi cu banii luaţi pe el ţi-ai cumpăra vreo armă care să-ţi fie mai de folos, chiar un pistol ruginit. Poate aşa, cu oleacă de grijă şi dibăcie, ai mai scoate-o la capăt, fiindcă îmi închipui că acum ochii dumitale te-au învăţat în sfîrşit că chiar cioara preţuieşte mai mult decît papagalul ; cel puţin, aceea tot mai ajută la ceva, că face să dispară de pe suprafaţa pămîntului spurcăciunile, dar celălalt nu-i bun decît să te încurce în pădure, amăgind pe cei care stau să-l asculte.

— Armele şi trîmbiţele sînt bune-n bătălie — răspunse cîntăreţul eliberat — dar cîntecele de recunoştinţă, la victorie ! Prietene — spuse el, întinzînd vînătorului o mînă mică şi firavă, pe cînd ochii lui umezi îi scînteiau — îţi mulţumesc pentru tot părul care mi-a rămas pe cap. Poate că există şi păr mai frumos, mai ondulat, dar eu m-am mulţumit totdeauna cu al meu şi l-am găsit potrivit pentru capul pe care-l acoperă. Dacă nu am luat parte la bătălia din urmă, asta se datoreşte, te asigur, mai puţin unei lipse de bunăvoinţă, cît afurisitelor de curmeie cu care m-au legat păgînii. Tu te-ai arătat viteaz şi iscusit în luptă, şi dacă-ţi aduc mulţumire înainte de a-mi împlini alte datorii mai măreţe şi mai de seamă, înseamnă că ai dovedit că eşti vrednic de slava unui creştin.

— Ce-am făcut eu e floare la ureche ! răspunse Ochi-de-Şoim, cu mai puţină indiferenţă de cînd psalmistul îi adresase cuvinte de recunoştinţă atît de sunătoare. Ai să vezi multe de-astea, dacă apuci să mai rămîi printre noi. Dar mi-am regăsit pe bătrînul meu prieten „Ucigătorul-de-Cerbi" — adăugă el, bătînd cu palma patul puştii. Asta zic şi eu victorie ! Irochezii sînt de obicei şireţi, dar uită să fie tocmai cînd trebuie ; altfel nu-şi lăsau armele de foc

departe de ei. Dacă Uncas şi tată-său ar fi avut răbdarea cu care sînt înzestraţi indienii, am fi întîmpinat pe aceşti bandiţi cu trei gloanţe în loc de unul şi i-am fi curăţat pe toţi mai repede şi mai lesne, mai ales pe ticălosul care-a spălat putina. Dar aşa a fost scris şi mai bine nu se poate.

— Adevăr grăieşti — răspunse David — şi se vede că eşti însufleţit de duhul creştinesc. Cel ce trebuie mîntuit va fi mîntuit şi cel ce trebuie osîndit va fi osîndit. Aceasta este doctrina adevărului şi ea este mîngîierea pentru sufletul unui bun creştin.

Vînătorul se aşezase tacticos şi-şi întorcea puşca pe toate părţile, cu grija unui părinte care cercetează toate membrele copilului care a căzut rău. Auzind replica lui David, ridică ochii asupra lui cu un aer de vădită nemulţumire şi nu-i dădu răgaz să continue.

— Doctrina asta sau ce-o fi — spuse el — este o credinţă pentru mişei, nu pentru un om cinstit. Eu pot crede că huronul ăsta, de sub nasul meu, va să-şi primească moartea din mîna mea ; asta da, pentru că îl văd cu ochii mei. Dar că ar putea să-şi ia o răsplată, pentru ticăloşiile lui, acolo sus, nu cred pînă nu văd. N-ai să mă faci niciodată să cred, de pildă, că Chingachgook, care-i acolo, ar putea fi pedepsit în ziua judecăţii din urmă.

— Nu ai argumentaţie pentru o doctrină atît de îndrăzneaţă şi nici autoritate ca s-o susţii ! strigă David, pătruns de argumente subtile şi metafizice, care pe vremea lui şi mai ales în ţinutul lui întuneca deseori nobila simplitate a revelaţiei, căutînd să străbată cu vorbe misterul de nepătruns al naturii divine. Templul dumitale este construit pe nisip şi primul uragan îl va nărui din temelii. Te întreb care sînt argumentele dumitale pentru o afirmaţie atît de puţin caritabilă. (David, ca toţi aceia care ţin neapărat să susţină un sistem, nu reuşea totdeauna să-şi aleagă expresiile.) Citează-mi capitolul şi versetul care cuprinde un text în stare să sprijine ce susţii şi spune-mi în ce cărţi sfinte se află.

— Cărţi ! repetă Ochi-de-Şoim cu cel mai mare dispreţ. Mă crezi poate un mucos care se ţine de şorţul babelor bisericoase. Crezi dumneata că puşca asta de pe genunchii mei e o pană de gîscă, cornul meu de pulbere o călimară şi tolba o năframă în care să-mi car prînzişorul la şcoală ? Cărţi, auzi ! Ce nevoie are de cărţi un om ca mine, un războinic al deşertului, cu sîngele curat ? Nu am decît una

la viaţa mea şi cuvintele scrise acolo sînt prea lămurite şi prea simple ca să aibă nevoie de argumente, cu toate că mă pot lăuda că am lucrat din greu patruzeci de ani buni ca s-o pătrund.

— Şi cum se cheamă tomul ăsta? întrebă maestrul de psalmodie, înţelegînd greşit sensul celor spuse de camaradul său.

— Este colea, deschis în faţa ochilor dumitale — răspunse cercetaşul — şi cel căruia îi aparţine nu-i de loc zgîrcit: dă voie oricui să-l ia să-l citească. Am auzit că sînt unii care au nevoie de vrafuri de cărţi ca să se convingă că există Dumnezeu. Se poate ca oamenii, în aşezările lor, să schimonosească cele înfăptuite de el în asemenea chip, încît să facă îndoielnic, faţă de negustori şi preoţi, ceea ce este limpede ca lumina zilei, aici, în pustietate. Dar dacă cineva se îndoieşte, n-are decît să mă urmeze, de cînd răsare pînă apune soarele, în adîncul pădurii, şi am să-l fac să vadă destule ca să-şi dea seama că nu-i decît un prost şi că cea mai mare prostie a lui este să vrea să se ridice la treapta unei fiinţe a cărei bunătate şi putere nu o va egala niciodată.

Cînd David îşi dădu seama că discuta cu un om a cărui credinţă îşi avea originea în natură şi care dispreţuia toate subtilităţile metafizicii, renunţă numaidecît la o controversă din care crezu că nu se va alege nici cu cinste, nici cu folos. În timp ce vînătorul vorbea încă, se aşezase jos lîngă el şi, scoţîndu-şi micul volum de psalmi şi ochelarii cu ramă de fier, se pregăti să-şi îndeplinească o îndatorire pe care afrontul ce-l primise ortodoxia lui o întîrziase. David era un fel de menestrel al Lumii Noi, desigur foarte departe de timpurile acelor trubaduri inspiraţi care, în vechime, slăveau renumele unui baron sau al unui prinţ; dar era un bard în spiritul ţării în care trăia, acum gata să-şi exercite talentele întru celebrarea victoriei, mulţumind smerit proniei. Aşteptă cu răbdare ca Ochi-de-Şoim să termine de vorbit, şi atunci, ridicînd ochii şi vocea, spuse tare:

— Prieteni, vă invit să vă uniţi glasul cu al meu, să mulţumiţi cerului că ne-a scăpat din mîinile barbarilor necredincioşi şi să ascultaţi imnul de slavă cîntat pe frumoasa arie zisă „Northampton".

Indică pagina unde se aflau versurile pe care le vor cînta, ca şi cum ascultătorii săi ar fi avut fiecare în mînă cîte o carte, asemănătoare, în care să le caute, şi, după

obicei, îşi lipi instrumentul de buze, ca să ia şi să dea tonul, cu aceeaşi gravitate pe care ar fi avut-o într-un templu al dreptei-credinţe. Însă de data aceasta, nici un glas nu se uni cu al său, fiindcă cele două surori erau prea ocupate cu manifestările de dragoste de care am vorbit, iar ceilalţi aveau alte treburi. Indiferenţa aparentă a ascultătorilor săi nu-l descurajă de loc ; îşi începu cîntecul şi-l duse de unul singur pînă la capăt, fără să se întrerupă.

Vînătorul îl ascultă, continuîndu-şi în tăcere inspecţia puştii. Şi era vizibil că însuşirile lui David nu-l mai impresionau ca în ajun. Într-un cuvînt, niciodată un cîntăreţ ambulant nu şi-a arătat iscusinţa în faţa unor ascultători mai neatenţi ; şi cu toate acestea, luînd în consideraţie credinţa fierbinte a cîntăreţului, este îngăduit să se creadă că niciodată cîntecele unui bard nu s-au apropiat mai mult ca atunci de Dumnezeu. Ochi-de-Şoim se ridică, în sfîrşit, clătinînd din cap şi, mormăind printre dinţi nişte vorbe din care nu s-au putut auzi decît „gîtlej" şi „irochez", se duse să examineze arsenalul huronilor. Chingachgook îl urmă şi recunoscu printre arme puşca lui şi a fiului său. Heyward şi chiar David găsiră de asemenea cu ce să se înarmeze ; nu le lipsiră nici muniţiile, pentru ca armele să le fie într-adevăr de folos.

După ce şi-au ales fiecare ce le trebuia şi-şi distribuiră trofeele rămase, vînătorul anunţă că sosise timpul să se gătească de plecare. David îşi terminase cîntările, iar cele două surori îşi reveniseră complet din spaima prin care trecuseră. Ajutate de Heyward şi de tînărul mohican, coborîră muntele, pe care nu de mult îl urcaseră însoţite de nişte călăuze atît de deosebite de cele de-acuma. Apoi, încălecînd pe caii care avuseseră timp să se odihnească şi să pască iarbă şi muguri de arbuşti, porniră la drum, în frunte cu acela care le arătase în clipe de neuitată groază atîta zel şi devotament. Prima etapă n-a fost lungă. Ochi-de-Şoim, părăsind o potecă urmată de huroni la venire, ocoli pe dreapta, traversă un pîrîiaş şi făcu semn de oprire într-o vîlcea umbrită de cîţiva ulmi. Nu erau decît la un sfert de milă de dealul fatal, iar caii nu folosiseră de fapt celor două surori decît să treacă pîrîul fără să-şi ude încălţămintea.

Indienii şi vînătorul păreau să cunoască acest loc. Ajunşi acolo, îşi sprijiniră puştile de un copac şi începură să mătură frunzele uscate, nu departe de trei sălcii plîngă-

toare, apoi săpînd pămîntul cu cuţitele, dădură repede de un izvor de apă curată şi limpede. Atunci Ochi-de-Şoim privi în jurul lui, ca şi cum ar fi căutat un obiect pe care se aştepta să-l găsească şi pe care nu-l mai vedea şi începu să ocărască :

— Ticăloşii din tribul Mohawk, sau fraţii lor, tuscarorii şi onondagii, au venit să se adape aici, şi derbedeii au şterpelit plosca. Iată ce înseamnă să faci servicii unor cîini nerecunoscători ! Dumnezeu şi-a întins mîna milostivă asupra acestor păduri şi a făcut să iasă din măruntaiele pămîntului un izvor de apă curată, care ar putea aproviziona toate prăvăliile farmaciştilor din coloniile Americii şi, poftim, secăturile l-au astupat, au bătătorit pămîntul deasupra, de parc-ar fi dobitoace şi nu făpturi cu chip omenesc !

În timp ce vînătorul îşi vărsa astfel necazul, Uncas îi întinse tăcut plosca de care pomenise şi pe care o găsise pusă cu grijă pe ramurile unei sălcii, dar scăpase privirilor nerăbdătoare ale tovarăşului său. După ce o umplu cu apă, Ochi-de-Şoim se trase mai la o parte, se aşeză pe un trunchi şi bău cu mare plăcere, apoi începu să examineze pe îndelete rămăşiţele ospăţului huronilor, pe care le strînsese în tolba lui de vînat.

— Îţi mulţumesc ! îi spuse lui Uncas, înapoindu-i plosca goală. Ia să vedem acum cum trăiesc ticăloşii de huroni cînd ies la drumul mare. Uite ici ! Derbedeii se pricep care sînt cele mai bune bucăţi la un căprior şi ai jura că sînt în stare să taie şi să prăjească o bucată de vînat tot atît de bine ca cel mai bun bucătar din ţară. Dar cînd colo, carnea e crudă, căci irochezii sînt tot nişte sălbatici. Uncas, ia amnarul ăsta şi aprinde focul ! Cred că ni se cuvine un hărtănaş de friptură după atîta oboseală.

Heyward, văzînd că prietenii lor se pregătesc de masă, ajută pe cele două surori să coboare de pe cai, ca să se odihnească pe iarbă, şi în timp ce se punea mîncarea la foc, curiozitatea îl îndemnă să întrebe prin ce fericit concurs de împrejurări sosiseră călăuzele lor tocmai la timp ca să le scape viaţa.

— Cum se face, dragă prietene, că v-aţi întors atît de repede — se adresă el cercetaşului — şi că n-ai adus nici un ajutor din garnizoana fortului Edward ?

— Dacă am fi trecut de cotul rîului de sub cascadă, am fi sosit aici tocmai la timp ca să vă acoperim leşurile cu frunze, dar desigur mult prea tîrziu ca să vă salvăm

scalpurile. Nu, nu, în loc de a ne istovi alergînd la fort, am rămas la pîndă pe malurile Hudsonului, ca să iscodim mişcările huronilor.

— Deci aţi fost martori la tot ce ni s-a întîmplat?

— Nu chiar la tot; ochii indienilor sînt prea ageri ca să le scape ceva, aşa că am stat ascunşi. De fapt, cel mai greu lucru a fost să silim pe tînărul ăsta să stea liniştit lîngă noi. Ah, Uncas, te-ai purtat mai degrabă ca o femeie curioasă, decît ca un războinic al naţiei tale!

Ochii vii ai lui Uncas se fixară o clipă asupra vînătorului, dar nu răspunse şi nu arătă în nici un fel că s-ar căi de purtarea lui. Dimpotrivă, lui Heyward i se păru că remarcă pe faţa tînărului mohican o expresie de mîndrie şi era vădit că tăcerea lui se datora respectului pentru cei ce-l ascultau şi stimei sale nedezminţite faţă de vînătorul alb.

— Ai văzut cum am fost capturaţi? adăugă maiorul.

— Am auzit — răspunse Ochi-de-Şoim, apăsînd pe acest cuvînt. Urletele indienilor sînt un limbaj destul de limpede pentru oamenii care şi-au petrecut viaţa în păduri. Dar cînd aţi debarcat, am fost nevoiţi să ne strecurăm ca şerpii sub mărăcinişuri, ca să nu fim zăriţi, şi din acel moment nu v-am mai văzut decît legaţi de copacii de-acolo, pentru a fi ucişi la stîlp, după obiceiul indienilor.

— Salvarea noastră este opera providenţei — spuse Heyward. E aproape o minune că aţi luat drumul cel bun, pentru că huronii s-au despărţit imediat în două trupe, cu cîte doi cai fiecare.

— Ah! exclamă vînătorul, ca unul care-şi aduce aminte că s-a găsit cîndva într-o mare încurcătură. Asta era cît pe-aci să ne facă să vă pierdem urma, dar ne-am hotărît s-o luăm în partea asta, pentru că am socotit, pe bună dreptate, că bandiţii nu-şi vor tîrî prizonierii spre nord. Numai că după ce am făcut cîteva mile fără să găsim nici măcar o singură ramură ruptă, după cum ne fusese vorba, inima a început să mi se strîngă, mai ales că toate urmele de paşi erau de mocasini indieni.

— Huronii au avut precauţia să ne încalţe ca pe ei — spuse Duncan, ridicînd un picior, ca să arate încălţămintea indiană ce i se pusese.

— Mda, o socoteală afurisită, demnă de ei; numai că noi eram învăţaţi cu de-alde astea şi nu ne-au putut trage pe sfoară cu mica lor născocire.

— Atunci, cărui fapt îi datorăm salvarea noastră?

— Unui fapt pe care unui alb, fără nici o picătură de sînge indian în vine, ar trebui să-i fie ruşine să-l mărturisească: judecăţii tînărului mohican asupra unui lucru pe care eu ar fi trebuit să-l cunosc mai bine decît el. Pînă şi acum, cînd am văzut adevărul cu propriii mei ochi, îmi vine greu să cred.

— Asta-i extraordinar! Şi anume?

— Uncas a fost deştept — răspunse vînătorul, aruncînd o privire plină de interes şi curiozitate înspre caii celor două surori — şi ne-a arătat că cei doi cai ai doamnelor călcau în acelaşi timp cu amîndouă picioarele de aceeaşi parte, ceea ce nu se întîmplă la nici un animal cu patru picioare sau patru labe din cîte cunosc, afară de urşi. Şi pasămite că doi cai merg astfel, cum m-am convins de altminteri cu propriii mei ochi şi cum dovedesc urmele după care ne-am luat, cale de douăzeci de mile, pînă v-am găsit.

— Aceasta-i rara însuşire a acestor cai. Sînt de pe malurile golfului Narraganset, din mica provincie a plantaţiilor Providence. Sînt neobosiţi şi renumiţi pentru mersul lor lin şi special, cu toate că şi alţi cai pot fi dresaţi să păşească la fel.

— Poate — spuse Ochi-de-Şoim, care ascultase această explicaţie cu deosebită atenţie — se prea poate! Eu, cu toate că am numai sînge alb, mă pricep mai bine la cerbi şi la castori decît la animalele astea de povară. Maiorul Effingham are nişte cai de rasă nemaipomeniţi, dar n-am văzut nici unul din ei care să meargă atît de ciudat.

— Fără îndoială — răspunse Duncan — pentru că el pretinde alte calităţi la cai, pe cînd aceştia sînt dintr-o rasă foarte apreciată tocmai pentru cinstea de a fi destinaţi să poarte poveri asemănătoare cu cele de faţă.

Mohicanii întrerupseseră preparativele de masă, ca să asculte sfîrşitul acestei conversaţii, şi cînd maiorul termină de vorbit, se priviră miraţi, iar tatăl lăsă să-i scape un „uhh" de încîntare. Vînătorul rămase cîteva clipe să se gîndească, ca unul care vrea să-şi pună în ordine în minte noile cunoştinţe dobîndite, apoi, aruncînd încă o privire curioasă spre cei doi cai, adăugă:

— Pot să spun că, de cînd europenii s-au stabilit în ţara asta, se văd lucruri tot mai ciudate, care arată că omul se foloseşte cum vrea de făpturile firii, atunci cînd o poate

stăpîni. Dar, oricare ar fi mersul acestor animale, firesc sau dobîndit, pe dreapta sau într-o parte, Uncas e cel care a băgat de seamă asta şi urmele lor ne-au condus la un tufiş unde, lîngă urma unei copite de cal se afla o ramură de sumac ruptă sus, la o înălţime care nu se putea atinge decît călare, în timp ce cele de dedesubt erau rupte şi strivite la întîmplare, de un om care mersese pe jos. Mi-am zis imediat că vreunul din isteţii ăştia de irochezi, văzînd că una din doamne a rupt ramura de sus, a făcut tot vălmăşagul cela, ca să se creadă că e isprava vreunei fiare.

— Agerimea dumitale nu te-a înşelat; totul s-a petrecut întocmai.

— Nici o scofală! Ca să pricepi asta nu-i nevoie de o prea mare agerime. Era oricum mult mai uşor de observat decît mersul unui cal învăţat. Atunci mi-a venit în cap că aceşti mingo vor trage la izvorul ăsta, căci ticăloşii cunosc însuşirile apei ăsteia.

— Este deci renumită? întrebă Heyward, examinînd cu mai multă atenţie această vale retrasă şi micul izvor înconjurat de o movilă de pămînt cafeniu închis.

— Sînt puţine piei-roşii care, călătorind la miazăzi sau la răsărit de marile lacuri, să nu fi auzit lăudîndu-i-se proprietăţile. Vrei să guşti şi dumneata?

Heyward luă ploscа şi, după ce înghiţi cîteva picături din apa mult lăudată, o înapoie cu o strîmbătură de dezgust. Vînătorul surîse şi clătină din cap:

— Văd că nu-ţi prea place, dar asta-i fiindcă nu eşti obişnuit. O vreme, nici mie nu mi-a plăcut, dar acum o găsesc chiar pe gustul meu, întocmai cum îi place căprioarei apa sărată.[1] Nici cele mai bune vinuri ale voastre nu sînt mai plăcute de cum e apa aceasta gîtlejului unei piei-roşii, mai ales cînd se simte sfîrşit, pentru că îl înviorează pe loc. Dar văd că Uncas e gata cu fripturile şi e timpul să mîncăm, fiindcă mai avem cale lungă înainte.

Punînd astfel capăt conversaţiei, Ochi-de-Şoim începu să profite de rămăşiţele căprioruluі care scăpaseră lăcomiei huronilor. Masa a fost servită fără ceremonie, la fel cum fusese preparată, şi cei doi mohicani, împreună cu cercetaşul, îşi potoliră foamea în liniştea şi graba ce caracteri-

[1] Multe din animalele sălbatice din pădurile Americii erau urmărite de vînători după urmele pe care le lăsau cînd veneau să lingă sarea de pe malurile acestor izvoare de ape minerale. (n.a.)

zează pe oamenii care știu că-i așteaptă noi munci și noi oboseli.

De îndată ce și-au împlinit această necesară îndatorire, cei trei dădură duşcă încă o ploscă cu apa din acest tainic izvor. De cincizeci de ani își dau întîlnire frumusețea, bogăția și talentele din tot nordul Americii, pentru a-și căuta sănătatea și mulțumirea [1] în jurul acestor izvoare.

Ochi-de-Șoim dădu apoi semnalul de plecare. Cele două surori încălecară. Duncan și David își luară puștile și le urmară. Vînătorul mergea înainte, după obiceiul lui, iar cei doi mohicani încheiau coloana. Micul convoi merse destul de repede pe poteca îngustă, spre nord, lăsînd apa izvorului să-și croiască drum spre pîrîul vecin, și leșurile huronilor morți să putrezească fără prohod, pe creștetul muntelui — soartă destul de obișnuită pentru războinicii acestor păduri, ca să provoace milă sau să mai merite comentarii.

[1] Această scenă se petrece în locul unde s-a clădit de atunci Ballistón, una din principalele stațiuni cu ape termale din America. (n.a.)

CAPITOLUL XIII

Am să caut un drum mai uşor.

PARNELL

Drumul ales de Ochi-de-Şoim tăia în diagonală şesurile nisipoase, acoperite de păduri şi întretăiate din cînd în cînd de văi şi dealuri, ce mai fuseseră străbătute dimineaţa de cei patru călători, dar ca prizonieri ai lui Magua. Soarele coborîse spre orizont, căldura nu mai era înăbuşitoare şi respirară mai liber sub bolta copacilor seculari ai pădurii.

Călătorii noştri mergeau repede, aşa că apucară să facă o bucată bună de drum, cu mult înainte de a se întuneca.

Ca şi sălbaticul căruia îi luase locul, vînătorul părea că se orientează după nişte semne numai de el ştiute. Mergea mereu cu acelaşi pas, iute şi neşovăitor. O privire aruncată în treacăt pe muşchii copacilor, o alta spre asfinţit, susurul unor rîuleţe peste care treceau îi erau de ajuns ca să-l asigure că nu se înşelase asupra drumului. În acest timp, pădurea începuse să-şi piardă culorile bogate, iar verdele de smarald, care strălucise toată ziua pe frunzişul boltelor, se preschimba pe nesimţite într-un negru sumbru, în lumina palidă care vestea sfîrşitul zilei.

În timp ce Cora şi Alice căutau încă să mai prindă printre ramuri ultimele raze ale astrului care, asfinţind în toată splendoarea, tivea cu aur şi purpură o masă de nori îngrămădiţi la mică distanţă deasupra colinelor dinspre apus, vînătorul se opri deodată şi se întoarse către cei ce-l urmau :

— Iată — spuse el, întinzînd braţul spre cer — semnele care-l vestesc pe om că-i ceasul să-şi caute odihna şi hrana

de care are nevoie. E bine să luăm aminte la ele, cum fac păsările cerului şi animalele cîmpului. Nu avem mult timp de odihnă, fiindcă îndată ce se va crăpa de ziuă va trebui să ne continuăm drumul. Îmi aduc aminte că prima oară cînd am vărsat sînge omenesc a fost aici, prin împrejurimi, într-o încăierare cu cei din tribul Maqua. Ridicaserăm un fel de mic fort din trunchiuri de copaci, ca să ne apărăm scalpurile. Dacă nu mă înşală memoria, trebuie să fie aici, spre stînga.

Fără să aştepte răspuns, vînătorul coti brusc într-acolo şi intră într-o pădurice deasă de castani tineri. Ca unul care ştia să descopere ceea ce căuta, dădea acum la o parte ramurile joase. După ce făcu două sau trei sute de paşi printre mărăcinişurile şi spinii care-i stăteau în drum, pătrunse într-un luminiş, în mijlocul căruia era un dîmb acoperit cu frunziş verde, pe care se afla edificiul dărăpănat de care pomenise.

Era o construcţie grosolană, din acelea ce se înjghebau pe vremuri la repezeală, numai la mare nevoie, şi căreia i se spunea „fort", dar la care nimeni nu se mai gîndea după trecerea pericolului în vederea căruia îl construise. Se ruinase în singurătatea pădurii, părăsit şi uitat. Pe vasta graniţă a deşerturilor, care despărţea odinioară provinciile vrăjmaşe, se pot găsi adesea astfel de monumente, care stau mărturie trecerii şi luptelor oamenilor. Sînt nişte ruine legate de istoria coloniilor, la fel de sumbre ca tot ceea ce le înconjoară [1].

Acoperişul de scoarţă de copac se prăbuşise de mulţi ani şi rămăşiţele erau amestecate cu pămînt ; dar trunchiurile de pini puse în grabă ca grinzi se aflau în acelaşi loc, cu toate că într-o parte slăbiseră şi ameninţau să provoace prăbuşirea întregii construcţii.

[1] Acum cîţiva ani, autorul vîna în preajma ruinelor fortului Oswego, pe teritoriul lacului Ontario. Vîna căprioare într-o pădure care se întindea aproape neîntrerupt pe un spaţiu de cincizeci de mile, cînd zări şase sau opt scări de lemn, întinse la mică distanţă unele de altele ; erau grosolan făcute şi în stare foarte proastă. Surprins că vede într-un astfel de loc obiecte de acestea, se adresă unui bătrîn care locuia în apropiere, ca să-i dea o lămurire.

În războiul din 1776, cînd fortul Oswego era ocupat de englezi, s-a trimis o expediţie, care a mers două sute de mile prin pădure, ca să ocupe fortul. Se pare că, ajungînd la locul unde se află scările, americanii au aflat că erau aşteptaţi şi în mare primejdie de a fi atacaţi. Au aruncat scările de asalt şi s-au retras imediat. Scările se aflau acolo deci de mai bine de treizeci de ani. (n.a.)

Pe cînd Heyward şi însoţitorii lui ezitau să se apropie de edificiul ce părea că-i gata să se prăvălească, Ochi-de-Şoim şi cei doi indieni intrară în el fără teamă, plini de curiozitate. Cel dintîi examina ruinele — atît pe dinăuntru, cît şi pe dinafară — cu interesul unui om care-şi aduce din ce în ce mai bine aminte de nişte fapte trăite de mult, iar Chingachgook povestea fiului său, în limba lui, peripeţiile luptei care se dăduse în acest ţinut singuratic, în tinereţile lui. În vorbele pline de mîndrie ale mohicanului se simţea un accent melancolic.

Între timp, cele două surori coborîseră de pe cai şi se pregăteau bucuroase de acea scurtă odihnă în aerul răcoros al serii şi într-o linişte şi siguranţă deplină, tulburată doar de trecerea animalelor prin pădure.

— Prietene — îl întrebă maiorul pe vînător, după ce acesta isprăvise de cercetat locurile amintite — n-ar fi fost mai bine dacă poposeam într-un loc mai retras, mai puţin cunoscut decît acesta?

— Greu ai să găseşti pe cineva azi în viaţă — răspunse Ochi-de-Şoim cu glas potolit — care să ştie de existenţa acestui fort. Nu se scriu aşa de des cărţi în care să se vorbească despre bătălii ca acelea dintre mohicani şi mohawki. Acel război nu-i privea decît pe ei. Eram foarte tînăr pe atunci şi am luptat alături de mohicani, pentru că ştiam că sînt pe nedrept năpăstuiţi. Patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi ne-au hărţuit ticăloşii, dînd ocol meterezelor acestui fort, al cărui plan îl născocisem eu, pentru că, după cum ştiţi, eu sînt un alb, nu un indian. Mohicanii m-au ajutat să-l construiesc şi aici ne-am apărat, zece cîţi eram, împotriva a douăzeci de vrăjmaşi, pînă cînd am rămas acelaşi număr de amîndouă părţile. Atunci am dat jureş împotriva acestor cîini şi nici unul din ei nu s-a mai întors la tribul lui, ca să povestească soarta celorlalţi. Da, da, eram tînăr pe atunci; sîngele vărsat în lupte era ceva nou pentru mine. Mi-aduc aminte mai ales că nu puteam înţelege cum se face că fiinţe ca mine, care mai înainte erau însufleţite şi pline de viaţă, pot rămîne întinse la pămînt, lăsate pradă fiarelor sălbatice sau sortite să putrezească în ploi şi zăpezi. Eu, cu mîinile mele, am strîns leşurile şi le-am îngropat; movila pe care stau acum aceste doamne este mormîntul lor şi un locşor bunicel de odihnă, cu toate că are la temelie oasele mohawkilor.

Auzind aceste cuvinte, Heyward şi cele două surori săriră în picioare. Cu toate că trăiseră scene groaznice, în care fuseseră gata să-şi piardă viaţa, se-nfiorară aflînd că erau să-nnopteze pe mormîntul unei cete de sălbatici. Trebuie să mărturisim că la această impresie contribuia şi lumina din ce în ce mai întunecată a asfinţitului, cît şi liniştea marii păduri, iar luminişul îngust în care se aflau era înconjurat de pini mari, atît de apropiaţi unul de altul, încît păreau că formează, cu tavanul norilor grei de deasupra, zidul unui cavou.

— S-au dus ; nu mai pot face rău nimănui — continuă vînătorul cu un surîs blînd, văzîndu-le cît sînt de speriate. Nu vor mai putea scoate nici strigăte de război, nici să mai arunce cu tomahawkul. Din toţi cîţi au pus mîna să-i aşeze atunci acolo unde zac, nu mai sîntem în viaţă decît eu şi Chingachgook. Ceilalţi erau fraţii şi rudele lui, iar cei doi mohicani pe care-i vedeţi sînt ultimii din tot neamul lor.

Ca la un semn, călătorii noştri îşi îndreptară ochii spre cei doi indieni care se puteau deosebi în întuneric, la oarecare distanţă. Puţinele cuvinte ale vînătorului îi mişcaseră adînc. Uncas asculta cu mare atenţie istorisirile tatălui său, în care era vorba de faptele războinicilor din neamul lor.

— Crezusem că delawarii sînt oameni paşnici — spuse maiorul — şi că în timp de război încredinţează tocmai mohawkilor, cu care v-aţi luptat voi, apărarea pămînturilor lor.

— Dacă asta-i adevărat în parte — răspunse Ochi-de-Şoim — în totul nu-i decît o minciună sfruntată. Cîndva, de mult, prin intrigile olandezilor, s-a făcut un tratat prin care dumnealor intenţionau să-i dezarmeze pe băştinaşii ţinutului, care aveau drepturi străvechi asupra pămînturilor lor. Mohicanii, cu toate că făceau parte din acelaşi trib, fiind mai aproape de englezi, n-au participat la acel tratat, bizuindu-se numai pe bărbăţia lor. Tot aşa au făcut şi delawarii, cînd şi-au dat seama de prostia lor. În faţa voastră se află un şef din marii sagamori mohicani ! Odinioară, neamul lui vîna cerbii pe o întindere mult mai mare decît comitatul care aparţine azi lui Patteroon Albany, şi toate pîraiele şi munţii pe unde treceau tot ale lor erau. Şi ce i-a rămas acum ultimului descendent al acestui trib ? Poate, cînd va vrea Dumnezeu să găsească şase picioare de pămînt în care să odihnească în pace, se va afla prin preaj-

mă-i un prieten care să se ostenească să-l aşeze într-o groapă destul de adîncă, să nu-l poată ajunge fierul plugului.

— Destul! spuse Heyward, temîndu-se ca subiectul abordat de vînător să nu dăuneze armoniei dintre ei. Azi am mers mult, şi puţini oameni din rasa noastră sînt înzestraţi cu atîta vigoare ca dumneata, care pari că nu ştii ce-i oboseala ori primejdia.

— Încheieturile zdravene şi oasele unui bărbat sănătos o scot întotdeauna la capăt în împrejurări din astea — răspunse vînătorul, privindu-şi membrele musculoase cu un aer de vădită mulţumire, care dovedea că fusese impresionat de complimentul primit. În multe părţi am văzut oameni mai înalţi şi mai bine legaţi, dar ar trebui să cutreieri un oraş o zi întreagă ca să dai de unul în stare să bată cincizeci de mile pe picioare, fără oprire, sau să alerge, cu cîinii odată, la vînătoare, ceasuri în şir. Ei, dar este mai cuminte să presupunem că aceste doamne, după toate cîte li s-au întîmplat azi, doresc să se odihnească, fiindcă nu toate făpturile sînt la fel. Uncas, dezgroapă izvorul cela de sub frunzar.; pînă atunci, tatăl tău şi cu mine vom face un umbrar din crengi de castan, sub care să se adăpostească, şi apoi un pat bun din frunze uscate!

Discuţia se încheie cu aceste cuvinte, iar cei trei prieteni porniră să rostuiască cele cuvenite, pentru ca doamnele să se odihnească în condiţii cît mai omeneşti. Dezgropară un izvor de apă limpede, care cu mulţi ani în urmă hotărîse pe mohicani să aleagă tocmai acest loc pentru vremelnica lor fortăreaţă. Acoperiră cu ramuri dese un colţ al fortului, ca să le ferească umbrarul de brumă, totdeauna abundentă în această climă, apoi sub acest acoperiş potriviră un aşternut gros de frunze uscate.

Resturile căpriorului fript de tînărul mohican au constituit pentru Alice şi Cora o gustare din care se-nfruptară mai mult de nevoie decît de plăcere. Cele două surori intrară apoi în fortul ruinat şi, după ce mulţumiră lui Dumnezeu, se întinseră pe aşternutul ce li se pregătise. Curînd adormiră frînte de oboseală şi zguduite încă de peripeţiile prin care trecuseră.

În speranţa că a doua zi totul va fi bine, Duncan hotărîse să petreacă noaptea de veghe la uşa fortului, dar dîndu-şi seama de intenţia lui, cercetaşul îi spuse, întinzîndu-se liniştit pe iarbă şi arătînd spre Chingachgook:

— Ochii unui om alb nu sînt destul de ageri şi de pătrunzători, ca să poată fi un bun pîndar într-o situaţie ca asta. Hai să ne culcăm, o să stea mohicanul de strajă!

— Noaptea trecută am adormit în post ca un nepriceput — spuse Heyward — şi am mai puţină nevoie de odihnă ca voi, care aţi dat dovadă că sînteţi mai buni ostaşi decît mine. Odihniţi-vă toţi trei, rămîn eu de gardă!

— Ai fi o foarte bună santinelă — răspunse Ochi-de-Şoim — dacă ne-am afla în faţa corturilor albe ale regimentului şaizeci şi ne-ar sta dinainte inamici ca francezii! Dar noaptea, în mijlocul acestei pustietăţi, judecata dumitale n-ar fi mai de preţ ca aceea a unui copil, şi toată vigilenţa nu ţi-ar sluji la nimic. Dormi, ca mine şi ca Uncas, şi n-avea grijă!

Heyward văzu că tînărul indian se şi întinsese la poalele movilei, în iarba grasă, voind desigur să profite de puţinele momente de odihnă ce-i rămîneau. David îl imitase, căci oboseala drumului lung îi reaprinsese durerea pricinuită de rană, şi sunete mai puţin armonioase ca vocea lui de cîntăreţ arătau că adormise buştean. Nevrînd să mai lungească vorba inutil, maiorul se prefăcu că cedează şi se aşează rezemat cu spatele de grinzile vechiului fort, cu toate că era hotărît să nu închidă ochii înainte de a-i încredinţa bătrînului Munro pe cele două fete, cu paza cărora fusese însărcinat. Vînătorul, crezînd că Duncan doarme, nu întîrzie să închidă şi el ochii, şi în jurul lor domni în curînd o tăcere tot atît de profundă ca şi singurătatea în care se aflau.

Cîtva timp, Heyward, atent la cel mai mic zgomot, reuşi să-şi ţină ochii deschişi. Pe măsură ce umbrele nopţii deveneau mai dese, se străduia să pătrundă bezna. Cînd lumina stelelor mai limpezi întunericul, deosebi clar pe cei doi prieteni întinşi pe iarbă şi pe Chingachgook în picioare, nemişcat ca trunchiul de copac pe care se sprijinise, la marginea micului luminiş unde poposiseră. În sfîrşit, pleoapele îngreunate i se coborîră ca o perdea, prin care încă i se părea că vede strălucind aştrii nopţii. Mai auzi respiraţia uşoară a celor două surori care dormeau la cîţiva paşi îndărătul lui, apoi foşnetul lung al frunzelor şi, tîrziu, ţipătul lugubru al unei bufniţe. Făcînd o sforţare ca să întredeschidă ochii, îi fixă o clipă asupra unui tufiş şi îi închise iar fără să vrea, crezînd că-l văzuse pe străjerul lor. Curînd însă capul îi căzu pe umăr, umărul simţi nevoia să se spri-

jine de pămînt şi în sfîrşit adormi adînc, visînd că este un cavaler din vechime, de strajă la uşa cortului unei prinţese salvate din robie, sperînd că prin această dovadă de devotament îi va cîştiga inima.

Dormea încă liniştit şi fără vise, cînd simţi pe umăr o atingere uşoară. Trezit brusc, sări în picioare amintindu-şi numai vag de ceea ce-şi propusese la căderea nopţii.

— Cine e — strigă el ca la carte, căutîndu-şi sabia în locul unde o purta de obicei — prieten sau duşman ?

— Prieten — răspunse liniştit Chingachgook, arătîndu-i cu degetul luna care arunca printre copaci o rază oblică asupra bivuacului lor. Şi adăugă într-o engleză stîlcită : A venit luna, fortul omului alb e încă departe, foarte departe. Trebuie să plecăm cît somnul mai ţine încă închişi cei doi ochi ai francezului.

— Ai dreptate — replică maiorul — trezeşte-ţi prietenii şi puneţi dîrlogii pe cai. Pînă atunci eu am să le spun însoţitoarelor mele să se trezească şi să fie gata de plecare.

— Ne-am şi trezit, Duncan — se auzi vocea dulce a Alicei de sub umbrar — şi ne-am refăcut puterile pentru drum, fiindcă am dormit foarte bine. Dar sînt sigură că dumneata ai stat treaz toată noaptea, după o zi atît de lungă şi plină de peripeţii, ca să ne păzeşti.

— Spune, mai degrabă, că aşa aş fi voit să fac — răspunse înciudat Heyward — dar blestemaţii de ochi m-au trădat iarăşi ! Este a doua oară că m-am arătat nedemn de misiunea ce mi s-a încredinţat.

— Nu încerca să negi, Duncan — spuse surîzînd tînăra Alice, ieşind graţioasă din vechiul fort. Razele lunii luminau chipul ei, şi mai frumos acum, după cele cîteva ore de somn liniştit. Ştiu că pe cît eşti de nepăsător în ceea ce te priveşte, pe atît eşti de grijuliu cînd este vorba de soarta celorlalţi. Nu s-ar putea să rămînem noi aici cîtva timp de pază, ca dumneata şi ceilalţi să vă puteţi odihni puţin ? Cora şi cu mine vom face bucuroase de gardă, cu grija cuvenită.

— Dacă ruşinea ar avea puterea să mă împiedice să dorm, n-aş mai închide ochii toată viaţa — urmă tînărul ofiţer, începînd să se simtă prost şi privind chipul candid al Alicei, ca să vadă dacă nu cumva îşi bate joc de el, dar nu descoperi nimic care să-i confirme această bănuială. Din păcate, este foarte adevărat — adăugă el — că după ce

am prorocit toate aceste primejdii, n-am avut nici măcar meritul de a vă fi păzit pe cînd dormeaţi, cum ar fi trebuit să facă un adevărat soldat; în mod imprudent, am avut prea mare încredere în mine.

— Numai Duncan poate îndrăzni să-i aducă lui Duncan o astfel de învinuire — spuse Alice. Hai, du-te şi te odihneşte puţin şi fii sigur că eu şi Cora ne vom îndeplini bine misiunea de santinele.

Heyward, mai încurcat ca niciodată, era pe punctul de a-şi aduce noi imputări pentru lipsa lui de vigilenţă, cînd atenţia îi fu atrasă de o exclamaţie şoptită a lui Chingachgook şi de atitudinea lui Uncas, care trăgea cu urechea înspre pădure.

— Mohicanii aud un inamic — spuse vînătorul, care era de mult gata de plecare. Aripa vîntului le aduce semnul de primejdie.

— Ferească Dumnezeu! strigă Heyward. Şi aşa a fost destulă vărsare de sînge.

Cu toate acestea, pe cînd vorbea, maiorul îşi luă puşca şi înaintă spre marginea luminişului, gata să-şi ispăşească vina şi să apere siguranţa camarazilor săi, dacă va fi nevoie, prin sacrificiul vieţii.

— O fi vreun animal sălbatic care dă tîrcoale după pradă — spuse el mai încet, de îndată ce prinse-n urechi zgomotele încă îndepărtate pe care le auziseră mohicanii.

— Linişte! îl opri vînătorul. E pas de om; îl recunosc de departe, cu toate că simţurile mele nu se pot compara cu ale unui indian. Poate că ticălosul de huron, care ne-a scăpat, a întîlnit vreo avangardă de sălbatici din armata lui Montcalm şi ne-a luat urma. Nu mi-ar plăcea de fel să mai vărs sînge omenesc prin părţile astea — adăugă el, aruncînd o privire îngrijorată în jur — dar dacă trebuie, n-o să am încotro. Uncas, bagă caii în fort şi intraţi şi voi degrabă, prieteni! Cu toate că-i vechi, ne mai poate apăra şi a fost obişnuit să audă împuşcături.

Ordinul fu executat imediat. Cei doi mohicani băgară caii în vechiul edificiu, şi mica trupă îi urmă în cea mai mare linişte.

Zgomotul paşilor care se apropiau se auzea acum prea limpede ca să se mai îndoiască cineva că era vorba de paşi omeneşti. În curînd se auziră şi glasuri care se strigau şi-şi răspundeau într-un dialect indian. Vînătorul, apropiindu-şi gura de urechea lui Heyward, îi şopti că recunoştea

limba huronilor. Cînd sosiră în locul unde caii intraseră în mărăcinişuri, era limpede că nu mai ştiau ce să facă, pentru că pierduseră urmele după care păreau că se luaseră pînă atunci.

După numărul vocilor, să tot fi fost douăzeci de inşi, şi fiecare îşi dădea părerea în acelaşi timp asupra drumului care-l aveau de urmat.

— Banditii ştiu că sîntem puţini — urmă Ochi-de-Şoim către Heyward, care privea şi el printr-o crăpătură dintre trunchiurile de copaci — altfel nu s-ar distra să sporovăiască zadarnic ca nişte squaw. Ascultă-i numai! Ai zice că fiecare din ei are două limbi şi un singur picior!

Heyward, brav de felul lui şi cîteodată chiar prea temerar, cînd era vorba să lupte, nu putu răspunde nimic tovarăşului său în acel moment de mare încordare. Îşi strînse doar puşca mai tare şi-şi lipi ochiul de deschizătură cu şi mai multă atenţie.

Toţi tăcură, afară de unul, şi tonul grav al aceluia care luă cuvîntul dădu a-nţelege că poruncile lui sînt ascultate cu respect. După cîteva clipe, zgomotul frunzelor şi ramurilor dovedi că huronii se despart şi merg în diferite părţi ale pădurii, ca să regăsească urmele pierdute. Din fericire, luna ce răspîndea un mănunchi de raze în micul luminiş era prea slabă ca să lumineze adîncul pădurii, şi timpul cît le-a trebuit călătorilor ca să se ascundă în vechiul fort fusese atît de scurt, încît sălbaticii n-au putut observa nici un semn al trecerii lor. Dac-ar fi fost ziuă, ei le-ar fi descoperit cu siguranţă urmele. Aşa însă, toate cercetările lor se dovediră zadarnice.

Totuşi, după cîteva minute, se auziră apropiindu-se cîţiva sălbatici. Acum era limpede că se aflau la numai cîţiva paşi de castanii tineri care înconjurau luminişul.

— Vin — spuse Heyward, dîndu-se un pas înapoi, ca să-şi vîre ţeava puştii în spaţiul dintre două bîrne. Să tragem îndată ce ne vor intra în bătaia armelor.

— Stai binişor! îi şopti Ochi-de-Şoim. Un foc de armă sau numai mirosul unui cartuş ne-ar aduce pe cap toată haita acestor lupi înfometaţi. Dacă vrea Dumnezeu să luptăm ca să ne salvăm scalpurile, ai încredere în experienţa unor oameni care le cunosc năravurile şi nici nu dau bir cu fugiţii, cînd le aud strigătele de război.

Duncan aruncă o privire îndărăt şi le văzu pe cele două surori tremurînd, strîns îmbrăţişate, în fundul fortului. Cei

doi mohicani, drepți și nemișcați ca doi brazi, stăteau gata să lovească, dacă împrejurările ar fi cerut-o. Stăpînindu-și firea, acum hotărît să aștepte semnalul celor mai experimentați decît el în acest fel de lupte, se apropie de deschizătură, ca să zărească ce se petrece afară. Un huron înalt, înarmat pînă-n dinți, pătrunse în luminiș și înaintă cîțiva pași înspre ei. În timp ce privea vechiul edificiu, razele lunii îi luminară fața în plin. Chipul lui trăda surpriza și curiozitatea stîrnite de ceea ce descoperise cu numai o clipă înainte. Scoase o exclamație, care la un indian exprimă totdeauna prima din aceste două emoții, și cu glas scăzut îl strigă pe unul din camarazii lui să vină lîngă el.

Acești copii ai pădurilor rămaseră nemișcați cîteva clipe, cu ochii ațintiți asupra vechiului fort și, vorbind în limba lor, făceau tot felul de gesturi. Oprindu-se la fiecare pas, se apropiară încet, ca niște căprioare speriate, ă căror curiozitate le înfrînge teama. Piciorul unuia din ei atinse ușor movila de care am vorbit. Se aplecă s-o cerceteze și gesturile lui expresive arătau că-și dă seama că se află în fața unui mormînt.

Heyward văzu atunci cum vînătorul face o mișcare ca să se asigure dacă îi iese destul de ușor cuțitul din teacă și coborî gura puștii. Maiorul făcu la fel și se pregăti pentru lupta care acuma părea inevitabilă.

Cei doi sălbatici erau atît de aproape, încît dacă vreunul dintre cai ar fi făcut cea mai mică mișcare, ar fi fost auzit imediat. Dar, după ce descoperiră ce cuprindea ridicătura de pămînt care le atrăsese privirile, dădură impresia că nu-i mai interesa altceva. Vorbeau încet și solemn, cuprinși parcă de un fel de respect religios, amestecat cu o vagă teamă. Se retraseră apoi cu prudență, întorcîndu-se de mai multe ori spre edificiul în ruine, de parcă se așteptau să vadă ieșind din el spiritele morților îngropați în acele locuri. În sfîrșit, intrară din nou în pădure și dispărură.

Ochi-de-Șoim sprijini patul puștii de pămînt și, respirînd adînc, șopti :

— Da, respectă morții și acum asta le-a salvat și viața lor. Și poate și pe-a noastră...

Heyward auzi remarca cercetașului, dar nu răspunse. Întreaga atenție i se concentrase asupra huronilor care se retrăgeau. Nu se mai vedeau, dar se auzeau încă în apropiere. Era sigur că trupa se strînsese nu departe de ei și asculta cu seriozitate cele relatate de cei doi despre mor-

mintele văzute. Îi auziră vorbind încă cîteva minute, dar mult mai puţin zgomotos ca la venire, apoi paşii le răsunară din ce în ce mai puţin, tot mai departe, pînă se pierdură cu totul în adîncul pădurii.

Vînătorul aşteptă totuşi un semn de la Chingachgook, prin care să-i dea asigurări că nu se mai auzea nici un sunet. Apoi îi spuse lui Heyward să scoată caii în luminiş şi să le ajute pe cele două însoţitoare ale sale să încalece. Îndată ce aceste dispoziţii fură executate, o porniră la drum. Cora şi Alice aruncară o ultimă privire asupra fortului în ruine şi a mormîntului mohawkilor, pe urmă micul convoi pătrunse în adîncul pădurii.

CAPITOLUL XIV

— Cine-i acolo?
— Tărani, oameni sărmani din Franţa!

SHAKESPEARE
(Henric al VI-lea)

De cînd părăsiră fortul şi pînă intrară mai adînc în pădure, fiecare era prea îngrijorat ca să scoată vreun cuvînt. Vînătorul şi-a păstrat locul în capul coloanei, ca mai înainte, dar, spre deosebire de seara precedentă, chiar după ce făcuseră o bucată de drum bunişoară, care-i punea la adăpost de inamici, mergea mai încet şi cu mai multă prudenţă, pentru că nu cunoştea această parte a pădurii. S-a oprit de mai multe ori să se sfătuiască cu cei doi mohicani, să observe poziţia lunii şi a stelelor şi să cerceteze cu o grijă sporită scoarţa şi muşchiul copacilor.

În timpul acestor scurte halte, Heyward şi cele două surori, încă temători de duşmanii lor, erau atenţi la cel mai mic zgomot care putea să le vestească apropierea sălbaticilor. Însă vasta întindere a pădurilor părea înmormîntată într-o linişte veşnică. Păsările, animalele şi oamenii, dacă s-ar mai fi aflat în pădure, păreau cufundaţi în somnul cel mai adînc. Deodată se auzi şopotul îndepărtat al unui rîuleţ. Cu toate că era doar un susur slab, călăuzele se bucurară de noul indiciu şi îşi îndreptară numaidecît paşii în direcţia aceea.

Ajungînd la malul micului rîu, făcură o nouă haltă. Ochi-de-Şoim îşi scoase mocasinii şi îi invită pe Heyward şi Gamut să facă la fel. Coborîră caii în vadul nu prea adînc al apei şi merseră aşa, prin apă, aproape o oră, pen-

tru ca cei care i-ar fi urmărit să le piardă urma. Cînd trecură rîul ca să intre în pădurea de pe celălalt mal, luna era ascunsă pe după nişte nori negri dinspre apus, dar vînătorul nu păru de fel încurcat de întuneric, aflîndu-se pesemne într-un ţinut cunoscut, fiindcă o luă iarăşi la picior, fără nici o şovăială, repede şi sigur de sine.

Curînd, drumul deveni mai abrupt ; munţii se apropiau aici din două părţi, şi călătorii îşi dădură seama că au ajuns la o trecătoare. Ochi-de-Şoim se opri iar şi, aşteptînd să se adune toţi, le vorbi pe un ton îngrijorat, pe care liniştea şi întunericul îl făceau şi mai grav.

— E uşor să ştii potecile şi rîurile din pustietăţi — spuse el — dar cine poate şti dacă dincolo de aceşti munţi nu este instalată tabăra unei mari armate ?

— Deci nu sîntem la prea mare depărtare de fortul William-Henry ? întrebă Heyward, apropiindu-se de vînător cu interes.

— Mai avem o bucată bună de drum pînă acolo şi nu cea mai uşoară ! Ce-i mai greu este să vedem cum şi pe unde ne vom putea apropia de fort nestingheriţi. Uite — adăugă Ochi-de-Şoim, arătîndu-i printre copaci un loc unde se afla o întindere de apă, în a cărei suprafaţă liniştită se oglindea strălucirea stelelor — acela e Heleşteul Sîngelui. Sîntem pe un teren pe care nu l-am parcurs de prea multe ori, dar pe care-l cunosc bine, fiindcă m-am bătut aici odată din zori pînă în asfinţit.

— A ! Va să zică peticul ăsta de apă este mormîntul vitejilor care au pierit în bătălia aceea faimoasă ? Îl ştiam după nume, dar nu l-am văzut niciodată.

— Am avut într-o singură zi trei bătălii cu olando-francezii — continuă vînătorul, mai degrabă urmîndu-şi şirul gîndurilor, decît ca să răspundă maiorului. Am dat faţă cu inamicul tocmai cînd pregăteam avangărzii lui o ambuscadă, şi ne-a gonit prin defileu ca pe nişte cerbi speriaţi, pînă la malurile Horicanului. Aici ne-am regrupat îndărătul unui parapet de copaci doborîţi în pripă, am trecut la contraatac sub ordinele lui sir William — a fost înnobilat pe urmă pentru modul cum s-a comportat în acea zi — şi le-am plătit cu vîrf şi-ndesat înfrîngerea din cursul dimineţii. Sute de francezi şi olandezi au văzut în seara aceea soarele pentru ultima oară, şi chiar comandantul lor,

Dieskau [1], ne-a căzut în gheare. Era atît de ciuruit de răni, încît a trebuit să se întoarcă în ţara lui şi de atunci s-a lăsat de militărie şi de războaie.

— A fost o zi glorioasă ! exclamă Heyward cu entuziasm tineresc. I-a mers vestea pînă la armata noastră din sud.

— Da, dar povestea nu s-a terminat aşa. Am fost însărcinat de maiorul Effingham, din ordinul special al lui sir William, să trec de-a lungul flancului francez, să traversez *portage*-ul şi să transmit ştirea la fortul de pe Hudson. Uite, chiar în locul de colo, pe culmea ceea împădurită, am întîlnit un detaşament care ne venea în ajutor. M-am întors cu ei, conducîndu-i unde se află inamicul, care tocmai era ocupat să ia masa. Nici cu gîndul nu gîndeau că ziua aceea sîngeroasă nu se sfîrşise încă pentru ei.

— Şi i-aţi luat prin surprindere ?

— Dacă moartea poate fi o surpriză pentru nişte oameni care se gîndeau numai cum să-şi umple burţile. Nu le-am dat timp să răsufle, căci nici ei nu ne-au cruţat dimineaţa, şi toţi aveau de plîns nişte rude sau prieteni. Cînd s-a terminat lupta, morţii şi chiar muribunzii au fost aruncaţi de-a valma în heleşteul ăsta. Am văzut apa cum s-a roşit de sînge, căpătînd o culoare pe care niciodată nu i-ar fi dat-o măruntaiele pămîntului.

— Este un mormînt foarte liniştit pentru nişte războinici. Ai făcut mult timp serviciu pe graniţa asta ?

— Eu ! ? răspunse cercetaşul, îndreptîndu-şi trupul înalt, cu un aer de mîndrie ostăşească. Toţi munţii ăştia sînt plini de ecourile împuşcăturilor mele ; nu ştiu dacă se află măcar o milă pătrată între Horican şi Hudson pe care „Ucigătorul-de-Cerbi" să nu fi răpus un trup, fie el de vrăjmaş sau de fiară. Cît despre liniştea acestui mormînt, e o altă poveste. Sînt oameni în tabără care gîndesc şi spun că nimeni nu poate avea linişte în mormînt, dacă a fost îngropat cînd mai avea încă zile ; şi în învălmăşeala de atunci nu a mai fost timp să se cerceteze care era mort şi care mai avea suflet în el. Sst ! Cineva se plimbă pe malul lacului !

— Nu prea văd cine şi-ar putea părăsi căminul, ca noi, ca să se plimbe noaptea prin pustietăţile pădurii !

— Asemenea făpturi nu se sperie de pustietăţi şi un trup care-şi petrece ziua în apă nu se sinchiseşte de bruma

[1] Baronul german Dieskau, înrolat în serviciul Franţei. Cu cîţiva ani înainte de epoca acestei povestiri a fost înfrînt de sir William Johnson, din Johnstown, statul New York, pe malurile lacului George. (n.a.)

nopții — spuse Ochi-de-Șoim, strîngînd brațul lui Heyward, gest care-l făcu pe tînărul maior să-și dea seama că acest om, de obicei atît de întreprinzător, era stăpînit acum de o frică superstițioasă.

— Doamne sfinte! exclamă maiorul. E un om! Ne-a văzut și vine spre noi. Pregătiți-vă armele, prieteni! Nu se știe ce ne mai așteaptă!

— Cine-i? strigă în franțuzește un glas puternic care, în liniștea și întunericul acela, părea că vine dintr-o altă lume. *Qui vive?*

— Ce spune? întrebă vînătorul. Nu vorbește nici în limba indiană, nici engleză.

— *Qui vive?* repetă glasul, însoțindu-și somația de zgomotul făcut de o pușcă care e încărcată, pe cînd cel ce o purta luă poziția de tragere.

— *France!* răspunse Heyward ieșind din umbra arborilor și înaintînd spre santinelă.

— De unde veniți și unde mergeți așa de dimineață? întrebă santinela.

— Am făcut o recunoaștere și mă duc la culcare — urmă Heyward într-o impecabilă franceză.

— Sînteți deci ofițer al regelui?

— Desigur, *camarade!* Mă iei drept un ofițer din colonii? Sînt căpitan de *chasseurs*.

Heyward răspunse astfel pentru că observase, după uniforma santinelei, că aparținea unui regiment de grenadieri.

— Am cu mine pe fetele comandantului de la William-Henry, pe care le-am făcut prizoniere — continuă el. Ai auzit de ele? Le duc la general.

— Pe legea mea, doamnelor, îmi pare rău de dumneavoastră — se întoarse spre ele tînărul grenadier, ducîndu-și politicos mîna la bonetă — dar așa-i războiul! Veți vedea că generalul nostru e un viteaz care știe să se poarte cu doamnele.

— *C'est le caractère des gens de guerre*[1] — îi răspunse Cora în franțuzește, cu o prezență de spirit admirabilă. Adio, prietene! Îți urez să ai de îndeplinit o misiune mai plăcută.

Soldatul o salută, ca pentru a-i mulțumi. Heyward adăugă un: „*Bone nuit, mon cammarade*", și micul convoi își urmă nestingherit drumul, lăsînd santinela să-și continue straja pe malul lacului, fără să bănuiască șiretlicul și fredo-

[1] În limba franceză, în text: Asta e firea războinicilor. (n.t.)

nînd o arie din țara lui, de care poate își amintise văzînd pe cele două tinere :

„*Vive le vin, vive l'amour*" etc.

— Mare noroc că ai putut vorbi cu banditul ăla pe limba lui ! spuse Ochi-de-Șoim, după ce se mai depărtară, punînd piedica la carabină și apucînd-o vînătorește. Am văzut imediat că era un franțuz și bine a făcut că ne-a vorbit frumos și politicos, altfel s-ar fi dus să-și caute compatrioții în fundul heleșteului.

Fu întrerupt de un geamăt lung, ce părea că iese din străfundul heleșteului pe care-l lăsaseră-n urmă. Era atît de lugubru, încît ai fi zis că vine într-adevăr de la duhurile închise în acel mormînt de ape.

— A fost de om viu — spuse cercetașul — o stafie nu ar fi mînuit arma cu atîta precizie.

— De om care a fost viu, dar mă îndoiesc că mai face parte din lumea asta — răspunse maiorul, băgînd de seamă că Chingachgook nu mai era cu ei.

Un alt geamăt, mult mai slab, fu urmat de un zgomot surd, asemănător cu acela pe care-l produce un corp greu, aruncat în apă. Apoi o liniște adîncă. Pe cînd șovăiau dacă trebuie să înainteze sau să-l aștepte pe indian, într-o nesiguranță pe care fiecare clipă o făcea mai penibilă, îl văzură că apare în sfîrșit, avînd prins la centură scalpul nefericitei santinele franceze. Întîrziatul își puse la loc cuțitul și tomahawkul încă pline de sînge, apoi își luă locul, liniștit, în flancul micii trupe, cu aerul satisfăcut al unui om încredințat că a făptuit o treabă demnă de toată lauda.

Vînătorul își sprijini patul puștii în pămînt, încrucișă mîinile pe capătul țevii și rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Ar fi un act de cruzime și de barbarie din partea unui alb — zise el în cele din urmă, dînd din cap cu un aer melancolic — dar asta este în firea indienilor și bănuiesc că așa trebuia să fie. Totuși aș fi preferat să i se fi întîmplat unui blestemat de mingo, nu acestui vesel flăcău, venit aici tocmai din țările vechi.

— Destul ! spuse Heyward, temîndu-se ca însoțitoarele lui să nu afle ceva din incidentul sîngeros care-i întîrziase. Își stăpîni indignarea, cugetînd cu glas tare cam în felul vînătorului : Ce-a fost a fost și nu mai putem face nimic ! Gata ! Desigur, ai observat că sîntem pe linia avanposturilor inamicului. Ce drum propui să urmăm ?

— Da — răspunse Ochi-de-Şoim, luîndu-şi puşca la umăr. După cum spui, ce-a fost a fost şi nu mai are rost să ne gîndim. Dar pare limpede că francezii şi-au instalat tabăra în jurul fortului, şi printre ei ar fi să trecem ca aţa prin urechile acului.

— Şi-avem şi prea puţin timp ca să încercăm — spuse maiorul, ridicînd ochii spre un nor gros, care ascundea luna ce apunea.

— Şi prea puţin timp — repetă cercetaşul. Totuşi, cu ajutorul proniei, nu avem decît două căi ca să ieşim din impas.

— Spune repede, timpul e scurt!

— Una ar fi ca graţioasele doamne să descalece şi să lăsăm caii în plata Domnului. Îi trimitem pe mohicani înainte, ca să ne cureţe drumul, şi noi vom intra în fort păşind pe cadavrele duşmanilor.

— Asta nu, în nici un caz! strigă mărinimosul Heyward. Un soldat ar reuşi poate să-şi facă drum în acest chip, dar nu cu un întreg convoi după el.

— Este adevărat că o potecă înroşită de sînge nu va fi prea potrivită pentru nişte picioare fragile — încuviinţă cercetaşul — dar am crezut totuşi necesar să fac această propunere, cu toate că nici mie nu-mi place. Singurul nostru mijloc de scăpare rămîne deci să ieşim din linia santinelelor franceze, apoi, luînd-o spre apus, să intrăm în munţi, unde am să vă ascund atît de bine, încît toţi copoii dracului de Montcalm nu v-ar putea da de urmă, chiar dacă v-ar căuta luni întregi.

— Atunci aşa facem, şi fără zăbavă!

N-a fost nevoie să spună mai mult, căci în aceeaşi clipă Ochi-de-Şoim zise: „După mine!", se întoarse şi reluă drumul care îi condusese în această situaţie primejdioasă. Mergeau în linişte şi cu grijă, atenţi la fiecare pas, să nu le fie drumul închis de vreo patrulă, sau vreun pichet al inamicului să le ia urma. Trecînd pe malul heleşteului pe care-l părăsiseră cu puţin înainte, Heyward şi vînătorul aruncară într-acolo, pe furiş, o privire posomorîtă. Căutară zadarnic din ochi făptura care se plimba pe mal, dar micile valuri care agitau încă lacul confirmau fapta sîngeroasă de care nu se mai puteau îndoi. În curînd însă şi micul heleşteu dispăru în întunericul ce-i învăluia, o dată cu amintirea tristei întîmplări.

Vînătorul, schimbînd direcţia, o luă spre munţii care mărgineau plaiul către apus. Îşi conduse cu paşi grăbiţi tovarăşii, pînă cînd se cufundară în umbra deasă, aruncată de vîrfurile înalte şi abrupte. Drumul era greu, fiindcă valea era presărată cu enorme blocuri de stîncă prăbuşite şi întretăiate de multe rîpe. Aceste obstacole le încetineau mersul la fiecare pas. Pe de altă parte însă, munţii înalţi ce-i înconjurau le răsplăteau oboseala, dîndu-le un sentiment de siguranţă.

În sfîrşit începură să urce o potecă strîmtă, şerpuind curios printre copaci şi stînci, aşa fel încît se vedea că fusese tăiată de oameni de munte, deprinşi cu ţinuturile cele mai sălbatice. Pe măsură ce urcau spre creastă, întunericul ce stăpînea totul în jurul lor se risipea treptat, şi ochii lor începură să distingă mai clar împrejurimile. Intrară în zona unor tufişuri dese de arbuşti şi ajunseră pe un platou acoperit de muşchi unde, în sfîrşit, culorile strălucitoare ale dimineţii se iveau printre pinii ce creşteau pe un munte situat de cealaltă parte a văii Horicanului.

Atunci vînătorul le spuse celor două surori să coboare de pe cai şi, scoţînd bietelor animale obosite şaua şi frîul, le lăsă libere să pască puţina iarbă şi tufele pipernicite de pe acele înălţimi.

— Hai — le îndemnă el — mergeţi şi căutaţi-vă hrana pe unde veţi putea şi voi, dar băgaţi de seamă să n-ajungeţi voi hrana lupilor înfometaţi care hoinăresc prin munţii ăştia.

— De-acum nu mai avem nevoie de ei? întrebă Heyward.

— Priveşte şi dumneata şi judecă! răspunse Ochi-de-Şoim, înaintînd spre marginea dinspre răsărit a podişului şi făcînd semn şi celorlalţi să-l urmeze. Dacă ar fi tot aşa de uşor să citeşti în sufletul omului, cum se poate vedea de aici ca-n palmă tot ce se petrece în tabăra lui Montcalm, făţărnicia ar fi mai rară şi viclenia unui mingo ar ieşi la iveală tot aşa lesne ca cinstea unui delawar.

Cînd călătorii văzură marginea prăpăstioasă a podişului, constatară că pe bună dreptate vînătorul le spusese că-i va conduce într-o ascunzătoare inaccesibilă şi-i admirară cu toţii iscusinţa.

Muntele pe care se aflau atunci Heyward şi tovarăşii săi se ridica cu aproape o mie de picioare deasupra nivelului văii. Era un con imens, puţin avansat faţă de lanţul

ce se întinde pe mai multe mile de-a lungul malurilor dinspre apus ale lacului şi care se îndreaptă apoi spre Canada în lungi spinări abrupte, acoperite de prea puţină verdeaţă. Sub picioarele lor, malurile de miazăzi ale Horicanului formau un larg semicerc de la un munte la altul, împrejurul unei cîmpii accidentate şi puţin înalte. Spre nord se întindea Lacul Sfînt, a cărui suprafaţă limpede, văzută de la înălţimea aceea, părea o panglică dantelată de nenumărate golfuleţe, înfrumuseţate de promontoare de forme fantastice şi pe care erau presărate nenumărate insuliţe. Ascuns de după munţi, sau acoperit de o măsă de vapori ce se ridicau de la suprafaţa lui şi se mişcau în toate părţile, după cum îi gonea vîntul de dimineaţă, lacul se pierdea din vedere cîteva mile mai departe. Dar între vîrfurile a doi munţi apărea iarăşi, făcîndu-şi drum spre nord şi arătîndu-şi apele limpezi în depărtare, înainte de a se vărsa în Champlain. Spre sud se întindea defileul sau, mai bine zis, şesul neregulat despre care am vorbit.

În direcţia aceea, pe un spaţiu de mai multe mile, munţii dominau ţinutul de pretutindeni, din ce în ce mai mărunţi, pînă ce se contopeau cu nivelul pămîntului nisipos care forma ceea ce se chema *portage*-ul. De-a lungul a două lanţuri de munţi, care mărgineau valea şi malurile lacului, se ridicau acum nori de vapori din singurătăţile pădurii, în vîrtejuri uşoare, ca nişte trîmbe de fum din coşurile unor case ascunse, care coborau după aceea contopindu-se cu ceaţa ce acoperea locurile joase. Un singur nor, alb ca zăpada, plutea chiar deasupra întinderii de apă care se numea Heleşteul Sîngelui.

Pe malul meridional al lacului şi mai înspre apus se zăreau meterezele şi clădirile interioare ale fortului William-Henry. Cele două bastioane principale păreau că ţîşnesc din apa lacului care le scălda temeliile, pe cînd părţile laterale şi colţurile erau apărate de un şanţ larg şi adînc, în faţa căruia se întindea o mlaştină. Copacii fuseseră doborîţi pînă la o anumită distanţă pe liniile de apărare ale fortului, rămînînd o peluză verde, largă, pînă unde începea apa limpede a lacului, iar stîncile abrupte îşi ridicau capul negru pînă peste vîrful copacilor celor mai înalţi, din pădurile învecinate.

În faţa fortului erau postate cîteva santinele care supravegheau mişcările inamicului, iar în interiorul zidurilor se puteau zări, pe lîngă corpul de gardă, cîţiva soldaţi care

păreau moleşiţi de somn, după garda din timpul nopţii. Către sud-est, dar legată direct cu fortul, era o tabără instalată pe o culme, unde ar fi fost mai înţelept să se construiască chiar fortul. Ochi-de-Şoim spuse maiorului că trupele care se aflau acolo erau companiile auxiliare care părăsiseră Hudsonul o dată cu el. Din fundul pădurilor situate ceva mai spre sud se vedeau ridicîndu-se în depărtare trîmbe de fum des şi negru, uşor de deosebit de vaporii mai transparenţi, de care era plin aerul. Arătînd într-acolo, vînătorul adăugă că grosul trupelor inamice staţionează pe poziţiile acelea.

Dar pe maior îl preocupa mai mult ce se vedea pe malurile de apus ale lacului, foarte apropiate de malul de sud. Pe o linie de pămînt care, de la înălţimea unde se aflau, părea prea strîmtă ca să cuprindă o armată atît de însemnată, dar care de fapt se întindea pe mai multe sute de picioare, de la malurile Horicanului pînă la poalele munţilor, erau ridicate corturi albe, în număr suficient pentru o armată de zece mii de oameni. În faţa lor fuseseră amplasate bateriile de tragere şi în timp ce călătorii noştri priveau, fiecare cu alte emoţii, harta acestui vast teatru de operaţii, bubuitul brusc al unei salve de artilerie se multiplică, din ecou în ecou, pînă în munţii dinspre răsărit.

— Se crapă de ziuă, acolo jos — spuse vînătorul cu sînge rece. Cei care nu dorm vor să-i trezească pe cei care dorm, cu salve de tun. Am ajuns cu cîteva ore prea tîrziu ; Montcalm a umplut pădurile cu blestemaţii lui de irochezi.

— Într-adevăr, toată regiunea e încercuită — confirmă Heyward — dar nu-i nici un chip să trecem totuşi cumva ? Ar fi oricum preferabil să ne facă prizonieri francezii, decît să cădem în mîinile indienilor.

— Ia te uită, obuzul de adîncauri a ciupit colţul casei comandantului ! exclamă Ochi-de-Şoim, uitînd o clipă că vorbea în faţa celor două fete ale lui Munro. Ah ! Franţujii ăştia ştiu să tragă cu tunul şi au s-o facă praf, oricît de solidă ar fi, în mai puţin timp decît a fost construită !

— Heyward — spuse Cora — nu pot suporta gîndul unei primejdii la care să nu fiu părtaşă. Să mergem la Montcalm şi să-i cerem permisiunea de a intra în fort. Crezi c-ar îndrăzni să refuze cererea unei fiice care nu vrea decît să-şi regăsească tatăl ?

— Ţi-ar fi greu să ajungi pînă la franţuz cu scalpul pe cap — răspunse vînătorul liniştit. Dac-aş avea una din

cele o mie de bărci goale, priponite colo la malul lacului, am putea încerca să intrăm în fort, dar așa... Na, stai că focul nu mai ține mult! Uite că se lasă o ceață care în curînd va preschimba ziua în noapte. Asta va face săgeata unui indian mai primejdioasă ca tunul, dar nu-i mai puțin adevărat că pe noi ne poate favoriza și, dacă aveți curaj, vom încerca străpungerea, mai ales că am mare poftă să împrăștii cîțiva cîini de mingo pe care-i văd, colo, cum dau tîrcoale grămezii de proiectile.

— Fii fără grijă — spuse Cora cu hotărîre — te vom urma fără teamă, în orice primejdie.

Vînătorul se întoarse spre ea și o privi cu un surîs deschis, de inimoasă încuviințare și admirație.

— Dac-aș avea cu mine — exclamă el — numai o mie de oameni cu brațe zdravene și ochiul treaz, care să privească moartea-n față, ca dumneavoastră, în mai puțin de o săptămînă i-aș trimite pe francezii ăștia înapoi la bîrlogurile lor, urlînd ca niște cîini în lanț și ca lupii hămesiți. Hai dar — continuă el, adresîndu-se celorlalți însoțitori — s-o pornim mai înainte ca ceața să ajungă pînă la noi; văd că se îndesește și ne poate ascunde pînă la capăt. Dacă se întîmplă să vă rătăciți, luați aminte să aveți mereu vîntul în obrazul stîng, ori țineți-vă de mohicani, care se orientează la fel de bine noaptea ca și ziua.

Le făcu semn cu mîna să-l urmeze și începu să coboare muntele, cu pas iute și atent. Heyward ajuta pe cele două surori care mergeau mai încet. Sosiră la poalele muntelui mai puțin osteniți și mai repede decît la urcuș.

Luînd-o înainte, Ochi-de-Șoim își conduse călătorii la marginea peluzei ce se întindea dinaintea porții de la apus a fortului, care nu era decît la o jumătate de milă de locul unde se oprise ca să dea timp lui Heyward să-l ajungă cu cele două fete. Favorizați de natura terenului și îmboldiți de grabă, depășiră valul de ceață care acoperea acum întreg Horicanul și pe care un vînt foarte slab îl împingea încet spre ei. Erau deci nevoiți să mai aștepte, ca ceața să-și întindă mantia întunecată peste tabăra inamică. Cei doi mohicani profitară de acest moment de repaus, ca să înainteze spre liziera pădurii și să observe ce se petrece dincolo. Ochi-de-Șoim îi urmă îndată, ca să afle cu o clipă mai devreme care e situația și să vadă ce are de făcut.

Nu lipsi mult ; se întoarse roşu de necaz şi-şi arătă imediat nemulţumirea în termeni nu prea distinşi.

— Şmecherii de franţuji au postat un pichet de pieiroşii şi de albi chiar în drumul nostru. Cum naiba să ştim pe ceaţă dacă n-o să dăm buzna ca oile ţaman în mijlocul lor ?

— Nu putem face un ocol ca să evităm primejdia — îl întrebă Heyward — şi apoi să revenim pe drumul bun ?

— Cînd te depărtezi pe ceaţă de direcţia marşului, cine poate şti cînd şi cum ai s-o regăseşti ? ! răspunse vînătorul. Să nu crezi că negurile Horicanului seamănă cu rotocoalele de fum dintr-o pipă a păcii sau cu acelea de izgonit ţînţarii.

Nici nu termină vorba şi un obuz trecu şuierînd pe alături, izbind un brad, apoi căzu la pămînt. Cei doi indieni se apropiară imediat, şi Uncas se adresă vînătorului în limba delawară, agitat şi cu multe gesturi.

— Se prea poate, flăcăule — mormăi Ochi-de-Şoim — şi trebuie să riscăm. Nu putem trata frigurile morţii ca pe o simplă durere de măsele. Să mergem ; uite că se lasă şi ceaţa.

— O clipă ! strigă Heyward. Mai întîi explică-mi ce proiecte ai.

— Îi dăm drumul repede — răspunse vînătorul — deşi şansele nu-s prea mari. Totuşi e ceva mai mult decît nimic. Uncas spunea că obuzele astea au brăzdat pămîntul în linie dreaptă, de la bateriile din fort pînă aici, aşa că în lipsa altor indicaţii gropile proiectilelor ne vor arăta drumul. Deci să nu mai vorbim şi să o luăm din loc, că dacă mai întîrziem niţeluş, se risipeşte ceaţa şi rămînem descoperiţi la jumătatea drumului, între tunurile celor două armate.

Recunoscînd că într-un moment de impas ca acesta era desigur mai potrivită acţiunea decît discuţiile, Heyward se aşeză între cele două surori, pentru a le ajuta să meargă mai repede, fără să piardă din ochi pe cel ce-i călăuzea. În curînd putură constata că acesta nu exagerase desimea negurilor Horicanului, căci nu făcuseră nici douăzeci de paşi şi fură învăluiţi de o pîclă atît de adîncă, încît ei înşişi abia se distingeau unii pe alţii.

Ocoliseră puţin la stînga şi tocmai coteau spre dreapta, către punctul situat, după cum calculase Heyward, cam la jumătatea drumului de poarta fortului, cînd le răsună în urechi un strigăt înfricoşător, ce părea că porneşte de la o depărtare de numai cîţiva stînjeni.

— *Qui va là ?*

— Daţi-i drumul repede ! spuse vînătorul încet, luînd-o iar spre stînga.

— Repede ! repetă Heyward pe acelaşi ton.

În acelaşi timp, o duzină de voci repetară ameninţător somaţia.

— *C'est moi !* strigă Duncan ca să cîştige timp, grăbind pasul şi trăgînd după el pe cele două fete speriate.

— *Bête ! Qui moi ?*

— Un amic al Franţei ! reluă Duncan în franţuzeşte, fără să se oprească.

— Pari mai curînd un inamic al Franţei. Opreşte sau, pe Dumnezeu, te fac amic cu dracul ! Nu vrei ? Foc, camarazi, foc !

Ordinul fu executat imediat şi cincizeci de împuşcături de muschetă porniră în acelaşi timp. Din fericire se trăsese mai mult la întîmplare şi cam alături de direcţia fugarilor. Totuşi, gloanţele trecură nu prea departe de ei, iar urechile lui David şi ale celor două fete, puţin obişnuite cu acest fel de muzică, crezură că le aud şuierînd la două degete de ele. Francezii scoteau strigăte puternice şi Heyward auzi răsunînd clar ordinul de a trage a doua salvă şi a se porni imediat în urmărirea lor. Maiorul explică în două vorbe vînătorului ce spuneau francezii şi acesta îi opri ; apoi hotărî fără şovăire ce au de făcut.

— Vom trage şi noi — spuse el. Or să creadă că e un atac al garnizoanei din fort şi, pînă să ceară ei ajutor şi pînă să le vină, sîntem de mult la ţintă.

Planul era bine conceput, dar execuţia lui nu reuşi întru totul, fiindcă îndată ce francezii auziră salva, păru că întreaga cîmpie se umple de oameni şi porniră împuşcături din toate părţile, de la malurile lacului pînă la cele mai îndepărtate colţuri ale pădurilor.

— O să atragem asupra noastră întreaga lor armată — spuse Heyward. Înainte, prietene, înainte ! Acum e în joc şi viaţa dumitale, şi a noastră.

Vînătorul era gata să urmeze acest sfat, dar în clipa aceea de haos general îşi schimbase fără să vrea locul şi acum nu mai ştia încotro s-o ia. În zadar îşi expuse obrajii la bătaia vîntului : în aer nu era nici cea mai mică adiere. În această încurcătură deznădăjduită, Uncas observă de-

odată brazdele săpate de ghiuleaua care căzuse în pădure şi care răsese în acel loc vîrfurile unor muşuroaie de furnici.

— Stai să văd direcţia — zise Ochi-de-Şoim aplecîndu-se, apoi se redresă imediat şi o porni iute la drum, însoţit de ceilalţi.

Voci, strigăte, înjurături, împuşcături se auzeau din toate părţile şi din ce în ce mai aproape. Deodată, o lumină fulgerătoare spintecă ceaţa, urmată de o detunătură repetată de ecourile tuturor munţilor, şi mai multe proiectile răscoliră cîmpia.

— Asta-i din fort ! strigă vînătorul, oprindu-se iarăşi. Şi noi alergăm ca nebunii spre pădure, de-a dreptul în cuţitele Maquaşilor !

De îndată ce-şi dădură seama de greşeala lor, se grăbiră s-o repare şi, ca să meargă mai repede, Duncan o dădu pe Cora în grija tînărului mohican, care păru să consimtă foarte bucuros la această schimbare.

Era acum limpede că, fără să ştie precis unde se află, duşmanii erau pe urmele lor, şi se aşteptau să fie ucişi sau cel puţin luaţi prizonieri, dintr-o clipă într-alta.

— *Point de quartier aux coquins !* [1] strigă o voce care părea a ofiţerului ce conducea urmărirea, puţin în urma lor.

Dar în aceeaşi clipă, un glas puternic şi autoritar strigă în faţa lor, din înălţimea unui bastion al fortului :

— Viteji ai regimentului şaizeci, rămîneţi la posturile voastre ! Aşteptaţi pînă puteţi zări pe inamic şi apoi trageţi în plin, pînă măturaţi terenul.

— Tată ! Tată ! se auzi un ţipăt din ceaţă. Sînt eu, Alice, Elisie a ta ! Salvează-ţi fiicele !

— Opriţi ! strigă glasul de adineauri, cu un ton de îngrijorare şi de duioşie părintească. E ea ! Dumnezeu mi-a redat copiii ! Să se deschidă poarta ! O ieşire, viteji din al şaizecilea, o ieşire ! Dar deocamdată nici un glonţ, ca să nu-mi ucideţi copilele. O şarjă la baionetă !

Călătorii noştri, care ajunseseră lîngă poartă, auziră scîrţîind ţîţînele ruginite, şi Duncan văzu primul ieşind la atac un şir lung de soldaţi în uniformă roşie. Recunoscînd batalionul comandat de el, se aşeză în fruntea lor şi în curînd îi sili pe urmăritori să dea la rîndul lor înapoi.

O clipă, Alice şi Cora rămaseră surprinse de dezorientare, văzîndu-se atît de brusc părăsite de maior, dar înainte

[1] Nu le lăsaţi nici o clipă de răgaz ticăloşilor ! (n.t.)

de a apuca să-şi comunice mirarea, ba chiar de a-şi da mai bine seama de cele întîmplate, un ofiţer voinic ca un uriaş, cu părul albit mai ales de lupte, decît de povara anilor, şi căruia timpul îi îmblînzise aerul de mîndrie războinică, fără să-i scadă din prestanţă, năvăli pe poartă afară, se repezi spre ele şi le strînse fierbinte la piept. Şi în timp ce lacrimi mari îi şiroiau pe obrajii palizi şi obosiţi, uriaşul acesta exclamă cu un pronunţat accent scoţian :

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, că le-ai purtat de grijă ! Acum, orice primejdie m-ar aştepta, robul tău e pregătit !

CAPITOLUL XV

„Să mergem să-i aflăm scopul soliei : aş fi ghicit-o lesne, înainte ca francezul să fi scos vreun cuvînt."

(Henric al V-lea)

Cele cîteva zile care au urmat sosirii lui Heyward şi a celor două surori la William-Henry trecură în lipsurile, neliniştea şi primejdiile asediului. Inamicul, cu forţe superioare, cărora Munro nu le putea opune o serioasă rezistenţă, grăbea asediul. Parcă Webb şi armata lui ar fi adormit pe malurile Hudsonului şi ar fi uitat situaţia gravă în care se găseau compatrioţii lui. Montcalm umpluse toate pădurile *portage*-ului cu indieni. Zi şi noapte se auzeau strigătele şi urletele lor în toată tabăra engleză. Acestea măreau temerile şi demoralizarea soldaţilor, înclinaţi să exagereze primejdiile ce-i aşteptau.

În fortul asediat, situaţia era însă alta. Însufleţiţi de vorbele şi exemplul şefilor lor, ostaşii nu-şi dezminţeau faima la care .severul lor comandant ţinea atît de mult.

Pe de altă parte, generalul francez, vestit pentru experienţa şi iscusinţa lui, părea mulţumit că străbătuse pustietăţile în vederea acestui atac şi socotea inutil să ocupe munţii din vecinătate, de unde ar fi putut uşor bombarda şi nimici pe cei din fort, avantaj de care ar fi trebuit să ţină seama după tactica modernă.

Această neglijare a înălţimilor, sau mai curînd teama de greutăţile escaladării, era o greşeală obişnuită cam în toate bătăliile din acea epocă. Poate că ea se datora şi luptelor cu indienii, care aveau loc de obicei în păduri, unde nu erau fortăreţe de atacat şi unde artileria devenea aproape inutilă. Neglijenţa aceasta s-a perpetuat pînă la revoluţie şi i-a

făcut pe americani să piardă importanta fortăreaţă Ticonderoga, pierdere care a deschis drumul armatei lui Bourgoyne spre ceea ce constituia atunci inima ţării. Astăzi se priveşte cu mirare această greşeală, oricare ar fi numele ce i s-ar da. Se ştie că neglijarea avantajelor pe care le dau poziţiile de pe înălţimi, oricît de anevoios ar fi transportul materialului — cu toate că adesea s-a exagerat această dificultate, cum s-a întîmplat la Mont-Défiance — ar face pe respectivul genist, însărcinat cu dirijarea lucrărilor militare, şi chiar pe generalul comandant de armată, să-şi piardă definitiv reputaţia.

Acum, regiunea pe care am încercat s-o descriem poate fi străbătută într-o trăsură bună, de călătorii cei mai comozi, chiar de bolnavi, sau de amatorii de pitoresc. Cei doritori să-şi caute sănătatea ori să facă cercetări, sau să-şi desfete privirile, mai pot naviga şi pe apele artificiale [1], create din iniţiativa unui om de stat, care a îndrăznit să-şi rişte reputaţia politică în această curajoasă încercare [2]. Dar situaţia prezentă nu trebuie să ne facă să credem că strămoşii noştri străbăteau pădurile, urcau munţii sau pluteau pe lacuri cu aceeaşi uşurinţă. Transportul unui singur tun de calibru mare era considerat pe atunci o adevărată victorie, dacă terenul şi mijloacele ar fi permis să se transporte în acelaşi timp şi muniţiile, căci fără ele tunul n-ar fi fost decît un burlan de fier, greu, stînjenitor şi inutil.

Bravul scoţian, care apăra atunci fortul William-Henry, simţea din plin greutăţile ce rezultau din această stare de lucruri. Dar, cu toate că Montcalm neglijase să profite de înălţimi, îşi amplasase cu pricepere bateriile de cîmp, mînuite cu putere şi îndemînare. Asediaţii din fortăreaţa situată în fundul pustiului nu le puteau opune decît mijloace reduse de apărare, înjghebate în pripă.

În seara celei de-a cincea zi de asediu, cea de-a patra de la înapoierea lui la fort, maiorul Heyward profită de un scurt armistiţiu, ca să inspecteze parapetul unui bastion situat pe malurile lacului, să respire puţin aer curat şi

[1] În Statele Unite, în timp de zece ani s-au săpat mai bine de trei sute de leghe de canale. Acestea se datoresc iniţiativei lui De Witt Clinton, guvernatorul statului New York, mort în 1828. (n.a.)

[2] Planul lui Clinton, susţinut de primul lui succes, a şi izbutit. Era vorba să se unească, printr-un canal, marile lacuri de Oceanul Atlantic. Această lucrare a fost executată în opt ani. (n.t.)

să cerceteze ce progrese făcuseră lucrările asediatorilor în timpul zilei. Era singur, în afară de santinela ce se plimba pe metereze, căci artileriştii se retrăseseră şi ei, ca să se bucure de suspendarea momentană a trudnicei lor îndatoriri. Seara era liniştită şi adierea plăcută care venea dinspre lac înviora peisajul încîntător, tulburat pînă de curînd de bubuitul artileriei şi de zgomotul asurzitor al proiectilelor care cădeau în lac. Soarele lumina privelişte dinspre asfinţit. Munţii acoperiţi de verdeaţă se împodobeau cu ultimele raze ale amurgului sau se întunecau sub umbrele unor nori mici, goniţi unul după altul de adierea proaspătă. Nenumărate insule împodobeau Horicanul, ca margaretele pe un covor de verdeaţă, unele mai joase, aproape la nivelul apei, altele ca nişte înalte ostroave verzi. Pe luciul lacului pluteau o sumedenie de bărci pline de ofiţeri şi soldaţi din armata asediatorilor, care gustau în linişte desfătările pescuitului.

Scena aceasta era în acelaşi timp calmă şi însufleţită, fiindcă, în contrast cu mişcarea şi vioiciunea oamenilor, natura era liniştită şi de o simplitate maiestuoasă.

Două mici drapele albe care fîlfîiau, unul în colţul fortului celui mai apropiat de lac, celălalt pe o baterie avansată din tabăra lui Montcalm, constituiau emblema armistiţiului momentan, care amînase nu numai ostilităţile, dar chiar duşmănia combatanţilor. Puţin în urmă, în acelaşi loc aveau să fluture cutele lungi de mătase ale stindardelor rivale ale Franţei şi Angliei.

O sută de tineri francezi, pe cît de veseli, pe atît de neatenţi, trăgeau de-un lung năvod pe malul nisipos al lacului, în apropiere de tunurile fortului care amuţiseră vremelnic. La poalele munţilor, plaiul răsuna de strigătele vesele ale soldaţilor care se distrau cu diferite jocuri ; unii alergau pe malul lacului, ca să urmărească mai de aproape cum merge pescuitul şi vînătoarea, alţii urcau pe munte, ca să îmbrăţişeze cu privirea acest uriaş tablou viu. Soldaţii rămaşi de gardă, cu toate că îşi continuau supravegherea, urmăreau şi ei acest spectacol. Mai multe grupuri dansau şi cîntau în sunete de tobă şi fluier, în mijlocul unui cerc de indieni, atraşi de zgomot tocmai din fundul pădurii. Într-un cuvînt, totul avea mai degrabă înfăţişarea unei zile de petrecere, decît a cîtorva ceasuri de întrerupere a oboselilor şi primejdiilor războiului.

Duncan privea acest spectacol de cîteva minute şi era cufundat în gînduri, cînd auzi paşi pe povîrnişul din faţa porţii de care am mai vorbit. El înaintă pe colţul bastionului, ca să vadă cine erau cei ce se apropiau, şi-l zări pe Ochi-de-Şoim sub paza unui ofiţer francez. Vînătorul avea chipul îngrijorat şi deprimat şi se vedea că se simte umilit şi aproape dezonorat de faptul că ajunsese în puterea inamicului. Nu purta puşca lui favorită şi avea mîinile legate la spate cu o curea de piele de cerb. În asemenea cazuri se obişnuia să fie trimişi mesageri cu steaguri albe, ca să se transmită unele comunicări, aşa că maiorul, înaintînd pe marginea bastionului, se aşteptase să vadă un ofiţer francez însărcinat să aducă pe cineva. Dar de cum recunoscu statura înaltă şi chipul vechiului său camarad, tresări surprins şi se grăbi să coboare din bastion în interiorul fortăreţei, ca să-l întîmpine.

Însă alte voci îi atraseră puternic atenţia, făcîndu-l o clipă să uite unde pornise. Din celălalt capăt al bastionului veneau spre el Alice şi Cora, care se plimbau pe parapet, unde, ca şi dînsul, ieşiseră să respire aerul proaspăt al serii. Din momentul cînd le părăsise, ca să le acopere intrarea în fort, oprindu-i pe urmăritori, nu le mai văzuse nici măcar o singură clipă. Le lăsase atunci palide, sfîrşite de oboseala primejdiilor prin care trecuseră. Acum le vedea cu obrajii îmbujoraţi şi cu fruntea senină, cu toate că mai păstrau o umbră de nelinişte. Nu era deci de mirare că această neaşteptată întîlnire îl făcu pe tînărul militar să uite de cealaltă grijă, lăsîndu-i în suflet numai dorinţa să stea de vorbă cu ele. Vioiciunea Alicei nu-i dădu timp să le adreseze el primul cuvîntul.

— Iată-te deci, cavaler infidel şi nepoliticos, care ne-ai părăsit în drum ! exclamă ea, simulînd un ton de reproş dezmînţit de ochii, surîsul şi gestul mîinii. Te aşteptăm de zile întregi, de secole, să ne cazi la picioare şi să ne ceri iertare de fuga dumitale ruşinoasă, căci nici chiar un cerb speriat, cum ar spune amicul nostru Ochi-de-Şoim, n-ar fi fugit mai repede.

— Alice vrea de fapt să-ţi vorbească de dorinţa ce-o aveam ca să-ţi mulţumim din toată inima — spuse Cora mai gravă şi mai serioasă. Dar nu-i mai puţin adevărat că am fost surprinse că nu te-am văzut de atunci, cînd ştiai că atît noi, cît şi tata îţi sîntem la fel de recunoscători.

— Tatăl dumneavoastră vă poate spune că, deşi nu eram în apropierea dumneavoastră, am avut grijă să fiţi în siguranţă — răspunse maiorul. Posesiunea acestor corturi — adăugă el, arătînd tabăra ocupată de detaşamentul venit din fortul Edward — a fost viu disputată, şi cine va pune mîna pe această poziţie va cuceri în curînd şi fortul, cu tot ce se află în el. Aici am socotit că e de datoria mea să-mi petrec toate zilele şi nopţile de cînd aţi sosit în fort. Dar — continuă el, întorcînd puţin capul cu un aer încurcat şi necăjit — dacă ştiam că purtarea mea a fost astfel înţeleasă, ruşinea m-ar fi împiedicat desigur să îndrăznesc să mă arăt în ochii dumneavoastră.

— Heyward ! Duncan ! exclamă Alice, înaintînd ca să-i poată citi pe faţă expresia tulburată, în timp ce o şuviţă din părul ei auriu îi căzuse pe obrazul îmbujorat şi ochii i se umeziseră — dac-aş fi ştiut că gluma mea te va întrista într-atîta, n-aş mai fi deschis gura. Cora îţi poate adeveri cît de mult ţi-am apreciat devotamentul şi cît de sincer, cît de adînc recunoscătoare îţi sîntem.

— Şi Cora vrea să adevereasca ? întrebă voios Heyward, căruia i se risipi neliniştea după cuvintele atît de calde ale Alicei. Ce zice sora dumitale, care-i totdeauna atît de serioasă ? Va găsi vreo scuză pentru soldatul credincios care l-a făcut pe cavaler să vă neglijeze ?

Cora nu-i răspunse imediat şi rămase cîteva clipe cu faţa spre Horican, ca şi cum ar fi fost atentă la cele ce se petreceau pe suprafaţa lacului. Cînd ochii ei negri se îndreptară spre maior exprimau atîta nelinişte, încît tînărul fu cuprins de îngrijorare.

— Nu te simţi bine, miss Munro ? o întrebă el. Regret că ne-am ţinut de glume, în timp ce dumneata eşti suferindă.

— Nu-i nimic — răspunse ea, fără să accepte braţul pe care i-l oferea. Dacă nu pot vedea viaţa în roz ca această tînără şi inocentă entuziastă — adăugă ea sprijinindu-şi cu afecţiune mîna pe braţul surorii sale — asta se datoreşte experienţei şi poate firii mele nenorocite. Dar vezi, maior Heyward — continuă ea, făcînd un efort ca să gonească orice urmă de slăbiciune — priveşte în jurul dumitale şi spune-mi ce privelişte poate fi aceasta ce ne înconjoară, pentru fiica unui soldat care nu cunoaşte altă fericire decît onoarea şi reputaţia părintelui ei.

— Nici una, nici alta nu pot fi întunecate de imprejurări pe care nu-i stă în putere să le biruie — răspunse Duncan cu căldură. Dar cele ce-mi spui mă cheamă la datorie. Trebuie să merg la tatăl dumitale şi să-l întreb ce hotărîre a luat cu privire la apărarea noastră. Dumnezeu să te păzească, nobilă Cora, căci aşa trebuie să te numesc. Ea îi oferi mîna, dar buzele-i tremurau şi faţa-i deveni palidă. În clipe de fericire, ca şi de restrişte, ai să fii totdeauna o minunată pildă pentru orice femeie. La revedere, Alice — adăugă el cu un accent de duioşie. Sper ca în curînd să ne revedem ca învingători şi în momente mai vesele.

Fără să aştepte răspuns, coborî repede de pe bastion, traversă o mică esplanadă şi după cîteva momente se afla dinaintea comandantului. Cînd Heyward intră, Munro se plimba cu paşi mari prin odaia lui, foarte îngrijorat.

— Gînd la gînd, maior Heyward — spuse el. Tocmai voiam să te rog să-mi faci plăcerea să vii aici.

— Am văzut cu mîhnire, domnule, că cercetaşul pe care vi l-am recomandat cu atîta căldură a sosit aici ca prizonier al francezilor. Sper că nu aveţi nici un motiv să-i suspectaţi fidelitatea.

— Fidelitatea lui Carabină-Lungă mi-e cunoscută de mult timp şi e mai presus de orice bănuială, cu toate că norocul lui de totdeauna pare să-l fi părăsit. Montcalm l-a făcut prizonier şi, cu blestemata politeţe a ţării lui, mi l-a trimis plocon îndărăt şi mi-a transmis în bătaie de joc că, „ştiind cît îl apreciez, nu voia să mă lipsească de serviciile lui". Este un mod făţarnic de a-l avertiza pe un om de ce nenorociri îl aşteaptă, maior Duncan Heyward!

— Dar generalul Webb, întăririle pe care le-aşteptăm?...

— Cînd ai venit încoace ai privit spre sud şi nu le-ai zărit? se miră comandantul, surîzînd cu amărăciune. Ei, dragul meu, eşti tînăr şi prea nerăbdător, nu laşi acelor domni timpul să mărşăluiască.

— Sînt în marş? V-a raportat asta cercetaşul?

— Cînd, şi pe ce drum, vînătorul a omis să-mi spună. Se pare că avea şi o scrisoare, şi asta e singura parte mai plăcută din toată afacerea. Cu toate graţiile marchizului de Montcalm al dumitale, sînt convins că dacă acest mesaj ar fi conţinut ştiri proaste, politeţea acestui domn l-ar fi obligat să mi le aducă la cunoştinţă.

— Deci a trimis pe mesager şi a oprit mesajul?

— Întocmai, şi asta din ceea ce se numeşte bonomie. Pariez, dacă s-ar putea afla adevărul, că bunicul nobilului marchiz a dat lecţii de dans.

— Dar ce spune cercetaşul ? Are ochi, urechi şi limbă ; ce raport verbal v-a dat ?

— O ! Sigur că are toate organele cu care l-a înzestrat natura şi este oricînd gata să ne spună tot ce-a văzut şi a auzit. Ei bine, rezultatul raportului său e că există pe malurile Hudsonului un anumit fort, aparţinînd maiestăţii sale britanice, care se cheamă Edward, în cinstea alteţei sale ducele de York, şi care este ticsit de soldaţi, aşa cum se cuvine.

— Şi nu e nici o mişcare, nici un semn care să arate intenţia lor de a ne sări în ajutor ?

— A văzut o paradă dimineaţa şi o paradă seara. Cînd un băiat din trupele provinciale... dar şi dumneata eşti pe jumătate scoţian, Duncan, şi cunoşti proverbul care spune că atunci cînd unu-şi toarnă praf de puşcă-n mîncare şi mai aruncă-n ea şi un tăciune, ia foc ! Aici veteranul părăsi brusc tonul de amară ironie şi continuă grav şi îngîndurat : Şi totuşi trebuie să fi fost în scrisoarea aceea ceva şi era bine să ştim ce anume.

— Trebuie să ne hotărîm repede — spuse Duncan, grăbindu-se să profite de schimbarea dispoziţiei comandantului său, ca să-i vorbească de anumite lucruri pe care el le socotea şi mai importante — fiindcă ţin să vă raportez că fortificaţiile taberei nu mai pot rezista mult şi îmi pare rău că trebuie să adaug că lucrurile nu-mi par să meargă cu mult mai bine în fort. Jumătate din tunurile noastre sînt scoase din funcţie.

— Ar putea fi altfel ? Unele au fost pescuite din fundul lacului, celelalte au tot ruginit în mijlocul pădurii, de cînd s-a descoperit ţara asta, iar cele mai bune nu sînt decît nişte jucării de corsari, nu tunuri. Crezi că se poate instala o artilerie ca lumea în mijlocul pustiului, la trei mii de mile de Marea Britanie ?

— Zidurile noastre sînt gata să se prăbuşească — continuă Heyward fără să-şi piardă cumpătul în faţa acestei noi izbucniri a comandantului. Proviziile încep să ne lipsească şi soldaţii dau semne de nemulţumire şi îngrijorare.

— Maior Heyward — răspunse Munro, întorcîndu-se spre tînărul său ofiţer cu aerul demn al vîrstei şi gradului său — aş fi servit degeaba în armata maiestăţii sale o jumă-

tatc de secol şi degeaba mi-a albit părul, dacă n-aş fi la curent cu cele ce raportezi şi cu toate cele referitoare la împrejurările grele şi urgente în care ne găsim. Dar avem mari îndatoriri faţă de armatele regelui şi unele faţă de noi înşine. Atîta vreme cît îmi mai rămîne o singură speranţă de ajutor, voi apăra acest fort, la nevoie chiar cu pietrele adunate de pe malul lacului. Ne-ar fi prins bine scrisoarea aceea blestemată, ca să aflăm intenţiile omului pe care contele de Loudon ni l-a lăsat ca locţiitor al său.

— Pot să vă fiu cu ceva de folos în această chestiune?

— Da, domnule, poţi! Pe lîngă alte atenţii, marchizul de Montcalm m-a invitat la o întrevedere personală cu el, în spaţiul dintre fortificaţiile noastre şi liniile sale. Cred însă că nu se cade să mă arăt grăbit să-l văd şi am intenţia să te trimit pe dumneata, care eşti ofiţer superior, să mă înlocuieşti. Ar însemna să pătăm onoarea Scoţiei, dacă am da prilejul să se spună că am fost întrecuţi în bune maniere de un reprezentant al oricărei alte ţări de pe faţa pămîntului.

Fără să intre în discuţii asupra formelor de politeţe ale diferitelor ţări, Duncan se mărgini să asigure pe veteran că era gata să-l suplinească în numita întrevedere. Urmă o lungă conversaţie confidenţială, în timpul căreia Munro informă pe tînărul ofiţer despre tot ce avea de făcut, adăugînd cîteva sfaturi dictate de propria-i experienţă, apoi Heyward îşi luă rămas bun de la comandantul său.

Cum nu putea acţiona decît în calitate de reprezentant al comandantului fortului, Duncan renunţă la ceremonialul care ar fi trebuit să însoţească o întrevedere între cei doi şefi ai forţelor inamice. Armistiţiul era încă în curs şi după ce tobele dădură semnalul, cam la zece minute după ce primi instrucţiunile, maiorul ieşi pe poartă, precedat de un drapel alb. Fu primit cu formalităţile obişnuite, de ofiţerul comandant al avanposturilor, şi condus imediat în cortul renumitului general care comanda armata franceză.

Montcalm primi pe tînărul maior, de faţă fiind ofiţerul lui principal şi căpeteniile diferitelor triburi de indieni, aliate cu el în acest război. Fără să vrea, Heyward se opri deodată cînd, aruncîndu-şi ochii asupra pieilor-roşii, deosebi printre ei figura fioroasă a lui Magua, care-l privea cu atenţia calmă şi întunecată pe care o exprima în mod obişnuit chipul viclean al acestui sălbatic. O uşoară exclamaţie de surpriză îi scăpă, dar amintindu-şi de misiunea ce o avea

de îndeplinit, îşi stăpîni orice aparenţă exterioară de emoţie şi se întoarse spre generalul inamic, care făcuse deja un pas în întîmpinarea lui.

La epoca de care vorbim, marchizul de Montcalm era în floarea vîrstei şi putem adăuga că ajunsese la apogeul gloriei. Dar chiar în această situaţie de invidiat era politicos şi binevoitor şi se distingea atît prin manierele lui alese, cît şi prin bravura de care dăduse atîtea dovezi şi datorită căreia, doi ani mai tîrziu, avea să-şi piardă viaţa în cîmpiile Abraham. Duncan, întorcînd ochii de pe chipul fioros şi mîrşav al lui Magua, se bucură să întîlnească aerul cavaleresc, gesturile prevenitoare şi surîsul politicos al generalului francez.

— *Monsieur* — începu Montcalm — *j'ai beaucoup de plaisir à...* Ei, dar unde este interpretul ?

— Cred că nu va fi necesar, domnule — spuse Heyward cu modestie — vorbesc puţin franceza.

— A ! Îmi pare foarte bine ! replică marchizul, şi luîndu-l pe Duncan de braţ cu familiaritate, îl conduse în cealaltă extremitate a cortului, unde puteau sta de vorbă fără să fie auziţi. Am oroare de nemernicii ăştia — adăugă el în franţuzeşte — căci nu ştii niciodată dacă poţi avea încredere în ei. Ei bine, domnule, ar fi fost o cinste pentru mine să am o întrevedere personală cu comandantul dumneavoastră, dar mă felicit că este înlocuit de un ofiţer ca dumneavoastră, atît de distins şi desigur atît de amabil.

Duncan se înclină, sincer încîntat de compliment, cu toată hotărîrea eroică ce o luase de a nu se lăsa ademenit de manierele alese ale generalului inamic. Montcalm, după o clipă de gîndire, reluă :

— Comandantul dumneavoastră e un om brav, monsieur, şi ştiu că mai mult decît oricine este capabil să reziste atacului nostru. Dar n-ar fi timpul totuşi să ţinem seama şi de considerentele omeneşti, nu numai de curajul ostăşesc ? Şi unele şi altele caracterizează un adevărat erou.

— Noi privim aceste două calităţi ca inseparabile — răspunse Duncan, surîzînd — dar cum dumneavoastră ne daţi numeroase exemple pentru primele, pînă în prezent n-avem nici un motiv deosebit să le punem în acţiune pe celelalte.

Montcalm se înclină la rîndul lui, cu aerul unui om prea iscusit ca să ţină seamă de cuvinte linguşitoare, şi după un moment de gîndire adăugă :

— E posibil ca telescoapele mele să mă fi înşelat şi ca fortificaţiile dumneavoastră să fi rezistat artileriei mele mai bine decît am crezut! Fără îndoială, ştiţi de ce forţe dispunem?

— In această privinţă avem diferite informaţii — răspunse Heyward nepăsător — dar le socotim de maximum douăzeci de mii de oameni.

Francezul îşi muşcă buzele, îşi fixă ochii asupra maiorului, ca pentru a-i citi gîndurile, şi apoi adăugă, cu o indiferenţă afectată, ca şi cum ar fi voit să recunoască această cifră care dubla efectivele armatei sale:

— Nu-i un compliment pentru un soldat, monsieur, dar trebuie să admit că, cu toată grija noastră, n-am putut ascunde numărul efectivului nostru. S-ar crede totuşi că dacă avem oarecare şanse de izbîndă ele pot fi confirmate numai în aceste păduri. Dar cu toate că dumneavoastră credeţi că este încă prea devreme ca să ţineţi seama de consideraţii omeneşti — continuă el surîzînd — îmi îngădui să cred că un tînăr ostaş ca dumnevoastră nu poate fi indiferent faţă de legile curteniei. După cîte am aflat, fiicele comandantului au intrat în fort, chiar în timp ce era încercuit!

— Da, domnule — răspunse Heyward — dar această situaţie, departe de a ne clinti hotărîrea, ne face să ne dublăm sforţările prin exemplul de curaj pe care ni l-au dat nouă tuturor. Dacă n-ar fi nevoie decît de dîrzenie pentru a respinge un inamic atît de iscusit ca domnul de Montcalm, aş încredinţa bucuros apărarea fortului William-Henry celei mai mari dintre acele două tinere doamne.

— În legile noastre salice[1] se află o dispoziţie înţeleaptă, în virtutea căreia coroana Franţei nu poate fi trecută în mîinile unei femei — răspunse Montcalm rece şi cu oarecare aroganţă, dar reluîndu-şi imediat aerul său obişnuit, degajat şi politicos, adăugă: Dar cum toate marile calităţi sînt ereditare, este un motiv în plus ca să vă dau crezare. Totuşi, aceasta nu ne poate face să uităm, cum v-am spus, că şi curajul trebuie să aibă o limită şi că este timpul să ne-nţelegem omeneşte. Bănuiesc, domnule, că sînteţi autorizat să trataţi asupra condiţiilor de predare a fortului?

[1] Legi ale primilor regi francezi. Cu o discuţie despre acestea începe drama Henric al V-lea, de Shakespeare, citată în moto de autor. (n.t.)

— Excelenţa voastră găseşte că ne apărăm cu prea multă slăbiciune şi socoteşte că se impune să luăm această măsură ?

— Mi-ar părea rău ca această inutilă rezistenţă să se prelungească astfel, încît să exaspereze pe amicii mei cu piele roşie — spuse Montcalm, fără să răspundă la întrebare şi aruncîndu-şi privirea asupra grupului de indieni gravi, atenţi la întrevedere. Chiar acum îmi este greu să obţin de la ei să respecte legile războiului la fel ca naţiunile civilizate.

Heyward tăcu, căci îşi aminti de primejdiile prin care trecuseră de curînd printre aceşti sălbatici, el şi cele două însoţitoare cu care a împărţit suferinţele.

— *Ces messieurs-là* — continuă Montcalm, voind să profite de impresia pe care credea că a făcut-o prin cuvintele lui — sînt formidabili cînd sînt furioşi şi ştiţi cît e de greu să le potoleşti mînia. Ei bine, domnule, doriţi să vorbim de condiţiile de predare ?

— Mă tem că excelenţa voastră nu apreciază suficient forţa fortului William-Henry şi posibilităţile garnizoanei sale.

— Eu nu asediez Quebecul, ci un biet fort cu metereze de pămînt, apărat, ce-i drept, de o viteză garnizoană, dar numai de două mii trei sute de oameni — răspunse el laconic.

— Este foarte adevărat că fortificaţiile noastre sînt de pămînt, domnule, şi că nu sînt plasate pe stîncile Capului Diamand, dar sînt înălţate pe acest mal, care s-a dovedit fatal lui Dieskau şi glorioasei lui armate. Şi dumneavoastră nu puneţi la socoteală o forţă considerabilă, care nu este decît la cîteva ore de marş de noi şi pe care trebuie s-o privim ca făcînd parte din mijloacele noastre de apărare.

— Da — răspunse Montcalm, cu un ton foarte indiferent — cam şase pînă la opt mii de oameni, pe care prudentul lor şef socoteşte mai înţelept să-i ţină în adăposturi decît să-i avînte în luptă.

A fost rîndul lui Heyward să-şi muşte buzele de ciudă, auzind pe marchiz vorbindu-i cu atîta nepăsare de un corp de armată despre care ştia că-i exagerează efectivul real. Amîndoi tăcură cîteva clipe, şi Montcalm, luînd iar cuvîntul, dădu a înţelege că socotise vizita ofiţerului englez ca neavînd alt scop decît să propună condiţii de capitulare. La rîndul lui, maiorul căuta să aducă discuţia în aşa fel,

încît să sileascâ pe generalul francez să facă aluzie la scrisoarea pe care o interceptase. Dar nici unul, nici altul nu reuşi să-şi atingă scopul şi, după o lungă şi inutilă convorbire, Duncan se retrase cu o impresie favorabilă despre calităţile şi politeţea generalului inamic, dar tot atît de neştiutor, ca şi la venire, în privinţa celor ce dorea să afle.

Montcalm îl însoţi pînă la uşa cortului şi-l însărcină să repete comandantului fortului invitaţia anterioară de a-i acorda cît mai curînd posibil o întrevedere pe terenul situat între cele două armate. Acolo se despărţiră. Ofiţerul care-l adusese pe Duncan îl conduse iar la avanposturi, apoi maiorul intră în fort şi se prezentă imediat comandantului său.

CAPITOLUL XVI

Dar, înainte de a începe lupta, deschide scrisoarea.

(Regele Lear)

Maiorul Heyward îl găsi pe Munro în tovărăşia celor două fiice ale sale. Alice şedea pe genunchii lui şi degetele ei delicate se distrau împletind şi despletind părul alb care cădea pe fruntea tatălui său. Acest gest copilăresc făcea pe veteran să-şi încrunte din cînd în cînd sprîncenele, dar ea îi înseninа fruntea, sărutîndu-i-o cu buzele ei trandafirii. Cora, senină şi serioasă ca totdeauna, stătea lîngă ei şi privea la glumele surorii sale cu aerul de duioşie maternă care caracteriza dragostea ce i-o purta.

Bucuria curată şi liniştită ce le-o oferea această reuniune familială făcuse pe cele două surori să uite momentan nu numai de primejdiile înfruntate în pădure, dar şi de cele care le mai ameninţau. Se vedea că doreau să se bucure de acest scurt răgaz dintre bătălii, consacrîndu-l sentimentelor celor mai curate şi mai înalte, fiicele lui uitîndu-şi temerile, iar veteranul grijile în aceste clipe de odihnă şi siguranţă.

Duncan, care, în graba lui de a raporta comandantului rezultatele misiunii ce i se încredinţase, intrase fără să anunţe, rămăsese un minut spectator nemişcat al unei scene ce-l înduioşa mult şi pe care nu voia s-o întrerupă, dar ochii vioi ai Alicei îl zăriră într-o oglindă din faţa ei şi fata se ridică, roşindu-se, de pe genunchii tatălui ei.

— Maiorul Heyward !

— Ei, ce-i cu el ? o întrebă dînsul. L-am trimis să stea la taifas cu franţuzul, în tabăra lui. Ah, iată-te, ai şi sosit, domnule ! continuă el. Eşti tînăr şi iute de picior ! Hai,

copii, luaţi-vă catrafusele ! Credeţi că un soldat n-are destule pe cap, ca să i-l mai împuiaţi şi voi cu flecăreli femeieşti ?

Cora se ridică imediat, văzînd că prezenţa lor nu mai era de dorit, şi Alice o urmă cu surîsul pe buze.

În loc de a întreba pe maior de rezultatul misiunii sale, Munro se plimbă cîteva minute cu mîinile la spate şi capul înclinat pe piept, cufundat în gînduri. În fine ridică asupra lui Duncan ochii plini de duioşie părintească şi exclamă :

— Sînt două fete minunate, Heyward ! Cine n-ar fi mîndru să le fie tată ?

— Cred că ştiţi de mult ce cred despre aceste două admirabile surori, domnule colonel.

— Fără îndoială, băiete, fără îndoială ! Şi-mi aduc aminte că chiar în ziua sosirii dumitale la fort ţi-ai deschis inima în privinţa acestui subiect, într-un fel foarte plăcut mie, dar te-am întrerupt, pentru că am crezut că nu este cazul ca un soldat bătrîn să vorbească de pregătiri de nuntă şi să se bucure de acestea într-un moment cînd ar fi posibil ca inamicii regelui său să ia parte la ospăţul de nuntă, fără să fie poftiţi. Totuşi cred că am făcut rău, Duncan. Da, am făcut rău şi sînt gata să ascult cele ce ai să-mi spui.

— Cu toată bucuria pe care o am de a auzi cele ce-mi spuneţi, domnule, trebuie mai întîi să vă raportez despre mesajul pe care marchizul de Montcalm...

— La dracu cu franţuzul ăsta şi cu toate hoardele lui ! strigă veteranul, încruntîndu-se. Montcalm n-a pus încă stăpînire pe William-Henry şi nu va pune niciodată, dacă Webb se poartă cum trebuie. Nu, domnule, nu, mulţumită lui Dumnezeu nu sîntem încă într-o situaţie aşa de desperată, încît Munro să nu-şi poată vedea o clipă de micile lui îndatoriri familiale. Mama dumitale era unica fiică a celui mai bun prieten al meu, Duncan, şi acum am să te ascult, chiar dacă toţi cavalerii Sfîntului Ludovic, în cap cu Sfîntul lor, s-ar afla la poartă şi m-ar ruga să le acord o audienţă. Pe legea mea, grozav cavalerism, care poate fi cumpărat cu cîteva căpăţîni de zahăr ! Şi marchizii lor de trei parale ? Se pot face marchizi de ăştia cu duzinele în Lethian. Scaietele [1] da, zic şi eu că e un ordin vechi şi autentic ; adevăratul *nemo me impune lacessit* [2] al cavaleris-

[1] Decoraţie scoţiană. (n.t.)

[2] Deviza acestui ordin : Nimeni nu mă va ataca nepedepsit. (n.t.)

mului. Şi dumneata ai avut strămoşi care au făcut parte din acest ordin, podoaba nobilimii scoţiene.

Heyward, văzînd că superiorul său îşi face o plăcere puţin răutăcioasă din a-şi arăta dispreţul pentru mesajul generalului francez şi ştiind că această dispoziţie a lui Munro nu va fi de lungă durată, se prefăcu la rîndu-i indiferent faţă de cele ce-avea să raporteze despre misiunea sa şi trecu la subiectul care-l interesa mai mult.

— Precum ştiţi, sir — îi spuse el — am îndrăznit să sper că-mi faceţi onoarea de a mă considera fiul dumneavoastră.

— Da, băiete, ai vorbit destul de limpede ca să pricep asta din cele ce mi-ai spus. Dar ai vorbit tot atît de deschis şi fiicei mele ?

— Nu, pe onoarea mea, domnule ! N-am vrut să abuzez de încrederea pe care mi-aţi acordat-o ; ar fi însemnat un abuz să profit de o asemenea ocazie şi să-i împărtăşesc dorinţele mele.

— Ai procedat ca un om de onoare, Heyward, şi nu pot decît să aprob astfel de sentimente ; dar Cora Munro este o fată prea înţeleaptă şi discretă, care are un suflet prea nobil ca să fie nevoie să o dădăcească cineva, fie chiar tatăl ei.

— Cora ?

— Da, Cora ! Despre ce vorbim, domnule ? Nu despre pretenţiile dumitale la mîna domnişoarei Munro ?

— N-n-nu cred să fi pronunţat numele ei — bîlbîi Duncan încurcat.

— Şi atunci pentru cine mi-ai cerut dumneata consimţămîntul ? spuse veteranul ridicîndu-se demn, vădit ofensat.

— Aveţi o altă fiică, domnule — răspunse Heyward — nu mai puţin gingaşă şi frumoasă.

— Alice ! exclamă Munro tot atît de surprins ca şi Duncan, cînd auzise numele Corei.

— Către dînsa se îndreaptă toate sentimentele mele, domnule.

Tînărul aşteptă în linişte rezultatul efectului extraordinar ce-l produsese asupra bătrînului ostaş o declaraţie la care era evident că acesta nu se aştepta. Timp de cîteva minute Munro străbătu camera cu paşi mari, agitat şi cufundat în gînduri. În sfîrşit se opri în faţa lui Heyward, îşi aţinti ochii asupra lui, copleşit de emoţie şi cu buzele tremurînd :

— Duncan Heyward, mi-ai fost drag pentru că mi-a fost drag acela al cărui sînge îţi curge în vine. Mi-ai fost drag pentru dumneata însuţi, pentru calităţile pe care le-am văzut în dumneata. Mi-ai fost drag pentru că am crezut că poţi face fericită pe fiica mea ; dar toată această afecţiune s-ar schimba în ură dacă aş fi sigur că este adevărat faptul de care mă tem.

— Ferească Dumnezeu ca vreo faptă oricît de neînsemnată sau cel mai mic gînd al meu să ducă la o schimbare atît de cumplită ! exclamă Heyward, primind deschis şi drept în ochi privirea pătrunzătoare a comandantului său.

Fără să-şi dea seama că tînărul care-l asculta nu-i putea înţelege sentimentele ascunse în fundul sufletului, Munro se lăsă greu înduplecat de vădita sinceritate a celuilalt şi, stăpînindu-se, continuă pe un ton mai blînd.

— Doreşti să-mi devii fiu, Duncan — îi spuse el — dar nu ştii încă povestea vieţii aceluia pe care vrei să-l numeşti părinte. Ia loc şi îţi voi deschide, în cît mai puţine cuvinte îmi va fi posibil, o inimă ale cărei răni sînt încă vii.

Uitaseră complet de mesajul lui Montcalm ; nu se mai gîndea la el nici cel ce-l primise, nici cel căruia îi era destinat. Îşi traseră cîte un scaun şi, pe cînd bătrînul tăcea ca să-şi adune ideile, lăsîndu-se pradă unor amintiri triste, tînărul îşi înfrînă nerăbdarea şi luă o atitudine atentă şi respectuoasă. În sfîrşit, Munro începu să povestească.

— Ştii, desigur, maior Heyward, că familia mea este veche şi nobilă, cu toate că bogăţia n-a favorizat-o într-o măsură corespunzătoare rangului ei. Aveam cam vîrsta dumitale cînd mi-am dăruit inima Alicei Graham, fiica unui *laird*[1] vecin cu noi, un om foarte bogat. Dar diferite motive, poate sărăcia mea, au făcut ca tatăl ei să se opună căsătoriei noastre. În consecinţă am făcut ceea ce trebuia să facă orice om cinstit : i-am înapoiat Alicei legămîntul şi am părăsit Scoţia, înrolîndu-mă în serviciul regelui. Am văzut multe ţări şi mi-am vărsat sîngele prin multe colţuri ale lumii, apoi am fost trimis în Indiile occidentale. Acolo, întîmplarea a făcut să cunosc o doamnă care, cu timpul, mi-a devenit soţie şi mi-a dăruit pe Cora. Era fiica unui om cu origine nobilă, a cărui soţie avusese nenorocul, dacă-ţi convine termenul — zise bătrînul cu mîndrie — să descindă, cu toate că într-un grad destul de îndepărtat, din

[1] În Scoţia, titlul proprietarului unui domeniu. (n.t.)

nefericita clasă pe care mişelia oamenilor a redus-o la o sclavie infamă, menită să slujească destrăbălării naţiunilor zise civilizate. Da, domnule, şi această nenorocire a lovit şi Scoţia noastră, în urma alipirii ei nefireşti la o ţară străină, de negustori. Dar dacă aş găsi printre ei un om care ar îndrăzni să-şi permită să privească cu dispreţ pe fiica mea, îţi spun pe cuvîntul meu că ar simţi toată greutatea mîniei unui tată ! Dar, chiar dumneata, maior Heyward, eşti născut în coloniile din sud, unde aceste fiinţe fără de noroc sînt privite ca aparţinînd unei rase inferioare alei noastre.

— Din fericire, acesta este adevărul, domnule — spuse Duncan atît de încurcat, încît lăsă ochii în pămînt.

— Şi aduci o învinuire fiicei mele ! strigă tatăl pe un ton în care se observa în acelaşi timp suferinţa şi mînia. Oricît de frumoasă şi virtuoasă ar fi, nu vrei să amesteci sîngele Heywarzilor cu un sînge atît de degradat şi disprețuit ?

— Dumnezeu să mă păzească de o prejudecată atît de nedemnă şi necugetată ! răspunse Duncan, cu toate că glasul conştiinţei îi şopti că acest gînd, fruct al educaţiei, era înrădăcinat în inima lui atît de adînc, încît parcă ar fi fost sădit de mîinile naturii. Blîndeţea, nevinovăţia, graţia şi voioşia celei mai tinere dintre fiicele dumneavoastră vă explică îndeajuns motivele mele, domnule colonel, ca să nu fiu învinuit de o astfel de nedreptate.

— Ai dreptate — spuse bătrînul, revenind la tonul mai blînd de la început — este imaginea vie a ceea ce era mama ei atunci, înainte de a şti ce-i suferinţa. Cînd moartea mi-a răpit soţia, m-am întors în Scoţia, îmbogăţit în urma acestei căsătorii. Şi ai să crezi, Duncan ? Am regăsit-o pe acea făptură îngerească, aceea care fusese prima mea dragoste, aşteptîndu-mă, nemăritată, timp de douăzeci de ani şi numai din dragoste pentru ingratul care putuse s-o uite. A făcut şi mai mult, m-a iertat şi, lucrurile fiind precum ţi-am spus, s-a căsătorit cu mine.

— Şi a devenit mama Alicei ! exclamă Heyward, cu o grabă care ar fi putut fi deplasată, dacă bătrînul militar n-ar fi fost atît de prins de amintiri.

— Da, aşa a fost — răspunse Munro — şi a plătit cu viaţa darul nepreţuit pe care mi l-a făcut. Dar e o sfîntă printre sfinţii cerului, domnule, şi nu se cuvine ca un om, la sfîrşitul vieţii sale, să murmure împotriva unei soarte demne de invidiat. Mi-a fost dată un singur an, prea puţine

zile de fericire pentru o femeie care şi-a petrecut tinereţea în suferinţe fără speranţă.

Era ceva atît de impunător în durerea bătrînului, încît Heyward nu îndrăzni să-i adreseze măcar o vorbă de mîngîiere. Munro părea că uitase că nu-i singur: chipul lui exprima o sfîşietoare părere de rău, în timp ce de pe obraji lacrimi mari îi picurau pe podea. În cele din urmă se ridică deodată şi, străbătînd o singură dată odaia, de la un cap la altul, îşi reveni şi se apropie de Heyward, cu un aer impunător şi demn.

— Domnule maior — îl întrebă — nu urma să-mi comunici ceva din partea marchizului de Montcalm?

Duncan se ridică la rîndul lui şi începu imediat, cam încurcat, să dea raportul în legătură cu mesajul pe care-l avea de transmis. Nu este nevoie să reamintim aici modul abil, dar politicos în care generalul francez ştiuse să înlăture toate încercările făcute de Heyward ca să afle de la el motivul întrevederii pe care o propusese comandantului fortului William-Henry, şi nici mesajul conceput în termeni politicoşi, dar foarte hotărîţi, prin care dădea să înţeleagă că Munro trebuie să vină el însuşi să ceară această explicaţie sau să răspundă că se poate lipsi de ea.

În timp ce Munro asculta relatarea amănunţită a maiorului asupra întrevederii sale cu generalul inamic, simţămintele de tată trecură cu încetul pe-al doilea plan, şi cînd Duncan termină raportul asupra misiunii sale, în faţa lui se afla numai veteranul nemulţumit, rănit în sentimentele sale de soldat.

— Destul, maior Heyward! exclamă bătrînul pe un ton care dovedea cît era de jignit de purtarea marchizului. Mi-ai spus suficient cît să se poată scrie un volum de comentarii asupra politeţei franceze. Iată un domn care mă invită la o consfătuire, şi cînd trimit ca înlocuitor un subaltern foarte capabil, ca dumneata, pentru că eşti, Duncan, cu toată tinereţea dumitale, refuză să se explice şi-mi răspunde pe ocolite, printr-o ghicitoare!

— Domnule colonel, se poate ca despre locţiitorul dumneavoastră să aibă o idee mai puţin măgulitoare, de altfel vă rog să luaţi notă că invitaţia făcută, pe care m-a însărcinat să v-o repet, s-a adresat de la început comandantului fortului şi nu ofiţerului secund.

— Ei bine, domnule — răspunse Munro — un ofiţer secund nu are întreaga putere şi aceeaşi demnitate ca şi cel

pe care-l reprezintă? Vrea să discute cu Munro personal! Pe legea mea, Duncan, sînt gata să merg, numai pentru a-i arăta dîrzenia noastră, în ciuda numărului şi ameninţărilor lui. Ar fi poate o atitudine politică nu prea rea, tinere, ce spui?

Duncan, care socotea ca foarte important să se afle cît mai curînd posibil conţinutul scrisorii pe care fusese însărcinat s-o aducă cercetaşul, se grăbi să sprijine această idee.

— Fără nici o îndoială! zise el. Indiferenţa şi liniştea noastră nu-i vor inspira încredere.

— Niciodată n-ai spus ceva mai adevărat! Aş vrea să vină să ne-ncerce fortificaţiile în plină zi, într-un asalt. Numai astfel îţi poţi da seama dacă un inamic poate rezista, şi acest mijloc ar fi infinit mai de dorit decît sistemul de canonadă pe care l-a adoptat. Frumuseţea şi bărbăţia artei războiului a fost mutilată, maior Heyward, prin practicile moderne ale lui monsieur Vauban al dumneavoastră. Strămoşii noştri erau mai presus de această laşitate ştiinţifică!

— Asta poate fi foarte adevărat, sir, dar sîntem obligaţi acum să ne apărăm cu aceleaşi arme întrebuinţate împotriva noastră. Ce binevoiţi a hotărî cu privire la acea întrevedere?

— Am să mă întîlnesc cu franţuzul, fără teamă şi fără întîrziere, aşa cum se cuvine unui fidel slujitor al regelui meu. Du-te, maior Heyward, dă ordine să sune fanfara şi trimite un mesager să facă cunoscut marchizului cine vine. Îl vom urma cu o mică gardă, precum se cuvine celui ce are sarcina să apere onoarea regelui său. Dar ascultă, Duncan — adăugă el, coborînd glasul, cu toate că erau singuri — ar fi bine să avem la îndemînă întăriri, să nu fie la mijloc vreo stratagemă a lor.

Trecînd imediat la executarea acestui ordin, tînărul părăsi încăperea şi, cum ziua era pe sfîrşite, nu pierdu nici o clipă, pentru a face pregătirile necesare. Nu-i trebuiră decît cîteva minute ca să constituie garda prevăzută şi să trimită în tabăra francezilor un trompet cu un drapel alb, spre a anunţa sosirea comandantului fortului. Cînd totul fu gata, conduse escorta la poartă, unde găsi pe superiorul său aşteptîndu-l. De îndată ce îndeplinirăa ceremonialul obişnuit al plecării, veteranul şi tînărul lui însoţitor ieşiră din fortăreaţă, urmaţi de escortă.

Nu erau decît la aproximativ o sută de paşi de bastioane, cînd văzură ieşind dintr-un drum prăpăstios, sau mai bine zis dintr-o rîpă ce tăia cîmpul dintre bateriile asediatorilor şi fort, o mică trupă de soldaţi, care însoţeau pe generalul

lor. Din clipa cînd, părăsindu-şi fortificaţiile, pornise spre poziţiile inamicului, Munro îşi luase o ţinută marţială, mergînd cu pas voinicesc, de paradă. De îndată ce zări panaşul alb al pălăriei lui Montcalm, ochii bătrînului uriaş scînteiară de vigoarea unei tinereţi renăscute.

— Spune-le băieţilor să fie cu ochii-n patru — spuse el lui Duncan cu jumătate glas — şi să fie gata să tragă la primul semnal, căci cu aceşti slujitori ai lui Ludovic nu eşti niciodată sigur ! În acelaşi timp, noi ne vom prezenta înaintea lor ca unii care nu au nici un motiv de temere. Mă înţelegi, maior Heyward ?

Fu întrerupt de sunetul tobelor francezilor, cărora colonelul dădu ordin să li se răspundă la fel. Fiecare parte trimise înainte un ofiţer de ordonanţă, purtînd un drapel alb. Prudentul scoţian se opri ; Montcalm înaintă spre trupa inamică mergînd cu prestanţă şi salută pe veteran scoţîndu-şi cu un gest larg pălăria, al cărei panaş atinse aproape pămîntul.

Înfăţişarea lui Munro avea ceva mai bărbătesc şi mai impunător, dar nu avea aerul degajat şi politeţea insinuantă a ofiţerului francez. Amîndoi tăcură un moment, privindu-se cu interes şi curiozitate. Montcalm vorbi cel dintîi, cum cerea rangul său superior şi natura întrevederii. După ce-i adresă lui Munro cîteva cuvinte de curtoazie şi se întoarse spre Duncan cu un surîs plăcut, ca pentru a-i spune că-l recunoaşte, continuă tot pe franţuzeşte :

— Sînt încîntat, monsieur, că ne-aţi făcut plăcerea de a vă afla aici ! Prezenţa dumneavoastră ne va dispensa de a recurge la un interpret obişnuit ; lăsîndu-mă în seama dumneavoastră, voi simţi aceeaşi siguranţă de parc-aş vorbi eu însumi limba dumneavoastră.

Duncan răspunse acestui compliment printr-o înclinare a capului, şi Montcalm, întorcîndu-se spre escorta sa care, imitînd pe cea a lui Munro, se aliniase în spatele lui, urmă, făcînd un semn din mînă :

— *En arrière, mes enfants, il fait chaud ; retirez-vous un peu* [1].

Înainte de a imita această dovadă de încredere, maiorul Heyward aruncă o privire împrejurul lui şi văzu cu oarecare nelinişte, pe toată liziera pădurilor, numeroase grupuri de sălbatici, care ieşiseră curioşi să urmărească de departe conferinţa.

---

[1] Înapoi, copiii mei, e cald ; retrăgeţi-vă puţin (în limba franceză în text). (n.t.)

— Domnul de Montcalm va recunoaşte cu uşurinţă diferenţa în ce priveşte situaţia noastră — spuse el oarecum încurcat, arătîndu-i în acelaşi timp aceste trupe auxiliare, care mişunau jur împrejur. Dacă dăm drumul escortei, rămînem singuri în faţa celor mai primejdioşi inamici ai noştri.

— Monsieur — spuse Montcalm cu căldură, punîndu-şi mîna pe inimă — aveţi drept garanţie cuvîntul de onoare al unui gentilom francez şi aceasta ar trebui să fie de ajuns.

— Şi este de ajuns, domnule — reluă Duncan. Întorcîndu-se spre ofiţerul care comanda escorta, adăugă : Înapoi, domnule, retrăgeţi-vă pînă în locul unde nu veţi auzi ce se vorbeşte, şi aşteptaţi noi ordine.

Acest dialog a avut loc în franceză şi Munro, care nu înţelesese nici un singur cuvînt, privi retragerea escortei cu o vădită nemulţumire şi ceru imediat explicaţii maiorului.

— Nu este în interesul nostru, domnule, să nu arătăm nici o neîncredere ? spuse Heyward. Domnul de Montcalm ne garantează siguranţa, pe cuvîntul său de onoare, şi am dat ordin detaşamentului să se retragă la oarecare distanţă, pentru a dovedi că avem încredere în cuvîntul său.

— Poate ai dreptate, domnule maior, dar eu tot n-am încredere prea mare în cuvîntul tuturor acestor marchizi sau cum se cheamă. Titlurile de noblețe sînt prea răspîndite în ţara lor, ca să-i poţi socoti pe toţi oameni de onoare.

— Uitaţi, domnule colonel, că sîntem în conferinţă cu un militar care s-a distins pe calea armelor atît în Europa cît şi în America ? Din partea unui om care se bucură de o reputaţie atît de bine meritată, n-avem de ce ne teme.

Bătrînul comandant făcu un gest de resemnare, dar chipul lui rigid arăta că persista totuşi în această lipsă de încredere provenită mai curînd dintr-un fel de ură ereditară împotriva francezilor, decît din vreun semn exterior, care ar fi putut întemeia acum un sentiment atît de puţin binevoitor. Montcalm aştepta cu răbdare sfîrşitul acestei mici discuţii pe şoptite între cei doi ofiţeri englezi şi, apropiindu-se, deschise conferinţa.

— Am dorit să am această întrevedere cu superiorul dumneavoastră — zise el adresîndu-se lui Duncan — pentru că sper că se va lăsa convins că a făcut deja tot ce s-a putut cere de la dînsul pentru a apăra onoarea suveranului său şi că acum va consimţi să ia în seamă şi cerinţele omeniei. Voi recunoaşte totdeauna că a rezistat în chip cît se poate de

onorabil şi că a continuat rezistenţa atît timp cît a avut măcar cea mai slabă speranţă de a salva situaţia.

Cînd aceste cuvinte i se comunicară lui Munro, acesta răspunse cu demnitate, dar destul de politicos :

— Oricît aş preţui această mărturie a domnului de Montcalm, va fi mai binevenită cînd o voi merita pe deplin.

Generalul francez surîse în timp ce Duncan îi traducea răspunsul şi adăugă imediat :

— Preţuirea pe care o arăţi unui om de valoare pe care-l stimezi rămîne în umbră cînd întîlneşti o îndărătnicie inutilă. Domnul colonel n-ar vrea să-mi vadă tabăra, să numere el însuşi oamenii şi să se convingă, prin urmare, că este imposibil să mai reziste cu succes ?

— Ştiu că regele Franţei e bine slujit — răspunse scoţianul imperturbabil, de îndată ce Duncan îi traduse — dar şi regele, stăpînul meu, are trupe la fel de credincioase şi de numeroase.

— Care, din fericire pentru noi, nu sînt aici — completă Montcalm, cu însufleţire, fără a mai aştepta traducerea. În război sînt situaţii cărora un bărbat viteaz trebuie să se supună cu acelaşi curaj pe care-l arată în faţa inamicului.

— Dac-aş fi bănuit că domnul de Montcalm ştie atît de bine englezeşte, nu m-aş mai fi ostenit să-i fac o traducere proastă a celor spuse de comandantul meu — remarcă Duncan pe un ton înciudat, amintindu-şi de dialogul pe care-l avusese cu Munro un moment mai înainte.

— Pardon, monsieur — răspunse generalul francez, roşind uşor — este o mare diferenţă între a putea înţelege cîteva cuvinte dintr-o limbă străină şi a fi în stare s-o vorbeşti. Vă rog deci să continuaţi a-mi servi de interpret. Munţii aceştia — adăugă el după o clipă de tăcere — ne-au fost de mare folos ca să ne putem da seama de starea fortificaţiilor dumneavoastră şi pot să vă asigur că în clipa de faţă ştiu, tot aşa de bine ca şi dumneavoastră, cît de şubrede sînt.

— Întreabă-l pe generalul francez — urmă Munro cu mîndrie — dacă luneta lui poate să bată pînă la Hudson şi dac-a văzut cînd şi pe unde va trebui să-ntîmpine armata lui Webb.

— Să-l lăsăm pe generalul Webb să răspundă singur la această întrebare — replică diplomatic Montcalm, întinzîndu-i lui Munro o scrisoare deschisă. Veţi vedea în această epistolă, domnule, că nu este de loc probabil ca mişcările trupelor sale să fie neliniştitoare pentru armata mea.

Veteranul apucă scrisoarea fără să mai aştepte ca Duncan să-i traducă cele spuse, cu o grabă care dovedea ce importanţă dădea conţinutului acestei misive. Dar abia o citi şi se schimbă la faţă : buzele începură să-i tremure, hîrtia îi scăpă din mîini, capul îi căzu pe piept, ca unui om căruia toate speranţele-i fuseseră spulberate dintr-o singură lovitură.

Duncan ridică scrisoarea şi, fără a încerca să se scuze pentru libertatea ce-şi lua, n-avu nevoie decît să-şi arunce ochii pe ea, ca să se asigure de vestea cumplită pe care o cuprindea. Şeful lor comun, generalul Webb, departe de a-i îndemna să reziste, îi sfătuia în termenii cei mai clari şi precişi să se predea imediat, aducînd ca argument că el nu putea să le trimită în ajutor nici măcar un singur om.

— Nu încape nici o îndoială ! exclamă Heyward, întorcînd scrisoarea pe o parte şi pe alta. Este sigiliul şi semnătura lui Webb ; acesta este desigur mesajul interceptat.

— Omul acesta m-a trădat ! strigă Munro cu amărăciune. În casa mea va dăinui o ruşine care nu mi-a călcat niciodată pragul ! Webb vrea să arunce dezonoarea asupra părului meu alb.

— Nu vorbiţi astfel ! izbucni înfierbîntat Duncan. Sîntem încă stăpîni pe fort şi pe onoarea noastră ! Ne vom apăra ! Ne vom vinde atît de scump viaţa, încît inamicul să simtă că a plătit din greu sacrificiul acesta !

— Îţi mulţumesc, băiete ! spuse bătrînul, revenindu-şi din stupoare. De data aceasta tu ai redeşteptat în Munro sentimentul datoriei. Să ne înapoiem în fort şi, îndărătul meterezelor, să ne săpăm mormîntul !

— Domnilor — interveni Montcalm, înaintînd spre ei vădit impresionat — se vede că ştiţi prea puţin despre Louis de Saint-Véran, dacă-l consideraţi capabil să profite de această scrisoare ca să umilească nişte ostaşi atît de bravi, dezonorîndu-se pe sine. Înainte de a vă retrage, ascultaţi cel puţin ce condiţii de capitulare vă ofer !

— Ce zice franţuzul ? întrebă veteranul cu o mîndrie dispreţuitoare. Îşi face un merit din faptul că a luat prizonier un curier şi că a interceptat un bileţel al cartierului general ? Domnule maior, spune-i că dacă vrea să-şi bată inamicii cu vorbe, va fi mai cîştigat ridicînd asediul fortului nostru şi ducîndu-se să împresoare fortul Edward.

Duncan îi explică ce spusese marchizul.

— Domnule de Montcalm, sîntem gata să vă ascultăm — spuse Munro pe un ton mai liniştit.

— Este imposibil să păstraţi fortul — reluă marşhizul — şi regescul meu stăpîn are interesul să fie distrus. Dar domniilor voastre şi bravilor dumneavoastră camarazi vi se va acorda orice favoare ostăşească veţi pretinde.

— Drapelele ? întrebă Heyward.

— Le veţi duce în Anglia şi le veţi arăta regelui vostru.

— Armele ?

— Le veţi păstra, nimeni nu le va folosi vreodată mai bine decît dumneavoastră.

— Predarea fortului ? Plecarea noastră ?

— Se va proceda în modul cel mai onorabil pentru dumneavoastră.

Duncan explică aceste propuneri comandantului său, care le ascultă cu o vizibilă surpriză, adînc mişcat de această extraordinară generozitate la care se aştepta atît de puţin.

— Du-te, Duncan, cu acest marchiz, care este un adevărat marchiz. Urmează-l în cortul lui şi stabileşte cu dînsul toate condiţiile. Am trăit destul, ca să văd la bătrîneţe două lucruri pe care nu le-aş fi crezut niciodată posibile : un englez care se teme să-şi ajute camarazii de arme şi un francez care este prea cinstit ca să profite de avantajul obţinut.

După ce vorbi astfel, veteranul îşi lăsă capul în piept şi, după ce salută pe marchiz, se întoarse încet spre fort. Înfăţişarea lui abătută arătă garnizoanei că soarta le fusese potrivnică. Munro nu şi-a mai revenit niciodată din şocul produs de această lovitură neaşteptată ; schimbarea produsă în caracterul său hotărît i-a pricinuit moartea prematură.

Duncan rămase să stabilească condiţiile capitulării fortului. Se înapoie în fort în timpul primului schimb al gărzii de noapte şi, după o scurtă întrevedere cu comandantul, se reîntoarse în tabăra franceză. Apoi se anunţă în mod public încetarea ostilităţilor. Munro semnase capitularea, în virtutea căreia fortul trebuia predat inamicului a doua zi dimineaţă, iar garnizoana era autorizată să iasă cu drapelele-n frunte, cu toate armele şi bagajele, deci, conform principiilor militare, cu onoarea nepătată.

CAPITOLUL XVII

Să țesem, să țesem lîna,
Firu-i tors, urzeala-i gata ;
Munca-i pe sfîrșite.

GRAY

Cele două tabere puse față-n față în pustiurile Horicanului petrecură noaptea de 9 august 1757 aproape la fel cum ar fi petrecut-o dacă s-ar fi aflat pe cel mai nobil cîmp de bătălie din Europa : învinșii — demoralizați și copleșiți de întristare, învingătorii — bucuroși de victorie. Dar atît pentru tristețe, cît și pentru bucurie există o margine, și la căderea nopții, liniștea acestor păduri uriașe nu mai era întreruptă decît de glasul nepăsător al vreunui tînăr francez, care fredona un cîntec la avanposturi, sau de somația amenințătoare a santinelelor de pe meterezele fortului, căci englezii păzeau încă bastioanele și nu voiau să lase pe inamic să se apropie înaintea momentului fixat pentru predarea fortului. Dar către zori încetă orice mișcare și un străin în zadar s-ar fi străduit să descopere, după sunet, prezența unui număr atît de mare de oameni înarmați pe malurile Lacului Sfînt.

La ceasul acesta de tăcere adîncă, pînza care acoperea cortul principal al taberei franceze se ridică încet și un bărbat care era în interior ieși fără zgomot. Era înfășurat într-o mantie care avea de scop să-l apere de răcoarea umedă și pătrunzătoare a pădurilor, dar și de a-i ascunde identitatea. Grenadierul de gardă la intrarea cortului generalului francez îl lăsă să treacă fără să-l oprească, prezentîndu-i arma „pentru onor", și îl văzu înaintînd cu pas sprinten prin cetatea de corturi, în direcția fortului William-Henry. Cînd necunoscutul întîlnea, în trecere, pe vreuna din santinele postate în diferite puncte ale taberei, răspundea scurt la întrebările obișnuite și,

după cît se părea, într-un mod satisfăcător, căci nimeni nu-l opri nicăieri.

Cu excepţia acestor întîlniri, care se repetară destul de des, nici o întîmplare nu-i tulbură plimbarea tăcută şi înaintă astfel din centrul taberei pînă la ultimul avanpost dinspre fort. Cînd trecu prin faţa soldatului care era de strajă în punctul cel mai apropiat de inamic, acesta strigă după obicei :

— *Qui vive ?*

— *France !*

— Parola ?

— Victoria — răspunse misteriosul personaj, apropiindu-se de santinelă pentru a-i spune încet cuvîntul de trecere.

— Bun ! replică soldatul, aşezîndu-şi iar puşca pe umăr. Aţi ieşit cam prea devreme la plimbare, monsieur !

— Este mai bine să fii treaz, *mon enfant* — îi răspunse celălalt, apăsînd pe aceste cuvinte şi privindu-l în ochi. Apoi, ridicîndu-şi un fald al mantalei care îi căzuse de pe umeri, continuă să înainteze spre fortul englez, în timp ce soldatul, cu o mişcare de surpriză, îi dădu onorul în modul cel mai respectuos şi, reluîndu-şi garda, murmură cu glasul pe jumătate :

— Da, pe cinstea mea, trebuie să fii treaz, căci mi se pare că avem un caporal de gardă care nu ştie ce-i somnul !

Ofiţerul nu auzi sau se prefăcu că nu aude cuvintele ce-i scăpaseră santinelei şi nu se opri decît cînd ajunse la malul nisipos al lacului, atît de aproape de bastionul apusean al fortului, încît vecinătatea acestuia putea să-i fie primejdioasă. Cîţiva nori pluteau în văzduh, şi unul din ei ascundea în acel moment globul lunii, care dădea o lumină foarte slabă, abia conturînd lucrurile. Se aşeză precaut după un copac mare şi rămase sprijinit de el cîtva timp, dînd impresia că priveşte cu multă atenţie fortificaţiile mute ale englezilor. Privirile lui îndreptate spre metereze nu erau numai curioase. Ochii păreau să deosebească cu pricepere locurile mai rezistente de părţile mai slabe şi cercetările lui nu trădau o prea mare încredere. În sfîrşit păru mulţumit de investigaţia făcută şi, privind nerăbdător spre vîrful de răsărit al munţilor, ca şi cum s-ar fi temut să nu fi sosit prea tîrziu ca să vadă ivindu-se zorile, era să se înapoieze, cînd un zgomot uşor, pe care-l auzi pe bastionul din apropiere, îl hotărî să rămînă.

Văzu atunci cum un om se apropie de marginea meterezului, apoi se opreşte părînd că priveşte lung, la rîndul lui, corturile din tabăra franceză. Aruncă şi el o privire să vadă zorii zilei,

apoi își întoarse ochii spre vasta întindere a apelor lacului, care semăna cu o altă boltă cerească, lichidă, împodobită cu mii de stele. Chipul abătut al omului care stătea sprijinit de parapet și care, după cît părea, era cufundat în gînduri întunecate, statura lui înaltă, ora la care se afla în acel loc, toate acestea făceau pe observatorul ascuns, care-i pîndea mișcările, să se convingă că era însuși comandantul fortului.

Discreția și prudența îi dictau să se retragă, și necunoscutul ocoli trunchiul copacului, ca să plece fără să fie văzut, cînd un alt zgomot îi atrase atenția și îi opri pentru a doua oară pașii ; acest zgomot părea cauzat de clipocitul apelor lacului, dar nu se asemăna de loc cu valurile provocate de vînt. Se auzeau din cînd în cînd cum se ciocnesc unele de altele caicele. După o clipă văzu corpul unui indian înălțîndu-se încet de pe malul lacului, urcînd fără zgomot pe țărm, înaintînd spre el și oprindu-se de cealaltă parte a copacului îndărătul căruia se afla el. Țeava unei puști se îndreptă spre bastion ; dar mai înainte ca sălbaticul să aibă timp să tragă, mîna ofițerului opri trăgaciul armei ucigașe.

Surprins, indianul, al cărui plan laș și perfid fusese zădărnicit într-un chip atît de neașteptat, scoase un „uhh !" de supărare.

Fără să spună nimic, ofițerul francez îi puse mîna pe umăr și-l trase în liniște la o oarecare depărtare de locul acela, unde convorbirea care a urmat ar fi putut deveni primejdioasă cel puțin pentru unul dintre ei. Apoi descheindu-și puțin mantaua, astfel ca să i se poată vedea uniforma și crucea Sfîntului Ludovic prinsă de piept, Montcalm îl întrebă pe un ton sever :

— Ce înseamnă asta ? Oare fiul meu nu știe că părintele lui canadian și englezii au îngropat securea războiului ?

— Ce pot face huronii ? răspunse indianul într-o franceză stîlcită. Nici unul din războinicii lor nu are de arătat nici un scalp, iar Fețele-Palide s-au făcut prieteni unii cu alții !

— A ! Le Renard-Subtil ! Acest zel mi se pare ciudat la un prieten care cu puțin timp în urmă ne era dușman ! De cîte ori a răsărit soarele de cînd Vulpea a lovit stîlpul de război al englezilor ?

— Unde e soarele ? Dincolo de munți, și este întunecat și rece. Dar cînd va răsări iar, va fi luminos și dogoritor. Le Renard-Subtil este soarele tribului său. Între el și tribul lui sînt mulți nori și mulți munți, dar acum el strălucește și cerul lui e fără nori.

— Ştiu foarte bine că Le Renard are putere asupra fraţilor săi ; ieri umbla să facă trofee din scalpul lor, şi azi îl ascultă în faţa focului conducătorilor.

— Magua este un mare şef.

— S-o dovedească, învăţînd pe ai săi să se poarte cum trebuie faţă de noii noştri prieteni !

— Pentru ce şeful părinţilor noştri canadieni şi-a adus tinerii războinici în aceste păduri ? De ce-a pus să se tragă cu tunurile împotriva acestei case de pămînt ?

— Ca s-o cucerească. Ţara asta aparţine stăpînului meu şi el a dat ordin tatălui tău din Canada să gonească pe englezii care au pus mîna pe ea. Ei au consimţit să se retragă şi acum tatăl tău nu-i mai socoteşte inamici.

— Bun, dar Magua a dezgropat securea ca s-o înroşească în sînge. Acum străluceşte. Cînd va fi roşie, o vom îngropa, dar Magua s-a legat prin cuvînt să nu păteze crinii Franţei.

— Inamicii marelui rege de dincolo de lacul de apă sărată trebuie să fie inamicii huronilor, după cum prietenii lui trebuie să fie prietenii lor.

— Prietenii lor ? repetă indianul batjocoritor. Să-i dea voie părintele lui Magua să-i ia mîna.

Montcalm, care ştia că influenţa pe care şi-o dobîndise printre triburile sălbatice şi-o putea menţine mai degrabă prin concesii decît prin autoritate, îi întinse, în silă, mîna. Magua o apucă şi, punînd degetul generalului francez pe o cicatrice adîncă, în mijlocul pieptului, îl întrebă cu un ton de triumf :

— Ştie părintele meu ce-i asta ?

— Care războinic nu ştie ? Este semnul lăsat de un plumb.

— Şi asta ? continuă indianul, arătîndu-i spatele gol, căci nu avea pe el calicoul obişnuit.

— Asta ? Fiul meu a fost batjocorit. Cine a făcut asta ?

— Magua a dormit pe un pat prea tare în wigwamurile englezilor, şi beţele aşternutului au lăsat semnele acestea.

Sălbaticul însoţi aceste cuvinte de un surîs amar, care însă nu-i ascundea furia abia stăpînită. Apoi, luîndu-şi aerul de demnitate fioroasă al unui şef indian, adăugă :

— Spuneţi-le tinerilor războinici ai dumneavoastră că sînt în pace cu englezii ! Le Renard-Subtil ştie ce trebuie să spună războinicilor huroni.

Fără să mai adauge un cuvînt şi fără să aştepte răspuns, Magua îşi puse puşca sub braţ şi reluă în linişte drumul către pădurea unde aveau tabăra compatrioţii săi. Pe cînd trecea linia posturilor, mai multe santinele îl somară să stea, dar

nu le răspunse, iar acestea îl lăsară cu viaţă numai pentru că, recunoscînd că-i un indian din Canada, ştiau cît erau de încăpăţînaţi aceşti sălbatici.

Montcalm rămase cîtva timp pe locul unde-l lăsase indianul, absorbit de gînduri triste şi reflectînd la firea greu de stăpînit a acestor aliaţi ai săi. Renumele îi fusese odată compromis de o întîmplare oribilă, în împrejurări ca acelea de acum. Frămîntat de aceste gînduri, simţi ce mare responsabilitate apasă pe umerii acelora care nu sînt destul de scrupuloşi în alegerea mijloacelor de a-şi atinge ţelul şi cît e de primejdios să pui în mişcare o maşină ale cărei efecte nu le poţi stăpîni.

Alungînd aceste gînduri pe care le socotea drept dovezi de slăbiciune în asemenea clipe de izbîndă, se îndreptă spre cortul lui. Acum mijeau zorile şi generalul dădu ordin să se sune deşteptarea.

Cînd răsunară în tabăra francezilor primele sunete de tobă, răspunseră imediat şi cei din fort ; aproape în acelaşi timp se auzi în toată valea o muzică războinică, ce acoperi răpăitul tobelor. Cornurile şi trompetele învingătorilor răsunară fără încetare, pînă cînd se adunară toţi oamenii. Îndată ce fluierele din fort dădură semnalul de capitulare, în tabără se restabili liniştea.

Între timp se luminase şi, cînd armata franceză se alinie ca să-şi aştepte generalul, razele soarelui făceau să strălucească toate armele. Capitularea, cunoscută deja de toţi, se anunţă oficial şi compania hotărîtă să păzească porţile fortului cucerit defilă pe dinaintea comandantului. Trompeţii sunară pornirea în marş şi, în acelaşi timp, în ambele părţi se făcură ultimele pregătiri pentru predarea şi primirea fortului în faţa gurilor de tun amuţite.

Cînd se dădu semnalul de evacuare a fortului, în liniile întregii armate anglo-americane se observară semnele unei plecări silite. Soldaţii, mîhniţi, îşi aruncau pe umăr armele neîncărcate, apoi se încolonau ; se vedea însă că rezistenţa faţă de inamic le înfierbîntase sîngele şi abia aşteptau ocazia să se răzbune pentru o insultă care le rănise mîndria, cu toate că li se micşorase umilinţa prin faptul că li se dăduse permisiunea să iasă din fort cu toate onorurile militare. Femeile şi copiii alergau încoace şi încolo, unele ducînd cîteva boccele, celelalte căutînd în coloană pe soldaţii care le purtau de grijă.

Munro apăru în mijlocul trupelor sale tăcute, îndurerat, dar cu fruntea sus. Era limpede că predarea neaşteptată a fortului

fusese pentru el o lovitură ireparabilă, deşi încerca s-o suporte cu toată bărbăţia unui războinic.

Heyward era adînc mişcat. Se achitase de toate îndatoririle ce le avusese de îndeplinit şi se apropie de bătrîn pentru a-l întreba dacă-i mai poate fi de folos cu ceva.

— Fetele mele ! răspunse laconic, dar pe un ton deosebit de expresiv.

— Doamne ! exclamă Duncan. Nu s-a dat nici o dispoziţie specială pentru plecarea lor ?

— Azi nu sînt decît ostaş, maior Heyward — răspunse veteranul. Toţi cei pe care-i vezi în jurul meu au dreptul să se numească copiii mei !

Maiorul înţelese. Fără să piardă nici o clipă, atît de preţioasă atunci, alergă la locuinţa ce o ocupase comandantul, să caute pe cele două surori. Le găsi în uşă, gata de plecare, înconjurate de un grup de femei care plîngeau şi se văicăreau şi care se adunaseră în acel loc, închipuindu-şi că aici vor găsi mai multă protecţie. Deşi Cora era palidă şi neliniştită, nu-şi pierduse nimic din fermitate ; dar ochii Alicei, roşii şi scînteietori, dovedeau cîte lacrimi vărsase. Amîndouă îl primiră pe tînărul ostaş cu vădită bucurie, şi Cora, împotriva obiceiului său, îi adresă cea dintîi cuvîntul.

— Fortul e pierdut — îi spuse ea cu un surîs melancolic — dar vreau să sper că cel puţin ne rămîne onoarea nepătată.

— Este mai curată ca oricînd ! exclamă Heyward. Dar, dragă miss Munro, este timpul să vă gîndiţi mai puţin la ceilalţi şi mai mult la dumneavoastră. Datoria de ostaş, onoarea, acea onoare pe care ştii s-o preţuieşti atît de bine, cere ca tatăl dumitale şi cu mine să mergem în fruntea trupelor, cel puţin pînă la o anumită distanţă. Unde să găsim acum, în toată această confuzie şi în dezordinea unei astfel de plecări, pe cineva care să poată veghea asupra voastră şi să vă poată ocroti ?

— N-avem nevoie de nimeni — răspunse Cora. Cine-ar îndrăzni să facă vreun rău fiicelor unui astfel de părinte, în asemenea momente ?

— Nu v-aş lăsa singure, chiar dacă mi s-ar da comanda celui mai bun regiment al maiestăţii sale — replică maiorul, căutînd cu ochii în jurul său. Gîndeşte-te că Alice nu-i înzestrată cu aceeaşi tărie sufletească ca dumneata, şi numai Dumnezeu ştie ce grozăvii mai are de îndurat.

— Poate că ai dreptate — reluă Cora, cu un surîs mai trist ca cel dinainte. Dar ascultă ! Întîmplarea ne-a şi trimis pe prietenul de care crezi că vom avea nevoie.

Ducan înţelese imediat ce voia să spună. Îi ajunse la urechi sunetul lent şi grav al muzicii bisericeşti, atît de cunoscut în coloniile din est, şi-l făcu să se îndrepte degrabă spre o clădire alăturată, părăsită deja de cei ce o ocupaseră. Găsi aici pe David exprimîndu-şi, în felul cunoscut, sentimentele sale de pietate.

Rămase la uşă fără să se arate, pînă în momentul cînd David încetă mişcarea din mînă cu care-şi dirija singur cîntările, socotind că şi-a terminat rugăciunea. Îl bătu pe umăr, spre a-i atrage atenţia, şi-i explică pe scurt ce voia de la el.

— Bucuros ! încuviinţă discipolul regelui profet. Am găsit în aceste două tinere doamne tot ce poate fi mai fermecător şi mai melodios într-o făptură omenească. După ce-am înfruntat împreună atît de mari primejdii, se cuvine să călătorim tot împreună, liniştiţi. Le voi urma de îndată ce-mi voi sfîrşi rugăciunea de dimineaţă şi nu mai lipseşte decît doxologia. Vrei s-o cîntăm împreună ? Aria este uşoară : cea cunoscută sub numele de „Southwell".

Îşi deschise cărticica şi, suflînd din nou în ciudatul instrument cu care lua tonul exact, David îşi continuă cîntecul cu o atenţie atît de încordată, încît Duncan fu obligat să aştepte pînă sfîrşi ultimul verset. Văzu apoi cu plăcere că-şi pune ochelarii în toc şi cartea în buzunar.

— Să ai grijă — îi spuse el atunci — ca toţi să se poarte faţă de tinerele doamne cu respectul cuvenit. Nimeni să nu-şi permită vreo apreciere nepotrivită cu privire la comportarea tatălui lor sau să ia în rîs nenorocirile ce i-au lovit. Servitorii lui te vor ajuta în îndeplinirea acestei misiuni.

— Bucuros — repetă David.

— E posibil — continuă maiorul — să întîlniţi în drum vreun grup de indieni sau chiar francezi care să dea tîrcoale convoiului. În acest caz ai să le reaminteşti termenii capitulării şi ai să-i ameninţi, la nevoie, că vei raporta lui Montcalm purtarea lor. Un singur cuvînt va fi de ajuns.

— Dacă nu va fi de ajuns, le voi vorbi pe alt ton — răspunse David, scoţîndu-şi iar cartea şi ochelarii. Am aici un cîntec care, dacă este cîntat cum se cuvine şi în glasul

indicat, ar impune chiar celor mai îndărătnici oameni. Şi se porni să-l intoneze :

„De ce, păgîni, această furie barbară ?"...

— Destul ! Destul ! făcu Heyward, întrerupînd această invocaţie muzicală. Ne-am înţeles şi e timpul ca fiecare să ne gîndim la cele ce avem de făcut.

Gamut consimţi şi plecară împreună spre cele două surori. Cora primi politicoasă pe noul şi ciudatul ei protector, şi obrajii palizi ai Alicei se însufleţiră de un surîs şiret, cînd îi mulţumi lui Duncan pentru că-şi dăduse osteneala şi făcuse o alegere atît de bună.

Maiorul răspunse că a făcut tot ce i-au îngăduit împrejurările şi că, dat fiind că nu era nici o primejdie reală, prezenţa lui David era suficientă pentru siguranţa lor. În sfîrşit, după ce le făgădui că la cîteva mile de Hudson va veni lîngă ele, le părăsi în grabă, ca să-şi ia locul în fruntea trupelor.

Semnalul de plecare fusese dat şi coloana engleză se pusese în mişcare. Un răpăit lung de tobă izbucni în apropiere, şi cele două surori tresăriră văzînd uniformele albe ale grenadierilor francezi, care puneau stăpînire pe porţile fortului. Cînd sosiră la metereze, li se păru că pe deasupra capului trece un nor. Ridicară ochii şi zăriră faldurile albe ale stindardului Franţei plutind pe cel mai înalt bastion.

— Să ne grăbim — zise Cora — locul acesta nu mai e potrivit pentru fiicele unui ofiţer englez.

Alice luă la braţ pe sora ei şi amîndouă înaintară spre poartă, însoţite tot timpul de femeile şi copiii ce le înconjurau. Cînd ieşiră, ofiţerii francezi care se găseau acolo, aflînd că sînt fiicele comandantului, le salutară cu respect, dar fără obişnuita curtoazie, pentru că aveau destul bun simţ ca să-şi dea seama că, în asemenea situaţie, nu le-ar fi făcut nici o plăcere celor două surori.

Cum abia se aflau cai şi căruţe pentru răniţi şi bolnavi, Cora şi sora sa hotărîseră să meargă pe jos, ca să nu lipsească pe vreunul din aceşti nenorociţi de ajutorul ce le era atît de necesar. Cu toate acestea, mulţi dintre soldaţii abia intraţi în convalescenţă erau totuşi obligaţi să-şi tîrască membrele schilodite în urma coloanei. Deşi erau atît de slabi încît cu greu se puteau mişca, fusese imposibil să se găsească în acel pustiu mai multe mijloace de transport. Toţi erau în marş :

soldaţii trişti şi tăcuţi, răniţii şi bolnavii care gemeau şi femeile îngrozite, fără să ştie pentru ce.

Cînd acest ultim grup părăsi fortificaţiile ce nu mai puteau ocroti de-aci înainte nici pe cei teferi, nici pe cei în suferinţă, un nou tablou se desfăşură în acelaşi timp sub ochii tuturor. Pe dreapta, la oarecare distanţă, armata franceză era aliniată sub arme. Montcalm îşi adunase trupele de îndată ce grenadierii luaseră-n primire paza porţilor fortului. Soldaţii priveau cu atenţie, dar tăcuţi, cum defilau învinşii, dîndu-le toate onorurile militare cuvenite, fără a-şi îngădui nici insulte, nici glume care să-i umilească. Armata engleză, de aproape trei mii de oameni, forma două eşaloane care se apropiau acum pentru a se îndrepta către drumul din pădure ce ducea spre Hudson. Pe liziera pădurii, nu departe de drum, se înşiruiau o sumedenie de indieni ieşiţi să-i privească, ca nişte ulii, pe care numai teama de o armată superioară îi împedica să se arunce asupra prăzii. Unii dintre ei se amestecară totuşi în diferitele grupuri care urmau coloanele învinşilor rămase în urmă, cu toate că se dăduse ordin strict ca nimeni să nu se depărteze ; dar indienii aceştia păreau numai nişte observatori tăcuţi şi fioroşi.

Avangarda condusă de Heyward atinsese deja defileul şi dispărea puţin cîte puţin printre copaci, cînd atenţia Corei fu atrasă de un zgomot ca de ceartă, ce se auzi în grupul din spate. Un soldat rămas în urmă din trupele provinciale ispăşea pentru neascultarea lui : prea încărcat de bagaje, rămăsese în urmă şi era pe punctul de a fi prădat. Un indian voia să i le smulgă, dar americanul era viguros şi prea avar ca să cedeze fără rezistenţă cele ce-i aparţineau. Urmă o încăierare care deveni generală. Deodată, ca prin farmec, apărură o sută de sălbatici în locul unde, cu cîteva minute mai înainte, abia s-ar fi numărat o duzină. Noii veniţi voiau să-l ajute pe jefuitor, iar americanii căutau să se opună. Cora recunoscu în mijlocul indienilor pe Magua, care-i aţîţa. Femeile şi copiii se opriseră, îngrămădindu-se unii în alţii, ca un stol de păsări speriate, apoi indianul reuşi să-şi smulgă prada şi sălbaticii se retraseră, lăsîndu-şi inamicii să-şi continue marşul.

Cînd grupul de femei se apropie de ei, culoarea vie a unui şal purtat de una din ele atrase un huron, care se şi repezi să-l înhaţe. Femeia ţinea în braţe un copil, acoperit de un colţ al şalului şi, mai curînd de frică decît din dorinţa de a-l păstra, strînse cu putere şalul şi copilul la sîn. Cora

era gata să-i spună să cedeze sălbaticului şalul la care rîvnea atît, dar acesta, lăsînd o clipă şalul de care trăgea, smulse copilul din braţele mamei şi, cu un surîs feroce, îi întinse o mînă, ca pentru a-i arăta că e gata să facă schimb, iar cu cealaltă învîrtea copilul deasupra capului, ţinîndu-l de picioare, ca pentru a-i dovedi şi mai mult valoarea răscumpărării ce o pretindea. Femeia se repezi desperată la el.

— Iată... ţine ! Ia tot ! Tot ! striga nefericita mamă, abia putînd să respire, în timp ce, cu mîna tremurîndă, se dezbrăca de toate veşmintele la care putea renunţa. Ia tot ce am, dar dă-mi copilul !

Sălbaticul dădu cu piciorul, dispreţuitor, la aceste boarfe fără valoare şi, văzînd că alt indian luase şalul pe care-l dorea el, cruzimea i se transformă în furie. Zdrobi capul copilului de o stîncă şi aruncă la picioarele mamei trupul care palpita încă. Nenorocita rămase o clipă împietrită ; ochii rătăciţi i se fixară asupra fiinţei desfigurate pe care, cu un minut înapoi, o strînsese cu duioşie la piept. Apoi ridică capul spre cer, ca pentru a invoca urgia cerească asupra ucigaşului copilului. Dar huronul, înfuriat şi mai mult de vederea sîngelui, îi crăpă capul cu o lovitură de tomahawk. Ea căzu şi muri îmbrăţişînd trupul neînsufleţit al copilului.

În aceste clipe de învălmăşeală, Magua îşi duse mîinile la gură şi scoase fatalul şi înfricoşătorul strigăt de luptă. Toţi indienii, răspîndiţi pe unde erau, îl repetară, şi pe toată liziera pădurii răsunară urlete înfiorătoare.

Într-o clipă, cu iuţeala cailor de curse cărora li se deschide bariera, aproape două mii de sălbatici ţîşniră din pădure şi se repeziră cu furie asupra ariergărzii armatei engleze ce se mai afla în cîmpie şi asupra grupurilor răzleţe care o urmau la mică distanţă. Nu vom insista asupra scenei oribile şi revoltătoare care urmă. Moartea secera pretutindeni, cu înfăţişarea ei cea mai hidoasă. Rezistenţa unora nu făcu decît să întărîte furia ucigaşilor, care loveau chiar cînd victimele lor nu mai erau în stare să le simtă loviturile. Sîngele curgea în şuvoaie şi această privelişte înfierbîntase atît de cumplit mînia barbarilor, încît unii dintre ei îngenuncheau şi-l beau cu o plăcere infernală.

Trupele ariergărzii se constituiră imediat în careu, pentru a răspunde atacului printr-o acţiune militară organizată, şi reuşiră în bună parte, deşi mulţi soldaţi lăsară să li se smulgă din mîini armele neîncărcate, în speranţa zadarnică de a

domoli astfel furia cumpliților dușmani. Dar masacrarea grupurilor răzleţe continuă.

În mijlocul acestei grozăvii, timp de zece minute care li s-au părut secole, cele două surori rămăseseră împietrite de groază. Cînd a căzut prima victimă, celelalte femei s-au strîns grămadă, toate țipînd și văicărindu-se, împiedicîndu-le orice mișcare, iar cînd au reușit să scape din strînsoare, era prea tîrziu : Cora și sora ei nu mai puteau fugi nicăieri fără să cadă sub tomahawkurile sălbaticilor care le împresuraseră din toate părțile.

Strigăte, gemete, plînsete și blesteme se amestecau cu răcnetele indienilor.

În acel moment, Alice zări un ostaș englez, de statura tatălui ei, care străbătea în goană cîmpia, în direcția taberei lui Montcalm. Era într-adevăr el. Înfruntînd toate primejdiile, bătrînul alerga la generalul francez să-i ceară socoteală și să obțină un ajutor destul de tardiv. Cincizeci de tomahawkuri și de cuțite se ridicară amenințătoare în calea lui, dar brațul încă iute al veteranului respingea calm mîna care voia să-l ucidă, fără să se apere în alt fel și fără să-și încetinească pasul. Sălbaticii păreau că-i respectă gradul, vîrsta și bravura. Din fericire pentru el, răzbunătorul Magua își căuta victime în mijlocul ariergărzii, pe care bătrînul o părăsise.

— Tată ! Tată ! Sîntem aici ! strigă Alice de îndată ce-l recunoscu. Ajutor ! Vino, tată, că ne omoară !

Repetă de mai multe ori, dar în zadar, acest strigăt care ar fi înmuiat și o inimă de piatră. La ultima chemare, Munro păru că aude ceva, dar Alice căzuse jos fără cunoștință, iar Cora o acoperise cu trupul ei, plîngînd în hohote. Bătrînul nu le mai putea vedea, nu mai auzi repetîndu-se chemarea de adineauri și, dînd din cap îndurerat, continuă să meargă, răspunzînd numai aceleia a datoriei.

— Domnișoarelor — spuse David care, deși fără apărare, nu își părăsise postul — aici e sabatul diavolilor. Nu se cuvine unor creștini să rămînă aici. Ridicați-vă, trebuie să fugim !

— Fugi ! îi răspunse Cora, strîngîndu-și sora în brațe. Încearcă să scapi dumneata ! Nouă nu ne poți fi de nici un ajutor.

Gestul expresiv cu care fata însoți aceste cuvinte îl făcu pe Gamut să priceapă că Alice își pierduse cunoștința, iar sora ei era hotărîtă să n-o părăsească. Își aruncă ochii asupra demonilor care, aproape de el, continuau să ucidă, și

atunci, ridicînd fruntea, îşi îndreptă statura înaltă, şi trăsăturile chipului său arătară că luase o hotărîre însemnată.

— Dacă tînărul păstor evreu — spuse el — a putut îmblînzi sufletul rău al lui Saul prin dulceaţa harpei sale şi prin cîntecele lui divine, de ce n-aş încerca aici puterea muzicii ?

Îşi umflă pieptul şi începu să cînte atît de tare, încît acoperea toate strigătele, gemetele muribunzilor şi urletele fioroase ale ucigaşilor.

Cîţiva sălbatici care se repeziseră spre ei cu intenţia de a le jefui pe cele două surori şi de a le scalpa, văzură lîngă ele, în picioare, această arătare ţeapănă, cîntînd cu ochii la cer, şi se opriră să-l asculte. Mirarea li se transformă în admiraţie şi, exprimîndu-şi unii faţă de alţii stima lor pentru dîrzenia cu care războinicul alb îşi cînta imnul de moarte, plecară să-şi caute victimele şi prada în altă parte.

Încurajat şi înşelat de acest succes, David îşi dublă eforturile, încredinţat că intervenţia lui e de natură divină. Cîntecul atrase însă un sălbatic care alerga din grup în grup, căutînd vizibil o anumită victimă demnă de el. Era Magua, care scoase un urlet de triumf, văzînd că foştii lui prizonieri îi picaseră iarăşi în gheare.

— Vino — răcni el, apucînd rochia Corei cu mîna udă de sînge — wigwamul huronului te aşteaptă. Nu-i mai bine acolo ca aici ?

— Pleacă ! răspunse Cora, întorcînd capul.

Indianul îi puse sub ochi mîna roşie de sînge şi-i spuse rînjind cu satisfacţie :

— E roşie cu toate că vinele din care a ţîşnit erau albe !

— Bestie ! strigă ea. Tu eşti autorul acestui măcel !

— Magua este un şef mare ! răspunse el triumfător. Fata cu părul negru vrea să-l urmeze la tribul său ?

— Nu, niciodată ! răspunse dîrz Cora. Loveşte dacă vrei, şi du-ţi răzbunarea pînă la capăt.

Indianul ezită o clipă, apoi se aplecă brusc, apucă în braţe trupul neînsufleţit al Alicei şi o luă la fugă spre pădure.

— Stai ! strigă Cora, alergînd după el înnebunită. Stai, blestematule ! Lasă copila ! Ce vrei să faci ?

Dar Magua era surd la glasul ei sau mai degrabă îşi dădea seama cît de mult ţinea ea la povara ce purta şi era hotărît să nu-i scape.

— Aşteaptă, domnişoară, aşteaptă! strigă după ea Gamut. Harul divin începe să-şi arate puterea asupra diavolilor acestora şi totul se va potoli în curînd.

La rîndul lui, văzînd că nu i se dă ascultare, credinciosul David se luă după Cora, începînd un alt cîntec, însoţit, după obiceiul lui, de mişcarea braţului său lung, în sus şi în jos. Străbătură astfel marginea cîmpiei, în mijlocul fugarilor, muribunzilor şi morţilor. Alice, dusă în braţe de fiorosul huron, nu era deocamdată ameninţată de nici o primejdie, dar Cora ar fi fost de mult ucisă de loviturile sălbaticilor, dacă nu s-ar fi aflat în urma ei neobişnuitul personaj care, în ochii huronilor uimiţi, părea cuprins de nebunie, şi asta îl salvă.

Vulpea, care cunoştea mijloacele de a ocoli primejdiile şi de a se feri de urmăritori, pătrunse în desişul pădurii printr-o mică rîpă, unde-l aşteptau cei doi cai părăsiţi de călători cu cîteva zile înainte şi găsiţi de ei. Erau păziţi de un sălbatic nu mai puţin fioros ca el. Magua aruncă de-a curmezişul pe unul din cai trupul Alicei, încă leşinată, şi făcu semn Corei să urce pe celălalt.

Cu toată oroarea pe care i-o inspira prezenţa omului acestuia, Cora simţi un fel de uşurare că nu mai avea dinainte îngrozitoarea privelişte din cîmpie. Urcă pe cal şi întinse spre sora ei braţele cu atîta grijă şi duioşie, încît îl mişcă şi pe huron. Suind-o pe Alice pe acelaşi cal cu sora ei, îl luă de dîrlogi şi-l trase în adîncul pădurii.

David, despre care socotise probabil că nu merită nici oboseala de a-i da o lovitură de tomahawk, văzînd că nimeni nu-l ia în seamă şi că rămîne singur, îşi aruncă unul din picioarele lui lungi pe după şaua calului părăsit de indian şi, credincios misiunii primite, le urmă pe cele două surori, cît de aproape îi permitea drumul greu spre podiş.

În curînd începură să urce; dar cum mişcările calului începură s-o trezească pe Alice din leşin, Cora, atentă pe de o parte la sora ei şi pe de alta la strigătele ce se mai auzeau din cîmpie, nu observă în ce parte erau duse. Sosind pe culmea unui munte, recunoscu locul unde le condusese cu cîteva zile înainte cercetaşul, sub auspicii mai prieteneşti. Aici, Magua le dădu voie să descalece. Cu toate că erau captive, curiozitatea, ce pare inseparabilă de groază, le îndemnă să-şi arunce încă o dată ochii spre dureroasa privelişte ce se desfăşura acuma la picioarele lor.

Masacrul nu se terminase. Huronii îşi urmăreau victimele din toate părţile, în vreme ce armata regelui creştin al Franţei sta deoparte, într-o impasibilitate ce n-a fost niciodată explicată şi care a aruncat o pată de neşters pe reputaţia comandantului ei. Sălbaticii nu încetară să lovească decît atunci cînd setea de jaf le întrecu setea de sînge. Încetul cu încetul, vaietele muribunzilor şi strigătele ucigaşilor au fost înăbuşite de răcnetul general de triumf al sălbaticilor [1].

[1] Rapoartele despre numărul celor căzuţi atunci indică între 500 şi 1 500 de oameni. (n.a.)

CAPITOLUL XVIII

Ei ! orice ; un ucigaş onorabil dacă vrei, fiindcă n-am făcut nimic mînat de ură, ci de simţămîntul onoarei.

SHAKESPEARE
(Othello)

În analele coloniilor, întîmplarea sîngeroasă şi barbară pe care am înfăţişat-o pe scurt în capitolul precedent poartă denumirea binemeritată de „masacrul de la fortul William-Henry". Un episod de acelaşi soi, petrecut nu de mult, compromisese de mai înainte reputaţia generalului francez. Nici moartea lui glorioasă şi timpurie n-a putut şterge cu totul această pată, al cărei trist răsunet a mai fost uitat însă cu vremea. Montcalm a murit ca un erou, în cîmpiile Abraham, dar nimeni n-a uitat că-i lipsea acea însuşire morală fără de care nu există măreţie adevărată. S-ar putea scrie o carte în care, folosindu-se acest grăitor exemplu, să se dovedească imperfecţiunea virtuţilor omeneşti şi să se demonstreze cît de uşor chiar sentimentele cele mai generoase, cum ar fi omenia şi curajul cavaleresc, pot păli în faţa unor socoteli făcute cu inimă de piatră şi a interesului personal, rău înţeles. Într-adevăr, omul acesta, care a fost mare prin atributele secundare ale eroismului, s-a arătat mai prejos de el însuşi cînd a trebuit să dovedească în ce măsură un principiu este mai presus decît politica. O asemenea sarcină ar depăşi însă drepturile unui romancier. Şi cum istoria, ca şi dragostea, obişnuieşte să-şi învăluie eroii într-o aureolă plăsmuită, posteritatea nu va vedea desigur în Louis de Saint-Véran decît pe viteazul apărător al ţării sale, uitînd de cruda nepăsare de care s-a făcut vinovat pe malurile rîurilor Oswego şi Horican. Deplîngînd îndurerat această slăbiciune a muzei istoriei, ne vom retrage deci din incinta sacră a

domeniului ei, pentru a ne reîntoarce la cărările mai umile ale ficțiunii.

Cea de-a treia zi după capitularea fortului era și ea pe sfîrșite. Cititorii noștri vor binevoi însă să ne însoțească din nou în vecinătatea Lacului Sfînt. Cînd l-am părăsit, împrejurimile lui erau teatrul plin de vaiere al unor întîmplări înfricoșătoare. Acum, liniștea adîncă ce stăpînea peste tot se putea numi pe drept cuvînt o liniște de moarte. Învingătorii plecaseră după ce distruseseră redutele taberei lor, din care nu mai rămăseseră în picioare decît puține din colibele înjghebate de soldați. Interiorul fortului fusese dat pradă focului, meterezele — aruncate în aer, tunurile — ridicate sau demontate și stricate. Într-un cuvînt, pretutindeni domnea dezordinea și harababura ; privirea nu întîlnea decît o masă de ruine încă fumegînde și, puțin mai departe, mai multe sute de leșuri neîngropate, dintre care unele și serviseră drept hrană păsărilor de pradă și animalelor sălbatice.

Pînă și anotimpul părea să nu mai fie același. O masă compactă de nori făcea ca soarele să fie lipsit de căldură, împiedicînd trecerea razelor. Norii aceștia, care se ridicaseră deasupra munților și o porniseră spre nord, erau acum împinși spre sud, într-o pînză lungă și neagră, de un vînt năprasnic, un adevărat uragan ce părea încărcat cu chiciura lunii noiembrie. Pe Horican nu se mai vedea plutind mulțimea de bărci de mai înainte ; apele lui izbeau îndîrjite în malul de sud, ca și cum ar fi voit să arunce pe nisip spuma valurilor pîngărite. Lacul își păstra totuși obișnuita limpezime, care acum nu mai oglindea însă decît norul întunecat ce acoperea toată bolta cerească. Aerul plăcut și umed, care cu cîteva zile mai înainte făcea încîntătoare priveliștea și îmblînzea înfățișarea ei sălbatică, fusese alungat de vîntul de nord, care sufla peste apă cu toată furia, nelăsînd nici ochiului, nici închipuirii ceva demn de admirație.

Vîntul acesta puternic uscase iarba cîmpiei, ce părea arsă ca de un foc nimicitor. Doar cîte o tufă verde se mai înălța ici și colo, ca să vestească fertilitatea viitoare a acestui pămînt îmbibat de sînge omenesc. Toate aceste împrejurimi, care păreau atît de atrăgătoare pe timp frumos, sub un cer senin, se înfățișau acum ca un tablou alegoric al vieții, în care lucrurile apăreau în culorile lor cele mai izbitoare, pe care nici o umbră nu le atenua.

Dar dacă vîntul dezlănţuit abia lăsa să se mai zărească puţinele tufe verzi care izbutiseră să scape tefere mînici lui nimicitoare, el făcea să apară şi mai limpede, în toată goliciunea lor, îngrămădirile de stînci pleşuve ce se ridicau aproape de jur împrejurul cîmpiei şi ochiul ar fi căutat zadarnic un aspect mai blînd pe cerul al cărui albastru era ascuns privirii de norii groşi ce pluteau cu repeziciune prin văzduh.

Vîntul era totuşi inegal: cînd mătura pămîntul cu un fel de geamăt surd, ce părea să se adreseze urechilor înţepenite ale morţilor, cînd, şuierînd cu putere în văzduh, se abătea asupra pădurilor, frîngea crăcile copacilor şi presăra pămîntul cu frunze. Păsările de pradă erau singurele fiinţe ce însufleţeau pustiul: trecînd în zbor peste oceanul verde al pădurilor, se repezeau să-şi caute cumplita pradă pe locul masacrului.

Într-un cuvînt, totul împrejur oferea o privelişte jalnică. S-ar fi spus că în locul acela intrarea era interzisă şi moartea lovise pe toţi cei ce îndrăzniseră să pătrundă în el. Dar această interdicţie părea să fi încetat şi, pentru prima oară de la plecarea celor care săvîrşiseră masacrul, precum şi a celor ce lăsaseră să fie comis, nişte fiinţe omeneşti îndrăzneau să se aventureze pe aceste înfiorătoare meleaguri.

În seara zilei de care vorbim, cu o oră înainte de asfinţit, cinci bărbaţi ieşeau din defileul care ducea prin păduri pe malurile Hudsonului şi înaintau în direcţia fortului distrus. La început mergeau încet şi cu luare-aminte, ca şi cum le-ar fi fost groază să se apropie de locurile măcelului sau le-ar fi fost teamă ca grozăvia să nu înceapă iarăşi. Un tînăr sprinten mergea înaintea celorlalţi, cu precauţia şi îndemînarea unui băştinaş, urcîndu-se pe toate înălţimile ce întîlnea, pentru a cerceta împrejurimile şi indicîndu-le celorlalţi, prin gesturi, drumul pe care-l socotea mai potrivit. Cei ce-l urmau erau la rîndul lor tot atît de prudenţi şi de vigilenţi. Unul din ei, tot un indian, se ţinea la oarecare distanţă, pe flanc, şi scruta neîncetat marginea pădurii, cu ochi deprinşi să deosebească cel mai mic semn care ar fi vestit apropierea vreunei primejdii. Ceilalţi trei erau albi şi umblau îmbrăcaţi pe potriva primejdioasei lor acţiuni.

Privelişte groaznică ce le izbea privirea aproape la fiecare pas producea asupra fiecăruia efecte deosebite. Cel ce mergea în frunte arunca o ochire furişă asupra victimelor mutilate pe lîngă care treceau, stăpînindu-şi emoţia vădită;

era însă prea tînăr ca să rămînă nepăstor. Celălalt indian nu arăta nici o slăbiciune. Înainta printre cadavre cu pas sigur şi dîrz şi era aşa de luminat, încît îţi dădeai uşor seama că se obişnuise de mult cu astfel de privelişti.

Simţămintele produse de vederea nenumăratelor cadavre nu erau aceleaşi nici în sufletul celor trei albi, deşi erau pentru toţi la fel de dureroase. Unul din ei, un bărbat impunător, al cărui păr alb şi al cărui chip îmbătrînit dovedeau, cu toată deghizarea lui, că era obişnuit de mult cu urmările dezastruoase ale războiului, nu se sfia să geamă la vederea crimelor odioase săvîrşite de sălbatici. Tînărul de lîngă el se cutremura de indignare, dar dădea impresia că se stăpîneşte ca să nu-şi tulbure şi mai mult tovarăşul. Doar cel ce mergea în urma lor nu se gîndea de fel să ascundă tot ce simţea. Chiar şi la cea mai înfiorătoare priveliştе nici un muşchi nu i se clintea, părînd să privească totul cu seninătate ; doar la răstimpuri îşi exprima oroarea şi indignarea prin ocări şi blesteme.

Fără îndoială că cititorul a şi recunoscut în aceste cinci persoane pe prietenul lor Ochi-de-Şoim, pe colonelul Munro şi pe maiorul Heyward : tatăl în căutarea copiilor lui, tînărul atît de strîns legat de întreaga familie şi cei trei bărbaţi ce dăduseră atîtea dovezi de vitejie şi credinţă în împrejurările crude pe care le-am relatat.

Ajungînd la jumătatea drumului dintre pădure şi fortul William-Henry, Uncas, care mergea înainte, scoase un strigăt care atrase imediat lîngă el pe cei ce-l însoţeau. Ajunsese pe locul în care fuseseră măcelărite femeile. Trupurile lor intrate în descompunere erau îngrămădite unele peste altele. Oricît le-ar fi fost de greu, Munro şi Duncan avură curajul să cerceteze cu atenţie toate cadavrele mai mult sau mai puţin mutilate, pentru a vedea dacă nu recunosc printre ele pe Cora şi pe Alice. După ce sfîrşiseră această cercetare, tatăl şi îndrăgostitul se simţiră mai uşuraţi ; nu numai că nu găsiseră acolo pe acelea pe care le căutaseră cu atîta teamă să nu le afle printre cadavre, dar printre puţinele veşminte lăsate de ucigaşi victimelor lor nu recunoscuseră nimic care să fi aparţinut celor două surori.

Erau însă chinuiţi de o nesiguranţă tot atît de dureroasă ca şi cel mai cumplit adevăr. Stăteau în picioare, tăcuţi şi trişti, înaintea înfiorătorului morman de cadavre, cînd vînătorul li se adresă pentru prima oară de la plecare :

— Am văzut multe cîmpuri de luptă — spuse el, roşu de mînie. De multe ori am umblat mile întregi pe urme de sînge. Dar n-am văzut niciodată atît de limpede, ca aici, ce poate face mîna diavolului! Răzbunarea este un sentiment care cuprinde de obicei sufletul indienilor şi toţi cei care mă cunosc ştiu că în vinele mele nu curge nici măcar o picătură din sîngele lor; dar în faţa cerului ce stăpîneşte şi aceste pustietăţi, trebuie să spun că dacă vreunul din ticăloşii de francezi, care au îngăduit un astfel de masacru, se va afla în bătaia puştii mele, arma va şti cum să-l lovească, atît timp cît cremenea va produce o scînteie care să aprindă praful de puşcă. De tomahawk şi de cuţit să se folosească cei deprinşi cu ele. Ce zici, Chingachgook — adăugă el în limba delawară — au să se laude huronii roşii de isprava asta faţă de squawele lor, cînd vor veni zăpezile cele mari?

Pe chipul mohicanului trecu o umbră de mînie. Trase pe jumătate cuţitul din teacă, dar, întorcînd apoi ochii, chipul lui îşi reluă liniştea de mai înainte.

— Montcalm! Montcalm! continuă vînătorul cu glas ameninţător. Preoţii spun că va veni o zi cînd tot ce-a făcut omul în viaţă va fi privit pe lumea cealaltă cu ochi ce nu vor mai avea nimic din slăbiciunea omenească. Vai de acel ce va avea de dat socoteală despre cele întîmplate în această cîmpie! A, pe sîngele meu, curaj, uite printre morţi o piele-roşie care a fost scalpat! Cercetează-l, Chingachgook! Poate e unul dintr-ai voştri, care au dispărut, şi în acest caz trebuie îngropat cum merită un luptător viteaz. Îţi citesc în ochi, sagamorule; ştiu că pentru viaţa acestuia va plăti un huron, chiar mai înainte ca vîntul să împrăştie mirosul sîngelui.

Mohicanul se apropie de cadavrul desfigurat şi, după ce-l întoarse, recunoscu pe el semnele distinctive ale uneia din cele şase naţiuni aliate care, deşi luptau în rîndurile englezeşti, erau duşmane de moarte ale naţiei sale. Împingîndu-l cu piciorul, cu dispreţ, se îndepărtă de el cu aceeaşi nepăsare ca de leşul unui cîine. Vînătorul îi înţelese foarte bine gestul şi, ca să nu-şi piardă şirul ideilor, continuă să tune şi să fulgere împotriva generalului francez.

— Numai Dumnezeu, în înţelepciunea şi puterea lui nemărginită, poate să mătură astfel de pe suprafaţa pămîntului atît de mulţi oameni dintr-o dată, căci el singur ştie cum trebuie să lovească sau nu. Cine afară de el ar putea să înlocuiască măcar o singură fiinţă din cele cărora le ia

viața ? Cît despre mine, nu mă lasă inima nici să ucid un al doilea cerb, înainte de a fi terminat de mîncat pe primul ; nu fac asta decît cînd am de mers cale lungă sau cînd trebuie să stau la pîndă. Cînd te afli pe cîmpul de luptă, în fața inamicului, e cu totul altceva. Acolo trebuie să mori cu pușca sau cu tomahawkul în mînă, după cum ți-e pielea : albă sau roșie. Uncas, vino aici și lasă corbii să vină să se ospăteze în voie din ticălosul acela de mingo. Știu din experiență proprie că păsările astea au o preferință deosebită pentru carnea celor din tribul Oneida ; de ce să nu le lași să se satură în voie ?

— Uhu ! strigă tînărul mohican, ridicîndu-se în vîrful picioarelor, cu ochii ațintiți la marginea pădurii din față, unde zărise ceva. Strigătul lui îndemnă pe corbi să se ducă să-și caute prada puțin mai departe.

— Ce-i ? întrebă vînătorul, coborînd glasul și ghemuindu-se ca o panteră gata să se arunce asupra prăzii. Unde nu dă Dumnezeu să fie vreun francez care dă tîrcoale morților ca să-i prade, deși nu le-a mai rămas mare lucru ; cred că acum pușca mi-ar nimeri în plină țintă.

Uncas nu răspunse. Sărind cu ușurința unei căprioare, ajunse într-o clipă la marginea pădurii, rupse o ramură de pin și desprinse o fîșie din vălul verde al Corei, pe care îl flutură deasupra capului. Cel de-al doilea strigăt ce-l scoase tînărul mohican și vălul subțire aduseră numaidecît lîngă el pe ceilalți însoțitori.

— Copila mea ! strigă Munro cu glasul întretăiat. Cine-mi va reda copila ?

— Uncas va încerca — răspunse tînărul indian, simplu, dar plin de căldură.

Făgăduiala aceasta și tonul cu care fu făcută nu avură nici un efect asupra nenorocitului tată, care abia auzise cuvintele lui Uncas. Apucînd bucata din vălul Corei, o strînse tremurînd în mîini, în timp ce-și rotea ochii rătăciți asupra tufelor din preajmă, ca și cum ar fi sperat că-i vor reda fiica sau i-ar fi fost teamă să nu găsească acolo rămășițele ei însîngerate.

— Aici nu văd morți — spuse Heyward, cu vocea răgușită și aproape sugrumată de teamă. Se pare că măcelul n-a ajuns pînă aici.

— Asta-i sigur și limpede ca lumina zilei — zise Ochi-de-Șoim cu obișnuitul său sînge rece — dar sau dînsa sau

cei care-au răpit-o trebuie să fi trecut pe aici ; îmi aduc foarte bine aminte de vălul pe care-l purta, ca să-şi ascundă chipul admirat de toţi ; fîşia e sigur ruptă din el. Da, Uncas, ai dreptate — răspunse el celor cîteva cuvinte pe care acesta i le adresase în limba delawară — cred c-a trecut chiar dînsa pe aici. O fi fugit în pădure, ca un cerb speriat. Care fiinţă înzestrată cu picioare ar fi rămas locului, ca să fie ucisă ? Acum să-i căutăm urmele, căci trebuie să existe, şi le vom găsi. De altfel, vă asigur că ochii unui indian sînt în stare să recunoască chiar urmele lăsate de pasărea muscă în văzduh.

— Dumnezeu să te binecuvînteze ! exclamă tatăl, foarte mişcat. Dumnezeu să te răsplătească ! Dar unde-au putut fugi ? Unde-mi voi găsi copilele ?

În acest timp, tînărul mohican şi începuse să facă cercetările despre care vorbise Ochi-de-Şoim. Abia sfîrşise Munro întrebarea la care nu spera de loc să obţină un răspuns satisfăcător, că mohicanul scoase un nou strigăt de bucurie, la o mică depărtare de aceeaşi margine a pădurii. Însoţitorii alergară spre el şi Uncas le arătă o altă bucată din acelaşi văl, pe care-o găsise agăţată de ultima ramură a unui mesteacăn.

— Mai domol ! Mai domol ! spuse Ochi-de-Şoim, întinzîndu-şi puşca, pentru a împiedica pe Heyward s-o pornească mai departe în căutare. Să nu ne înflăcărăm, căci riscăm să ne abatem de la drumul pe care mergem. Un pas imprudent ne poate face să pierdem ceasuri întregi. Nu se poate tăgădui că sîntem pe urme bune.

— Dar pe unde trebuie s-o luăm ca să nu le pierdem ? întrebă Heyward cu oarecare nerăbdare.

— Depinde de împrejurări pe ce drum au apucat — răspunse vînătorul. Dacă erau singure, poate au ocolit în loc să meargă drept înainte, şi atunci s-ar putea să se afle numai la douăsprezece mile de noi. Dimpotrivă, dacă au fost luate de huroni sau de alţi indieni, aliaţi cu francezii, e de bănuit că au şi ajuns la graniţele Canadei. Dar ce importă ! adăugă el, văzînd neliniştea şi descurajarea zugrăvindu-se pe chipul colonelului şi al maiorului. Cei doi mohicani şi cu mine am dat de capătul firului şi vom ajunge la celălalt, chiar de-ar fi la o sută de leghe. Mai domol, Uncas ! Mai domol ! Eşti atît de nerăbdător, parc-ai fi născut în colonii ! Uiţi că picioarele uşoare lasă urme puţin adînci.

— Uhu ! strigă la rîndu-i Chingachgook, care cerceta tufişurile ce păreau călcate în picioare de cineva care a încercat să-şi deschidă drum spre pădure. Ridicîndu-se, arătă cu mîna pe pămînt, cu înfăţişarea cuiva care vede o reptilă scîrboasă.

— E cu siguranţă o urmă de picior de bărbat ! exclamă Duncan, aplecîndu-se şi cercetînd locul arătat. A venit fără îndoială de pe malul lacului. Asta înseamnă că surorile sînt prizoniere.

— Tot e mai bine decît să moară de foame rătăcind prin pădure — spuse liniştit Ochi-de-Şoim. Putem fi şi mai siguri că n-o să le pierdem urmele. Acum m-aş prinde, pe cincizeci de piei de castor contra a cincizeci de amnare de armă, că mohicanii şi cu mine vom găsi wigwamurile ticăloşilor în mai puţin de o lună. Apleacă-te, Uncas, şi vezi dacă nu poţi afla ceva din urmele acestui mocasin ; căci e o urmă de mocasin, nu de gheată.

Tînărul mohican îngenunche, îndepărtă cu multă precauţie cîteva frunze uscate, care l-ar fi încurcat în cercetările pe care le făcea cu aceeaşi meticulozitate ca un avar ce priveşte o monedă de aur suspectă. Se ridică, în sfîrşit, satisfăcut.

— Ei — întrebă vînătorul — ce-ai descoperit ?

— E Vulpea-Şireată.

— Iar ticălosul ăsta blestemat ! Nu vom scăpa de el decît cînd o să stea de vorbă cu puşca mea.

Vestea aceasta i se păru lui Heyward prevestitoare de noi nenorociri şi, deşi era înclinat să admită că era adevărată, îşi arătă totuşi o îndoială care-i dădea oarecare mîngîiere.

— Poate că te-ai înşelat — spuse el. Toţi mocasinii seamănă unul cu altul.

— Un mocasin să semene cu altul ! strigă Ochi-de-Şoim. Atunci se poate spune că şi picioarele sînt la fel, şi totuşi toată lumea ştie că unele sînt lungi, şi altele scurte ; unele au glezna mai sus, altele mai jos ; unele au mersul înăuntru, altele în afară. Nici mocasinii nu se aseamănă, cum nu se aseamănă cărţile, cu toate că cei ce se pricep mai bine să le citească nu sînt în stare să deosebească mocasinii unii de alţii. Aşa-i în viaţă, fiecare cu talentele lui. Fă-mi loc, Uncas ! Fie că e vorba de cărţi sau de mocasini, două păreri fac mai mult ca una.

Se aplecă la rîndul său, examină urma cu atenţie şi, după cîteva clipe, se ridică.

— Ai dreptate, Uncas — spuse el. E urma pe care am văzut-o de atîtea ori, acum cîteva zile, cînd îl fugăream. Derbedeul o să bea mereu cînd o să aibă ocazie. Indienii voştri cînd beau merg totdeauna mai apăsat ca ceilalţi ; un beţiv, fie el alb sau piele-roşie, are nevoie de o bază mai solidă. Are exact aceeaşi lungime şi aceeaşi lăţime. Cercetează şi tu urma, sagamorule ! De multe ori ai măsurat urmele acestei lepre, de cînd l-am urmărit de la stînca Glenn pînă la Izvorul Sănătăţii.

Chingachgook îngenunche şi el şi, după o scurtă cercetare, se ridică şi rosti cu gravitate, deşi cu un accent străin, numele de Magua.

— Da — zise Ochi-de-Şoim — e sigur ! Tînăra domnişoară cu ochi negri şi Magua au trecut pe aici.

— Şi Alice ? întrebă tremurînd Heyward.

— Încă n-am găsit nici o urmă de-a ei — îi răspunse vînătorul, cercetînd cu atenţie arborii, tufişurile şi pămîntul. Dar ce se vede acolo ? Uncas, du-te şi vezi ce e pe pămînt, aproape de mărăcinişul acela ?

Tînărul indian ascultă şi, cînd dădu vînătorului obiectul ridicat de el, acesta-l arătă însoţitorilor săi, rîzînd cu poftă, dar plin de dispreţ.

— E jucăria, fluieraşul cîntăreţului nostru — spuse el. Va să zică a trecut şi el pe aici. Acum avem destule urme, aşa că pînă şi un popă se poate orienta. Uncas, caută urmele unor ghete destul de lungi şi largi, care să poată susţine trupul deşirat al unui om înalt de şase picioare şi două degete. Încep să cred că din acel caraghios se mai poate scoate ceva ; dacă şi-a părăsit flecuşteţul, poate că se apucă de o meserie mai folositoare.

— Cel puţin a rămas la postul lui — spuse Heyward — iar Cora şi Alice au un prieten lîngă ele !

— Da — spuse Ochi-de-Şoim sprijinindu-şi puşca în pămînt şi aplecîndu-şi capul spre ţeavă, cu dispreţ — un prieten care o să le fluiere la cap. Dar o să împuşte el vreun cerb pentru mîncare ? O să-şi recunoască drumul după muşchiul copacilor ? O să taie el gîtul unui huron ca să le apere ? Dacă nu e în stare de aşa ceva, atunci primul pa-

pagal[1] pe care-l va întîlni se va dovedi tot atît de iscusit ca el. Ei bine, Uncas, găseşti ceva care să semene cu urma unui astfel de picior ?

— Uite o urmă ce pare lăsată de picior de om — spuse Heyward, care profită de această ocazie ca să schimbe subiectul unei discuţii ce-i displăcea. El îi era recunoscător lui David că nu părăsise pe cele două surori. Crezi că-i piciorul prietenului nostru ?

— Fii atent cînd pui mîna pe frunze — strigă vînătorul — să nu strici urma ! Asta e urma unui picior, dar al domnişoarei cu părul negru, căci e prea mic pentru înălţimea cîntăreţului. Numai călcîiul lui ar acoperi-o toată.

— Unde-i ? Lasă-mă să văd urmele picioarelor copilei mele ! zise Munro, înaintînd printre tufişuri şi îngenunchind ca să privească de aproape. Cu toate că pasul ce lăsase urma era uşor, ea se vedea destul de bine şi ochii veteranului se întunecară privind-o. Cînd se ridică, Duncan observă că tatăl stropise cu lacrimi urma trecerii fiicei sale. Voind să-i aline desperarea ce ameninţa să-l cuprindă în fiecare clipă şi care l-ar fi făcut neputincios în faţa încercărilor ce-i aşteptau, el spuse vînătorului :

— Acum, dac-am găsit aceste semne sigure, să nu pierdem o clipă şi să pornim la drum ! În asemenea împrejurări, fiecare minut trebuie să pară un secol nefericitelor prizoniere !

— Nu totdeauna cîinele care fuge mai repede prinde cerbul — răspunse Ochi-de-Şoim, cu ochii aţintiţi pe urmele descoperite. Ştim că huronul, domnişoara cu părul negru şi cîntăreţul au trecut pe aici ; dar ce s-a întîmplat cu tînăra blondă cu ochi albaştri ? Cu toate că e mai mică şi mai puţin curajoasă ca sora sa, nu-i mai puţin drăgălaşă. Cum se face că nimeni nu vorbeşte de ea ? N-are prieteni pe aici ?

— Ferească Dumnezeu ! strigă Duncan cu înflăcărare. Dar de ce această întrebare ? N-o căutăm şi pe ea ? Cît despre mine, n-am să mă las pînă n-oi găsi-o !

---

[1] Însuşirile papagalului american sînt binecunoscute. Dar adevăratul papagal nu se găseşte mai la nord de statul New York, unde are doi înlocuitori mai puţin preţuiţi : cat-bird, numit astfel pentru că imită mieunatul pisicii, citat deseori de vînători, şi pasărea numită vulgar groum-tresher. Aceste din urmă păsări cîntă mai frumos decît privighetoarea şi ciocîrlia, cu toate că în general păsările din America nu cîntă aşa frumos ca acelea din Europa. (n.a.)

— În acest caz ar fi bine să mergem pe drumuri diferite — spuse vînătorul — căci e limpede că n-a trecut pe aici. Oricît ar călca de uşor, i-am fi zărit urmele.

Heyward făcu un pas înapoi şi păru că e copleşit de deznădejde. După ce se gîndi un moment, vînătorul continuă fără să dea cea mai mică atenţie faptului că maiorul se schimbase la faţă :

— Picioarele femeilor care trăiesc prin păduri nu pot lăsa o astfel de urmă. Prin urmare, urmele acestea sînt ori ale fetei brune, ori ale surorii ei. Cele două bucăţi de văl găsite arată că cea dintîi a trecut pe aici. Unde sînt însă semnele care să ne permită să stabilim că şi cealaltă era cu ea ? Dar n-are a face ; să cercetăm urmele astea, şi dacă nu descoperim altele, ne vom întoarce în cîmpie să căutăm alt drum. Înainte, Uncas, şi fii atent la frunzele uscate ; eu voi avea grijă de tufişuri. Haideţi, prieteni, înainte ! Uite că soarele se lasă dincolo de munţi.

— Şi eu — întrebă Heyward — nu pot să fac nimic ?

— Dumneata — spuse Ochi-de-Şoim, care o şi pornise înainte cu cele două piei-roşii — dumneata mergi după noi, şi dacă zăreşti vreo urmă, ai grijă să n-o strici.

Mergeau abia de cîteva minute, cînd indienii se opriră să cerceteze iar cîteva semne pe pămînt. Tatăl şi fiul vorbeau tare şi cu vioiciune ; cînd priveau locul cu pricina, se uitau unul la altul, plini de o vădită mulţumire.

— Trebuie să fi găsit urma piciorului celui mic ! strigă Ochi-de-Şoim alergînd la ei, fără să se mai gîndească la rolul pe care şi-l rezervase în această explorare. Dar ce-i asta ? Cum ? Un loc de pîndă ? Ei nu ! Pe cea mai bună puşcă din ţinuturile astea, iată iar urmele de cai care merg în aceeaşi parte ! Acum nu mai e nici o taină, lucrul este tot atît de limpede ca steaua polară la miezul nopţii. Sînt călări. Uite colo bradul de care au fost legaţi caii, căci locul e bătătorit împrejur, şi uite poteca cea mare care duce spre nord, în Canada.

— Dar nu avem încă nici o dovadă că Alice, că miss Munro cea tînără, e cu sora ei ! spuse Duncan.

— Nu — răspunse vînătorul — afară dacă nu aflăm vreuna în obiectul ridicat chiar acum de tînărul mohican.

— Să-l vedem, Uncas !

Heyward recunoscu numaidecît una din bijuteriile pe care le purta Alice ; cu memoria fidelă a unui îndrăgostit, îşi aminti că i-o văzuse la gît, în ziua fatală a măcelului.

Se grăbi să spună acest lucru însoţitorilor săi şi o duse la piept cu atîta însufleţire, încît vînătorul crezu că a scăpat-o din mînă şi începu s-o caute pe jos.

— Vai — spuse el, după ce dădu în zadar frunzele la o parte cu patul puştii — cînd nu mai vezi bine e semn sigur de bătrîneţe! O podoabă atît de sclipitoare şi să n-o văd! Dar nu face nimic! Din fericire văd încă destul de bine ca să trimit la ţintă glonţul ce iese din ţeava puştii mele, şi asta e de ajuns pentru răfuielile mele cu tribul Mingo. Aş fi vrut totuşi să găsesc flecuşteţul acela măcar aşa, ca să-l pot da eu celei căreia îi aparţine. Asta ar însemna, cum s-ar zice, că am unit cele două jumătăţi ale unui drum lung, căci acum, între cele două domnişoare şi noi se află fluviul Saint Laurent şi poate chiar Marile Lacuri.

— Iată un motiv în plus ca să nu ne oprim şi să ne continuăm imediat drumul — spuse Heyward.

— Se spune că sînge fierbinte şi sînge tînăr e aproape acelaşi lucru — replică Ochi-de-Şoim. Nu ne ducem să prindem veveriţe sau să dăm brînci unui cerb în Horican. Începem un drum care va dura zile şi nopţi şi avem de străbătut pustiuri pe unde piciorul omului nu calcă decît arareori şi în care toate cunoştinţele din cărţile voastre n-ar fi îndeajuns ca să vă poată călăuzi. Într-o astfel de expediţie nu pleacă nici un indian mai înainte de a-şi fi fumat luleaua în faţa vetrei sfatului şi, cu toate că sînt alb şi nu corcitură, aprob acest obicei al lor, pentru că-ţi dă timp de gîndit. De altfel, în timpul nopţii am putea pierde urmele. Să ne întoarcem! Noaptea asta avem să aprindem focul între ruinele vechiului fort, şi mîine, în zorii zilei, vom fi odihniţi, bine dispuşi şi gata să ne îndeplinim misiunea ca nişte adevăraţi bărbaţi, nu ca nişte femei flecare sau ca nişte copii nerăbdători.

Heyward văzu, după tonul şi înfăţişarea vînătorului, că era zadarnic să se împotrivească. Munro căzuse iar în starea de apatie din care ieşea rareori de cînd se abătuseră atîtea nenorociri pe capul lui; nu-şi schimba atitudinea decît cînd era foarte emoţionat. Pentru că aceasta era situaţia, maiorul îl luă de braţ pe veteran şi-i urmară pe vînător şi pe indieni, care se îndreptau spre cîmpie.

SAL: Dacă nu-ţi plăteşte, doar n-ai să-i tai din carne; la ce ţi-ar folosi?
EVREUL: Să fac momeală pentru peşti; şi dacă nu-i bună nici pentru ei, îmi va potoli măcar setea mea de răzbunare.

SHAKESPEARE
(Negustătorul din Veneţia)

Cînd cei cinci călători sosiră la fortul William-Henry, umbrele serii dădeau ruinelor lui un aspect şi mai înfiorător. Vînătorul şi cei doi mohicani se grăbiră să-şi facă pregătiri pentru dormit, dar cu un aer grav şi serios, care dovedea că privelişteа aceasta făcuse şi asupra lor o impresie mai puternică decît voiau s-o arate. Sprijinind de un zid cîteva grinzi pe jumătate arse, făcură un fel de streaşină şi, după ce Uncas le acoperi cu crengi, locuinţa lor rudimentară fu gata. De îndată ce-l termină, tînărul indian arătă cu degetul adăpostul. Heyward înţelese ce vrea să-i spună cu acest gest, şi-l duse acolo pe Munro, rugîndu-l să se odihnească. După ce-l lăsă pe veteran singur cu gîndurile lui, ieşi afară, zbuciumul din el nedîndu-i tihna să urmeze sfatul ce-l dăduse bătrînului său prieten.

În timp ce Ochi-de-Şoim şi cei doi tovarăşi ai lui făceau focul, pregătindu-se pentru cina lor frugală, alcătuită numai din carne uscată, de urs, tînărul maior urcă pe ruinele unui bastion, de pe care putea să vadă Horicanul. Vîntul încetase, iar valurile loveau mai potolit şi mai regulat malurile nisipoase. Norii, obosiţi de fugă, începeau să se destrame; cei mai deşi se îngrămădeau în mase negre la orizont, iar ceilalţi pluteau încă pe deasupra apei lacului şi pe creştetul munţilor, ca un stol de păsări speriate, care nu se pot hotărî să se depărteze de locul unde şi-au lăsat cuibul. Ici-colo, cîte o stea strălucitoare lupta împotriva norilor ce se roteau în văzduh,

ca o rază luminoasă ce-ar fi sfredelit bolta întunecată a cerului. O beznă de nepătruns acoperea munţii ce împrejmuiau ţinutul, iar cîmpia părea acum un nesfîrşit cimitir părăsit, în care stăpînea liniştea morţii.

Duncan privi cîtva timp acest peisaj, atît de potrivit cu toate cele întîmplate. Privirile i se îndreptau cînd spre ruinele în mijlocul cărora vînătorul şi cei doi prieteni ai săi şedeau în jurul focului, cînd spre lumina palidă ce se mai zărea încă spre asfinţit, colorînd norii în trandafiriu. Apoi privirea i se pierdu îndelung în întunericul ce învăluia cîmpia presărată cu atîţia morţi.

Deodată i se păru că dintr-acolo veneau nişte zgomote, dar atît de slabe şi nedesluşite, încît nu putea să-şi explice natura lor şi nici să se convingă că nu se înşela. Ruşinat de neliniştea ce-l cuprinse fără să vrea, voi să-şi alunge gîndurile şi se-ntoarse spre lac, admirînd stelele ce se reflectau pe faţa lucie şi unduioasă a apei. Dar urechea rămasă la pîndă prinse din nou zgomotele acelea ciudate, punîndu-l în gardă împotriva unei primejdii ascunse. Atunci îşi concentră atenţia, şi zgomotul, acum mai distinct, îi păru a fi acela al unui pas grăbit.

Nemaiputîndu-şi stăpîni neliniştea, îl chemă încet pe vînător lîngă el. Acesta îşi luă puşca sub braţ şi se apropie de maior atît de agale şi de nepăsător, încît ai fi zis că se simte în cea mai deplină siguranţă.

— Ia ascultă ! îi şopti Duncan, cînd vînătorul se aşeză liniştit lîngă el. Aud nişte zgomote care ar putea dovedi că Montcalm n-a părăsit cu totul cîmpul de bătaie după victorie.

— De multe ori, urechile fac mai mult ca ochii — răspunse vînătorul, cu sînge rece, terminînd de mestecat bucata de carne de urs pe care şi-o plimba prin gură — cu toate că, după izbîndă, francezilor le face mai mare plăcere să se întoarcă la ei acasă şi s-o sărbătorească cu jocuri şi cîntece.

— Se poate, dar în timp de război un indian nu prea-nchide ochii, iar pofta de jaf îl poate ţine-n loc pe un huron, chiar dacă toţi ceilalţi tovarăşi ai lui au plecat. Ar fi prudent să stingem focul şi să stăm la pîndă. Ascultă ! Nu auzi zgomotul despre care ţi-am vorbit ?

— Rareori un indian umblă singur printre morţi. Cînd e înfierbîntat şi furios, e gata să ucidă oricînd şi oricum, însă după ce-a scalpat un vrăjmaş şi i-a despărţit bine su-

fletul de trup, își uită dușmănia și lasă mortul să se odihnească în pace. Dar, fiindcă veni vorba de suflet, ce crezi, domnule maior, pieile-roșii și noi, albii, o să intrăm într-o zi în aceeași împărăție a cerului?

— Fără îndoială, fără îndoială! Sst! Mi s-a părut că aud iar zgomotele acelea, dar poate că nu era decît foșnetul mesteacănului de colo.

— Cît despre mine — continuă Ochi-de-Șoim, întorcînd capul cu nepăsare înspre partea arătată de Heyward — cred că raiul e un loc de popas fericit și, prin urmare, fiecare o să fie tratat acolo după gusturile și tabieturile lui. Cred că pieile-roșii nu sînt prea departe de adevăr cînd spun că după moarte vor merge în păduri frumoase, pline de vînat, cum pretind toate tradițiile lor, și bănuiesc că nu i-ar fi rușine unui alb cu sînge curat să-și petreacă timpul...

— Ei, acum auzi?

— Da, da. Cînd e pradă bogată, lupii vin în haite, ca și atunci cînd hrana lipsește. Dac-ar fi lumină și-am avea răgaz, am putea alege pe cei cu cele mai frumoase blănuri. Dar să revenim la viața din rai. Am auzit pe predicatori spunînd că cerul este un popas fericit; dar nu toți oamenii au aceleași idei cu privire la fericire. De exemplu, eu, și asta o spun cu toată evlavia față de voia Domnului, n-aș zice că e prea plăcut să stai toată ziua închis și să asculți predici, dată fiind pornirea mea firească pentru mișcare și vînătoare.

Duncan care, după explicația vînătorului, înțelesese de unde venea zgomotul ce-l neliniștise, dădu mai multă atenție vorbelor însoțitorului său, curios să vadă unde-l va duce această discuție.

— E greu — spuse el — să-ți dai socoteală de sentimentele pe care le va încerca omul la judecata din urmă.

— Ar fi groaznic — reluă vînătorul, urmîndu-și firul aceleiași idei — pentru un om care și-a petrecut atîtea zile și atîtea nopți sub cerul liber. Ar fi ca și cum ai adormi aproape de izvorul Hudsonului și te-ai trezi lîngă cascadă. Dar e o mîngîiere să știi că servești un stăpîn îndurător, deși fiecare o face în felul lui și ne despart de el nesfîrșite pustiuri. Ei, dar ce naiba se aude?

— Nu-i zgomotul făcut de lupii ieșiți la pradă, așa cum ai spus? întrebă Duncan.

Ochi-de-Șoim dădu negativ din cap și făcu iute semn maiorului să-l urmeze într-un loc unde nu ajungea lumina

focului. După ce luă această precauţie, ascultă iarăşi cu atenţia încordată, aşteptînd ca zgomotul să se repete. Dar vigilenţa îi fu zadarnică şi, după cîteva minute de linişte necurmată, îi şopti lui Heyward :

— Trebuie să-l chemăm imediat pe Uncas ! Cu simţurile lui de indian o să audă ceea ce nu putem auzi noi. Ce să-i faci, eu, ca alb, nu-mi pot nici aici renega originea.

Sfîrşind aceste cuvinte, scoase un strigăt imitînd ţipătul bufniţei, la care de îndată tînărul mohican, ce vorbea cu taică-său lîngă foc, se ridică şi privi în toate părţile, ca să-şi dea seama de unde venea ţipătul. Cînd vînătorul îl repetă, Duncan îl văzu pe Uncas apropiindu-se de ei cu băgare de seamă.

În puţine cuvinte, Ochi-de-Şoim îi dădu unele instrucţiuni în limba delawară. Îndată ce tînărul indian află despre ce era vorba, se depărtă cîţiva paşi şi se lungi la pămînt. Lui Heyward i se păru că stă complet nemişcat. Trecură cîteva minute. În sfîrşit, maiorul, surprins că indianul stă atîta timp în această poziţie şi curios să afle cum va putea descoperi astfel ceea ce-l interesa, înaintă spre locul unde-l văzuse întinzîndu-se la pămînt. Dar, spre marea lui mirare, constată că Uncas dispăruse, iar pata neagră, pe care o lua el drept trupul indianului, era doar umbra unor ruine.

— Unde a dispărut tînărul mohican ? îl întrebă el pe vînător, de îndată ce se întoarse lîngă el. L-am văzut trîntindu-se acolo şi aş fi jurat că nu s-a mai sculat.

— Sst ! Vorbeşte mai încet ! Cineva ne dă tîrcoale şi cei din tribul Mingo au urechi bune. Uncas s-a depărtat tîrîş ; acum e în cîmpie, şi dacă a întîlnit vreun maqua, o să-i spună el o vorbuliţă bună.

— Va să zică crezi că Montcalm nu şi-a luat toţi indienii ? Să dăm de veste însoţitorilor noştri şi să ne pregătim armele ; sîntem numai cinci, dar nici unuia nu-i e frică de un duşman, oricît de numeros.

— Dacă ţii la viaţă, nu le spune nimic ! Ia uită-te la sagamorul care stă lîngă foc ! Nu seamănă cu un mare şef indian ? Dacă cineva ne pîndeşte, va citi pe faţa lui că nu ne aşteptăm la nici o primejdie.

— Dar aşa cum stă acum, e o ţintă sigură pentru o săgeată sau un glonţ. Lumina focului îl descoperă complet şi e sigur că el o să fie întîia victimă.

— Nu se poate tăgădui că nu e un grăunte de adevăr în cele ce spui — răspunse Ochi-de-Şoim, mai neliniştit

decît păruse pînă atunci — dar ce putem face ? La cea mai mică mişcare suspectă putem fi atacaţi, mai înainte de a ne fi putut organiza apărarea. El ştie, după semnalul ce l-am dat lui Uncas, că se petrece ceva neobişnuit şi-i voi da altul, ca să-l anunţ că sîntem pîndiţi de cîţiva mingo. Instinctul lui de indian îl va învăţa ce trebuie să facă.

Vînătorul îşi duse degetele la gură şi scoase un fel de şuierat de şarpe, care-l făcu pe Duncan să tresară. Chingachgook îşi sprijinise capul pe o mînă şi părea cufundat în gînduri. Cînd auzi şuieratul de şarpe, înălţă capul şi roti împrejur ochii lui negri. Această mişcare bruscă, poate involuntară, nu dură decît o clipă şi fu singurul gest de surpriză sau de nelinişte care se observă la el. Nu se atinse de puşcă şi nici de tomahawkul pe care-l scoase de la cingătoare, ca să fie mai liber în mişcări, şi care îi era la îndemînă. Luă iar poziţia de mai înainte, dar îşi sprijini capul pe cealaltă mînă, pentru a face să se creadă că nu făcuse această mişcare decît pentru a-şi odihni celălalt braţ, şi aşteptă cu o linişte de care numai indienii pot fi în stare.

Heyward observă totuşi că, pe cînd unor spectatori mai puţin atenţi li s-ar fi părut că şeful mohican e pe jumătate adormit, nările îi erau mai dilatate ca de obicei, capul puţin răsucit într-o parte, ca să tragă cu urechea la cel mai uşor zgomot, şi ochii îi aruncau priviri vii şi iuţi în toate părţile.

— Ia te uită la acest nobil războinic — şopti Ochi-de-Şoim, luîndu-l pe Heyward de braţ — ştie că cel mai mic gest al lui ne-ar face să ne uităm prudenţa şi că am fi atunci la bunul plac al acestor ticăloşi de...

Fu întrerupt de fulgerul unei împuşcături. Urmă o detunătură şi un snop de scîntei ţîşni în jurul locului asupra căruia ochii lui Heyward erau aţintiţi cu admiraţie. O singură privire îl asigură că, în aceeaşi clipă, Chingachgook dispăruse. Între timp, vînătorul îşi încărcase faimoasa-i puşcă lungă şi nu aştepta decît clipa cînd inamicul se va ivi în bătaia ei. Dar atacul păru să se mărginească la acea tentativă zadarnică la viaţa lui Chingachgook. Celor doi tovarăşi li se păru, de vreo două sau trei ori, că aud un zgomot îndepărtat în mărăcinişuri ; dar ochii încercaţi ai vînătorului desluşiră în curînd o haită de lupi ce fugeau, fără îndoială speriaţi de împuşcătură. După alte cîteva mi-

nute de nesiguranță și nerăbdare se auzi un plescăit puternic în direcția lacului, urmat de o a doua împușcătură.

— E puşca lui Uncas — zise vînătorul. Îi cunosc detunătura cum cunoaşte un tată glasul copilului său. E o carabină bună şi mi-a fost de mare folos înainte de a o căpăta pe asta a mea de-acuma.

— Ce s-a-ntîmplat ? întrebă Duncan. Se pare că ne pîndesc duşmani care au jurat să ne piardă.

— Primul glonț dovedeşte că nu ne voiesc binele, dar indianul acesta ne dovedeşte, la rîndul lui, că ticăloşii n-au izbutit să ne facă nici un rău — răspunse Ochi-de-Şoim, arătîndu-l pe Chingachgook care se-ndrepta agale către foc. Înaintînd spre el, îi spuse : Ei, ce-i, sagamorule ? Ne atacă mingaşii sau sînt doar reptilele acelea care se tîrăsc în urma armatelor şi fură scalpurile morților, ca să se laude apoi față de femeile lor cu isprăvile săvîrşite împotriva Feţelor-Palide ?

Chingachgook îşi reluă locul cu cel mai mare sînge rece şi nu răspunse nimic mai înainte de a cerceta un tăciune din foc, lovit de glonțul ce-i fusese destinat. Pe urmă, ridicînd degetul, se mărgini să pronunțe monosilabic :

— Hm !

— Aşa-i cum bănuiam — spuse vînătorul, aşezîndu-se lîngă el. Şi cum ticălosul s-a aruncat în lac înainte ca Uncas să fi tras, e probabil c-o să scape şi-o să se bucure că a întins o cursă la doi mohicani şi unui vînător alb. Despre cei doi ofiţeri nu va pomeni, fiindcă e ştiut că ei nu se prea bagă în chestii de-astea. Ei ! N-are decît ! Oameni cinstiți se află peste tot, dar, pe Dumnezeul meu, nu la tribul Maqua. Totuşi, chiar printre ei se pot întîlni unii care să-şi bată joc de un asemenea mincinos şi lăudăros. Glonțul acestui mişel ţi-a şuierat pe la urechi, sagamorule.

Chingachgook aruncă o privire nepăsătoare spre tăciunele atins de glonț, arătînd că nu fusese de loc tulburat de acest incident. În acea clipă se întoarse şi Uncas şi se aşeză lîngă foc, aproape de prietenii săi, la fel de nepăsător şi liniştit ca şi tatăl său.

Heyward îi privea, urmărindu-le toate mişcările cu un viu interes, mirat şi curios în acelaşi timp, mai-mai să creadă că vînătorul şi cei doi indieni se înțelegeau prin semne secrete care lui îi scăpau. În loc de a povesti în amănunt cele petrecute în întunericul din cîmpie, cum ar fi făcut

un tînăr european plin de nerăbdare şi poate exagerînd puţin, Uncas se mulţumi să lase faptele să vorbească pentru el. De altfel, nu era nici locul, nici momentul pe care l-ar fi ales un indian, ca să se laude cu isprăvile lui. Poate că dacă Heyward nu l-ar fi întrebat, n-ar fi auzit de la el nici o vorbă privitoare la cele petrecute.

— Ce s-a întîmplat cu duşmanul nostru, Uncas? îl întrebă intrigat ofiţerul. Ţi-am auzit împuşcătura şi cred că n-ai tras în aer.

Tînărul mohican ridică pulpana hainei şi arătă trofeul însîngerat al izbînzii sale — un scalp prins la cingătoare. Chingachgook îl luă în mînă şi îl privi o clipă cu atenţie. Îi dădu apoi drumul cu mult dispreţ, exclamînd:

— Uha! Oneida!

— Un oneida! repetă vînătorul, care începea să se însufleţească şi îşi mai pierdu din nepăsarea lui, asemănătoare aceleia a tovarăşilor săi. Înaintă curios, să examineze şi el răsplata hidoasă a victoriei tînărului mohican. Pentru Dumnezeu! exclamă el. Dacă sîntem urmăriţi de oneida, în timp ce noi îi urmărim pe huroni, ne vom afla între două haite de draci! Ia te uită! Pentru ochii unui alb, nu-i nici o deosebire între scalpul ăsta şi acela al oricărui alt indian. Cu toate astea, sagamorul e sigur că scalpul a crescut pe capul unui mingo şi desluşeşte chiar numele tribului! Dar tu, Uncas, ce zici? Din ce trib era ticălosul pe care l-ai trimis pe lumea cealaltă, şi bine ai făcut?

Uncas ridică ochii asupra vînătorului şi-i răspunse cu vocea lui plăcută şi muzicală:

— Oneida.

— Tot Oneida! strigă Ochi-de-Şoim. Spusa unui indian e de obicei adevărată; dar cînd vorbele lui sînt confirmate şi de un al doilea indian, poţi să le socoteşti literă de evanghelie.

— Bietul om s-a înşelat — spuse Heyward — ne-a luat drept francezi; altfel n-ar fi atacat nişte aliaţi.

— Să iei un mohican, zugrăvit în culorile tribului său, drept un huron — strigă vînătorul — asta ar fi ca şi cum ai confunda straiele albe ale grenadierilor lui Montcalm cu hainele roşii ale englezilor. Nu, nu, dihania ştia bine ce face, nu s-a înşelat de loc în povestea asta, căci între mingo şi delawari n-a fost niciodată mare prietenie, indiferent cu care dintre albi e aliat tribul lor. Cu toate că tribul Oneida

se află-n slujba maiestății sale regelui Angliei, care este și domnul și stăpînul meu, pușca mea n-ar fi stat mult la îndoială și i-ar fi trimis cîteva gloanțe acestei lepre, dacă norocul mi l-ar fi scos în cale.

— Ar fi însemnat să calci tratatele care există între noi și ai fi procedat într-un mod nedemn de dumneata.

— Cînd un om trăiește mai mult timp printre oameni cinstiți, pînă la urmă, dacă el nu e un ticălos, se înfiripează între ei o legătură foarte trainică. E adevărat că viclenia albilor a izbutit să semene zîzania între triburi, fie că erau prietene, fie că se dușmăneau. Deși vorbesc aceeași limbă și s-ar putea spune că fac parte din același trib, huronii și oneida umblă să se scalpeze unii pe alții. Și delawarii sînt împărțiți între ei: unii au rămas în jurul focului marelui sfat de pe malurile fluviului și luptă pentru aceeași cauză, ca tribul Mingo, iar cea mai mare parte din ei au plecat în Canada, din ură față de același trib Mingo. Cu toate acestea, nu stă în firea pieilor-roșii să-și schimbe simțămintele după cum bate vîntul, și iată pentru ce prietenia unui mohican pentru un mingo e la fel ca aceea a unui om alb pentru un șarpe.

— Îmi pare rău că vorbești astfel! Credeam că indienii care locuiesc în vecinătatea așezărilor noastre s-au aliat cu noi pentru că au văzut că dreptatea este de partea noastră.

— Pe cinstea mea, cred că e mai firesc să te ocupi de dreptatea ta decît de a celorlalți. Cît despre mine, prefer dreptatea pe care mi-o fac singur. Nu, n-am să spun că urăsc un mingo, asta nu se potrivește nici cu religia, nici cu rasa mea, dar repet că, dacă n-am folosit pușca împotriva ticălosului ce ne dădea tîrcoale, asta se datorește numai întunericului.

Încredințat de temeinicia argumentelor sale, oricare ar fi fost efectul lor asupra celui ce le asculta, cinstitul, dar necruțătorul vînător întoarse capul în altă parte, ca și cum ar fi voit să pună capăt acestei controverse.

Heyward se cățără iar pe meterez, prea neliniștit și prea puțin obișnuit cu aceste curse întinse de oamenii pădurii, ca să nu se teamă de un alt atac asemănător. Nu același lucru se întîmplă cu vînătorul și cu mohicanii. Simțurile lor, călite de obișnuință și de nevoie, le dădeau putința nu numai să descopere primejdia, ci îi făceau chiar să nu se teamă de nimic. Nici unul din ei nu părea să aibă cea mai

mică îndoială în ceea ce privea siguranța lor, și o dovediră începînd a se sfătui despre cele ce aveau de făcut.

Zîzania dintre triburile și chiar dintre populațiile la care făcuse aluzie Ochi-de-Șoim era în acea epocă în toi. Legătura strînsă dintre ele, datorită limbii și originii lor comune, fusese ruptă. În urma acestei dezmembrări, delawarii și mingașii, nume generice date celor șase nații aliate, luptau sub același steag, deși erau dușmani între ei, în timp ce ultimii erau potrivnici huronilor. Delawarii erau și ei împărțiți. Dragostea de pămîntul ce aparținuse strămoșilor lor îi ținuse pe sagamor și pe fiul său sub stindardele regelui Angliei, împreună cu o mică trupă de delawari, care serveau în fortul Edward ; dar se știa că cea mai mare parte din acest trib, din ură față de mingoși, trecuse de partea lui Montcalm.

Este bine ca cititorul să știe, dacă n-a aflat pînă acum din cele spuse mai înainte, că delawarii sau lenapii se mîndreau că sînt trunchiul acestui numeros popor, altădată stăpîn pe toate pădurile și cîmpiile din nordul și răsăritul ținuturilor care alcătuiesc astăzi Statele Unite ale Americii. Mohicanii erau una din cele mai vechi și mai alese ramuri ale acestei nobile vițe.

Vînătorul și cei doi tovarăși ai lui se așezaseră să discute asupra felului în care vor acționa în mijlocul atîtor triburi de sălbatici, cunoscînd interesele opuse ce-i învrăjbeau pe consîngeni între ei și care-i hotărîseră pe unii, care se dușmăneau mai de mult, să devină deodată aliați. Duncan cunoștea și el destul de bine obiceiurile indienilor, așa că știa pentru ce focul fusese atîțat din nou, și cei doi mohicani și vînătorul se așezaseră gravi, învăluiți într-un nor de fum. Instalîndu-se într-un loc de unde putea vedea totul, fiind totuși atent la cel mai mic zgomot ce s-ar fi auzit din cîmpie, aștepta rezultatul sfatului, cu toată răbdarea.

După cîteva clipe de tăcere, Chingachgook își aprinse o lulea de lemn, al cărei cap era făcut dintr-o piatră poroasă de prin părțile locului, cioplită cu multă artă. După ce trase cîteva fumuri, o dădu lui Ochi-de-Șoim, care trase și el și o trecu lui Uncas. Luleaua trecu astfel de trei ori de la unul la altul, în mijlocul celei mai mari tăceri, și nici unul nu părea că vrea să ia cuvîntul. În sfîrșit, Chingachgook, ca cel mai în vîrstă și cel mai mare în rang, rupse tăcerea, expunînd pe scurt planul lui și arătîndu-și părerea în puține cuvinte, calm și demn. Vînătorul îi răspunse, mohicanul îi

ripostă, însoţitorul lui făcu noi obiecţiuni, dar tînărul Uncas ascultă tăcut şi respectuos pînă cînd Ochi-de-Şoim îi ceru şi lui părerea. După tonul şi gesturile vorbitorilor, Heyward trase concluzia că tatăl şi fiul erau de aceeaşi părere, iar vînătorul alb susţinea altceva. Discuţia se înfierbînta puţin cîte puţin şi era limpede că fiecare ţinea la părerea lui.

Dar, cu toată înflăcărarea ei, această controversă prietenească ar fi putut fi luată drept pildă chiar de adunarea creştinească cea mai bine constituită, inclusiv sinoadele la care participă numai preacucernicii purtători ai cuvîntului lui Dumnezeu, pentru modestia, răbdarea şi cuviinţa celor trei inşi ce discutau. Vorbele lui Uncas fuseseră ascultate cu aceeaşi atenţie ca cele izvorîte din experienţa şi înţelepciunea mai mare a tatălui său. Departe de a se arăta nerăbdători să ia cuvîntul, fiecare din oratori nu răspundea la cele spuse decît după ce se gîndea cîteva minute, în linişte, la cele auzite şi la ce trebuia să spună.

Cuvintele mohicanilor erau însoţite de gesturi atît de naturale şi de expresive, încît lui Heyward nu-i fu prea greu să urmărească firul discuţiilor. Acelea ale vînătorului i se părură mai puţin limpezi, pentru că, din mîndrie pentru rasa lui, acesta se exprima rece şi neînsufleţit, ca toţi anglo-americanii cînd nu sînt scoşi din fire. Repetarea semnelor prin care cei doi indieni arătau diferitele urme ce se pot găsi într-o pădure dovedeau că ei stăruiau să se continue drumul pe uscat, pe cînd braţul lui Ochi-de-Şoim, îndreptat de mai multe ori spre Horican, părea să spună că vînătorul era de părere să călătorească pe apă.

Ochi-de-Şoim părea să cedeze şi problema era pe punctul să se rezolve împotriva lui, cînd se ridică brusc şi, lăsînd deoparte indiferenţa, începu să gesticuleze, întrebuinţînd toate metodele elocvenţei indiene. Trase în aer un semicerc, de la răsărit la apus, pentru a arăta mersul soarelui, şi repetă acest semn de atîtea ori, cîte zile socotea că vor întrebuinţa în călătoria lor prin păduri. Apoi desenă pe pămînt o linie întortocheată, arătînd, paralel prin gesturi, obstacolele ce le vor întîmpina : munţii şi rîurile. Descrise, luînd un aer ostenit, vîrsta şi slăbiciunea lui Munro, care în acest timp era cufundat într-un somn adînc, şi păru să nu aibă o prea bună părere despre posibilităţile fizice ale lui Duncan, de a birui greutăţile de care pomenim. Maiorul îşi dădu seama că era vorba de el, cînd văzu pe vînător

întinzînd mîna şi-l auzi pronunţînd cuvintele : Mînă-Spartă. Aceasta era porecla pe care triburile prietene de indieni i-o dădeau pentru generozitatea lui. Vînătorul imită apoi mişcarea uşoară a unei bărci ce despică apele unui lac cu ajutorul lopeţilor şi arătă contrastul, contrafăcînd mersul lent al unui om obosit. În sfîrşit, termină şi întinse braţul spre scalpul indianului din tribul Oneida, pesemne pentru a arăta că este necesar să plece repede şi să nu lase după ei nici o urmă.

Mohicanii îl ascultară cu gravitate şi pe chipul lor se citea impresia pe care o făcuseră vorbele vînătorului asupra lor. Încetul cu încetul fură convinşi şi, la sfîrşitul celor spuse de Ochi-de-Şoim, începură să scoată exclamaţii puternice, care, la sălbatici, sînt semne de aprobare şi echivalează cu aplauze. Într-un cuvînt, Chingachgook şi fiul său trecură de partea vînătorului cu atîta simplitate, încît, dac-ar fi fost reprezentanţii unui mare popor civilizat, şi-ar fi compromis pentru totdeauna reputaţia politică prin faptul că cedaseră atît de uşor.

Din moment ce hotărîrea era luată, nu se mai ocupară decît de rezultatul discuţiei. Ochi-de-Şoim, fără să privească în jurul lui ca să citească în ochii tovarăşilor săi succesul obţinut, se întinse liniştit înaintea focului care ardea încă şi adormi pe loc.

Lăsaţi oarecum singuri, mohicanii, care consacraseră atîta timp intereselor celorlalţi, profitară de acest moment, ca să se ocupe de ei înşişi ; ieşind din rezerva gravă şi autoritară a unui şef indian, Chingachgook începu să vorbească fiului său cu tonul blînd şi vesel al unui tată iubitor ; Uncas îi răspunse, cu o afecţiune respectuoasă. Înainte de a adormi, vînătorul putu să observe schimbarea completă ce se petrecuse deodată în atitudinea celor doi însoţitori ai săi.

Este cu neputinţă să descriem muzicalitatea limbajului lor, cînd îşi arătau bucuria şi iubirea reciprocă. Timbrul glasului lor, în special al celui tînăr, pornea de la registrul cel mai de jos şi se ridica pînă la cel mai înalt, cu o intonaţie ce părea feminină. Ochii tatălui urmăreau cu plăcere mişcările graţioase şi nevinovate ale fiului său şi zîmbea la răspunsurile lui. Luminat de aceste simţăminte, chipul lui Chingachgook nu mai părea de loc fioros, şi emblema morţii, zugrăvită pe piept, făcea să se creadă că e vorba de o deghizare glumeaţă şi nu de un simbol sinistru.

După ce petrecură o oră plină de voie bună, tatăl declară că vrea să doarmă, îşi înfăşură capul cu pătura ce o purta pe umeri şi se întinse pe pămînt. Uncas nu mai scoase nici un cuvînt ; strînse tăciunii în aşa fel, încît să întreţină o căldură plăcută la picioarele tatălui său şi-şi căută şi el un culcuş printre ruine.

Siguranţa ce-o arătau aceşti oameni sălbatici dădu încredere lui Heyward, care nu întîrzie să-i imite, şi, mult înainte de miezul nopţii, toţi cei ce căutaseră un adăpost printre ruinele fortului William-Henry dormeau tot atît de adînc ca victimele trădării barbare, ale căror oase erau sortite să putrezească pe acea cîmpie.

CAPITOLUL XX

Cînd Ochi-de-Şoim porni să-şi trezească tovarăşii de drum, stelele străluceau încă pe cer. Auzind zgomot, Munro şi Heyward deschiseră ochii şi, scuturîndu-şi hainele, se şi ridicară, în timp ce vînătorul îi chema în şoaptă de la intrarea adăpostului primitiv sub care-şi petrecuseră noaptea. Cînd ieşiră, îşi găsiră călăuza aşteptîndu-i. Îi salută printr-un gest expresiv, prin care mai curînd le recomanda să păstreze tăcerea.

— Spuneţi-vă rugăciunile în gînd — le şopti el la ureche, apropiindu-se. Cel căruia le adresaţi ştie toate limbile, dar mai ales pe aceea a sufletului, pretutindeni aceeaşi, pe cînd cea vorbită, în fiecare ţară e alta. Să nu rostiţi nici o silabă, căci rareori un alb ştie cît de tare trebuie să se vorbească în pădure ; ne-am putut da seama de acest lucru din exemplul dat de bietul cîntăreţ. Haideţi — continuă el, îndreptîndu-se spre un meterez distrus — să coborîm pe aici în şanţ, şi luaţi seama ca în mers să nu vă loviţi de pietre sau de dărîmături !

Cei doi ofiţeri se conformară recomandărilor cercetaşului, deşi motivele acestor precauţii deosebite erau încă un mister pentru unul din ei. După ce merseră cîteva minute prin şanţul care înconjura fortul din trei părţi, descoperiră că era astupat aproape complet de ruinele clădirii şi fortificaţiilor prăbuşite. Totuşi, cu grijă şi răbdare, izbutiră să-l străbată şi ajunseră în sfîrşit pe malurile nisipoase ale Horicanului.

— Iată o urmă care n-ar putea fi găsită decît cel mult după miros — spuse vînătorul, privind mulţumit în urmă drumul greu, parcurs de ei. Cînd fugi, să te fereşti de iarbă, că te dă de gol ; în lemn însă şi în piatră nu rămîn urmele mocasinilor. Dacă aţi fi purtat cizme, aţi fi avut totuşi oarecare motive să vă temeţi ; dar cînd ai sub tălpi o piele de cerb bine tăbăcită, poţi să fii de cele mai multe ori sigur că n-ai să laşi urme pe stînci. Trage barca puţin mai sus, Uncas ! În locul unde te afli, urma piciorului rămîne în nisip tot atît de uşor ca în untul olandezilor de la stabilimentul lor de pe Mohank. Încet-încet, să nu atingă barca pămîntul ! Altfel ticăloşii ar afla cu siguranţă unde ne-am îmbarcat.

Tînărul indian ascultă de aceste sfaturi, şi vînătorul, smulgînd dintre ruine o scîndură, pe care o sprijini cu un capăt de barca în care se şi afla Chingachgook cu fiul său, făcu semn celor doi ofiţeri să treacă. Îi urmă şi el, şi după ce se asigură că nu lăsau în urmă nici un semn, de care părea să se teamă atît, trase scîndura spre el şi o aruncă cu putere în mijlocul dărîmăturilor care ajunseseră pînă aproape de ţărm.

Heyward continuă să tacă pînă cînd cei doi indieni care vîsleau traseră barca la oarecare distanţă de fort, printre umbrele dese, aruncate de munţii de la răsărit pe suprafaţa limpede a lacului. Apoi îl întrebă pe Ochi-de-Şoim :

— De ce-am plecat în aşa mare grabă şi cu atîtea precauţii ?

— Dacă sîngele unui oneida ar fi putut colora apa asta, nu mi-ai pune astfel de întrebări. Nu-ţi aminteşti de tîrîtoarea ucisă aseară de Uncas ?

— Nu l-am uitat ; dar dumneata mi-ai spus că era singur, şi de un mort nu mai e cazul să-ţi fie teamă.

— Fără îndoială, a încercat singur lovitura ; dar un indian care face parte dintr-un trib de războinici atît de numeros este totdeauna răzbunat, şi pe omorîtor îl paşte oricînd moartea.

— Dar prezenţa noastră şi autoritatea colonelului Munro ne-ar pune la adăpost de mînia unor aliaţi, mai ales cînd e vorba de un mizerabil care şi-a meritat soarta. Sper că această plecare pripită n-o să te facă să te abaţi de la linia dreaptă pe care am hotărît s-o urmăm !

— Crezi dumneata că glonţul acestui ticălos ar fi ricoşat, dacă în drumul lui s-ar fi găsit maiestatea sa regele

Angliei ? Văd că socoteşti că e atît de uşor unui alb să facă pe pieile-roşii să înţeleagă de ce acel paşnic francez, care este generalul comandant al Canadei, n-a îngropat şi securea de război a huronilor săi ?

Răspunsul pe care Heyward se pregătea să i-l dea fu îngheţat pe buzele lui de un geamăt adînc, smuls lui Munro de imaginile crude pe care această întrebare i le pricinuise. După un moment de tăcere, mişcat de durerea bătrînului său prieten, îi răspunse lui Ochi-de-Şoim, grav şi solemn :

— Numai în faţa lui Dumnezeu o să dea socoteală marchizul de Montcalm de această faptă.

— Da, e un strop de adevăr în cele ce spui dumneata, căci sînt întemeiate pe religie şi pe onoare. Totuşi e o mare diferenţă între a arunca un regiment de uniforme albe între o bandă de sălbatici şi un grup de prizonieri pe care sălbaticii îi măcelăresc, şi a face cu vorbe frumoase pe un indian furios să uite că are o puşcă, un tomahawk sau un cuţit, cînd trebuie să-l iei cu binişorul, numindu-l : *fiul meu*. Dar, slavă Domnului — continuă vînătorul, aruncînd o privire mulţumită spre fortul William-Henry, care începea să dispară în întuneric, şi rîzînd încet, după obiceiul lui — acum n-au decît să ne caute urmele pe suprafaţa apei : numai să nu se împrietenească cu peştii şi să nu afle de la ei ce mîini au ţinut vîslele. Pînă se vor hotărî ce drum să ia, între noi şi ei se va găsi tot Horicanul.

— Cu atîţia duşmani în faţă şi alţii în urma noastră, se pare că această călătorie va fi destul de primejdioasă.

— Primejdioasă! repetă Ochi-de-Şoim, cît se poate de liniştit. Nu tocmai primejdioasă. Dacă avem ochi şi urechi bune, putem avea un avans de cîteva ore asupra ticăloşilor. Şi în cel mai rău caz, dac-ar trebui să schimbăm focuri de puşcă, sîntem aici trei care ştim să ochim tot atît de bine ca cel mai bun puşcaş din întreaga voastră armată. Zău că nu tocmai primejdioasă ! Nu am pretenţia să afirm că nu vom trece prin momente grele. Cum bine spui dumneata, ni se vor întinde curse, dar muniţiile nu ne lipsesc şi vom găsi adăposturi bune.

Se pare că prin primejdie, Heyward, care se distinsese prin curajul său, înţelegea cu totul altceva decît Ochi-de-Şoim. Se aşează tăcut. Şi barca pluti mai departe pe malul lacului, pe o distanţă de mai multe mile.

Se făcuse ziuă, cînd ajunseră în partea Horicanului unde se îngrămădeau nenumărate insule, cele mai multe împădu-

rite. Montcalm cu armata lui se retrăsese pe acest drum şi poate că lăsase cîteva detaşamente de indieni, fie pentru a-şi apăra ariergarda, fie ca să adune pe cei rămaşi în urmă. Se apropiară deci de această regiune în cea mai mare tăcere şi cu toate precauţiunile.

Chingachgook lăsă vîsla, cedînd-o vînătorului. Ochi-de-Şoim şi Uncas conduseră cu grijă barca prin numeroasele canaluri care despărţeau insuliţele ; de pe fiecare dintre ele se puteau ivi pe neaşteptate duşmani ascunşi. Pe măsură ce barca înainta, ochii mohicanului cercetau fără încetare fiecare ostrov şi fiecare tufiş şi s-ar fi spus că privirea lui voia să ajungă şi pe vîrful stîncilor care se înălţau pe malurile lacului, şi chiar în adîncul pădurilor. Heyward, interesat atît de frumuseţile naturale ale locului, cît şi de gîndurile ce-l frămîntau, începu să creadă că se temuse fără motiv. Deodată însă, la un semnal dat de Chingachgook, vîslele rămaseră nemişcate.

— Uhu ! strigă Uncas, în timp ce tatăl său lovea uşor în marginea bărcii ca să anunţe că se apropie o primejdie.

— Ce-i ? întrebă vînătorul. Lacul e atît de liniştit, de parc-a uitat ce-i bătaia vîntului, şi se poate vedea pe luciul apei cale de mai multe mile ; dar nu zăresc nici măcar o raţă.

Indianul ridică cu gravitate o vîslă şi o îndreptă către punctul spre care îi erau fixate neîncetat privirile. La oarecare distanţă înaintea lor se afla una din acele insule împădurite, atît de liniştită, încît ai fi crezut că niciodată piciorul omului nu i-a tulburat singurătatea.

Duncan urmărise cu ochii mişcarea lui Chingachgook.

— Nu văd decît pămînt şi apă — spuse el — şi privelişte e minunată !

— Ssst ! i-o tăie vînătorul. Da, sagamorule, faci totul cu socoteală ! Nu-i decît o umbră ; dar umbra nu-i firească. Vezi, domnule maior, negura aceea care se formează deasupra insulei ? Dar nici nu poţi s-o numeşti negură, căci seamănă mai curînd cu un nouraş lunguieţ.

— Sînt aburii ce se ridică din apă.

— Aşa ar spune un copil. Dar nu observi că aceşti aşa-zişi aburi sînt mai negri la bază ? Se văd bine cum ies din pădurea de la celălalt capăt al insulei. Eu vă spun că e fum şi cred că se înalţă de la un foc care-i aproape să se stingă.

— Ei bine ! Să debarcăm pe insulă, ca să înlăturăm orice îndoială. E prea mică, aşa că pe ea nu are loc o trupă prea numeroasă, iar noi sîntem cinci.

— Dacă judeci şiretenia unui indian după regulile scrise prin cărţile dumitale sau numai cu isteţimea unui alb, ai să te înşeli de multe ori, şi scalpul dumitale e în mare pericol.

Ochi-de-Şoim se întrerupse o clipă ca să se gîndească şi cercetă cu mai mare atenţie semnele ce păreau să trădeze prezenţa duşmanului, apoi adăugă :

— Dacă-mi este îngăduit să-mi dau părerea în această chestiune, cred că nu ne rămîn decît două soluţii : prima e să facem cale-ntoarsă şi să lăsăm pe altă dată urmărirea huronilor ; cea de-a...

— Niciodată ! strigă Heyward, mai tare decît ar fi trebuit în acele împrejurări.

— Bine, bine — continuă vînătorul, făcîndu-i semn să se liniştească. Şi eu sînt de părerea dumitale, dar ca unul păţit ce mă aflu, am crezut că trebuie să arăt aceste două alternative. În acest caz trebuie să ne continuăm drumul, şi dacă în insulă sînt francezi, indieni sau alţii, vom vedea cine ştie să vîslească mai bine. Am oarecare dreptate, sagamorule ?

Mohicanul nu răspunse decît lăsînd vîsla în jos. Cum avea misiunea să stea la cîrmă, acest gest arătă destul de bine intenţia lui, şi cei ce vîsleau îl ajutară imediat, aşa că în cîteva minute ajunseră la un punct de unde puteau vedea ţărmul dinspre miazănoapte al insulei.

— Iată-i ! spuse vînătorul. Acum vedeţi destul de limpede fumul, şi pe deasupra iată şi două bărci. Banditii nu ne-au zărit încă ; altfel am auzi blestematul lor strigăt de luptă. Hai, să vîslim cu nădejde, prieteni ! Sîntem destul de departe de ei şi aproape în afara bătăii puştilor lor.

Îl întrerupse o împuşcătură,, şi un glonţ plescăi în apă, la cîteva picioare de barcă. Urletele înfiorătoare care se porniră apoi pe insulă îi vestiră că fuseseră descoperiţi şi, aproape în aceeaşi clipă, un grup de sălbatici se repezi spre bărci, se urcă în grabă în ele şi se luă după ei. Deşi era limpede că vor fi atacaţi, înfăţişarea vînătorului şi a celor doi mohicani rămase neschimbată ; vîsliră doar mai cu putere, astfel că mica lor barcă părea că zboară pe apă ca o pasăre.

— Ţine-i la distanţa asta, sagamorule ! spuse Ochi-de-Şoim, privind liniştit pe deasupra umărului şi continuînd să

vîslească. Ţine-i la distanţa asta ! Huronii n-au avut de cînd sînt, în tribul lor, o puşcă în stare să bată pînă la noi, şi eu ştiu ce poate face acest „Ucigător-de-Cerbi" al meu.

După ce se asigură că barca putea fi menţinută şi fără el la o distanţă potrivită, vînătorul lăsă vîsla şi puse mîna pe carabină. De trei ori o duse la ochi şi de trei ori o lăsă în jos, ca să spună însoţitorilor săi să-i lase pe vrăjmaşi să se mai apropie puţin. În sfîrşit, după ce măsură din ochi distanţa care-l despărţea de aceştia, păru mulţumit şi, ţinîndu-şi mîna stîngă sub ţeavă, era gata să apese pe trăgaci, cînd o exclamaţie neaşteptată a lui Uncas îl făcu să întoarcă capul spre el.

— Ce s-a întîmplat ? îl întrebă el. Uhu-ul tău a scăpat viaţa unui huron pe care-l ochisem. Ce te-a făcut să strigi ?

Uncas îi răspunse arătîndu-i ţărmul de răsărit al lacului, de unde o altă barcă se îndrepta spre ei, în linie dreaptă. Primejdia în care se aflau era evidentă ca să mai fie nevoie s-o comenteze. Ochi-de-Şoim lăsă numaidecît puşca şi apucă iar vîsla, în timp ce Chingachgook îndrepta barca mai aproape de malul apusean, spre a mări distanţa dintre ei şi noii lor duşmani, care zbierau plini de mînie. Această împrejurare neaşteptată îl scoase şi pe Munro din starea de apatie în care-l cufundaseră nenorocirile lui.

— Să tragem la mal — spuse el, cu înfăţişarea şi glasul unui ostaş cutezător — să ne urcăm pe o stîncă şi să-i aşteptăm pe sălbatici. Ferească Dumnezeu ca eu sau vreunul din cei ce mă însoţesc să mai avem a doua oară încredere în loialitatea francezilor sau a aliaţilor lor !

— Cel ce vrea să iasă din încurcătură cînd are de-a face cu indienii — replică Ochi-de-Şoim — trebuie să-şi uite mîndria şi să se bizuie pe experienţa băştinaşilor. Trage mai mult la mal, sagamorule, să ne depărtăm de ticăloşi ! S-ar putea însă ca ei să vîslească în aşa fel, încît să ne dea de furcă.

Vînătorul nu se înşela. Cînd huronii văzură că direcţia pe care o urmau îi ducea cu mult în urma bărcii pe care-o urmăreau, o luară pieziş şi, curînd, cele două bărci pluteau paralel, la o distanţă de circa două sute de metri una de alta. Începu un fel de întrecere : fiecare din cele două bărci căuta să o ia înainte celeilalte, una ca să atace, cealaltă ca să scape. Nevoiţi să vîslească, huronii nu deschiseră focul numaidecît, dar ei erau mai numeroşi şi sforţările celor pe care-i urmăreau nu puteau ţine mult. În acel moment, Dun-

can văzu cu spaimă că vînătorul privea în jurul lui oarecum încurcat, parc-ar fi căutat vreun nou mijloc să mărească iuţeala sau să asigure fuga.

— Depărtează-te şi mai mult de soare, sagamorule! spuse Ochi-de-Şoim. Văd că unul din ticăloşi şi-a lăsat vîsla şi fără îndoială o să pună mîna pe puşcă. Dacă atinge pe unul din noi, ne scalpează pe toţi. Puţin mai la stînga, sagamorule, pune insula asta între ei şi noi.

Manevra nu fu zadarnică ; pe cînd ei o luau la stînga unei insule lungi, împădurite, huronii, voind să se menţină pe aceeaşi linie, fură obligaţi s-o ia la dreapta. Vînătorul şi însoţitorii săi nu neglijară acest avantaj şi, cînd ieşiră din raza vizuală a inamicilor lor, îşi sporiră sforţările, care şi aşa erau uimitoare. Cele două bărci ajunseră în sfîrşit la nordul insulei ca doi cai de curse la potou. Totuşi fugarii erau în avans, şi huronii, în loc să mai înainteze paralel, îi urmau, dar la o distanţă mai mică.

— Te-ai dovedit priceput la bărci, Uncas, cînd ai ales-o pe asta dintre cele lăsate de huroni lîngă fortul William-Henry — spuse vînătorul surîzînd, mai satisfăcut de superioritatea luntrii sale decît de speranţa pe care o întrezărea că va scăpa de sălbatici. Banditii se gîndesc numai să vîslească, aşa că, în loc de plumbi şi praf de puşcă, ne vom apăra pielea de pe cap cu bucăţile astea late de lemn.

— Se pregătesc să tragă — strigă Heyward după cîteva clipe — şi, cum sînt în linie dreaptă, or să ţintească bine!

— Dumneata şi colonelul ascundeţi-vă în fundul bărcii! spuse vînătorul.

— Dacă ne-am ascunde în momente de primejdie, am da un foarte rău exemplu — răspunse Heyward surîzînd.

— Doamne sfinte! exclamă Ochi-de-Şoim. Iată curajul albului! Ca multe alte acţiuni ale lui, acest curaj nu-i bazat pe raţiune. Crezi dumneata că sagamorul, că Uncas, că eu, care nu sînt o corcitură, am şovăi să ne punem la adăpost într-o situaţie în care n-ar fi de nici un folos să ne arătăm? De ce au mai înconjurat francezii Quebecul cu fortificaţii, dacă se luptă mereu în cîmpie?

— Poate să fie adevărat, dragul meu — replică Heyward — dar noi nu obişnuim să facem ceea ce spui dumneata.

O salvă a huronilor întrerupse conversaţia şi, în timp ce gloanţele îi şuierau la urechi, Duncan văzu că Uncas întoarce capul, ca să vadă ce se întîmpla cu el şi cu Munro. Ofiţerul putu astfel constata că, deşi inamicii erau atît de

aproape şi se afla şi el în primejdie, chipul tînărului războinic nu arăta alt sentiment în afară de mirarea de a vedea nişte oameni expunîndu-se fără nici un folos.

Chingachgook cunoaştea pesemne mai bine ideile albilor în această privinţă, căci nu făcu nici o mişcare şi continuă să-şi vadă numai de cîrmă. Un glonţ lovi vîsla pe care o ţinea, chiar în momentul cînd o ridica ; i-o smulse din mîini şi o aruncă în lac, la o depărtare de cîteva picioare înainte. Un strigăt de bucurie se ridică dintre huroni, care îşi încărcară iar armele. Uncas descrise în apă un arc cu vîsla şi, prin această mişcare, apropie barca de lopata care plutea la suprafaţă. Chingachgook o luă şi, ridicînd-o deasupra capului în semn de triumf, scoase strigătul de război a. mohicanilor şi se grăbi să mărească viteza uşoarei bărci. Strigătele de : Şarpele-cel-Mare ! Carabină-Lungă ! Cerbul-cel-Sprinten ! izbucniră deodată din bărcile ce-i urmăreau şi părură să-i înfierbînte şi mai mult pe sălbatici. Vînătorul, vîslind cu putere cu mîna dreaptă, îşi apucă puşca cu stînga şi o ridică deasupra capului, ca pentru a sfida pe inamici. Huronii răspunseră acestei insulte mai întîi prin urlete furioase, şi apoi, aproape în acelaşi timp, printr-o nouă salvă. Un glonţ găuri marginea bărcii şi celelalte se auziră căzînd în apă, la mică depărtare. În aceste momente critice, nu s-ar fi putut descoperi nici o urmă de emoţie pe chipurile mohicanilor ; figura lor nu exprima nici teamă, nici nădejde ; vîslele erau singurul lucru care părea că-i preocupă.

Ochi-de-Şoim întoarse capul spre Heyward şi-i spuse surîzînd :

— Trag. Dar nu se află un singur mingo în stare să ochească bine o barcă în mers. Vezi cum şi-au redus, cîinii, numărul vîslaşilor, ca să poată încărca puştile şi să tragă ? Calculînd după ochi, noi înaintăm cu trei picioare, în timp ce ei fac numai două.

Heyward, care nu avea pretenţia că poate calcula atît de bine viteza relativă a celor două bărci, nu era tot atît de liniştit ca însoţitorii săi ; totuşi recunoscu în curînd că. graţie sforţărilor şi iscusinţei acestora, precum şi setei de sînge ce-i chinuia pe ceilalţi, se depărtaseră destul de mult de inamicii lor.

Huronii traseră a treia oară şi un glonţ lovi vîsla vînătorului la douăzeci de centimetri de mîna lui.

— Minunat ! spuse acesta, după ce examină cu atenţie locul lovit de glonţ. N-ar fi intrat nici în pielea unui copil

nicidecum în cea a unor oameni ca noi, oţeliţi de împrejurări grele. Acum, domnule maior, vrei să iei vîsla asta? Lui „Uciga-Cerbi" al meu i-ar plăcea să ia puţin parte la conversaţie.

Duncan apucă vîsla şi o mînui cu un zel care răscumpăra lipsa lui de experienţă. Între timp, vînătorul îşi luase puşca şi, după ce schimbase capsa, ochi un huron care tocmai se pregătea să tragă. Glonţul porni şi sălbaticul căzu pe spate, lăsînd să-i scape puşca în apă. Se ridică aproape în acelaşi moment, dar mişcările şi gesturile lui dovedeau că-i rănit grav. Însoţitorii săi, părăsindu-şi vîslele, se îngrămădiră în jurul lui, şi cele trei bărci se opriră.

Chingachgook şi Uncas profitară de acest moment de răgaz ca să răsufle, dar Duncan continuă să vîslească neîncetat şi cu însufleţire. Tatăl şi fiul se priviră calmi, dar plini de grijă. Fiecare din ei voia să ştie dacă celălalt nu fusese rănit de împuşcăturile huronilor; amîndoi ştiau că în asemenea caz nici unul, nici altul nu s-ar fi văietat sau n-ar fi scos vreo exclamaţie de durere. Din umărul sagamorului curgeau cîteva picături de sînge, şi acesta, văzînd că ochii lui Uncas îl priveau cu îngrijorare, luă apă în podul palmei, să-şi spele rana, mărginindu-se să dovedească astfel că glonţul îi zdrelise doar pielea.

— Încet, domnule maior, mai încet! spuse vînătorul, după ce-şi încărcă carabina. Sîntem cam prea departe ca să ne mai ajungă vreun glonţ. Vezi că ticăloşii ăştia stau şi se sfătuiesc. Să-i lăsăm să se apropie; în astfel de cazuri se poate avea încredere în ochiul meu. Vreau să-i plimb pînă la capătul Horicanului şi să-i ţin la o depărtare de la care vă garantez că nici un glonţ de-al lor nu ne va face cel mult decît o zgîrietură, în timp ce puşca mea va doborî din trei împuşcături cel puţin doi.

— Uiţi de ceea ce trebuie să ne preocupe mai mult — răspunse Heyward, vîslind cu forţe noi. Pentru Dumnezeu, să profităm că le-am luat-o înainte şi să ne depărtăm cît mai mult de inamicii noştri!

— Gîndiţi-vă la copiii mei! exclamă Munro, cu glasul sugrumat şi deznădăjduit. Găsiţi-mi copiii!

Vînătorul era de mult obişnuit să dea superiorilor respectul cuvenit şi să asculte de ordinele lor. Privind cu regret bărcile vrăjmaşe, îşi puse puşca în fundul bărcii şi luă locul lui Duncan, care începuse să obosească. Ajutat şi de cei doi mohicani, se depărtară în cîteva minute atît de mult de

huroni, încît Duncan respiră mai uşurat şi se gîndi că acum vor putea duce la bun sfîrşit expediţia în care porniseră.

Lacul era mult mai lat în aceste locuri şi malul de care erau acum mai aproape era mărginit de munţi înalţi şi prăpăstioşi. Dar insulele se împuţinaseră şi erau uşor de ocolit. Vîslele se mişcau fără întrerupere şi vîslaşii arătau atîta sînge rece, încît ai fi crezut că iau parte la o întrecere.

În loc să tragă de-a lungul ţărmului de apus, pe care ar fi trebuit să coboare, prudentul mohican îşi îndreptă barca spre munţii îndărătul cărora se ştia că Montcalm îşi dusese armata, în temuta fortăreaţă Ticonderago. Cum huronii păreau că renunţaseră să-i urmărească, nu mai era nici un motiv să mai ia aceste precauţii excesive. Totuşi merseră în aceeaşi direcţie timp de mai multe ore, pînă ce ajunseră la un mic golf, pe malul nordic al lacului. Cei cinci navigatori coborîră şi traseră barca pe nisip. Ochi-de-Şoim şi Heyward urcară pe o înălţime învecinată şi, după ce privi cu atenţie, cîteva minute, apele limpezi ale lacului, cît putea cuprinde cu ochii, vînătorul îi arătă lui Heyward un punct negru, în dreptul unui promontoriu mare, la o depărtare de mai multe mile.

— Îl vezi ? îl întrebă el. Dacă-l vezi, experienţa dumitale de alb şi ştiinţa pe care ai luat-o din cărţi te-ar ajuta să ştii ce este, dac-ar trebui să-ţi găseşti singur drumul în acest pustiu ?

— De la depărtarea asta, aş zice că-i vreo pasăre de apă, dacă totuşi e o fiinţă vie.

— E o barcă din scoarţă de mesteacăn, în care se află cîţiva din vicleniı mingo, însetaţi de sîngele nostru. Deşi Providenţa a dat celor care trăiesc în păduri ochi mai buni decît celor din ţinuturile locuite, care n-au nevoie de o vedere atît de bună, nu există sălbatici destul de clarvăzători ca să-şi poată da seama de toate primejdiile care ne înconjoară în acest moment. Blestemaţii se prefac că nu se gîndesc decît la cina lor ; dar de îndată ce va apune soarele, vor fi pe urmele noastre, ca cei mai aprigi copoi. Trebuie să-i păcălim ; altfel nu vom izbuti în misiunea noastră de urmărire şi Vulpea-Şireată are să ne scape iarăşi. Uneori, locurile astea sînt de folos, îndeosebi cînd vînatul se aruncă în apă — adăugă vînătorul, privind în jurul lui puţin neliniştit — dar nu te pun la adăpost. De n-ar fi peştii, Dumnezeu ştie ce-ar deveni această ţară, dacă aşezămintele albilor

s-ar întinde pînă dincolo de cele două rîuri. Vînătoarea şi războiul şi-ar pierde tot farmecul.

— Bine, bine ! Atunci să nu pierdem nici o clipă, decît dacă sîntem constrînşi să stăm pe loc.

— Nu prea-mi place fumul pe care-l vezi că se ridică încet, de-a lungul stîncii de colo, dindărătul bărcii. Sînt sigur că-l văd şi alţi ochi afară de-ai noştri şi ştiu ce vrea să însemne. Dar cuvintele nu ajută la nimic ; e timpul să trecem la fapte.

Ochi-de-Şoim coborî gînditor de pe înălţimea pe care se găseau şi, întorcîndu-se la cei rămaşi pe ţărm, le aduse la cunoştinţă, în limba delawară, rezultatul observaţiilor sale ; după aceasta, se sfătuiră puţin, dar serios, şi începură să pună imediat în aplicare cele hotărîte.

Barca, trasă pe nisip, fu dusă pe umeri, şi micul grup intră în pădure, avînd grijă să lase urme cît se poate de vizibile. Întîlniră un rîu pe care-l traversară nu prea departe de o stîncă pleşuvă, pe care cei care ar fi vrut să le cerceteze urmele, de bună seamă că le-ar fi pierdut. Aici se opriră şi se întoarseră înapoi, la rîu, avînd grijă să meargă de-a-ndăratelea. Urcară în barcă, coborîră pînă la gurile lui, pe unde pătrunseră iarăşi în lac. Din fericire, o coamă scurtă de munte nu lăsa ca locul acesta să fie văzut de pe promontoriul lîngă care zăriseră o barcă a huronilor, şi cum pădurea se întindea pînă la ţărm, părea imposibil să fie descoperiţi de la aşa mare depărtare. Profitară de aceste avantaje, ca să vîslească liniştiţi de-a lungul ţărmului şi, cînd nu mai fură copaci aproape de loc, Ochi-de-Şoim declară că socoteşte prudent să debarce din nou.

Halta se prelungi pînă pe înserat. Atunci se urcară iar în barcă şi, ocrotiţi de întuneric, vîsliră cu putere, ca să atingă coasta de apus. Pe această coastă se ridicau nişte munţi înalţi, care păreau îngemănaţi. Totuşi, ochiul ager al lui Chingachgook deosebi un mic golf în care conduse luntrea cu dibăcia unui pilot experimentat.

Barca fu din nou trasă la ţărm şi transportată, pînă la o anumită depărtare, în interiorul pădurii, în care fu ascunsă cu grijă, sub o grămadă de mărăcini. Fiecare îşi luă armele şi muniţiile, şi vînătorul anunţă pe Munro şi pe Heyward că el şi cu cei doi însoţitori erau gata să-şi înceapă cercetările.

CAPITOLUL XXI

Omul pe care-l vei găsi acolo va muri de moartea unui prinţ.

SHAKESPEARE

Cei cinci călători ai noştri ajunseseră la hotarul unui ţinut care chiar astăzi este mai puţin cunoscut de locuitorii Statelor Unite decît pustiurile Arabiei şi stepele Tartariei. Este regiunea stearpă şi muntoasă care desparte apele Champlain-ului de cele ce se varsă în Hudson, Mohawk şi Saint-Laurent. De la epoca în care s-au petrecut evenimentele pe care le relatăm aici, spiritul activ al oamenilor a înconjurat-o cu un şirag de aşezăminte bogate şi înfloritoare; dar numai vînătorul şi indianul cutezau pe vremuri să se aventureze în această incintă necultivată şi sălbatică.

Ochi-de-Şoim şi mohicanii, care străbătuseră de mai multe ori munţii şi văile acestui vast pustiu, nu şovăiră să se afunde în adîncurile pădurii, cu siguranţa oamenilor obişnuiţi cu lipsurile, şi-şi urmară drumul timp de mai multe ore, călăuzindu-se după stele şi după cursul rîurilor. În sfîrşit, vînătorul propuse o haltă şi, după ce se sfătui cu indienii, aprinseră un foc şi se pregătiră să petreacă acolo restul nopţii.

Imitînd exemplul însoţitorilor lor mai cu experienţă în această privinţă şi încrezîndu-se în ei, Munro şi Duncan adormiră fără teamă, deşi nu complet liniştiţi. A doua zi, cînd călătorii porniră iar la drum, soarele împrăştiase ceaţa şi răspîndea o lumină puternică în pădure.

După cîteva zile, Ochi-de-Şoim, care mergea mereu în frunte, înaintă mai încet şi cu multă băgare de seamă. Se oprea deseori să cerceteze arborii şi mărăcinişurile şi nu

străbătea nici un pîrîu fără să examineze iuțeala, adîncimea și culoarea apei. Neavînd încredere numai în judecata lui, întreba de multe ori pe Chingachgook și-i cerea sfatul. În ultima din aceste discuții, Heyward observă că tînărul Uncas asculta tăcut, fără să-și dea părerea, deși se vedea că e foarte interesat de cele ce auzea. Maiorul fu foarte ispitit să se adreseze tînărului indian și să-l întrebe dacă făcuseră vreun progres cu privire la scopul călătoriei lor, dar tăcu, pentru că socotea și el că putea avea încredere în deșteptăciunea și iscusința mohicanului cel vîrstnic și a vînătorului. În sfîrșit, acesta din urmă se întoarse spre maior și-i explică, neîntrebat, încurcătura în care se aflau :

— Cînd am observat că urmele lui Magua se îndreaptă spre nord — spuse el — nu era nevoie să cuget prea îndelung ca să aflu că o să meargă prin văi, între apele Hudsonului și ale Horicanului, pînă va ajunge la izvoarele rîurilor din Canada, care-l vor conduce în inima țării ocupate de francezi. Dar uite că sîntem în apropiere de Scaroon [1] și n-am descoperit nici o urmă că ar fi trecut pe aici. Omul e sortit să se înșele și mă tem că nu sîntem pe drumul cel bun.

— Dumnezeu să ne ferească de așa ceva ! exclamă Duncan. Să ne întoarcem și să cercetăm terenul cu mai mare atenție. În încurcătura asta, Uncas nu ne poate da un sfat ?

Tînărul mohican se uită repede la tatăl său și, reluîndu-și aerul rezervat, continuă să tacă. Chingachgook remarcase privirea și-i făcu un semn din mînă, îngăduindu-i să vorbească.

De îndată, trăsăturile lui, pînă atunci atît de liniștite, se schimbară brusc și străluciră de bucurie și inteligență. Sărind cu ușurința unui cerb, alergă spre o mică înălțime, care nu era decît la o sută de pași, și se opri, cu un aer triumfător, pe un loc unde pămîntul părea zgîriat de trecerea unui animal. Toți ochii urmăreau cu atenție fiecare mișcare a lui, și pe chipul lui însuflețit și mulțumit văzură un semn de izbîndă.

— Da, astea sînt urmele lor ! exclamă vînătorul, ajungînd lîngă Uncas. Tînărul e foarte inteligent și pricepe minunat lucrurile, pentru vîrsta lui !

— E foarte curios că nu ne-a spus imediat ce-a descoperit ! se miră Duncan.

[1] Numele unui lac, în statul New York. (n.t.)

— Ar fi fost mai de mirare dac-ar fi vorbit fără să i se poruncească — răspunse Ochi-de-Şoim. Numai tinerii dumneavoastră albi, care iau din cărţi tot ce ştiu, îşi pot închipui că nu numai picioarele, dar şi cunoştinţele lor sînt mai sprintene decît acelea ale părinţilor lor. Dar tinerii indieni, care nu au drept dascăl decît viaţa şi experienţa, învaţă să cunoască preţul anilor şi respectă bătrîneţea.

— Uite! zise Uncas, arătînd urmele mai multor picioare, toate îndreptate spre nord. Fata cu părul negru se apropie de ţara friguroasă.

— Niciodată un copoi n-a găsit vreo urmă mai frumoasă! îl lăudă vînătorul, pornind pe drumul indicat de urme. Avem noroc, mare noroc, şi putem să le urmărim cu ochii închişi! Uite, iar copitele celor două animale care au un trap atît de ciudat! Acest huron călătoreşte ca un general alb! E nebun sau orb! Şi întorcîndu-se puţin înapoi, adăugă rîzînd: Sagamorule, ia vezi, nu găseşti vreo urmă de roţi, căci s-ar putea să-l vedem pe acest călător smintit în trăsură, cu toate că are pe urmele lui cei mai buni ochi din toată ţara?!

Mulţumirea vînătorului, zelul voios al lui Uncas, expresia liniştită a tatălui său şi izbînda nesperată, obţinută în această urmărire, în timpul căreia parcurseseră mai mult de patruzeci de mile, contribuiră să dea noi speranţe lui Munro şi maiorului. Mergeau repede şi cu aceeaşi încredere, ca şi cum ar fi mers pe o şosea. Dacă o stîncă, un pîrîu, un teren mai anevoios ca de obicei întrerupeau şirul urmelor, ochii deprinşi ai vînătorului sau ai celor doi mohicani le descopereau iar la o mică depărtare şi rareori erau obligaţi să se oprească. De altfel, marşul lor era mai sigur, pentru că erau încredinţaţi că Magua socotise potrivit să călătorească prin văi, şi acest lucru nu le dădea nici o îndoială asupra direcţiei spre care trebuiau să se îndrepte.

Vulpea-Şireată se folosise totuşi, într-o oarecare măsură, de şiretlicurile la care recurg indienii cînd se retrag din faţa unui inamic. Urme false, lăsate dinadins, se întîlneau deseori, de cîte ori dădeau de un rîu sau natura terenului o permitea, dar cei ce-l urmăreau se lăsau rareori păcăliţi şi, cînd se întîmpla să fie traşi pe sfoară, îşi dădeau repede seama, fără să piardă mult timp şi să meargă multă vreme după aceste urme înşelătoare.

Către mijlocul după-amiezei trecură Scaroonul şi, cînd soarele începu să asfinţească, se îndreptară spre apus. După

ce străbătură o vale udată de un mic pîrîu, ajunseră într-un loc unde se vedea limpede că Vulpea şi prizonierii săi făcuseră popas. Tăciunii pe jumătate arşi dovedeau că aprinseseră un foc mare; la o mică depărtare se mai aflau încă rămăşiţele unui cerb şi iarba păscută în jurul a doi arbori arăta că acolo fuseseră legaţi cei doi cai. Heyward descoperi la cîţiva paşi un tufiş frumos, lîngă care iarba era călcată în picioare. Privi cu emoţie locul acesta, lîngă care bănuia că se odihniseră Alice şi Cora. Deşi în acel loc se vedeau pretutindeni urmele oamenilor şi animalelor, acele ale oamenilor încetară deodată şi nu duceau mai departe.

Era uşor să se urmărească semnele copitelor celor doi cai, dar părea că animalele rătăciseră singure, la întîmplare, după nutreţ. În sfîrşit, Uncas le găsi urmele. Înainte de a se lua după ele, comunică însoţitorilor săi ceea ce descoperise şi, pe cînd ei se sfătuiau asupra acestei ciudate împrejurări, tînărul indian îşi făcu apariţia ţinînd de căpăstru cei doi cai, care aveau şeile, harnaşamentul şi tot echipamentul rupte şi murdare, ca şi cum ar fi fost lăsaţi în voia lor de mai multe zile.

— Ce înseamnă asta? întrebă Heyward pălind şi aruncîndu-şi ochii în jurul lui, tremurînd de teamă ca tufişurile şi mărăcinişurile să nu-i dezvăluie în curînd vreo taină îngrozitoare.

— Asta înseamnă că sîntem aproape de capătul drumului nostru şi că ne găsim în ţara vrăjmaşă — răspunse vînătorul. Dacă ticălosul ar fi fost urmărit de aproape şi dacă tinerele doamne n-ar fi avut cai ca să-l poată urma repede, s-ar fi putut întîmpla să le scalpeze şi să plece mai departe numai cu scalpurile lor; dar socotind că nu mai are duşmani pe urmele lui şi bazîndu-se pe caii lor buni, garantez că nu s-a atins nici de un fir din părul lor. Îţi citesc gîndurile, domnule maior, şi e o ruşine pentru neamul nostru să te gîndeşti la aşa ceva; dar acela care crede că chiar un mingo ar maltrata o femeie care i-ar cădea în mînă, afară de cazul cînd ar ucide-o cu o lovitură de tomahawk, nu cunoaşte de loc firea indienilor şi viaţa pe care o duc în pădurile lor! Dar am auzit că indienii, care sînt aliaţi cu francezii, au coborît în aceste păduri să caute elani şi, în acest caz, poate că nu sîntem la prea mare depărtare de tabăra lor. Şi dacă n-ar veni, ce riscă? Nu e zi în care să nu se audă, în aceşti munţi, dimineaţa şi seara, zgomotul tunurilor din Ty, căci francezii construiesc o nouă linie de

forturi între provinciile regelui şi Canada. Ceea ce e sigur e că aceştia sînt cei doi cai. Dar ce s-a întîmplat cu cei ce-i mînau ? Trebuie neapărat să descoperim urmele lor.

Ochi-de-Şoim şi mohicanii începură să procedeze metodic. Traseră în gînd un cerc de cîteva sute de picioare în jurul locului unde se oprise Vulpea, şi fiecare din ei cercetă un sector. Dar aceste cercetări nu fură de mare ajutor. Urmele lăsate de picioare erau numeroase, dar păreau făcute de oameni care umblaseră încoace şi încolo, fără intenţia de a se depărta. Curînd se înapoiară cu caii, fără să fi găsit nici măcar un semn care să arate că cei ce se opriseră în acest loc porniseră mai departe.

— Dracul i-a ajutat să născocească asemenea ticăloşie ! exclamă vînătorul, puţin încurcat. Sagamorule, trebuie să facem noi cercetări, care să pornească de la acest mic izvor şi să examinăm terenul metru cu metru. Nu trebuie să lăsăm pe ticălosul de huron să se laude că are un picior care nu lasă nici o urmă.

Zis şi făcut. El şi cei doi indieni porniră să caute cu mai multă însufleţire, nelăsînd nici un ciot, nici o frunză fără să cerceteze locul pe care-l acopereau, ştiind că şiretenia şi răbdarea indienilor merge pînă acolo încît sînt în stare să se oprească la fiecare pas ca să-şi ascundă urmele. Totuşi, cu toată această cercetare minuţioasă, nu putură descoperi nimic.

În cele din urmă, Uncas, care, cu vioiciunea lui obişnuită, îşi terminase misiunea cel dintîi, se gîndi să facă un mic dig de pietre şi de pămînt în curmezişul pîrîului care se forma din izvorul pomenit. Prin acest mijloc opri cursul apei, care-şi căută un alt făgaş. Cînd albia rămase fără apă, Uncas se aplecă să o cerceteze cu atenţie şi un „uhu !" de surpriză arătă că făcuse o descoperire. Toţi se îngrămădiră îndată în jurul lui, şi el arătă pe nisipul fin şi umed care se afla pe fund mai multe urme de mocasini, ce se vedeau perfect, dar toate asemănătoare.

— Tînărul ăsta o să facă cinste neamului său ! exclamă Ochi-de-Şoim, privind aceste urme cu aceeaşi admiraţie pe care ar fi arătat-o un naturalist faţă de osemintele unui mamut sau ale unui krackeu [1]. Da, ăsta o să fie un spin în

[1] Acest nume este mai puţin cunoscut decît acela al mamutului. El este folosit de către naturaliştii din nordul Europei şi din America, pentru a denumi un animal marin, monstruos prin mărimea şi forma lui. (n.t.)

coastele huronilor! Totuşi, aceste urme n-au fost făcute de un indian. Urma călcîiului este prea apăsată, şi apoi este un picior atît de lung, de lat şi de pătrat la capăt! Ah! Uncas, fugi şi caută măsura piciorului cîntăreţului; ai să găseşti o urmă perfectă la poalele stîncii care e în faţa noastră!

În timp ce Uncas îşi executa misiunea, tatăl său şi vînătorul rămaseră să privească urmele. Cînd tînărul indian se înapoie, măsura se potrivi exact. Ochi-de-Şoim declară cu foarte multă siguranţă că urmele ce le aveau sub priviri erau făcute de piciorul lui David.

— Acum ştiu totul — adăugă el — ca şi cum m-aş fi sfătuit cu Magua. Cîntăreţul fiind un om al cărui talent se află în gîtlej şi în picioare, i s-a dat să-şi pună altă pereche de mocasini; a fost pus să meargă primul, şi cei ce l-au urmat au avut grijă să pună piciorul exact pe urmele lui, ceea ce nu era prea greu, fiindcă apa era limpede şi puţin adîncă.

— Dar — exclamă Duncan — nu văd nici o urmă care să arate că paşii...

— ...paşii celor două domnişoare? spuse vînătorul. Probabil că ticălosul a găsit vreun mijloc să le transporte, pînă cînd a crezut că nu mai are de ce să se teamă. Pariez pe ce am mai scump că o să le găsim urmele picioruşelor, în apropiere...

Îşi continuară marşul, de-a lungul pîrîului, în albia căruia se vedeau mereu aceleaşi urme. Curînd însă, apa intră iar în vechiul făgaş. Dar fiind acuma siguri de direcţia luată de huron, înaintară pe cele două maluri ale apei, mărginindu-se să le examineze cu mare atenţie, spre a recunoaşte locul unde Magua părăsise apa şi urmase drumul pe uscat.

După ce făcură astfel mai mult de o jumătate de milă, ajunseră într-un loc unde rîul făcea un cot la poalele unei stînci pustii şi mari, pe care nu era nici pămînt, nici vegetaţie. Aici călătorii noştri se opriră să se consulte, căci nu era uşor să afle dacă huronul şi cei ce-l urmau urcaseră muntele, pe piatra căruia nu ar fi rămas nici o urmă, sau dacă merseseră mai departe prin pîrîu.

Şi bine făcură procedînd astfel, căci în timp ce Chingachgook şi Ochi-de-Şoim discutau despre cele două posibilităţi, Uncas, care căuta dovezi precise şi cerceta împrejurimile stîncii, descoperi pe un smoc de muşchi urma pasului unui indian care călcase acolo, desigur, din nebăgare

de seamă. Observînd că vîrful piciorului era îndreptat spre pădurea învecinată, alergă de îndată într-acolo şi găsi toate urmele, tot atît de distincte ca cele ce-i conduseseră pînă la izvorul de unde plecaseră. Un al doilea „uhu !" anunţă tovarăşilor săi această descoperire şi puse capăt discuţiei.

— Da, da — zise vînătorul — numai mintea unui indian a putut născoci aşa ceva ! Ochii unui alb ar fi fost orbi în faţa acestor urme.

— Ei, ce mai aşteptăm ? întrebă Heyward.

— Încet ! Încet ! răspunse Ochi-de-Şoim. Cunoaştem drumul, dar e bine să chibzuim totul temeinic. Asta-i teoria mea, domnule maior ; nu trebuie să uităm niciodată mijloacele care ne pot învăţa să citim în cartea pe care ne-o deschide Providenţa şi această carte e mai importantă decît cele pe care le citiţi dumneavoastră. În ochii mei, totul este limpede acum, afară de un singur lucru : cum a izbutit ticălosul să transporte pe cele două domnişoare de-a lungul rîului, de la izvor la stîncă ? Căci trebuie să recunosc că un huron e prea mîndru ca să le silească să intre cu picioarele în apă.

— Astea ar putea să te ajute să dezlegi taina ? întrebă Heyward, arătîndu-i cîteva ramuri tăiate de curînd, lîngă care se vedeau altele mai mici şi mai flexibile, care păreau să fi servit drept legături şi care erau aruncate la intrarea în pădure.

— Chiar aşa e ! exclamă vînătorul mulţumit. Acum nu ne mai lipseşte nimic. Au făcut un fel de hamac din ramuri, pe care le-au aruncat cînd n-au mai avut nevoie de ele. Totul se explică ; dar mă prind că au pierdut mult timp ca să născocească acest mijloc prin care să ascundă drumul pe care au mers. Am văzut indieni care au pierdut o zi întreagă şi tot n-au izbutit. Ei bine ! Avem aici trei perechi de mocasini şi două perechi de picioruşe. Nu e de mirare că nişte făpturi firave se pot ţine pe nişte picioare atît de mici ? Uncas, dă-mi puţin cureaua ta, să măsor pe cel mai mic, cel al domnişoarei blonde. Pe legea mea, ăsta-i un picior de copil de opt ani. Şi cu toate astea, cele două domnişoare sînt înalte şi bine făcute. Trebuie să mărturisim, şi acela dintre noi cu care soarta a fost mai darnică şi care e fericit de această dărnicie trebuie să recunoască cel dintîi că Providenţa este cîteodată părtinitoare cu darurile ei ; dar fără îndoială că are motive serioase ca să procedeze astfel !

— Sărmanele mele fiice nu sînt în stare să suporte asemenea oboseli ! strigă Munro, privind cu duioşie părintească urmele lăsate de picioarele lor. Poate că au pierit sfîrşite de oboseală, în vreun colţ al acestui pustiu !

— Nu, nu — spuse vînătorul, scuturînd încet din cap — nu trebuie să vă temeţi de aşa ceva. E uşor de văzut că, deşi paşii sînt mici, mersul este sigur şi piciorul sprinten. Uitaţi-vă la urma asta : călcîiul abia s-a sprijinit de pămînt, şi domnişoara brună a sărit ca să ocolească rădăcina asta mare. Nu, nu, nici una nici alta n-au riscat să rămînă în drum din cauza lipsei de puteri. Cît despre cîntăreţ, e o altă poveste : începuseră să-l doară picioarele şi să fie obosit. Vedeţi că a alunecat deseori şi că mersul i-a fost greoi şi nesigur. S-ar spune că a fost încălţat cu bocanci pentru zăpadă. Da, da, un om care nu se gîndeşte decît la gîtlejul lui nu are picioarele exersate cum trebuie.

Cu asemenea raţionamente, vînătorul, om cu experienţă, ştia să descopere adevărul cu o siguranţă şi o precizie aproape uimitoare. Siguranţa lui dădu oarecare încredere şi speranţă lui Munro şi lui Heyward şi, bazaţi pe argumente atît de simple şi fireşti, se opriră cu toţii să facă un popas şi să îmbuce cîte ceva.

După ce sfîrşiră de mîncat, vînătorul aruncă o privire spre soarele în asfinţit şi porni la drum atît de repede, încît colonelul şi maiorul nu-l puteau urma decît foarte greu.

Mergeau de-a lungul aceluiaşi pîrîu, şi cum huronii crezuseră că nu mai trebuiau să ia măsuri de precauţie ca să-şi ascundă drumul, mersul celor ce-i urmăreau nu mai era întîrziat de opririle pricinuite de nesiguranţa de mai înainte. Totuşi, în mai puţin de o oră, pasul lui Ochi-de-Şoim se domoli simţitor ; în loc să meargă îndrăzneţ şi fără şovăială, se vedea cum întorcea capul cînd la dreapta, cînd la stînga, parc-ar fi bănuit că se apropie vreo primejdie. În sfîrşit, se opri şi aşteptă să se apropie toţi însoţitorii lui.

— Huronii trebuie să fie pe aproape — spuse el, adresîndu-se mohicanilor. Văd că acolo, printre copacii aceia înalţi, cerul se înnegurează. Trebuie să fie o poiană mare şi se poate ca ticăloşii să-şi fi aşezat tabăra acolo. Sagamorule, urcă-te pe muntele din dreapta ! Uncas se va urca pe cel ce mărgineşte rîul şi eu voi continua drumul. Cel ce va vedea ceva, va anunţa pe ceilalţi prin trei cîrîituri de corb. Am văzut adineauri cîteva păsări de astea zburînd pe dea-

supra stejarului aceluia uscat, ceea ce este încă un semn că în împrejurimi e o tabără de indieni.

Mohicanii se îndreptară fiecare spre locul ce li se arătase, fără să mai creadă de cuviinţă să răspundă, şi vînătorul îşi continuă drumul, împreună cu cei doi ofiţeri. Heyward mări pasul, ca să ajungă lîngă călăuza lui, grăbit să dea cît mai curînd posibil cu ochii de duşmanii pe care-i urmărise cu atîta neliniştе şi osteneală. În curînd, însoţitorul său îi spuse să se retragă la poalele pădurii, care era mărginită de tufişuri dese, şi să-l aştepte acolo. Duncan îl ascultă şi după cîteva minute ajunse pe o mică înălţime, de unde văzu o privelişte pe cît de extraordinară, pe atît de nouă.

Pe un spaţiu foarte întins, toţi copacii fuseseră doborîţi, şi lumina serii frumoase de vară, ce cădea pe această poiană mare, forma un contrast puternic cu întunecimea ce domneşte întotdeauna în orice pădure. La mică distanţă de locul unde se afla Duncan, rîul alcătuia un mic lac, într-o vale cuprinsă între doi munţi. Apa ieşea apoi din acest bazin printr-o pantă atît de dulce şi regulată, încît părea mai curînd o lucrare efectuată de mîna omului decît de natură. Mai multe sute de mici locuinţe de pămînt se înălţau pe malurile acestui lac, şi unele erau chiar cuprinse de apele care păreau să fi ieşit din albia lor. Acoperişurile lor rotunde, minunat calculate, spre a le apăra împotriva elementelor naturii, dovedeau mai multă dibăcie şi prevedere decît dovedesc de obicei locuinţele construite de băştinaşii acestei regiuni, mai ales cele vremelnice, ocupate doar la epocile la care se vînează şi se pescuieşte. Cel puţin aşa judeca Duncan. Contempla de cîteva minute această privelişte, cînd văzu mai mulţi inşi înaintînd în direcţia lui pe brînci şi tîrînd după ei ceva greu, poate o unealtă de război, necunoscută de el. În aceeaşi clipă, mai multe capete negricioase se arătară în uşa cîtorva locuinţe şi, în curînd, ţărmurile lacului se umplură de o mulţime de fiinţe care se foiau în toate părţile, tot pe brînci, dar cu o repeziciune atît de uimitoare, încît nu le puteai urmări cu privirea, dispărînd fie după copaci, fie după căsuţe. Îi fu deci peste putinţă să-şi dea seama ce făceau sau ce aveau de gînd.

Alarmat de aceste mişcări suspecte şi inexplicabile, era pe punctul de a încerca să imite cîrîitul corbului, pentru a-i chema la el pe însoţitorii săi, cînd un zgomot neaştep-

tat, pe care-l auzi în mărăcinişuri, îl făcu să-şi întoarcă privirea în altă parte.

Tresări şi se dădu fără să vrea înapoi. Dar uitîndu-se la cel care-i părea un indian, în loc de a da un semnal de alarmă, care ar fi fost probabil prost imitat şi i-ar fi putut fi fatal, rămase nemişcat îndărătul unui tufiş, încercînd să afle gîndurile noului sosit. O clipă îi fu de ajuns ca să se asigure că nu fusese văzut.

Indianul părea ca şi el intrigat de micile locuinţe cu acoperişul rotund ale satului şi de mişcările vii şi iuţi ale locuitorilor lui. Era imposibil să i se citească expresia chipului sub masca grotescă de vopsea, şi totuşi trăsăturile sale păreau mai degrabă melancolice decît feroce. Capul îi era ras, după obicei, în afară de smocul de păr din creştet, de care erau prinse trei sau patru pene vechi de şoim. O bucată de pînză, în mare parte uzată, îi acoperea jumătatea de sus a corpului. Partea de jos n-avea drept veşmînt decît o cămaşă grosolană, prin mînecile căreia îşi vîrîse picioarele. Pulpele erau goale şi zgîriate de spini, dar picioarele îi erau încălţate cu o pereche bună de mocasini din piele de urs. În concluzie, înfăţişarea acestui sălbatic era jalnică.

Duncan continua să se uite nedumerit la el, cînd vînătorul se ivi tiptil, fără zgomot.

— Vezi — îi spuse maiorul în şoaptă — am ajuns la tabăra lor, şi uite un sălbatic care o să ne incomodeze în marşul nostru.

Ochi-de-Şoim tresări şi ridică puşca fără zgomot, pe cînd privirea lui urma direcţia degetului lui Duncan. Întinzîndu-şi gîtul ca să vadă mai bine pe acest individ suspect, după ce-l cercetă puţin, lăsă în jos arma ucigaşă.

— Nu-i huron — spuse el — şi nu aparţine nici măcar unui trib din Canada. Şi totuşi, după haine, se vede c-a jefuit un alb. Da, da, Montcalm a recrutat pe toţi pădurenii pentru expediţia lui şi a înrolat toate speciile de ticăloşi pe care i-a putut găsi. Dar nu are nici cuţit, nici tomahawk ! Nu ştii unde şi-a lăsat arcul şi puşca ?

— Nu i-am văzut nici o armă — răspunse maiorul — şi înfăţişarea lui nu-l arată sîngeros. Singura primejdie pentru noi e să nu dea de ştire tovarăşilor lui care, după cum vezi, se tîrăsc pe malul lacului.

Vînătorul se întoarse să-l privească pe Heyward în faţă şi rămase un moment cu ochii aţintiţi asupra lui şi cu gura deschisă, atît de mirat, încît cu greu s-ar putea descrie ex-

presia lui. În cele din urmă, faţa lui arătă că îi venea să rîdă, dar nu scoase nici un sunet. Această expresie se citea foarte des pe chipul lui, fiindcă primejdiile îl învăţaseră să se abţină în astfel de situaţii.

— Tovarăşii lui, care se tîrîie pe malul lacului ! repetă el. Iată ce înseamnă să iroseşti atîţia ani în şcoală, buchisind cărţi, şi să nu ieşi niciodată din aşezările albilor ! Oricum ar fi, pungaşul ăsta are picioare lungi şi nu trebuie să avem încredere în el. Ţine-l la respect cu puşca dumitale şi eu am să fac un ocol, ca să-i cad în spate fără să-i ating pielea. Dar să nu tragi sub nici un motiv.

— Dar dacă eşti în primejdie — zise Heyward — nu pot...

Ochi-de-Şoim îl întrerupse printr-un nou rîs înăbuşit, privindu-l ca unul care nu prea ştia cum să răspundă acestei întrebări.

— În acest caz, domnule maior — spuse el în cele din urmă — foc de salvă.

În clipa următoare era ascuns în mărăcini. Duncan aştepta cu nerăbdare clipa cînd îl va vedea iar ; dar abia după cîteva minute îl zări strecurîndu-se ca un şarpe, cu burta pe pămînt, în spatele indianului pe care voia să-l facă prizonier. Cînd era numai la cîţiva paşi de indian, se ridică încet, fără cel mai mic zgomot. În aceeaşi clipă, apele lacului clipocîră de un zgomot neaşteptat, şi Duncan, privind grăbit, văzu cum o sută din făpturile ale căror mişcări îl intrigaseră atît se aruncau toate în lac.

Apucîndu-şi puşca, maiorul îşi aruncă iar ochii asupra indianului, pe care-l observa şi care, în loc să dea alarma, lungise gîtul spre lac şi privea cu un fel de curiozitate stupidă. În acest moment, Ochi-de-Şoim îşi ridică mîna ameninţătoare asupra acestuia, dar în loc să lovească, o lăsă să cadă, fără nici un motiv vizibil, şi începu iar să rîdă tăcut. În sfîrşit, în loc să-şi apuce victima de gît, o bătu uşor pe umăr şi-i spuse :

— Ei, prietene, vrei să-i înveţi pe castori să cînte ?

— De ce nu ? răspunse David. Fiinţa supremă, care le-a dat o inteligenţă şi facultăţi atît de minunate, poate că le-ar da şi glas, ca să-i cînte imnuri de slavă.

CAPITOLUL XXII

BOT. S-au strîns toţi?
QUI. Fără îndoială; şi acesta-i un loc admirabil pentru repetiţia noastră.

SHAKESPEARE
(Visul unei nopţi de vară)

Cititorul îşi poate închipui, mai bine decît i-am descrie noi, mirarea lui Heyward. Tabăra lui de indieni fioroşi se metamorfozase într-o colonie de castori; lacul lui nu mai era decît un heleşteu, format încetul cu încetul de aceste iscusite patrupede; cataracta devenise o ecluză, construită de dibăcia acestor animale, şi în sălbaticul a cărui apropiere îl neliniştise recunoscu pe vechiul lui tovarăş David Gamut. Prezenţa neaşteptată a maestrului de psalmodie îl făcu pe maior să spere că va revedea în curînd pe cele două surori. Fără să şovăie un moment, ieşi din ascunzătoare şi alergă lîngă cei doi principali actori ai acestei scene.

Veselia care-l cuprinsese pe Ochi-de-Şoim nu-l părăsise încă atunci cînd sosi Heyward. El îl puse pe David să se învîrtească pe loc, ca să-l examineze în voie, şi jură de mai multe ori că felul în care era împopoţonat făcea mare cinste gustului huronilor. În sfîrşit, îi luă mîna şi i-o strînse cu atîta putere, încît lui David îi dădură lacrimile, apoi îl felicită pentru metamorfozarea lui.

— Va să zică, te pregăteai să-i înveţi pe castori să cînte, nu-i aşa?. îi spuse el. Aceste animale viclene cunosc cîte ceva din meseria dumitale, căci bat măsura cu coada, după cum ai văzut. Dar era timpul să se arunce în apă, căci tare eram ispitit să le dau tonul cu acest „Ucigător-de-Cerbi" al meu. Am cunoscut mulţi oameni care ştiau să citească şi să scrie, dar nu aveau inteligenţa unui castor; din păcate

însă, pentru muzică, acest biet animal s-a născut mut. Ce părere ai dumneata despre aria asta ?

Imită de trei ori cîrîitul corbului. David îşi astupă cu mîinile urechile sensibile, şi Heyward, deşi fusese anunţat că acesta era semnalul hotărît, ridică ochii în văzduh, ca să cerceteze dacă nu zăreşte vreo pasăre.

— Uite — continuă vînătorul, arătînd pe cei doi mohicani care, auzind semnalul, veneau fiecare din altă parte — e o melodie care are puteri deosebite : atrage la mine două puşti bune, fără să mai vorbim de cuţite şi tomahawkuri. După cum se vede, nu ţi s-a întîmplat nimic neplăcut ; dar, acum, spune-ne ce s-a întîmplat cu cele două domnişoare ?

— Sînt prizonierele păgînilor — răspunse David — dar, deşi le e sufletul tulburat, sînt sănătoase.

— Amîndouă ? întrebă Heyward, abia respirînd.

— Amîndouă — repetă David. Deşi călătoria noastră a fost obositoare, iar hrana neîndestulătoare, nu am avut de suferit altceva decît faptul că am fost luaţi prizonieri împotriva voinţei noastre şi duşi într-un ţinut îndepărtat.

— Dumnezeu să-ţi răsplătească mîngîierea pe care mi-o aduc vorbele dumitale ! exclamă Munro agitat. Scumpele mele fiice îmi vor fi deci înapoiate, tot atît de curate ca atunci cînd mi-au fost răpite.

— Mă îndoiesc că a sosit clipa eliberării lor — replică David, grav. Căpetenia acestor sălbatici e stăpînită de un duh necurat, care nu poate fi îmblînzit decît de atotputernicul. Am încercat totul cu el, dar nici armonia cîntecului, nici puterea cuvintelor nu i-au muiat sufletul.

— Şi unde este ticălosul ăsta ? întrebă brusc vînătorul.

— Azi e la vînătoare de elani cu tinerii lui războinici şi, după cîte am aflat, mîine trebuie să intrăm mai adînc în aceste păduri şi să ne apropiem de frontierele Canadei. Cea mai mare dintre surori se află la un trib vecin, ale cărui locuinţe se află dincolo de stînca aceea neagră pe care o vedeţi acolo. Cealaltă este în paza femeilor huronilor, care-şi au aşezările la două mile de aici, pe un podiş unde arborii au fost nimiciţi de foc în loc să fie doborîţi de secure.

— Alice ! Sărmana mea Alice ! exclamă Heyward. Va să zică nu are nici măcar mîngîierea să ştie lîngă ea pe sora ei !

— Pe ea a pierdut-o, dar are mîngîierea pe care o dă sufletelor chinuite muzica imnurilor religioase.

— Cum — exclamă Ochi-de-Şoim — îi place să asculte muzica dumitale ? !

— O muzică gravă şi solemnă, deşi trebuie să recunosc că, în ciuda eforturilor mele ca s-o distrez, o văd mai des plîngînd decît surîzînd. În asemenea clipe nu-i mai cînt melodii sacre. Dar sînt clipe mai fericite şi mă simt foarte mulţumit cînd văd cum sălbaticii se adună în jurul meu, ca să audă oum invoc pronia cerească.

— Dar cum se face că ţi se dă voie să umbli singur ? Că nu eşti supravegheat ? întrebă Heyward.

— Nu este meritul unui viermuşor ca mine — răspunse Gamut, căutînd să ia o înfăţişare de modestie umilă — dar deşi puterea psalmilor a fost întreruptă în timpul groaznicului masacru din cîmpia străbătută de noi, ea a început să aibă efect din nou, chiar asupra sufletelor păgînilor. Iată de ce mi se dă voie să umblu pe unde cred de cuviinţă.

Ochi-de-Şoim începu să rîdă, îşi atinse fruntea cu degetul, cu un gest expresiv, privind pe maior, şi se făcu poate mai bine înţeles cînd adăugă, în acelaşi timp :

— Indienii nu maltratează niciodată pe cei cărora le lipseşte asta. Dar spune-mi, prietene, cînd în faţa dumitale aveai drumul liber, de ce nu te-ai întors ? Urmele sînt ceva mai vizibile decît ale unei veveriţe. De ce nu te-ai grăbit să duci aceste ştiri în fortul Edward ?

Vînătorul, judecînd după propria-i vigoare şi după obişnuinţa ce-o avea să recunoască cea mai uşoară urmă, uita că cerea lui David un lucru de care, de bună seamă, acesta n-ar fi fost în stare niciodată. Dar psalmodistul, cu simplitatea lui obişnuită, se mulţumi să-i răspundă :

— Cu toate că pentru mine ar fi fost o mare bucurie să revăd locuinţele creştinilor, picioarele mele ar fi urmat pe cele două sărmane domnişoare, chiar în provincia idolatră a iezuiţilor, mai degrabă decît să fac un pas înapoi, în timp ce ele lîncezesc în suferinţă şi captivitate.

Cu toate că sensul figurat al cuvintelor lui Gamut nu era inteligibil tuturora, tonul său ferm, expresia ochilor săi şi înfăţişarea lui deschisă şi sinceră îi lămureau îndeajuns, astfel că nimeni nu înţelese greşit. Uncas înaintă, aţinti tăcut asupra lui o privire de aprobare, în timp ce Chingachgook îşi arătă mulţumirea prin acea exclamare care la indieni ţine loc de aplauze.

— Dumnezeu n-a voit — spuse vînătorul dînd din cap — ca omul să aibă grijă numai de gîtlejul său, ci să cultive şi cele mai nobile facultăţi cu care l-a înzestrat. Dar nenorocitul ăsta a căzut probabil de mic pe mîinile vreunei femei nepricepute, tocmai la vîrsta la care ar fi trebuit să-şi facă educaţia sub cerul liber, în mijlocul frumuseţilor pădurii. Încolo are numai intenţii bune. Uite, prietene, o jucărie pe care am găsit-o şi care-ţi aparţine. Aveam de gînd să mă folosesc de ea ca să aprind focul, dar cum ţii la ea, ia-ţi-o şi să-ţi fie de bine!

Gamut îşi primi instrumentul cu o bucurie pe care o lăsă să se vadă în măsura în care socoti că nu-i ştirbea gravitatea profesiunii ce exercita. Scoase din instrument cîteva sunete, urmate imediat de unele intonaţii ale glasului său, ca să se asigure că instrumentul lui favorit nu-şi pierduse nici una din calităţi. De îndată ce se convinse, luă grav din buzunar cărticica de care s-a vorbit atît şi începu s-o răsfoiască, ca să caute un imn de slavă mai lung.

Dar Heyward îi strică planul, punîndu-i o ploaie de întrebări asupra prizonierelor. Venerabilul tată îl luă şi el la rînd, cu altele, aşa că David trebui să dea necontenit răspunsuri, deşi din timp în timp arunca asupra instrumentului cîte o privire care arăta că grozav îi ducea dorul. Cînd se ivi ocazia, vînătorul începu şi el să-i pună o sumedenie de întrebări.

În acest fel şi cu cîteva pauze, în care David încercă de mai multe ori să înceapă preludiul ameninţător al unui imn lung, aflară în sfîrşit toate amănuntele necesare pentru îndeplinirea marii lor misiuni: salvarea celor două surori. Aflară că Magua rămăsese pe muntele unde-şi tîrîse prizonierele pînă cînd tumultul şi masacrul din cîmpie se potoliseră complet.

Către amiază coborîse şi luase drumul Canadei, la apus de Horican. Cum cunoştea perfect acel drum şi ştia că nu e în primejdie să fie urmărit imediat, nu făcuse un marş prea forţat, deşi luase toate precauţiile ca să nu lase urme care să poată fi descoperite de cei ce eventual l-ar fi urmărit. După relatarea naivă a lui David, părea că prezenţa lui era mai curînd suportată decît dorită. Dar nici chiar Magua nu era complet lipsit de acea veneraţie superstiţioasă cu care indienii privesc pe cei cărora Marele Spirit le-a luat minţile. Cînd venise noaptea, se luaseră cele mai atente

precauții ca cele două prizoniere să fie apărate de brumă, dar să și fie împiedicate să fugă.

Ajungînd în tabăra huronilor, Magua, potrivit tradiției de la care rar se depărta un sălbatic, le despărțise pe prizoniere. Cora fusese trimisă la un trib nomad, care locuia într-o vale îndepărtată. Dar David nu cunoștea istoria și obiceiurile indienilor, așa că nu putea spune nimic despre firea acestora și nici cum se numea tribul. Tot ce știa era că acest trib nu luase parte la expediția împotriva fortului William-Henry, că, la fel ca huronii, era aliatul lui Montcalm și avea legături de prietenie cu tribul războinic și sălbatic cu care întîmplarea făcuse să se învecineze.

Mohicanii și vînătorul ascultară cu interes creșcînd povestirea cam fără șir și des întreruptă a cîntărețului de psalmi. În timp ce David încerca să descrie obiceiurile tribului de indieni la care fusese dusă Cora, Ochi-de-Șoim îl întrebă deodată :

— Nu ai văzut ce fel de cuțite au ? Sînt de fabricație engleză sau franceză ?

— Nu-mi era gîndul la astfel de nimicuri ! răspunse înțepat David. Împărtășeam durerea celor două domnișoare și mă gîndeam numai cum să le alin suferința.

— O să vină vremea cînd n-ai să mai socotești cuțitul unui sălbatic un lucru de nimic ! spuse vînătorul, luînd la rîndul lui un aer disprețuitor, pe care nu căută să-l ascundă. Au sărbătorit ziua grînelor ? Poți să ne spui ceva despre totemurile [1] lor ?

— Grînele nu ne-au lipsit niciodată ; avem din abundență și mulțumim lui Dumnezeu, căci grîul fiert în lapte are gust bun și face bine la stomac. Cît despre totem, nu știu ce vrei să spui. Dacă e ceva în legătură cu muzica indienilor, nu trebuie căutat la ei ; ei nu cîntă niciodată imnuri de slavă Domnului și par cei mai profani din toți păgînii.

— Asta înseamnă să calomniezi pe indieni ! Chiar tribul Mingo nu adoră decît pe adevăratul Dumnezeu ! Asta o spun spre rușinea rasei mele, dar e o minciună nesocotită a albilor cînd pretind că războinicii pădurilor se închină la

[1] Totemurile constituie un fel de blazon. Fiecare trib, care crede că se trage dintr-un animal, adoptă drept emblemă chipul acestui animal, ca origine presupusă. Mormîntul este de asemenea împodobit cu totemul care a fost desenat pe trupul sălbaticului în timpul vieții și a jucat un rol în toate împrejurările existenței sale aventuroase. (n.a.)

chipuri cioplite de ei. E foarte adevărat că încearcă să trăiască în pace cu diavolul ; dar cine n-ar vrea să trăiască în pace cu un vrăjmaş pe care nu-l poate birui ? Nu e mai puţin sigur că nu cer ocrotire şi ajutor decît de la bunul şi Marele Spirit.

— Se prea poate, dar am văzut chipuri foarte ciudate mîzgălite pe corpul lor ! Grija ce o au, admiraţia pe care le-o provoacă acestea, dovedesc un fel de orgoliu ; între altele am văzut o mîzgăleală de asta care înfăţişa un animal scîrbos şi necurat.

— Era un şarpe ? întrebă cu vioiciune vînătorul.

— Nu tocmai, dar semăna cu un animal tîrîtor, ca un fel de broască ţestoasă de pămînt, foarte respingătoare !

— Uhu ! strigară în acelaşi timp cei doi mohicani, în timp ce vînătorul dădea din cap, cu înfăţişarea unui om care a descoperit ceva important, dar puţin plăcut.

Atunci, Chingachgook luă cuvîntul şi se exprimă în limba delawară, cu un calm şi o demnitate care făcură să fie admirat chiar de cei ce nu-l puteau înţelege ; gesturile lui erau expresive şi uneori chiar energice. O dată ridică braţul drept şi, lăsîndu-l să cadă încet, îşi sprijini un deget pe piept, ca pentru a întări cele ce spunea. Această mişcare dădu la o parte pînza ce-l înveşmînta, şi Duncan, care-i urmărea toate gesturile, văzu că pe piept îi era zugrăvită, sau mai curînd schiţată, imaginea vietăţii despre care se vorbise, bine desenată cu albastru. Tot ce auzise despre despărţirea sîngeroasă dintre numeroasele triburi ale delawarilor îi veni atunci în minte şi aşteptă momentul în care să poată pune întrebări, cu o nerăbdare pe care şi-o stăpînea cu mare greutate. În acelaşi timp era viu interesat de spusele şefului mohican, deşi, din nefericire, nu înţelegea nici un cuvînt.

Ochi-de-Şoim nu-i dădu timp să-l întrebe. De îndată ce Chingachgook sfîrşi de vorbit, luă cuvîntul, la rîndul lui, şi se adresă maiorului în englezeşte :

— Am descoperit acum — îi spuse el — ceva care poate fi pentru noi folositor sau primejdios, după cum ne-o fi norocul. Sagamorul este din cea mai veche viţă delawară şi este marele şef al broaştelor ţestoase. După cele ce ne-a spus cîntăreţul, nu ne putem îndoi că se află cîţiva din rasa aceasta printre cei văzuţi de el. Dac-ar fi întrebuinţat măcar jumătate din timpul ce l-a pierdut cîntînd, ca să pună cîteva întrebări prudente, am fi putut afla numărul războinicilor din această castă, aflaţi aici. În orice caz, sîntem pe un drum primejdios,

căci un prieten care ţi-a întors spatele îţi poate face mai mare rău decît un vrăjmaş care urmăreşte deschis să te scalpeze.

— Explică-te ! spuse Duncan.

— Ar fi o poveste prea tristă şi prea lungă, la care nu-mi place să mă gîndesc, căci nu se poate nega că la început răul s-a datorat oamenilor albi. Rezultatul este că fraţii au ridicat tomahawkurile unii contra altora, şi mingaşii şi delawarii s-au găsit unii lîngă alţii, pe acelaşi drum.

— Şi dumneata crezi că, în acest moment, Cora se află cu o parte din acest trib ? întrebă Heyward.

Ochi-de-Şoim răspunse printr-un gest afirmativ şi părea că doreşte să pună capăt unei conversaţii asupra unui subiect care-i era neplăcut. Nerăbdătorul Duncan se grăbi să propună atunci, pentru eliberarea celor două surori, soluţii care nu puteau fi puse în aplicare şi care nu puteau fi sugerate şi adoptate decît din deznădejde. Munro păru că iese din starea lui de apatie ca să asculte proiectele extravagante ale tînărului maior, cu un aer de deferenţă, şi îşi dădu aprobarea, deşi, în alte împrejurări, vîrsta şi judecata lui ar fi refuzat să accepte acest lucru. Dar vînătorul, după ce aşteptă cu răbdare să se domolească înflăcărarea îndrăgostitului, reuşi să-l convingă că e o nebunie să iei măsuri necugetate şi mai mult decît riscante, într-o chestiune care cerea atît sînge rece şi prudenţă, cît şi curaj şi hotărîre.

— Iată ce e mai bine să facem : cîntăreţul să se înapoieze să cînte la indieni — adăugă el — să le anunţe pe cele două domnişoare că sîntem pe aproape şi să vină să se sfătuiască cu noi cînd o să-i dăm semnalul. Eşti muzicant, prietene, şi cu siguranţă că eşti în stare să deosebeşti croncănitul corbului de acela al whip-poorwillului [1] ?

— Desigur ! Asta-i o pasăre cu viersul dulce şi trist, şi, deşi are două note prost cadenţate, n-are nimic neplăcut.

— Asta e ! spuse vînătorul. Ei bine ! Pentru că-ţi place viersul ei, ea o să-ţi servească drept semnal. Cînd ai să auzi whip-poorwillul cîntînd de trei ori, nici mai mult nici mai puţin, adu-ţi aminte să vii în pădure, în locul unde ţi se va părea că-l auzi.

— O clipă — spuse Heyward — am să-l însoţesc.

— Dumneata ? strigă Ochi-de-Şoim, privindu-l surprins. Ţi s-a urît să vezi cum răsare şi asfinţeşte soarele ?

[1] Whip-poorwill este numele local al unei specii de şoimi din America. (n.t.)

— David e o dovadă vie că nici huronii nu sînt fără cruțare.

— Dar gîtlejul lui David îi face un serviciu pe care nici un om cu mintea întreagă nu l-ar cere de la al său.

— Și eu pot să fac pe nebunul, pe idiotul, pe eroul, pe cine vreți, numai ca să liberez din captivitate pe cea pe care-o iubesc. Nu mai faceți obiecții, sînt hotărît !

Vînătorul îl privi a doua oară, cu o mirare care-i tăie glasul. Dar Duncan care, din respect pentru experiența tovarășului său și din stimă pentru serviciile ce i le făcuse, ascultase pînă atunci orbește de toate părerile lui, luă aerul de superioritate al unui om obișnuit să comande. Făcu un gest cu mîna, ca pentru a arăta că nu admitea nici o împotrivire, apoi spuse pe un ton mai moderat :

— Cunoști destule mijloace de a mă deghiza. Pune-le imediat în aplicare și schimbă-mi înfățișarea ! Dacă socotești că e cazul, taie-mi și părul ! Într-un cuvînt, fă ce vrei cu mine, un nebun închipuit, dacă nu vrei să înnebunesc de-a binelea.

Vînătorul dădu nemulțumit din cap.

— Nu eu am căderea să spun că cel ce-a fost creat de mîna atotputernică a Providenței trebuie să sufere vreo schimbare. De altfel, chiar dumneavoastră trimiteți detașamente în luptă, le dați cuvînt de ordine, le fixați locul unde să se adune, ca cei ce luptă de aceeași parte să se poată recunoaște și să știe unde să-și găsească tovarășii ; așa că...

— Ascultă-mă — exclamă Duncan, fără să-i dea timp să-și termine fraza — ai aflat de la bravul nostru prieten, care a urmat cu atîta credință pe cele două prizoniere, că indienii la care se află ele fac parte din două triburi diferite, dacă nu din două națiuni diferite. Cea cu părul negru este la tribul care, după dumneata, este o ramură a delawarilor ; cealaltă, cea mai tînără, este fără îndoială în mîinile dușmanilor noștri de moarte, a huronilor. Să le eliberăm este partea cea mai grea și cea mai primejdioasă a misiunii noastre și vreau să încerc această aventură, așa cum îmi dictează vîrsta și rangul meu. Așa că, în timp ce dumneata vei negocia cu prietenii dumitale eliberarea uneia, eu voi salva-o pe cealaltă sau voi înceta să mai exist.

Înflăcărarea plină de mîndrie a tînărului maior i se citea în ochi și îi dădea o înfățișare impunătoare, la care era greu de rezistat. Ochi-de-Șoim, deși cunoștea cît se poate de bine viclenia indienilor și înțelegea cît de primejdioasă era această încercare, socoti că nu se mai putea împotrivi unei hotărîri

atît de neașteptate. Poate că găsea în acest plan ceva care se potrivea cu îndrăzneala lui instinctivă și cu pasiunea de neînvins ce o avea totdeauna pentru asemenea aventuri îndrăznețe și care creștea pe măsură ce căpăta experiență. Ca să spunem așa, primejdiile erau pentru el o bucurie fără de care nu putea trăi. Schimbîndu-și deci planul, nu mai făcu nici o obiecție față de proiectul maiorului Heyward și începu să-i pună bucuros la dispoziție mijloacele solicitate.

— Cînd un cerb vrea să se arunce în apă — spuse el, surîzînd înveselit — trebuie să i te așezi în față ca să-l împiedici, nu să-l gonești din urmă. Chingachgook are în tolba lui tot atît de multe culori ca nevasta unui ofițer de artilerie pe care-o cunosc și care face peisaje pe petice de hîrtie, cu niște munți ce seamănă cu clăile de fîn, și așază cerul albastru chiar lîngă casă. Numai că sagamorul știe să se folosească de ele. Ia loc pe buturuga asta și garantez cu viața mea că în curînd o să te facă să semeni atît de bine a nebun, încît nici dumitale n-o să-ți vină să crezi !

Duncan se așeză, și Chingachgook, care ascultase toată conversația cu mare atenție, începu treaba imediat. Inițiat de mult în misterele unei arte cunoscute, mai mult sau mai puțin, de toți sălbaticii, depuse toată grija ca să dea maiorului înfățișarea dorită de el.

Îi trase pe frunte o linie, pe care indienii o socotesc drept simbolul unei firi deschise și vesele. Se feri cu grijă de toate trăsăturile care ar fi putut arăta dispoziții războinice și îi desenă pe obraji figuri fantastice, care transformară pe militar în măscărici. Oameni de felul acesta nu erau un fenomen la indieni, și cum Duncan era destul de deghizat prin costumul ce-l luase cînd plecase de la fortul Edward, avea oarecare motive să creadă că, știind perfect franțuzește, ar putea trece drept un jongler din Ticonderoga, care dă o raită printre diferitele populații aliate.

Cînd socotiră că fața maiorului era îndeajuns de încondeiată, vînătorul îi dădu multe sfaturi și instrucțiuni cu privire la modul cum trebuia să se poarte printre huroni, se înțeleseră asupra semnelor și locului unde trebuiau să se întîlnească, în cazul cînd și unii și ceilalți vor izbuti ; în sfîrșit, nimic nu fu uitat din cele ce-ar fi putut contribui la succesul misiunii.

Despărțirea dintre Munro și tînărul său prieten fu dureroasă. Totuși, colonelul păru că o acceptă cu un fel de indiferență, pe care n-ar fi arătat-o niciodată, dacă sufletul i-ar fi

fost liniştit şi dacă durerea lui nu ar fi influenţat firea lui cordială şi afectuoasă.

Vînătorul, luîndu-l deoparte pe maior, îl informă despre intenţia lui de a-l lăsa pe veteran într-un adăpost sigur, în paza lui Chingachgook, în timp ce Uncas şi cu el vor căuta să ia cîteva informaţii asupra tribului de indieni pe care avea motive serioase să-i creadă delawari. Îl sfătui din nou să fie mai ales prudent în tot ceea ce va crede de cuviinţă să spună sau să facă şi sfîrşi prin a-i spune pe un ton solemn, în care se simţea o emoţie de care Duncan fu adînc mişcat :

— Şi acum, domnule maior, Dumnezeu să te lumineze şi să te păzească ! Ai dat dovadă de un curaj care-mi place. E un dar al tineretului, mai ales cînd are sîngele fierbinte şi inima vitează. Dar ascultă sfaturile unui om care ştie din experienţă că cele ce-ţi spune sînt adevărate : vei avea nevoie de mult sînge rece, de o dibăcie mai mare decît cea care se poate găsi în cărţi, pentru a dejuca vicleniile unui mingo şi a-i birui îndărătnicia. Dumnezeu să te ocrotească ! Dar, în sfîrşit, dacă fac un trofeu din scalpul dumitale, bizuie-te pe făgăduiala unui om care e ajutat de doi războinici viteji : huronii or să plătească triumful lor prin tot atîţia morţi cîţi au scalpat ei ! Repet, domnule maior, Dumnezeu să-ţi binecuvînteze misiunea, căci este dreaptă şi-ţi face cinste ; dar aminteşte-ţi că, pentru a-i înşela pe aceşti ticăloşi, este îngăduit să faci unele lucruri care nu prea stau în firea albilor.

Heyward strînse mîna bunului său tovarăş, care nu ştiu dacă trebuie să răspundă la o astfel de onoare, îi recomandă din nou să aibă grijă de bătrînul său prieten, care îi ură la rîndu-i mult noroc în misiunea lui şi, făcînd semn lui David să-l urmeze, plecă numaidecît cu el.

Vînătorul urmări cu ochii pe tînărul maior, tot timpul cît îl mai zări, şi expresia lui arăta admiraţie pentru curajul şi hotărîrea ofiţerului. În sfîrşit, dînd din cap, ca unul care părea că se îndoieşte că-l va mai vedea vreodată, se înapoie la cei trei însoţitori ai lui şi dispăru cu ei în desişul pădurii.

Drumul pe care-l duse David pe Heyward străbătea luminişul în care se afla heleşteul castorilor şi şerpuia de-a lungul malurilor lui. Cînd maiorul rămase singur cu un om atît de simplu, atît de puţin în stare să-i fie de cel mai mic ajutor în împrejurările grele, începu să-şi dea seama, mai mult ca înainte, de toate greutăţile misiunii lui, dar fără să-şi piardă nădejdea că va reuşi.

Cum începea să se însereze, pustiul, care se întindea pînă departe în jurul lui, îi păru şi mai sumbru, şi mai sălbatic. Era chiar ceva înfricoşător în liniştea ce domnea asupra căsuţelor cu acoperişuri rotunde, care erau totuşi atît de populate. Privind aceste minunate construcţii, văzînd iscusinţa cu care fuseseră făcute, se gîndi că în această mare singurătate chiar animalele aveau un instinct ce se putea compara cu raţiunea, şi îşi dădu seama, cu oarecare nelinişte, de lupta inegală ce avea de dus şi în care se avîntase cu atîta îndrăzneală. Dar, pe cînd se gîndea astfel, îi veni în minte imaginea Alicei, chipul ei, izolarea şi pericolul în care se afla, şi uită de primejdiile la care se expunea el. Încurajîndu-l pe David prin vorbe şi fapte, se simţi cuprins de o nouă îndrăzneală şi merse mai departe cu pasul uşor şi puternic al unui tînăr curajos.

După ce ocoliră heleşteul castorilor, se depărtară de el şi începură să urce o mică înălţime, străbătînd apoi un platou. După o jumătate de ceas ajunseră la un alt luminiş, străbătut şi acesta de un pîrîu şi în care părea că sălăşluiseră de asemenea castorii ; dar aceste inteligente animale îl părăsiseră, fără îndoială, pentru a se stabili în locul mai bun, din apropiere. O senzaţie foarte explicabilă făcu pe Duncan să se oprească o clipă înainte de a ieşi din pădure, ca un om care-şi adună toate puterile înainte de-a face un efort greu, pentru care ştie că va avea nevoie de ele. Profită de această scurtă oprire, ca să-şi întipărească în minte toate amănuntele pe care le putea culege dintr-o privire aruncată în grabă.

La cealaltă extremitate a luminişului, aproape de un loc în care rîul curgea de două ori mai repede şi apoi forma, într-o parte mai joasă, cîteva cascade, se vedeau vreo şaizeci de cabane construite grosolan, din trunchiuri de copaci, ramuri, mărăcini şi pămînt. Ele păreau aşezate la întîmplare, fără nici o pretenţie de a fi arătoase sau măcar curate pe dinafară. Erau atît de inferioare din toate privinţele, în comparaţie cu sălaşurile castorilor pe care Duncan le văzuse adineauri, încît îl cuprinse mirarea, mai mult ca întîia dată.

Uimirea îi fu şi mai mare cînd văzu — la lumina asfinţitului — douăzeci pînă la treizeci de chipuri omeneşti care se ridicau din mijlocul buruienilor înalte, ce creşteau în faţa colibelor sălbaticilor, şi dispăreau rînd pe rînd dinaintea ochilor săi, ca şi cum le-ar fi înghiţit pămîntul. Fiindcă nu putea decît să întrezărească aceste forme ciudate, care nu se arătau decît o clipă, ele îi păreau mai degrabă nişte fantome întunecate sau nişte făpturi supranaturale decît fiinţe omeneşti, în carne

şi oase. Un trup gol apărea o clipă, agitînd în aer braţele, cu gesturi ciudate, şi dispărea imediat, ca să apară iar, pe neaşteptate, într-un loc mai îndepărtat sau să fie înlocuit de un altul, care avea aceeaşi înfăţişare misterioasă.

David, văzînd că însoţitorul său se oprise, urmări direcţia privirilor lui şi-i spuse :

— Aici e mult pămînt rodnic necultivat şi pot să spun fără să mă laud că, în scurtul timp de cînd sînt printre aceşti păgîni, am semănat aici multe boabe de grîu, dar nu am avut mulţumirea să le văd rodind.

— Popoarele astea sălbatice se ocupă mai mult cu vînătoarea decît cu muncile cu care sînt obişnuiţi oamenii în provinciile noastre — răspunse Heyward, cu ochii mereu aţintiţi asupra spectacolului ce continua să-l umple de mirare.

— Pentru suflet e mai multă bucurie decît trudă, să-ţi ridici glasul şi să lauzi pe Dumnezeu — replică David — dar aceşti copii abuzează cu cruzime de darurile cerului. Rar am găsit oameni ca ei, cărora natura să le fi dat cu mai multă mărinimie toate elementele care pot constitui o bună psalmodie şi, bineînţeles, n-ai să găseşti măcar unul care să nu fi neglijat acest talent. În trei seri la rînd am fost în locul acesta ; i-am strîns în jurul meu şi i-am îndemnat să repete imnul pe care-l cîntam ; dar ei n-au scos decît nişte strigăte ascuţite şi stridente, care-mi străpungeau sufletul şi-mi sfîşiau urechile.

— De cine vorbeşti ? întrebă Duncan.

— De aceşti copii de diavoli, pe care-i vezi că pierd cu jocuri copilăreşti un timp pe care l-ar putea întrebuinţa mult mai bine, dacă ar voi să mă asculte. Dar constrîngerea binefăcătoare a disciplinei este necunoscută la acest popor lăsat de capul lui. Într-o ţară unde cresc atîţi mesteceni, nici măcar nu ştiu să întrebuinţeze vergile ; şi nu e nici o minune pentru mine cînd văd că se abuzează de darurile Providenţei, ca să scoată sunete atît de false ca acestea.

Sfîrşind aceste cuvinte, David îşi astupă urechile, ca să nu mai audă strigătele copiilor care, în acel moment, făceau să răsune întreaga pădure. Duncan, zîmbind la gîndul superstiţiilor care îi veniseră o clipă în minte, îi zise dîrz :

— Să înaintăm !

Maestrul de psalmodie se supuse fără să-şi ia mîinile de la urechi şi merseră cu îndrăzneală către ceea ce David numea corturile filistinilor.

Dar deşi animalele sălbatice obţin un privilegiu de vînătoare, deşi acordăm cerbului un spaţiu reglementat prin lege, înainte de a da drumul la haite şi a ne încorda arcul, cine va găsi ceva de spus împotriva chipului în care această perfidă vulpe este momită în capcană sau ucisă ?

SIR WALTER SCOTT
(Doamna lacului)

Se întîmplă foarte rar ca taberele indienilor să fie păzite de santinele înarmate ca acelea ale albilor. Înştiinţaţi de simţurile lor că se apropie o primejdie, chiar cînd aceasta este îndepărtată, sălbaticii se bazează în general pe cunoaşterea perfectă a urmelor din păduri şi pe întinderea ţinuturilor şi greutatea drumurilor care-i despart de cei de care se tem. Inamicul care, printr-un concurs fericit de împrejurări, a înşelat vigilenţa cercetaşilor, care veghează la oarecare depărtare, nu găseşte deci, aproape niciodată, lîngă locuinţe străji care să dea alarma. În afară de acest obicei generalizat, triburile aliate cu francezii cunoşteau foarte bine forţa loviturii ce fusese dată englezilor, ca să se teamă de vreo primejdie imediată din partea triburilor inamice care luptau pentru englezi.

Astfel, Heyward şi David se găsiră deodată în mijlocul copiilor ce se jucau, după cum am spus, fără ca cineva să fi dat cel mai mic semnal despre apropierea lor. Dar cum îi zări, tot grupul de copii, de parcă s-ar fi înţeles, începu să strige într-un fel foarte puţin armonios şi se făcu nevăzut ca prin farmec. Culoarea închisă a trupurilor goale se confunda la această oră cu aceea a ierburilor înalte şi uscate care-i ascundeau, şi totuşi, cînd se dezmetici şi privi mai atent, Duncan întîlni peste tot, printre ierburi, ochii negri şi vioi, aţintiţi asupra lui.

Curiozitatea copiilor fu pentru el un semn care nu i se păru încurajator şi pentru moment s-ar fi retras bucuros.

Dar era prea tîrziu ca să mai şovăie. Ţipetele asurzitoare ale copiilor atrăseseră în pragul colibei celei mai apropiate o duzină de războinici, care aşteptau gravi ca cei doi nepoftiţi să se apropie de ei.

David, care se obişnuise cu asemenea scene, merse înainte, în linie dreaptă, cu un pas atît de sigur, încît ar fi fost nevoie de un obstacol puţin obişnuit ca să i-l schimbe, şi intră în colibă, sigur de sine şi liniştit. Era „clădirea" principală şi cea mai mare din acest soi de sat, deşi nu era construită mai bine şi cu alte materiale decît celelalte. În această colibă se ţineau sfaturile şi adunările publice ale tribului, pe tot timpul cît îşi avea reşedinţa temporară pe frontierele provinciei engleze.

Duncan izbuti cu oarecare greutate să-şi ia aerul nepăsător care trebuia, cînd trecu printre sălbaticii voinici şi foarte înalţi care erau grupaţi la uşă. Dar, gîndindu-se că viaţa-i depindea numai de prezenţa lui de spirit, îşi imită însoţitorul pas cu pas şi, înaintînd, se strădui să-şi adune ideile. O clipă, inima încetă să-i mai bată cînd se văzu în mijlocul unor duşmani atît de cruzi şi necruţători, dar reuşi să-şi stăpînească emoţia şi păşi pînă în centrul cabanei, fără să dea nici un semn de slăbiciune. Urmînd exemplul lui David, înaintă spre un vraf de legături de ramuri parfumate ce se afla într-un colţ al colibei, luă una din ele şi se aşeză tăcut.

Cînd intră noul venit, sălbaticii care ieşiseră din colibă intrară numaidecît după el şi, aşezîndu-se în jurul lui, păreau că aşteaptă cu răbdare ca străinul să vorbească. Alţii se sprijiniseră cu un fel de nepăsare pe trunchiurile de copaci ce serveau drept stîlpi de susţinere pentru acest edificiu destul de şubred. Trei sau patru dintre războinici, mai în vîrstă şi pesemne mai cu renume, se aşezară, după cum le era obiceiul, puţin înaintea celorlalţi.

În colibă ardea o torţă ce arunca o lumină roşiatică pe chipurile indienilor, după cum flacăra era împinsă de curent dintr-o parte în alta. Duncan profită de acest lucru, pentru a încerca să recunoască pe chipurile lor la ce fel de primire trebuia să se aştepte. Dar nu era în stare să lupte împotriva vicleniei sălbaticilor, în mijlocul cărora se află.

Şefii, aşezaţi în faţa lui, abia dacă ridicară ochii spre el; rămăseseră cu privirea aţintită în pămînt, într-o atitudine care ar fi putut fi interpretată drept respect, dar putea fi atribuită cu uşurinţă şi neîncrederii. Indienii care se aflau în

umbră erau mai puţin rezervaţi, şi Duncan îi surprinse de mai multe ori cum îl priveau pe furiş, curioşi şi atenţi ; şi, la drept vorbind, nu era trăsătură pe chipul lui şi nu făcea un gest, nu mişca un muşchi care să nu le atragă atenţia şi din care să nu facă fiecare vreo presupunere.

În sfîrşit, un bărbat care începuse să încărunţească, dar ale cărui mişcări vii, ţinută dreaptă şi pas sigur arătau că avea încă toată vigoarea maturităţii, înaintă dintr-un colţ al încăperii în care stătuse, probabil ca să observe fără să fie văzut, şi, adresîndu-se lui Heyward, îi vorbi folosindu-se de limba wyandoţilor sau huronilor. Deşi maiorul nu putea înţelege ce-i spunea şi cu toate că nu le pricepea nici gesturile, ghici totuşi în tonul lui mai curînd bunăvoinţă decît mînie. Făcu cîteva semne, pentru a-i da să înţeleagă că nu cunoştea această limbă.

— Nici unul din fraţii mei nu vorbeşte franţuzeşte sau englezeşte ? întrebă apoi Duncan în franţuzeşte, uitîndu-se pe rînd la cei care se găseau lîngă el, în speranţa că vreunul îi va răspunde. Cei mai mulţi se întoarseră spre el, ca pentru a-l asculta cu mai multă atenţie, dar nu primi răspuns de la nimeni.

— Mi-ar părea rău să cred — reluă Heyward, tot în franţuzeşte şi vorbind rar, în speranţa că va fi mai bine înţeles — că în acest trib viteaz şi înţelept nu se află nimeni care să înţeleagă limba de care se serveşte marele rege cînd vorbeşte cu fiii săi. I-ar face multă inimă rea să ştie că războinicii lui roşii au atît de puţin respect pentru el.

Urmă o lungă pauză ; pe toate chipurile era zugrăvită o gravitate netulburată şi nici un gest, nici o clipire din ochi nu arătau ce impresie făcuse această observaţie. Duncan, care ştia că darul de a tăcea era o virtute la sălbatici, hotărî să ia şi el pildă de la ei şi profită de acest răstimp ca să-şi adune gîndurile.

În sfîrşit, acelaşi războinic care-i mai vorbise îl întrebă pe un ton tăios, întrebuinţînd dialectul francez din Canada :

— Cînd tatăl nostru, marele rege, vorbeşte poporului său, întrebuinţează limba huronilor ?

— Vorbeşte cu toţi aceeaşi limbă — răspunse Heyward — nu face nici o deosebire între fiii săi, fie că au pielea roşie, albă sau neagră, dar are o stimă aleasă pentru vitejii lui huroni.

— Şi cum va vorbi — continuă şeful — cînd i se vor arăta scalpurile care acum cinci nopţi erau pe capul jenghezilor [1] ?

— Jenghezii erau duşmanii lui — spuse Duncan cu un fior în suflet — şi va spune : „Asta-i bine, huronii mei au fost viteji ca totdeauna".

— Părintele nostru din Canada nu gîndeşte aşa. În loc să privească înainte, ca să răsplătească pe indienii săi, priveşte în urmă. Vede jenghezii morţi, dar nu vede huronii. Ce înseamnă asta ?

— Un şef mare ca el are mai multă minte decît grai. El priveşte înapoi, ca să vadă dacă vreun inamic nu se ia după urmele lui.

— Barca unui prieten mort nu poate pluti pe Horican — răspunse huronul întunecat. Urechile lui sînt deschise delawarilor, care nu ne sînt prieteni, şi i le împuiază cu minciuni.

— Se poate. Uite, mie mi-a dat ordin, mie care sînt un om învăţat în arta de a lecui bolile, să vin printre fiii săi, huronii roşii de la Marile Lacuri, şi să-i întreb dacă este cineva bolnav.

O altă tăcere, tot atît de îndelungată ca cea dintîi şi tot atît de adîncă, urmă declaraţiei lui Duncan asupra calităţii în care venise, sau mai curînd asupra rolului ce-şi propusese să joace. Dar, în acelaşi timp, ca pentru a judeca dacă cele spuse de el erau adevărate sau false, toţi ochii se aţintiră asupra lui, cu o atenţie şi insistenţă care îl neliniştiră serios în ceea ce privea rezultatul acestei cercetări. În sfîrşit, acelaşi huron vorbi iar :

— Oamenii învăţaţi din Canada îşi vopsesc pielea ? îl întrebă el rece. I-am auzit că se laudă cu faţa lor palidă.

— Cînd un şef indian vine printre părinţii lui albi, îşi aruncă pielea de bivol, ca să pună cămaşa ce i se dăruieşte. Fraţii mei indieni mi-au dat această înfăţişare şi o respect din dragoste pentru ei.

Un murmur de aprobare arătă că acest compliment făcut indienilor era primit favorabil. Şeful făcu un gest de mulţumire, întinzînd mîna. Cea mai mare parte din tovarăşii săi îl imitară şi o rumoare generală aprobă pe cel ce vorbise. Duncan răsuflă uşurat, văzînd că scăpase de privirile iscoditoare care-l fulgerau, şi cum pregătise o poveste simplă, care

[1] Jenghezi — englezi. (n.t.)

ar fi făcut să se creadă înşelătoria lui nevinovată, nutrea speranţa că va reuşi în misiunea lui.

Un alt războinic se ridică şi, după o tăcere de cîteva minute, de parcă s-ar fi gîndit cum trebuie să răspundă mai bine celor spuse de străin, făcu un gest ca să anunţe că va lua cuvîntul. Dar abia deschise gura, că un zgomot surd se auzi din pădure, şi aproape în acelaşi timp le ajunse la urechi un strigăt ascuţit şi pătrunzător, prelung, care se asemăna cu urletul jalnic al unui lup.

La această întrerupere neaşteptată, care atrase vădit întreaga atenţie a indienilor, Duncan se ridică tremurînd, atît de mult îl impresionase acest strigăt îngrozitor, deşi nu ştia cine-l scosese şi pentru care motiv. În aceeaşi clipă, toţi războinicii se repeziră afară din colibă şi umplură văzduhul cu strigăte puternice, care aproape că acopereau strigătele înfiorătoare pe care maiorul le mai auzea încă, din cînd în cînd, din pădure.

Neputînd rezista dorinţei de a şti ce se petrecea, ieşi la rîndul lui din colibă şi se găsi îndată în mijlocul unei mulţimi agitate, alcătuită, după cît se părea, din toţi locuitorii taberei. Bărbaţi, femei, bătrîni, copii, infirmi, tot tribul se strînsese acolo. Unii scoteau exclamaţii triumfătoare, alţii băteau din mîini cu o bucurie care avea în ea ceva feroce ; toţi arătau o mulţumire sălbatică faţă de un eveniment neaşteptat. Deşi asurzit la început de tumult, Heyward descoperi în curînd cheia acestui mister.

Cerul era încă destul de luminos, aşa că se putea zări între copaci o potecă de la marginea luminişului, care ducea în pădure. Un şir de războinici ieşise din desiş şi înainta spre locuinţe. Cel care mergea în frunte ducea un băţ pe care erau atîrnate, cum se văzu după aceea, mai multe scalpuri. Strigătele îngrozitoare care se auziseră erau, ceea ce albii numiseră cu destulă dreptate, strigătul de moarte, şi repetarea lui avea de scop să anunţe tribului numărul inamicilor ucişi. Heyward cunoştea acest obicei al indienilor şi aceasta îl ajută să găsească explicaţia. Aflînd deci că întreruperea se datora întoarcerii neprevăzute a unui grup de războinici plecaţi într-o expediţie, se mai linişti şi se felicită pentru această împrejurare, graţie căreia avea să i se dea mai puţină atenţie.

Războinicii sosiţi se opriră la o sută de metri de locuinţe. Strigătele lor, cînd de bocet, cînd de triumf, vrînd să exprime pe rînd gemetele muribunzilor şi bucuria învingăto-

rilor, încetaseră cu desăvîrşire. Unul din ei făcu cîţiva paşi înainte şi chemă pe cei morţi cu voce tare, cu toate că aceştia nu puteau să-i audă cuvintele, după cum nu auziseră nici urletele înfiorătoare de mai înainte. Astfel făcu el cunoscută izbînda cîştigată. Ar fi greu să dăm o idee despre extazul sălbatic şi manifestările de bucurie cu care fu primită această noutate.

Întreaga tabără se umplu într-o clipă de strigăte şi învălmăşeală. Războinicii îşi scoaseră cuţitele şi le învîrtiră în aer, apoi, aşezaţi pe două rînduri, formară o alee care se întindea de la locul în care se opriseră învingătorii, pînă la uşa colibei de unde ieşise Duncan. Femeile luară beţe, securi, orice armă le căzu în mînă şi se aşezară în rînd, să ia parte şi ele la petrecerea plină de cruzime care urma să aibă loc. Nici chiar copiii nu voiau să piardă spectacolul : smulgeau de la cingătoarea tatălui lor tomahawkurile pe care abia le puteau ridica şi se strecurau între războinici, ca să imite pe sălbaticii lor părinţi.

În luminiş se pregătiră mai multe grămezi de mărăcini, şi femeile bătrîne le dădeau foc, ca să facă lumină pentru cele ce aveau să se petreacă. Cînd se aprinse focul, care eclipsă puţina şi firava lumină a zilei ce mai rămăsese, priveliştea apăru mai distinctă şi mai hidoasă. Scena oferea un tablou izbitor, al cărui cadru era alcătuit de o masă întunecată de pini, pe care se profilau războinicii proaspăt sosiţi.

La cîţiva paşi înaintea lor se aflau doi prizonieri care păreau sortiţi să joace rolul principal în scena crudă care urma să aibă loc. Lumina nu era destul de puternică, aşa că Heyward nu le putea vedea trăsăturile de la distanţa la care se afla, dar liniştea lor dovedea că erau însufleţiţi de sentimente cu totul diferite. Unul din ei îşi ţinea trupul drept, avea o înfăţişare dîrză şi părea gata să înfrunte destinul ca un erou ; celălalt îşi înclinase capul pe piept, ca şi cum ar fi fost copleşit de ruşine, sau paralizat de spaimă.

Duncan, care era un suflet generos, simţi o vie admiraţie, şi chipul lui era plin de compătimire pentru cel dintîi, cu toate că nu era prea prudent să-şi arate aceste sentimente. Totuşi nu-şi putea desprinde ochii de pe el ; îi urmărea toate mişcările şi, văzînd că picioarele şi mîinile lui păreau pe cît de sprintene, pe atît de robuste şi bine proporţionate, căuta să se convingă că, ajutat de o nobilă dîrzenie, omul ar putea să scape de o primejdie atît de mare. Tînărul prizonier putea oare să spere că va supravieţui drumului pe care pre-

vedea că va fi silit să-l facă între cele două rînduri de sălbatici furioşi, înarmaţi, care urmăreau să-l ucidă ? Pe nesimţite, maiorul se apropie mai mult de huroni, cu răsuflarea tăiată de grija nefericitului prizonier.

În aceeaşi clipă auzi un singur strigăt : se dădea semnalul de pornire în cursa fatală. Se făcu o linişte adîncă timp de cîteva momente, urmată de nişte urlete mai înfricoşătoare decît tot ce auzise vreodată. Una din cele două victime rămase nemişcată : cealaltă porni în aceeaşi clipă, cu uşurinţa unui cerb. Intră în defileul format de inamicii săi, dar nu continuă să-l parcurgă aşa cum se aşteptau toţi. Abia intră în el şi, înainte ca cineva să fi avut timp să-i dea măcar o singură lovitură, sări peste capul a doi copii şi se îndepărtă repede de huroni, pe un drum mai puţin primejdios. Văzduhul răsună de blesteme, rîndurile se rupseră şi fiecare începu să alerge de colo pînă colo.

Mărăcinii în flăcări răspîndeau o lumină roşiatică şi sinistră. Sălbaticii mai depărtaţi de foc păreau spectre înnebunite zburînd prin văzduh, iar ferocitatea acelora care treceau prin vecinătatea vîlvătăilor era subliniată de lumina pe care flăcările o aruncau pe chipurile lor arse de soare.

E lesne de înţeles că, în mijlocul unei astfel de mulţimi de inamici înverşunaţi, cel care fugise n-avea timp să răsufle. O clipă crezu că va izbuti să intre în pădure, dar o găsi păzită de cei ce-l făcuseră prizonier şi fu nevoit să se arunce din nou în centrul luminişului. Întorcîndu-se ca un cerb care vede vînătorul în faţa lui, sări dintr-un singur salt peste o grămadă mare de mărăcini aprinşi şi, trecînd cu iuţeala unei săgeţi printr-un grup de femei, se ivi deodată la celălalt capăt al luminişului. Dar şi în partea aceea erau huroni care pîndeau. Se îndreptă atunci spre locul cel mai întunecat, şi Duncan, care nu-l mai văzu cîteva clipe, crezu că vioiul şi curajosul tînăr fusese ucis de loviturile barbarilor lui duşmani.

Nu mai putu deosebi decît o masă confuză de chipuri omeneşti care alergau încoace şi încolo, în dezordine. Cuţitele, beţele, tomahawkurile erau încă ridicate în aer şi acest lucru dovedea că lovitura fatală nu fusese încă dată. Strigătele stridente ale femeilor şi urletele înfiorătoare ale războinicilor făceau această privelişte şi mai înspăimîntătoare. Din timp în timp, Duncan întrezărea în obscuritate o umbră sprintenă, care sărea cu uşurinţă peste cîte un obstacol întîlnit în cale, şi spera atunci că tînărul prizonier îşi va mai

putea păstra această uimitoare energie şi forţă, care păreau nesecate.

Deodată, mulţimea se dădu înapoi şi se apropie de locul unde se afla maiorul. Cîţiva sălbatici voiră să treacă printr-un grup de femei şi copii, din care răsturnară cîţiva, şi în mijlocul acestei învălmăşeli, Duncan îl văzu pe prizonier ivindu-se iar. Totuşi, puterile omului nu puteau să reziste încă mult timp la o încercare atît de groaznică, şi nefericitul părea că-şi dă seama. Cu puterile sleite, străbătu încă un grup de războinici uimiţi de îndrăzneala lui şi, sărind ca o căprioară, făcu — după cum i se păru lui Duncan — un ultim efort, ca să intre în pădure. Ca şi cum ar fi ştiut că nu trebuia să se teamă de nici o primejdie din partea tînărului ofiţer englez, fugarul trecu atît de aproape de el, încît în fugă îi atinse hainele.

Un sălbatic de o înălţime uriaşă îl urmărea cu tomahawkul ridicat şi ameninţa să-i dea lovitura mortală. Atunci Duncan, văzînd primejdia iminentă, întinse piciorul ca din întîmplare, îi puse piedică huronului, şi acesta căzu, aproape la călcîiele celui pe care îl urmărea. Fugarul profită de acest avantaj şi, privindu-l pe Duncan, dispăru ca un meteor. Heyward îl căută în toate părţile şi, neputîndu-l descoperi, se bucură că reuşise să scape în pădure, cînd deodată îl zări stînd sprijinit liniştit de un stîlp vopsit în diferite culori, lîngă uşa cabanei principale.

Temîndu-se să nu se fi descoperit ajutorul dat la timp fugarului şi ca această împrejurare să nu-i fie fatală lui, Duncan îşi schimbase locul de îndată ce constată efectul intervenţiei sale, care scăpase pe necunoscut de la o moarte sigură, şi se amestecă în mulţimea îngrămădită în jurul cabanei principale cu un aer la fel de nemulţumit, ca şi gloata adunată să vadă o execuţie, dar care află că sentinţa a fost suspendată.

Un sentiment inexplicabil, mai puternic decît curiozitatea, îl îndemnă să se apropie de prizonier, dar ar fi trebuit să-şi croiască drum cu coatele prin rîndurile mulţimii înghesuite, lucru pe care nu-l socotea prudent în situaţia în care se afla acum. Văzu totuşi de la distanţă că prizonierul îşi trecuse un braţ împrejurul stîlpului sacru, care-l apăra, desigur sfîrşit de oboseală, respirînd cu greutate, dar stăpînindu-şi cu mîndrie orice geamăt sau mişcare care i-ar fi putut trăda suferinţa. Un obicei străvechi, din moşi-strămoşi, făcea inviolabilă persoana lui pînă cînd sfatul tribului se va în-

truni şi îi va hotărî soarta ; dar nu era greu de prevăzut ce va hotărî sfatul, judecînd după sentimentele manifestate de cei ce-l înconjurau.

În limba huronilor nu există termen de dispreţ, epitete umilitoare, insulte care să nu-i fi fost adresate de femei tînărului străin, care reuşise să scape de mînia lor. Ele mergeau pînă într-acolo încît îl învinuiau de sforţările pe care le făcuse ca să scape şi îi spuneau, cu o ironie amară, că picioarele lui preţuiau mai mult decît mîinile şi că ar fi trebuit să i se pună aripi, pentru că nu ştia să se folosească nici de săgeţi, nici de cuţit. Prizonierul nu răspundea nimic la toate aceste insulte şi nu arăta nici teamă, nici mînie, ci numai un dispreţ demn. Înfuriate de calmul lui netulburat, dar mai ales de izbînda lui, femeile, după ce sfîrşiră cu batjocurile pe care le cunoşteau, începură să urle înfiorător.

Apoi, una din bătrînele care aprinsese focurile în luminiş, îşi făcu drum prin mulţime şi se aşeză în faţa prizonierului. Faţa ei zbîrcită, cu trăsături scofîlcite, şi murdăria ei dezgustătoare ar fi făcut să se creadă că e o vrăjitoare. Dînd la o parte veşmîntul uşor care o acoperea, îşi întinse braţul lung, numai piele şi os, spre prizonier şi începu să-i vorbească în limba delawară, ca să fie sigură că o va înţelege :

— Ascultă, delawarule — îi spuse ea, rîzînd batjocoritor — voi sînteţi o naţie de muieri şi mîinilor voastre vi se potriveşte mai bine sapa decît puşca. Femeile voastre zămislesc cerbi ; şi dacă un urs, un şarpe sau o pisică sălbatică s-ar naşte printre voi, aţi lua-o la goană. Fiicele huronilor o să vă facă fuste, şi noi, ca peţitoare, o să vă căutăm bărbaţi.

Hohote sălbatice de rîs, îndelung prelungite, urmară acestei din urmă batjocuri, şi în mijlocul glasurilor sparte sau piţigăiate ale bătrînelor, a căror răutate părea să fi crescut cu anii, se deosebeau vocile femeilor tinere. Dar străinul nu se sinchisea de batjocuri şi de insulte ; ţinea mereu capul în sus şi ai fi zis că se crede singur, dacă n-ar fi aruncat din cînd în cînd cîte o privire dispreţuitoare şi mîndră asupra războinicilor, care stăteau tăcuţi în spatele femeilor.

Furioasă de calmul prizonierului, bătrîna îşi puse iar mîinile în şolduri şi-l împroşcă cu o nouă ploaie de batjocuri, pe care în zadar am încerca să le înşirăm pe hîrtie. Dar, deşi se vede că avea o îndelungată experienţă în arta de a insulta pe nefericiţii prizonieri şi îşi făcuse o reputaţie de acest soi în tribul ei, degeaba se întărîtă şi făcu spume la

gură, fiindcă nu fu în stare să-l facă pe cel batjocorit nici măcar să-şi clintească un muşchi de pe faţă.

Ciuda provocată de această nepăsare începu să se transmită şi altor privitori. Un copilandru, care se vede că fusese primit numai de puţină vreme printre războinicii tribului său, sări în ajutorul vrăjitoarei, agitînd tomahawkul ca să-l sperie pe nefericitul captiv. Prizonierul însă întoarse capul spre el cu o milă dispreţuitoare şi-şi reluă atitudinea liniştită pe care o avusese tot timpul pînă atunci. Dar mişcarea făcută îi îngăduise să-şi aţintească o clipă ochii dîrzi şi pătrunzători în ochii lui Duncan, şi acesta recunoscu brusc pe tînărul mohican Uncas.

Uimirea îi tăie respiraţia. Tremurînd de grijă pentru prietenul lui, Heyward lăsă capul în jos, de teamă ca expresia întipărită pe figura lui să nu grăbească soarta prizonierului, care părea totuşi că nu se temea de nimic, cel puţin în acel moment.

Aproape în aceeaşi clipă, un războinic, împingînd cu brutalitate la o parte femeile şi copiii, îşi făcu drum prin mulţime, îl luă pe Uncas de braţ şi-l împinse în coliba cea mare, unde fu urmat de toţi şefii şi de războinicii mai de seamă ai tribului. Heyward, mînat de nelinişte, găsi şi el mijlocul să se strecoare printre ei, fără să atragă prea mult atenţia asupra lui.

Huronilor le trebuiră cîteva minute ca să se aşeze după rangul pe care-l aveau în trib şi după influenţa fiecăruia, adică în aceeaşi ordine ca atunci cînd Heyward se înfăţişase înaintea lor. Bătrînii şi şefii principali se aşezară în centrul colibei, în partea mai bine luminată, sub torţă. Tinerii şi războinicii care făceau parte dintr-o categorie inferioară stăteau în cerc, mai în urmă. În mijlocul colibei, sub săpătura făcută în acoperiş ca să iasă fumul şi prin care se vedeau strălucind cîteva stele, şedea Uncas, în picioare, calm şi plin de mîndrie. Înfăţişarea lui mîndră şi demnă nu scăpă privirilor pătrunzătoare ale judecătorilor săi şi adesea se uitau la el cu nişte ochi care nu-şi pierduseră nimic din ferocitate, dar care vădeau admiraţie pentru curajul lui.

Nu acelaşi lucru se întîmplă cu cel care, ca şi tînărul mohican, fusese condamnat să treacă printre cele două rînduri de sălbatici înarmaţi. El nu profitase de momentele de zarvă şi de învălmăşeală pe care le-am descris, ca să încerce să scape ; şi deşi nimeni nu se gîndise să-l supravegheze, rămăsese nemişcat, parcă întruchipînd statuia ruşinii. Nici o mînă

nu-l înşfăcase ca să-l aducă în coliba de sfat ; intrase singur, ca atras de un destin de la care simţea că nu se poate smulge.

Duncan profită de prima ocazie, ca să-l privească în faţă, temîndu-se să nu recunoască în el un alt prieten. Dar de la prima vedere se încredinţă că era un străin şi, ceea ce-i păru şi mai inexplicabil, după chipul cum era vopsit pe trup, părea să fie un războinic huron. Dar în loc să stea printre camarazii săi, se aşezase singur într-un colţ, cu capul înclinat pe piept şi chircit, ca şi cum ar fi vrut să ocupe cît mai puţin loc posibil.

Cînd fiecare îşi luă locul ce i se cuvenea, în adunare se făcu linişte adîncă, şi şeful cu părul cărunt se adresă lui Uncas în limba delawarilor.

— Delawarule — îi spuse el — deşi faci parte dintr-un trib de muieri, ai dat dovadă că eşti un bărbat. Ţi-aş da bucuros de mîncare, dar cel care mănîncă la un loc cu un huron devine prietenul lui. Odihneşte-te pînă cînd răsare soarele şi ai să auzi cuvintele sfatului.

— Şapte nopţi lungi am ajunat, ca să cercetez urmele huronilor — răspunse Uncas. Copiii lenapilor ştiu să străbată drumul adevărului, fără să se oprească să mănînce.

— Doi din războinicii mei sînt pe urmele însoţitorului tău — reluă bătrînul şef, fără să pară că dă vreo atenţie înfruntării lui Uncas. Cînd se vor înapoia, glasul înţelepţilor sfatului îţi va spune : trăieşte sau mori !

— Dar huronii n-au urechi ? strigă tînărul mohican. Delawarul, de cînd e prizonierul vostru, a auzit de două ori focul unei puşti bine cunoscute. Cei doi războinici ai voştri nu se vor întoarce niciodată.

O linişte de cîteva minute urmă acestei declaraţii îndrăzneţe, care amintea de puşca lui Ochi-de-Şoim. Duncan, nelinîştit de această tăcere neaşteptată, înălţă capul, ca să încerce să citească pe chipul sălbaticilor ce impresie făcuse asupra lor cele spuse de tînărul său prieten, dar şeful reluă în acel moment cuvîntul şi se mulţumi să spună :

— Dacă lenapii sînt atît de iscuşiţi, de ce unul dintre cei mai viteji războinici de-ai lor se află aici ?

— Pentru că a urmărit paşii unui laş care fugea — răspunse Uncas — şi pentru că a căzut într-o cursă. Castorul este isteţ şi totuşi poate fi prins.

Vorbind astfel, arătă cu degetul pe huronul singuratic, ghemuit într-un colţ, dar fără să-i acorde altă atenţie decît o privire de dispreţ. Cuvintele, gesturile şi privirea lui pro-

duceau o impresie puternică asupra celor ce-l ascultau. Toţi ochii se îndreptară în acelaşi timp spre omul pe care-l arătase, şi murmurul care se iscă ajunse pînă la mulţimea de femei şi de copii îngrămădiţi la uşă, atît de strînşi unul în altul, încît între ei nu rămăsese nici un spaţiu gol, oricît de mic.

În acest timp, şefii mai în vîrstă îşi împărtăşeau impresiile prin fraze scurte, rostite pe şoptite şi însoţite de gesturi energice. Urmă iar o tăcere îndelungată, gravă, care preceda, după cum ştiau toţi cei prezenţi, sentinţa solemnă şi importantă ce urma să se dea. Huronii care stăteau mai în urmă se ridicau pe vîrful picioarelor, ca să poată vedea, şi chiar vinovatul, uitînd o clipă de ruşinea care-l acoperea, ridică neliniştit capul, ca să citească în privirea şefilor ce soartă îl aşteaptă. În sfîrşit, bătrînul şef, despre care am vorbit destul de des, se ridică, trecu pe lîngă Uncas, înaintă spre huronul izolat şi se opri în faţa lui, într-o atitudine demnă.

În aceeaşi clipă, bătrîna care-l copleşise pe Uncas cu atîtea insulte intră în colibă, luă în mînă singura torţă care-o lumina şi începu să execute un fel de dans, murmurînd cuvinte care puteau fi socotite o incantaţie. Nimeni n-o chemase în cabană, dar nimeni nu părea dispus să-i spună să iasă afară.

Apropiindu-se de Uncas, ridică torţa în aşa fel, încît să-i lumineze din plin faţa şi cea mai mică emoţie să se poată citi pe chipul lui. Dar mohicanul înfruntă cu tărie şi această nouă încercare, îşi păstră atitudinea mîndră şi liniştită; ochii lui nu-şi schimbară direcţia şi nici măcar o clipă nu-şi aruncă privirea asupra chipului respingător al zgripţuroaicei. Mulţumită de isprava ei, îl părăsi, lăsînd să se vadă o uşoară umbră de bucurie, şi se duse să repete gestul cu compatriotul ei, care nu arătă însă aceeaşi stăpînire de sine.

Şi acesta era în floarea vîrstei, iar puţinele veşminte pe care le purta nu-i puteau ascunde frumoasa conformaţie a torsului, braţelor şi coapselor, care se desenau perfect la lumina torţei. Duncan îl privi, însă îşi întoarse repede ochii, cu dezgust şi oroare. Tot corpul îi era agitat de convulsiile fricii. Văzîndu-l astfel, bătrîna începu un fel de cîntec încet şi plîngăreţ, dar şeful întinse braţul şi o dădu la o parte.

— Trestie-Mlădioasă — zise el, adresîndu-se tînărului huron — deşi Marele Spirit ţi-a dat o înfăţişare plăcută, ar fi fost mai bine pentru tine dacă nu te-ai fi născut. În luptă, limba ta vorbeşte prea mult. Nici unul din tinerii mei răz-

boinici nu face securea să intre mai adînc în stîlpul războiului, dar nici unul nu loveşte mai slab pe jenghezi. Inamicii noştri cunosc forma spatelui tău, dar niciodată nu ţi-au văzut culoarea ochilor. De trei ori te-au chemat la luptă şi de trei ori ai refuzat să te duci. Nu eşti demn de tribul nostru. Numele tău nu va mai fi rostit. A şi fost uitat.

Pe cînd şeful pronunţa aceste cuvinte, cu pauze după fiecare frază, huronul ridică în sus capul, din respect pentru vîrsta şi rangul celui care-i vorbea. Ruşinea, teama, groaza şi mîndria îi erau zugrăvite în acelaşi timp pe chip. Din aceste sentimente care i se zbăteau în suflet, învinse mîndria. Ochii i se însufleţiră deodată şi priviră dîrz pe războinicii ale căror laude ar fi vrut să le merite, cel puţin în ultimele lui clipe. Se ridică şi, descoperindu-şi pieptul, privi fără să tremure cuţitul fatal care strălucea în mîna necruţătorului său judecător. Fu văzut surîzînd, chiar în timp ce unealta morţii i se împlînta încet în inimă, de parcă ar fi simţit o bucurie descoperind că moartea nu-i atît de groaznică cum îl făcuse să creadă, pînă atunci, firea lui temătoare. În sfîrşit căzu fără suflare la picioarele lui Uncas, mereu calm şi nemişcat.

Bătrîna scoase un urlet de jale, stinse torţa aruncînd-o la pămînt şi, deodată, în cabană domni un întuneric complet. Toţi cei care se aflau acolo ieşiră imediat, ca nişte stafii rătăcitoare, şi Duncan crezu că a rămas singur cu trupul victimei, din care viaţa încă nu se scursese cu totul.

CAPITOLUL XXIV

Astfel vorbi înţeleptul ; regii — fără să mai întîrzie — încheiară sfatul şi ascultară de şeful lor.

POPE
(Traducere din Iliada)

Numai o clipă fu de ajuns ca să-l convingă pe Heyward că se înşelase crezînd că a rămas singur în colibă. O mînă îl atinse pe braţ şi-l strînse tare, apoi recunoscu imediat vocea lui Uncas, care îi şopti la ureche :

— Huronii sînt nişte cîini ! Vederea sîngelui unui laş nu poate niciodată să facă să tremure pe un războinic. Capul-Cărunt şi sagamorul sînt în siguranţă ; puşca lui Ochi-de-Şoim nu doarme ! Pleacă de aici ! Uncas şi Mînă-Spartă trebuie să pară că nu se cunosc. Nu mai spune nimic !

Duncan ar fi vrut să ştie mai multe, însă prietenul său, împingîndu-l spre uşă cu putere, dar blînd, îl avertiză asupra pericolului ce-i pîndea pe amîndoi, dacă s-ar fi descoperit că se cunosc.

Cedînd în faţa necesităţii, deşi cu inima strînsă, maiorul plecă şi se amestecă în mulţimea din jurul colibelor. Focurile din poiană, gata să se stingă, aruncau o lumină palidă şi tremurătoare asupra celor ce treceau sau se adunau în grupuri ; totuşi, cîte o vîlvătaie mai răzbătea pînă în fundul colibei celei mari unde se zărea Uncas, singur, în picioare, în aceeaşi atitudine, avînd în faţa lui leşul huronului. Curînd, cîţiva războinici luară cadavrul să-l ducă în pădure, fie ca să-l îngroape, fie să-l dea pradă animalelor sălbatice.

După această scenă solemnă, Duncan începu să intre în diferite cabane — fără ca nimeni să-l întrebe ceva sau măcar să-i dea atenţie — cu speranţa că va găsi vreo urmă a aceleia pentru iubirea căreia înfruntase asemenea pericole.

În situaţia în care se găsea atunci întregul trib, i-ar fi fost uşor să fugă şi să-şi întîlnească însoţitorii, dar un nou interes, deşi mai puţin puternic, îl îndemna să stea printre huroni.

El continuă cîtva timp să treacă de la o colibă la alta, foarte îngrijat că nu găsea ceea ce căuta. În sfîrşit renunţă la o cercetare inutilă, se întoarse acolo unde se ţinuse sfatul, cu nădejdea de a-l întîlni pe David şi a pune capăt unei îndoieli ce devenea tot mai neliniştitoare.

Cînd ajunse la uşa colibei ce slujise de sală de judecată şi loc de execuţie, observă că pe toate chipurile domnea din nou calmul. Războinicii se adunaseră iar acolo ; fumau liniştiţi şi discutau grav despre principalele incidente ale expediţiei lor la fortul William-Henry. Deşi reîntoarcerea lui Duncan ar fi trebuit să le reamintească împrejurările puţin cam suspecte ale sosirii lui printre ei, prezenţa lui nu produse totuşi nici o reacţie deosebită. Scena fioroasă care se petrecuse părea să-i favorizeze planurile şi ofiţerul deghizat îşi propuse să nu neglijeze nici un mijloc ca să profite de acest avantaj la care nu se gîndise.

Intră în cabană, fără să aibă aerul că şovăie, şi se aşează grav într-un colţ. O privire aruncată pe furiş fu de ajuns să-l asigure că Uncas se află în acelaşi loc, dar că David nu era acolo. Tînărul mohican nu era supus nici unei constrîngeri ; doar un tînăr huron din apropiere nu-l scăpa din ochi, şi un războinic înarmat se sprijinea de zid, lîngă intrare. Altminteri, prizonierul părea liber. Totuşi i se interzise să ia parte la discuţie şi, aşa, complet nemişcat cum stătea, părea mai curînd o frumoasă statuie, decît o fiinţă vie.

Heyward văzuse prea recent un exemplu fioros de pedeapsă, obişnuită în acest trib, în ghearele căruia căzuse de bunăvoie, dintr-un exces de încredere în sine, de aceea ar fi preferat ca în acest moment, cînd descoperirea identităţii lui i-ar fi putut fi fatală, să poată continua să tacă şi să mediteze decît să vorbească. Din nefericire, nu toţi cei de faţă păreau să adopte faţă de el aceeaşi atitudine, căci de-abia trecuseră cîteva minute de cînd se aşezase cu prudenţă mai în umbră, că un bătrîn şef de lîngă el i se adresă în franceză :

— Tatăl meu din Canada nu-şi uită copiii — zise — şi-i mulţumesc. Un duh necurat s-a cuibărit în soţia unuia din-

tre tinerii mei războinici. Vraciul străin poate s-o scape de el ?

Heyward avea oarecare cunoştinţe de şiretlicurile pe care le foloseau şarlatanii indieni cînd bănuiau că spiritele rele au pus stăpînire pe vreun ins din tribul lor. El îşi dădu seama că această împrejurare putea să-i favorizeze planurile, şi neaşteptata propunere i se păru minunat de potrivită. Cu toate acestea, simţind că e necesar să-şi păstreze demnitatea — aşa cum se cuvenea personajului pe care îl juca — îşi stăpîni emoţia şi răspunse cu o voce misterioasă, cum îi cerea rolul :

— Sînt duhuri felurite : unele se supun puterii înţelepciunii, altele îi rezistă.

— Fratele meu este un mare vraci — replică indianul. El o să încerce !

Un gest de aprobare, făcut cu importanţă, fu răspunsul lui Heyward. Huronul se mulţumi cu această asigurare şi, reluîndu-şi pipa, se cufundă iarăşi în tăcere. Nerăbdătorul Heyward blestemă în gînd toate aceste obiceiuri ciudate ale sălbaticilor, însă căută să pară la fel de nepăsător ca bătrînul şef, care părea să fie tatăl pretinsei posedate.

Trecură zece minute şi acest scurt răgaz i se păru un veac maiorului, care ardea de nerăbdare să-şi înceapă ucenicia. În sfîrşit, huronul îşi lăsă pipa, îşi strînse pe piept veşmîntul de pînză şi se pregăti să plece. Dar chiar atunci, un războinic înalt intră în încăpere şi, înaintînd tăcut, se aşeză pe acelaşi mănunchi de ramuri pe care stătea Duncan. Presupusul vraci îşi privi în treacăt vecinul şi, fără să vrea, un tremur îi zgudui trupul cînd îl recunoscu pe Magua.

Reîntoarcerea neaşteptată a acestui şef viclean şi de temut întîrzie plecarea bătrînului, care-şi reaprinse pipa ; alţii făcură la fel, şi chiar Magua, luîndu-şi-o pe a sa, o umplu cu tutun şi începu să fumeze atît de nepăsător şi de liniştit, ca şi cum n-ar fi lipsit două zile în care se obosise vînînd.

Trecu aşa un sfert de ceas — care i se păru maiorului o veşnicie — şi toţi războinicii erau învăluiţi într-un nor de fum, cînd unul dintre ei se adresă noului venit :

— Magua a găsit elanii ?

— Tinerii mei războinici sînt copleşiţi de poveri. Trestia-Mlădioasă să meargă să-i întîmpine şi să-i ajute — răspunse Magua.

Acest nume — care nu trebuia să mai fie pronunţat în trib — făcu să le cadă tuturor pipele din gură, ca şi cum ar fi conţinut miasme otrăvitoare. O tăcere grea şi adîncă domni peste adunare, în timp ce fumul, ridicîndu-se în mici rotocoale, urca spre spărtura din acoperiş, iar torţa lumina chipurile bronzate ale şefilor.

Cei mai mulţi se uitau în pămînt ; doar cîţiva tineri îşi îndreptară privirile spre un bătrîn cu părul alb, aşezat între cei doi şefi ai tribului. Totuşi, acesta nu atrăgea atenţia prin nimic deosebit ; avea o înfăţişare tristă, şi straiele lui erau ca ale indienilor obişnuiţi. La fel ca cei mai mulţi din jurul său, îşi pironise ochii în pămînt, însă ridicîndu-i o clipă înspre cei ce-l înconjurau, văzu că devenise obiectul curiozităţii generale. Atunci se ridică şi rupse tăcerea cu aceste cuvinte :

— E o minciună ! N-am copii ! Pe acela care-mi poartă numele l-am uitat. Sîngele său e ca al Feţelor-Palide, nu ca acel ce curge în vinele unui huron. Chippervaşii cei blestemaţi au înşelat-o pe squawa mea. Marele Spirit a hotărît ca rasa Wiss-en-tush să se stingă ! Sînt mulţumit că ea se sfîrşeşte cu mine ! Am spus !

Nenorocitul tată privi în jur, ca şi cum ar fi căutat aprobare în ochii celor ce îl ascultaseră, însă obiceiurile aspre ale tribului său cereau prea mult de la un bătrîn nevolnic. Expresia chipului său dezminţea cuvintele mîndre şi înflorite pe care le rostise ; legile naturii învingeau stoicismul şi toţi muşchii feţei zbîrcite trădau frămîntarea sufletului. Rămase cîtva timp în picioare, pentru a se bucura de un triumf aşa de scump plătit, şi apoi — ca şi cum vederea celorlalţi i-ar fi fost o povară — îşi acoperi capul cu pulpana veşmîntului şi ieşi tăcut, îndreptîndu-se spre coliba lui, ca să-şi plîngă durerea cu o soţie care avea aceeaşi vîrstă ca el şi era cuprinsă de aceeaşi mîhnire.

Indienii — care cred că virtuţile şi viciile se moştenesc — îl lăsară să plece în linişte. După ieşirea lui, unul din şefi, cu o delicateţe ce ar putea uneori să servească de exemplu într-o societate civilizată, căută să îndepărteze atenţia tinerilor de la acest spectacol al slăbiciunii, la care asistaseră, şi se adresă vesel lui Magua :

— Delawarii dau tîrcoale prin preajma noastră, ca urşii care caută stupii cu miere. Dar surprins-au ei vreodată un huron dormind ?

Magua se încruntă fioros şi exclamă :

— Delawarii lacurilor ?

— Nu. Acei ce poartă fustă de squawe şi locuiesc pe malurile rîului cu acelaşi nume. Unul din ei a venit pînă aici.

— Războinicii noştri i-au luat scalpul ?

— Nu — răspunse şeful arătîndu-i-l pe Uncas, care stătea la fel de dîrz şi nemişcat. Are picioare bune, deşi bratul său e mai curînd făcut pentru sapă decît pentru tomahawk.

În loc să fie curios să-l vadă pe acest prizonier dintr-un trib odios, Magua continuă să fumeze cu obişnuitul său aer meditativ, pe care şi-l lua cînd nu avea nevoie să recurgă la violenie sau să folosească elocinţa-i sălbatică. Deşi mirat de ceea ce aflase, nu spuse nimic, hotărît să-şi explice îndoielile într-un moment mai prielnic. De-abia după cîteva minute, scuturîndu-şi cenuşa din pipă şi ridicîndu-se să-şi strîngă cingătoarea în care se afla tomahawkul, întoarse capul spre prizonierul ce era puţin mai departe, în spatele lui.

Uncas părea adîncit în gînduri, însă vedea tot ce se petrecea. Observînd gestul lui Magua, făcu şi el la fel, ca să nu dea impresia că îi e teamă, şi privirile lor se întîlniră. Cîtva timp, cei doi bărbaţi, mîndri şi necruţători, se înfruntară, fără ca vreunul să izbutească să facă pe celălalt să-şi plece ochii.

Tînărul mohican parcă era mistuit de un foc lăuntric ; nările îi tremurau ca ale unui tigru gonit de vînători şi înfăţişarea sa era aşa de falnică, aşa de impunătoare, încît nu trebuia să ai prea multă fantezie ca să admiri în el însăşi imaginea zeului războiului. Chipul lui Magua nu era mai puţin înflăcărat ; la început trădă doar mînia şi dorinţa de răzbunare, însă faţa-i exprima numai o bucurie feroce cînd exclamă :

— Cerbul-cel-Sprinten !

Cînd auziră acest nume vestit şi prea bine cunoscut, toţi războinicii se ridicară în acelaşi timp şi uimirea învinse un moment calmul stoic al indienilor. Toţi, pînă la unul, repetară într-un glas acest nume urît şi respectat, iar femeile şi copiii, îngrămădiţi la intrare, îl reluară ca un ecou. Strigătele lor ajunseră pînă în cele mai depărtate colibe ; toţi cei care le auziră ieşiră afară, şi urlete prelungi izbucniră de pretutindeni.

Totuşi, şefii nu-şi părăsiră locul, ca şi cum le-ar fi fost ruşine că îşi trădaseră neliniştea. Tăceau însă cu toţii, mă-

surînd curioşi pe duşmanul a cărui vitejie fusese fatală atîtor războinici din tribul lor.

Era un triumf pentru Uncas, dar el nu-şi arătă altfel bucuria decît printr-o atitudine plină de mîndrie şi linişte, şi zîmbi dispreţuitor. Magua observă ; strînse pumnul, întinse braţul, agitîndu-l ameninţător spre prizonier, şi-i strigă în engleză :

— Mohicane, trebuie să mori !

— Apele din Izvorul Sănătăţii — răspunse Uncas în delawară — nu vor învia pe huronii care sînt înmormîntaţi pe munte ; oasele lor au să putrezească acolo. Huronii sînt squawe şi femeile lor bufniţe. Haide, adunaţi-i pe toţi cîinii de huroni, ca să vadă un războinic ! Nările mele sînt pîngărite ! Ele simt sîngele unui laş !

Această ultimă aluzie provocă rumoare, căci un mare număr de huroni — la fel ca Magua — înţelegeau limba de care se servise Uncas. Şiretul sălbatic observă imediat că poate să tragă foloase de pe urma acestei stări de spirit şi se hotărî să profite.

Lăsînd să-i cadă blana ce-i acoperea un umăr, Magua întinse un braţ şi vesti astfel că vrea să ia cuvîntul. Deşi, pentru că lipsise, pierduse o parte din influenţa ce o avea asupra tovarăşilor săi, nimeni nu-i contesta curajul şi îl socoteau cel mai mare orator al tribului ; aşa că niciodată nu-i lipseau ascultătorii şi aproape totdeauna reuşea să-i convingă pe ceilalţi. Însă, în această împrejurare, setea sa de răzbunare îi scotea şi mai în evidenţă darurile-i fireşti.

Începu să povestească tot ce se petrecuse cu prilejul atacurilor de la stînca Glennului, despre felul în care vrăjmaşii lor cei mai de temut scăpaseră ; descrise apoi situaţia în care se aflase pe muntele cel mic, pe care se retrăsese cu prizonierii ce-i căzuseră în mînă, dar nu pomeni nimic despre torturile la care voise să-i supună şi trecu repede la atacul neaşteptat al lui Carabină-Lungă, al Şarpelui-cel-Mare şi al Cerbului-cel-Sprinten, povestind cum însoţitorii lui fuseseră măcelăriţi şi cum chiar pe el îl socotiseră mort.

Aci făcu o pauză, ca şi cum ar fi vrut să-şi exprime evlavia faţă de cei morţi, în realitate căutînd să observe efectul discursului său. În adevăr, toate privirile erau aţintite asupra lui şi acum toţi îl ascultau atît de atenţi, încît s-ar fi putut crede înconjurat de statui.

Coborînd vocea, deşi pînă atunci vorbise tare şi clar, el înşiră calităţile admirabile ale celor morţi, neuitînd nici

una care ar fi putut face o impresie favorabilă : unul din ei nu fusese niciodată la vînătoare fără să se întoarcă încărcat de vînat ; altul ştia să descopere urmele duşmanilor, oricît de iscusiţi ar fi fost ; un altul dăduse totdeauna pildă de curaj, pe cînd celălalt era de o bunătate fără margini. Într-un cuvînt, le zugrăvi portretele astfel, încît într-un trib mic, alcătuit dintr-un număr restrîns de familii, fiecare avea un motiv să fie impresionat.

— Oasele acestor războinici — continuă el — se află oare în mormintele strămoşilor lor ? Voi ştiţi că nu sînt acolo. Sufletele lor s-au dus spre asfinţit ; ele străbat apele cele mari, către lumea spiritelor. Dar au plecat fără merinde, fără puşti, fără cuţite, fără mocasini, goi şi săraci, aşa cum s-au născut. Asta-i drept ? Intra-vor ei în ţara dreptţilor, ca irochezii cei flămînzi sau ca ticăloşii de delawari ? Fără arme şi fără veşminte pe umeri, putea-vor ei să întîlnească pe fraţii lor ? Ce-au să zică părinţii noştri cînd au să-i vadă sosind astfel ? Vor crede că triburile wyandoţilor au decăzut ! Îi vor primi cu ochi răi şi vor spune : un chippervas a venit aici luîndu-şi numele de huron ! Fraţilor, nu trebuie să-i uităm pe aceşti morţi ! O piele-roşie nu uită niciodată ! O să încărcăm spatele acestui mohican pînă o să se încovoaie sub povară şi o să-l trimitem pe urmele tovarăşilor noştri. Ei ne cer ajutor şi, deşi urechile noastre nu-i aud, ei ne strigă : „Nu ne uitaţi !“ Cînd vor vedea că sufletul acestui mohican aleargă după ei cu greaua lui sarcină, îşi vor continua călătoria mai liniştiţi, şi copiii noştri vor zice : „Iată ce-au făcut părinţii noştri pentru prietenii lor ! Noi trebuie să facem la fel pentru ei !“ Ce-i oare un jenghez ? Noi am omorît o mulţime. Însă pe pămînt mai sînt încă destui ! Numai sîngele unui indian poate să spele pata de pe numele huronilor ! Să moară deci acest delawar !

Se poate uşor bănui ce efect avu o cuvîntare ca aceasta asupra unor asemenea ascultători. Magua îmbinase cu abilitate ceea ce trebuia să emoţioneze pe camarazii lui cu ceea ce putea să le deştepte prejudecăţile superstiţioase, aşa încît huronii care, printr-o lungă obişnuinţă, erau înclinaţi să-şi sacrifice victimele zeilor protectori, pierdură orice urmă de omenie, gîndindu-se acum numai să-şi satisfacă imediat sete a de răzbunare.

Un războinic, ale cărui trăsături erau cumplit de fioroase, ascultase pe orator cu cea mai mare atenţie. Chipul îi trăda simţămintele, vădind ura şi dorinţa de răzbunare. În-

dată ce Magua tăcu, se ridică, scoţînd un urlet de diavol, şi învîrti deasupra capului securea strălucitoare şi bine ascuţită. Strigătul şi gestul lui fură atît de neaşteptate, încît nimeni n-ar fi putut să se împotrivească acestui plan sîngeros. La lumina torţei se văzu în aceeaşi clipă lama strălucitoare, zburînd prin cabană, şi braţul lui Magua, încercînd să-l oprească pe indian. Mişcarea lui Magua nu fu de prisos, căci arma nu făcu decît să atingă lungul penaj care împodobea smocul de păr al lui Uncas şi străbătu peretele de pămînt al cabanei, ca şi cum ar fi fost aruncată de o catapultă sau de o malistă.

Duncan auzise groaznicul strigăt al sălbaticului războinic şi îi văzuse gestul. Însă de-abia avu timpul să încerce să se scoale — ca şi cum i-ar fi putut fi de vreun ajutor lui Uncas — că primejdia trecuse şi spaima i se schimbase în admiraţie. Tînărul mohican, care stătea în picioare, îşi aţintise privirea asupra duşmanului, fără nici o umbră de emoţie. Zîmbi, ca şi cum i-ar fi fost milă, şi spuse în limba sa cîteva cuvinte dispreţuitoare.

— Nu ! zise Magua, după ce se asigură că prizonierul nu fusese rănit. Trebuie ca squawele să-l vadă tremurînd şi să asiste la chinurile lui ; altfel, răzbunarea noastră nu ar fi decît un joc de copil. Să fie ţinut închis în întuneric. O să vedem dacă un delawar poate să doarmă azi, cînd ştie că o să moară mîine.

Cîţiva tineri războinici îl înhăţară atunci pe prizonier, îl legară cu frînghii din scoarţă de copac şi-l tîrîră afară din cabană. Uncas mergea hotărît ; totuşi păru să şovăie cînd ajunse în faţa uşii. Aici se opri puţin, doar pentru a se reîntoarce şi a se uita în jur la duşmani, cu priviri mîndre şi dispreţuitoare. Cînd întîlni ochii lui Duncan, păru să-i spună că nu e pierdută încă orice speranţă.

Magua, mulţumit de succesul pe care-l obţinuse — sau cu gîndul la alte planuri — nu mai puse alte întrebări. Învelindu-şi pieptul cu blana, ieşi din colibă fără să mai vorbească de un subiect ce ar fi putut deveni fatal aceluia lîngă care şezuse.

Cu toată grija şi via sa nelinişte pentru soarta lui Uncas, Heyward se simţi mai uşurat cînd văzu că pleacă Magua, duşmanul lor atît de periculos şi de perfid. Pe de altă parte, rumoarea ce o produsese cuvîntarea acestuia începuse să se risipească. Războinicii îşi reluaseră locurile, şi nori de fum umplură din nou încăperea. Aproape o jumătate de oră ni-

meni nu rosti nici un cuvînt ; de-abia dacă clipeau ; potrivit obiceiului acestor triburi — în acelaşi timp atît de impetuoase şi atît de nepăsătoare — după un asemenea tumult urma o tăcere gravă şi apăsătoare.

În loc să se îndrepte spre colibele unde maiorul făcuse cercetări zadarnice, însoţitorul său îl conduse drept spre poalele muntelui vecin — acoperit de păduri — care domina tabăra huronilor. Ca să ajungă acolo, din cauza tufelor dese, fură obligaţi să urmeze o potecă strîmtă şi întortocheată. Copiii începuseră iar să se joace în poiană. Înarmaţi cu crengi, se aşezaseră pe două rînduri, între care fiecare din ei alerga pe rînd, cît îl ţinea picioarele, pentru a ajunge la stîlpul protector.

Pentru ca imitaţia să fie cît mai completă, aprinseseră din mărăcinişuri mai multe focuri mari, ale căror văpăi luminau paşii lui Duncan, făcînd peisajul şi mai sălbatic. În faţa unei stînci impunătoare intrară pe un fel de alee, croită în pădure de cerbi în migraţiile lor periodice. Chiar atunci, copiii aţîţară focurile din apropierea lor, aruncînd alte ramuri uscate, şi văpăile luminară mai bine suprafaţa lucioasă a stîncii şi aleea pe care se aflau, făcînd să se vadă la oarecare depărtare în calea lor un fel de muşuroi negru.

Indianul se opri ca şi cum n-ar fi ştiut dacă trebuie să mai înainteze, şi tovarăşul său făcu la fel. Muşuroiul negru — care părea imobil — începu atunci să se mişte într-un fel ce-i păru inexplicabil lui Duncan. Focul aruncînd în acel moment o lumină mai vie, se văzu mai clar. Heyward zări un urs monstruos care, deşi mormăia fioros, nu păru că vrea să-i atace şi, în loc să înainteze spre el, se aşeză pe marginea drumului, ridicîndu-se în două labe. Huronul îl cercetă cu multă luare-aminte şi, fără îndoială, convingîndu-se că acest oaspe nepoftit n-are gînduri rele, îşi continuă liniştit drumul.

Duncan, care ştia că indienii domesticesc uneori aceste animale, urmă exemplul însoţitorului său, crezînd că este un urs îmblînzit al tribului, ce se dusese în pădure, să caute stupi de albine.

Trecură la cîţiva paşi de urs, iar acesta îi lăsă să treacă nestingheriţi. Huronul, care la început şovăise să mai înainteze şi-l cercetase cu atenţie, nu mai era de loc neliniştit şi nici măcar nu privi animalul. Totuşi, din cînd în cînd, Heyward se uita înapoi, să vadă ce face fiara şi eventual să se apere dacă l-ar ataca pe neaşteptate. El începu să fie neli-

nistit văzînd că ursul îi urmează pas cu pas, şi tocmai se pregătea să-l anunţe pe indian, cînd acesta, deschizînd o uşă din scoarţă de copac, care închidea intrarea unei peşteri de munte, îi făcu semn să-l urmeze.

Duncan se bucură că găsiseră un adăpost atît de potrivit şi se pregătea să tragă uşa după el, cînd observă că cineva îl împiedică. Se întoarse, văzu laba ursului ţinînd poarta, şi animalul pe urmele lui. Acum se aflau într-o galerie strîmtă şi întunecoasă şi nu se mai puteau întoarce, căci ar fi trebuit să facă faţă periculosului adversar. Neavînd ce face, Duncan merse mai departe, căutînd să se ţină cît mai aproape de călăuza lui. Ursul era mereu pe urmele lor : uneori mormăia, şi de două-trei ori îşi sprijini chiar labele enorme pe spatele maiorului, ca şi cum ar fi vrut să-l împiedice să pătrundă mai departe în peşteră.

E greu de spus dacă Heyward ar fi putut să mai suporte multă vreme situaţia asta neobişnuită, însă curînd se mai linişti, zărind drept în faţa lui o licărire slabă, la care ajunseseră în cîteva minute.

Grota fusese săpată şi lucrată cu iscusinţă. Fusese despărţită în mai multe încăperi, prin pereţi făcuţi din scoarţă de copac, ramuri şi pămînt. Mai multe crăpături în bolta peşterii lăsau să pătrundă lumina în timpul zilei, iar noaptea încăperile erau luminate de foc şi de torţe. Aici era magazia de muniţii şi de alimente şi se ţineau straiele cele mai preţioase ale huronilor ; dar mai ales se păstrau obiectele care erau proprietatea obştească a tribului. Femeia bolnavă — care se credea că este stăpînită de o putere supranaturală — fusese transportată în acest loc, pentru că se socotea că spiritele rele ce o tulburau puteau pătrunde mai greu prin stîncă decît prin frunzişul ce alcătuieşte acoperişul unei colibe. Bolnava zăcea pe un pat din frunze uscate şi era înconjurată de un grup de femei, în mijlocul cărora Heyward recunoscu pe prietenul său David Gamut.

O privire îi fu de ajuns pretinsului medic să-şi dea seama că bolnava era într-o stare departe de a-l mai încuraja să-şi arate talentele de vindecător. Avusese un atac de paralizie generală, pierduse graiul, nu putea să se mai mişte şi părea că nu mai simte nici o durere. Heyward nu se necăji, căci maimuţărelile la care trebuia să recurgă, jucîndu-şi rolul în faţa indienilor, le făcea pentru o femeie prea bolnavă ca să-i mai dea speranţe zadarnice. Gîndul ăsta îl făcu să aibă conştiinţa mai împăcată şi tocmai se pregătea să înceapă

„operaţiile“ sale medicale şi vrăjitoreşti, cînd îi atrase atenţia un alt vraci, tot atît de savant ca şi el în arta de a vindeca şi care propuse să se încerce puterea psalmilor.

David, care la intrarea lor era gata să intoneze un imn, aşteptă mai întîi cîteva minute şi, luînd tonul cu diapazonul, se porni să cînte cu o însufleţire ce ar fi produs o minune, dacă pentru a te tămădui asta ar fi fost de ajuns şi dacă credeai în eficacitatea acestui remediu. Nimeni nu-l întrerupse, pentru că indienii, socotindu-l slab de minte, îl credeau sub protecţia cerului, iar Duncan era prea încîntat de acest răgaz, ca să încerce să-l scurteze. În timp ce cîntăreţul executa ultima cadenţă cu glas mai puternic, maiorul tresări auzind aceleaşi sunete repetate de o voce ce părea că venea din mormînt şi n-avea nimic omenesc. Privi în jur şi văzu în colţul cel mai întunecos al încăperii ursul, aşezat pe labele dinapoi, bălăbănindu-se şi imitînd prin mormăituri melodia cîntăreţului.

E mai uşor de închipuit decît de descris efectul produs asupra lui David de un ecou atît de ciudat şi de neaşteptat. Holbă ochii, amuţi imediat şi rămase cu gura căscată. Spaima, uimirea, admiraţia îl făcură să uite cele cîteva fraze pe care le pregătise ca să-i anunţe lui Heyward veşti importante. Izbuti doar să strige în grabă, în engleză : „Te aşteaptă, e aici“, şi fugi din peşteră.

CAPITOLUL XXV

— Aţi transcris rolul leului ? Atunci daţi-mi-l, căci am memoria cam slabă.
— Poţi să-l joci fără să-l repeţi ; trebuie doar să urli.

SHAKESPEARE
(Visul unei nopţi de vară)

Ultimele clipe ale unui muribund au întotdeauna ceva solemn, dar de data aceasta scena avea şi ceva comic. Ursul continua să se bălăbăne în dreapta şi-n stînga, deşi încercările lui de a imita melodia lui David încetaseră, o dată cu fuga cîntăreţului. Cele cîteva cuvinte, pe care Gamut le adresase lui Heyward în engleză, fuseseră înţelese numai de el : „Te aşteaptă ! E aici !" Aceste cuvinte trebuiau să aibă totuşi un tîlc, dar deşi Duncan se uită prin toate ungherele încăperii, nu observă nimic ce i-ar fi putut spulbera îndoielile. Maiorul avu prea puţină vreme să examineze situaţia, căci şeful huron înaintă spre patul bolnavei şi făcu semn grupului de femei să se retragă. Curiozitatea le îndemnase să vină pentru a asista la descîntecele vraciului străin. Totuşi se supuseră, deşi cu multă părere de rău. Îndată ce indianul auzi zgomotul surd al uşii pe care femeile o închiseră la plecare, se întoarse spre Duncan şi-i spuse :

— Acum, frate, arată-ţi puterea !

Somat atît de categoric, Heyward se temu că orice întîrziere ar putea să devină primejdioasă. Adunîndu-şi în grabă gîndurile, se pregăti să facă farmecele şi descîntecele ciudate de care se servesc şarlatanii indieni, pentru a-şi ascunde neştiinţa ; însă cînd voi să înceapă, fu întrerupt de urs, care începu să mormăie fioros. Scena se repetă de două ori şi de fiecare dată întreruperea ursului fu mai sălbatică şi mai ameninţătoare.

— Vracii sînt pizmaşi — spuse huronul. Vor să fie singuri. Aşadar, plec ! Frate, această femeie este soţia unuia din cei mai curajoşi războinici ai noştri. Alungă cît mai repede duhul care-o chinuie ! Lasă-mă-n pace ! mai spuse el ursului, care continua să mormăie. Lasă-mă-n pace ! Plec !

Se ţinu de cuvînt şi Duncan se pomeni singur în fundul unei peşteri, doar cu o muribundă şi cu un animal atît de temut. Acesta păru că ascultă cu isteţimea unui adevărat urs zgomotul paşilor indianului ce se depărta. În sfîrşit, uşa trîntită vesti că ieşise din peşteră. Atunci ursul înaintă alene spre Heyward, şi cînd ajunse la doi paşi, se ridică pe labele dinapoi şi stătu în faţa lui, întocmai ca un om. Duncan căută din ochi în jur vreo armă, să se apere împotriva unui atac la care se aştepta dintr-un moment în altul, dar nu zări nici măcar un băţ.

Totuşi, se părea că animalul îşi schimbase toanele pe neaşteptate : nu mai mormăia, nu mai dădea nici un semn de mînie, şi în loc să se bălăbănească de la dreapta la stînga, tot corpu-i păros părea frămîntat de o ciudată agitaţie. Îşi puse labele de dinainte pe cap şi-l zgudui cu putere ; iar în timp ce Heyward privea acest spectacol cu o mirare ce-l făcuse să încremenească, capul ursului îi căzu la picioare şi văzu apărînd figura curajosului vînător, care prinse ca de obicei să rîdă înfundat, din toată inima.

— Sst ! şopti Ochi-de-Şoim, ca să preîntîmpine exclamaţia de uimire de pe buzele lui Duncan. Ticăloşii nu sînt prea departe şi dacă aud ceva ce li s-ar părea că nu seamănă a vrăjitorie, o să ne sară-n spinare.

— Spune-mi, ce-i mascarada asta şi de ce-ai riscat o intervenţie atît de primejdioasă ?

— Ah ! De multe ori întîmplarea face mai mult decît raţiunea şi calculul. Însă cum totdeauna o poveste trebuie să aibă un început, am să-ţi spun totul de la cap. După ce-aţi plecat, l-am dus pe comandant şi pe sagamor într-o veche aşezare de castori, unde au a se teme de huroni mai puţin decît dacă ar fi în mijlocul garnizoanei fortului Edward, căci indienii din nord-vest, neavînd încă legături cu negustorii noştri, continuă să respecte castorii. Apoi, Uncas şi cu mine am plecat, după cum ne înţelesesem, să cercetăm cealaltă tabără. Dar spune-mi, pe Uncas nu l-ai văzut ?

— Ba, din nefericire, da. E prizonier şi l-au condamnat să piară mîine, în zorii zilei.

— Nu știu ce mă făcea să bănuiesc că o să sfîrșească așa — zise vînătorul, cu un ton mai puțin vesel și încrezător. Însă, reluînd îndată obișnuitul său ton bărbătesc, adăugă : Ăsta-i adevăratul motiv pentru care mă vezi aici : doar n-o să las în mîinile huronilor pe acest tînăr atît de curajos ! Cît de veseli ar fi ticăloșii dacă ar putea să lege spate-n spate, de același stîlp, pe Cerbul-cel-Sprinten și pe Carabină-Lungă, cum mă poreclesc ei ! Și totuși nu-mi explic de ce mi-au dat o asemenea poreclă, căci între „Ucigătorul meu de Cerbi" și o adevărată carabină de Canada e tot atîta deosebire cîtă este între o cremene și lutul pentru pipe.

— Continuă, nu te depărta de la subiect. Huronii se pot întoarce dintr-o clipă într-alta.

— Nu-i nici un pericol ! Știu ei că unui vraci trebuie să-i lase timp ca să-și facă farmecele. Sînt sigur că n-o să fim întrerupți nici cît un misionar din colonii, care predică două ceasuri încheiate. Ei bine ! Pornind în recunoaștere spre cea-laltă tabără, am dat peste o bandă din acești ticăloși, care se întorceau de la ai lor. Uncas are sîngele prea iute pentru cercetășie, dar în privința asta nu-l pot acuza, e tînăr ! A urmărit un huron care o luase la fugă ca un laș și l-a făcut să cadă într-o cursă.

— Și-a plătit destul de scump lașitatea !

— Da ! Te înțeleg și nu mă mira : ăsta le e felul. Dar să revenim la povestea noastră. N-am nevoie să mai spun că, dacă am văzut că l-au luat prizonier pe tînărul meu prieten, n-am pregetat să iau urma huronilor, cu toate precauțiile necesare. Am avut chiar două-trei încăierări cu nemernicii ăștia, dar nu de asta-i vorba. După ce le-am trîntit puțin plumb în cap, am înaintat fără zgomot spre locuințele lor. Întîmplarea, și de ce s-o numesc întîmplare, un dar deosebit al Providenței, sau mai bine zis un dar ceresc, m-a purtat tocmai spre locul unde unul din vrăjitorii lor se pregătea să se îmbrace ca să dea, după cum pretind ei, o mare bătălie cu satana. I-am ars o lovitură de pat de pușcă în cap, ca să-i iau niteluș mințile, și, de teamă să nu i se facă poftă să zbiere cînd s-o trezi, i-am pus între dinți, ca să înfulece la caz că i se face foame, o ramură zdravănă de pin, pe care i-am legat-o pe după gît. Apoi l-am țintuit de un copac și i-am luat blana, hotărît să joc eu rolul de urs, ca să văd ce-o să iasă.

— L-ai jucat de minune ! Nu te-ai fi făcut de rușine nici chiar în fața unui urs veritabil.

— Cine a stat vreme îndelungată în pustietăţi şi-l cunoaşte oleacă mai bine, ar fi un şcolar prost dacă n-ar şti să-i imite mormăitul şi mişcările. Dac-ar fi fost o pisică sălbatică sau o panteră, aş fi avut mai mult de furcă ; dar nu-i mare scofală să imiţi mişcările unui animal atît de greoi. Şi totuşi, chiar rolul unui urs poate să fie rău jucat, căci e mai uşor să maimuţăreşti natura decît s-o imiţi, ori asta nu o ştie toată lumea. Dar să revenim la treburile noastre. Unde este fata ?

— Dumnezeu ştie ! Am cercetat toate colibele huronilor şi n-am descoperit nici un semn care să mă facă să cred că se află în tabăra lor.

— N-ai auzit ce-a spus cîntăreţul cînd a fugit ? Zicea că te aşteaptă, că e aici !

— Mi-am închipuit că vorbea de această biată femeie, care aşteaptă de la mine o vindecare pe care nu i-o pot da.

— Nătărăului i-a fost frică şi s-a exprimat prost ! Voia să vorbească de fata comandantului ! Haide ! Aici e un perete care desparte încăperile. Trebuie să arunc o privire dincolo. Un urs trebuie doar să ştie să se caţăre ! Poate-i pe acolo vreun stup şi vezi că sînt un animal căruia îi plac dulciurile !

La aceste cuvinte, vînătorul se duse spre perete şi se căţără pe el, cu mişcările greoaie şi stîngace ale animalului a cărui blană o purta ; însă cînd ajunse sus, făcu semn maiorului să tacă şi coborî îndată.

— E acolo — şopti vînătorul. Poţi să intri prin această uşă. Am vrut să-i spun cîteva cuvinte de mîngîiere, însă vederea unui asemenea monstru ar fi făcut-o să-şi piardă minţile ! Deşi în această privinţă, domnule maior, nu eşti nici dumneata mult mai frumos zugrăvit.

Duncan, care se îndreptase spre uşă, se opri descumpănit, auzind aceste cuvinte.

— Sînt chiar atît de hidos ? întrebă el cu o ciudă vădită.

— Nu chiar aşa ca să sperii un lup sau să pui pe goană un regiment la atac — răspunse Ochi-de-Şoim. Însă îmi amintesc că te lăudau că eşti ceva mai frumuşel. Squawele indienilor n-o să-ţi dispreţuiască mutra asta bălţată, însă tinerele albe preferă să ai culoarea pielii lor. Iată — adăugă el, arătîndu-i un loc unde apa, ţîşnind dintr-o crăpătură a stîncii, forma o mică fîntînă cristalină — poţi uşor să scapi de mîzgălelile cu care te-a împodobit sagamorul. Cînd o să te întorci, o să-ţi fac eu alta. Nu te nelinişti de asta, nimic nu-i mai

obișnuit decît un vraci care-și schimbă mîzgăleala chipului cînd își face farmecele.

Vînătorul nu avu nevoie de prea multe argumente ca să-l convingă. Nici nu terminase de vorbit și Duncan și începuse să-și șteargă pînă și cele mai mici urme din masca sa împrumutată. Cînd termină aceste pregătiri pentru revederea ce urma să aibă loc, se despărți de vînător și dispăru pe ușa care-i fusese arătată.

Ochi-de-Șoim îl văzu cu mulțumire plecînd și îi recomandă să nu piardă prea mult timp cu pălăvrăgeala, apoi, profitînd de răgaz, cercetă camera de provizii a huronilor, fiindcă, cum spuneam, această peșteră era și magazia de provizii a tribului.

Duncan pătrunsese într-o altă galerie strîmtă și întunecoasă, însă lumina pe care o văzu strălucind spre dreapta fu pentru el steaua polară. Această parte a peșterii slujea de închisoare pentru fata fostului comandant al fortului William-Henry. O mulțime de obiecte, provenite din jaful fortăreței, zăceau pe pămînt: arme, haine, stofe, cufere și pachete de tot felul. În mijlocul acestei harababuri se afla Alice în picioare, palidă și tremurînd de neliniște, însă tot încîntătoare. David o informase despre sosirea lui Duncan printre huroni.

— Duncan! exclamă ea, ca și cum ar fi fost înspăimîntată de propriul ei glas.

— Alice! răspunse maiorul și, sărind peste mai multe obiecte ce-i stăteau în drum, ajunse lîngă ea.

— Eram încredințată că n-ai să mă părăsești, Duncan! Dar văd că nu-i nimeni cu dumneata, și oricît de prețioasă mi-ar fi prezența dumitale, aș vrea să știu că nu ești chiar singur.

Heyward, văzînd-o tremurînd atît de tare, încît de-abia se mai ținea pe picioare, o rugă să se așeze și îi povesti foarte pe scurt toate întîmplările pe care cititorii noștri le cunosc. Alice îl ascultă, de-abia ținîndu-și răsuflarea, și cu toate că maiorul nu aminti decît în treacăt de desperarea lui Munro, fata izbucni în plîns. Totuși, încetul cu încetul se mai liniști și, cînd Heyward termină, era, dacă nu complet calmă, cel puțin mai resemnată.

— Acum, Alice — adăugă el — eliberarea depinde în mare parte chiar de dumneata. Cu ajutorul vînătorului, prietenul nostru drag și oțelit, vom izbuti să scăpăm din mîinile acestui trib barbar, însă trebuie să te înarmezi cu mult curaj. Gîndește-te că ai să revezi pe scumpul dumitale părinte și că fericirea lui și a dumitale depinde acum numai de dumneata.

— Pentru el sînt gata să fac orice.

— Dar pentru mine, Alice, n-ai face nimic ?

Ea îl privi pe Heyward atît de nevinovată şi uimită, încît acesta se simţi obligat să fie mai explicit.

— Nu-i aici momentul, nici locul să-ţi împărtăşesc visul meu cel mai fierbinte, scumpă Alice ! Însă orice inimă e însetată de fericire. Se zice că nenorocirile leagă cel mai trainic pe oameni, aşa că după toate cele întîmplate, de cînd ai fost luată prizonieră, explicaţiile dintre colonel, dumneata şi mine sînt mult mai uşoare.

— Şi scumpa mea Cora, Duncan ? Fireşte, n-aţi uitat de Cora ?

— Uitat ? Nu, desigur ! Venerabilul dumitale părinte nu face nici o deosebire între copiii lui ; însă eu... N-ai să te superi, Alice, dacă o să-mi exprim o preferinţă...

— N-ai dreptate ! exclamă Alice, retrăgîndu-şi mîna pe care i-o ţinea maiorul într-a lui. Totdeauna vorbeşte de dumneata ca de prietenul cel mai apropiat.

— Chiar îi sînt un asemenea prieten şi doresc să-i fiu cît mai mult ! Însă tatăl dumitale, Alice, mi-a permis să nădăjduiesc că o legătură mai strînsă, mai sacră, ne-ar putea uni pe noi amîndoi.

Alice prinse să tremure şi întoarse o clipă capul, însă revenindu-şi aproape imediat, aruncă spre iubitul ei o privire plină de dragoste copilărească.

— Heyward — îi şopti ea — înainte de a-mi spune mai mult, du-mă la tatăl meu şi lasă-mă să-i obţin eu consimţămîntul.

— Cum aş putea să nu-ţi fac mărturisirile astea ? se pregătea să răspundă tînărul maior. Dar simţi că cineva îl bate uşor pe umăr.

Se întoarse tresărind şi întîlni privirile fiorosului Magua, strălucind de o bucurie infernală. Dac-ar fi ascultat de primul impuls, ar fi năvălit asupra sălbaticului şi şi-ar fi pus toate nădejdile într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Însă era neînarmat, iar huronul avea şi cuţit şi tomahawk ; pe de altă parte nu ştia dacă nu e însoţit de alţi indieni, aşa că nu putea să rişte s-o lase fără apărător pe aceea care îi era mai scumpă ca orice pe lume. Aceste gînduri îl făcură să abandoneze un plan care-i fusese inspirat numai de desperare.

— Ce mai vrei ? întrebă Alice, încrucişîndu-şi braţele pe piept şi încercînd să-şi ascundă, sub înfăţişarea rece şi demnă cu care primea totdeauna vizitele barbarului ce o răpise de

la tatăl ei, neliniştea ce-o cuprinsese pentru soarta lui Heyward.

Indianul îi privi ameninţător, apoi se întoarse brusc şi începu să îngrămădească înaintea uşii pe care intrase — alta decît cea prin care se strecurase maiorul — nişte cufere şi buturugi mari pe care, cu toată forţa sa remarcabilă, de-abia putea să le urnească.

Heyward înţelese atunci cum fusese surprins şi, crezîndu-se pierdut fără scăpare, o strînse pe Alice la piept, aproape neregretînd că moare, fiindcă putuse în sfîrşit s-o revadă şi să-i spună c-o iubeşte. Magua însă n-avea de gînd să curme atît de repede suferinţele noului său prizonier. Voia să înalţe doar o baricadă destul de solidă, ca să nu poată fi înlăturată de captivi, oricît s-ar fi străduit, şi pînă-şi termină lucrul, nu-i mai băgă de loc în seamă. Maiorul, sprijinind-o pe Alice, care era gata să leşine, urmărea cu ochii fiecare mişcare a huronului, prea mîndru şi înfuriat pentru a cere mila unui duşman de mînia căruia mai scăpase încă de două ori. Ştia de altfel că nimic nu l-ar îmblînzi.

Cînd sălbaticul se asigură că prizonierii nu mai aveau nici o posibilitate de evadare, se întoarse spre ei şi le spuse în engleză :

— Feţele-Palide se pricep să-l prindă pe castor în capcană, însă pieile-roşii ştiu şi cum să le păzească pe Feţele-Palide.

— Fă ce pofteşti, nemernicule ! strigă maiorul, uitînd pentru o clipă că trebuie să scape cu viaţă, pentru a o salva pe Alice. Nu mi-e frică şi mi-e scîrbă de tine şi de răzbunarea ta !

— Ofiţerul englez o să vorbească la fel cînd o să fie legat de stîlp ? întrebă Magua, cu o ironie care dovedea că se îndoieşte că un alb poate răbda bărbăteşte torturile.

— Chiar aici, în faţa ta şi a întregului trib ! strigă Heyward.

— Vulpea-Şireată este un şef mare — zise huronul. El se duce să caute pe tinerii săi războinici, pentru ca şi ei să vadă cît de curajos înfruntă o Faţă-Palidă stîlpul de tortură.

La aceste cuvinte se întoarse şi înaintă spre uşa pe care intrase Duncan, se opri însă un moment, văzînd-o ocupată de un urs care şedea pe labele dinapoi, mormăind fioros, şi se bălăngănea în dreapta şi în stînga, potrivit obiceiului acestor animale. La fel ca bătrînul indian ce condusese pe Hey-

ward în acest loc, Magua cercetă animalul cu atenţie şi recunoscu deghizarea vraciului.

Amestecul îndelung cu englezii îl făcuse în bună parte să nu mai creadă în superstiţiile absurde ale tribului său şi nu acorda un prea mare respect aşa-zişilor vrăjitori ; se pregăti deci să treacă dispreţuitor pe lîngă el ; însă la prima mişcare pe care o făcu, ursul începu să mormăie mai tare şi deveni ameninţător.

Magua se opri încă o dată ; în sfîrşit, păru hotărît să nu se lase intimidat de strîmbăturile unui şarlatan ; se duse deci întins la uşă. Dar ursul, ridicîndu-se pe labele de dinapoi, prinse să le agite mai puternic pe cele dinainte.

— Nebunule — strigă huronul — du-te de sperie-le pe muieri şi pe copii, şi lasă-i pe bărbaţi să-şi vadă de treburile lor !

Mai făcu un pas, fără să creadă măcar necesar să folosească tomahawkul sau cuţitul, ca să-l intimideze pe vrăjitor. Însă cînd ajunse lîngă urs, Ochi-de-Şoim întinse braţele, îi cuprinse trupul şi-l strînse cu puterea unui urs adevărat.

Heyward urmărise cu cea mai mare atenţie mişcările presupusului urs. Mai întîi o aşeză pe Alice pe o ladă şi îndată ce-l văzu pe duşmanul său strîns zdravăn în braţele vînătorului — încît nu mai putea să folosească mîinile şi picioarele — luă o curea ce servise la legarea unui balot şi se năpusti la Magua, înconjurîndu-i cu ea, de mai multe ori, braţele, picioarele şi coapsele, în aşa fel încît să nu mai poată face nici o mişcare. După ce fiorosul huron fu legat fedeleş, Ochi-de-Şoim îl trînti la pămînt.

În timpul acestui atac atît de neaşteptat şi neobişnuit, Magua rezistase din răsputeri, deşi recunoscuse îndată că duşmanul lui era mult mai voinic. Totuşi nu scosese măcar un ţipăt. Numai cînd vînătorul — pentru a-i uşura explicarea atitudinii lui — îşi arătă propriul chip de sub acela al ursului — huronul nu putu să-şi reţină un strigăt de surpriză.

— Hei ! Ţi-ai recăpătat graiul ? zise foarte liniştit Ochi-de-Şoim. Bine că ştim ! Aşadar, să mai luăm o mică precauţie, ca să nu-ţi vină cheful să ne faci vreun bucluc.

Fiindcă nu era vreme de pierdut, vînătorul îi puse imediat un căluş în gură şi, după această ultimă operaţie, nu mai avură de ce se teme de fiorosul indian.

— Pe unde a pătruns ticălosul aici ? îl întrebă apoi pe maior. Doar nimeni n-a trecut în încăperea cealaltă de cînd ai plecat !

Heyward îi arătă uşa pe unde intrase sălbaticul şi grelele obiecte ce-o baricadau. Înlăturarea lor le-ar fi luat desigur mult timp.

— N-avem de ales! hotărî vînătorul. Trebuie să ieşim pe uşa cealaltă şi să încercăm să ajungem în pădure. Haidem! Ia-o în braţe pe domnişoara asta.

— Imposibil! Uite, ne vede, ne aude, dar spaima i-a paralizat picioarele. Nu mai poate să meargă. Du-te, bunul meu prieten, şi lasă-mă în voia soartei!

— Orice criză are un sfîrşit şi din fiecare nenorocire tragem un învăţămînt. Înveleşte-o cu această stofă ţesută de femeile huronilor. Nu aşa! Acoperă-i bine picioruşele care ne-ar trăda, căci altele asemenea nu cred că se mai află în toate pădurile Americii. Aşa, ia-o în braţe: stai să-mi pun capul de urs; şi acum urmează-mă!

Duncan, cum se poate vedea din cele spuse de tovarăşul lui, se grăbi să-i execute dispoziţiile. O luă pe Alice în braţe — şi povara îi păru nespus de uşoară — apoi intră cu vînătorul în încăperea bolnavei, pe care o găsiră aşa cum o lăsaseră, singură şi de-abia mai trăgîndu-şi sufletul. Fireşte că nu se mai opriră aici, însă pătrunzînd în galeria de care am pomenit, auziră numeroase voci în dosul uşii, ceea ce îi făcu să bănuiască, pe bună dreptate, că rudele şi prietenii bolnavei se strînseseră acolo pentru a afla, o clipă mai curînd, dacă farmecele vraciului străin fuseseră de vreun folos.

— Dacă vorbesc eu — şopti Ochi-de-Şoim — engleza mea, care este limba obişnuită a Feţelor-Palide de pe aci, va dezvălui acestor ticăloşi că un duşman se află printre ei. Trebuie să le vorbeşti dumneata pe limba vrăjitorilor, maiorule! Spune-le că ai închis duhul rău în peşteră şi că duci femeia în pădure, ca s-o vindeci definitiv. Încearcă să le tragi o păcăleală zdravănă; şiretenia e permisă în asemenea situaţii.

Uşa se întredeschise — ca şi cum cineva ar fi vrut să asculte ce se petrece înăuntru. Ursul mormăi însă atît de furios, încît fu repede închisă. Atunci păşiră spre poartă: vînătorul ieşi primul, jucînd minunat rolul ursului, şi Duncan, ce-l urmărea pas cu pas, se văzu îndată înconjurat de vreo douăzeci de inşi care-l aşteptau cu nerăbdare.

Mulţimea se dădu la o parte, pentru a lăsa să se apropie de Duncan pe bătrînul şef care-l condusese şi pe un frate războinic, probabil soţul bolnavei.

— Fratele meu a învins duhul rău? îl întrebă primul. Ce poartă în braţe?

— Pe femeia bolnavă — răspunse Duncan cu o voce gravă. Am făcut să-i fugă boala din corp, şi boala am închis-o în peşteră. Acum îţi duc fiica-n pădure, să-i storc în gură dintr-o rădăcină o licoare, care nu-şi face efectul decît acolo, sub cerul liber, într-o singurătate completă. Doar aşa o putem pune la adăpost de alte atacuri ale duhului rău. Înainte de revărsatul zorilor va fi în wigwamul soţului ei!

Bătrînul şef traduse sălbaticilor cuvintele spuse de Duncan în limba franceză. Un murmur general de satisfacţie fu răspunsul la aflarea acestor veşti îmbucurătoare. El însuşi întinse braţul, făcînd semn maiorului să-şi continue drumul, apoi adăugă cu o voce hotărîtă:

— Du-te! Sînt bărbat! Voi intra în peşteră şi mă voi lupta cu duhul cel rău.

Heyward, care pornise, se opri îndată auzind aceste cuvinte înfricoşătoare.

— Ce spune fratele meu? strigă maiorul. Oare vrea să fie atît de crud cu el însuşi? Sau poate şi-a pierdut minţile? Vrea să se ducă să caute duhul cel rău, ca acesta să pună stăpînire pe el! Nu se teme c-o să-i scape şi-o să-şi urmeze victima în pădure? Eu sînt acela care trebuie să înfrunt duhul cel rău cu farmece, dar numai atunci cînd bolnava va fi complet vindecată. Mai bine, fraţii mei să păzească această uşă şi să n-o scape din ochi, iar dacă duhul cel rău vrea să iasă, sub orice formă ar fi, omorîţi-l cu lovituri de măciucă. Însă e viclean şi n-are să iasă din peşteră, cînd va vedea atîţia războinici gata să se bată cu el.

Aceste cuvinte produseră efectul la care se aştepta Duncan. Bărbaţii îşi sprijiniră tomahawkurile pe umeri, gata să izbească duhul rău, în caz că s-ar ivi; femeile şi copiii se înarmară cu pietre şi cu ciomege, pentru a se răzbuna şi ei pe făptura imaginară pe care o bănuiau drept autoarea suferinţelor bolnavei; iar cei doi pretinşi vrăjitori profitară de acest moment favorabil, pentru a se depărta.

Cu toate că se folosise de superstiţiile indienilor, Ochi-de-Şoim ştia foarte bine că ele erau mai curînd îngăduite decît împărtăşite de cei mai înţelepţi dintre şefii lor. Simţea deci cît preţ avea timpul într-o asemenea ocazie. Deşi, datorită credulităţii lor, duşmanii îi ajutaseră să-şi îndeplinească planul — ştia bine că cea mai vagă bănuială a vreunui indian le putea fi fatală. Aşa că apucară pe o potecă mai ocolită, pentru a evita să treacă prin faţa locuinţelor. Acum copiii nu se mai jucau şi focurile lor începuseră să se stingă,

mai luminînd totuşi — atît cît să se poată vedea — cîteva grupuri de războinici care se mai aflau în poiană. Era însă un contrast izbitor între liniştea şi tăcerea de acum şi tumultul ce domnise în tabără în noaptea aceasta atît de bogată în evenimente.

Curînd, aerul curat o făcu pe Alice să-şi revină.

— Pot să merg şi singură — spuse ea cînd ajunseră în pădure, făcînd un efort să se desprindă din braţele lui Heyward care căuta s-o reţină. Acum mă simt foarte bine.

— Nu, Alice, eşti încă prea slabă !

Alice stărui şi, de voie, de nevoie, maiorul lăsă jos preţioasa lui povară.

Vînătorul — care se afla încă în blana de urs — nu bănuise fireşte nimic din simţămîntul minunat ce-l încearcă un tînăr cînd ţine în braţe pe aceea pe care o iubeşte şi foarte probabil că nu înţelegea prea bine nici acel sentiment de pudoare nevinovată, care cuprinsese sufletul Alicei, în timp ce se depărtau cu paşi mari de duşmanii lor. Cînd însă ajunseră la o distanţă destul de mare de tabăra huronilor, vînătorul se opri să-i vorbească de un subiect care i se părea mai arzător.

— Această potecă — spuse el — o să vă ducă la un pîrîu ; urmaţi-i cursul pînă o să ajungeţi la o cascadă. Acolo, pe muntele din dreapta, veţi găsi un alt trib. Duceţi-vă şi cereţi-i protecţie. Dacă sînt adevăraţi delawari, nu le-o veţi cere zadarnic. Să fugim mai departe acum, cu fata, este imposibil. Huronii sînt pe urmele noastre şi, mai înainte de a ajunge la douăsprezece mile de-aici, ne-ar lua scalpurile ! Haide, duceţi-vă, şi Domnul să vă ocrotească !

— Dar dumneata ? întrebă mirat Heyward. Doar n-o să ne despărţim !

— Huronii au în puterea lor pe cel mai vrednic erou din neamul delawarilor — răspunse vînătorul. Ei îi vor vărsa sîngele, pînă la ultima picătură. Am să fac tot ce-mi stă în putinţă ca să-l scap pe tînărul meu prieten. Dacă sălbaticii ţi-ar lua dumitale scalpul, maiorule, aş ucide tot atîţi ticăloşi cîte fire de păr ai în cap, dar dacă tînărul sagamor e legat de stîlpul de tortură, huronii or să vadă cum ştie să moară şi un alb adevărat.

Fără a se simţi ofensat pentru preferinţa făţişă pe care vînătorul o arăta pentru tînărul pe care-l putea numi fiul său adoptiv, Heyward folosi toate argumentele spre a-i schimba această hotărîre atît de desperată. Alice uni rugă-

minţile ei cu ale lui Duncan, conjurîndu-l să renunţe la un proiect care avea şanse foarte puţine de reuşită. Argumente, rugăminţi, totul fu zadarnic. Vînătorul păru că-i ascultă atent, dar nerăbdător, şi în sfîrşit le răspunse cu un ton atît de hotărît, încît o făcu pe Alice să tacă, iar maiorul îşi dădu seama că orice obiecţie ar fi fost de prisos.

— Am auzit spunîndu-se — adăugă vînătorul — că în tinereţe un simţămînt poate lega pe un bărbat de femeie mai mult ca pe un tată de fiu. Poate-i adevărat. Eu am întîlnit rar femei de culoarea mea. Poate că asemenea sentimente să fie obişnuite în aşezările albilor. Dumneata ţi-ai riscat viaţa însă, şi tot ce ai mai scump pentru a o salva pe această tînără, şi bănuiesc că simţi ceva pentru dînsa. Cît despre mine, l-am învăţat pe Uncas cum trebuie să se folosească de puşcă şi m-a răsplătit din plin pentru asta. Am luptat împreună în multe bătălii şi totdeauna, cînd aud detunătura puştii lui într-o parte şi a sagamorului în cealaltă, ştiu că nici un duşman n-o să mă atace din spate. Am petrecut împreună multe ierni şi veri, împărţind aceeaşi hrană, unul dormind, celălalt veghind, şi înainte ca să se poată spune că Uncas a fost supus torturilor sau că... Da, nu-i decît o singură fiinţă care conduce soarta fiecăruia, oricare i-ar fi culoarea pielii. Pe El îl iau martor că dacă tînărul mohican va pieri din greşeala unui prieten, nu mai există bună-credinţă pe pămînt, iar acest „Ucigător-de-Cerbi" nu preţuieşte mai mult decît muzicuţa cîntăreţului aceluia scrîntit.

Duncan lăsă braţul vînătorului şi acesta, întorcîndu-se, porni pe poteca ce ducea spre locuinţele huronilor. După ce se uitară după bunul lor prieten, pînă ce se pierdu în beznă, Alice şi maiorul, urmîndu-i sfaturile, se îndreptară spre tabăra delawarilor.

*

CAPITOLUL XXVI

Lăsaţi-mă şi pe mine să joc rolul leului.

SHAKESPEARE
(Visul unei nopţi de vară)

Vînătorul îşi dădea seama de primejdiile şi greutăţile îndrăzneţului său plan. În drum spre tabăra huronilor, calculase toate mijloacele de a scăpa vigilenţei şi bănuielilor unor duşmani a căror dibăcie o egala pe a sa. Morala lui Ochi-de-Şoim scăpase viaţa lui Magua, căci, deşi uciderea unui om fără apărare era un lucru obişnuit pentru moravurile sălbaticilor, vînătorul socotise că o asemenea faptă era nedemnă de un alb. Faptul că-l legase pe Magua îl făcea să se simtă mai în siguranţă şi îşi continuă drumul spre locuinţele sălbaticilor.

Intrînd în luminiş, merse mai încet şi cu mai multă prudenţă, imitînd mişcările ursului. Totuşi, ochii săi mereu la pîndă vegheau dacă nu-l ameninţă vreo primejdie sau dacă nu descoperă ceva ce i-ar fi putut folosi. Nu departe de celelalte colibe zări una al cărei aspect era mai ponosit şi părea chiar că nici nu fusese terminată, probabil pentru că cel ce începuse s-o construiască observase că e prea departe de pădure şi de izvor. O lumină slabă strălucea totuşi prin crăpăturile pereţilor, care nu erau tencuite cu pămînt. Vînătorul se îndreptă spre acea colibă, ca un general prevăzător care vrea să facă o recunoaştere în avanposturile duşmanului, înainte de a risca un atac.

Ochi-de-Şoim se apropie de o crăpătură prin care se putea vedea interiorul încăperii. Recunoscu îndată pe maestrul de psalmodie. Credinciosul David Gamut venise şi se

stabilise aici, cu toate necazurile, temerile şi întreaga sa pioasă încredere în ocrotirea cerului. Acum era cufundat în meditaţie adîncă asupra minunii pe care o văzuse cu ochii şi o auzise cu urechile lui în peşteră.

Oricît de neclintită era credinţa lui David în miracolele din timpurile vechi, nu credea cu aceeaşi temeinicie în cele ce se petreceau în vremea sa. El nu se îndoia de loc că măgarul lui Balaam vorbise ; dar un urs putea oare cînta ? Totuşi asta era realitatea, şi urechea lui atît de exersată nu-l înşelase.

Din toată înfăţişarea şi gesturile lui David se vedea că era muncit de ceva. Şedea pe nişte vreascuri din care, din cînd în cînd, trăgea cîte unul, ca să mai aţîţe focul de lîngă el. Straiele — pe care le-am descris — nu suferiseră nici o schimbare ; avea însă pe cap vechea sa pălărie de formă triunghiulară, la care nu jinduise nici un huron.

Vînătorul — care îşi aminti cum David fugise în grabă din peşteră — bănuia cam la ce se gîndea. După ce dădu ocol colibei, să se asigure că era izolată din toate părţile, şi socotind că la o asemenea oră cîntăreţul nu se putea teme de nici o vizită, îndrăzni să intre fără zgomot şi se aşeză pe labele dinapoi, în faţa lui David, de care nu-l despărţea decît focul. Cîteva momente se scurseră în tăcere, fiecare privindu-se unul pe altul. În sfîrşit vederea neaşteptată a monstrului — care-l obseda — fu mai tare, dacă nu ca filozofia regelui David, cel puţin ca hotărîrea şi credinţa lui. Aşa că luă diapazonul şi se sculă în picioare, cu intenţia de a încerca iarăşi puterea de vrajă a muzicii.

— Monstru negru şi misterios ! strigă el, fixîndu-şi cu mîna tremurîndă ochelarii pe nas şi răsfoind apoi cartea cu psalmi, în căutarea unuia mai potrivit cu această neprevăzută situaţie. Nu ştiu cine eşti şi ce gînduri ai ! Însă dacă vrei să faci rău unuia din cei mai umili servitori ai bisericii, ascultă cuvîntul înflăcărat al regelui profet şi căieşte-te !

Ursul se bătu în piept şi, izbucnind în rîs, îi răspunse :

— Pune-ţi jucăria în buzunar şi nu-ţi mai obosi gîtlejul ! Cîteva cuvinte într-o engleză curată sînt mai de preţ decît orice melodie.

— Cine eşti ? întrebă David, cu sufletul la gură.

— Un om ca tine, un om în ale cărui vine e tot atîta sînge de urs ca şi în ale dumitale — răspunse vînătorul. Aşa curînd ai uitat pe cel ce ţi-a înapoiat jucăria caraghioasă pe care o ai în mînă ?

— Oare-i adevărat ? exclamă David, respirînd mai în voie, deşi nu înţelegea încă prea bine această metamorfoză, care-l făcea să se gîndească la aceea a lui Nabucodonosor. Am văzut destule minuni de cînd trăiesc printre păgîni, dar niciodată una ca asta !

— Aşteaptă, aşteaptă — glăsui Ochi-de-Şoim, scoţîndu-şi blana de pe cap, pentru a-l convinge pe deplin pe tovarăşul său — şi ai să vezi o piele care, dacă nu este tot atît de albă ca a celor două doamne, de vină sînt vîntul şi soarele ! Şi acum, cînd ai aflat cine-i ursul, să trecem la treburi mai serioase.

David puse prima întrebare :

— Spune-mi, mai întîi, ce face prizoniera şi curajosul tînăr care a venit s-o scape ?

— Din fericire, sînt amîndoi la adăpost de tomahawkurile acestor ticăloşi ! Dar poţi să mă pui pe urmele lui Uncas?

— Uncas e prizonier şi mă tem că moartea lui a fost hotărîtă. Păcat că un asemenea tînăr moare păgîn, şi am ales un imn...

— Poţi să mă duci la el ?

— Nu-i greu, deşi mă tem că prezenţa dumitale o să-i facă mai mult rău decît bine.

— Să lăsăm vorba ! Arată-mi drumul !

Ochi-de-Şoim îşi puse din nou capul de urs pe umeri şi, pentru a da exemplu tovarăşului său, ieşi primul din coliba dărăpănată.

Pe drum, David îi spuse că-l mai vizitase o dată pe Uncas, fără ca cineva să se împotrivească, datorită atît faptului că dînsul era socotit cu mintea rătăcită şi lăsat să circule în voie, cît şi prieteniei legate cu unul din cei ce-l păzeau pe mohican, şi care ştia cîteva cuvinte englezeşti, ceea ce-l făcuse pe zelosul cîntăreţ să spere că l-ar putea converti mai uşor, folosindu-şi talentele. E foarte îndoielnic că huronul înţelesese intenţiile noului său prieten, dar cum atenţia deosebită ce i-o acorda îl linguşea pe sălbatic, cum s-ar fi întîmplat şi cu un om civilizat, David îi cîştigase încrederea.

E de prisos să mai pomenesc cîtă iscusinţă folosise Ochi-de-Şoim pentru a afla toate aceste amănunte de la bunul David. Nu vom aminti nimic nici de instrucţiunile ce i le dădu în scurta lor cale. Cititorii noştri vor vedea rezultatul lor, înainte de sfîrşitul acestui capitol.

Cabana în care era păzit Uncas se înălţa chiar în mijlocul celorlalte locuinţe ; era deci foarte greu să te apropii sau să

te depărtezi de ea fără să fii văzut. Însă vînătorul n-avea de gînd să pătrundă pe furiş în tabără. Avînd încredere în deghizarea sa şi simţindu-se capabil să joace rolul pe care şi-l asumase, se îndreptă ţintă spre colibă.

Ora înaintată a nopţii favoriza planul lui, mai mult decît orice altă precauţie omenească. Copiii dormeau duşi; huronii şi femeile lor intraseră în colibe. În preajmă se mai zăreau doar patru-cinci războinici care-l păzeau pe prizonier. Aceştia vîrau capul din cînd în cînd pe uşă, să vadă dacă prizonierul mai e acolo.

Cînd îl văzură pe Gamut înaintînd, împreună cu ursul — pe care îl socoteau drept unul din cei mai pricepuţi vrăjitori ai lor — îi lăsară să treacă fără să se împotrivească, însă nu vădiră nici o intenţie de a se depărta de uşă. Dimpotrivă, se apropiară mai mult, fără îndoială curioşi să vadă descîntecele misterioase, pe care bănuiau că le vor face cei doi cu acest prilej.

Ochi-de-Şoim avea două motive bine întemeiate să tacă: mai întîi nu ştia limba huronilor, apoi se temea să nu se observe că vocea nu este a vrăjitorului a cărui deghizare o purta. Îl făcuse atent pe David că trebuia să vorbească numai el şi-i dăduse sfaturi în această privinţă, de care cîntăreţul — cu toată naivitatea lui — ştiu să se folosească mai bine decît sperase vînătorul.

— Delawarii sînt nişte muieri — se adresă Gamut huronului care înţelegea puţin engleza. Jenghezii, concetăţenii mei, au fost destul de smintiţi ca să le pună tomahawkul în mînă, ca să lovească cu el pe tatăl lor din Canada, uitînd că nu sînt bărbaţi în toată firea. Fratele meu nu s-ar bucura să audă pe Cerbul-cel-Sprinten cerînd veşminte femeieşti şi să-l vadă plîngînd înaintea tuturor huronilor, cînd o să fie legat de stîlp?

O exclamaţie de aprobare dovedi cu ce mulţumire sălbaticul ar fi asistat la această slăbiciune îngrozitoare a unui duşman, pe care tribul său învăţase să-l urască şi totodată să se teamă de el.

— Ei bine — continuă David — daţi-vă puţin la o parte, şi vraciul o să-i facă farmece cîinelui ăstuia! Spune asta fraţilor mei!

Huronul explică tovarăşilor săi ce spusese David şi ei nu întîrziară să-şi manifeste bucuria pe care o pot încerca nişte oameni atît de fioroşi, aflînd că noul venit voia să mărească

chinurile prizonierului. Se depărtară doi-trei paşi de uşă şi făcură semn pretinsului vrăjitor să intre în colibă.

Însă ursul nu se supuse. Se aşeză pe picioarele de dinapoi şi începu să mormăie.

— Vraciul se teme ca descîntecele lui să nu aibă efect asupra fraţilor săi şi să le ia şi lor curajul ; fraţii săi trebuie să se ducă mai departe — adăugă David.

Huronii — care socoteau că nimic nu egalează o asemenea mare nenorocire — se dădură îndată îndărăt, avînd însă grijă să şadă astfel, ca să se poată uita mereu la uşa colibei. Atunci ursul, după ce aruncă o privire spre ei — ca şi cum ar fi vrut să se asigure că el şi însoţitorul lui nu se pot teme de nimic la o asemenea depărtare — intră încet înăuntru.

În colibă mai licăreau cîţiva tăciuni din focul ce servise la prepararea cinei păzitorilor. Uncas se afla singur, într-un colţ, cu spatele sprijinit de perete, cu picioarele şi mîinile legate zdravăn cu frînghii din scoarţă de copac.

Vînătorul, care-l lăsase pe David de veghe la uşă, socoti prudent să-şi păstreze deghizarea, pînă ce se convinse că nu-i spionează nimeni, aşa că — în aşteptare, se distră, imitînd gesturile şi mişcările animalului a cărui blană o purta. La început, tînărul mohican, crezînd că-i un urs adevărat, pe care duşmanii săi îl stîrniseră împotriva lui, pentru a-i pune curajul la încercare, de-abia îl privi. Însă cînd observă că animalul n-are de gînd să-l atace, se uită la el cu mai multă atenţie, băgă de seamă că animalul are mişcări nefireşti, deşi Ochi-de-Şoim le socotea perfecte, şi îşi dădu seama că cineva se deghizase.

Dacă vînătorul ar fi putut înţelege cît de puţină importanţă acorda tînărul său prieten modului cum juca rolul ursului, o oarecare ciudă l-ar fi îndemnat poate să continue să rămînă deghizat, pentru a încerca să-i dovedească că se cam pripise să judece astfel. Însă expresia dispreţuitoare a ochilor lui Uncas putea fi interpretată în atîtea feluri, încît Ochi-de-Şoim nu făcu această descoperire jignitoare, şi îndată ce David îi făcu semn că nimeni nu se gîndeşte să pîndească ce se petrece în colibă, în loc să continue să mormăie ca un urs, începu să şuiere ca un şarpe.

Uncas închisese ochii, pentru a-şi arăta astfel nepăsarea faţă de orice răutate pe care duşmanii săi ar fi putut-o inventa ca să-l chinuiască. Însă, îndată ce auzi şuieratul unui şarpe, înălţă capul, privi cu atenţie în jurul lui şi, întîlnind ochii monstrului, se uită la ei, ca şi cum l-ar fi atras o forţă

de neînvins. Şuieratul se repetă şi păru că-l scoate botul animalului. Tînărul îşi roti din nou privirea în jurul colibei şi se uită iarăşi cu luare-aminte la urs, exclamînd încet :

— Uhu !

— Taie-i legăturile ! îi porunci vînătorul lui David, care între timp se apropiase. Cîntăreţul îl ascultă şi membrele lui Uncas îşi recăpătară libertatea.

Chiar atunci Ochi-de-Şoim îşi scoase mai întîi capul de urs, desfăcu apoi mai multe curele care-i prindeau blana de corp şi se arătă prietenului său în adevărata lui înfăţişare. Tînărul mohican înţelese imediat — instinctiv — stratagema pe care o folosise, însă nici ochii, nici gura nu-i trădară mirarea decît printr-un nou „uhu !". Atunci vînătorul, scoţînd un cuţit, a cărui lamă lungă strălucea, îl dădu lui Uncas.

— Huronii cei roşii sînt la doi paşi ! Să ne păzim ! rosti el.

În acelaşi timp apăsă cu un gest semnificativ pe cuţitul ce-l avea la cingătoare şi care, la fel ca primul, era rodul isprăvilor sale din seara trecută.

— Mergem ? întrebă Uncas.

— Unde ?

— În tabăra Broaştelor-Ţestoase ! Sînt copiii părinţilor mei !

— Fără îndoială, fără îndoială ! spuse vînătorul în engleză, căci pînă atunci vorbise în delawară şi întrebuinţa limba engleză ori de cîte ori se afla într-o situaţie încurcată. Sînt convins că acelaşi sînge curge în vinele noastre ; însă timpul şi depărtarea, poate, le-a schimbat puţin culoarea. Şi ce facem cu mingaşii ăştia, care sînt la uşă ? Sînt şase, iar pe cîntăreţ nu ne putem bizui de loc !

— Huronii sînt lăudăroşi ! glăsui dispreţuitor Uncas. Totemul lor este elanul, dar merg ca melcul ; al delawarilor este broasca-ţestoasă, însă aleargă mai repede ca cerbul.

— Da, da — reluă Ochi-de-Şoim — e adevărat ce spui. Sînt convins că, dac-ar fi să te iei la întrecere, la alergat, i-ai bate pe toţi ai lor şi că ai ajunge în tabăra celuilalt trib, şi acolo ai avea timp să mai răsufli pînă să auzi glasul vreunuia din aceşti ticăloşi. Însă oamenii albi au braţele mai puternice decît picioarele. Cît despre mine, nu-i huron de care să mă tem în luptă dreaptă, dar cînd e vorba de o alergare, cred că m-ar întrece.

Uncas, care şi pornise spre uşă, gata să plece, se întoarse şi se duse într-un colţ al colibei. Vînătorul, prea adîncit în

gînduri pentru a-l observa, continuă să vorbească mai mult pentru sine :

— La urma urmei — glăsui el — fiecare cu darurile lui. Nu-i drept să fim legaţi aşa unul de altul ! Nu ! Aşadar, Uncas, ai face bine s-o întinzi, iar eu o să-mi pun din nou pielea de urs şi o să încerc să scap printr-un şiretlic.

Tînărul mohican nu răspunse nimic. Îşi încrucişă liniştit braţele pe piept şi îşi sprijini spatele de unul din trunchiurile de copaci ai colibei.

— Ei bine ! Ce mai aştepţi ? zise Ochi-de-Şoim, puţin uimit. Eu, e mai bine să plec cînd ticăloşii or să alerge după tine...

— Uncas o să rămînă aici !

— De ce ?

— Pentru ca să lupte cu fratele tatălui său şi să moară cu prietenul delawarilor.

— Da, da ! zise vînătorul strîngînd mîna tînărului indian, cu degetele sale noduroase. Dacă m-ai fi părăsit, ai fi procedat ca un mingo, nu ca un mohican. Am socotit însă de datoria mea să-ţi fac propunerea asta, pentru că e firesc ca tinerii să ţină la viaţă. Ei bine, în război, cînd n-o scoţi la capăt cu forţa, trebuie să foloseşti dibăcia. Pune-ţi pielea asta de urs ; nu mă îndoiesc că ai să joci rolul animalului la fel de bine ca mine !

Orice ar fi gîndit Uncas despre talentele fiecăruia dintre ei doi în această privinţă, înfăţişarea sa gravă nu-i trădă în nici un chip vreo pretenţie de superioritate. Se acoperi tăcut şi în grabă cu blana animalului şi aşteptă ca prietenul să-i spună ce trebuie să facă.

— Acum, prietene — spuse Ochi-de-Şoim lui David — o să ne schimbăm hainele, şi cred că n-o să-ţi pară rău, căci nu eşti obişnuit cu veşmintele deşertului. Ţine, ia-mi căciula îmblănită, vesta de vînătoare şi pantalonii mei ! Dă-mi pătura şi pălăria ta ! Îmi trebuie chiar cartea de psalmi, ochelarii şi instrumentul tău. O să ţi le dau pe toate înapoi, şi în plus cu multe mulţumiri, dacă o să ne mai revedem vreodată.

David îi dădu cele cîteva ţoale ce le purta, cu o grabă care făcea onoare spiritului său generos, dar schimbul în sine nu era în avantajul său. Doar cartea de psalmi, instrumentul şi ochelarii păru că i le dă cu părere de rău.

În mai puţin de un minut, vînătorul îşi schimbă înfăţişarea. Cînd ochii lui vii şi mereu neastîmpăraţi fură ascunşi

de ochelari, iar pe cap își puse pălăria triunghiulară, în întuneric, putea fi ușor confundat cu David.

— Spune drept, ești din fire fricos rău ? îl întrebă atunci, fără ocol, pe Gamut, ca un doctor care vrea să cunoască bine boala pacientului, înainte de a-i da o rețetă.

— Mi-am petrecut toată viața, mulțumesc cerului, în pace și milostenie — răspunse David, puțin supărat de acest atac neașteptat, adus curajului său — însă nimeni nu poate să afirme că mi-am uitat credința-n Dumnezeu, chiar în mijlocul celor mai mari pericole.

— În momentul în care vor observa că au fost înșelați și că prizonierul le-a scăpat, te vei afla în cea mai mare primejdie ! replică vînătorul. Dacă atunci n-ai să primești o lovitură strașnică de tomahawk, și poate respectul ce-ți poartă o să te ferească de asta, am toate motivele să cred c-ai să mori de moarte bună. Dacă rămîi aici, trebuie să stai cît mai în umbră, într-un colț al colibei și să joci rolul lui Uncas, pînă cînd huronii or să recunoască viclenia. Atunci, să te ții : o să fie momentul cel mai primejdios. Dacă vrei însă, poți să-ți iei tălpășița în cursul nopții. Fă după plac : ori o întinzi, ori rămîi !

— O să rămîn ! rosti hotărît David. O să rămîn în locul tînărului delawar ; s-a luptat generos pentru mine și acum voi face pentru el ce-mi ceri, și chiar mai mult, dacă e posibil.

— Ai vorbit ca un bărbat — zise Ochi-de-Șoim — ca un bărbat care ar fi făcut lucruri mari, dacă s-ar fi găsit cine să-l dădăcească la vreme. Așază-te aici, jos, înclină capul și strînge picioarele sub tine, căci lungimea lor te-ar putea trăda prea curînd. Și, mai ales, taci cît poți mai mult, iar cînd o să trebuiască să vorbești, ar fi înțelept să intonezi unul din psalmii tăi, ca să le amintești acestor ticăloși că nu ești chiar așa de răspunzător de ce faci, cum ar fi unul din noi, bunăoară. Iar dacă, ferească Dumnezeu, te scalpează, fii sigur că atît Uncas, cît și eu n-o să te uităm niciodată și c-o să te răzbunăm, așa cum se cuvine unor războinici și prieteni.

— Stai puțin ! exclamă David, văzînd că vor să plece după aceste cuvinte de încurajare. Sînt umilul și nedemnul discipol al unui învățător care n-a predicat principiul diavolesc al răzbunării. Dacă mor, să nu ucideți pe nimeni ca să mă răzbunați ! Iertați-i pe ucigașii mei ; și dacă vă gîndiți la ei, rugați cerul să-i facă mai buni, să-i îndemne să se căiască.

Vînătorul şovăi şi se gîndi puţin.

— Ceea ce spui — rosti el în sfîrşit — n-are nimic de-a face cu legea ce domneşte în pădure, dar e nobil şi dă de gîndit. Apoi, amintindu-şi de societatea civilizată la care renunţase de atîta timp, scoase un suspin adînc, poate ultimul, şi adăugă : E un principiu pe care aş vrea să-l pot urma eu însumi, ca unul ce am sîngele curat. Dar nu-i posibil totdeauna să te porţi ca un păgîn cum ai putea s-o faci cu un creştin. Adio, prietene ! Dumnezeu să te aibă în paza lui ! Cred, ţinînd seama de toate, mai cu seamă că ai veşnicia atît de aproape în faţa ochilor, că nu eşti departe de drumul cel bun ; însă totul depinde de darurile cu care te-a înzestrat natura şi de curajul pe care o să-l ai cînd ai să încerci să scapi.

Îi strînse prieteneşte mîna lui David şi ieşi din colibă, urmat de Uncas deghizat în urs.

Îndată ce Ochi-de-Şoim ajunse în locul de unde putea fi observat de huroni, îşi luă o înfăţişare ţeapănă, ca a lui David, întinse un braţ, ca şi cum ar fi bătut măsura, şi prinse să îngîne o melodie, pe care o socoti ca o remarcabilă imitaţie a unui psalm intonat de cîntăreţ. Din fericire, pentru succesul acestei isprăvi primejdioase, avea de-a face cu urechi ce nu erau nici delicate, nici exersate ; altfel, strădaniile lui jalnice l-ar fi trădat în loc să-l salveze.

Totuşi, deşi era primejdios, trebuia să treacă la o mică depărtare de paznici, aşa că, apropiindu-se de ei, vînătorul căută să cînte cît mai bine. În sfîrşit, cînd ajunse la cîţiva paşi, huronul care ştia puţin engleza veni lîngă ei şi-l opri pe pretinsul maestru de psalmodie.

— Ei, ce s-aude ? Cîinele de delawar tremură ? Huronii or să aibă bucuria să-l audă gemînd ? zise el, arătînd din cap spre colibă, ca şi cum ar fi vrut să vadă prin beznă ce efect produseseră asupra prizonierului farmecele vraciului.

Ursul mormăi atunci atît de înfiorător, încît indianul se dădu cîţiva paşi îndărăt, ca şi cum ar fi crezut că lîngă el se afla un urs adevărat. Vînătorul, care se temea că dacă ar răspunde măcar o vorbă, huronul ar descoperi că nu-i glasul lui David, nu găsi altă soluţie, în această împrejurare, decît să cînte mai tare, adică să producă ceea ce în orice altă societate s-ar fi numit un behăit ; dar pentru ascultătorii săi constituia un drept în plus la respect, pe care huronii nu-l refuzau niciodată celor săraci cu duhul. Micul grup de huroni

se retrase, şi cei ce fuseseră luaţi drept vrăjitorul şi maestrul de cînt îşi putură continua drumul, fără piedici.

Uncas şi prietenul său avură nevoie de tot curajul şi de toată prudenţa lor pentru a continua să meargă grav şi domol, ca atunci cînd ieşiseră din cabană, cu atît mai mult, cu cît observaseră că — din curiozitate — învingîndu-şi teama, cei şase indieni ce făceau de strajă se şi adunaseră în faţa colibei, pentru a vedea dacă prizonierul arată tot aşa de neînfricat sau dacă farmecele vrăjitorului îi răpiseră curajul. O mişcare nerăbdătoare, un gest nepotrivit al lui Gamut puteau să-i trădeze, şi lor le mai trebuia timp ca să se poată depărta şi ajunge la loc sigur. Pentru a nu trezi nici o bănuială, vînătorul socoti că e nevoie să continue să cînte, ceea ce atrase chiar cîţiva curioşi în pragul colibelor. Un războinic înaintă pînă aproape de ei, pentru a-i recunoaşte. Cînd îi văzu, se dădu la o parte şi-i lăsă să treacă fără să spună nimic. Îndrăzneala şi bezna le erau de mare ajutor. Ajunseseră la o oarecare depărtare de locuinţe şi se aflau chiar la marginea pădurii, cînd auziră un strigăt venind dinspre coliba unde-l lăsaseră pe David. Tînărul mohican încetă să mai meargă în patru labe, se ridică în picioare şi se pregăti să arunce de pe el blana de urs.

— Mai rămîi un moment aşa ! îi spuse prietenul luîndu-l de braţ. A fost un strigăt de mirare ; să-l aşteptăm pe cel de-al doilea.

Totuşi, grăbiră pasul şi intrară în pădure. Nu merseră însă nici două minute, cînd urlete înfiorătoare izbucniră în toată tabăra huronilor.

— E timpul să-ţi lepezi blana de urs — zise Ochi-de-Şoim, iar în timp ce Uncas îi urmă sfatul, vînătorul trase dintr-un tufiş două puşti şi cornurile lor cu praf de puşcă, precum şi un mic sac de gloanţe, pe care le ascunsese acolo, după întîlnirea lui cu vrăjitorul ; apoi, bătîndu-l pe umăr pe tînărul mohican, îi dădu o armă.

— Acum, diavolii ăştia turbaţi pot să ne ia urmele prin întuneric, dacă sînt în stare ; dar cu primii doi pe care-i vedem, s-a şi zis !

Îşi luară puştile şi, ţinîndu-le în aşa fel, ca la nevoie să se poată sluji cît mai uşor de ele, se afundară în deşişul pădurii.

ANTONIU : O să mi-aduc aminte :
cînd Cezar zice „fă aşa", s-a şi făcut.

SHAKESPEARE
(Iuliu Cezar)

Nerăbdarea sălbaticilor însărcinaţi cu paza prizonierului fusese mai puternică decît frica ce le-o inspirau farmecele vrăjitorului. Totuşi nu îndrăzniră să intre imediat în colibă, de teamă să nu sufere vreo influenţă vătămătoare ; se apropiaseră însă de o crăpătură pe unde — datorită focului ce încă mai pîlpîia — se putea desluşi ce se petrecea înăuntru.

Timp de cîteva minute continuaseră să-l ia pe David drept Uncas, dar ceea ce Ochi-de-Şoim prevăzuse, se întîmplase. Obosind să-şi tot ţină picioroangele chircite, cîntăreţul le lăsase pe nesimţite să se întindă, stîrnind spuza focului.

Mai întîi, huronii se gîndiseră că delawarul devenise diform din cauza vrăjii, însă cînd David ridicase întîmplător capul, lăsînd să i se vadă chipul blajin în locul trăsăturilor mîndre şi îndrăzneţe ale prizonierului, ar fi trebuit mai mult decît o naivitate superstiţioasă din partea huronilor, ca să nu-şi recunoască greşeala. Alergaseră în colibă, îl înhăţaseră pe cîntăreţ, îl zguduiseră zdravăn şi risipiseră orice îndoială asupra identităţii sale.

Atunci auziseră fugarii primul strigăt, care fusese urmat de blesteme şi ameninţări de răzbunare. David, întrebat de huronul care ştia engleza şi bruftuluit de ceilalţi, se hotărî să nu răspundă nimic la toate întrebările lor, ca să acopere retragerea prietenilor săi. Crezînd că i-a sunat ceasul, se gîndi totuşi la remediul universal ; dar fără cartea de psalmi şi fără diapazon, făcu un mare efort de memorie şi căută să-şi înlesnească trecerea în lumea cealaltă, intonînd în gura mare

un cînt funebru. Cîntecul lui aminti indienilor că era nebun şi, ieşind imediat din colibă, dădură alarma în toată tabăra.

Îmbrăcatul unui războinic indian nu durează prea mult şi, noaptea ca şi ziua, armele îi stau totdeauna la îndemînă. Aşa că, de-abia se auzi strigătul de alarmă, că îndată vreo două sute de huroni erau în picioare — complet înarmaţi — gata de luptă. Curînd, toţi aflară de evadarea prizonierului şi întregul trib se înghesui în jurul cabanei sfatului, aşteptînd nerăbdători ordinele şefilor, care discutau despre măsurile ce trebuiau luate. În acelaşi timp observară lipsa lui Magua şi îşi manifestară uimirea că nu se afla printre ei într-o asemenea împrejurare, mai ales ştiind că iscusinţa lui le putea fi acum de folos, aşa că trimiseră degrabă pe unul din ei în coliba lui, ca să-l cheme la adunarea taberei.

În aşteptare, cîţiva tineri, dintre cei mai sprinteni şi mai curajoşi, primiră ordinul să cerceteze pădurea spre partea unde se aflau aşezările delawarilor, ca să se asigure dacă aceşti vecini suspecţi nu înlesniseră fuga prizonierului şi nu se pregăteau poate să-i şi atace prin surprindere. În vreme ce şefii tribului discutau astfel cu prudenţă şi gravitate în cabana sfatului, tabăra răsuna de urletele femeilor şi copiilor care alergau năuci încoace şi încolo. Alte strigăte ce izbucniră dinspre marginea pădurii anunţară că iar se întîmplase ceva şi toţi nădăjduiră că se descoperise cheia enigmei, pe care nimeni nu o putea înţelege. Se auzi îndată zgomotul paşilor mai multor războinici care se apropiau. Mulţimea le făcu loc şi intrară în cabana sfatului cu nenorocitul vrăjitor, pe care-l descoperiseră în pădure, aşa cum îl lăsase Ochi-de-Şoim.

Deşi părerile huronilor erau împărţite în ce privea persoana vrăjitorului, unii socotindu-l un şarlatan, iar alţii crezînd în puterea lui supranaturală, toţi — cu acest prilej — îl ascultară cu cea mai mare atenţie. Cînd termină de povestit, tatăl bolnavei se apropie şi povesti la rîndul său ce făcuse şi ce văzuse în cursul serii. Cele două istorisiri îi puseră pe o urmă mai bună. Socotiră că necunoscutul care-şi însuşise pielea de urs a vrăjitorului jucase rolul principal în această afacere şi se hotărîră să se cerceteze peştera, pentru a se vedea ce se întîmplase şi dacă nu cumva dispăruse şi prizoniera.

Acum însă, mulţimea nu se mai duse în dezordine să cerceteze peştera, ci se hotărî că este mai potrivit ca zece războinici fruntaşi să primească această misiune. Îndată ce fură

aleşi, delegaţii, în frunte cu cei doi şefi mai în vîrstă, se ridicară în tăcere şi plecară imediat către peşteră. Toţi păşiră în întunecosul coridor ce ducea în văgăuna cea mare, cu dîrzenia unor războinici gata să se sacrifice pentru binele obştesc şi să se bată cu fiorosul duşman, care bănuiau că se mai afla încă în acel loc, deşi unii din ei se îndoiau în sinea lor de puterea şi chiar de existenţa acestui vrăjmaş.

În prima încăpere domnea o tăcere adîncă ; focul se stinsese, dar huronii avuseseră prevederea să vină cu torţe. Bolnava mai zăcea pe patul ei de frunze, deşi tatăl ei afirmase că văzuse cum fusese transportată în pădure de vraciul oamenilor săi şi, neştiind cum să explice faptul că fiica lui se mai afla acolo, bătrînul se apropie neîncrezător de pat, cu o torţă în mînă. O recunoscu şi îşi dădu de îndată seama că murise.

Durerea îl copleşi şi bătrînul războinic îşi acoperi faţa cu mîinile. Revenindu-şi însă imediat, se întoarse spre însoţitori şi le spuse calm :

— Femeia tînărului nostru frate ne-a părăsit. Marele Spirit este mîniat împotriva copiilor lui !

Această tristă veste fu ascultată într-o linişte adîncă. Şi în această tăcere se auzi din încăperea vecină un zgomot înăbuşit, greu de explicat. Cei mai superstiţioşi se priviră unii pe alţii, şovăind să înainteze spre locul unde se cuibărise spiritul cel rău, care — după credinţa lor — pricinuise moartea femeii. Totuşi, cîţiva, mai îndrăzneţi, intrară în coridorul despărţitor, apoi nimeni nu îndrăzni să rămînă în urmă şi toţi ajunseră în cealaltă încăpere, unde-l găsiră pe Magua zvîrcolindu-se furios pe pămînt, desperat că nu-şi poate rupe legăturile. Această descoperire fu primită cu o exclamaţie generală de uimire.

Toţi se grăbiră să-i scoată căluşul şi să-i taie curelele. Magua se ridică, îşi scutură mîinile şi picioarele, ca un leu care iese din vizuină, şi fără a rosti un cuvînt, trase cuţitul şi se uită repede la toţi cei ce-l înconjurau, ca şi cum ar fi căutat pe cineva ca să se răzbune.

Văzînd pretutindeni chipuri cunoscute, sălbaticul scrîşni atît de tare din dinţi, încît parcă-i erau de oţel, şi-şi stăpîni furia, neavînd asupra cui să şi-o reverse.

Martorii acestei scene se temură să-şi atragă în vreun fel mînia lui turbată, şi cîteva clipe se scurseră fără ca nimeni să rostească vreun cuvînt. În sfîrşit, cel mai bătrîn din şefi glăsui :

— Văd că fratele meu a găsit un dușman ! E prin apropiere, pentru ca huronii să-l poată răzbuna ?

— Să moară delawarul ! strigă Magua cu o voce de tunet.

O lungă tăcere urmă din nou, pricinuită de aceeași teamă, apoi același șef zise :

— Mohicanul are picioare bune, de care știe să se folosească, însă tinerii noștri războinici sînt pe urmele lui.

— A scăpat ! exclamă Magua cu glas înăbușit, care părea că iese din adîncul pieptului.

— Un spirit rău s-a strecurat în mijlocul nostru și i-a orbit pe huroni — reluă bătrînul.

— Un spirit rău ! repetă Magua, ca o ironie amară. E același spirit rău care a făcut să moară atîția huroni ! Spiritul rău care ne-a omorît tovarășii pe stînca Glennului, care a luat scalpurile celor cinci războinici ai noștri, lîngă Izvorul Sănătății ! Tot el a legat brațul Vulpii-Șirete !

— De cine vorbește fratele meu ? întrebă același șef.

— De cîinele ce poartă sub pielea albă forța și dibăcia unui huron : Carabină-Lungă ! strigă Magua.

Acest nume temut produse ca de obicei același efect asupra celor de față. Consternarea îi amuți o clipă pe războinici, însă cînd își dădură seama că dușmanul lor de moarte — un dușman curajos și îndrăzneț — pătrunsese pînă în tabăra lor pentru a-i înfrunta și insulta, răpindu-le un prizonier prețios, îi cuprinse aceeași furie ca pe Magua. Izbucniră țipete înfiorătoare, amenințări groaznice și se auziră scrîșnete de dinți. Încetul cu încetul se liniștiră și deveniră gravi, potrivit firii lor.

Magua, care în acest timp își manifestase și el mînia, se stăpîni și, demn, cu sînge rece, glăsui :

— Haidem, să ne întîlnim cu șefii ! Ne așteaptă !

Însoțitorii aprobară tăcuți și, ieșind cu toții din peșteră, se reîntoarseră în coliba cea mare, unde avea loc sfatul. Cînd se așezară, ochii tuturor se ațintiră spre Magua, care își dădu seama că așteptau de la el să le povestească ce se petrecuse. Istorisi totul fără a exagera și a ascunde nimic. Cînd termină, amănuntele pe care le dăduse — precum și cele ce le cunoșteau — îi convinseseră fără putință de îndoială că huronii fuseseră păcăliți de vicleniile lui Duncan și Carabină-Lungă, așa că se risipi orice bănuială că vreo forță supranaturală ar fi putut să joace vreun rol în evenimentele din acea noapte. Era deci limpede că fuseseră înșelați în modul cel mai jignitor.

Cînd Magua tăcu, toţi războinicii — căci mulţi găsiseră loc în coliba sfatului şi intraseră să-l asculte — se priviră unii pe alţii, la fel de miraţi de curajul fără seamăn al duşmanilor lor şi de succesul ce-l obţinuseră. Dar mai presus de orice, pe toţi îi stăpînea dorinţa răzbunării.

Mai mulţi războinici plecară să descopere urmele fugarilor în vreme ce sfatul şefilor continuă să se desfăşoare în linişte.

Cîţiva războinici bătrîni propuseră diferite soluţii, pe care Magua le ascultă fără să ia parte la discuţii. Vicleanul sălbatic îşi recăpătase întreaga stăpînire de sine şi prefăcătoria sa obişnuită ; acum căuta să-şi atingă scopul, cu priceperea şi prudenţa care nu-l părăseau niciodată. Numai după ce fiecare şef făcuse propuneri, el se ridică pentru a-şi spune părerea, care avu cu atît mai multă greutate, cu cît — între timp — mai mulţi războinici trimişi după fugari se reîntoarseră anunţînd că le descoperiseră urmele şi că ele duceau spre tabăra delawarilor.

Magua — beneficiind de avantajul de a cunoaşte această importantă informaţie — îşi expuse planul cu atîta dibăcie şi putere de convingere, încît huronii îl adoptară în unanimitate. Ne mai rămîne să vă facem cunoscut acest plan şi motivele ce l-au determinat.

Aşa cum am mai spus, cele două surori, îndată ce ajunseră în tabăra huronilor, fuseseră despărţite — potrivit unei politici de la care aceştia nu se depărtau. Magua se convinsese că, păstrînd în puterea sa pe Alice, îşi asigură o influenţă mai sigură asupra Corei, decît dacă ar fi ţinut-o pe ea prizonieră. Reţinuse deci pe cea mai mică dintre cele două surori şi încredinţase pe cea mai vîrstnică pazei delawarilor aliaţi — de altfel îndoielnici — ai huronilor. Bineînţeles, această învoială — asupra căreia ambele părţi căzuseră de acord — nu era decît temporară, fiind valabilă numai pentru perioada cînd cele două triburi erau vecine. Magua hotărîse aşa, atît pentru a linguşi amorul propriu al delawarilor, arătîndu-le încredere, cît şi pentru a respecta tradiţia tribului său.

Mistuit de setea arzătoare de răzbunare, care de obicei nu se stinge la un sălbatic decît cînd este plătită cu sînge, Magua nu-şi uita totuşi celelalte interese personale. Greşelile şi prostiile ce le făcuse în tinereţe trebuia să le ispăşească prin lungi şi neplăcute servicii, înainte de a se putea lăuda că şi-a recîştigat întreaga încredere a vechiului său trib ; iar fără încredere nu există autoritate la indieni. În această si-

tuaţie delicată, şiretul huron nu neglijase nici un mijloc de a-şi mări influenţa, şi una din cele mai fericite metode de reuşită fusese îndemînarea de care dăduse dovadă, pentru a intra în graţiile puternicilor şi primejdioşilor săi vecini.

Eforturile lui dezminţeau speranţele ce-şi pusese în această manevră, căci huronii nu nesocoteau nici ei acest principiu predominant al firii noastre, potrivit căruia omul îşi apreciază talentele în măsura în care sînt apreciate de alţii.

Magua — făcînd însă aceste concesii — nu-şi uitase de loc interesele. Întîmplări neprevăzute îi răsturnau însă acum toate planurile, făcînd să-i scape pe neaşteptate prizonierii ; se vedea pus deodată în situaţia de a apela tocmai la aceia care, potrivit manevrei sale, ar fi trebuit să-i fie recunoscători.

Mai mulţi şefi propuseseră să năvălească prin surprindere asupra delawarilor, să le cuprindă tabăra şi să reia prizonierii ; erau de acord cu toţii că trebuia de data asta să sacrifice onoarea tribului, cruntei lor răzbunări. Însă Magua respinse cu uşurinţă aceste planuri, a căror aplicare era primejdioasă, iar succesul nesigur. El expuse dificultăţile cu îndemînarea lui obişnuită, şi numai după ce demonstră că nu se putea adopta nici unul din planurile propuse de ceilalţi şefi, îndrăzni să vorbească de-al său.

Începu prin a-i lăuda pe cei de faţă. Apoi făcu un lung pomelnic al tuturor împrejurărilor în care huronii dăduseră dovadă de curaj şi stăruinţă pentru a răzbuna o insultă. În continuare, lăudă prudenţa şi zugrăvi această virtute, care deosebeşte pe castor de celelalte animale, pe animale de oameni şi pe huroni de tot restul omenirii. Stăruind asupra importanţei acestei virtuţi, prinse să demonstreze în ce mod ar fi potrivit să fie ea folosită în împrejurarea actuală, în care se găsea tribul său. Pe de o parte — spuse el — trebuiau să se gîndească la tatăl lor, Marea Faţă-Palidă, guvernatorul Canadei, care privise pe huroni — copiii săi — cu ochi răi, văzînd că tomahawkurile lor erau atît de înroşite de sînge ; pe de altă parte, nu trebuiau să uite că era vorba de un trib la fel de numeros ca al lor, vorbind o limbă diferită, şi care nu-i iubea pe huroni, că acel trib avea alte interese decît ale lor şi ar profita de cea mai neînsemnată ocazie, pentru a atrage asupră-le duşmănia marelui şef alb.

Mai departe le vorbi de nevoile lor, de darurile la care aveau dreptul să se aştepte ca recompensă pentru serviciile aduse, de depărtarea la care se aflau de pădurile unde vînau

de obicei, şi-i făcu să simtă necesitatea de a folosi — în împrejurări atît de grele — mai curînd îndemînarea decît forţa.

Cînd observă însă că, deşi cei bătrîni înclinau să aprobe o asemenea propunere moderată, tinerii războinici — cei mai apreciaţi pentru curajul lor — încruntau din sprîncene, reveni cu iscusinţă la subiectul pe care-l preferau. Le spuse că rodul prudenţei pe care o recomandă va fi o izbîndă completă. Lăsă chiar să se înţeleagă că măsurile prevăzătoare ce le propunea le-ar asigura un succes ce-ar putea să provoace distrugerea tuturor duşmanilor, a tuturor celor pe care-i urau. Într-un cuvînt, adoptînd cînd o atitudine războinică, cînd folosind dibăcia şi şiretenia — spre a da satisfacţie atît războinicilor, ce socoteau că armele trebuie folosite numai în caz de necesitate — căută să mulţumească ambele părţi, deşi nimeni nu înţelegea încă bine ce planuri avea.

E rar ca un orator sau un om politic, care îşi aduce ascultătorii într-o asemenea stare de spirit, să nu obţină o mare popularitate în rîndul concetăţenilor săi, indiferent de judecata posterităţii. Toţi îşi dădură seama că Magua nu spusese tot ce gîndea, dar fiecare se făcea în sine, socotind că tot ce nu afirmase Vulpea-Şireată deschis se potrivea întocmai cu ce dorea el însuşi.

În situaţia aceasta, îndemînarea lui Magua izbuti pe deplin, ceea ce nu e de mirare, ţinînd seamă de influenţa ce o exercită totdeauna un bun orator asupra unei adunări. Aşadar, tot tribul aprobă să fie condus de el, şi încredinţă — în unanimitate — grija de a soluţiona această problemă lui Magua, care vorbise cu atîta convingere pentru a propune soluţii, asupra cărora nu dăduse totuşi explicaţii prea lămurite.

Fiorosul huron îşi atinsese scopul spre care ţintea firea sa vicleană şi îndrăzneaţă. Cîştigase terenul pe care-l pierduse în ochii concetăţenilor şi era acum în fruntea treburilor tribului său. I se acordase conducerea deplină, şi atît timp cît avea să-şi menţină popularitatea, nici un monarh nu s-ar fi putut lăuda că se bucură de o autoritate mai despotică, mai ales cîtă vreme tribul se afla într-un ţinut ostil. Încetînd deci să mai consulte pe ceilalţi, el începu prin a-şi asuma toată răspunderea, cu înfăţişarea gravă şi demnă ce trebuia s-o aibă şeful suprem al unui trib al huronilor.

Trimise cercetaşi în toate părţile, pentru a identifica mai bine urmele fugarilor ; ordonă unor spioni dibaci să se ducă

să vadă ce se petrece în tabăra delawarilor ; sfătui pe războinici să se reîntoarcă în colibele lor, linguşindu-i cu speranţa că vor avea ocazie în curînd să-şi cîştige faima în noi fapte de arme, şi spuse femeilor să se retragă cu copiii, adăugînd că e de datoria lor să tacă şi să nu se amestece în treburile bărbaţilor.

După ce dădu aceste ordine, inspectă tabăra, oprindu-se uneori pentru a intra într-o colibă, cînd socotea că prezenţa lui putea să fie plăcută, sau ca să linguşească pe cei ce o locuiau. Încuraja pe prietenii care-i acordaseră încrederea, convingea pe cei şovăitori şi mulţumea pe toată lumea.

În cele din urmă se întoarse în cabana lui. Soţia — pe care o părăsise cînd fusese obligat să se îndepărteze de trib — murise ; copii n-avea şi locuia o colibă izolată, a cărei construcţie nici măcar nu fusese terminată — tocmai aceea în care îl găsise Ochi-de-Şoim pe David. Huronul îi permisese să locuiască în ea şi-i îngăduia prezenţa, cînd se aflau împreună, cu o nepăsare dispreţuitoare şi cu un aer de superioritate mîndră. În această cabană se retrase Magua, după ce-şi termină toate pregătirile, dar pe cînd ceilalţi dormeau, gîndul lui era departe de odihnă. Dacă vreun huron ar fi fost destul de curios să pîndească ce făcea noul şef ce fusese ales, l-ar fi văzut aşezat într-un colţ al colibei, gîndindu-se la planurile lui. Aşa rămase toată noaptea, pînă a doua zi, cînd dăduse ordin mai multor războinici să vină să-l întîlnească. Din cînd în cînd, focul aţiţat de el făcea să i se vadă bine pielea roşie şi trăsăturile fioroase. Văzîndu-l astfel, nu era greu să-ţi închipui că este prinţul întunericului, ocupat să urzească niscai comploturi mîrşave.

Mult timp înainte de revărsatul zorilor, războinicii veniră unii după alţii în coliba singuratică a lui Magua. Se adunară vreo douăzeci, înarmaţi cu puşti sau alte arme, însă nici unul n-avea chipul zugrăvit ca pentru război. Toţi tăceau. Unii şedeau într-un colţ, alţii rămaseră în picioare, nemişcaţi ca nişte stane de piatră.

Cînd sosi şi ultimul, Magua se ridică, se puse în fruntea lor şi dădu semnalul de plecare. Îl urmară unul cîte unul, în ordinea de marş căreia i s-a dat denumirea de „şir indian". Spre deosebire de soldaţi, care atunci cînd pornesc în marş, sînt totdeauna zgomotoşi, ei porniseră tăcuţi din tabără, semănînd mai curînd cu nişte năluci ce-ar fi alunecat prin

beznă, decît cu niște războinici, care se duc să-și cîștige o faimă uşoară cu preţul sîngelui lor.

În loc să ia drumul ce ducea direct în tabăra delawarilor, Magua urmă cîtva timp malurile pîrîului şi ajunse pînă la micul lac artificial al castorilor. Cînd intrară în luminişul locuit de aceste animale harnice, se crăpa de ziuă. Magua, care îmbrăcase din nou costumul de huron, purta zugrăvită, pe blana ce-i servea de veşmînt, figura unei vulpi. În urma lui se afla un şef care luase — ca simbol sau totem — un castor ; aşa încît ca să treacă pe lîngă o adunare atît de numeroasă a unor prieteni ai săi, fără a le arăta nici un semn de respect, ar fi însemnat — după el — să se facă vinovat de o profanare.

În consecinţă, se opri pentru a vorbi castorilor, ca şi cum s-ar fi adresat unor fiinţe cu deplină simţire, capabile să înţeleagă. Îi numi verii săi, le aminti că datorită protecţiei şi influenţei lui se bucură de linişte, în timp ce atîţia negustori lacomi îi aţîţă pe indieni ca să-i omoare. Le lăgădui că va continua să-i ocrotească, şi-i rugă să-i poarte recunoştinţă pentru aceasta. Apoi le vorbi de expediţia în care porniseră şi le spuse pe ocolite că ar fi potrivit să-şi sprijine ruda, împrumutîndu-i din prudenţa pentru care erau atît de vestiţi [1].

În timp ce pronunţa acest discurs neobişnuit, însoţitorii săi erau gravi şi atenţi, ca şi cum toţi ar fi fost la fel de convinşi că aşa trebuia să glăsuiască. Cîteva capete de castori se arătară la suprafaţa apei, şi huronul îşi exprimă satisfacţia, convins că nu sporovăise degeaba. Tocmai cînd termină cuvîntarea, i se păru că vede capul unui castor mare ieşind dintr-o vizuină mai îndepărtată de celelalte, pe care o socotise părăsită. Acest semn neobişnuit de încredere fu socotit ca o prevestire foarte favorabilă şi, cu toate că animalul se retrase cu oarecare grabă, huronul nu mai conteni cu elogiile şi mulţumirile sale.

Cînd Magua socoti că se acordase destul timp pentru afecţiunea ce trebuia arătată familiei războinicului, dădu semnalul de plecare. În timp ce indienii îşi continuau drumul cu paşi pe care urechile unui european nu i-ar fi putut auzi, acelaşi castor îşi scoase din nou capul din vizuină. Dacă

[1] Aceste cuvîntări adresate animalelor sînt frecvente la indieni ; adeseori ei le ţin şi înaintea victimelor lor, acuzîndu-le de laşitate şi lăudîndu-le curajul, după cum dau dovadă de stoicism sau de slăbiciune în suferinţă. (n.a.)

unul din huroni s-ar fi întors să-l privească, ar fi văzut că animalul supraveghea mişcările detaşamentului cu atîta interes şi dibăcie, de parc-ar fi fost înzestrat cu judecată omenească. Şi, într-adevăr, castorul dădea în asemenea măsură dovadă că spiona efectiv pe huroni, încît un observator atent n-ar fi putut avea explicaţia acestui mister decît dac-ar fi băgat de seamă că, după ce huronii intrară în pădure, animalul se arătă în întregime, şi gravul şi tăcutul Chingachook îşi zvîrli de pe cap blana ce-l acoperea.

CAPITOLUL XXVIII

— Să n-o lungim, căci, după cum vezi, am destule treburi.

SHAKESPEARE
(Mult zgomot pentru nimic)

Tribul, sau mai bine zis jumătate din tribul delawarilor, a- căror tabără se învecina cu aceea a huronilor, avea cam acelaşi număr de războinici.

La fel ca alte triburi din acele ţinuturi, delawarii îl urmaseră pe Montcalm în teritoriul englezilor şi făcuseră dese şi serioase incursiuni în pădurile al căror vînat mohawkii socoteau că le aparţine în mod exclusiv. Însă, cu acea rezervă înnăscută a indienilor, ei crezuseră potrivit să rupă alianţa cu generalul francez, în momentul cînd ajutorul lor ar fi putut să-i fie mai trebuincios ca oricînd, adică atunci cînd atacase fortul William-Henry.

Francezii explicaseră în fel şi chip această atitudine neaşteptată a aliaţilor lor ; părerea cea mai acreditată era că delawarii nu voiseră nici să calce vechiul tratat, care obliga pe irochezi să-i apere şi să-i ocrotească, nici să fie siliţi să lupte împotriva acelora pe care îi socoteau drept stăpînii lor. Cît despre delawari, se mulţumiseră să-i spună lui Montcalm, cu laconismul lor indian, că securile se tociseră şi că trebuiau să fie reascuţite. Generalul comandant al Canadei crezuse mai prudent să păstreze prietenia unui trib pasiv, decît să-şi facă din el un duşman declarat — printr-un act de severitate, rău înţeles.

În această dimineaţă, în timp ce Magua îşi ducea tăcut detaşamentul prin pădure, de-a lungul heleşteului castorilor — aşa cum am povestit — soarele, răsărind deasupra taberei

delawarilor, îi găsi în plină activitate, ca şi cum ar fi fost în miezul zilei. Toate femeile roboteau ; unele pregăteau mîncarea de dimineaţă, altele aduceau apa şi lemnele de care era nevoie, însă cele mai multe îşi întrerupeau lucrul pentru a se opri din colibă în colibă, ca să sporovăiască puţin, pe şoptite şi în grabă, cu cumetrele lor. Războinicii se adunaseră grupuri, grupuri ; părea că în loc să discute stăteau mai mult pe gînduri ; cînd unul din ei deschidea gura ca să-şi dea o părere, se simţea după tonul lui că o chibzuise îndelung. Cele necesare pentru vînătoare se aflau în colibe, însă nimeni nu părea grăbit să le folosească. Ici-colo se vedea cîte un războinic cercetîndu-şi armele, cu o atenţie pe care nu o vădea niciodată cînd ştia că în pădure nu va întîlni decît animale sălbatice. Cînd şi cînd, privirile războinicilor dintr-un grup se îndreptau înspre o cabană mare, situată în centrul taberei, ca şi cum ea ar fi fost obiectivul tuturor gîndurilor lor.

În timp ce se petrecea această scenă, un indian apăru deodată la extremitatea podişului stîncos pe care se afla tabăra. Era neînarmat, şi felul în care îi era zugrăvit chipul părea să aibă de scop să-i îmblînzească ferocitatea trăsăturilor. Cînd ajunse în dreptul delawarilor se opri şi făcu un semn de pace şi prietenie, ridicînd mai întîi un braţ spre cer, apoi punîndu-şi mîna pe piept. Delawarii îi răspunseră la fel şi-l încurajară să se apropie, repetînd această manifestare amicală.

Asigurîndu-se astfel că va fi bine primit, indianul părăsi marginea stîncii unde se oprise un moment, trupul conturîndu-i-se pe orizontul împodobit cu minunatele culori ale zorilor, şi înaintă încet şi demn spre locuinţe. Pe cînd se apropia, nu se auzea decît zgomotul uşor al podoabelor de argint, ce le purta la gît şi la braţe, şi al clopoţeilor mocasinilor săi din piele de cerb. El salută pe toţi bărbaţii pe lîngă care trecu, însă nu acordă nici o atenţie femeilor, ca şi cum ar fi socotit că nu-i nevoie să le cîştige încrederea pentru treaba ce-l aducea acolo. Cînd ajunse lîngă grupul unde erau căpeteniile, care se puteau recunoaşte după înfăţişarea lor gravă şi impunătoare, se opri, şi delawarii văzură că venise în mijlocul lor un şef huron, pe care-l cunoşteau bine : Vulpea-Şireată.

Fu primit în tăcere şi cu prudenţă. Războinicii ce se aflau în faţă se dădură în lături, pentru a face loc aceluia

care era socotit drept cel mai bun orator al lor şi care vorbea toate limbile folosite de sălbaticii din nordul Americii.

— Fii binevenit, înţeleptule huron ! zise un delawar, în limba maqua. Mînca-vei oare suc-co-tushul [1] cu fraţii tăi de la lacuri ?

— Pentru asta am şi venit ! răspunse Magua, cu demnitatea unui prinţ oriental.

Conducătorul delawar întinse braţul, strînse pumnul huronului în semn de prietenie, iar acesta făcu la fel. Apoi, conducătorul delawar invită pe Magua să intre în coliba lui şi să ia împreună gustarea de dimineaţă. Invitaţia fu primită, şi cei doi războinici, urmaţi de alţi cîţiva conducători vîrstnici, se retraseră, lăsînd pe ceilalţi delawari arzînd de nerăbdare să afle motivul acestei vizite neobişnuite. Totuşi ei nu-şi manifestau curiozitatea nici măcar printr-o silabă sau cel mai neînsemnat gest.

În timp ce mîncau, vorbiră foarte puţin, îndeosebi despre marea vînătoare la care se ştia că Magua luase parte cîteva zile mai înainte. Nici curtenii cei mai rafinaţi nu ar fi putut mai bine decît gazdele delaware să se prefacă că socotesc această vizită drept o simplă manifestare de prietenie, deşi fiecare din ei era convins că trebuie să aibă vreun motiv secret şi important. După ce mîncară şi se săturară, femeile luară cănile şi resturile de la masă şi cei doi şefi indieni se pregătiră să se întreacă în şiretenie şi iscusinţă.

— Chipul tatălui nostru din Canada nu mai priveşte spre fiii săi huroni ? întrebă delawarul.

— Şi-a întors capul vreodată ? Îi numeşte pe huroni scumpii săi copii ! replică Magua.

Delawarul aprobă grav, deşi ştia perfect că această afirmaţie era falsă, apoi adăugă :

— Securile războinicilor voştri s-au înroşit straşnic !

— Da ! zise Magua. Însă acum s-au tocit, cu toate că strălucesc, căci jenghizii au fost ucişi şi avem vecini pe delawari.

Delawarul răspunse la acest compliment printr-un gest graţios din mînă şi tăcu. Profitînd de aluzia pe care gazda

[1] Suc-co-tush este o mîncare făcută de obicei numai din porumb şi mazăre. Această mîncare este foarte cunoscută şi apreciată de albii din Statele Unite, care-i acordă aceeaşi denumire. (n.t.)

o făcuse cu privire la masacrul de la fortul William-Henry, Magua întrebă :

— Prizoniera îi supără pe fraţii mei ?

— Ea e binevenită printre noi !

— Drumul care desparte tabăra delawarilor de aceea a huronilor nu e lung şi e uşor ; dacă le provoacă încurcături fraţilor mei, o pot trimite la femeile mele !

— Ea e binevenită la noi ! repetă delawarul, mai grav ca prima dată.

Magua, dezorientat, tăcu puţin, însă căută să pară nepăsător faţă de răspunsul în doi peri ce-l primise la prima încercare pe care o făcuse ca să smulgă din mîinile vecinilor săi prizoniera pe care le-o încredinţase.

— Nădăjduiesc — glăsui el în sfîrşit — că tinerii mei războinici lasă prietenilor mei delawari un ţinut destul de mare pentru a vîna pe munţi.

— Lenapii nu au nevoie de îngăduinţa nimănui pentru a vîna pe munţii lor ! răspunse mîndru celălalt.

— Fără îndoială, dreptatea trebuie să domnească între pieile-roşii ! De ce să ridice tomahawkul şi cuţitul unii împotriva altora ! Feţele-Palide nu le sînt oare duşmani comuni ?

— Da, da ! exclamară în acelaşi timp două-trei voci.

Magua aşteptă cîteva minute, pentru ca cele spuse de el să impresioneze pe delawari.

— N-au venit oare mocasini străini în aceste păduri ? Fraţii mei n-au simţit urmele oamenilor albi ? întrebă el.

— Tatăl meu din Canada poate să vină ! Copiii săi sînt gata să-l primească.

— Cînd va veni Marele Şef, va fuma cu indienii în wigwamurile lor, şi atunci vor spune şi huronii : „Să fie binevenit". Însă jenghizii au braţe lungi şi picioare care nu obosesc niciodată. Tinerii mei războinici au visat azi noapte că au văzut urmele jenghizilor în apropierea taberei delawarilor.

— Să poftească ! Nu-i vor găsi dormind pe lenapi !

— Prea bine ! Războinicul, al cărui ochi stă la pîndă, poate să-şi vadă duşmanul ! zise Magua care, constatînd că nu poate risipi atît de lesne bănuiala tovarăşului său, încercă o altă manevră. Am adus cîteva daruri fratelui meu ! spuse el. Tribul meu are motive să nu poarte război, însă prietenii noştri n-au aceleaşi gînduri, după cît se pare !

După ce-şi manifestă astfel dorinţa de pace, vicleanul şef se ridică şi înşiră grav darurile înaintea ochilor uimiţi ai gazdelor. Erau bijuteriile ieftine ale nenorocitelor ce fuseseră jefuite şi masacrate în apropierea fortului William-Henry. Magua le împărţi cu multă dibăcie. Pe cele ce străluceau mai tare le dărui celor două căpetenii mai de seamă, printre care era şi Inimă-Tare, gazda sa ; pe celelalte le oferi unor şefi mai puţin importanţi, avînd grijă să le laude valoarea, pentru a nu lăsa impresia că au fost neîndreptăţiţi. Într-un cuvînt, folosind abil linguşirea şi dărnicia, nu întîrzie să citească pe chipurile căpeteniilor delaware că le şi cîştigase de partea lui.

Manevra pe care o folosi avu rezultate imediate. Feţele delawarilor deveniră mai puţin grave ; începură să fie mai prietenoşi ; chiar Inimă-Tare, care îşi datora porecla unei isprăvi de seamă, ale cărei amănunte n-au ajuns pînă la noi, îi spuse lui Magua, după ce privi puţin partea sa de pradă, cu o mulţumire vădită :

— Fratele meu este un mare şef ! Fie binevenit !

— Huronii sînt prietenii delawarilor ! rosti Magua. Şi de ce n-ar fi ? Oare nu acelaşi soare le pîrjoleşte pielea ? Oare nu în aceleaşi păduri vîna-vor după moarte ? Piciile-roşii trebuie să fie prietene şi să aibă ochii-n patru, ca să vadă ce fac albii ! Fratele meu n-a văzut urmele unor spioni în pădure ?

Delawarul uită răspunsul în doi peri, pe care-l dăduse la aceeaşi întrebare puţin timp mai înainte, şi, cum inima-i se mai îmblînzise în urma darurilor primite, vorbi mai clar :

— S-au văzut mocasini străini în jurul taberei noastre, au intrat chiar în locuinţele noastre.

— Fraţii mei au alungat pe cîini ? întrebă Magua, fără a lăsa să se observe că vorbele lui erau în contradicţie cu răspunsul ce i se dăduse.

— Nu ! Străinul este totdeauna binevenit la copiii lenapilor.

— Firește, străinul ; dar spionul ?

— Oare jenghizii folosesc pe femeile lor ca spioni ? Şeful huron n-a spus chiar el că a făcut femei prizoniere în timpul luptei ?

— N-a spus o minciună ! Jenghizii au trimis spioni ! Ei au venit în wigwamurile noastre, însă nimeni nu le-a zis : „Fiţi bineveniţi !“ Atunci ei au fugit la delawari,

pentru că spun că sînt prietenii lor, ai jenghizilor, şi că nu vor să mai ştie de chipul tatălui lor din Canada.

Această aluzie dibace, într-o societate mai evoluată, i-ar fi atras lui Magua reputaţia de diplomat abil. Gazdele ştiau prea bine că pasivitatea tribului lor, în timpul expediţiei împotriva fortului William-Henry, fusese un motiv pentru care francezii îi acuzaseră pe delawari de mai multe ori ; această atitudine făcuse să fie priviţi cu neîncredere. Nu e nevoie să analizăm prea mult cauzele şi efectele, pentru a aprecia că o asemenea situaţie putea să le dăuneze în viitor, mai ales că aşezările lor obişnuite şi pădurile din care-şi procurau hrana se aflau în teritoriul francez. Aşa că ultimele cuvinte ale huronului provocară dezaprobare, dacă nu chiar îngrijorare printre cei de faţă.

— Tatăl nostru din Canada poate să ne privească în faţă ; copiii lui nu s-au schimbat ! E adevărat că tinerii noştri războinici n-au mers pe cîmpul de bătaie ! Au avut visuri care i-au împiedicat ! Însă asta nu înseamnă că-l iubesc şi-l respectă mai puţin pe Marele Şef alb !

— Oare acesta o să creadă cele spuse, cînd va afla că cel mai mare duşman al său este hrănit în tabăra copiilor lui ? Cînd i se va spune că un jenghiz, pătat de sînge, fumează înaintea focului lor ? Cînd va afla că Faţa-Palidă, care i-a omorît atîţia din prieteni, se bucură de libertate în mijlocul delawarilor ! Hei ! Hei ! Tatăl nostru din Canada nu-i nebun !

— Cine este jenghizul de care delawarii trebuie să se teamă, care i-a ucis războinicii şi este duşmanul de moarte al Marelui Şef alb ?

— Carabină-Lungă !

Acest nume, bine cunoscut, îi făcu pe războinicii delawari să tresară, dovedind prin mirarea lor că nu ştiau că cel ce era atît de temut de triburile indiene aliate Franţei se afla în puterea lor.

— Ce vrea să spună fratele meu ? întrebă mirat Inimă-Tare, ieşind din nepăsarea obişnuită rasei sale.

— Un huron nu minte niciodată ! răspunse Magua, încrucişînd indiferent braţele. Delawarii să-şi cerceteze prizonierii ; printre ei o să găsească unul a cărui piele nu e nici roşie, nici albă !

Urmă o lungă tăcere. Inimă-Tare îşi chemă tovarăşii într-un colţ al încăperii, pentru a se sfătui cu ei. În sfîrşit

trimise mai multe ştafete, ca să cheme la sfat pe şefii cei mai mari ai tribului.

Curînd, aceştia sosiră, unul după altul. Fiecăruia i se împărtăşea importanta ştire, adusă de Magua. Toţi îşi manifestară surpriza prin exclamaţia generală : „Uhu !" Vestea se răspîndi din gură-n gură, pretutindeni în tabără. Femeile îşi încetară lucrul, pentru ca să încerce să mai afle cîte ceva de la războinici. Copiii îşi uitară de jocuri, ţinîndu-se de părinţi şi părînd la fel de uimiţi ca aceştia de îndrăzneala temutului lor duşman. Orice activitate încetă ; s-ar fi zis că întreg tribul nu mai avea altă treabă decît să stea şi să-şi exprime — fiecare în felul lui — simţămîntul ce-l încerca la aflarea acestei ştiri.

Cînd se mai liniştiră, bătrînii începură să se gîndească la măsurile, pe care — pentru onoarea şi securitatea tribului — erau obligaţi să le ia într-o împrejurare atît de delicată şi încurcată. Între timp, Magua rămăsese în picioare, sprijinit nepăsător de un perete al cabanei ; părea că nu acordă nici o importanţă hotărîrilor ce urma să le ia consiliul. Totuşi, nici o intenţie a gazdelor nu scăpa privirilor sale iscoditoare. Cunoscînd perfect firea indienilor la care venise, prevedea ce hotărîri vor lua şi s-ar putea afirma că le ghicea gîndurile, înainte chiar ca ele să se fi înfiripat în mintea lor.

Sfatul delawarilor nu dură mult, şi cînd se termină, o rumoare generală vesti că se va convoca imediat o adunare a întregului trib. Aceste adunări solemne, fiind rare şi neavînd loc decît în împrejurări deosebit de însemnate, şiretul huron — care rămăsese singur într-un colţ, tăcut dar atotvăzător — îşi dădu imediat seama că sosise momentul în care planurile sale puteau sau să triumfe sau să se spulbere. Ieşi deci din colibă şi se duse în faţa locuinţelor, unde războinicii începuseră să se adune.

Se scurse cam o jumătate de oră pînă ce tot tribul se strînse în acel loc ; căci nu lipseau nici femeile, nici copiii. Răgazul fu folosit pentru a se face pregătirile necesare unei adunări solemne şi extraordinare. Cînd însă soarele răsări deasupra muntelui înalt, pe coasta căruia delawarii îşi stabiliseră tabăra, razele lui — pătrunzînd prin ramurile stufoase ale arborilor — căzură asupra unei mulţimi de oameni de aproape o mie două sute de suflete, cu femei şi copii, fie-

care atît de atent, încît ai fi zis că era personal interesat de problema ce urma să fie dezbătută.

În aceste adunări ale sălbaticilor, nimeni nu se arăta nerăbdător să se evidenţieze sau să îndemne pe ceilalţi să ia vreo hotărîre pripită. Vîrsta şi experienţa sînt singurele titluri care permit expunerea unei păreri în faţa adunării. Pînă atunci, nici forţa trupească, nici vitejia, nici darul vorbirii nu fuseseră socotite motive întemeiate pentru a îngădui cuiva să calce această veche datină.

Acum, mai multe căpetenii păreau că se puteau folosi de acest privilegiu, însă toţi tăceau, ca şi cum ar fi fost înspăimîntaţi de importanţa problemei. Liniştea — care precede totdeauna adunările indienilor — durase mai mult ca de obicei. Nimeni, nici măcar cel mai mic copil, nu dădea vreun semn de nerăbdare sau de surprindere. Toţi priveau în pămînt ; doar cînd şi cînd se uitau spre o cabană, care se deosebea poate de celelalte prin acoperişul mai solid, care o apăra contra intemperiilor.

În sfîrşit se auzi acea rumoare surdă, caracteristică adeseori adunărilor indiene, şi toată mulţimea se ridică imediat, ca la o comandă. Poarta cabanei se deschise şi trei bărbaţi păşiră domol spre locul adunării. Erau trei bătrîni, toţi mai vîrstnici decît oricare din cei ce se aflau adunaţi. Unul din ei — pe care îl sprijineau ceilalţi doi — avea o etate la care rar ajung oamenii ; umbla încovoiat, pentru că pe umerii lui apăsau peste o sută de ani. Nu mai avea pasul uşor şi trupul zvelt al indienilor şi era obligat să meargă aproape sprijinit de ceilalţi. Pielea sa roşie şi brăzdată de cute contrasta ciudat cu părul alb ce-i cădea pe umeri şi care nu fusese poate tăiat de mai multe generaţii.

Straiele acestui patriarh — căci vîrsta, numărul descendenţilor şi influenţa de care se bucura în trib îi dădeau dreptul la această denumire — erau bogate şi impunătoare ; avea o mantie dintr-o blană foarte frumoasă, căreia i se tunsese părul, pentru a se zugrăvi pe ea cîteva din isprăvile războinice prin care se ilustrase acum o jumătate de veac. Pe piept îi străluceau numeroase decoraţii, unele de argint, altele chiar de aur — daruri pe care le primise de la diverşi demnitari europeni, în cursul îndelungatei lui existenţe. Pe braţe şi picioare avea brăţări de aur ; capul — cu părul bogat, pe care-l lăsase să crească în valuri, de cînd nu se

mai dusese în războaie — era împodobit cu un fel de diademă de argint, ce avea pe deasupra trei mari pene de struţ, care cădeau pe pletele-i albe. Mînerul tomahawkului său era bătut în argint, la fel ca şi acela al cuţitului, care strălucea ca şi cum ar fi fost de aur masiv.

Cînd rumoarea provocată de apariţia neaşteptată a acestui bărbat venerabil se mai linişti, numele de Tamenund trecu din gură-n gură. Magua auzise adeseori vorbindu-se de înţelepciunea şi spiritul de dreptate al acestui bătrîn războinic delawar. Faima lui era atît de mare, încît se spunea că ar fi avut darul să stea în taină de vorbă cu Marele Spirit. Aceasta făcuse ca numele lui să se transmită — cu o mică schimbare — şi la uzurpatorii albi ai ţinutului său, fiind astfel denumit sfîntul tutelar al unui vast imperiu [1]. Şeful huron se aşează într-un loc unde putea să privească mai de aproape chipul aceluia al cărui glas părea că va avea o influenţă covîrşitoare asupra reuşitei planurilor lui.

Bătrînul închisese ochii, ca şi cum ar fi obosit privind atît de mult timp pasiunile omeneşti. Culoarea pielii nu era ca a celorlalţi indieni : era mai închisă, din cauză că fusese tatuată cu nenumărate mici linii complicate, dar regulate, precum şi cu diferite figuri.

Cu toate că huronul se aşezase într-un loc foarte vizibil, Tamenund trecu prin faţa lui fără să-i acorde nici o atenţie. Sprijinit de cei doi bătrîni însoţitori, înaintă spre mulţimea care se dădu la o parte, pentru a-i face loc, şi se aşeză în mijlocul ei, cu înfăţişarea demnă a unui monarh şi bunătatea unui părinte.

E cu neputinţă să descriem respectul şi afecţiunea de care fuseseră însufleţiţi toţi membrii tribului, cînd văzuseră, sosind pe neaşteptate, pe acela ce parcă aparţinea unei alte lumi. După cîteva minute, care se scurseră într-o tăcere adîncă — potrivit obiceiului — principalele căpetenii se apropiară pe rînd de el, îi luară mîna şi o duseră la frunte, ca şi cum i-ar fi cerut binecuvîntarea. Războinicii cei mai de seamă se mulţumiră apoi să-i atingă doar marginea straielor. Ceilalţi păreau să fie mulţumiţi că puteau să respire acelaşi aer ca şeful ce fusese atît de viteaz şi care

[1] Americanii numesc uneori pe sfîntul lor tutelar Tameny, diformare a numelui celebrului şef, despre care pomenim aici. Multe tradiţii amintesc de reputaţia şi puterea lui Tamenund. (n.a.)

mai era încă atît de drept şi înţelept. După ce prezentară patriarhului acest omagiu de profundă veneraţie, căpeteniile şi războinicii se întoarseră la locurile lor şi o tăcere adîncă domni pretutindeni.

Atunci, cîţiva tineri războinici, care primiră în şoaptă instrucţiuni de la însoţitorii lui Tamenund, se ridicară şi se duseră în cabana situată în mijlocul taberei.

După puţin timp, războinicii se întoarseră, aducînd în faţa adunării pe cei ce prilejuiseră toate aceste pregătiri solemne. Toţi se dădură la o parte pentru a-i lăsa să treacă, închizînd apoi rîndurile. Prizonierii se aflau acum chiar în mijlocul marelui cerc ce-l formase tribul.

C A P I T O L U L XXIX

Membrii adunării se aşezară ; despăşind cu statura sa pe celelalte căpetentii, Achille se adresă cu aceste cuvinte regelui...

POPE
(Homer)

În faţă stătea Cora, care o ţinea strîns în braţe pe Alice, arătîndu-şi astfel neţărmurita iubire ce o purta surioarei ei. Cu toată înfăţişarea fioroasă şi ameninţătoare a sălbaticilor care o înconjurau din toate părţile, sufletul nobil şi generos al fetei era neînfricat, nu se temea de ce o aştepta pe ea, ci îşi aţintea privirile asupra chipului palid şi înspăimîntat al Alicei, care tremura.

Lîngă ele, Heyward — nemişcat — părea atît de preocupat de cele două surori, încît în aceste momente, atît de groaznice, nu ştia pe cine iubeşte mai mult. Ochi-de Şoim stătea puţin mai în urmă, arătîndu-şi în felul acesta respectul faţă de rangul celor pe care îi însoţea. Cu toate că trecuseră prin aceleaşi primejdii — care l-ar fi îndreptăţit să uite deosebirea dintre ei — le arăta aceeaşi consideraţie. Uncas nu se afla printre ei.

Cînd se făcu linişte, unul din cei doi bătrîni şefi, care se aşezase lîngă patriarh, se ridică şi întrebă cu voce tare, într-o engleză foarte corectă :

— Care din prizonierii mei este Carabină-Lungă ?

Duncan şi vînătorul tăcură. Primul aruncă o privire liniştită asupra celor prezenţi, care aşteptau gravi şi tăcuţi, dar se dădu un pas înapoi cînd îl zări pe Magua, pe a cărui figură se citea răutatea şi perfidia. Îşi dădu seama imediat că intrigile acestui viclean sălbatic fuseseră cauza aducerii lor dinaintea acestui tribunal şi se hotărî să facă tot ce-i sta în putinţă, pentru a-i dejuca planurile sinistre chiar în

noaptea aceea. Avusese prilejul să vadă în ce chip expeditiv judecau indienii pe cei ce îi socoteau vinovaţi şi se temea că acum îi venise rîndul şi prietenului său. În această situaţie critică, fără a se mai gîndi, se hotărî imediat să-şi ocrotească prietenul, orice pericol ar fi avut de înfruntat. Totuşi, înainte de a avea timp să răspundă, întrebarea fu repetată mai tare şi mai stăruitor.

— Daţi-ne arme ! strigă atunci mîndru maiorul. Trimiteţi-ne la vînătoare ! Faptele o să vorbească pentru noi !

— Iată, aşadar, războinicul al cărui nume l-au auzit atît de des urechile noastre ! glăsui din nou căpetenia indiană, cu acel interes şi acea vie curiozitate pe care le încerci cînd vezi pentru prima dată pe cineva a cărui glorie sau nenorocire, virtuţi sau crime l-au făcut celebru. De ce a venit omul alb în tabăra delawarilor ? Ce l-a adus ?

— Nevoia. Am venit să caut hrană, un adăpost şi prieteni !

— Nu-i adevărat ! Pădurile sînt pline de vînat. Capul unui războinic n-are nevoie, pentru a se adăposti, decît de un cer fără nori, iar delawarii sînt duşmanii, nu prietenii jenghizilor. Buzele tale au vorbit, dar n-au spus ce au pe inimă !

Duncan, neştiind ce trebuie să mai răspundă, tăcu. Însă vînătorul, care ascultase cu atenţie, păşi îndrăzneţ înainte şi luă, la rîndul său, cuvîntul :

— Dacă n-am răspuns la numele de Carabină-Lungă, să nu credeţi că am făcut-o de ruşine sau de teamă ; aceste două simţăminte nu pot să pună stăpînire pe un om cinstit. Însă nu recunosc mingaşilor dreptul de a da un asemenea nume aceluia ale cărui servicii au meritat din partea prietenilor o poreclă mai onestă ; mai ales că această denumire este o insultă şi o minciună, căci „Ucigătorul-de-Cerbi" este o puşcă bună şi credincioasă, nu o carabină. Cu toate acestea, ai mei m-au numit Nathanias. Delawarii care locuiesc pe malurile rîului cu acelaşi nume m-au poreclit măgulitor Ochi-de-Şoim, cît despre irochezi, şi-au permis să-mi spună Carabină-Lungă fără ca să le dau voie.

Toate privirile care se fixaseră pînă atunci asupra lui Duncan se aţintiră imediat asupra trăsăturilor bărbăteşti şi încordate ale aceluia căruia i se dăduse o poreclă ce devenise atît de vestită. Nu era o privelişte obişnuită să vezi două persoane disputîndu-şi o atît de mare onoare ; mistificatori — deşi rari — se găseau printre sălbatici, căci ceea

ce interesa îndeosebi pe delawari, care voiau să fie drepți și severi, era să afle adevărul. Cîțiva bătrîni se sfătuiră și hotărîră să-l întrebe din nou pe Magua în această privință.

— Fratele meu a spus că un șarpe s-a strecurat în tabăra noastră ! Unde-i ?

Huronul arătă cu degetul pe vînător, însă continuă să tacă.

— Un delawar înțelept își pleacă urechile la urletul unui lup ? Un cîine nu minte niciodată ! Dar ați văzut vreodată un lup care să spună adevărul ? zise Duncan, convins o dată mai mult că vechiul său dușman le-a pus gînd rău.

Ochii lui Magua scăpărară, apoi stăpînindu-se imediat, amintindu-și că trebuie să-și păstreze prezența de spirit, se întoarse disprețuitor, încredințat că istețimea indienilor nu se va lăsa amăgită de cuvinte. Nu se înșelă, căci, după ce se sfătui puțin, aceeași căpetenie, care vorbise mai înainte, se întoarse spre el și-i aduse la cunoștință hotărîrea bătrînilor, deși în termeni foarte prudenți :

— Fratele meu a fost tratat drept înșelător și prietenilor săi le pare rău ! Ei au să arate că el a spus adevărul ! Să se dea arme prizonierilor și să se dovedească prin fapte care din cei doi este războinicul pe care vrem să-l cunoaștem !

Magua își dădu seama că această probă fusese propusă pentru că nu aveau încredere în el ; se prefăcu însă că o socotește ca un semn de prietenie. Făcu deci un gest de aprobare, știind bine că vînătorul era prea bun trăgător, pentru ca rezultatul încercării să nu confirme ceea ce afirmase. Li se dădură arme imediat, și cei doi prieteni rivali primiră ordinul să tragă — pe deasupra mulțimii — într-un vas de pămînt care se găsea, din întîmplare, pe un trunchi de arbore, la vreo sută cincizeci de picioare de locul unde se aflau.

Heyward zîmbea în sinea lui că trebuie să-și măsoare dibăcia de ochitor cu aceea a vînătorului, însă se hotărî să stăruie în minciuna sa generoasă, pînă va afla planurile lui Magua. Luă pușca, ochi de trei ori cu cea mai mare atenție și trase ! Glontele izbi copacul la cîteva degete de vas, și un strigăt general de satisfacție vesti că proba îi dăduse prilejul să-și arate, din plin, iscusința. Chiar Ochi-de-Șoim înclină surprins capul, ca și cum nu s-ar fi așteptat la acest rezultat. Însă, în loc să se pregătească să tragă și el, rămase pe gînduri cîteva clipe, sprijinit de pușcă. Un tînăr indian, care-i dăduse arma, îi atrase atenția, într-o engleză stîlcită :

— Celălalt om alb poate să facă la fel ?

— Da, huronule ! strigă vînătorul, privindu-l pe Magua, în timp ce cu mîna dreaptă apucă puşca şi o agită în aer cu atîta uşurinţă, de parcă ar fi fost o trestie. Da, huronule, aş putea să te fac să zaci la picioarele mele ; nici o putere de pe pămînt nu ar fi în stare să mă împiedice ! Şoimul, care se aruncă asupra porumbelului, nu este mai sigur pe zborul său, decît sînt eu pe arma asta, dacă aş vrea să-ţi trimit un glonţ în inimă. De ce n-o fac ? De ce ? Pentru că legile ce stăpînesc pe cei de culoarea mea mă împiedică şi pentru că astfel aş putea atrage alte necazuri asupra unor fiinţe nevinovate ! Dacă ai auzit vreodată de Dumnezeu, mulţumeşte-i ; mulţumeşte-i din toată inima, pe bună dreptate !

Înfăţişarea vînătorului, ochii lui strălucitori, obrajii înflăcăraţi făcură pe cei care îl ascultau să-l privească cu un fel de teamă respectuoasă. Delawarii îşi opriseră parcă toţi respiraţia, ca să-şi concentreze mai bine atenţia. Cît despre Magua — fără a acorda o încredere totală cuvintelor liniştitoare ale duşmanului său — rămase totuşi calm şi nemişcat în mijlocul mulţimii, ca şi cum ar fi fost ţintuit locului.

— Fă la fel ! repetă tînărul delawar, care era în apropierea vînătorului.

— Să fac la fel ! Să fac la fel ! strigă Ochi-de-Şoim, agitînd ameninţător din nou arma deasupra capului, deşi acum nu mai căuta cu privirea pe Magua.

— Dacă omul alb este Ochi-de-Şoim, să lovească mai aproape de ţintă ! glăsui căpetenia.

Vînătorul începu să rîdă atît de tare, pentru a-şi arăta dispreţul, încît îl făcu să tresară pe Heyward, de parcă ar fi auzit ceva cu totul neobişnuit. Ochi-de-Şoim lăsă să-i cadă greu puşca pe mîna stîngă, pe care o întinsese. În acelaşi timp se auzi detunătura, ca şi cum numai fixarea armei ar fi fost destul ca să poată trage, şi vasul de pămînt zbură în mii de bucăţi, care căzură cu zgomot pe trunchiul copacului. Aproape imediat se auzi alt zgomot ; vînătorul aruncase puşca dispreţuitor.

La început, toţi fură cuprinşi de admiraţie, apoi o rumoare puse stăpînire pe mulţime. Încetul cu încetul, murmurul deveni mai distinct, dovedind că există o mare deosebire de păreri printre cei de faţă. Pe cînd unii îşi manifestau cu glas tare admiraţia faţă de o asemenea dibăcie nemaiîntîlnită, restul tribului — adică cea mai mare parte

— socotea că succesul vînătorului se datora întîmplării. Heyward se grăbi să confirme această părere, care era în sprijinul pretenţiilor sale.

— E o întîmplare ! Nimeni nu poate să tragă fără să ochească ! exclamă el.

— O întîmplare ? repetă vînătorul, din ce în ce mai agitat, pentru că voia acum cu orice preţ să-şi stabilească identitatea, deşi Heyward îi făcea semne desperate ca să nu-l contrazică.

— Huronul crede că-i o întîmplare ? Dacă-i aşa, daţi-i şi lui o puşcă, să vină lîngă mine, şi o să vedem cine-i mai bun trăgător. Dumitale, domnule maior, nu-ţi fac această propunere, pentru că avem pielea de aceeaşi culoare şi servim aceluiaşi stăpîn !

— Fireşte, huronul minte ! rosti cu răceală Heyward. L-ai auzit chiar dumneata cînd a spus că eşti Carabină-Lungă !

E cu neputinţă să spunem ce cuvinte violente ar fi fost în stare să întrebuinţeze Ochi-de-Şoim în voinţa lui îndărătnică de a-şi stabili identitatea, dacă bătrînul delawar n-ar fi intervenit din nou :

— Şoimul care vine din nori se întoarce acolo cînd vrea. Daţi-le puşti !

De data aceasta, vînătorul apucă arma cu însufleţire, şi deşi Magua îi pîndea cu atenţie fiecare mişcare, crezu că n-are de ce să-i fie teamă.

— Ei bine ! Să vedem în faţa întregului trib al delawarilor cine este cel mai bun trăgător ! exclamă vînătorul, lovind patul puştii sale cu degetul care făcuse să pornească atîtea gloanţe ucigaşe. Vezi ulcica ce atîrnă de copacul de colo, domnule maior ? Pentru că eşti atît de bun trăgător, încearcă s-o loveşti !

Duncan privi ţinta ce i se propusese şi se pregăti din nou să tragă. Ulcica era un mic vas, pe care-l folosesc în mod obişnuit indienii. Ea era prinsă, cu o cureluşă de piele de căprioară, de o ramură putredă a unui pin nu prea înalt ; depărtarea era de cel puţin trei sute de picioare. Astea sînt ciudăţeniile amorului propriu, căci maiorul — deşi nu se sinchisea prea mult de părerea sălbaticilor ce erau arbitri — uită cauza acestui concurs, pentru a se sili din tot sufletul să-l cîştige. S-a văzut că îndemînarea lui nu era de dispreţuit ; deci se hotărî să profite de toate avantajele. Dacă viaţa lui ar fi fost legată de lo-

vitura pe care urma s-o tragă, tot n-ar fi pus mai multă grijă atunci cînd ochi. Trase, şi trei sau patru indieni, care alergară imediat să controleze ţinta, strigară că glontele se află în copac la foarte mică distanţă de ulcică. Războinicii izbucniră în aclamaţii şi toţi îl priviră pe vînător, pentru a vedea ce-o să facă.

— Destul de bine pentru un ostaş al trupelor regale americane — rîse Ochi-de-Şoim. Însă dacă lovitura mea şi-ar fi greşit astfel ţinta, mulţi lăstuni, din ale căror pene se fac manşoanele doamnelor, s-ar mai fi aflat încă şi azi în pădure! Mulţi mingaşi sîngeroşi — pe care i-am trimis pe lumea cealaltă — ar mai fi devastat şi acum provinciile noastre! Sper că squawa, căreia îi aparţine ulcica, mai are şi altele în wigwamul ei, căci în ulcica pe care o ochesc n-o să se mai poată pune niciodată apă!

În timp ce vorbea, vînătorul îşi încărcă puşca, apoi făcu un pas îndărăt şi ridică încet arma de la pămînt. Cînd ajunse în dreptul ochilor, rămase doar un moment ca încremenită. S-ar fi zis că omul şi puşca erau de piatră. Chiar în acea clipă, glonţul porni cu o flacără clară şi strălucitoare. Tinerii indieni alergară din nou la copac; căutară plumbul în toate părţile, însă zadarnic; reveniră afirmînd că n-au găsit nici o urmă a plumbului.

— Pleacă! spuse dispreţuitor bătrînul şef vînătorului. Eşti un lup în piele de cîine! Am să vorbesc lui Carabină-Lungă despre jenghizi.

— Ah! dacă aş avea arma datorită căreia port această poreclă, m-aş obliga să ţintesc cureluşa şi să fac să cadă ulcica, în loc s-o găuresc! exclamă vînătorul, fără a se lăsa intimidat de tonul sever al bătrînului. Nesăbuiţilor! Dacă vreţi să găsiţi glonţul unui bun trăgător al acestor păduri, nu trebuie să căutaţi în jurul ţintei, ci chiar în ea!

Tinerii indieni înţeleseră ce voia să spună, căci de data asta vorbise în limba delawarilor. Alergară şi smulseră ulcica de pe copac şi o ridicară în aer cu strigăte de bucurie, arătînd că plumbul o străbătuse prin fund.

Strigăte de admiraţie izbucniră de pretutindeni, din rîndurile războinicilor. Sfatul hotărîse, şi Ochi-de-Şoim îşi văzu recunoscut dreptul la onorabila, dar periculoasa sa poreclă. Privirile de uimire şi curiozitate ce erau aţintite asupra lui Heyward se îndreptară toate asupra vînătorului, care deveni obiectul atenţiei generale a acestor fiinţe simple şi

naive, care se aflau în jurul său. Cînd liniştea se restabili, bătrînul şef îşi continuă interogatoriul :

— De ce ai încercat să ne amăgeşti ? Crezi că delawarii sînt atît de fără minte, încît nu deosebesc tînăra panteră de o pisică sălbatică ?

— În curînd, ei vor recunoaşte că huronul nu este decît o pasăre care ciripeşte pentru a vă înşela ! glăsui Duncan, căutînd să imite limbajul figurat al indienilor.

— Bine ! O să aflăm cine vrea să ne astupe urechile ! Frate, delawarii te ascultă ! se adresă apoi bătrîna căpetenie lui Magua.

Cînd văzu că este întrebat direct, huronul se sculă, păşi grav şi gînditor pînă în centrul cercului, în faţa prizonierilor, şi păru gata să ia cuvîntul. Mai înainte însă de a începe să vorbească, privi chipurile tuturor celor ce-l înconjurau, ca şi cum ar fi căutat să-şi influenţeze ascultătorii.

Îl privi apoi pe Ochi-de-Şoim cu o vrăjmăşie plină de respect ; pe Duncan cu o ură neîmpăcată ; la sărmana Alice, care tremura, de-abia se uită ; dar cînd privi pe Cora, care avea o înfăţişare mîndră şi îndrăzneaţă, şi totuşi îşi păstrase tot farmecul, cu greu s-ar fi putut desluşi ce exprima chipul său ; pe urmă — potrivit planurilor lui diabolice — luă cuvîntul în limba canadienilor, care ştia că este înţeleasă de majoritatea ascultătorilor săi.

— Duhul care a făcut pe oameni le-a dat culori diferite — începu Magua. Unii sînt mai negri decît ursul pădurilor. Aceştia ar fi sclavii, şi lor le-a ordonat să muncească mereu, aşa cum face castorul : cînd suflă vîntul dinspre miazăzi, puteţi să-l auziţi gemînd. Gemetele lor acoperă mugetele bivolilor şi se aud de pe malurile nemărginitei ape sărate, pe care bărcile cele mari alunecă încoace şi încolo, încărcate cu sclavi. Altora le-a dat o piele mai albă decît hermina, le-a poruncit să fie negustori, cîini pentru femeile lor şi lupi pentru sclavi. Duhul a vrut ca ei să aibă aripi ce nu obosesc niciodată, ca porumbeii, copii mai numeroşi ca frunzele arborilor şi o lăcomie gata să înghită pămîntul. El le-a dat limba perfidă a pisicii sălbatice, inima iepurilor, şiretenia purceilor, nu a vulpii, şi braţe mai lungi decît labele şoarecilor. Rasa aceasta, cu limba ei, astupă urechile indienilor ; inima îi îndeamnă să plătească soldaţi care să se bată pentru ei ; răutatea îi învaţă mijloacele prin care să strîngă pentru ei toate bunurile lumii ; şi cuprind cu braţele pămîntul de la ţărmurile

apei sărate pînă la insulele Marelui Lac. Lăcomia îi face nesătui. Dumnezeu le-a dat îndeajuns, dar ei vor să aibă totul. Aşa sînt albii ! În sfîrşit, alţii au primit de la Marele Spirit o piele mai strălucitoare şi mai roşie decît soarele care ne luminează — adăugă Magua, arătînd cu un gest falnic astrul, ale cărui raze căutau să străpungă negura ce acoperea orizontul. Aceştia au fost copiii lui dragi ; lor le-a dat această insulă, aşa cum a făcut-o, acoperită de arbori şi plină de vînat. Vîntul le-a făcut luminişuri şi soarele şi ploile au copt pînă şi fructele. Ce nevoie aveau ei de drumuri pentru a călători ? Ei semănau de-a lungul stîncilor ! În timp ce castorii munceau, ei stăteau la umbră şi priveau ! Vara, vînturile îi răcoreau ; iarna se încălzeau în blănuri ! Dacă se luptau între ei, o făceau pentru a dovedi că erau bărbaţi. Erau curajoşi, erau drepţi, erau fericiţi !

Vorbitorul tăcu şi privi din nou în jurul lui, pentru a-şi da seama dacă discursul său avusese asupra ascultătorilor înrîurirea pe care o voise. Văzu ochi fixaţi avid asupra lui, chipuri uitîndu-se cu nesaţ, ca şi cum fiecare ar fi fost însufleţit de dorinţa vie ca rasa din care făcea parte să-şi recapete toate drepturile.

— Dacă Marele Spirit le-a dăruit copiilor lui cu pielea roşie limbi diferite, a făcut-o pentru ca toate animalele să-i poată înţelege. I-a aşezat pe unii în mijlocul zăpezilor, acolo unde se află urşii, pe alţii în apropierea soareluiapune, pe drumul care duce spre pădurile fericite, unde vom vîna după moarte ; pe alţii, pe meleagurile care înconjoară marile lacuri cu apă dulce ; însă celor mai dragi copii ai săi le-a dat nisipurile lacului sărat ! Fraţii mei ştiu numele acestui popor ales ?

— Lenapii ! se grăbiră să strige în acelaşi timp douăzeci de glasuri.

— Da, erau lenii — lenapii ! reluă Magua, înclinînd prefăcut capul, ca şi cum ar fi dorit să-şi arate respectul pentru vechea lor măreţie. Soarele răsărea din sînul apei sărate şi asfinţea în lacurile cu apă dulce ; niciodată nu se ascundea privirii lor. Dar oare, eu, un huron al pădurilor, trebuie să aduc la cunoştinţa acestui înţelept trib propriile lui tradiţii ? De ce să le descriu nenorocirea şi măreţia lor, isprăvile şi gloria lor, propăşirea şi necazurile lor, înfrîngerile şi căderea lor ? Nu e nimeni printre ei care să fi vă-

zut toate acestea şi care să ştie adevărul ? Ce aveam de spus, am spus ! Acum limba mea e mută, însă urechile mele ascultă !

Tăcu, şi toţi ochii se îndreptară — ca la comandă — spre venerabilul Tamenund. De cînd se aşezase pînă acum, buzele patriarhului nu rostiseră un cuvînt, abia dacă dăduseră vreun semn de viaţă. Cocîrjat aproape pînă la pămînt, păruse că nu acordase nici o importanţă celor ce se petreceau în jurul său de la începutul acestei adunări solemne, cînd vînătorul izbutise să-şi stabilească identitatea într-un chip atît de limpede. Totuşi, cînd Magua luase cuvîntul, modulîndu-şi vocea cu dibăcie, Tamenund păruse să fie mai atent şi o dată sau de două ori chiar ridicase capul, ca să asculte mai bine. În sfîrşit, cînd Vulpea-Şireată rostise numele tribului său, bătrînul întredeschisese ochii şi privise mulţimea, cu acea expresie vagă, nedefinită, pe care o au spectrele de dincolo de lume. Atunci făcuse o sforţare şi, sprijinit de cei doi şefi de lîngă el, rămăsese în picioare, într-o poziţie ce impunea respect, deşi din cauza vîrstei îi tremurau genunchii.

— Cine vorbeşte de copiii lenapilor ? Cine vorbeşte de lucruri ce nu mai există ? Oare larva nu se schimbă în vierme şi viermele în muscă ? Şi oare musca nu piere ? De ce să vorbească delawarilor de cele pe care le-au pierdut ? Mai curînd să-i mulţumim lui Manitu pentru cele pe care ni le-a lăsat ! zise bătrînul cu o voce răguşită, ce se auzea limpede în liniştea religioasă ce pusese stăpînire pe trib.

— Un wyandot, un prieten al lui Tamenund ! glăsui Magua, apropiindu-se mai mult de platforma improvizată pe care şedea bătrînul.

— Un prieten ! repetă înţeleptul, şi fruntea i se întunecă, ceea ce dădu chipului său expresia aceea severă, cu privirea fioroasă pe care o avea în trecut, cînd era războinic în plină putere. Oare mingaşii sînt stăpînii pămîntului ? Un huron, aici ? Ce vrea ?

— Dreptate ! Prizonierii lui sînt în puterea fraţilor săi şi a venit să-i ceară !

Tamenund se întoarse spre unul din şefii care-l sprijineau şi ascultă scurtele explicaţii ce i le dădu acesta. Apoi îl privi puţin pe Magua cu cea mai mare atenţie şi zise aproape în şoaptă şi cu o nemulţumire vădită :

— Dreptatea este legea marelui Manitu. Copiii mei, ospătați-l pe acest străin. Apoi, huronule, ia-ți ce-i al tău și lasă-ne !

După ce pronunță această sentință solemnă, patriarhul se așeză și închise din nou ochii, ca și cum ar fi preferat să-și depene amintirile trecutului, decît să privească la tot ce-l înconjura în lumea asta. După ce rosti hotărîrea, un singur delawar n-ar fi avut îndrăzneala să-și permită măcar să murmure, cu atît mai mult să se opună. Așa că de-abia pronunțase aceste cuvinte, că patru sau cinci tineri războinici se și repeziră la Heyward și la vînător, legîndu-le brațele cu atîta rapiditate și îndemînare, încît cei doi prizonieri fură îndată imobilizați. Primul era prea preocupat s-o sprijine cu brațul său pe nefericita Alice — care nu se putea ține pe picioare — încît nu le bănuise intențiile ; celălalt, care socotea chiar triburile dușmane delawarilor ca făcînd parte dintr-o rasă superioară, se supuse fără rezistență. Poate n-ar fi fost atît de îngăduitor, dacă ar fi înțeles dialogul ce avusese loc într-o limbă pe care n-o pricepea bine.

Magua privi triumfător adunarea, înainte de a trece la executarea planurilor sale. Văzînd că prizonierii nu se împotriviseră, se uită la aceea care era pentru el bunul cel mai prețios. Cora îi aruncă o privire atît de calmă și dîrză, încît sălbaticul păru că șovăie. Atunci își aminti manevra pe care o mai folosise. Se apropie de Alice, o ridică în brațe și, ordonînd lui Heyward să-l urmeze, făcu semn mulțimii să-l lase să treacă. Însă Cora, în loc să cadă în cursa ce i se întinsese, se azvîrli la picioarele patriarhului și strigă :

— Preadreptule și venerabile delawar, îți implorăm înțelepciunea și puterea ! Îți cerem să ne ocrotești ! Fii surd la perfidele uneltiri ale acestui monstru fără scrupule, care-ți murdărește urechile cu minciunile lui, pentru a-și potoli setea de sînge care-l sfîșie ! Tu care ai trăit timp atît de îndelungat și cunoști nenorocirile ce bîntuie această viață, ai învățat să compătimești soarta celor nefericiți !

Bătrînul deschise ochii cu greutate și se uită la cei din jurul lui. Pe măsură ce auzea mai bine timbrul impresionant al vocii rugătoare a Corei, își ațintea tot mai mult privirea asupra ei. Cora se aruncase în genunchi, cu mîinile strînse una în alta și apăsate pe piept, cu chipul palid și îndurerat, însă luminat de o impresionantă maiestate.

În desperarea ei, era imaginea frumuseţii desăvîrşite. Încetul cu încetul, faţa lui Tamenund se însufleţi, trăsăturile îşi pierdură aerul acela nepăsător, rătăcit, făcînd loc admiraţiei ; ochii îi scînteiară — ca odinioară, acum o jumătate de secol, cînd electrizau numeroasele oşti ale delawarilor. Ridicîndu-se fără să mai fie ajutat, parcă fără efort, întrebă cu o tărie ce făcu mulţimea să tresară :

— Cine eşti ?

— O femeie ! O femeie dintr-o rasă urîtă ! Dacă vrei, o jenghiză ; însă care nu ţi-a făcut niciodată nici un rău, care nu poate să facă aşa ceva tribului tău, chiar dacă ar vrea, şi care îţi imploră ocrotire.

— Spuneţi-mi, copii, unde şi-au făcut tabăra acum delawarii ? rosti mişcat patriarhul, adresîndu-se cu un gest celor care îl înconjurau, dar continuînd s-o privească pe Cora, care rămăsese îngenuncheată.

— Pe munţii irochezilor, dincolo de izvoarele limpezi ale Horicanului.

— Cîte veri secetoase au trecut de cînd am băut din apa fluviului meu ! adăugă înţeleptul. Copiii lui Miquon [1] sînt oamenii albi cei mai drepţi, însă le era sete şi ni l-au luat ! Oare ne-au urmărit pînă aici ?

— Noi n-am urmărit pe nimeni şi nu dorim nimic ! răspunse Cora cu vioiciune. Am fost aduşi cu sila în mijlocul vostru. Nu cerem decît îngăduinţa de a pleca liniştiţi în ţara noastră. Nu eşti tu Tamenund, părintele, judecătorul, profetul acestui trib ?

— Sînt Tamenund, peste care a trecut atîta amar de vreme !

— S-au scurs cam şapte ani de atunci ! Unul dintre ai tăi era la bunul plac al unui şef alb, la frontierele acestei provincii. A spus că este din acelaşi sînge cu bunul şi dreptul Tamenund. „Pleacă ! i-a zis şeful albilor. În semn de respect pentru el, eşti liber.“ Îţi aminteşti numele acestui războinic englez ?

— Cînd eram copilandru — reluă patriarhul, ce îşi aducea aminte mai uşor de primii ani ai vieţii decît de

[1] William Penn era numit Miquon de către delawari. Şi cum n-a folosit nici nedreptăţile, nici violenţa în relaţiile cu ei, reputaţia sa de om cinstit a devenit proverbială. Pe bună dreptate americanul este mîndru de originea naţiunii sale, pentru că este poate unică în istoria lumii, însă locuitorii din Pensylvania şi Jersey au un motiv în plus să se fălească cu strămoşii lor, mai mult ca oricare alt stat, pentru că n-au comis nici o nedreptate faţă de primii proprietari ai solului natal. (n.a.)

cei ce urmaseră — mă jucam în nisip, pe malul mării. Atunci am văzut o barcă uriaşă, avînd aripile mai albe ca ale lebedei, mai întinse ca ale multor vulturi. Venea dinspre soare-răsare !

— Nu, nu, nu vorbesc de un timp atît de îndepărtat, ci de o vreme mai apropiată, cînd unul din acelaşi neam cu mine a iertat pe o rudă a ta ! Şi războinicii tineri îşi pot aminti !

— Era oare cînd jenghizii şi olandezii se băteau pentru stăpînirea pădurilor unde vînau delawarii ? Atunci Tamenund era un şef puternic şi pentru prima dată nu a folosit arcul, căci se înarmase cu tunetul albilor...

— Nu ! exclamă Cora, întrerupîndu-l din nou. Asta s-a petrecut mai de mult ! Vorbesc de o întîmplare ce a avut loc de curînd. Fără îndoială, n-ai putut să uiţi !

— De curînd — continuă bătrînul, şi vocea-i deveni tremurătoare — de curînd, copiii lenapilor erau stăpînii lumii ! Peştii lacului sărat, păsările, animalele şi mingaşii pădurilor îi recunoşteau drept sagamori !

Cora înclină capul cu amărăciune şi durere, apoi, recăpătîndu-şi curajul şi dorind să mai facă o ultimă încercare, spuse cu o voce la fel de emoţionată ca a bătrînului :

— Tamenund este oare tată ?

Bătrînul plimbă privirea peste adunare. Un surîs binevoitor îi lumină faţa şi, uitîndu-se la Cora, răspunse :

— Tatăl unui trib !

— Nu cer nimic pentru mine. Ca şi tine şi ai tăi, şef venerabil, blestemul strămoşilor îl sufăr din plin. Însă este o nenorocită, asupra căreia nu s-a abătut niciodată pînă acum mînia cerească ! Are părinţi, prieteni care o iubesc, pentru care ea e totul. Ea este prea bună, viaţa ei prea preţioasă ca să devină victima acestui om rău ! exclamă Cora, punîndu-şi tremurînd mîinile pe inimă şi lăsînd să-i cadă atît de mult capul pe piept, încît obrajii îmbujoraţi îi fură aproape complet acoperiţi de părul negru şi buclat, ce i se răspîndise în dezordine pe umeri.

— Ştiu că albii sînt o rasă de oameni mîndri şi lacomi ! Ştiu că pretind nu numai să stăpînească pămîntul, dar socotesc că cel mai neînsemnat dintre ei preţuieşte mai mult decît sachemii omului roşu ! Cîinii din triburile lor ar lătra cu furie dacă s-ar aduce în wigwamurile lor femei al căror sînge n-ar fi de culoarea zăpezii ! Însă să nu se laude prea mult în faţa lui Manitu ! Au intrat pe

aceste meleaguri la răsăritul soarelui şi mai pot încă să plece cînd va apune. Am văzut adeseori lăcustele pustiind arborii de frunze, însă totdeauna frunzele şi arborii au crescut din nou ! glăsui bătrînul, fără să bage de seamă că fiecare cuvînt al lui era un pumnal ascuţit, înfipt în inima Corei.

— E adevărat — spuse ea, gemînd ca după o grea suferinţă, şi, dîndu-şi la o parte părul de pe obraji, lăsînd să i se vadă privirile scînteietoare, care contrastau izbitor cu paloarea cadaverică a feţei — însă de ce s-a întîmplat aşa, nu nouă ne e dat să ştim ! Dar mai e un prizonier care n-a fost adus aici. Face parte din tribul tău ! Înainte ca huronul să plece triumfător, ascultaţi-l şi pe el !

Văzînd că Tamenund priveşte şovăitor în jur, unul din însoţitori strigă :

— E un şarpe vînzător ! O piele-roşie în solda jenghezilor ; îl pregătim pentru tortură !

— Să fie adus aici ! ordonă înţeleptul.

Tamenund recăzu din nou pe jilţ, în timp ce mai mulţi tineri indieni se pregăteau să-i execute ordinele. Se înstăpîni o linişte adîncă, auzindu-se clar doar freamătul frunzelor din pădurea din apropiere, la adierea vîntului de dimineaţă.

CAPITOLUL XXX

Dacă mă refuzaţi, voi face apel la legile voastre! Oare nu mai au nici o putere în Veneţia? Cer să fiu judecat! Răspundeţi, acceptaţi?

SHAKESPEARE
(Negutătorul din Veneţia)

Cîteva minute, nici un zgomot omenesc nu rupse tăcerea aşteptării. În sfîrşit, valurile mulţimii se desprinseră, lăsîndu-l să treacă pe Uncas, apoi se închiseră, înconjurîndu-l ca apele unei mări furioase. Toţi cei ce căutaseră să citească pe chipul înţeleptului ce are de gînd să facă priviră acum cu admiraţie mută statura zveltă, suplă şi plină de graţie a prizonierului.

Însă nici mulţimea din jurul lui, nici atenţia ce i se acorda nu părură să-l intimideze pe tînărul mohican. Uitîndu-se dîrz şi hotărît la cei adunaţi, înfruntă calm privirile duşmănoase ale şefilor şi atenţia curioasă a tinerilor. Cînd însă îl zări pe Tamenund, ochii îi scînteiară şi parcă nu mai ştiu ce se petrece în jurul lui. În sfîrşit, înaintă domol, cu un pas uşor, spre platforma pe care se afla înţeleptul, şi continuă să-l privească fără să fie observat, pînă ce unul din şefi îi spuse lui Tamenund că prizonierul sosise.

— Ce limbă o să vorbească prizonierul înaintea marelui Manitu? întrebă înţeleptul, fără a deschide ochii.

— Limba părinţilor săi: delawara! răspunse Uncas.

Această afirmaţie neaşteptată provocă o rumoare sălbatică şi ameninţătoare, asemănătoare răgetului leului, care anunţa că mînia mulţimii va fi fioroasă. Ştirea îl impresionă mult şi pe bătrîn, însă reacţia lui fu alta. Îşi acoperi ochii cu mîna, ca şi cum ar fi vrut să nu vadă asemenea

privelişte ruşinoasă pentru tribul său, şi repetă cu o voce înăbuşită cuvintele ce le pronunţase Uncas :

— Un delawar !... Am trăit destul ca să văd triburile lenapilor părăsindu-şi vetrele satelor lor, ca să se risipească precum o turmă de cerbi prin munţii irochezilor ! Am văzut securea unui popor străin doborînd pădurile — mîndria văilor — pe care vînturile cerului le-a cruţat. Am văzut fiarele munţilor şi păsările cerului ţinute prizoniere în wigwamurile oamenilor ! Însă n-am văzut încă un delawar atît de ticălos, încît să se strecoare tîrîndu-se ca un şarpe veninos în tabăra tribului său !

— Păsările au cîntat şi Tamenund le-a recunoscut viersul ! răspunse Uncas cu vocea lui obişnuită, blîndă şi armonioasă.

Înţeleptul tresări şi îşi înclină capul, ca şi cum ar fi vrut să prindă sunetele unei melodii ce n-o mai auzise de mult.

— Tamenund e oare pradă unui vis ? ! exclamă el. Ce glas aud ? Iarna ne-a părăsit fără să se mai reîntoarcă. Oare frumoasele zile vor reînvia pentru copiii lenapilor ?

O tăcere respectuoasă, solemnă, urmă cuvintelor bătrînului delawar. Cei care-l înconjurau — amăgiţi de vorbele lui tainice — crezură că e pradă unei minuni, că stă iarăşi de vorbă cu un duh, cu o inteligenţă superioară. Aşteptară deci cu spaimă ascunsă rezultatul acestei convorbiri. Totuşi, după o lungă pauză, unul din şefii cei mai vîrstnici, observînd că înţeleptul nu se mai preocupa de ce se petrecea în jurul lui, îndrăzni să-i amintească din nou că prizonierul fusese adus :

— Cel care se dă drept delawar tremură la cuvintele pe care le va rosti Tamenund ! zise el. Este un copoi care latră cînd jenghizii îi arată urmele !

— Iar voi sînteţi cîini care vă tîrîţi pe pămînt, cînd francezii vă aruncă resturile cerbilor pe care i-au vînat ! răspunse Uncas, privind grav, în jurul lui.

La această afirmaţie usturătoare — şi poate meritată — douăzeci de cuţite străluciră şi tot atîţia războinici se ridicară grăbiţi, însă ordinul uneia din căpetenii fu de ajuns să le potolească mînia, cel puţin pentru un moment. E adevărat că poate ar fi fost mult mai greu să-i liniştească, dacă Tamenund n-ar fi făcut un gest, arătînd că vrea să vorbească.

— Delawarule ! zise înţeleptul. Delawarule nedemn de acest nume, de multe ierni tribul meu n-a mai văzut strălucind un soare curat, şi războinicul ce-şi părăseşte tribul, cînd acesta e învăluit de norii restriştii, este de două ori trădător ! Legea lui Manitu este dreaptă şi de neclintit ! Ea va exista cît timp rîurile vor curge, cît timp se vor înălţa munţii, cît timp vor creşte şi se vor usca, şi vor cădea frunzele arborilor ! Această lege, copiii mei, vă dă toate drepturile asupra unui frate nedemn. Vi-l las să-i faceţi dreptate !

Nici o mişcare, nici un zgomot nu-l întrerupse pe Tamenund, de parcă fiecare îşi reţinea respiraţia, ca să nu piardă nici un cuvînt rostit de buzele profetului delawar. Cînd tăcu însă, strigăte de răzbunare izbucniră de pretutindeni, ceea ce dovedea intenţiile lor feroce şi sîngeroase. În mijlocul nesfîrşitelor urlete ale sălbaticilor, una din căpetenii anunţă că prizonierul va fi condamnat să sufere cumplita încercare a focului.

Cercul de indieni se desfăcu şi strigătele barbare de bucurie se pierdură în tumultul provocat de groaznicele pregătiri. Heyward — aproape în culmea desperării — lupta din răsputeri împotriva celor ce căutau să-l reţină. Ochi-de-Şoim începuse să se uite neliniştit în jur, ca şi cum ar fi căutat ajutor, iar Cora se aruncase din nou la picioarele patriarhului, pentru a-i implora mila.

În mijlocul frămîntării generale, doar Uncas rămăsese calm. Privea nepăsător preparativele ce se făceau pentru torturarea lui. Şi cînd călăii se apropiară pentru a-l lua, îi aşteptă dîrz şi demn. Unul — cel mai sălbatic şi fioros — apucă haina de vînătoare a tînărului războinic şi i-o smulse de pe corp ; apoi, cu un urlet groaznic, se aruncă asupra victimei fără apărare şi se pregăti să-l tîrască spre stîlpul torturii.

Deodată, în momentul în care sălbaticul ce se repezise la Uncas părea că nu mai e stăpînit de nici un simţămînt omenesc, se opri pe neaşteptate, ca şi cum o fiinţă supranaturală s-ar fi aşezat între el şi victimă. Ochii fiorosului delawar ieşiră parcă din orbite, deschise gura, dar nu putu să rostească un cuvînt. Era ca împietrit de uimire. În sfîrşit, ridicînd încet şi cu greu mîna dreaptă, arătă pieptul tînărului prizonier. Imediat mulţimea îl înconjură şi toţi contemplară, la fel de uimiţi, pe pieptul lui Uncas,

o mică broască țestoasă, tatuată cu cea mai mare grijă, într-o minunată culoare azurie.

Uncas se bucură un moment de acest triumf, privind la cei din jur cu un surîs falnic, apoi, depărtînd mulțimea cu un gest mîndru, înaintă cu înfățișarea unui rege ce intră în posesia statelor sale și luă cuvîntul cu o voce răsunătoare, care răzbătu peste murmurul de admirație ce se auzea de pretutindeni :

— Bărbați lenapi, rasa mea sprijină pămîntul [1] ! glăsui tînărul mohican. Șubredul vostru trib se sprijină pe carapacea mea ! Oare un delawar ar putea aprinde un foc în stare să mă ardă pe mine ? adăugă el, arătînd cu mîndrie desenul ce-i fusese tatuat pe piept. Sîngele care s-a născut dintr-o asemenea obîrșie ar stinge flăcările voastre. Rasa mea este mama triburilor !

— Cine ești tu ? întrebă Tamenund ridicîndu-se, emoționat mai mult de timbrul vocii, decît de cuvintele tînărului prizonier.

— Uncas, feciorul lui Chingachgook, fiul marei Unamis [2] — răspunse imediat prizonierul, înclinîndu-se înaintea bătrînului, în semn de respect pentru înțelepciunea și vîrsta sa înaintată.

— Lui Tamenund i se apropie ceasul ! exclamă înțeleptul. Ziua vieții lui e foarte aproape de noapte ! Mulțumesc marelui Manitu, care a trimis pe acela ce trebuie să-mi ia locul la vatra sfatului ! Uncas, fiul lui Uncas, a fost în sfîrșit găsit ! Ochii vulturului căruia i se apropie sfîrșitul să mai privească o dată soarele care răsare !

Tînărul înaintă falnic, cu pași ușori, pe marginea platformei, de unde putea fi văzut de mulțimea curioasă ce se frămînta în jurul lui. Tamenund privi îndelung statura-i mîndră și chipul însuflețit ; și în ochii bătrînului se putea citi cum își amintea de fericitele zile ale tinereții !

— Oare Tamenund mai e copil ? ! exclamă profetul cu vioiciune. Fost-a numai un vis că atîtea zăpezi au trecut peste mine, că tribul meu s-a împrăștiat ca nisipul deșertului, că jenghezii — mai numeroși ca frunzele pădurilor — s-au răspîndit pe aceste meleaguri pustii ? Săgeata lui Tamenund n-ar speria nici măcar un pui de cerb ! Brațul

[1] Aluzie la credința unor triburi sălbatice, după care pămîntul se sprijină pe o mare broască țestoasă. (n.t.)

[2] Marea Broască Țestoasă. (n.t.)

său e ca o ramură a unui stejar putred ! Melcul ar fi mai iute ca el, şi totuşi Uncas e în faţa lui, aşa cum era cînd au plecat împreună, ca să lupte împotriva albilor ! Uncas, pantera tribului său, fiul cel mai vîrstnic al lenapilor. Sagamorul cel mai înţelept dintre mohicani ! Delawari, care mă înconjuraţi, răspundeţi-mi, oare Tamenund doarme de o sută de ierni ?

Liniştea adîncă ce domni după aceste cuvinte dovedi că bătrînul fusese ascultat cu respect şi teamă. Nimeni nu îndrăzni să răspundă ; fiecare îşi ţinea răsuflarea, de frică parcă să nu piardă un cuvînt din cele ce ar fi vrut să mai spună. Însă Uncas, privindu-l cu respectul şi tandreţea unui copil scump, prinse să vorbească. Glasul lui era emoţionat, ca şi cum ar fi căutat să îndulcească tristul adevăr ce urma să-l reamintească bătrînului :

— Patru războinici din rasa lui au trăit şi au murit de cînd Uncas, prietenul lui Tamenund, conducea triburile în luptă ! Sîngele broaştei ţestoase a curs în sîngele mai multor şefi, însă toţi s-au întors în sînul pămîntului, de unde îşi au obîrşia, în afară de Chingachgook şi fiul lui ! glăsui Uncas.

— E adevărat, e adevărat ! răspunse înţeleptul, copleşit sub povara acestor triste amintiri, ce-i risipeau farmecul atîtor iluzii şi-i zugrăveau adevărata istorie a tribului său. Înţelepţii mi-au repetat adesea că doi din războinicii noştri cu sîngele curat se află în munţii stăpîniţi de jenghezi ! De ce locurile lor în jurul vetrei sfatului au fost libere timp atît de îndelungat ?

La aceste cuvinte, Uncas înălţă capul, pe care pînă acum îl ţinuse aplecat, în semn de respect, şi vorbi cu glas tare, ca să fie auzit de toată mulţimea, hotărît să explice o dată pentru totdeauna politica familiei sale :

— Odinioară, noi dormeam într-un loc de unde auzeam apele lacului sărat mugind cu furie ! Atunci eram stăpînii şi sagamorii ţării ! Însă, cînd am văzut pe albi pe ţărmurile fiecărui pîrîiaş, am pornit şi noi pe urmele cerbului care fugea în grabă spre fluviul tribului nostru ! Delawarii plecaseră ! Prea puţini războinici rămăseseră să-şi potolească setea din izvorul ce le era drag ! Atunci părinţii mei mi-au spus : Aici vom vîna ! Apele rîului se varsă în lacul sărat. Dacă am merge spre asfinţit, am găsi izvoare care-şi rostogolesc cursul spre marile lacuri cu apă dulce ! Dar acolo un mohican ar muri ca peştii de mare

ce ar fi obligaţi să trăiască în apă dulce. Cînd Manitu va fi gata şi va zice: „Veniţi!", vom coborî cursul fluviului pînă la mare şi ne vom relua bunurile. Aceasta este, delawari, credinţa copiilor broaştei ţestoase; ochii noştri sînt aţintiţi spre soare-răsare, nu spre soare-apune. Noi ştim de unde vine, însă nu cunoaştem unde se duce! Am zis!

Copiii lenapilor ascultau cu tot respectul impus de superstiţii, găsind un farmec ascuns în vorbirea ciudată şi plină de imagini a tînărului sagamor. Iar Uncas pîndea pe furiş efectul ce-l produsese scurta sa explicaţie şi, pe măsură ce observa că ascultătorii sînt mulţumiţi, vorbea cu un ton mai puţin autoritar. Privind mulţimea tăcută ce înconjura jilţul mai ridicat al lui Tamenund, zări pe Ochi-de-Şoim, ce era încă legat fedeleş. Coborî imediat de pe locul mai ridicat unde se afla, înlătură mulţimea, alergă spre prietenul său şi, luînd un cuţit, îi tăie legăturile. Apoi făcu un semn celor ce-l înconjurau să se împrăştie. Indienii, gravi şi atenţi, ascultară tăcuţi şi se aşezară din nou în cerc, în aceeaşi ordine ca mai înainte. Uncas, luîndu-l de mînă pe vînător, îl conduse la picioarele patriarhului:

— Tată — zise — priveşte pe acest alb; e un om drept şi prietenul delawarilor!

— Este un fecior al lui Miquon?

— Nu, este un războinic cunoscut de jenghezi şi temut de mingaşi.

— Cum a fost poreclit pentru faptele lui?

— Noi îi spunem Ochi-de-Şoim — preciză Uncas, folosindu-se de denumirea delawară — căci ochiul nu-l înşală niciodată. Mingaşii îl cunosc prea bine; le-a omorît mulţi războinici; ei îl numesc Carabină-Lungă!

— Carabină-Lungă! exclamă Tamenund, deschizînd ochii şi aţintindu-şi privirea asupra vînătorului. Copilul meu a avut dreptate dîndu-i numele de prieten?

— Dau acest nume aceluia ce a dovedit că-l merită! rosti Uncas calm şi sigur de el. Dacă Uncas este binevenit printre delawari, Ochi-de-Şoim trebuie de asemenea să fie pe lîngă prietenii mei!

— Mi-a ucis mulţi războinici tineri! Numele lui e vestit prin loviturile ce le-a dat lenapilor! zise Magua.

— Dacă un mingo îşi îngăduie să afirme o asemenea minciună în faţa unui delawar, dovedeşte doar că-i un mincinos! strigă vînătorul, care socoti că sosise momentul să respingă asemenea acuzaţii insultătoare. Am făcut să

piară mingaşi, nu neg ; uneori chiar lîngă focurile unde ţineau sfat ; însă, cu voinţă, mîna mea n-a făcut niciodată nici cel mai mic rău unui delawar. Asta-i cea mai cumplită calomnie şi oricine mă cunoaşte ştie că nu se potriveşte cu simţămintele mele, care mă îndeamnă să-i iubesc pe ei şi tot ce aparţine tribului lor !

Strigăte de bucurie se auziră în rîndurile luptătorilor, care se uitau unii la alţii, ca şi cum şi-ar fi dat seama de greşeala lor.

— Unde este huronul ? Crede că mi-a înşelat urechile ? întrebă Tamenund.

Cît despre Magua, e mai uşor să vă închipuiţi decît să vă descriu ce simţea în timpul acestei scene, cînd Uncas izbîndise. El înaintă totuşi cu îndrăzneală în faţa bătrînului, îndată ce auzi că i se pronunţase numele.

— Tamenund cel drept — spuse el — nu va păstra ceea ce un huron i-a împrumutat.

— Spune-mi, fiu al fratelui meu, străinul are asupra ta drepturile unui învingător ? glăsui înţeleptul, evitînd să se uite la chipul fioros al Vulpei-Şirete şi privind cu plăcere înfăţişarea deschisă şi sinceră a lui Uncas.

— Nici unul ! Pantera poate să cadă în cursele ce i se întind, însă datorită forţei ştie să scape.

— Dar asupra lui Carabină-Lungă ?

— Prietenul meu îşi bate joc de mingaşi ! Haide, huronule, întreabă pe ai tăi ce culoare are ursul !

— Asupra străinului şi a feţei albe, care au venit împreună în tabăra mea, are vreun drept ?

— Ei trebuie să călătorească liberi ! !

— Dar asupra femeii pe care huronul a încredinţat-o războinicilor mei ?

Uncas tăcu.

— Asupra femeii pe care mingo a adus-o în tabăra mea ? repetă grav Tamenund.

— Este a mea ! strigă Magua, făcînd un gest de triumf şi privind pe Uncas. Mohicanule, ştii că este a mea !

— Fiul meu tace ! zise Tamenund, căutînd să-i citească simţămintele pe expresia feţei.

— E adevărat ! răspunse Uncas în şoaptă.

Un moment domni liniştea. Era clar că mulţimea primise cu o totală neplăcere pretenţiile lui Magua. În sfîrşit, înţeleptul, care trebuia să hotărască, spuse cu o voce hotărîtă :

— Huronule, pleacă !

— Aşa cum a venit, sau se poate bucura de buna-credinţă a delawarilor ? întrebă vicleanul Magua. Wigwamul Vulpei-Şirete este gol ! Dă-i înapoi ce-i al lui !

Bătrînul se gîndi puţin şi, plecîndu-şi capul spre unul din venerabilii lui însoţitori, îl întrebă :

— Urechile mele aud bine ?

— A spus adevărul !

— Acest mingo e un şef ?

— Conducătorul tribului său !

— Fată ! Ce vrei ? Un mare războinic te ia de soţie ! Du-te, neamul tău nu se va stinge niciodată !

— Să pier mai bine de o mie de ori, decît să sufăr o asemenea umilinţă ! exclamă Cora, încremenită de spaimă.

— Huronule, sufletul ei este alături de cei ce se află în corturile părinţilor săi ! O soţie care nu intră de bunăvoie în wigwam, aduce nenorocire !

— Vorbeşte limba poporului ei ! reluă Magua, privindu-şi ironic victima. Este dintr-un neam de negustori şi vrea să se vîndă scump ! Marele Tamenund să hotărască !

— Ce vrei ?

— Magua nu vrea nimic mai mult decît ce a adus el însuşi aici.

— Ei bine, pleacă cu tot ce-ţi aparţine ! Marele Manitu nu dă voie ca un delawar să fie nedrept !

Magua înaintă şi apucă pe prizonieră de braţ. Delawarii se dădură înapoi, în linişte. Cît despre Cora, ca şi cum ar fi simţit că orice stăruinţă e de prisos, păru că se resemnase să se supună soartei.

— Opreşte-te, ai milă ! strigă Duncan, încercînd să se apropie de huron. Răscumpărarea ei o să te facă atît de bogat, cum n-a fost niciodată careva dintre ai tăi.

— Magua este o piele-roşie ! N-are nevoie de nimicurile albilor !

— Aur, argint, praf de puşcă, gloanţe, tot ce trebuie unui războinic vei avea în wigwamul tău ; tot ce are nevoie un mare şef !

— Vulpea-Şireată e tare ; s-a răzbunat ! strigă Magua, ameninţînd cu mîna cu care o clipă mai înainte apucase braţul Corei.

— Puternic stăpîn al lumii, oare asemenea crime sînt permise ? Te implor, Tamenund cel drept, înduplecă-te ! strigă Heyward, frîngîndu-şi mîinile în culmea desperării.

— Delawarul a vorbit ! răspunse înţeleptul închizînd ochii şi plecînd capul, ca şi cum şi-ar fi sleit toată bruma de energie ce o mai avea, trecînd prin atîtea emoţii. Bărbaţii nu vorbesc de două ori.

— E înţelept, e drept — zise Ochi-de-Şoim, făcînd semn lui Duncan să nu-l întrerupă — ca un şef să nu-şi piardă timpul, revenind asupra hotărîrii luate. Însă prudenţa cere de asemenea ca un războinic să gîndească adînc înainte de a zvîrli tomahawkul în capul prizonierului său. Huronule, nu te iubesc şi n-aş afirma de loc că un mingo m-a lăudat vreodată prea mult ! Nu-i prea greu să trag concluzia că dacă acest război nu se termină curînd, un mare număr din războinicii voştri o să afle cît îi costă dacă mă întîlnesc în pădure ! Aşadar, chibzuieşte serios, ce-i mai de preţ : să iei prizonieră o femeie în tabăra ta sau mai bine un luptător ca mine, pe care cei din tribul tău vor fi bucuroşi să-l ştie dezarmat.

— Carabină-Lungă îşi oferă viaţa pentru a răscumpăra pe prizonieră ? întrebă Magua, întorcîndu-se şovăind, deşi începuse să se depărteze cu victima lui.

— Nu, nu, n-am mers pînă acolo ! zise Ochi-de-Şoim, pe atît de rezervat, pe cît Magua părea de interesat ca să-i asculte oferta. Schimbul n-ar fi drept. Cea mai bună femeie din ţinutul frontierelor preţuieşte oare cît un războinic în plină putere, atunci cînd poate să aducă servicii poporului său ? Aş putea să consimt să intru acum în tabăra de iarnă — cel puţin pentru un timp — dacă îi dai drumul tinerei.

Magua dădu din cap cu dispreţ şi — neliniştit — făcu semn mulţimii să-l lase să treacă.

— Ei bine, ascultă ! adăugă vînătorul nehotărît, ca unul ce nu prea ştie bine ce vrea. Am să-ţi dau şi puşca mea, pe „Ucigătorul-de-Cerbi", pe deasupra. Crede pe un vînător priceput, nu găseşti nicăieri o puşcă la fel.

Magua nici nu socoti necesar să răspundă şi-şi continuă străduinţa de a-şi face drum prin mulţime.

— Poate o să fii mulţumit dacă mă oblig să învăţ pe tinerii tăi războinici să mînuiască arma asta ? adăugă vînătorul, însufleţindu-se pe măsură ce indianul era mai nepăsător.

Vulpea-Şireată porunci delawarilor, care continuau să facă zid în jurul lui, în nădejdea că va primi în cele din urmă propunerile vînătorului, să-i lase drumul liber ; îi ameninţă chiar, printr-un gest, că va apela din nou la judecata profetului lor.

— Cele hotărîte trebuie să se întîmple mai curînd sau mai tîrziu ! reluă Ochi-de-Şoim, privind mîhnit pe Uncas. Acest ticălos ştie ce avantaje are şi vrea să nu piardă nimic ! Uncas, Dumnezeu să te apere, băiatul meu. Te afli în mijlocul prietenilor tăi fireşti ; nădăjduiesc că vor ţine la tine la fel ca alţi prieteni pe care i-ai întîlnit şi care aveau sîngele neamestecat ! Cît despre mine, mai curînd sau mai tîrziu, tot trebuie să mor ! De altfel am puţini prieteni care-mi vor plînge moartea ! Unde mai pui că blestemaţii n-or să aibă linişte pînă n-or să-mi zboare creierii ! Aşa că două sau trei zile în plus nu prea au preţ pe răbojurile eternităţii ! Dumnezeu să te binecuvînteze ! adăugă el, privind din nou pe tînărul său prieten. Te-am iubit totdeauna, Uncas, pe tine şi pe tatăl tău, deşi nu avem pielea chiar de aceeaşi culoare şi cerul ne-a dat daruri diferite. Spune-i sagamorului că m-am gîndit totdeauna la el în momentele de grea cumpănă, iar tu adu-ţi aminte uneori de mine cînd eşti pe o cale bună, şi fii sigur, copilul meu, că — fie că există un cer sau două — e o potecă pe care oamenii cinstiţi e cu neputinţă să nu se întîlnească acolo. Ai să găseşti puşca în locul unde am ascuns-o ; ia-o şi păstreaz-o din iubire pentru mine. Şi ascultă-mă, băiatule, pentru darurile tale fireşti, nu-ţi interzice bucuria răzbunării ; foloseşte-te de ea cît poţi mai bine, cînd e vorba de mingaşi ! Asta o să-ţi mai aline durerea ce ţi-ar putea provoca moartea mea şi o să-ţi facă bine ! Huronule, îţi primesc propunerea ! Dă-i drumul tinerei ! Sînt prizonierul tău.

La auzul acestei oferte generoase, un murmur de aprobare se auzi pretutindeni şi nu fu un delawar — cît de cît simţitor — care să nu fie adînc mişcat de acest devotament atît de plin de curaj. Magua se opri şi păru că şovăie puţin, apoi, uitîndu-se la Cora cu o privire fioroasă şi plină de admiraţie, îşi schimbă pe neaşteptate expresia chipului, dovedind că hotărîrea sa e de nezdruncinat.

Cu o mişcare dispreţuitoare a capului, arătă că refuză această ofertă şi spuse cu o voce dîrză şi apăsată :

— Vulpea-Şireată este un mare şef ! Ştie ce vrea ! Haide ! Un războinic huron nu-şi pierde timpul cu flecăreli ! Să mergem !

Tînăra se dădu înapoi cu o înfăţişare demnă ; ochii-i scînteiară şi chipul i se roşi cînd simţi mîna ticăloasă a celui ce o persecuta.

— Sînt prizoniera ta — zise ea — şi sînt gata să te urmez, chiar pînă la moarte. Însă nu-i nevoie de violenţă — adăugă ea cu răceală. Întorcîndu-se apoi spre Ochi-de-Şoim îi spuse : Om generos, îţi mulţumesc din toată inima ! Oferta ta era de prisos ; n-aş fi putut s-o accept. Însă poţi să-mi fii încă de folos, chiar dacă nu-ţi îndeplineşti nobilele tale hotărîri. Priveşte pe această nefericită, pe care durerea o copleşeşte ; nu o părăsi pînă nu o conduci la aşezările oamenilor civilizaţi. Nu-ţi voi spune — exclamă ea, strîngînd în mîinile ei delicate mîna aspră a vînătorului — că tatăl meu te va recompensa ! Oameni ca tine nu pot fi plătiţi cu nimic ! Însă îţi va mulţumi, te va binecuvînta ! Ah ! Crede-mă, binecuvîntarea unui bătrîn are preţ în faţa cerului ! De-ar da Dumnezeu s-o primesc chiar din gura lui, în aceste momente groaznice !

Vorbise emoţionată, cu vocea întretăiată, şi cînd tăcu se apropie de Duncan — care îi sprijinea sora ce leşinase — şi i se adresă cu o voce caldă, ce dădea viaţă simţămintelor pe care le încerca acum :

— Nu-i nevoie să-ţi mai amintesc să veghezi asupra comorii pe care o ai. O iubeşti, Heyward, şi iubirea dumitale ar putea să-i ascundă toate defectele, dacă ar avea vreunul. E bună, blîndă, duioasă — atît cît poate fi o muritoare. Această frunte imaculată nu este decît o imagine a purităţii sufletului ei — adăugă, mîngîind minunatul păr blond ce acoperea fruntea Alicei. Cîte calităţi n-ar trebui să mai adaug ! Însă despărţirea asta e sfîşietoare ! Trebuie să-mi fie milă de voi şi de mine !

Cora se aplecă şi strînse în braţe pe nenorocita sa soră. După ce o sărută cu nespus drag, se ridică, şi paloarea morţii i se întipărise pe chip, deşi nici o lacrimă nu-i curgea din ochii strălucitori. Apoi se întoarse spre sălbatic şi zise demnă :

— Acum, domnule, sînt gata să te urmez !

— Da, pleacă ! strigă Duncan, încredinţînd pe Alice braţelor unei tinere indiene. Pleacă, Magua, pleacă ! Delawarii au legile lor, care îi împiedică să te oprească ! Însă eu n-am aceleaşi motive ca ei ! Pleacă, monstrule, pleacă ! Cine te opreşte ?

E greu să descriem chipul lui Magua, cînd auzi ameninţarea că-l va urma. Un moment îl cuprinse o bucurie extraordinară, pe care şi-o stăpîni îndată, luîndu-şi o înfăţişare gravă, ce îl făcea şi mai perfid.

— Pădurile sînt libere ! Mînă-Spartă poate să ne urmeze !

— Opreşte-te ! strigă Ochi-de-Şoim, apucîndu-l pe Duncan de braţ şi căutînd să-l reţină cu forţa. Nu-l cunoşti pe monstrul acesta ! Îţi întinde o cursă şi moartea...

— Huronule ! zise Uncas, care, supunîndu-se obiceiurilor tribului său, ascultase atent tot ce se petrecuse. Huronule, dreptatea delawarilor aparţine lui Manitu ! Priveşte soarele ! Acum străluceşte în ramurile acestor arbori ! Cînd nu le va mai lumina, războinicii mei vor fi pe urmele tale !

— Croncăne, gioară ! zise insultător Magua. Loc ! adăugă el, privind mulţimea care se dădea încet deoparte, pentru a-i deschide drum. Unde sînt femeile delawarilor ? O să vină oare să-şi încerce săgeţile şi puştile împotriva wyandoţilor ? Cîini, iepuri, hoţi, vă scuip în faţă !

Aceste insulte aruncate la plecare fură primite cu o tăcere posomorîtă. Magua luă triumfător drumul pădurii, urmat de prizoniera sfîşiată de durere. Îl ocroteau legile inviolabile ale ospitalităţii delaware.

FLUELLEN : Uciderea celor care rămîn în urmă şi a purtătorilor de bagaje este cu totul împotriva legilor războiului ; este o laşitate, după cum vedeţi, o laşitate fără seamăn în această lume.

SHAKESPEARE
(Henric al V-lea)

Cît timp Magua şi victima lui se mai zăriră, mulţimea rămase nemişcată, ca şi cum o putere supranaturală, care-l proteja pe huron, ar fi ţintuit-o locului. Îndată însă ce dispărură, un tumult năprasnic izbucni de pretutindeni. Uncas rămase pe dîmbul pe care se urcase, cu ochii ţintă la Cora, pînă cînd straiele ei se confundară cu verdele pădurii. Atunci coborî şi, străbătînd tăcut mulţimea ce-l înconjura, intră în coliba de unde venise.

Unele din căpeteniile cele mai de seamă — şi mai prevăzătoare — observînd mînia care sticlea în ochii lui Uncas, îl urmară în locul unde se hotărîse să mediteze asupra măsurilor ce trebuiau luate. Curînd se retrase şi Tamenund şi se porunci femeilor şi copiilor să se împrăştie. Acum tabăra lua înfăţişarea unui stup, ale cărui albine aşteptau sosirea reginei lor, pentru a porni o expediţie importantă pe meleaguri îndepărtate.

Un tînăr războinic ieşi în sfîrşit din coliba unde intrase Uncas şi cu paşi gravi, însă hotărîţi, se îndreptă spre un pin pitic, care-şi înfipsese rădăcinile în pămîntul pietros. Îi smulse aproape toată scoarţa şi se întoarse în coliba de unde venise. Apoi ieşi un alt războinic, care-i smulse aceluiaşi pin toate ramurile, lăsîndu-i trunchiul golaş. Îi urmă un al treilea, care zugrăvi pomul cu dungi late, stacojii. Aceste desene, ce arătau planurile de război ale conducătorilor tribului, fură primite de cei de faţă într-o tăcere adîncă şi posomorîtă. În

sfîrşit, se arătă chiar mohicanul, despuiat de straie, nepăstrînd decît brîul.

Uncas se apropie încet de pinul pitic şi prinse îndată să danseze în jurul lui, cu paşi măsuraţi, ridicînd din cînd în cînd vocea, pentru a face să se audă sunetele sălbatice şi ciudate ale cîntecului său de război. Uneori erau duioase şi jalnice, ca ciripitul unei păsări ; alteori deveneau pe neaşteptate dîrze şi fioroase. Cîntecul de război se compunea dintr-un mic număr de cuvinte, repetate cu stăruinţă ; începea printr-un fel de imn sau invocaţie adresată divinităţii, anunţa apoi planurile războinicului, iar sfîrşitul ca şi începutul erau un omagiu adus Marelui Spirit. Cum nu putem să traducem limba melodioasă şi expresivă pe care o vorbea Uncas, o să redăm măcar sensul cuvintelor :

„Manitu ! Manitu ! Manitu ! Eşti bun ! Eşti mare ! Eşti înţelept ! Manitu ! Manitu ! Eşti drept !

În ceruri, în nori — ah ! — zăresc o mulţime de pete ; unele sînt negre, altele sînt roşii ! Oh, cîte pete sînt în ceruri !

În păduri şi în văzduh, pretutindeni, aud strigătul, prelungul strigăt de război ! Ah, în păduri, strigătul, prelungul strigăt de război a răsunat !

Manitu ! Manitu ! Manitu ! Eu sînt slab, tu eşti tare ! Manitu, ajută-mă !"

La sfîrşitul fiecărei strofe, Uncas prelungea ultimul sunet, dînd glasului său timbrul ce se potrivea cu simţămîntul care-l exprima. După prima strofă, vocea sa luă un ton solemn, prin care arăta veneraţia ; după a doua — energia ; cea de a treia se termină cu fiorosul strigăt de război, care parcă reda tot tumultul groaznic al bătăliei ; la ultima, mlădierea vocii fu blîndă, umilă, mişcătoare, ca la început. Repetă de trei ori cîntecul şi de trei ori ocoli arborele dansînd.

După primul ocol, o căpetenie a lenapilor — grav şi venerabil — îi urmă exemplul şi începu să dănţuiască, cîntînd alte cuvinte, însă pe o melodie asemănătoare. Pe rînd, alţi războinici prinseră să danseze. Curînd toţi cei care se bucurau de oarecare prestigiu şi faimă dansară. Acum însă, înfăţişarea războinicilor deveni mai sălbatică, mai fioroasă ; ochii căpeteniilor scînteiau ameninţători, şi pe măsură ce cîntau, cădeau într-o stare de extaz, iar glasurile le deveneau surde, dogite. În acest moment, Uncas îşi înfipse secu-

rea în pin și scoase înfiorătorul strigăt de război, arătînd că își asuma conducerea expediției plănuite.

Acesta fu semnalul care redeșteptă în trib toate pasiunile lui războinice amorțite. Mai mult de o sută de tineri, care pînă atunci se stăpîniseră din pricina vîrstei lor fragede, se năpustiră cu furie asupra trunchiului arborelui — ce simboliza dușmanul — și-l ciopîrțiră în numeroase bucăți.

Entuziasmul lor fu contagios. Toți războinicii tăbărîră asupra resturilor copacului, fărîmîndu-le cu atîta furie, parcă ar fi sfîrtecat membrele însufletite ale victimelor. Cuțite și securi scînteiară pretutindeni. În sfîrșit, exaltarea și bucuria sălbatică ce însufleța pe toți războinicii dovedeau fără putință de tăgadă că expediția începea sub auspicii bune și că războiul va fi crîncen.

După ce dăduse primul semnal, Uncas părăsise cercul și, privind soarele, văzu că răgazul acordat lui Magua trecuse. Un strigăt energic, însoțit de un gest dîrz dădu de veste și celorlalți războinici ; mulțimea se grăbi să înceteze simulacrul de război și începu să se pregătească pentru o expediție adevărată.

În cîteva clipe, tabăra luă altă înfățișare. Războinicii, care erau tatuați și înarmați, deveniră atît de calmi, parcă n-ar fi simțit nici un fel de emoție. Femeile ieșiră din colibe scoțînd strigăte de veselie și de durere, încît nu știai ce să crezi : sînt bucuroase sau triste. Nici una însă nu stătea locului : unele cărau ce aveau mai de preț ; altele se grăbeau să pună la adăpost de pericol pe copii sau pe rudele nevolnice ; toate însă se îndreptau spre pădurea care se desfășura la poalele muntelui, ca un bogat covor de verdeață.

Tamenund se retrase de asemenea — calm și demn — după o scurtă și mișcătoare convorbire cu Uncas, de care înțeleptul se despărți cu regretul unui tată care și-a regăsit fiul pierdut de timp îndelungat. Duncan, după ce dusese pe Alice într-un loc sigur, se întoarse la vînător cu ochii strălucitori, dovedind astfel interesul purtat evenimentelor ce se pregăteau.

Însă Ochi-de-Șoim era prea obișnuit cu tot ritualul acesta al cîntecelor de război, ca să mai fie emoționat și să trădeze sentimentele ce-l frămîntau. Se mulțumea să observe numărul și valoarea războinicilor care își manifestaseră dorința să-l urmeze pe Uncas la luptă. Curînd păru mulțumit, văzînd că entuziasmul tînărului șef electrizase pe toți băr-

baţii în stare să poarte arme. Atunci hotărî să trimită pe un băieţaş să-i aducă „Ucigătorul-de-Cerbi" şi puşca lui Uncas de la marginea pădurii, unde le ascunsese cînd se apropiaseră de tabăra delawarilor. Luaseră atunci măsura asta, pe de o parte pentru ca armele să nu sufere soarta lor, iar pe de altă parte, pentru a se putea amesteca printre străini, fără a da de bănuit. Aşa, neînarmaţi, păreau mai curînd nişte sărmani călători. Vînătorul, cu prudenţa lui obişnuită, trimise pe altcineva să-i aducă preţioasa armă la care ţinea atît de mult. Ştia că Magua venise în tabără însoţit de un detaşament numeros şi că huronul pîndea de-a lungul pădurii orice mişcare a noilor lui duşmani. În situaţia aceasta, îndrăzneala i-ar fi fost fatală, iar orice alt războinic ar fi plătit cu viaţa acest curaj ; însă un copil putea să intre în pădure fără să dea de bănuit, şi poate duşmanii nici n-ar fi observat ce are de gînd, decît cînd ar fi fost prea tîrziu ca să-l mai împiedice. Cînd Heyward se apropie de el, Ochi-de-Şoim aştepta îngrijorat reîntoarcerea copilului.

Acesta, un băieţandru îndemînatic, de îndată ce primise instrucţiunile vînătorului, plecase tremurînd de speranţă şi bucurie, fericit că inspirase o asemenea încredere şi hotărît să fie demn de ea. Aşa că urmă nepăsător marginea luminişului şi nu intră în pădure decît cînd ajunse în apropierea locului unde fuseseră ascunse armele. Curînd dispăru în tufişuri şi se tîrî ca o şopîrlă spre comoara dorită. Nu întîrzie s-o descopere, căci reapăru imediat, purtînd cîte o puşcă în fiecare mînă şi alergînd în goana mare prin strîmta trecătoare care despărţea pădurea de platoul ceva mai ridicat, pe care se întindea satul. Ajunsese la poalele stîncilor şi începuse să le urce sprinten, cînd o împuşcătură răsună din pădure, dovedind cît de just fusese raţionamentul vînătorului. Copilul răspunse printr-un strigăt dispreţuitor ; însă imediat un al doilea glonţ porni din altă parte a pădurii. Chiar atunci, copilul ajunse pe platou şi, ridicînd puştile cu un aer triumfător, se îndreptă mîndru, ca un cuceritor, spre vestitul vînător, care-i făcuse cinstea să-i încredinţeze o misiune atît de glorioasă.

Cu toată grija deosebită ce purtase tînărului său mesager, bucuria de a fi din nou în posesia „Ucigătorului-de-Cerbi" îi înlătură un moment orice altă preocupare. După ce cercetă cu o aruncătură de ochi — vie şi inteligentă — dacă scumpa-i armă nu suferise ceva, trase încărcătorul de mai multe ori, asigurîndu-se că-i în bună stare, apoi se în-

toarse spre copil, întrebîndu-l cu bunătate şi grijă dacă era rănit. Băiatul îl privi mîndru, dar nu răspunse nimic.

— Biet copil, ticăloşii ţi-au străpuns braţul! exclamă vînătorul, observînd că o rană mare îi sîngera sub umăr. Însă cîteva frunze strivite de arin au să te vindece ca prin farmec. Ai început devreme ucenicia de războinic, curajosul meu copil, şi pari hărăzit să duci în mormînt multe cicatrice glorioase! Cunosc tineri războinici care au făcut fapte de ispravă în destule lupte şi care n-au asemenea semne mîndre! Haide, într-o bună zi ai să fii un adevărat şef! adăugă el, terminînd pansamentul tînărului rănit.

Băiatul se depărtă, mai mîndru de sîngele ce-i curgea decît un curtean îngîmfat, care ar fi primit o însemnată decoraţie; se duse îndată lîngă prietenii lui de joacă, care îl admirau şi invidiau.

Însă, într-o împrejurare atît de gravă, cînd războinicii erau preocupaţi de treburi foarte importante, acest act izolat de curaj trecu neobservat, deşi într-o împrejurare mai liniştită ar fi fost deosebit de apreciat. Totuşi, întîmplarea le făcuse cunoscute delawarilor poziţia şi planurile duşmanilor. În consecinţă, un detaşament de tineri războinici plecă imediat, spre a izgoni pe huronii ce se ascunseseră în pădure, însă, între timp, aceştia văzînd că fuseseră descoperiţi, se retrăseseră. Delawarii îi urmăriră pînă la oarecare distanţă de tabără, apoi se opriră, pentru a aştepta noi ordine, de teamă să nu cadă în vreo cursă.

În acest timp, Uncas — căutînd să-şi ascundă neliniştea ce-l frămînta — îşi adună căpeteniile şi le împărtăşi planul de bătaie. Îl prezentă pe Ochi-de-Şoim ca pe un războinic încercat, pe care îl socotise întotdeauna demn de întreaga lui încredere. Văzînd că toţi se grăbeau să-l primească deosebit de favorabil pe prietenul lui, îi dădu comanda unui detaşament de douăzeci de războinici îndrăzneţi şi hotărîţi, ca şi el. Le explică apoi delawarilor rangul pe care-l avea Heyward în trupele jenghezilor şi rugă să-i acorde aceleaşi onoruri, însă Duncan ceru să lupte ca voluntar, alături de vînător. După ce dădu aceste ordine, numi diferite căpetenii în posturile mai importante şi, fiindcă timpul era preţios, dădu semnalul de plecare. În curînd, peste două sute de războinici porniră în marş, bucuroşi, însă tăcuţi.

Intrară în pădure fără nici o teamă şi merseră cîtva timp fără să întîlnească pe nimeni care ar fi avut de gînd să li se împotrivească sau să le dea lămuririle necesare. Cînd

făcură un scurt popas — într-un loc unde arborii îi fereau să fie văzuţi — căpeteniile ţinură o scurtă consfătuire, pe şoptite. Se propuseră mai multe planuri de acţiune, dar nici unul nu satisfăcu pe nerăbdătorul Uncas. Dacă s-ar fi lăsat tîrît de temperamentul său impulsiv, şi-ar fi condus războinicii în luptă fără să se mai sfătuiască, însă ar fi jignit tradiţiile compatrioţilor săi, înşelîndu-le încrederea ce-i acordaseră ; aşa că ascultă atît propunerile pline de prudenţă, pe care firea lui impetuoasă le ura, cît şi sfaturile ce-i păreau nevolnice, atunci cînd se gîndea la primejdiile prin care trecea Cora şi la obrăznicia lui Magua.

După ce se sfătuiră puţin, fără rezultat, văzură apărînd în depărtare un bărbat. Era singur şi venea din partea unde trebuia să se afle duşmanul. Mergea atît de repede, încît părea o ştafetă aducînd propuneri de pace. Cînd ajunse la două-trei sute de paşi de pădurea la adăpostul căreia avea loc sfatul delawarilor, şovăi puţin, părînd nehotărît ce drum să urmeze. În sfîrşit se opri. Toate privirile se îndreptară spre Uncas, ca şi cum l-ar fi întrebat ce trebuiau să facă.

— Ochi-de-Şoim nu trebuie să-i mai vadă niciodată pe huroni ! şopti tînărul şef.

— Ţi-a sosit ceasul ! zise vînătorul, laconic, aplecînd vîrful puştii prin frunziş. Părea că se pregăteşte să tragă. Deodată, în loc să apese pe trăgaci, puse liniştit arma pe pămînt şi prinse să rîdă, după cum îi era obiceiul.

— Ce caraghioslîc ! Luasem pe amărîtul ăsta drept un mingo ! Însă pe cînd ochiam şi alegeam locul cel mai potrivit unde să-i trimit glonţul — ai să vezi Uncas — l-am recunoscut pe cîntăreţul nostru ! Cu alte cuvinte, este zăpăcitul pe care-l numim Gamut şi a cărui moarte n-ar folosi nimănui ; pe cînd trăind ne poate fi util, dacă o să mai facă şi altceva decît să cînte. Cum sper că nu mi-am pierdut minunata mea voce, o să audă sunete mai plăcute decît detunăturile „Ucigătorului meu de Cerbi" !

Spunînd aceste cuvinte, Ochi-de-Şoim se tîrî printre tufişuri, pînă ajunse într-un loc de unde David îl putea auzi ; acolo încercă să execute acelaşi „concert !" încîntător, datorită căruia străbătuse în condiţii atît de fericite tabăra huronilor. Gamut avea urechea prea fină şi exersată ca să nu recunoască sunetele pe care le mai auzise o dată ; îşi dădu seama imediat de unde veneau. De altminteri, ar fi fost şi greu pentru altul, decît Ochi-de-Şoim, să producă o asemenea „melodie" ! Aşa că, îndată ce o auzi, parcă ar fi

scăpat de o grea povară ; prinse să alerge în direcţia de unde venea vocea, ceea ce pentru el era la fel de uşor ca pentru un războinic care se îndreaptă spre locul unde bubuie tunul. Îndată descoperi pe cîntăreţul ascuns al minunatei melodii de urs.

— Aş vrea să ştiu ce or să creadă huronii de isprava asta — zise vînătorul, în timp ce-şi lua prietenul de braţ, să-l conducă la delawari. Dacă ticăloşii sînt prin preajma noastră şi ne-au auzit, au să spună că acum sînt doi nebuni, în loc de unul ; dar aici sîntem în siguranţă — adăugă el, arătînd pe Uncas şi trupa lui. Acum povesteşte-ne — într-o engleză omenească — ce urzesc mingaşii, fără să ne mai tragi vreo cîntare !

David privi în jur şi, văzînd chipurile posomorîte ale căpeteniilor ce îl înconjurau, la început se înspăimîntă, dar, dumirindu-se din ce trib făceau parte, se linişti îndeajuns pentru a putea răspunde.

— Păgînii se pregătesc de luptă ! zise David. Mă tem că au gînduri rele. Au urlat, au făcut o zarvă şi un tărăboi drăcesc în casele lor, încît a trebuit să fug, ca să-mi găsesc linişte, în tabăra delawarilor !

— Urechile tale n-ar fi avut nimic de pierdut, dacă ai fi fost puţin mai prevăzător ! răspunse vînătorul. Dar să lăsăm asta ! Unde sînt huronii ?

— S-au ascuns în pădure, între locul ăsta şi satul lor, şi sînt în număr atît de mare, încît cred că-i mai prudent să vă reîntoarceţi imediat.

Uncas privi dîrz şi plin de încredere la tovarăşii lui, apoi întrebă :

— Magua e cu ei ?

— Da ! A dus în peşteră şi a lăsat-o acolo pe tînăra ce a stat la delawari, şi imediat, ca un lup furios, a luat conducerea sălbaticilor din tribul lui. Nu ştiu ce l-o fi înfuriat aşa !

— Zici c-a lăsat-o în peşteră ? exclamă Heyward. Din fericire, acum ştiu unde se află ! N-am putea găsi un mijloc s-o eliberăm imediat ?

Uncas îl privi fix pe vînător, înainte de a-l întreba :

— Ce crede Ochi-de-Şoim ?

— Dă-mi-i pe cei douăzeci de oameni ! Am s-o iau pe la dreapta, de-a lungul rîului, trecînd pe lîngă vizuinele castorilor, şi o să mă duc să mă întîlnesc cu sagamorul şi colonelul Munro. De acolo o să auziţi curînd strigătul nos-

tru de război, vîntul o să-l aducă fără greutate. Atunci, Uncas, să-i goneşti în faţa ta, iar cînd o să fie în bătaia puştilor noastre — pe cuvîntul meu de vînător — o să-i fac să se îndoaie ca un arc de lemn de frasin. Apoi, vom intra în sat şi ne vom duce drept la peşteră, s-o eliberăm pe fată. Domnule maior, nu-i un plan prea savant, însă cu îndrăzneală şi răbdare putem să-l executăm !

— Îmi place al naibii planul ăsta ! Trebuie să încercăm să-l realizăm numaidecît ! exclamă Duncan, bucurîndu-se că eliberarea Corei era apropiată.

După ce se sfătuiră puţin, planul fu aprobat ; nu mai rămînea decît să-l explice căpeteniilor delaware. Împlinind şi această obligaţie, fiecare se duse să-şi ocupe postul încredinţat.

CAPITOLUL XXXII

Însă nenorocirile s-au răspîndit pînă departe şi focurile de înmormîntare s-au ţinut lanţ, pînă cînd marele rege a trimis la Chorysa — fără răscumpărare — pe fata cu ochii negri.

POPE
(Traducere din Homer)

În timp ce Uncas îşi aşeza trupa în ordine de bătaie, în pădure domnea o linişte adîncă ; în afară de această trupă, nici ţipenie nu părea să se mai afle în adîncul ei, întocmai ca în ceasul cînd o crease Dumnezeu. Pretutindeni unde privirea s-ar fi strecurat printre arborii deşi, n-ar fi descoperit nimic ce ar fi putut să dea de bănuit sau care să tulbure tăcerea ce se înstăpînise.

Dacă uneori vreo pasăre mişca frunzişul copacilor sau o veveriţă lăsa să cadă o nucă, atrăgînd o clipă atenţia delawarilor, această tulburare trecătoare a tăcerii făcea apoi liniştea mai adîncă ; nu se mai auzea decît freamătul vîntului prin vîrfurile copacilor acestui codru, ce se întindea pe o mare suprafaţă a regiunii.

După liniştea profundă ce domnea în această parte a pădurii, ce despărţea pe delawari de satul duşmanilor lor, s-ar fi zis că nici picior de om nu trecuse vreodată pe acolo : totul era într-o stare de nemişcare, de repaus complet. Însă Ochi-de-Şoim, care primise misiunea să conducă expediţia principală, cunoştea prea bine firea acelora pe care trebuia să-i înfrunte, ca să se încreadă în aceste aparenţe înşelătoare.

Cînd micul său detaşament se adună din nou, vînătorul îşi luă „Ucigătorul-de-Cerbi" sub braţ şi, făcînd semn tovarăşilor săi să-l urmeze, se reîntoarse pînă la malul rîuleţului pe care-l traversaseră la venire. Aci se opri, pînă cînd toţi

războinicii lui îl ajunseră ; cînd se adunară cu toţii în jurul său, îi întrebă în delawară :

— Ştie careva unde se varsă rîuşorul ăsta ?

Un delawar întinse mîna, deschise două degete şi, arătînd întîlnirea a două cursuri de apă, răspunse :

— Înainte ca soarele să asfinţească, rîuşorul se varsă în rîul cel mare. Apoi, făcînd un nou gest expresiv, adăugă : Cele două ape împletite fac una singură pentru castori.

— Aşa socoteam şi eu, după cursul ce-l urmează şi după poziţia munţilor — reluă vînătorul, îndreptîndu-şi privirea pătrunzătoare spre vîrfurile copacilor. Războinicilor, noi o să ţinem malurile rîuşorului, pînă o să dăm de urmele huronilor.

Indienii aprobară printr-o scurtă aclamare — după obiceiul lor — însă, văzînd că şeful lor se pregăteşte el însuşi să le arate drumul, cîţiva dintre ei îl făcură să înţeleagă prin semne că se întîmplase ceva. Ochi-de-Şoim îi înţelese şi întorcîndu-se numaidecît văzu că maestrul de cînt se luase după ei.

— Ştii, prietene — îi spuse vînătorul, cu un ton grav şi chiar cu oarecare mîndrie că i se încredinţase o comandă atît de importantă — ştii că acest detaşament este alcătuit din războinici viteji, aleşi pentru o expediţie periculoasă şi comandată de unul care, fără a folosi fraze sforăitoare, are de gînd să-şi facă datoria pînă la capăt ? Poate n-or să se scurgă nici zece minute şi o să avem prilejul să trecem peste corpul unui huron — viu sau mort.

— Deşi nu mi s-a spus ce ai de gînd să faci, ostaşii tăi mi-au amintit de copiii lui Iacob, cînd au pornit să lupte împotriva sichemiţilor, pentru că şeful lor a vrut să ia de soţie pe o femeie dintr-o seminţie care era ocrotită de Dumnezeu — răspunse David, al cărui chip se însufleţise. Privirile-i, de obicei senine şi nepăsătoare, străluceau acum de un foc lăuntric. Ştii prea bine, am călătorit mult cu acea tînără fată, am stat timp îndelungat în preajmă-i, în feluri te împrejurări ; şi deşi nu sînt războinic şi n-am nici sabie, nici cucură de săgeţi, vreau totuşi să fac şi eu ceva pentru ea !

Vînătorul şovăi, ca şi cum ar fi chibzuit ce urmări ar fi putut să aibă o înrolare atît de ciudată.

— Nu ştii să mînuieşti nici o armă ! îi spuse el după o clipă de gîndire. N-ai nici puşcă, lasă-ne pe noi ! Mingaşii o să ne dea în curînd înapoi ce au luat.

— Dacă nu sînt lăudăros şi crud cum era Goliat, n-am uitat pilda copilului evreu — răspunse David, scoţînd o praştie de sub straie. Din copilărie am învăţat să mînuiesc această armă. Nădăjduiesc că n-am pierdut cu totul încă obiceiul.

— Hei! exclamă Ochi-de-Şoim, privind dispreţuitor praştia şi şorţul lui din piele de cerb. Ar fi bună la ceva, dacă ar trebui să ne apărăm împotriva săgeţilor sau măcar a cuţitelor. Însă aceşti mingaşi au fost înzestraţi de francezi cu puşti bune. Totuşi, fiindcă ai darul — după cît se pare — să treci prin foc fără să ţi se întîmple nimic şi pentru că pînă acum ai avut noroc... Domnule maior, de ce n-ai pus piedica la puşcă? Dacă tragi un singur glonţ înainte de timpul potrivit, înseamnă că ne curăţăm cu toţii fără nici un folos! Cîntăreţule, dacă vrei, poţi să ne urmezi! Poate o să ne fii de folos în timpul luptei.

— Prietene, îţi mulţumesc — răspunse David, care, la fel ca regele biblic, al cărui nume era mîndru că-l poartă, îşi umplu şorţul cu pietrele ce se găseau pe malul rîului. Deşi n-am prea multă pregătire în materie de omor, aş fi fost mîhnit dacă te-ai fi împotrivit să vă urmez.

— Nu uita însă că am venit aici să ne batem, nu să facem muzică! adăugă vînătorul, privindu-l cu prietenie. Gîndeşte-te că în afară de strigătul de război, care o să izbucnească de pretutindeni cînd va veni ceasul, nu trebuie să se audă alt zgomot decît detunăturile puştilor.

David aprobă respectuos din cap, arătînd că primeşte condiţiile ce i se puneau, iar Ochi-de-Şoim, cercetîndu-şi luptătorii din nou, cu privirea, ca şi cum i-ar fi trecut în revistă, dădu ordinul de plecare.

Urmară cursul rîului pe distanţă de o milă. Malurile abrupte îi adăposteau de vederea celor ce i-ar fi pîndit, iar desimea tufişurilor care acopereau malurile le îngăduia de asemenea să poată înainta fără să fie văzuţi; totuşi, în timpul marşului, luară toate măsurile de prevedere, pe care obişnuiesc să le ia indienii cînd se pregătesc de atac. De o parte şi de alta a rîului, cîte un delawar, trimis înainte, mai mult se căţăra decît mergea, cu privirea mereu aţintită spre pădure, deîndată ce dădea de un loc deschis. Dar aceasta nu era totul; nu treceau cîteva minute fără ca detaşamentul să nu se oprească, ascultînd dacă nu se aude vreun zgomot, cu o atenţie pe care greu şi-o pot închipui cei ce nu cunosc rosturile pădurii. Nu se întîmplă însă nimic şi

ajunseră la locul unde pîrîiaşul se vărsa în rîu, fără ca să fie descoperiţi. Vînătorul ordonă atunci din nou un popas şi prinse să cerceteze cerul :

— Cred că o să avem o zi bună ca să-i atacăm — îi spuse în engleză lui Heyward, privind norii ce începuseră să se adune pe cer. Cînd soarele dogoreşte şi puşca străluceşte, nu ochești ca lumea. Totul ne favorizează. Huronii au vîntul împotriva lor, aşa că fumul se va îndrepta spre ei, ceea ce nu-i un avantaj de dispreţuit ; în timp ce noi putem trage în voie, fără ca nimic să ne împiedice ţinta. Acum se termină umbra care ne ocroteşte ; de aici, castorul e de sute de ani stăpîn al malurilor acestui rîu. Uite cîte trunchiuri de copac a folosit ; puţini arbori mai sînt întregi.

Ochi-de-Şoim zugrăvise în cîteva cuvinte destul de bine priveliştea ce se oferea ochilor. Rîul avea un curs neregulat ; cînd se abătea într-o albie strîmtă, săpată în stîncă, cînd se lărgea în văi adînci, formînd întinse heleştee. Pretutindeni, pe malurile lui, se vedeau trunchiuri putrezite de copaci, cu formele cele mai variate ; de la buturugile găunoase, pînă la ramurile de curînd despuiate de scoarţa care le apără seva misterioasă, ce le dă viaţă. Cîteva ruine acoperite de muşchi păreau să nu fi fost cruţate de vreme decît pentru a veni drept mărturie că o generaţie locuise odinioară aceste singurătăţi, generaţie din care nu mai rămăseseră alte urme.

Niciodată vînătorul nu cercetase cu mai mult interes şi grijă fiecare colţişor al aşezării din faţa lui. Ştia că locuinţele huronilor se aflau cel mult la o jumătate de milă şi, temîndu-se de o cursă, era neliniştit că nu observă nici cea mai mică urmă a duşmanilor.

De cîteva ori fusese ispitit să dea semnalul de atac şi să caute să ia satul prin surprindere, însă experienţa îl făcea în acelaşi timp să-şi dea seama cît de primejdioasă era o asemenea încercare. Aşa că asculta încordat, cu cea mai mare băgare de seamă, dacă nu răzbate vreun zgomot suspect dinspre locul unde rămăsese Uncas. Nu se auzea însă decît şuierul vîntului, care începuse să măture tot ce întîlnea în cale în pădure, anunţînd furtuna. În sfîrşit, plictisit de atîtea măsuri prudente şi ascultînd doar de o nerăbdare care nu-i stătea în fire, hotărî să acţioneze fără să mai întîrzie.

Vînătorul se oprise în dosul unui tufiş, pentru a observa mai bine totul ; între timp, războinicii lui se ascunseseră

aproape de albia rîului. Auzind semnalul dat de şeful lor cu voce înceată, urcară pe mal, strecurîndu-se pe furiş ca nişte năluci, şi se grupară toţi în jurul lui. Ochi-de-Şoim le arătă cu degetul direcţia în care trebuiau să meargă şi el porni în frunte. Întregul detaşament forma o singură linie, mergînd exact pe urmele vînătorului, astfel încît, în afară de urmele lui Heyward şi David, nu se vedea decît dîra paşilor unui singur om.

De-abia ieşiseră în loc deschis, că o salvă de douăsprezece puşti răsună în spatele lor şi un delawar făcu un salt şi căzu mort la pămînt, ca un cerb atins de glonţul unui vînător.

— Ah, mă temeam eu că o să cădem într-o cursă diavolească ! exclamă vînătorul în engleză. Apoi, iute ca gîndul, adăugă în delawară : Repede la adăpost şi încărcaţi-vă armele !

La aceste cuvinte, detaşamentul se împrăştie şi, înainte ca Heyward să-şi revină din uimire, se trezi singur cu David. Noroc că huronii se retraseseră şi, pentru moment, n-aveau de ce să se teamă. Dar răgazul nu putea să fie de lungă durată ; vînătorul reapăru numaidecît şi, dînd exemplu, îi urmări, descărcînd puşca şi alergînd din copac în copac ; îşi încărca mereu arma şi trăgea, în timp ce duşmanul se retrăgea încet.

Se părea că numai un mic detaşament de huroni atacase atît de neaşteptat ; însă, pe măsură ce vrăjmaşii pierdeau teren, numărul lor se mărea neîncetat şi curînd fură în stare să facă faţă focului delawarilor, ba chiar să-i respingă fără prea multe pierderi. Heyward se aruncă şi el în mijlocul luptătorilor şi, imitînd prudenţa tovarăşilor săi, cînd se ascundea, cînd trăgea. Bătălia deveni acum mai însufleţită ; huronii nu se mai retrăgeau ; amîndouă detaşamentele rămaseră pe loc. Puţini războinici erau răniţi, pentru că fiecare avea grijă — pe cît era posibil — să se adăpostească după copaci şi nu-şi descopere decît o parte a corpului, cînd ochia.

Totuşi, şansele de a izbîndi păreau tot mai reduse pentru Ochi-de-Şoim şi pentru războinicii lui. Vînătorul era prea încercat, ca să nu-şi dea seama de pericolul poziţiei sale, însă nu ştia cum ar fi putut-o schimba. Vedea că-i mai primejdios să se retragă, decît să se menţină, însă pe de altă parte, duşmanul, care primea mereu noi întăriri, căuta să-i înconjoare prin flancuri pe delawari, astfel că

aceştia, neputîndu-se pune în siguranţă, îşi încetiniră focul. În această situaţie critică, tocmai cînd începuseră să creadă că în curînd vor fi împresuraţi de tribul huronilor, auziră pe neaşteptate strigăte de război şi detunături răsunînd sub bolta deasă a pădurii, dinspre locul unde îl lăsaseră pe Uncas — într-o vale adîncă, mult deasupra terenului pe care Ochi-de-Şoim se bătea cu înverşunare.

Efectul acestui atac neaşteptat fu imediat, înlesnind o manevră foarte folositoare vînătorului şi prietenilor lui. Se pare că duşmanul bănuise totuşi acest atac prin surprindere, pe care-l încercase Ochi-de-Şoim, ceea ce făcuse ca el să eşueze; însă, înşelîndu-se asupra numărului delawarilor, huronii lăsaseră un detaşament prea slab în faţa atacului impetuos al tînărului mohican. Această ipoteză părea justă, pentru că pe de o parte, larma bătăliei ce se angajase în pădure se apropia din ce în ce, iar pe de altă parte, văzură că scade dintr-o dată numărul agresorilor, care se grăbiră să alerge în ajutorul tovarăşilor respinşi de Uncas şi să întărească principala lor poziţie de apărare.

Profitînd de această împrejurare, Ochi-de-Şoim, prin strigăte şi mai ales prin exemplul său, îşi însufleţi războinicii, dînd ordin să se năpustească asupra duşmanului. Înaintarea urma să se facă din copac în copac, adăpostindu-se, dar apropiindu-se mereu de vrăjmaş. Manevra aceasta fu executată repede şi cu succes. Huronii fură obligaţi să se retragă şi nu se opriră decît cînd ajunseră într-un desiş. Acum atacară ei, şi lupta deveni mai aprigă; un foc viu izbucni din ambele părţi; o rezistenţă îndîrjită răspundea însufleţitului atac al vînătorilor, şi era greu de prevăzut care din cele două tabere va ieşi victorioasă. Delawarii nu mai pierduseră nici un războinic, însă mulţi din ei erau răniţi, din cauza poziţiei dezavantajoase pe care o ocupau.

Ochi-de-Şoim se strecură atunci după acelaşi arbore care servea de adăpost lui Heyward. Cei mai mulţi dintre războinicii lor se aflau puţin mai la dreapta, aşa că-i puteau auzi comenzile, şi toată trupa continuă să tragă salve repezi, dar fără prea bune rezultate, pentru că duşmanii erau bine ascunşi în pădurea cea deasă, care-i ocrotea.

— Domnule maior, eşti tînăr! zise vînătorul puţin obosit, sprijinind în pămînt „Ucigătorul-de-Cerbi" şi rezemîndu-se de el. Eşti tînăr şi poate o să ai cîndva prilejul să conduci trupe împotriva acestor ticăloşi de mingaşi. Ai acum prilejul să observi tactica unei lupte cu indienii. Prin-

cipalul este să ai mîna uşoară, privirea ageră şi loc unde să te adăposteşti. Să presupunem că eşti în fruntea unei companii a trupelor regale americane, să vedem puţin ce-ai face.

— Aş ataca pe aceşti ticăloşi, cu baioneta la armă!

— Da, aşa raţionează albii; însă în aceste meleaguri pustii, un comandant trebuie să se întrebe cîte vieţi poate să cruţe. Hei! adăugă el dînd din cap, ca unul care-i copleşit de gînduri triste. Mi-e ruşine să spun, dar o să vină vremea cînd calul o să hotărască soarta în aceste încăierări [1]. Animalele valorează mai mult decît omul şi ar trebui să ne folosim numai de cai. Pune un cal să urmărească o piele-roşie şi dacă sălbaticul n-are puşca încărcată, n-o să se mai poată opri, s-o încarce.

— Despre toate astea ar fi mai potrivit să vorbim altă dată — răspunse Heyward. Acum ce facem, atacăm?

— Nu văd de ce n-am vorbi despre tactică şi n-am folosi astfel o clipă preţioasă de răgaz?! stărui blînd vînătorul. Să forţez atacul e o măsură care nu-mi prea place, pentru că trebuie totdeauna să sacrifici cîteva vieţi în asemenea împrejurări. Totuşi — adăugă, aplecînd capul spre a auzi mai bine zgomotul bătăliei ce se desfăşura în depărtare — dacă Uncas are nevoie de ajutorul nostru, trebuie să-i izgonim pe caraghioşii ce ne împiedică drumul!

Se întoarse numaidecît şi-şi chemă hotărît, prin strigăte, indienii. Aceştia îi răspunseră la fel ca la comandă, toţi cu mişcări repezi, şi ieşiră de după copacii ce-i adăposteau. La vederea lor, huronii se grăbiră să trimită o salvă, care nu răni pe nimeni. Atunci delawarii, fără să le dea timp să respire, se năpustiră spre pădure, ca nişte pantere asupra prăzii. Cîţiva huroni mai vîrstnici — cu mai multă experienţă ca ceilalţi — nu se lăsară însă amăgiţi de manevra folosită pentru a-şi descărca puştile; ei aşteptară ca delawarii să se apropie, şi numai atunci traseră. Aşa că, din

[1] Prin pădurile americane se poate trece călare, pentru că sînt pline tufişuri şi ramuri ce atîrnă din copaci. Planul lui Ochi-de-Şoim a reuşit cele mai adeseori în luptele dintre albi şi indieni. Wayne — în celebra sa campanie împotriva statului Miami — a fost primit cu focuri de la inamic, din faţă; atunci a ordonat dragonilor să-i atace pe flancuri. Indienii au fost atunci biruiţi, fără să aibă măcar timp să-şi încarce armele. Una din principalele căpetenii ce a luat parte la bătălia de la Miami a asigurat pe autor că pieile-roşii nu puteau să învingă pe războinicii care purtau „cuţite lungi şi ciorapi de piele", făcînd aluzie la săbiile şi cizmele dragonilor. (n.a.)

nefericire, temerile vînătorului fură pe deplin justificate, căci trei din indienii lui fură atinşi de gloanţe. Dar această rezistenţă nu putu împiedica pe ceilalţi. Delawarii pătrunseră în pădure şi — în furia atacului — se năpustiră asupra celor ce îi împiedicau să înainteze.

Lupta corp la corp nu dură decît o clipă, şi huronii se retraseră pînă ajunseră la cealaltă margine a pădurii, unde se ascunseră, părînd însă hotărîţi să se apere din nou cu înverşunarea animalelor sălbatice, încolţite în bîrlogul lor. În această împrejurare gravă, cînd soarta luptei devenise nesigură — o împuşcătură se auzi în spatele huronilor ; un glonţ şuieră dintre vizuinele castorilor, din luminiş ; curînd izbucni şi groaznicul răcnet de război.

— E sagamorul ! exclamă Ochi-de-Şoim, repetînd strigătul cu vocea sa puternică. I-am încolţit din spate şi din faţă ! Nu ne mai scapă !

Efectul ce-l avu acest atac neaşteptat asupra huronilor nu se poate descrie. Neavînd unde să se adăpostească, toţi începură să scoată răcnete de desperare şi, fără să mai opună cea mai mică rezistenţă, căutară să se salveze prin fugă. Mulţi, vrînd să scape, căzură ucişi de gloanţele delawarilor.

N-o să ne oprim ca să descriem întîlnirea dintre vînător şi Chingachgook sau aceea, mai mişcătoare, dintre Duncan şi tatăl Alicei. Cîteva cuvinte spuse în grabă au fost de ajuns ca să le explice în ce situaţie se aflau. Apoi Ochi-de-Şoim, arătînd pe sagamor detaşamentului său, predă comanda şefului mohican. Acesta o preluă — potrivit dreptului de netăgăduit pe care i-l dădea originea şi experienţa lui — cu gravitatea unui comandant american, ale cărui ordine sînt ascultate fără murmur. Mergînd după vînător, străbătură pădurea ce fusese teatrul unei lupte atît de crîncene. Cînd delawarii găseau vreun cadavru al vreunui camarad, îl ascundeau cu grijă ; însă dacă era al unui duşman, îi luau scalpul. Ajunşi pe o înălţime, sagamorul porunci detaşamentului să se oprească.

După o expediţie atît de rodnică, învingătorii aveau nevoie să mai prindă puteri. Colina pe care se opriseră era înconjurată cu arbori destul de deşi ca să-i adăpostească. În faţa lor se întindea — pe mai multe mile — o vale întunecată, strîmtă şi împădurită. În mijlocul acestui defileu, Uncas se mai lupta cu principalul detaşament al huronilor.

Mohicanul şi prietenii lui înaintară pe panta colinei şi ascultară atenţi. Zgomotul luptei părea mai puţin îndepărtat; cîteva păsări dădeau tîrcoale deasupra văii, ca şi cum de spaimă şi-ar fi părăsit cuiburile; cîţiva nori de fum — destul de deşi — ce se pierdeau în văzduh, se ridicau deasupra copacilor, dezvăluind locul unde lupta era mai înverşunată.

— Se apropie din partea asta — zise Duncan, cînd mai multe împuşcături se auziră din nou. Sîntem prea aproape de centrul liniei huronilor, ca să putem să-i atacăm cu sorţi de izbîndă!

— O să se îndrepte spre partea mai adîncă a văii, unde copacii sînt mai deşi. Acolo vom putea să-i luăm din flanc — zise vînătorul. Haide, sagamorule, în curînd o să trebuiască să scoatem strigătul de război şi să-i punem pe fugă! O să mă bat şi de data asta alături de războinici de aceeaşi culoare ca mine; şi mă cunoşti, mohicanule, te asigur că nici un huron n-o să treacă rîul care e în spatele nostru, fără ca „Ucigătorul-de-Cerbi" al meu să nu-i răsune la urechi!

Căpetenia indiană se mai opri puţin, să privească înspre locul luptei, care părea că e din ce în ce mai aproape, dovată evidentă că delawarii erau victorioşi. Nu porni decît cînd gloanţele — care cădeau la cîţiva paşi de ei, ca nişte boabe de grindină ce anunţă furtuna — le dezvălui că atît prietenii, cît şi duşmanii lor se aflau mai aproape chiar decît bănuiau. Ochi-de-Şoim şi tovarăşii lui se retraseră după un tufăriş — destul de des pentru a le servi drept baricadă — şi aşteptară ce avea să urmeze, cu un calm desăvîrşit, pe care numai o îndelungă obişnuinţă poate s-o dea într-un asemenea moment.

Curînd, tumultul luptei crescu, împuşcăturile răsunară în imediata lor apropiere, şi văzură apărînd cîţiva huroni. Respinşi afară din pădure, pînă în luminiş, ei se ascunseră după ultimii copaci, hotărîţi să opună o ultimă rezistenţă. Un mare număr din tovarăşii lor li se alăturară în curînd şi, adăpostiţi după arbori, păreau că se vor opune cu desperare. Heyward nu-şi mai găsea loc de nerăbdare; privirile-i scînteietoare căutau neîncetat pe acelea ale lui Chingachgook, ca şi cum ar fi întrebat dacă n-a venit timpul să atace. Căpetenia indiană — calmă şi demnă — se aşezase pe o stîncă, privind atît de liniştit desfăşurarea luptei, ca şi cum ar fi fost un simplu spectator.

— Acum, delawarii ar trebui să-i izbească ! exclamă Duncan.

— Nu, nu, nu încă ! răspunse vînătorul. Cînd prietenii noştri vor fi mai aproape, o să le dăm de ştire că sîntem aici. Iată-i ! Caraghioşii se pitesc după pinii de colo, aşa cum se adună albinele în jurul reginei lor ! Pe sufletul meu, şi un copil ar putea să tragă un glonţ în mijlocul roiului ăstuia de trupuri înghesuite.

În acest moment, Chingachgook dădu semnalul. Detaşamentul lui trase o salvă, şi o duzină de huroni căzură morţi. În acelaşi timp, bătrîna căpetenie delawară scoase strigătul de război, la care i se răspunse prin aclamaţii, din mai multe părţi ale pădurii. Un răcnet atît de pătrunzător răsună în văzduh, parcă ar fi fost scos de o mie de voci. Huronii, înspăimîntaţi, părăsiră centrul liniei lor, şi Uncas, în fruntea a peste o sută de războinici, ieşi din pădure prin locul ce-l lăsaseră liber.

Tînărul conducător arătă cu mîna în dreapta şi în stînga pe duşmani, tovarăşilor săi care începură să-i urmărească. Lupta se desfăşura acum în mai multe locuri. Cele două flancuri ale huronilor, care fuseseră despărţite, se refugiară în pădure, pentru a căuta un adăpost, şi fură urmărite îndată de copiii victorioşi ai lenapilor. Nu trecu decît foarte puţin timp şi zgomotul luptei se depărtă în mai multe direcţii, auzindu-se din ce în ce mai puţin clar, pe măsură ce luptătorii se înfundau în pădure. Totuşi se formase un grup de huroni, care, dispreţuitori, n-o rupseră făţiş la fugă, ci se retrăgeau încet, ca nişte lei încolţiţi, şi urcau colina pe care Chingachgook şi detaşamentul său o părăsiseră ca să ia parte la luptă. Magua putea fi văzut în mijlocul războinicilor lui ; avea o înfăţişare mîndră şi sălbatică, şi părea că mai dă încă ordine.

Îmbărbătîndu-şi tovarăşii cu însufleţire pentru a-i urmări pe fugari, Uncas rămăsese aproape singur. Cînd îl zări însă pe Vulpea-Şireată, uită de toate. Scoţînd strigătul de război, adună în jurul său cinci-şase luptători şi se năpusti asupra duşmanului său, fără să ţină seama că vrăjmaşii erau în număr mult mai mare. Magua, care-i pîndise toate mişcările, se opri să-l aştepte, bucurîndu-se cu sălbăticie în sinea lui, cînd văzu că tînărul erou — lăsîndu-se mînat de o îndrăzneală nesocotită — vine să-l înfrunte. Tocmai atunci, alte strigăte izbucniră, şi Carabină-Lungă

apăru pe neașteptate, în fruntea unui grup de albi. Huronul se întoarse și începu să se retragă pe colină.

Uncas abia dacă-i zări pe prietenii lui, atît de preocupat era de urmărirea huronilor, pe care continua să-i hărțuiască fără răgaz. În zadar Ochi-de-Șoim îi strigă să nu se expună fără folos; tînărul mohican parcă nici nu auzise și sfida focul dușmanilor, obligîndu-i în curînd să fugă cu aceeași iuțeală cu care îi urmărea. Din fericire, această cursă forțată nu dură mult timp, căci albii, conduși de vînător, ajunseră la o depărtare mai mică de dușman, decît Uncas; altminteri, delawarul ar fi depășit pe camarazii săi și ar fi căzut victimă îndrăznelii lui. Înainte însă ca o asemenea nenorocire să se întîmple, fugarii și învingătorii intrară aproape în același timp în satul wyandoților.

Întărîtați de vederea colibelor unde locuiau, huronii se opriră și își întețiră eforturile, luptîndu-se cu desperare în jurul vetrei marelui sfat. Aici, bătălia luă proporțiile unui adevărat uragan și urmările luptei fură înfiorătoare. Securea lui Uncas, pușca lui Ochi-de-Șoim și chiar brațul încă zdravăn al lui Munro făcură astfel de ravagii, încît în jurul lor pămîntul era acoperit de cadavre. Totuși, Magua — datorită îndrăznelii lui — deși se expunea fără încetare, scăpă de vrăjmașii care făceau toate eforturile ca să-l ucidă. Parcă o vrajă ascunsă îi ocrotea viața, întocmai ca eroilor favorizați de destin, a căror fabuloasă istorie ne-au păstrat-o vechile legende. Vulpea-Șireată scoase un răcnet de furie și deznădejde, cînd văzu că numeroși ostași de-ai săi căzuseră în jurul lui. Atunci, însoțit de doi prieteni, care singuri supraviețuiseră, părăsi cîmpul de bătaie, lăsînd pe delawari să culeagă trofeele sîngeroase ale victoriei lor.

Uncas îl căutase în zadar în timpul luptei, iar acuma, văzîndu-l, se luă după el, și Ochi-de-Șoim, Heyward și David îl urmară îndată. Vînătorul nu putea face altceva decît să-și dea toată silința ca să fie întotdeauna lîngă mohican, să-i poată sări la timp în ajutor. La un moment dat, păru că Magua vrea să se întoarcă, hotărît să-și potolească setea de răzbunare; părăsi însă îndată acest plan și, fugind mai departe printr-un tufăriș des, intră în peștera pe care o cunoaștem. Cu dușmanii pe urmele lui, Ochi-de-Șoim scoase un strigăt de bucurie, văzînd că acum prada nu putea să le mai scape.

Împreună cu însoțitorul său se repezi în peștera a cărei intrare era lungă și strîmtă și avu timp să zărească pe huro-

nii care se retrăgeau. În momentul cînd pătrundeau în galeriile şi în coridoarele subterane ale peşterii, sute de femei şi copii fugeau scoţînd strigăte de groază. În întunericul ca de mormînt, care stăpînea locul, puteau fi luaţi drept umbre sau fantome care fug la apropierea muritorilor.

Totuşi, Uncas nu-l vedea decît pe Magua ; ochii lui nu-l căutau decît pe el, nu se opreau decît asupra lui ; îl urmărea pas cu pas. Heyward şi vînătorul continuau să se ţină după el, însufleţiţi de acelaşi simţămînt, deşi poate mai puţin puternic. Dar cu cît înaintau, cu atît era mai întuneric şi le venea din ce în ce mai greu să deosebească pe vrăjmaşii lor, care, cunoscînd drumul, le scăpau tocmai cînd credeau că sînt pe punctul de a pune mîna pe ei. O clipă crezură chiar că le-au pierdut urma, cînd zăriră o rochie albă, fluturînd la capătul unui coridor strîmt, ce părea că duce pe munte.

— E Cora ! exclamă Heyward, cu glasul sugrumat de emoţie.

— Cora ! Cora ! repetă Uncas repezindu-se înainte, ca cerbul în pădure.

— E chiar ea ! repetă vînătorul. Curaj, domnişoară ! Sîntem aici !

Văzînd-o, se simţiră însufleţiţi de puteri noi, parcă ar fi avut aripi. Dar drumul era întortocheat, cu urcuşuri şi coborîşuri, şi în unele locuri chiar impracticabil. Uncas aruncă puşca care-l întîrzia în mers şi se repezi în grabă, plin de elan. Heyward făcu la fel ; dar imediat îşi recunoscură nesocotinţa, auzind un foc de armă, pe care huronii avură timp să-l tragă urcînd coridorul săpat în stîncă ; glonţul răni chiar uşor pe tînărul mohican.

— Trebuie să-l ajungem ! strigă vînătorul, luînd-o înaintea prietenilor săi, dintr-o pornire deznădăjduită. Ticăloşii ne pot lovi la distanţa asta ; şi, priviţi, ţin pe tînăra fată astfel, încît să le servească drept scut !

Fără să fie atenţi la aceste cuvinte, sau mai degrabă fără să le audă, însoţitorii lui îi urmară exemplul şi, prin eforturi de neînchipuit, se apropiară îndeajuns ca să poată vedea cum Cora era tîrîtă de doi huroni, în timp ce Magua le arăta drumul. În acest moment, o lumină străbătu pe neaşteptate în peşteră ; silueta tinerei fete şi cele ale agresorilor ei se proiectară o clipă pe zid, apoi toţi patru dispărură. Cuprinşi de un fel de frenezie pricinuită de deznădejde, Uncas şi Heyward îşi îndoiră sforţările lor aproape

supraomenești și, văzînd o deschizătură, se repeziră afară din peșteră. Aci, drept în fața lor, începu muntele ; dar sosiră la timp, ca să vadă pe ce drum apucaseră fugarii.

Trebuiau să urce o potecă abruptă și stîncoasă. Împiedicat de pușcă și poate mai puțin interesat de soarta prizonierei ca însoțitorii săi, vînătorul rămase puțin mai în urmă. Heyward, la rîndul lui, fu depășit de Uncas. În felul acesta trecură repede peste stînci și prăpăstii, care în alte situații le-ar fi părut inaccesibile. În sfîrșit fură răsplătiți pentru munca lor, văzînd că ajung din urmă pe huroni, cărora Cora le întîrzia mersul.

— Oprește, cîine de wyandot ! strigă Uncas din înălțimea unei stînci, agitîndu-și tomahawkul. Oprește ! O fată [1] delawară îți spune să te oprești !

— N-am să merg mai departe ! strigă Cora, oprindu-se deodată pe marginea unei prăpăstii adînci, la mică depărtare de creștetul muntelui. N-ai decît să mă ucizi, huron ticălos ! N-am să merg mai departe !

Cei doi huroni care o înconjurau ridicară îndată tomahawkurile asupra ei, cu bucuria plină de cruzime de care se spune că sînt plini demonii cînd săvîrșesc o faptă rea, dar Magua le opri brațul. El le smulse armele, le aruncă departe de el și scoțînd cuțitul se întoarse spre prizonieră, în timp ce pe chipul lui se oglindeau pasiunile cele mai violente și mai opuse :

— Femeie — spuse el — alege între wigwamul și cuțitul Vulpei-Șirete !

Cora, fără să-l privească, căzu în genunchi. Chipul ei luase o expresie extraordinară ; ridică ochii și întinse brațele spre cer, spunînd cu glas blînd, dar plin de încredere :

— Doamne, sînt a ta ! Hotărăște ce vrei cu mine !

— Femeie — repetă Magua cu glasul răgușit — alege !

Dar Cora, a cărei figură arăta seninătatea unui înger, nu-i auzi întrebarea și nu răspunse. Huronul tremura din tot trupul și ridică deodată brațul, apoi îl lăsă să cadă, ca și cum n-ar fi știut la ce să se hotărască ; părea că în sufletul său se dădea o luptă cumplită ; ridică din nou arma amenințătoare, dar în aceeași clipă, un strigăt pătrunzător se auzi deasupra capului său. Uncas, care nu se mai putu stăpîni, se aruncă de la o înălțime uimitoare pe marginea

[1] Această frază este o expresie disprețuitoare, adresată inamicului care fuge, și n-are nici o legătură cu cuvintele care urmează. (n.a.)

primejdioasei prăpastii, unde se afla vrăjmaşul lui. Chiar în clipa cînd Magua, auzind strigătul groaznic, ridică ochii, unul din însoţitorii săi, profitînd de această mişcare, îşi împlîntă cuţitul în pieptul tinerei fete.

Huronul se repezi ca un tigru asupra celui care-i călcase porunca ; dar Uncas, în căderea lui, îi despărţi şi se rostogoli la picioarele lui Magua. Uitînd atunci de primele lui gînduri de răzbunare, deveni şi mai fioros din cauza crimei la care fusese martor şi îşi înfipse cuţitul între umerii lui Uncas, care era încă cu faţa în jos, scoţînd un strigăt infernal în clipa cînd săvîrşea acest atentat laş. Uncas mai găsi încă puterea să se ridice şi, ca o panteră rănită care se năpusteşte asupra celui ce o atacă, printr-un ultim efort în care îşi epuiza toată vlaga care-i mai rămăsese, îl lovi de moarte pe ucigaşul Corei şi căzu şi el. În această poziţie se întoarse spre Vulpea-Şireată şi, privindu-l cu mîndrie şi curaj, părea că-i spune cine i-ar fi fost a doua victimă, dacă nu i-l-ar fi părăsit puterile. Fiorosul Magua apucă de braţ pe tînărul mohican, care nu mai putea opune nici o rezistenţă, şi îi împlîntă cuţitul în inimă, de trei ori, pînă cînd victima, privindu-şi tot timpul vrăjmaşul cu cel mai adînc dispreţ, căzu moartă la picioarele lui.

— Iertare ! Iertare, huronule ! strigă Heyward de pe o stîncă, cu chipul sfîşiat de durere. Ai milă de alţii, dacă vrei ca şi alţii să aibă milă de tine !

Magua, învingător, se întoarse spre tînărul ostaş şi, arătîndu-i arma fatală, plină toată de sîngele victimelor sale, scoase un strigăt atît de feroce, atît de sălbatic şi care în acelaşi timp zugrăvea atît de bine triumful lui barbar, încît cei care se luptau în vale, la mai mult de o mie de picioare sub ei, îl auziră şi îşi dădură seama ce vrea să însemne. Fu urmat de o exclamaţie groaznică, scăpată de vînător, care, sărind peste stînci şi peste rîpe, înaintă spre el atît de repede, atît de dîrz, de parcă era susţinut în văzduh de o putere nevăzută. Dar cînd ajunse pe locul masacrului, nu găsi decît cadavrele victimelor.

Ochi-de-Şoim aruncă asupra lor o singură privire şi imediat ochii lui pătrunzători se îndreptară spre muntele care se ridica aproape perpendicular înaintea lui. În vîrf se afla un om ; ţinea braţele ridicate şi avea o înfăţişare ameninţătoare. Fără să se uite măcar la el, Ochi-de-Şoim îşi ridică puşca ; dar o bucată de stîncă ce se prăbuşi pe capul unuia din fugari, pe care nu-l zărise, îl făcu să descopere pe

cinstitul Gamut, al cărui chip scînteia de indignare. În acel moment, Magua ieşi dintr-un fel de scobitură în care se băgase şi, trecînd nepăsător peste cadavrul ultimului din însoţitorii săi, sări dintr-o dată peste o crăpătură mare şi urcă stîncile, într-un loc unde braţul lui David nu-l mai putea ajunge. Nu mai avea de făcut decît un singur salt, ca să treacă de partea cealaltă a prăpastiei, la adăpost de orice primejdie. Înainte de a sări, huronul se opri o clipă şi, aruncînd vînătorului o privire ironică, strigă :

— Albii sînt nişte cîini ! Delawarii sînt nişte muieri ! Magua îi lasă pe stînci, ca să servească drept hrană corbilor !

La aceste cuvinte izbucni într-un rîs înfricoşător şi făcu o săritură uriaşă, dar nu ajunse pe stînca pe care voia să sară ; alunecă şi se agăţă cu mîinile de tufişurile de pe marginea ei. Ochi-de-Şoim îi urmărea toate mişcările, şi mîinile îi erau scuturate de un tremur atît de mare, încît ţeava puştii lui, pe jumătate ridicată, se mişca în văzduh ca o frunză în vînt. Fără să-şi cheltuiască forţele în strădanii zadarnice, Vulpea-Şireată, atîrnat de mîini, găsi o altă stîncă pe care îşi sprijini piciorul. Apoi, adunîndu-şi toate puterile, încercă iar şi izbuti să-şi pună genunchii pe marginea ultimei stînci de pe creastă. Chiar în momentul cînd trupul vrăjmaşului său era chircit, gata să sară, vînătorul îl ochi. În clipa cînd apăsă pe trăgaci, arma era tot atît de nemişcată ca şi stîncile înconjurătoare. Braţele huronului se desprinseră şi trupul i se lăsă puţin pe spate, în timp ce genunchii păstrau mereu aceeaşi poziţie. Aruncînd o privire stinsă asupra duşmanului său, făcu un gest ca să-l mai înfrunte încă. Dar genunchii i se muiară, şi monstrul, căzînd cu capul în jos, se rostogoli în fundul prăpastiei care avea să-i fie mormîntul.

Luptară vitejește, mult timp și cu putere ; pe țărm îngrămădiră mormane de cadavre musulmane ; învinseră, dar Batzais căzu scăldat în propriul lui sînge. Însoțitorii săi, care supraviețuiseră în număr foarte mic, îl văzură zîmbind cînd strigătul lor de triumf răsună și cînd cîmpul de luptă fu al lor ; și văzură cum moartea îi închidea pleoapele și cum el se cufundă liniștit în ultimul somn, ca o floare care se înclină cînd se înserează.

HALLEK

În zorii zilei următoare, tribul lenapilor era zguduit de o negrăită durere. Zgomotul luptei încetase : răzbunaseră din plin vechea lor dușmănie și noua lor ceartă cu tribul Mingo, nimicindu-l pînă la unul. Tăcerea și întunericul care se întindea pe locul unde fusese tabăra huronilor arătau destul de limpede ce soartă avusese acest trib rătăcitor. Nori de corbi se luptau pe creștetul munților, pentru pradă, sau se aruncau ca o vijelie pe potecile largi ale pădurilor ; ei erau cioclii sinistri care vesteau că locurile acelea fuseseră însuflețite de viață și că acum asupra lor stăpînea moartea. Chiar un ochi mai puțin deprins cu o asemenea priveliște, pe care vecinătatea a două triburi dușmane n-o oferă prea des, ar fi putut să-și dea seama de rezultatele înspăimîntătoare ale răzbunării indiene.

Cînd răsări soarele, lenapii jeleau. Nu se auzeau răsunînd nici strigăte de izbîndă, nici cîntece de triumf. Toți războinicii părăsiseră cîmpul de bătălie, după ce-i scalpaseră pe inamici. Abia avuseseră timpul să facă să dispară urmele misiunii lor sîngeroase și veniseră să jelească morții lor dragi, laolaltă cu ceilalți din trib. După mîndria și entuziasmul exprimat prin lungi strigăte de răzbunare, ei arătau acum, prin adînca lor durere, că sentimentele omenești își cereau dreptul și în inimile lor.

Colibele erau pustii ; toți cei pe care moartea îi cruțase se retrăseseră într-o tabără vecină, unde formau un cerc foarte

mare, într-o tăcere solemnă. Cu toate că erau de diferite ranguri şi vîrste, bărbaţi şi femei, simţeau toţi aceeaşi emoţie. Toate privirile erau aţintite înspre centrul cercului, unde se găseau cei pe care toţi îi plîngeau.

Şase fete delaware, cu cozi negre şi lungi pe umeri, abia aveau curajul să arunce din cînd în cînd cîteva ierburi înmiresmate sau flori de pădure pe un pat de plante parfumate, pe care se odihneau, sub un baldachin improvizat în grabă, din rochiile indienilor, rămăşiţele nobilei, blîndei şi generoasei Cora. Trupul ei mlădios era învelşmîntat în mai multe văluri moi şi simple, iar chipul ei, altădată atît de fermecător, era ascuns pentru totdeauna de privirile muritorilor. La picioarele ei stătea deznădăjduit Munro. Capul lui cărunt se înclinase pînă la pămînt, arătînd parcă resemnarea cu care se supunea loviturii ce i-o hărăzise providenţa, iar pe frunte i se citea cea mai sfîşietoare durere. Gamut se afla lîngă el ; razele soarelui îi învăluiau capul, în timp ce ochii lui expresivi căutau fără încetare atît la prietenul pe care-i era atît de greu şi atît de dureros să-l mîngîie, cît şi la nedespărţita-i carte de rugăciuni ; singură ea putea să-i dea tărie şi să-i inspire felul în care să aline durerea nefericitului tată. Heyward, sprijinit de un copac — la o depărtare de cîţiva paşi — îşi dădea silinţa să-şi stăpînească durerea, dar nu reuşea, cu toată tăria firii lui de ostaş.

Dar oricît de trist şi oricît de mîhnit ar fi fost grupul pe care l-am prezentat, nu se putea compara cu cel care ocupa partea opusă a cercului. Uncas, parcă ar fi fost însufleţit ; era gătit cu podoabele cele mai măreţe pe care le putuse aduna tribul său. Pene minunate îi fluturau pe cap, în mîinile ţepene strîngea încă arma poporului său, braţele şi gîtul erau împodobite cu o sumedenie de brăţări şi de medalii de tot felul, deşi ochiul lui stins şi trăsăturile încremenite ofereau un contrast înfiorător cu fastul de care era înconjurat.

Chingachgook sta drept înaintea nefericitului său fiu, fără arme şi podoabe. Îşi ştersese vopseaua de pe corp, în afară de strălucitoarea broască ţestoasă a tribului său, care-i fusese tatuată pe piept în aşa fel, încît să nu se mai ştearge. De cînd se adunase tribul, războinicul mohican nu-şi luase nici o clipă ochii deznădăjduiţi de pe chipul încremenit al fiului său. Privirea îi era atît de fixă şi stătea atît de nemişcat, încît un străin nu şi-ar fi putut da seama care din cei doi era mortul decît după mişcările convulsive de care era zguduit părintele îndurerat şi

după liniştea veşnică ce se aşternuse pe chipul fiului său preaiubit. Vînătorul — lîngă el — se sprijinea de arma care nu putuse să-i apere prietenul cufundat în gînduri, în timp ce Tamenund, susţinut de cîţiva bătrîni din trib, se aşezase pe un gorgan, de unde putea îmbrăţişa cu privirea scena mută şi tristă la care lua parte tot tribul său.

La o margine a cercului se afla un militar îmbrăcat într-o uniformă străină, înconjurat de alţi ostaşi călări, care păreau că se pregătesc pentru o călătorie lungă. Uniforma militară arăta că făcea serviciul pe lîngă comandantul Canadei. Venit cu scopul de a încheia pace, furia sălbatică a aliaţilor săi îi făcuse inutilă misiunea. Acum privea tăcut urmările nefericite ale unei neînţelegeri pe care n-o putuse înlătura fiindcă sosise prea tîrziu.

Soarele se ridicase de mult, dar tribul deznădăjduit al delawarilor stătea din zori în această nemişcare tăcută, simbol al morţii care le sfîşia inima. Nu se auzea nici un zgomot afară de cîteva suspine înăbuşite. În mijlocul mulţimii înmărmurite, singura mişcare erau gesturile tinerelor tovarăşe ale Corei, care presărau flori pe chipul ei neînsufleţit. S-ar fi spus că toţi cei care participau la această neobişnuită ceremonie fuseseră schimbaţi în stane de piatră.

În sfîrşit, înţeleptul, întinzînd braţele şi sprijinindu-se de umerii celor ce-l susţineau, se ridică atît de slăbit şi atît de lipsit de vlagă, de parcă povara unui întreg secol din istoria poporului său apăsa pe acela care în ajun prezidase sfatul tribului cu energia unui războinic tînăr :

— Fraţi lenapi — spuse el cu glas trist şi profetic — chipul lui Manitu este învăluit în nori, ochii lui s-au întors de la voi, urechile-i sînt închise, buzele lui nu vă răspund nimic ! Voi nu-l vedeţi, dar judecata lui vă loveşte. Deschideţi-vă inimile şi nu vă lăsaţi ispitiţi de minciună. Fraţi lenapi, chipul lui Manitu este învăluit în nori !

O linişte adîncă şi solemnă urmă acestor cuvinte simple şi înfiorătoare ; parcă s-ar fi auzit glasul spiritului la care se închina tribul, şi Uncas părea singurul înzestrat cu viaţă în mijlocul acestei mulţimi prosternate în tăcere.

După cîteva minute, mai multe voci murmurară un cîntec în cinstea victimelor războiului. Erau vocile femeilor şi cîntecul lor de jale pătrundea în sufletul tuturor şi îi înduioşa. Cuvintele acestei melodii triste nu fuseseră alese anume, de

îndată ce termina una, cealaltă relua ceea ce s-ar fi putut numi rugăciunea funebră şi spunea în ea tot ce simţea.

Cînd şi cînd, corul era întrerupt de suspine şi tînguiri, iar fetele care înconjurau sicriul Corei se repezeau la florile care o acopereau şi, copleşite de durere, le dădeau la o parte să o privească. Cînd îşi veneau în fire, se grăbeau să pună la loc acest simbol al curăţeniei şi al bunătăţii aceleia pe care o plîngeau. Deşi erau des întrerupte, se înţelegea că acele cîntece erau imnuri de laudă pentru Uncas şi Cora.

O fată mai răsărită decît celelalte, prin rangul şi înfăţişarea ei, fusese aleasă să facă elogiul războinicului mort. Ea începu prin aluzii modeste la virtuţile lui, înfrumuseţîndu-şi cuvîntarea cu imagini orientale, pe care indienii le luaseră, se vede, din extremitatea celuilalt continent şi care constituie întrucîtva lanţul de legătură al istoriei celor două lumi. Ea îl numi pantera tribului său, îl înfăţişă străbătînd munţii cu un pas atît de uşor, încît piciorul nu-i lăsa nici o urmă, sărind din stîncă în stîncă, cu graţia şi supleţea unui tînăr cerb. Îi asemui ochiul cu o stea care străluceşte într-o noapte întunecată, şi glasul lui în mijlocul bătăliei — cu tunetul lui Manitu. Ea aminti despre mama care-l născuse şi despre fericirea pe care trebuia s-o simtă ea că avusese asemenea fiu, şi îl însărcină să-i spună, cînd o va întîlni în lumea spiritelor, că fiicele delaware au vărsat lacrimi pe mormîntul fiului ei şi au numit-o prea fericită.

Urmară alte fete care vorbiră cu glas şi mai duios, cu acel sentiment de delicateţe propriu firii lor, şi amintiră de tînăra străină răpită din viaţă în acelaşi timp cu eroul, vădind prin aceasta că Marele Spirit arăta că voia lui era ca ei să fie uniţi pe veci. Îi spuseră să fie bun şi prevenitor cu ea, să o ierte dacă nu ştia unele lucruri, pentru că nu o învăţase nimeni, să treacă cu vederea că nu era în măsură să-l servească aşa cum un războinic ca el ar fi aşteptat de la orice mîndră femeie. Vorbiră despre neasemuita ei frumuseţe, despre nobilul ei curaj, fără să strecoare nici un sentiment de invidie în cuvintele lor, apoi adăugară că marile ei calităţi înlocuiau pe acelea de care educaţia neamului ei o lipsise.

După acestea veniră altele, care se adresară pe rînd, direct, tinerei străine, şi în intonaţiile lor se simţea duioşie şi dragoste. Ele o îndemnau să aibă încredere în fericirea ce-o aşteaptă. Un vînător îi va fi tovarăş şi acesta va avea grijă să nu ducă lipsă de nimic. Un războinic va veghea lîngă ea

şi acesta o va feri de toate primejdiile. Ele îi făgăduiră că această călătorie o să-i fie paşnică, şi povara — uşoară; o înştiinţară să nu regrete zadarnic prietenii din copilărie şi locurile unde trăiseră părinţii ei şi o asigurară iarăşi că pădurile prea fericite în care vînează lenapii după moarte aveau văi tot atît de vesele, izvoare tot atît de limpezi şi flori tot atît de frumoase ca cerul albilor. Ele o sfătuiră să fie atentă la nevoile tovarăşului ei de dincolo de moarte şi să nu uite niciodată deosebirea pe care Manitu o hărăzise între ei cu atîta înţelepciune.

Apoi, însufleţindu-se deodată, cîntară toate în cor laude pentru mohican. Era nobil, brav şi generos, cum trebuia să fie un războinic, şi avea toate calităţile ca să placă oricăror mîndre fete.

Îmbrăcîndu-şi ideile în imagini cît mai subtile şi mai deosebite, lăsară să se înţeleagă că, în scurtul răstimp pe care el îl petrecuse alături de dînsa, ele descoperiseră — cu instinctul firii lor femeieşti — cui îşi dăruise în chip firesc inima. Fiicele delawarilor nu aveau nici un farmec pentru el. Uncas făcea parte dintr-o rasă care altădată era sagamoră, pe malurile lacului sărat, şi inima lui se legase de poporul care se aşezase printre mormintele strămoşilor acestei rase. Toţi îşi dăduseră seama că tînăra fată avea sîngele mai curat decît restul naţiei sale. Dovedise prin purtarea ei că era în stare să îndure oboselile şi primejdiile vieţii din pădure; şi acum, adăugară ele, Marele Spirit o chemase într-un loc unde ea avea să fie fericită de-a pururi.

Apoi îşi schimbară glasul şi vorbiră de surioara Corei, care jelea în cabana vecină. Ele îi asemănară caracterul blînd şi simţitor cu fulgii de zăpadă curaţi şi fără pată, care se topesc tot atît de uşor cînd sînt atinşi de razele soarelui, după cum îngheaţă în timpul iernii geroase. Nu se îndoiau că Alice se bucura de întreaga afecţiune a tînărului şef alb, a cărui durere era tot atît de mare ca a ei; dar deşi se fereau să spună, se vedea că nu o credeau înzestrată cu aceleaşi mari calităţi, care o distingeau de Cora. Comparau buclele părului Alicei cu cîrceii de viţă. Ochii ei — cu bolta de azur a cerului, şi pielita ei — cu norul cel alb, care străluceşte în razele soarelui de dimineaţă.

Toţi cei prezenţi păstrau cea mai adîncă linişte în timpul acestor cîntece triste, care nu erau întrerupte decît atunci cînd cineva nu mai putea suporta durerea şi izbucnea în plîns.

Delawarii ascultau cuprinşi parcă de vrajă şi li se citeau pe chip emoţiile de care erau cuprinşi. Chiar David se simţea plăcut impresionat, auzind aceste glasuri suave ; mult timp după ce încetaseră bocetele indienilor, privirile lui vii şi aprinse arătau că încă era adînc mişcat.

Vînătorul, singurul dintre albi care înţelegea limba delawarilor, ridică puţin capul, ca să nu piardă nimic din cîntecele tinerelor indiene, dar cînd ele pomeniră despre viaţa pe care o vor duce Uncas şi Cora în pădurile preafericite, dădu din cap, ca unul care ştia cît de greşită era credinţa lor, şi-l lăsă iar în jos, pînă ce se termină ceremonia. Din fericire, Heyward şi Munro nu înţelegeau sensul cuvintelor sălbaticilor, care i-ar fi îndurerat şi mai mult.

Numai Chingachgook nu era atent la aceste manifestări. Privirea lui era aţintită numai spre chipul iubit şi, chiar în cele mai zguduitoare momente, muşchii neclintiţi şi trăsăturile obrazului său nu trădau nici cea mai mică emoţie. Rămăşiţele reci şi fără simţire ale fiului lui erau totul pentru el ; toate simţurile, în afară de al văzului, erau încremenite. Părea că trăieşte numai ca să-l poată privi pe acela care curînd avea să-i fie răpit pentru totdeauna.

După ce se terminară cîntecele funerare, un bărbat cu o înfăţişare gravă şi severă, războinic vestit pentru vitejia lui şi îndeosebi pentru faptele eroice din ultima luptă, înaintă încet din mijlocul mulţimii şi se apropie de trupul neînsufleţit al lui Uncas :

— De ce ne-ai părăsit, mîndrie a tribului Wapanachki ? spuse el, adresîndu-se tînărului războinic neînsufleţit. Viaţa ta n-a durat decît o clipă, dar gloria ta a fost mai strălucitoare decît lumina soarelui. Ai plecat, tinere biruitor, dar pe poteca ce duce în lumea spiritelor au mers înaintea ta o sută de wyandoţi şi ţi-au deschis drumul printre mărăcini. Cine oare, dintre cei care te-au văzut în plină bătălie, ar fi putut crede că vei muri vreodată ? Cine, înainte de tine, a arătat lui Utsawa drumul luptei ? Picioarele tale se asemănau cu aripile vulturului, braţul tău era mai greu decît ramurile înalte care cad din vîrful pinului, şi vocea ta era ca aceea a lui Manitu — cînd glăsuieşte din înaltul norilor. Cuvintele lui Utsawa sînt prea neînsemnate — adăugă el trist — şi inima lui e străpunsă de durere ! Mîndrie a tribului Wapanachki, cui ne-ai lăsat ?

Lui Utsawa îi urmară mai mulţi alţi războinici, pînă cînd primii şefi ai naţiei luară cuvîntul, ca să laude memoria fratelui lor de arme. După aceasta se făcu linişte adîncă.

Apoi se auzi un murmur surd şi uşor, ca acela al unei muzici îndepărtate. Sunetele erau atît de nesigure, încît abia se auzeau şi era greu să se spună precis de unde veneau. Cu timpul, însă, se auzeau din ce în ce mai clar ; curînd se putură deosebi plînsete, exclamaţii de durere şi în sfîrşit cîteva fraze întretăiate. Lui Chingachgook începură să-i tremure buzele, arătînd astfel că voia să contribuie şi el, cu glasul lui, la onorurile funerare ale fiului său. Toţi se uitau în pămînt, în semn de respect pentru durerea tatălui, care încerca în zadar să şi-o stăpînească. Emoţia delawarilor nu era arătată prin nimic, dar se citea pe chipurile şi pînă şi în atitudinea lor că ascultau cu o aviditate şi cu o atenţie cum nu arătaseră pînă atunci decît în faţa lui Tamenund.

Dar ascultau în zadar ; sunetele se auzeau din ce în ce mai slab, tremurau şi nu se mai înţelegeau şi, în sfîrşit, se stinseră cu totul, ca acordurile unei muzici care se îndepărtează şi căreia vîntul îi acoperă ultimele sunete. Buzele sagamorului se închiseră, ochii i se fixară din nou asupra lui Uncas. Muşchii lui contractaţi nu făceau nici o mişcare ; s-ar fi spus că e o fiinţă scăpată din mîinile atotputernicului înainte de a-i primi sufletul. Delawarii, văzînd că prietenul lor nu era încă destul de pregătit să îndeplinească o misiune atît de grea, hotărîră să mai acorde cîteva clipe acestui nefericit părinte şi, cu delicateţe, care le era firească, păreau că dau toată atenţia funerariilor tinerei străine.

Unul dintre cei mai vechi şefi ai tribului făcu semn femeilor care erau grupate aproape de locul unde se odihnea corpul Corei. Îndată, tinerele delaware ridicară litiera şi porniră cu pas lent şi regulat, cîntînd — pe un ton plăcut şi în surdină — laude tovarăşei lor. Gamut, care urmărise cu atenţie ceremonia pe care o socotea păgînă, se aplecă pe umărul prietenului său şi-i şopti :

— Acum ridică rămăşiţele copilului dumitale ; noi nu le urmăm ? Nu vom pronunţa pe mormîntul ei nici măcar cîteva cuvinte creştineşti ?

Munro tresări de parcă i-ar fi sunat în urechi trompeta judecăţii de apoi şi, aruncînd în jurul lui o privire neliniştită şi deznădăjduită, se ridică şi urmă cortegiul simplu cu ţinuta

unui ostaş, dar cu inima unui părinte copleşit de greutatea nenorocirii. După el veneau prietenii săi, pătrunşi de aceeaşi durere ; chiar tînărul ofiţer francez părea profund mişcat de moartea violentă şi prematură a unei femei atît de distinse. Dar cînd ultimele femei ale tribului îşi luară locul care le fusese fixat în cortegiul funerar, lenapii strînseră cercul şi se grupară din nou în jurul lui Uncas, tot atît de nemişcaţi şi tăcuţi ca înainte.

Locul hotărît pentru mormîntul Corei era o colină mică, unde crescuseră cîţiva pini tineri şi puternici, care dădeau laolaltă o umbră deasă şi întunecată, potrivită pentru un loc de veci. Ajungînd, tinerele indiene lăsară jos targa, cu răbdarea care le caracteriza şi cu sfiala vîrstei lor, aşteptară ca unul din prietenii Corei să le dea încuviinţarea, potrivit datinii. În sfîrşit, vînătorul, singurul care cunoştea obiceiurile lor la înmormîntare, le spuse în limba delawară :

— Este bine ceea ce au făcut fiicele mele şi oamenii albi le mulţumesc.

Mulţumite de aceste vorbe bune, tinerele delaware aşezară corpul Corei într-un fel de sicriu, făcut cu multă îndemînare şi chiar cu oarecare artă, din scoarţă de mesteacăn, şi apoi îl coborîră în bezna ultimului lăcaş. Ceremonia obişnuită a acoperirii pămîntului proaspăt săpat cu frunze şi ramuri fu îndeplinită în acelaşi chip simplu şi tăcut. După ce împliniră şi această ultimă şi tristă datorie, tinerele se opriră, pentru că nu ştiau dacă trebuie să continue solemnitatea după riturile tribului lor. Atunci, vînătorul luă din nou cuvîntul :

— Fiicele mele au făcut îndeajuns — spuse el. Sufletul unui alb nu are nevoie nici de veşminte, nici de hrană, dar — adăugă el, aruncîndu-şi ochii asupra lui David, care îşi deschisese cartea şi se pregătea să înceapă un imn sfînt — am să las să vorbească pe cel care cunoaşte mai bine decît mine datinile creştinilor.

Femeile se retraseră modest deoparte şi, după ce jucaseră primul rol în această tristă scenă, deveniră cele mai simple şi cele mai atente spectatoare. Tot timpul cît durară pioasele rugăciuni ale lui David nu îşi îngăduiră nici priviri mirate, nici semne de nerăbdare. Ele ascultau ca şi cum ar fi înţeles cuvintele ce se pronunţau şi păreau atît de emoţionate, încît făceau impresia că simt durerea, speranţa şi resemnarea care se citea pe chipul lor.

Îndemnat de ceremonia la care fusese martor şi poate şi de emoţia ascunsă pe care-o simţea, maestrul de cînt se întrecu pe el însuşi. Vocea lui plină şi sonoră, care răsuna acum după melodiile jalnice ale tinerelor fete, era tot atît de plăcută, şi cîntecul său, în cadenţe mai regulate, avea meritul că putea fi înţeles de cei cărora se adresa în mod deosebit. Sfîrşi psalmul, cum îl începuse, în mijlocul unei tăceri grave şi solemne.

Cînd termină ultimul verset, toţi priveau neliniştiţi şi sfioşi şi se sileau să nu facă nici cel mai mic zgomot ; se vedea că aşteaptă ca tatăl tinerei victime să ia cuvîntul. Într-adevăr, Munro păru că-şi dă seama că a venit momentul pentru el să îndeplinească ceea ce se poate socoti drept cea mai mare încercare de care este în stare firea omenească. Îşi descoperi părul alb şi, luîndu-şi o ţinută fermă, privi mulţimea nemişcată care-l înconjura. Atunci, făcînd semn vînătorului să-l asculte, vorbi astfel :

— Spune acestor tinere, care arată atîta blîndeţe şi bunătate, că un bătrîn istovit, cu inima zdrobită, le mulţumeşte din adîncul sufletului. Spune-le că fiinţa pe care o adorăm cu toţii va ţine seamă de milostenia lor, şi va veni o zi cînd ne vom putea aduna în jurul tronului său, cu toţii : bărbaţi şi femei, fără deosebire de rang sau de culoare.

Vînătorul ascultă atent pe bătrînul care pronunţă aceste cuvinte cu glas tremurat. Cînd sfîrşi dădu din cap, parcă ar fi dat de înţeles că se îndoia de eficacitatea lor.

— Dacă le traduc toate acestea — răspunse el — e totuna cum le-aş spune că iarna nu e zăpadă sau că soarele nu străluceşte niciodată cu mai multă putere ca atunci cînd arborii sînt despuiaţi de frunze.

Apoi, întorcîndu-se spre femei, le exprimă recunoştinţa lui Munro în termeni pe care-i crezu mai potriviţi pentru ascultătoarele lui. Bătrînul lăsă iar capul în jos şi căzu pradă durerii, cînd tînărul francez, despre care am vorbit, cuteză să-l atingă uşor pe umăr. După ce atrase astfel atenţia nefericitului părinte, îi arătă un grup de tineri indieni care se apropiau, ducînd o litieră complet închisă, apoi, cu un gest expresiv, îi arătă soarele ajuns la amiază.

— Vă înţeleg, domnule — răspunse Munro, silindu-se să vorbească cu glasul ferm — vă înţeleg ! Aceasta-i voinţa cerului şi mă supun. Cora, copilul meu, dacă binecuvîntarea unui tată deznădăjduit mai poate ajunge la tine, primeşte-o împreună cu rugăciunile mele fierbinţi. Hai, domnilor

— adăugă el, privind în jurul lui cu un aer în aparenţă calm, deşi durerea care-l copleşea era prea puternică ca să poată fi complet ascunsă — nu mai avem nimic de făcut aici ! Să plecăm !

Heyward ascultă de acest ordin care-l îndemna să părăsească un loc unde, în fiecare clipă, simţea că-i scade curajul. Pe cînd însoţitorii săi încălecau, găsi timp să strîngă mîna vînătorului şi să-i amintească de promisiunea lui de a se întoarce în rîndurile armatei engleze. Apoi, urcînd în şa, se apropie de litieră. Doar nişte suspine înăbuşite anunţau că Alice se afla acolo. Toţi albii, în frunte cu Munro, urmat de Heyward şi David îndureraţi, se îndepărtară de acel loc de adîncă mîhnire şi în curînd dispărură în inima pădurii. Rămase doar Ochi-de-Şoim.

Împrejurările nefericite pe care le trăiseră împreună au stabilit între locuitorii acestor păduri şi străinii care-i vizitaseră în acele zile neuitate o legătură trainică. Timp de mulţi ani, povestea tinerei fete albe şi a tînărului războinic mohican a fermecat lungile seri şi a întreţinut în sufletul tinerilor delawari setea de răzbunare împotriva duşmanilor lor.

Nici cei care jucaseră un rol secundar în aceste evenimente nu au fost uitaţi. Prin mijlocirea vînătorului, care încă mulţi ani a servit ca om de legătură între civilizaţie şi viaţa sălbatică a pustietăţilor, delawarii au aflat că bătrînul cu părul alb a murit curînd, datorită, după cît se părea, atît oboselilor îndelungate pricinuite de viaţa militară, cît şi — mai cu seamă — marii dureri pe care o încercase. Au mai aflat că Mînă-Spartă a dus pe cea de-a doua fiică a bunului bătrîn departe, în oraşele albilor, şi că acolo, după ce au plîns încă mult timp, au avut parte de o viaţă fericită.

Dar aceste evenimente aveau să se petreacă mult mai tîrziu. După ce toţi albii plecară, Ochi-de-Şoim se înapoie la locul care-i amintea atîtea lucruri triste. Delawarii începuseră să-l îmbrace pe Uncas în veşminte de îngropăciune. Se opriră o clipă, ca să-l lase pe vînător să privească la tînărul lui prieten şi să-şi ia rămas bun de la el. Apoi îi înfăşurară corpul astfel ca să nu mai fie descoperit niciodată. Atunci începu — ca şi pentru Cora — o procesiune solemnă, şi tot tribul se strînse în jurul mormîntului provizoriu al tînărului şef ; provizoriu, pentru că urma ca, odată şi odată, oseminţele să-i odihnească lîngă cele ale strămoşilor tribului său.

Mulțimea se strînsese toată și arăta aceeași durere, aceeași gravitate și aceeași liniște în jurul mormîntului. Corpul fu depus ca și cum s-ar fi odihnit, cu fața spre soare ; armele lui de luptă și de vînătoare fură așezate lîngă el ; totul fu pregătit pentru călătoria din urmă. În sicriu se tăiase o deschizătură, pentru ca sufletul să poată fi în legătură cu rămășițele pămîntești cînd va fi timpul, și delawarii, cu îndemînarea lor, luaseră măsurile cuvenite ca să-l pună la adăpost de păsările de pradă.

Cînd toate aceste pregătiri fură încheiate, atenția generală se îndreptă din nou asupra lui Chingachgook. El nu vorbise încă și toți așteptau cîteva cuvinte de mîngîiere, cîteva sfaturi folositoare din gura unui șef atît de vestit, într-o împrejurare atît de solemnă. Ghicind dorința poporului, nefericitul tată ridică capul care-i cădea pe piept, rotindu-și privirea calmă și liniștită asupra adunării. Buzele i se deschiseră și, pentru prima oară de la începutul acestei lungi ceremonii, glăsui :

— De ce sînt întristați frații mei ? De ce plîng fiicele mele ? Un tînăr războinic a plecat să vîneze în pădurile preafericite ! Un șef și-a sfîrșit menirea cu cinste ! Era bun, era supus, era viteaz. Manitu avea nevoie de un războinic ca el și l-a chemat. Eu nu mai sînt decît un trunchi uscat, pe care albii l-au despuiat de rădăcini și de ramuri. Seminția mea a dispărut de pe malurile lacului sărat și de pe stîncile delawarilor, dar cine poate spune care șarpe din tribul său i-a uitat înțelepciunea ! Sînt singur...

— Nu, nu ! strigă Ochi-de-Șoim care pînă atunci stătuse liniștit, cu privirea ațintită la chipul încremenit al prietenului său, dar a cărui răbdare nu ținu prea mult. Nu, sagamorule, nu ești singur ! Deși nu avem aceeași culoare, Dumnezeu a făcut să ne întîlnim pe același drum și să facem călătoria împreună. Nu am părinți, nici rude și, ca și dumneata, pot spune, nu aparțin nici unui popor. Uncas îți era fiu, era o piele-roșie, același sînge curgea în vinele lui ; dar dacă am să uit vreodată pe tînărul care a luptat de atîtea ori alături de mine în războaie și s-a odihnit alături de mine în timp de pace, tot așa să mă uite și pe mine cel care ne-a creat pe toți, oricare ar fi culoarea noastră ! Băiatul ne-a părăsit pentru cîtva timp, dar nu ești singur, sagamorule !

Chingachgook apucă mîna pe care i-o întinse Ochi-de-Șoim, în culmea emoției, pe deasupra mormîntului proaspăt,

şi cei doi falnici şi iscusiţi vînători înclinară capul în acelaşi timp, pe cînd lacrimi mari curgeau pe pămîntul unde odihneau rămăşiţele lui Uncas.

În mijlocul liniştii solemne care se înstăpînise la vederea acestei scene înduioşătoare, Tamenund ridică glasul ca să împrăştie mulţimea :

— Ajunge ! spuse el. Duceţi-vă, copii ai lenapilor. Manitu tot mai e mînios. De ce ar mai aştepta Tamenund ? Albii sînt stăpînii pămîntului. Ceasul pieilor-roşii n-a bătut încă. Ziua vieţii mele a dăinuit prea mult. Dimineaţa am văzut pe fiii lui Unamic puternici şi fericiţi, dar înainte de căderea nopţii am trăit să-l văd şi pe ultimul războinic din străvechea rasă a mohicanilor !

CUPRINS

Cuvîntul traducătorului 5

Capitolul I 13
Capitolul II 23
Capitolul III 32
Capitolul IV 41
Capitolul V 50
Capitolul VI 59
Capitolul VII 70
Capitolul VIII 80
Capitolul IX 89
Capitolul X 97
Capitolul XI 108
Capitolul XII 120
Capitolul XIII 134
Capitolul XIV 145
Capitolul XV 159
Capitolul XVI 171
Capitolul XVII 183
Capitolul XVIII 197
Capitolul XIX 209
Capitolul XX 221
Capitolul XXI 232
Capitolul XXII 243
Capitolul XXIII 255
Capitolul XXIV 268
Capitolul XXV 279

Capitolul XXVI 291
Capitolul XXVII 301
Capitolul XXVIII 311
Capitolul XXIX 321
Capitolul XXX 334
Capitolul XXXI 346
Capitolul XXXII 354
Capitolul XXXIII 399

Redactor responsabil :. NATALIA PETRUȚ
Tehnoredactor : CONSTANȚA VULCĂNESCU

Dat la cules 19.11.1964. Bun de tipar 20.01.1965. Apărut 1965. Comanda nr. 6 809. Tiraj 40 160. Broșate 38 100 + legate 2 060. Hîrtie scris II A de 63 g/m², 540×840/16. Coli editoriale 22,4. Coli de tipar 24. A.T. 16 736. C. Z. pentru bibliotecile mici 82—3=R

Tiparul executat sub comanda nr. 40 923 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Piața Scînteii nr. 1, București — R.P.R.

Lei 10,50